

HIPERION

— Den Simons —

Prva knjiga u seriji »Hiperions«

PROLOG

Konzul Hegemonije sedeo je na balkonu svog svemirskog broda boje abonosa i svirao Rahmanjinovljević 'Prelić' u cis molu na drevnom, ali dobro očuvanom 'Stejnveju' dok su se velika, zelena, gušterolika stvorenja praćakala i rikala ispod, u močvarama. Na severu se spremala oluja sa grmljavinom. Oblaci crni kao modrice ocrtavali su šumu džinovskih gimnospermi dok su se stratokumulusi uzdizali devet kilometara visoko u divlje nebo. Munja namreška horizont. Bliže brodu, poneko neodređeno, reptilsko obličje naletelo bi na zaštitno polje, oglasilo se, a onda otumaralo dalje, kroz izmaglice boje indiga. Konzul se usredsredio na težak deo 'Prelića' i ignorisao približavanje oluje i noći.

Zazvoni prijemnik fetlinije.

Konzul zastade, sa prstima iznad klavijature, i oslušnu. Grmljavina se prosu teškim vazduhom. Iz pravca šume gimnospermi dopre žalosno ćukanje ćopora strvinara. Negde dole u tami neka zver malog mozga zatrubi svoj izazov kao odgovor, i ućuta. Zaštitno polje dodade svoje slabe zvućne tonove iznenadnoj tišini. Fetlinija ponovo zazvoni.

"Prokletstvo", reće Konzul i ode da se javi.

Dok je kompjuter nekoliko sekundi konvertovao i dekodirao nalet raspadajućih tahijona, Konzul nasu sebi ćašu skoća. Smesti se na jastuke u jami za projekciju baš kada disklijuć žmirnu zeleno. "Pusti", reće on.

"Odabran si da se vratiš na Hiperion", zaću se šuplji ženski glas. Puna vizuelizacija još nije bila izvršena; vazduh je i dalje bio prazan, izuzev pulsiranja kodova transmisije koji su Konzulu saopštavali da ovo štrcanje fetlinije potiće iz administrativnog sveta Hegemonije, sa Tau Ceti Centra. Konzulu nisu bile potrebne koordinate transmisije da bi to znao. Ostareli ali još divni glas Meine Gledston nije mogao da ne prepozna. "Odabran si da se vratiš na Hiperion kao ćlan Hodoćašća Šrajku", nastavi glas.

Ćavola, pomisli Konzul i ustade da napusti jamu.

"Tebe i još šestoro odabrala je Crkva Šrajka, a to je potvrdila

Svestvar", reče Meina Gledston. "Tvoj pristanak je u interesu Hegemonije."

Konzul se zaustavio u jami, leđima okrenut treperavim kodovima transmisije. Ne okrećući se on podiže čašu i iskapi preostali skoč.

"Situacija je krajnje nejasna", reče Meina Gledston. Glas joj je bio umoran. "Konzulat i Veće domaćeg prava fetlinijom su nam pre tri standardne nedelje poslali vest da Vremenske grobnice izgleda počinju da se otvaraju. Antientropijska polja oko njih velikom brzinom se šire, a Šrajk je počeo da zalazi daleko na jug, čak do Masiva Uzde."

Konzul se okrenu i vrati na jastuke. Holo drevnog lica Meina Gledston bio je formiran. Oči su joj izgledale umorno onoliko koliko je glas nagovestio.

"Sa Parvatija je odmah poslata udarna jedinica SILE:svemir kako bi sa Hiperiona evakuisala građane Hegemonije pre nego što se Vremenske grobnice otvore. Njihov vremenski dug biće nešto duži od tri hiperionske godine." Meina Gledston zastade. Konzul pomisli kako nikada nije video da CEO *Chief Executive Officer - vrhovni izvršni funkcioner. - Prim. prev.* Senata izgleda tako smrknuto. "Ne znamo hoće li flota za evakuaciju stići na vreme", reče ona, "ali situaciju još nešto komplikuje. Otkriveno je da se sistemu Hiperiona približava migraciono jato Proteranih, od najmanje četiri hiljade... jedinica. Naša udarna jedinica za evakuaciju stići će jedva nešto pre Proteranih."

Konzul je shvatio oklevanje Gledstonove. Migraciono jato Proteranih može da se sastoji od brodova raznih veličina - od probojnika-izviđača jednosedna do konzerviranih gradova i kometnih tvrđava sa desetinama hiljada međuzvezdanih varvara.

"Udruženi komandanti SILE veruju da je ovo 'veliki udar' Proteranih", reče Meina Gledston. Brodski kompjuter je postavio holo tako da se činilo da ženine tužne smeđe oči zure direktno u Konzula. "Ostaje da se vidi žele li samo da uspostave kontrolu nad Hiperionom, zbog Vremenskih grobnica, ili je ovo totalni napad na Mrežu Svetova. U međuvremenu, puna borbena flota SILE:svemir, uključujući i inženjerijski bataljon za izgradnju dalekobacača, krenula je iz Sistema Kamn da bi se pridružila udarnoj jedinici za evakuaciju,

ali ova flota može se i opozvati, sve zavisi od okolnosti."

Konzul klimnu glavom i odsutno prinese skoč usnama. On se namršti na praznu čašu i ispusti je na debeo tepih holojame. Čak i bez vojne obuke shvatao je sa kakvom su teškom taktičkom odlukom Gledstonova i udruženi komandanti suočeni. Ukoliko se u sistem Hiperiona najvećom brzinom ne postave vojni dalekobacači - što bi bilo jezivo skupo - neće biti načina da odupre invaziji Proteranih. Kakva god bila tajna koju skrivaju Grobnice vremena, nju će otkriti neprijatelji Hegemonije. A ako flota postavi dalekobacač na vreme i Hegemonija u potpunosti iskoristi resurse SILE za odbranu jednog jedinog, dalekog, kolonijalnog sveta kakav je Hiperion, Mreža Svetova će biti pred strašnim rizikom da pretrpi napad Proteranih negde drugde na perimetru, ili - po najgorem mogućem scenariju - da varvari osvoje dalekobacač i prodru u samu Mrežu. Konzul pokušava da zamisli stvarnost u kojoj oklopne trupe Proteranih izlaze iz portala dalekobacača pravo u nebranjene domaće gradove na stotinama svetova.

Konzul prođe kroz holo Meine Gledston, podiže čašu i ode da naspe još skoča.

"Odabran si da se pridružiš hodočašću do Šrajka", reče slika stare CEO, koju je štampa volela da poredi sa Linkolnom, Čerčilom, Alvarez-Tempom ili bilo kojom drugom prethedžirskom legendom koja je neko vreme bila u modi. "Templari šalju svoj drvobrod Igdrasil", reče Gledstonova, "a komandant udarne jedinice za evakuaciju ima nalog da ga propusti. Sa vremenskim zaostatkom od tri nedelje, možeš da se sastaneš sa Igdrasilom pre nego što iz sistema Parvati pređe u kvantum. Ostalih šest hodočasnika koje je odabrala Crkva Šrajka biće već na drvobrodu. Izveštaji naših obavestajaca nagoveštavaju da je najmanje jedan od sedam hodočasnika agent Proteranih. Mi nemamo... u ovom trenutku... nikakvih načina da saznamo ko je taj."

Konzul je morao da se nasmeši. Pored svih drugih rizika koje je Gledstonova preduzimala, starica je morala da ima na umu i mogućnost da je i on špijun i da suštinske informacije fetlinijom saopštava jednom agentu Proteranih. Ili mu nije saopštila nikakvu suštinsku informaciju? Kretanje flote moglo se očitati čim brodovi

upotrebe svoj Hokingov pogon, a u slučaju da Konzul jeste špijun, obaveštenje CEO moglo bi da bude način da ga zaplaši i otera. Konzulov osmeh zamre i on ispi skoč.

"Među sedam odabranih hodočasnika nalaze se i Sol Vejntraub i Fedman Kasad", reče Gledstonova.

Konzul se još više namršti. On se zagleda u oblak brojeva koji su treperili poput čestica prašine oko staričine slike. Za fetlinijsku transmisiju preostalo je još petnaest sekundi.

"Trebamo tvoja pomoć", reče Meina Gledston. "Od suštinske je važnosti da se otkriju tajne Vremenskih grobnica i Šrajka. Ovo hodočašće nam je možda poslednja šansa. Ako Proterani osvoje Hiperion, njihov agent mora biti eliminisan a Vremenske grobnice zapečaćene po svaku cenu. Od toga može da zavisi sudbina Hegemonije."

Transmisija se okonča, izuzev pulsiranja koordinata sastanka. "Odgovor?" upita brodski kompjuter. Uprkos neophodnim ogromnim energijama, svemirsko vozilo moglo je uštrcne kratku kodiranu poruku u neprekidno brbljanje FTL prasaka koji su povezivali ljudske delove galaksije.

"Ne", reče Konzul i ode napolje pa se nasloni na ogradu balkona. Pala je noć i oblaci su se spustili. Zvezde se nisu mogle videti. Tama bi bila apsolutna da nije bilo povremenih blesaka munja na severu i blage fosforescencije koja se podizala iz baruština. Konzul najednom postade dokraja svestan toga da je, u toj sekundi, on jedino razumno biće na ovom bezimenom svetu. On oslušnu zvuke prediluvijumske noći, koji su se dizali iz močvara, i pomisli na jutro, na izlet u Vikenovom EMV-u *Electro-magnetic vehicle - elektromagnetsko vozilo*. - *Prim. prev.* pri prvom svetlu, na dan proveden na suncu, u lovu na krupnu divljač u šumama paprati na jugu a potom na povratak uveče u brod, na dobru šniclu i hladno pivo. Konzul pomisli na resko zadovoljstvo lova i podjednako resku utehu osame: osame koju je zaradio bolom i košmarom koje je doživeo na Hiperionu.

Hiperion.

Konzul uđe unutra, uvuče balkon i zapečati brod baš kada su počele da padaju prve teške kapi kiše. Pope se spiralnim stepenicama u svoju kabinu za spavanje u vrhu broda. Kružna soba

bila je tamna, samo su neme eksplozije munja osvetljavale potoke kiše koji su tekli niz spoljne strane svetlarnika. Konzul se skinu, leže na čvrsti dušek i uključi zvučni sistem i spoljne audio pikapove. Slušao je kako se jarost oluje stapa sa silovitošću Vagnerovog 'Bekstva Valkira'. Uraganski vetrovi šamarali su brod. Zvuk grmljavine ispunjavao je sobu dok je svetlarnik sevalo belinom i ostavljao na Konzulovim mrežnjačama zaostale goruće slike.

Vagner je dobar samo za oluju sa gromovima, pomisli on. Zatvori oči, ali sevanje je bilo vidljivo i kroz spuštene očne kapke. On se seti sjaja ledenih kristala rasutih po ruševinama na niskim brdima blizu Vremenskih grobnica i još hladnijeg sjaja čelika na Šrajkovom nemogućem drvetu metalnog trnja. Seti se vrištanja u noći i pogleda samog Šrajka, iz stotinu površina, boje rubina i krvi.

Hiperion.

Konzul nemo naredi kompjuteru da isključi sve zvučnike i podiže ruku da prekrije oči. Ležao je tako u iznenadnoj tišini i mislio koliko bi ludo bilo vratiti se na Hiperion. Tokom jedanaest godina koje je proveo kao Konzul u tom dalekom i zagonetnom svetu, tajanstvena Crkva Šrajka dopustila je da veliki broj barži punih hodočasnika sa drugih svetova krene ka vetrovitim pustarama oko Vremenskih grobnica, severno od planina. Niko se nije vratio. A to je bilo u normalna vremena, kada je Šrajk bio zarobljenik vremenske plime i oseke i sila koju niko nije shvatao, a antientropijska polja ograničena na nekoliko desetina metara oko Vremenskih grobnica. A nije bilo ni pretnje invazije Proteranih.

Konzul pomisli na Šrajka, slobodnog da luta po čitavom Hiperionu, na milione domorodaca i hiljade građana Hegemonije bespomoćnih pred stvorenjem koje prkosi fizičkim zakonima i koje komunicira samo uz pomoć smrti, i zadrhta uprkos toploti kabine.

Hiperion.

Noć i oluja prođoše. Novi front oluje hitao je da pretekne dolazeće svitanje. Gimnosperme visoke dvesta metara povijale su se i šibale pred nastupajućom bujicom. Neposredno pre prvog svetla Konzulov svemirski brod boje abonosa uzdiže se na repu plave plazme i probi kroz sve gušće oblake, na putu ka svemiru i mestu sastanka.

1.

Konzul se probudi sa čudnovatom glavoboljom, suvim grlom i osećajem da je zaboravio hiljade snova, koje samo periodi u kriogeničnoj fugi mogu da donesu. On žmirnu, ispravi se na niskom ležaju i omamljeno skinu sa sebe poslednje senzorske trake pričvršćene za kožu. U ovalnoj prostoriji bez prozora sa njim su bila dva vrlo niska klonova iz posade i jedan vrlo visok templar, sa kapuljačom. Jedan od klonova ponudi Konzulu tradicionalnu čašu soka od pomorandže da se rasani. On prihvati i ispi pohlepno.

"Drvo je na dva svetlosna minuta i pet sati putovanja od Hiperiona", reče templar, i Konzul shvati da mu se obraća Het Mastin, kapetan templarskog drvobroda i Pravi Glas Drveta. Konzul i tako bunovan shvati da je to što ga budi Kapetan velika čast, ali bio je suviše omamljen i dezorijentisan od fuge da bi to mogao da ceni. "Ostali su već nekoliko sati budni", reče Het Mastin i mahnu klonovima da ih ostave. "Okupili su se na najisturenijoj platformi za obedovanje."

"Hhrghn", reče Konzul i otpi. Pročisti grlo i pokuša ponovo. "Hvala vam, Hete Mastine", uspe da izgovori. Razgledajući prostoriju oblika jajeta, sa tepihom tamne trave, prozirnim zidovima i potpornim rebrima od neisprekidanog, zakrivljenog drveta vrše, Konzul shvati da mora da se nalazi u jednoj od manjih mahuna za održavanje života. Zatvorivši oči on pokuša da se priseti sastanka što se zbio neposredno pred ulazak templarskog broda u kvantum.

Konzul se seti svog prvog pogleda na kilometar dugi drvobrod, dok se približavao mestu sastanka, kada su detalji drvobroda bili zamagljeni suvišnom mašinom i erg-generisanim poljima zadržavanja, koja su ga okruživala poput izmaglice u obliku sfere, ali njegov lisnati trup jasno je goreo hiljadama svetala što su meko sijala kroz lišće i mahune za održavanje života, sa tankim zidovima, ili duž nebrojenih platformi, mostova, komandnih paluba, stepeništa i osovina. Oko osnove drvobroda, motorne i kargo sfere grozdile su se kao predimenzionirani žučni mehuri dok su se plave i ljubičaste pogonske trake vukle pozadi poput deset kilometara dugo korenje.

"Ostali čekaju", reče blago Het Mastin i klimnu glavom prema niskim jastucima na kojima je ležao Konzulov prtljag, spreman da se otvori na njegovu komandu. Templar se zamišljeno zagleda u vršne grede dok je Konzul oblačio poluformalnu večernju odeću koja se sastojala od komotnih crnih pantalona, izglancanih brodskih čizama, bele svilene bluze, koja se nadimala oko struka i laktova, topazne igle za okovratnik, crnog polusakoa sa grimiznim prugama Hegemonije na epoletama, i mekog zlatnog trorogog šešira. Deo zakrivljenog zida postade ogledalo i Konzul se zagleda u odraz: više nego sredovečni muškarac u poluformalnoj večernjoj odeći, suncem opaljene kože, ali čudnovato bled ispod tužnih očiju. Konzul se namršti, klimnu glavom i okrenu.

Het Mastin pokaza rukom i Konzul krenu za visokom figurom u rizi, kroz proširenje u mahuni, na nogostup koji se uzdizao i krivudao izvan vidokruga oko masivnog zida debla drvobroda prekrivenog korom. Konzul zastade, pomeri se do ruba nogostupa i brzo načini korak natrag. Do dole je bilo najmanje šest stotina metara - s tim da je to dole stvarala gravitacija od jedne šestine standardne, generisana singularijama zatočenim u osnovi drveta - i to bez ograde.

Oni nastaviše da se penju, ćuteći, i skrenuše sa nogostupa glavnog trupa posle trideset metara i pola trupne spirale, da bi prešli preko tanušnog visećeg mosta na granu širine pet metara. Nju su pratili napolje, sve do mesta gde je izobilje lišća hvatalo sjaj Hiperionovog sunca.

"Je li moj brod raskladišten?" upita Konzul.

"Napunjen je gorivom i čeka spreman u sferi jedanaest", reče Het Mastin. Oni predoše u senku debla i zvezde postaše vidljive u crnima mrljama između tamnih lisnatih mreža. "Ostali hodočasnici saglasili su se da se spuste vašim brodom, ukoliko zapovednici SILE to dozvole", dodade templar.

Konzul protrlja oči i požele da mu je bilo dato više vremena da se pribere posle hladnog zahvata krionične fuge. "Stupili ste u vezu sa udarnom jedinicom?"

"O, da, zaustavili su nas čim smo se spustili tunelom iz kvantum skoka. Ratni brod Hegemonije nas... prati... čak i ovog trenutka." Het

Mastin pokaza na mrlju na nebu iznad njih.

Konzul žmirnu naviše, ali u tom trenutku delovi gornjih nizova grana izroniše iz senke drvobroda i čitava jutra lišća buknuše nijansama sutona. Čak i na još zasenčenim mestima gnezdile su se sjajoptice, nalik na japanske fenjere iznad osvetljenih nogostupa, svetlucavih lijana i obasjanih visećih mostova, dok su svici sa Stare Zemlje i radijantne ptice sa Maui-Kovenanta žmirkali i vijugali kroz lavirinte lišća, mešajući se sa sazveždima dovoljno uspešno da prevare čak i najiskusnijeg zvezdanog putnika.

Het Mastin kroči u lift-korpu pričvršćenu za kabl upleten od karbonskih niti, koji je nestajao iznad njih u tri stotine metara visoko drvo. Konzul uđe za njim i oni ćutke počеше da se uspinju. On zapazi da su nogostupi, mahune i platforme upadljivo prazni, izuzev nekolicine templara i njihovih umanjenih klon-verzija iz posade. Konzul nije mogao da se seti da je video ijednog drugog putnika za vreme tog sata provedenog između sastanka i fuge, ali to je pripisao neposrednom prelasku drvobroda u kvantum, pretpostavivši da putnici leže, bezbedni u svojim ležajevima za fugu. Sada je, međutim, drvobrod plovio daleko ispod relativističkih brzina i grane bi trebalo da mu vrve od razdraganih putnika. On pomenu to svoje opažanje templaru.

"Vas šestoro ste naši jedini putnici", reče Het Mastin. Korpa se zaustavi u lavirintu zelenila i kapetan drvobroda krenu prvi, drvenim eskalatorom izlizanim od starosti.

Konzul žmirnu, iznenađen. Templarski drvobrod normalno je nosio između dve i pet hiljada putnika; to je svakako bio najpoželjniji način međuzvezdanog putovanja. Drvobrodovi su retko gomilali vremenski dug veći od četiri ili pet meseci, praveći kratke, živopisne prelaze tamo gde su zvezdani sistemi bili na veoma malo svetlosnih godina rastojanja, dopuštajući tako svojim mnogobrojnim putnicima da u fugi provode samo ono najneophodnije vreme. Za putovanje jednog drvobroda do Hiperiona i natrag i akumulaciju šest godina vremena Mreže, bez putnika koji bi to platili templari će morati da podnesu strašan finansijski gubitak.

Tada Konzul shvati, sa zakašnjenjem, da je drvobrod idealan za predstojeću evakuaciju, i da će mu troškove na kraju nadoknaditi

Hegemonija. Ipak, znao je Konzul: dovesti brod lep i ranjiv poput Igdrasila - jedan od samo pet takvih - u ratnu zonu bio je užasan rizik za Bratstvo templara.

"Vaši saputnici, hodočasnici", objavi Het Mastin dok su stupali na široku platformu gde ih je, na kraju dugog drvenog stola, čekala mala grupa ljudi. Iznad njih gorele su zvezde, rotirajući povremeno kada bi drvobrod promenio nagib ili kurs, dok se s obe strane pružala zakrivljena čvrsta sfera zelenila poput zelene opne neke velike voćke. Konzul smesta prepozna Kapetanovu platformu za ručavanje, čak pre nego što je pet preostalih putnika uopšte ustalo da dopusti Hetu Mastinu da zauzme svoje mesto u čelu stola. Konzul pronađe za sebe praznu stolicu - čekala ga je levo od kapetana.

Kada su svi seli i utihnuli, Het Mastin ih formalno predstavi. Iako Konzul nikoga od ostalih nije lično poznavao, nekoliko imena bilo mu je poznato i on upotrebi svoju dugu diplomatsku obuku da klasifikuje identitete i utiske.

Sa Konzulove leve strane sedeo je otac Lenar Hojt, sveštenik staromodne hrišćanske sekte poznate kao katolici. Konzul je na sekund zaboravio značenje crne odeće i rimskog okovratnika, ali se onda seti bolnice Sv. Fransisa na Hebronu, gde je bio podvrgnut lečenju alkoholne traume, posle svog prvog propalog diplomatskog zadatka, pre gotovo četiri standardne decenije. Pri pominjanju Hojtovog imena on se seti jednog drugog sveštenika, koji je nestao na Hiperionu negde polovinom njegovog sopstvenog boravka tamo.

Konzulu je Lenar Hojt izgledao mlad - tek možda na početku tridesetih - ali činilo se da je taj čovek u ne tako davnoj prošlosti zbog nečega strašno ostario. Konzul pogleda mršavo lice, isturene jagodice ispod žućkastog mesa, oči krupne ali uvučene u duboke duplje, tanke usne u neprestanom grču mišića, kosu koja nije bila toliko proređena koliko nagrizena radijacijom, i oseti da posmatra čoveka koji je već godinama bolestan. Ipak, Konzul bi iznenađen što je ispod te maske prikriivenog bola ostao fizički odjek dečaka u muškarcu - najneprimetniji ostaci okruglog lica, svetla koža i meke usne, koji su pripadali jednom mlađem, zdravijem, manje ciničnom Lenaru Hojtu.

Do sveštenika je sedeo muškarac čiji je lik pre nekoliko godina

upoznala većina građana Hegemonije. Konzul se zapita je li raspon kolektivne pažnje u Mreži Svetova jednako kratak kao u vreme kada je on tamo živeo. Verovatno je još kraći. Ako je tako, onda pukovnik Fedman Kasad, zvani Kasapin Južne Bresije, nije više ni slavan ni zloglasan. Za Konzulovu generaciju, kao i za sve one koji su živeli na sporom, napuštenom rubu stvari, Kasad je bio neko ko se teško zaboravlja.

Pukovnik Fedman Kasad bio je visok - gotovo dovoljno visok da dvometraša Heta Mastina gleda u oči - i nosio je crnu uniformu SILE bez vidljivih oznaka čina ili odlikovanja. Crna uniforma bila je čudnovato slična odeći oca Hojta, ali između ta dva muškarca to je bila jedina sličnost. Za razliku od Hojtovog istrošenog izgleda, Kasad je bio smeđe puti, očigledno u kondiciji i vitak kao drška biča, sa vidljivim mišićima u ramenima, na ručnim zglobovima i vratu. Pukovnikove oči bile su sitne, tamne i sveobuhvatne, poput sočiva kakve primitivne video kamere. Čitavo lice bilo mu je nekako uglasto: senke, površine i ravni. Ne ispijeno, poput lica oca Hojta, već samo isklesano u hladnom kamenu. Tanka linija brade duž vilice naglašavala je oštrinu njegovog lika nepogrešivo koliko i krv na oštrici noža.

Pukovnikovi napeti, spori pokreti podsetiše Konzula na jaguara gajenog na Zemlji, kojeg je video u privatnom semebrodskom zoološkom vrtu pre mnogo godina. Kasadov glas bio je blag, ali Konzul ne propusti da primeti kako čak i pukovnikovo ćutanje traži pažnju.

Najveći deo dugog stola bio je prazan, grupa se okupila na jednom kraju. Preko puta Fedmana Kasada sedeo je muškarac predstavljen kao pesnik Martin Silenus.

Silenus je na izgled bio sušta suprotnost vojniku preko puta. Dok je Kasad bio vitak i visok, Martin Silenus je bio nizak i vidljivo van forme. Nasuprot Kasadovim kamenim crtama lica, pesnikovo lice bilo je pokretno i izražajno kao u zemaljskog primata. Glas mu je bio glasna, prosta škripa. Bilo je kod Martina Silenusa nečeg, pomisli Konzul, gotovo prijatno demonskog, s tim rumenim obrazima, širokim ustima, visokim obrvama, šiljatim ušima i rukama u neprestanom pokretu, čiji su prsti bili dovoljno dugi da pripadaju

koncertnom pijanisti. Ili davitelju. Pesnikova srebrna kosa bila je prikupljena u grubo podsečen rep.

Martin Silenus je izgledao kao da je u kasnim pedesetim, ali Konzul primeti izdajnički plavičasti sjaj na njegovom vratu i dlanovima i pomisli da je taj čovek prošao prilično Pulsenovih tretmana. Silenusova prava starost mogla je biti bilo gde između devedeset i sto pedeset standardnih godina. Ako je bliže ovoj drugoj brojki, znao je Konzul, postojale su šanse da je pesnik sasvim lud.

Koliko je pri ovom prvom susretu Martin Silenus bio hvalisav i nametljiv, toliko je sledeći gost za stolom odavao nedvosmislen i jednako impresivan utisak inteligentne povučenosti. Sol Vejntraub podiže pogled pri upoznavanju i Konzul zapazi kratku sedu bradu, izborano čelo i tužne sjajne oči poznatog naučnika. Konzul je čuo priče o Jevrejину Lutalici i njegovoj beznadežnoj potrazi, ali bio je šokiran kada je shvatio da starac sada drži bebu u naručju - svoju kćer Rejčel, staru tek nekoliko nedelja. Konzul skrenu pogled.

Šesti hodočasnik i jedina žena za stolom bila je Bron Lamijja. Prilikom predstavljanja detektivka se zagledala u Konzula toliko intenzivno da je mogao osetiti pritisak njenog pogleda čak i pošto je skrenuo svoj.

Nekadašnja građanka sveta Lususa, sa 1.3 g, Bron Lamija nije bila viša od pesnika koji je sedeo u drugoj stolici desno od nje, ali čak ni komotan somotski brodski kostim nije skrivao teške slojeve mišića njene kompaktne figure. Crni uvojci dopirali su joj do ramena, obrve su joj bile dve tamne linije povučene horizontalno preko širokog čela, a nos, čvrst i oštar, isticao je njen orlovski pogled. Lamijina usta bila su široka i izražajna do senzualnosti, blago povijena oko uglova u blagom osmehu koji je mogao biti i surov ali i samo veseo. Ženine tamne oči kao da su čikale posmatrača da ustanovi šta je u pitanju.

Konzulu prođe kroz glavu da Lamiju neki možda smatraju i prelepom.

Po završenom predstavljanju Konzul pročisti grlo i okrenu se templaru. "Hete Mastine, rekli ste da ima sedam hodočasnika. Je li dete g. Vejntrauba sedmo?"

Kapuljača Heta Mastina polako se pomeri s jedne na drugu

stranu. "Ne. Samo oni koji svesno odluče da potraže Šrajka mogu se računati u hodočasnike."

Grupa za stolom malo se uzbuni. Mora da su svi znali ono što je znao i Konzul; samo grupa sačinjena od prostog broja hodočasnika može da otputuje na sever pod pokroviteljstvom Crkve Šrajka.

"Ja sam sedmi", reče Het Mastin, kapetan templarskog drvobroda Igdrasil i Pravi Glas Drveta. U tišini koja je usledila posle te objave, Het Mastin mahnu i grupa klonova iz posade poče hodočasnici da služi poslednji obrok pre planetarnog pada.

"Dakle, Proterani još nisu u sistemu?" upita Bron Lamija. Glas joj je bio promukao, grlen, što je Konzula čudnovato uzbuđivalo.

"Ne", reče Het Mastin. "Ali, nismo im odmakli više od nekoliko standardnih dana. Naši instrumenti otkrili su fuzijske čarke unutar Urt oblaka sistema."

"Hoće li biti rata?" upita otac Hojt. Glas mu je bio umoran koliko i izraz lica. Pošto se niko nije ponudio da odgovori, sveštenik se okrenu desno, kao da retroaktivno postavlja pitanje Konzulu.

Konzul uzdahnu. Klonovi iz posade izneli su vino; poželeo je da je to viski. "Ko zna šta će Proterani učiniti?" reče on. "Oni se izgleda više ne rukovode ljudskom logikom."

Martin Silenus se glasno nasmeja, zamahnu rukom i prosu vino. "Kao da smo se mi, jebena ljudska bića, ikada rukovodili ljudskom logikom!" On dobro otpi, obrisa usta i ponovo se nasmeja.

Bron Lamija se namršti. "Ako isuviše brzo počne ozbiljna borba", reče ona, "možda nam vlasti neće dozvoliti da se spustimo."

"Biće nam dopušten prolazak", reče Het Mastin. Sunce pronade put kroz prevoje pod njegovu kapuljaču i pade mu na žućkastu kožu.

"Spaseni od sigurne smrti u ratu da bismo bili izručeni sigurnoj smrti u rukama Šrajka", promrmlja otac Hojt.

"Smrt ne postoji nigde u Vaseljenu!" izgovara Martin Silenus glasom za koji je Konzul bio siguran da bi probudio i nekoga ko je duboko u kriogenskoj fugi. Pesnik iskapi vino i diže prazan pehar, očigledno nazdravljajući zvezdama:

Nikakav smrti smrad - neće smrti biti, jecaj, jecaj;

Jecaj, Cibelo, jecaj; jer tvoji opaki Dragani
Pretvoriše boga u drhtavog paralitika.
Jecajte, braćo, jecajte, jer više nemam snage;
Slab kao trska - slab - nejak kao moj glas...
O, o, bol, bol slabosti.
Jecajte, jecajte, jer otapam se još...

Silenus naglo učuta i nasu još vina, podrignuvši jednom u tišini koja je usledila posle njegovog recitovanja. Ostalih šestoro se zглеdaše. Konzul primeti da se Sol Vejntraub blago osmehivao sve dok se beba u njegovom naručju nije promeškolljila i prekinula ga.

"Pa", reče otac Hojt oklevajući, kao da pokušava da se vrati pređašnjem toku misli. "Ako konvoj Hegemonije ode a Proterani zauzmu Hiperion, možda će okupacija biti izvršena bez krvoprolića, pa će nas ostaviti na miru."

Pukovnik Fedman Kasad tiho se nasmeja. "Proterani ne žele da 'okupiraju' Hiperion", reče on. "Ako osvoje planetu, opljačkaće ono što žele a onda učiniti ono što najbolje znaju. Spaliće gradove i stvoriti od njih ugljenisane ruševine, ruševine će razlomiti na komade, pa komade peći do usijanjanja. Istopiće polove, prokuvati okeane, a potom će ostatke iskoristiti da zasole ono što preostane od kontinenata, tako da tamo više nikada ništa ne nikne."

"Pa..." započe otac Hojt, ali začuta.

Dok su klonovi sklanjali tanjire od supe i salate i donosili glavno jelo, nije bilo razgovora.

"Rekoste da nas prati ratni brod Hegemonije", reče Konzul Hetu Mastinu dok su dovršavali rostbif i kuvane nebeske lignje.

Templar klimnu glavom i pokaza. Konzul stisnu oči, ali ne uspe da razabere ništa na rotirajućem zvezdanom polju.

"Evo", reče Fedman Kasad i naže se pored oca Hojta da Konzulu pruži sklopivi vojni dvogled.

Konzul klimnu glavom u znak zahvalnosti, uključi napajanje energijom i pregleda deo neba koji je Het Mastin pokazao. Žiroskopski kristali u dvogledu blago su brujali dok su stabilizovali optiku i pretraživali oblast na osnovu programiranog obrasca

traganja. Najednom, slika se zamrznu, zamuti, uveća i zaustavi.

Konzul nije mogao da izbegne nevoljni uzdah dok je brod Hegemonije ispunjavao vidno polje. Elektronski ocrтана slika nije predstavljala ni očekivani solo izviđački brod, ni mehur broda baklje, već mat crni nosač- napadač. Kovit-brod Hegemonije imao je neprikladnu aerodinamiku sa svoja četiri kompleta razornog naoružanja postavljena u borbeni položaj, sa šezdesetmetarskom komandnom sondom oštrom poput Klovisove tačke i blisterima Hokingovog pogona daleko pozadi, duž lansirne rampe, poput perca na streli.

Konzul bez komentara vrati dvogled Kasadu. Ako udarna jedinica koristi puni nosač- napadač za pratnju Igdrasila, kakvu li tek vatrenu moć priprema za doček invazije Proteranih?

"Koliko ima do spuštanja?" upita Bron Lamija. Koristila je svoj komlog da bi se uključila u datasferu drvobroda i očigledno je bila nezadovoljna onim što je pronašla. Ili što nije pronašla.

"Još četiri sata do orbite", promrmlja Het Mastin. "Još nekoliko minuta padobrodom. Naš prijatelj Konzul ponudio se da vas spusti svojom privatnom letilicom."

"Do Kitsa?" upita Sol Vejntraub. Bilo je to prvi put da je naučnik progovorio otkako je servirana večera.

Konzul klimnu glavom. "To je i dalje jedina svemirska luka na Hiperionu podobna za prihvatanje putničkih vozila", reče on.

"Svemirska luka?" Otac Hojt je zvučao ljutito. "Mislio sam da idemo pravo na sever. U kraljevstvo Šrajka."

Het Mastin strpljivo odmahnu glavom. "Hodočašće uvek počinje u prestonici", reče on. "Trebaće nam nekoliko dana da stignemo do Vremenskih grobnica."

"Nekoliko dana", prasnu Bron Lamija. "To je apsurdno."

"Možda", saglasi se Het Mastin, "ali ipak je tako."

Otac Hojt je izgledao kao da mu je nešto što je pojeo prouzrokovalo loše varenje, mada nije pojeo gotovo ništa. "Čujte", reče on, "zar ne bismo mogli ovaj put da izmenimo pravila - mislim, imajući u vidu strah od rata i sve to? Prosto da se spustimo kraj Vremenskih grobnica ili negde u blizini, i završimo s tim.

"Sme li se upitati", reče Martin Silenus, srećno podignute ruke

poput kakvog učenika, "koji se to kurac zbiva sa svim tim legijama brodova?"

Otac Hojt se namršti na pesnika. Fedman Kasad se lako osmehnu. Sol Vejntraub reče: "Konzul nije mislio da nagovesti kako je ta oblast nepristupačna. Može se putovati brodom i različitim kopnenim putevima. A svemirske i vazdušne letelice ne nestaju. Sasvim se lako spuste kraj ruševina Vremenskih grobnica i jednako se lako vrate tamo gde im kompjuter zapovedi. Samo piloti i putnici više nikada ne budu viđeni." Vejntraub podiže usnulu bebu iz krila i smesti je u nosiljku za novorođenčad, okačenu oko vrata.

"Tako veli stara, istrošena legenda", reče Bron Lamija. "Šta pokazuju brodski dnevници?"

"Ništa", reče Konzul. "Nikakvo nasilje. Nikakav nasilan ulazak. Nikakvo skretanje sa kursa. Nikakve neobjašnjive skokove u vremenu. Nikakve neuobičajene emisije ili utroške energije. Nikakve fizičke fenomene bilo koje vrste."

"Nikakve putnike", reče Het Mastin.

Konzul je reagovao sa zakašnjenjem. Ako je Het Mastin zaista pokušao da bude duhovit, bilo je to prvi put, tokom svih decenija Konzulovih odnosa sa templarima, da je jedan od njih pokazao makar i začetak duhovitosti. Ono što je Konzul mogao da vidi od kapetanovih neodređeno orijentalnih crta lica pod kapuljačom, nije ničim odavalo pokušaj zbijanja šale.

"Čudesna melodrama", nasmeja se Silenus. "Hrista mu, pravi Sargaso Duša, a mi idemo tamo. Ko, uostalom, režira ovo sranje od zapleta?"

Konzul uzdahnu. Grupa je bila na okupu manje od jednog standardnog sata.

Klonovi iz posade odneše posuđe i doneše poslužavnike sa izloženim desertom - šerbetom, kafama, voćem drvobroda, draumima, tortama i drugim đakonijama od renesansne čokolade. Martin Silenus odbi deserte pokretom ruke i reče klonovima da mu donesu novu bocu vina. Konzul razmisli nekoliko trenutaka, pa zatraži viski.

"Čini mi se", reče Sol Vejntraub dok je grupa dovršavala desert,

"da naš opstanak može da zavisi od toga hoćemo li međusobno razgovarati."

"Kako to mislite?" upita Bron Lamija.

Vejntraub je nesvesno ljuljao dete koje mu je spavalo na grudima. "Na primer, zna li iko ovde zbog čega je baš njega odnosno nju odabrala Crkva Šrajka i Svestvari da krene na ovo putovanje?"

Niko ne progovori.

"Tako sam i mislio", reče Vajntraub. "Još više fascinira pitanje da li je iko od prisutnih član ili sledbenik Crkve Šrajka? Ja sam, kao prvi, Jevrejin, i koliko god moji religiozni stavovi bili zbrkani ovih dana, ne obuhvataju obožavanje organske mašine za ubijanje." Vajntraub podiže obrve i pogleda oko stola.

"Ja sam Pravi Glas Drveta", reče Het Mastin. "Dok mnogi templari veruju da je Šrajka ovaploćenje kazne za one koji se ne hrane iz korena, ja to moram smatrati jeresi za koju ne postoje osnovi ni u Kovenantu ni u zapisima Mjuira."

Levo od kapetana, Konzul sleže ramenima. "Ja sam ateist", reče on podigavši čašu viskija na svetlo. "Nikada nisam bio u bilo kakvoj vezi sa kultom Šrajka."

Otac Hojt se kiselo osmehnu. "Mene je rukopoložila Katolička crkva", reče on. "Obožavanje Šrajka protivureči svemu što Crkva brani."

Pukovnik Kasad odmahnu glavom, ali nije bilo jasno čini li to zato što odbija da odgovori, ili prosto da bi naznačio da nije pripadnik Crkve Šrajka.

Martin Silenus načini široki pokret rukom. "Ja sam kršten kao luteran", reče on. "Sekta koja više ne postoji. Pomogao sam u stvaranju zen-gnosticizma pre nego što je iko od vaših roditelja rođen. Bio sam katolik, revelacionist, neomarksist, fanatični sledbenik interfejsa, sputani tresać, satanist, biskup Crkve Džejkove nade i pretplatnik Instituta za garantovano vaskrsnuće, i redovno plaćao pretplatu. Sada sam, srećan sam da kažem, prosti pagan." On se osmehnu svima. "Za jednog pagana", zaključio on, "Šrajka je najprihvatljivije božanstvo."

"Ja ignorišem religije", reče Bron Lamija. "Ne upražnjavam ih."

"Verujem da ste shvatili ono što sam želeo", reče Sol Vajntraub.

"Niko od nas ne priznaje da pripada dogmi Šrajkovog kulta, a opet su zvaničnici te perceptivne grupe odabrali nas pored mnogo miliona vernika koji mole da posete Vremenske grobnice... i svog žestokog boga... za ono što može biti poslednje takvo hodočašće."

Konzul odmahnu glavom. "Možda ste nam izneli ono što ste želeli, g. Vejntraub", reče on, "ali ja ne vidim šta je to."

Naučnik odsutno pogladi bradu. "Činilo bi se da su naši razlozi za povratak na Hiperion toliko ubedljivi da se čak i obaveštajci Crkve Šrajka i Hegemonije slažu da zaslužujemo da se vratimo", reče on. "Neki od tih razloga - moji, na primer - možda su poznati javnosti, ali siguran sam da su samo pojedincima za ovim stolom poznati u potpunosti. Predlažem da za ovih nekoliko dana koliko nam preostaje razmenimo naše priče."

"Zašto?" reče Pukovnik Kasad. "Čini mi se da to nema nikakve svrhe."

Vejntraub se osmehnu. "Naprotiv, ima; ako ništa drugo - to će nas zabaviti i dopustiti nam makar kratak pogled na duše saputnika, pre nego što nas zaokupi Šrajk ili neka druga neprilika. Osim toga, možda ćemo tako steći uvid u to kako da svi sačuvamo svoje živote, ako smo dovoljno inteligentni da pronađemo onu nit iskustva koja sudbine svih nas vezuje za Šrajkov hir."

Martin Silenus se nasmeja, zatvori oči, pa reče:

Zajahavši svako po delfina,
Držeći se za peraje,
Ti Nedužni oživljavaju smrt svoju,
Nanovo otvorenih rana.

"To je Lenista, zar ne?" reče otac Hojt. "Proučavao sam je u semeništu."

"Blizu", reče Silenus otvorivši oči, dosipajući vino. "To je Jejts. Taj je jadnik živio pet stotina godina pre nego što je Lenista začapćala na metalnoj sisi svoje majke."

"Čujte", reče Lamija, "šta bismo postigli time što bismo jedni drugima pričali priče? Kada sretnemo Šrajka, reći ćemo njemu ono što hoćemo, jednome od nas ispuniće se želja, a ostali umiru."

Tačno?"

"Tako veli mit", reče Vejntraub.

"Šrajk nije mit", reče Kasad. "Njegovo čelično drvo takođe."

"Zašto onda da jedni drugima dosađujemo pričama?" upita Bron Lamija i probode ostatak svoje čokoladne gibanice.

Vejntraub nežno dodirnu potiljak svoje usnule bebe. "Živimo u čudnim vremenima", reče on. "Pošto smo deo desetog dela desetine procenta građana Hegemonije koji putuju između zvezda umesto duž Mreže, predstavljamo čudnovatu epohu sopstvene nedavne prošlosti. Ja, na primer, imam šezdeset osam standardnih godina, ali zbog vremenskih dugova koje su moja putovanja mogla da izazovu, mogao sam da proživim tih triput dvadeset plus osam godina tokom više od jednog veka istorije Hegemonije."

"Pa?" reče žena do njega.

Vejntraub otvori šaku gestom koji je obuhvatio sve za stolom. "Mi međusobno predstavljamo vremenska ostrva, baš kao i zasebne okeane perspektive. Ili, možda je bolje reći, svako od nas drži delić slagalice koju niko nije uspeo da reši još otkad se čovečanstvo prvi put spustilo na Hiperion." Vejntraub se počeha po nosu. "To je misterija", reče on, "a, pravo da vam kažem, misterije me jednako intrigiraju, pa makar ovo bila poslednja nedelja u kojoj ću uživati u njima. Pozdravio bih kakav sjaj spoznaje, ali, u suprotnom, i sam rad na slagalici bio bi dovoljan."

"Slažem se", reče Het Mastin bez ikakvih emocija. "Nije mi to palo na pamet, ali vidim da je mudro da ispričamo svoje priče pre nego što se sukobimo sa Šrajkom."

"Ali, šta će nas sprečiti da slažemo?" upita Bron Lamija.

"Ništa", iskezi se Martin Silenus. "U tome i jeste čar."

"Trebalo bi da glasamo o tome", reče Konzul. On je mislio na tvrdnju Meine Gledston da je jedan član grupe agent Proteranih. Da li će slušanje priča biti način da se razotkrije špijun? Konzul se osmehnu na pomisao o toliko glupom agentu.

"Ko je to rešio da budemo srećna mala demokratija?" upita pukovnik Kasad suvo.

"Bolje da budemo i to", reče Konzul. "Jer, da bismo postigli svoje pojedinačne ciljeve, ova grupa treba da stigne do regiona Šrajka

upravo kao grupa. Potreban nam je neki način donošenja odluka."

"Mogli bismo da postavimo vođu", reče Kasad.

"Popišam ti se na to", reče pesnik prijazno. Ostali za stolom takođe odmahnuše glavama.

"U redu", reče Konzul, "glasaćemo. Naša prva odluka odnosiće se na predlog g. Vejntrauba da ispričamo priče o svojoj vezi sa Hiperionom u prošlosti."

"Sve ili ništa", reče Het Mastin. "Svi ćemo ispričati svoje, ili niko neće. Povinaćemo se volji većine."

"Slažem se", reče Konzul, najednom ljubopitljiv da čuje kako ostali pričaju svoje priče, i podjednako siguran da nikada neće ispričati sopstvenu. "Ko je za to da naše priče budu ispričane?"

"Za", reče Sol Vejntraub.

"Za", reče Het Mastin.

"Apsolutno", reče Martin Silenus. "Ne bih propustio ovu malu komičnu farsu ni za mesec dana u orgazmičkim kupkama na Šotu."

"I ja glasam za", reče Konzul, iznenadivši sam sebe. "Ko je protiv?"

"Protiv", reče otac Hojt, ali u njegovom glasu nije bilo energije.

"Ja mislim da je to glupo", reče Bron Lamija.

Konzul se okrenu prema pukovniku. "Pukovniče?"

Fedman Kasad sleže ramenima.

"Registrujem četiri glasa za, dva protiv i jedan uzdržan", reče Konzul. "Odluka je, dakle, za. Ko želi da počne?"

Sto je zanemao. Konačno Martin Silenus podiže pogled s nečega što je pisao na malom notesu. On iscepa list u nekoliko traka. "Zapisao sam brojeve od jedan do sedam", reče on. "Zašto ne bismo izvlačili i pričali tim redom?"

"To izgleda prilično detinjasto, zar ne?" reče Lamija.

"Ja sam detinjast tip", odgovori Silenus sa svojim osmehom satira. "Ambasadore", on se okrenu Konzulu, "smem li pozajmiti taj zlačani jastuk koji nosite umesto šešira?"

Konzul pruži svoj trorogi šešir, presavijene ceduljice nađoše se unutra i šešir krenu okolo. Prvi je izvlačio Sol Vejntraub, poslednji Martin Silenus.

Konzul razvi svoju cedulju, postaravši se da je niko ne vidi.

Izvukao je broj sedam. Napetost ga napusti poput vazduha koji napušta prenaduvani balon. Sasvim je moguće, razmišljao je on, da će se događaji umešati pre nego što na njega dođe red da priča. Ili će rat od svega toga načiniti akademsko pitanje. Ili će grupa izgubiti interesovanje za priče. Ili će umreti kralj. Ili će crći konj. Ili će on naučiti konja da govori.

Dosta s viskijem, pomisli Konzul.

"Ko je prvi?" upita Martin Silenus.

U kratkoj tišini Konzul je mogao da čuje kako lišće šušti na neprimetnom povetarcu.

"Ja", reče otac Hojt. Sveštenikov izraz pokazivao je istovetno, jedva prikriveno prihvatanje bola koje je Konzul viđao na licima smrtno bolesnih prijatelja. Hojt podiže svoju ceduljicu sa jasno našvrljanim velikim brojem 1.

"U redu", reče Silenus. "Počnite."

"Sada?" upita sveštenik.

"Zašto ne?" reče pesnik. Jedini znak da je Silenus dokrajčio najmanje dve boce vina bilo je blago zatamnjenje na ionako rumenim obrazima i još demonskiji sunovrat kosih obrva. "Imamo još nekoliko sati do planetnog pada", reče on, "a ja, kao prvo, planiram da odspavam posle ove fuge iz zamrzivača čim se bezbedno spustimo i naselimo među prostim domorocima."

"Naš prijatelj ima pravo", reče Sol Vejntraub tiho. "Ako ćemo pričati priče, civilizovano vreme za to bio bi sat posle večere, svakog dana."

Otac Hojt uzdahnu i ustade. "Samo minut", reče i napusti platformu za obedovanje.

Pošto je prošlo nekoliko minuta, Bron Lamija reče: "Mislite da je ucvikao?"

"Ne", reče Lenar Hojt izranjajući iz tame na vrhu drvenog eskalatora koji je služio kao glavno stepenište. "Trebalo mi je ovo." Dok je sedao na svoje mesto, on spusti na sto dve umrljane sveščice.

"Nije fer da prvi čita", reče Silenus. "Ovo treba da budu naše sopstvene priče, Maguse!"

"Umukni, proklet bio!" povika Hojt. On pređe rukom preko lica,

dodirnu grudi. Drugi put te večeri Konzul shvati da gleda ozbiljnog bolesnika.

"Žao mi je", reče otac Hojt. "Ali, ako treba da ispričam svoju... svoju priču, moram ujedno da ispričam i priču nekog drugog. Ovi dnevnicu pripadaju čoveku koji je bio razlog mog odlaska na Hiperion... i mog današnjeg povratka." Hojt duboko udahnu.

Konzul dodirnu dnevnik. Bili su zaprljani i nagoreli, kao da su pretrpeli požar. "Vaš prijatelj ima staromodan ukus", reče on, "ako i dalje vodi pisani dnevnik."

"Da", reče Hojt. "Ako ste svi spremni, da počnem."

Grupa za stolom potvrdi klimanjem glava. Ispod platforme za obedovanje, kilometar drvobroda hitao je kroz hladnu noć snažnim pulsiranjem živog bića. Sol Vejntraub podiže svoje usnulo dete iz nosiljke za bebe i pažljivo ga spusti na jastucima obloženu prostirku na podu, blizu svoje stolice. On skinu komlog, spusti ga kraj prostirke i programira disključ na šum za pokrivanje svih frekvencija. Nedelju dana stara beba ležala je na stomaku i spavala.

Konzul se duboko zavalio i pronađe plavozelenu zvezdu Hiperiona. Kao da je rasla dok ju je posmatrao. Het Mastin povuče kapuljaču napred, sve dok mu od lica ne ostaše samo senke. Sol Vejntraub pripali lulu. Ostali prihvatiliše da im se dospe kafa i opustiše se na stolicama.

Martin Silenus izgledao je kao najstrasniji i najzahtevniji slušalac dok se naginjao napred i šaputao:

I kaza on: 'Sad igru ću početi,
Boginjo, makar ostao i raspet!
U sedla sad, i počujte što ću reći.
Svojom stazom odjahasmo tako već;
A on pravo počeo pričati usput
Priču tužnu koju sada ćete čuti.

SVEŠTENIKOVA PRIČA
Čovek koji je vikao 'Bog'

"Ponekad samo tanka linija razdvaja pravovernu revnost od

apostazije", reče otac Lenar Hojt.

Tako započne sveštenikova priča. Kasnije, dok je diktirao tu priču u komlog, Konzul je se prisećao kao bešavne celine, bez pauza, ispričane promuklim glasom, s lažnim počecima i malim izlišnostima, tih bezvremenih nedostataka ljudskog govora.

Lenar Hojt je bio mlad sveštenik, rođen, odgajan i tek nedavno rukopoložen, na katoličkom svetu Pacemu, kada je dobio prvi zadatak na nekom od drugih svetova: naređeno mu je da prati cenjenog jezuitskog oca Pola Direa u tiho izgnanstvo na kolonijalni svet Hiperion.

U neko drugo vreme, otac Pol Dire bi svakako postao biskup, a možda i papa. Visok, mršav, asketa, sa belom kosom proređenom na plemenitom čelu i očima previše punim oštih rubova iskustva da sakriju bol, Pol Dire je bio sledbenik Svetog Tejara, uz to i arheolog, etnolog i eminentni jezuitski teolog. Uprkos padu Katoličke crkve na poluzaboravljeni kult, tolerisan samo zbog čudaštva i izolovanosti od glavne struje života Hegemonije, jezuitska logika nije izgubila svoju žestinu. Niti je otac Dire prestao da veruje da je Sveta katolička apostolska crkva poslednja, najjača nada čovečanstva za postizanje besmrtnosti.

Za Lenara Hojta kao dečaka, otac Dire je bio nešto kao božanska figura, pri retkim viđenjima tokom poseta školi predsemeništa, ili prilikom još ređih poseta budućih polaznika semeništa Novom Vatikanu. Tada, tokom godina Hojtovih studija u semeništu, Dire je bio na važnoj arheološkoj iskopini pod sponzorstvom Crkve, na obližnjem svetu Armagastu. Kada se jezuita vratio, nekoliko nedelja posle Hojtovog rukopoloženja, taj rad je skrio veo tajne. Niko izvan najviših krugova Novog Vatikana nije tačno znao šta se desilo, mada se šaputalo o ekskomunikaciji, pa čak i o saslušanju pred Svetom inkvizicijom, vekovima usnulom, posle zbrke koja je usledila po umiranju Zemlje.

Umesto toga, otac Dire je zatražio postavljenje na Hiperionu - svetu za koji je većina ljudi znala samo po bizarnom kultu Šrajka koji je tamo stvoren - a otac Hojt je odabran da ga prati. Bio je to nezahvalan posao, putovanje u ulozi koja je bila kombinacija najgoreg vida šegrtovanja, pratnje i špijunaže, čak i bez zadovoljstva

da se vidi novi svet; Hojt je imao naređenje da oca Direa otprati kroz svemirsku luku do Hiperiona, a potom da se ukrca na isti kovit-brod i vrati se u Mrežu Svetova. Ono što su biskupi nudili Lenaru Hojtu bilo je dvadeset meseci u kriogenskoj fugi, nekoliko nedelja unutar sistema, na početku i na kraju putovanja, i vremenski dug koji će ga po povratku na Pacem staviti osam godina iza bivših drugova iz razreda, koji su već tragali za karijerama u Vatikanu i za misionarskim postavljenjima.

Vežan poslušnošću i školovan pod disciplinom, Lenar Hojt je prihvatio bez ikakvih pitanja.

Njihov transport, stari kovit-brod HS Nađa Oleg, bio je boginjava metalna kada bez ikakve veštačke gravitacije kad nije pod pogonom, bez osmatračnica za putnike i bez ikakve rekreacije na palubi, izuzev stimulativnih simulatora priključenih u datalink kako putnici ne bi napuštali svoje viseće postelje i ležajeve za fugu. Posle buđenja iz fuge, putnici su - uglavnom radnici sa raznih svetova i turisti bez mnogo para, sa nekoliko mistika kulta i budućih samoubica Šrajka, koliko da se nađe - spavali u istim visećim posteljama i ležajevima za fugu, jeli recikliranu hranu na bezobličnim palubama-menzama i mahom pokušavali da izdrže svemirsku bolest i dosadu tokom dvanaestodnevnog klizanja pod nultom gravitacijom od mesta izlaska iz kovita do Hiperiona.

Otac Hojt je malo šta čuo od oca Direa, u tim danima prisilne intimnosti, a o događajima na Armagastu, zbog kojih je stariji sveštenik krenuo u izgnanstvo, baš ništa. Mladić je uključio svoj usađeni komlog kako bi dobio što je više moguće podataka o Hiperionu i, kada su bili na tri dana od planetnog pada, otac Hojt je sebe već smatrao nekakvim stručnjakom za taj svet.

"Postoje zapisi o dolasku katolika na Hiperion, ali nema pomena o tamošnjoj dijecezi", rekao je Hojt jedne večeri dok su visili u svojim posteljama za nultu gravitaciju i razgovarali, dok je većina njihovih saputnika ležala priključena na erotske stimulativne simulatore. "Pretpostavljam da tamo idete zato da biste se bavili misionarstvom?"

"Ni najmanje", odgovori otac Dire. "Dobri ljudi Hiperiona nisu učinili ništa da bi meni utrapili svoja religiozna shvatanja, pa ne vidim

nikakav razlog da ih vređam svojim preobraćivanjem. U stvari, nadam se da ću putovati do južnog kontinenta - Akvile - a onda pronaći kopneni put do Port Romensa. Ali ne maskiran u misionara. Nameravam da osnujem stanicu za etnološka istraživanja duž Pukotine."

"Istraživanja?" ponovi otac Hojt iznenađen. On zatvori oči da bi uključio implant. Pogledavši ponovo oca Direa on reče: "Taj deo visoravni Pinjon nije nastanjen, oče. Plamene šume čine ga potpuno nepristupačnim najvećim delom godine."

Otac Dire se osmehnu i klimnu glavom. On nije nosio implant, a njegov drevni komlog bio mu je u prtljagu tokom putovanja. "Nije baš nepristupačno", reče on tiho. "I ne baš nenastanjeno. Tamo žive Bikure."

"Bikure", reče otac Hojt i zatvori oči. "Ali, oni su samo legenda", reče on konačno.

"Hmmm", reče otac Dire. "Pokušajte s unakrsnim indeksiranjem Mameta Spedlinga."

Otac Hojt ponovo zatvori oči. Opšti indeks mu saopšti da je Mamet Spedling bio beznačajni istraživač povezan s Institutom Šeklton na Renesansi Minor, koji je, pre gotovo standardni vek i po, priložio kratak izveštaj Institutu, u kojem je opisao kako se probijao kopnom od tada tek nastanjenog Port Romensa, kroz močvare kasnije isušene zbog plantaža fiberplastike, zatim prošao kroz vatrene šume u periodu retkog zatišja i popeo se dovoljno visoko na Visoravan Pinjon da bi naišao na Pukotinu i malo pleme koje je odgovaralo opisu legendarnih Bikura.

Spedling je u svojim kratkim beleškama hipotetisao da su ti ljudi preživeli iz nestale kolonije semebroda od pre tri veka, i jasno je opisao grupu koja pati od svih klasičnih retrogradnih kulturnih efekata ekstremne izolacije, međusobne oplodnje i preterane adaptacije. Po Spedlingovim neuvijenim rečima, "...već posle manje od dva dana provedena ovde, očigledno je da su Bikure previše glupi, letargični i tupi da bih gubio vreme na njihovo opisivanje." Kako se ispostavilo, plamene šume su tada počele da pokazuju neke znake aktivnosti pa Spedling i nije gubio više vremena u posmatranju svog otkrića, već je pohitao da dođe do obale, izgubivši

četiri domoročana-nosača, kompletnu opremu i snimke, kao i levu ruku, zbog 'mirne' šume, tokom tri meseca koliko mu je trebalo da umakne.

"Bože moj", rekao je otac Hojt dok je ležao u svojoj visećoj postelji na Nađi Oleg, "zašto Bikure?"

"Zašto ne?" bio je blagi odgovor oca Direa. "O njima se vrlo malo zna."

"Vrlo malo se zna o najvećem delu Hiperiona", reče mlađi sveštenik, najednom pomalo uzrujan. "Šta je sa Vremenskim grobnicama i legendarnim Šrajkom, severno od Masiva Uzde na Ekvusu?" reče on. "Oni su čuveni!"

"Baš tako", reče otac Dire. "Lenare, koliko je učenih radova već napisano o Grobnicama i tom stvorenju, Šrajku? Stotine? Hiljade?" Stariji sveštenik je sabio duvan da bi sada pripalio lulu: nimalo laka stvar pri nultoj gravitaciji, primeti Hojt. "Osim toga", reče Pol Dire, "čak i ako je taj stvor Šrajk istinit, nije ljudsko biće. Ja sam privržen ljudskim bićima."

"Da", reče Hojt, pretražujući svoj mentalni arsenal ne bi li pronašao snažnije protivrazloge, "ali Bikure su tako mala misterija. U najboljem slučaju, pronaći ćete nekoliko desetina domorodaca koji žive u oblasti toliko oblačnoj, zadimljenoj i... nevažnoj da ih nisu primetili čak ni sami kolonijalni kartografski sateliti. Zašto odabrali njih kada se na Hiperionu mogu izučavati velike misterije... kao što su lavirinti!" Hojt se ozario. "Da li ste znali da je Hiperion jedan od devet svetova-lavirinata, oče?"

"Naravno", reče Dire. Od njega se širila nepravilna hemisfera dima sve dok je vazdušne struje nisu razbile u pramičke i niti. "Ali lavirinti imaju svoje istraživače i obožavaoce širom Mreže, Lenare, a tuneli se nalaze tamo - na svih devet svetova - koliko dugo? Pola miliona standardnih godina? Verujem, bliže tri četvrti miliona. Njihova tajna će potrajati. Ali, koliko će još kultura Bikura potrajati pre nego što ih ne apsorbuje moderno kolonijalno društvo ili, što je još verovatnije, pre nego što ih okolnosti jednostavno ne zbrišu?"

Hojt sleže ramenima. "Možda su već nestali. Prošlo je mnogo vremena otkad se Spedling susreo s njima, a drugih potvrđenih izveštaja nema. Ako i jesu izumrli kao grupa, onda će sav vaš

vremenski dug i rad i trpljenje zbog dolaska ovamo biti uzaludni."

"Baš tako", bilo je sve što je otac Pol Dire rekao dok je mirno pućkao lulu.

Tek tokom poslednjeg sata koji su proveli zajedno, dok su se spuštali padobrodom, otac Hojt je uspeo da tek naćas baci pogled na misli svog druźbenika. Hiperion je svetlućao belom, zelenom i bojom lapisa, iznad njih, satima, kada najednom stari padobrod uroni u gornje slojeve atmosfere, plamen naćas ispuni prozor i oni bez zvuka poleteše nekih šezdeset kilometara iznad tamnih masa oblaka i zvezdama obasjanih mora, dok je uskovitlani terminador Hiperionovog svanuća jurio ka njima kao spektralni plimski talas svetla.

"Ćudesno", šapnu Pol Dire, više za sebe nego svom mladom druźbeniku. "Ćudesno. U ovakvim trenucima shvatam... jedva... kakva je to bila ųrtva za Sina Boźjeg da se udostoji da postane Sin Ljudski."

Hojt je tada poźeleo da razgovaraju, ali otac Dire je nastavio da zuri kroz prozor, izgubljen u mislima. Deset minuta kasnije sleteli su u međuzvezdanu luku Kits. Oca Direa ubrzo odnese vrtlog carinskih i prtljaųnih formalnosti, i dvadeset minuta kasnije sasvim razoćarani Lenar Hojt uzdizao se ponovo ka svemiru i Nađi Oleg.

"Posle pet nedelja svog vremena vratio sam se na Pacem", reće otac Hojt. "Protraćio sam osam godina, ali iz nekog razloga moj osećaj gubitka bio je dublji od te jednostavne ćinjenice. Odmah po povratku, biskup me je obavestio da tokom ćetiri godine boravka na Hiperionu od oca Direa nije bilo nikakvih vesti. Novi Vatikan je potrošio ćitavo bogatstvo na upite preko fetlinije, ali ni kolonijalne vlasti ni konzulat u Kitsu nisu mogli da utvrde gde je nestali sveštenik."

Hojt zastade da srkne vodu iz ćaše, a Konzul reće: "Sećam se potrage. Direa nisam nikada sreo, naravno, ali dali smo sve od sebe da ga pronađemo. Teo, moj saradnik, godinama je trošio silnu energiju pokušavajući da reši slućaj nestalog popa. Osim nekoliko protivurećnih izveštaja da je viđen u Port Romensu, nije mu bilo nikakvog traga. A viđen je nekoliko nedelja po dolasku, pre mnogo

godina. Tamo napolju bilo je na stotine plantaža bez radija ili komlinija, prevashodno zato što im se žetva sastojala od droga za krijumčarenje koliko i od fiberplastike. Verovatno nismo razgovarali sa ljudima sa pravih plantaža. Znam samo toliko da je slučaj oca Direa još bio otvoren u vreme mog odlaska."

Otac Hojt klimnu glavom. "Sleteo sam u Kits mesec dana posle vašeg premeštaja iz konzulata. Biskup je bio zapanjen kada sam se dobrovoljno javio za povratak. Primila me je i sama Njegova Svetost. Na Hiperionu sam bio manje od sedam lokalnih meseci. Kada je došlo vreme da se vratim u Mrežu, otkrio sam sudbinu oca Direa." Hojt kucnu po dvema umrljanim knjigama u kožnom povezu na stolu. "Ako ću priču dovesti do kraja", reče on promuklo, "moram vam pročitati odlomke odavde."

Drvobrod Igdrasil se okrenuo tako da je deblo zaklonilo sunce. Posledica toga bila je uranjanje platforme za obedovanje i zakrivljenog lisnatog baldahina pod njom u noć, ali umesto nekoliko hiljada zvezdanih tačkica po nebu, što bi se dogodilo da se nalaze na površini planete, bukvalno su milioni sunaca buktali iznad, sa strane i ispod grupe za stolom. Hiperion je sada bio jasna sfera koja je hitala pravo na njih, kao neki smrtonosni projektil.

"Čitajte", reče Martin Silenus.

IZ DNEVNIKA OCA POLA DIREA

Dan 1:

Tako otpoče moj izgon.

Ne mogu da se odlučim kako da datiram svoj novi dnevnik. Prema monastičkom kalendaru na Pacemu, sedamnaesti je dan tominmeseca u godini gospodnjoj 2732. Po Standardu Hegemonije, sada je 12. oktobar 589 PC. Po hiperionskoj računici, tako mi bar kaže smežurani mali portir u starom hotelu u kojem sam odseo, dvadeset treći je dan Lucijusa (poslednjeg od njihovih sedam četrdesetodnevnih meseci), bilo 426 PUB (posle udesa padobroda), bilo sto dvadeset osme godine vladavine Tužnog Kralja Bilija, koji ne vlada već najmanje stotinu godina.

Dođavola s tim. Nazvaću ga Danom 1 mog izгона.

Iscripljujući dan. (Čudno je biti umoran posle tolikih meseci sna, ali

kažu da je to uobičajena reakcija posle buđenja iz fuge. Moje ćelije osećaju umor ovih proteklih meseci putovanja čak i ako ih se ja ne sećam. Ne sećam se da sam, kad sam bio mlađi, ikada bio ovako umoran od putovanja.)

Žao mi je što nisam uspeo da bolje upoznam mladog Hojta. Izgleda da je od pristojne sorte, sav u pravilima katehizisa, bistrih očiju. Nije omladina poput njega kriva što Crkva proživljava svoje poslednje dane. Prosto, tako srećno naivni poput njega ne mogu da učine ništa što bi sprečilo klizanje u zaborav, na koje je Crkva izgleda osuđena.

Pa, ni ja nisam nešto naročito doprineo.

Sjajan pogled na moj novi svet dok nas je padobrod spuštao. Mogao sam da razaznam dva od tri kontinenta - Ekvus i Akvilu. Treći, Ursa, nije se mogao videti.

Planetni pad do Kitsa i sat ispunjen pokušajima da prođem carinu i uhvatim kopneni prevoz do grada. Zbrkani prizori: planinski lanac na severu sa nestalnom, plavom izmaglicom, brda u podnožju obrasla šumama narandžastog i žutog drveća, blede nebo zelenoplave boje, sunce premalo, ali sjajnije od Pacemovog. Boje se čine življim iz daljine a rastapaju se i razilaze dok im prilazim, poput palete nekog poentiliste. Velika skulptura Tužnog Kralja Bilija, o kojoj sam toliko toga čuo, bila je čudnovato razočaravajuća. Viđena sa autoputa, izgledala je sirovo i grubo, žurna skica isklesana u mračnoj planini pre nego kraljevska figura koju sam očekivao. Čući iznad ovog oronulog grada od pola miliona ljudi na način koji bi neurotični kralj-pesnik verovatno umeo da ceni.

Sam grad je izgleda podeljen na prostrani lavirint ćumeza i krčmi, koje lokalci nazivaju Džektaun, i sam Kits, takozvani Stari grad, mada je nastao tek pre četiri veka, sav od uglačanog kamena i proračunate čistote. Ubrzo ću krenuti u obilazak.

Planirao sam mesec dana u Kitsu, ali već sada osećam želju da krenem dalje. O, Monsinor Eduar, da možeš sada da me vidiš. Kažnjen ali i dalje bez pokajanja. Usamljeniji nego ikad ali čudnovato zadovoljan svojim novim izgonom. Ako moja kazna za ispade u prošlosti, do kojih je dovela moja revnost, treba da bude progonstvo u sedmi krug pustoši, onda je Hiperion dobro odabran. Mogao bih i

da zaboravim na misiju do dalekih Bikura (postoje li oni zaista?), koju sam sam sebi naložio, i da se zadovoljim životom u provincijskoj prestonici ovog zabačenog sveta bogu iza leđa. Moj izgon time ne bi postao nepotpuniji.

Ah, Eduar, zajedno dečaci, zajedno u razredu (mada ja nisam bio tako briljantan niti pravoveran kao ti), sada zajedno starci. Ali ti si sada četiri godine mudriji, a ja sam još spadalo, nepokajani dečak kakvog me pamtiš. Molim se da si živ i zdrav, i da se ti moliš za mene.

Umoran. Spavaću. Sutra, krenuću u obilazak Kitsa, dobro jesti i ugovoriti prevoz do Akvile i južnih tačaka.

Dan 5:

U Kitsu postoji katedrala. Ili, bolje, postojala je. Napuštena je najmanje dva standardna veka. Leži u ruševinama, sa poprečnim crkvenim brodom otvorenim zelenoplavim nebesima i sa jednom od zapadnih kula nedovršenom, dok je druga kosturni ram od preturenog kamenja i zardale armature.

Natrapao sam na nju dok sam lutao, izgubljen, obalama reke Huli u retko naseljenom delu grada, gde Stari grad truli u Džektaun usred gomile visokih skladišta koja zaklanjaju i najmanji pogled na ruinirane kule katedrale, sve dok se ne zađe za ćošak, u uzani ćorsokak, i naiđe na ljušturu katedrale; njena zgrada napola je upala u reku, dok joj je fasada istačkana ostacima žalosnih, apokaliptičkih kipova posthedžirskog ekspanzionističkog perioda.

Lutao sam kroz isprepletene senke, između palih blokova, i ušao u crkveni brod. Biskupija na Pacemu nije pominjala nikakav istorijat katoličanstva na Hiperionu, a kamoli prisustvo katedrale. Gotovo je nezamislivo da je raštrkana kolonija iz semberoda, od pre četiri veka, mogla da izdržava dovoljno brojnu pastvu koja bi zahtevala prisustvo biskupa, a kamoli da postoji katedrala. A ipak, bila je tu.

Prošao sam kroz senke sakristije. Prašina i gipsani prah visili su u vazduhu kao tamjan i ocrtavali dva zraka svetla što su se spuštali s uskih prozora visoko gore. Stupio sam na širi osvetljeni deo i prišao oltaru lišenom svake dekoracije, sem odlomljenih delova i pukotina prouzrokovanih padom delova plafona. Veliki krst, koji je visio na istočnom zidu iza oltara, takođe je pao; sada je ležao u keramičkom

iverju, u gomili kamenja. Bez svesne namere kročio sam iza oltara, podigao ruke i počeo da slavim euharistiju. U tom činu nije bilo ničeg melodramatičnog niti parodičnog, nikakvog simbolizma niti skrivene namere; bila je to prosto automatska reakcija jednog sveštenika koji je držao misu gotovo svakodnevno više od četrdeset šest godina svog života, i koji je sada bio suočen sa mogućnošću da nikada više ne učestvuje u smirujućem ritualu tog slavljenja.

Uz izvestan šok shvatio sam da imam i pastvu. U četvrtom redu klupa klečala je starica. Crna boja njene haljine i marame tako su se savršeno stapali sa senkama da joj je bio vidljiv samo bleđi oval lica, izboranog i drevnog, bestelesno lebdeći u tami. Zaprepašćen, prestadoh da govorim litaniju osveštanja. Gledala me je, ali nešto u njenim očima, čak i sa te udaljenosti, smesta me uveri da je slepa. Za trenutak nisam mogao da govorim i stajao sam tamo zanemio, žmirkajući na prašnjavom svetlu u kom se kupao oltar, pokušavajući da objasnim sebi tu avetinjsku prikazu u istovremenom nastojanju da dođem do objašnjenja sopstvenog prisustva i sopstvenih postupaka.

Kada sam došao do glasa i pozvao je - dok su reči odjekivale u velikoj dvorani - shvatio sam da se pomerila. Čuo sam kako joj stopala stružu po kamenom podu. Začu se škripa i kratka, jarka svetlost obasja joj profil sasvim desno od oltara. Zaklonih oči od sunčevih zraka i počeh da se probijam kroz otpatke ka mestu gde se nekada nalazila ograda oltara. Ponovo je pozvah, pokušah da je smirim i rekoh joj da se ne plaši, iako sam ja bio taj koji je osećao žmarce u leđima. Kretao sam se brzo, ali kada sam stigao do zaklonjenog ugla crkvenog broda, nje više nije bilo. Mala vrata vodila su ka oronuloj zgradi i rečnoj obali. Nje nigde nije bilo. Vratio sam se u mračnu unutrašnjost, i rado bih pripisao njenu pojavu svojoj mašti, poput sna na nogama posle toliko meseci prisilnog kriogenskog spavanja bez snivanja, da nije bilo jednog jedinog, opipljivog dokaza njenog prisustva. Tamo, u svežoj tami, gorela je usamljena crvena zavetna sveća, i sićušni plamen drhtao je na nevidljivoj promaji i vazдушnim strujama.

Umoran sam od ovog grada. Umoran sam od njegovih paganskih pretenzija i lažnih istorija. Hiperion je svet pesnika lišen poezije. Sam Kits je mešavina drečavog, lažnog klasicizma i bezumne energije

grada koji brzo niče. U gradu postoje tri skupštine zen-gnostika i četiri minareta visokog islama, ali pravi hramovi su nebrojene krčme i burdelji, ogromne tržnice na kojima se preprodaju isporuke fiberplastike sa juga, i hramovi Šrajka u kojima izgubljene duše skrivaju svoje samoubilačko beznade iza štita plitkog misticizma. Čitava planeta zaudara na misticizam bez otkrovenja.

Do đavola s tim.

Sutra krećem na jug. Na ovom apsurdnom svetu postoje skimeri i druge vazdušne letelice, ali za običan narod putovanje između ovih ukletih ostrvskih kontinenata ograničeno je izgleda na brodove - što traje, kako mi kažu, večno - ili na jedan od ogromnih putničkih dirizabala koji kreću iz Kitsa samo jednom nedeljno.

Krećem sutra rano ujutro, dirizablom.

Dan 10:

Životinje.

Ekipa koja se prva spustila na ovu planetu mora da je bila opsednuta životinjama. Konj, Medved, Orao. Tri dana smo mileli niz istočnu obalu Ekvusa, preko razuđene obalske linije zvane Griva. Poslednji dan smo proveli prelazeći usko Srednje more do velikog ostrva po imenu Mačji ključ. Danas ostavljamo tovar i putnike u Feliksu, 'glavnom gradu' ostrva. Koliko mogu da vidim sa osmatračke promenade i sidrišta tornja, u toj neorganizovanoj skupini stračara i baraka ne živi više od pet hiljada ljudi.

Sada će brod krenuti da mili svojih osam stotina kilometara duž niza manjih ostrva koji se zovu Devet repova a onda načiniti smeli skok preko sedam stotina kilometara otvorenog mora i ekvatora. Sledeće kopno koje ćemo videti biće severozapadna obala Akvile, takozvani Kljun.

Životinje.

Nazvati ovo prevozno sredstvo 'putničkim dirizablom' predstavlja vežbu u kreativnoj semantici. To je ogromna sprava za dizanje, sa držačima tereta dovoljno velikim da čitav grad Feliks ponesu na more, i da još preostane mesta za hiljade bala fiberplastike. U međuvremenu, manje važan tovar - mi, putnici - snalazimo se kako znamo i umemo. Ja sam postavio ležaj blizu krme utovarnog potala i napravio prilično udobnu nišu za sebe, svoj lični prtijag i tri velika

sanduka sa opremom za ekspediciju. Kraj mene je porodica od njih osmoro - domoroci, radnici sa plantaže, vraćaju se sa sopstvene ekspedicije-kupovine, koju obavljaju jednom u dve godine, u Kitsu; mada mi ne smetaju zvuci i mirisi iz njihovih kaveza sa svinjama, niti skičanje hrčaka koje koriste kao hranu, neprekidno, zbunjeno kukurikanje njihovog jasnog, rastrojenog petla u nekim noćima više je nego što mogu da podnesem.

Životinje!

Dan 11:

Večerao u salonu iznad promenadne palube sa građaninom Heremisom Denzelom, penzionisanim profesorom sa malog koledža za sejače blizu Endimiona. On me je obavestio da prva ekipa koja se spustila na Hiperion ipak nije imala fetiš prema životinjama; zvanična imena tri kontinenta nisu Ekvus, Ursa i Akvila, već Krejton, Alensen i Lopez. Dalje je rekao da je to bilo u čast trojice birokrata srednjeg nivoa iz stare Službe nadgledanja. Bolje fetiš prema životinjama!

Večera je prošla. Sam sam na spoljnoj promenadi i posmatram suton. Ovde je prolaz zaštićen prednjim kargo modulima tako da vetar nije jači od slanog lahora. Iznad mene zakrivljuje se narandžasto-zelena koža dirizabla. Nalazimo se između ostrva; more je bogati lapis prošaran dubljim zelenim tonovima. Raštrkani visoki cirusi hvataju poslednju svetlost Hiperionovog premalenog sunca i pale se kao koral u plamenu. Nema nikakvog zvuka, izuzev najtišeg mogućeg zujanja električnih turbina. Trista metara niže, senka ogromnog podmorskog stvorenja nalik na mantu prati dirizabl ukorak. Pre samo sekund neki insekt ili ptica veličine i boje kolibrija, ali sa paučinastim krilima od metar u prečniku, zastao je na pet metara od mene da bi me osmotrio pre nego što se sunovratio prema moru, sklopljenih krila.

Eduar, večeras sam veoma usamljen. Pomoglo bi mi da znam da si još živ, da i dalje radiš u bašti, a uveče pišeš u radnoj sobi. Mislio sam da će putovanja podstaći u meni stara verovanja u koncept Boga svetog Tejara, u kome su sjedinjeni Hrist Evolucije, Lični i Univerzalni, En Haut i En Avant, ali do takve obnove nikako da dođe.

Smrkava se. Starim. Osećam nešto... još ne pokajanje... što sam falsifikovao dokaze sa iskopine na Armagastu. Ali, Eduar, Vaša

Ekselenciju, šta ako su činjenice zaista ukazivale na postojanje tamošnje hrišćanski opredeljene kulture, šest stotina svetlosnih godina od Stare Zemlje, gotovo tri hiljade godina pre nego što je čovek napustio površinu rodnog sveta...

Zar je bio toliko mračan greh tumačiti tako dvosmislene podatke na način koji bi omogućio ponovno oživljavanje hrišćanstva još za našeg života?

Jeste, bio je. Ali ne, kako mislim, zbog greha podešavanja podataka, već zbog dubljeg greha u mišljenju - da se hrišćanstvo da spasti. Eduar, Crkva umire. I to ne samo naša voljena grana Svetog drveta, već svi njegovi izdanci i zakržljali, bolesni ogranci. Čitavo Hristovo Telo umire sigurno koliko i ovo moje, jedno upotrebljeno, Eduar. Ti i ja smo to znali na Armagastu, gde je krvavo sunce osvetljavalo samo prašinu i smrt. Znali smo to i onog zelenog, svežeg leta na koledžu, kada smo se prvi put zavetovali. Znali smo to i kao dečaci na tihim igralištima Vijfranša na Saoni. Znamo to i sada.

Svetlosti više nema; moram da pišem uz slabi sjaj salonskih prozora gornje palube. Zvezde obrazuju čudna sazvežđa. Srednje more svetluca u noći zelenkastom, nezdravom fosforescencijom. Na horizontu ka jugoistoku nalazi se neka tamna masa. To može biti oluja, ili sledeće ostrvo u lancu, treći od devet 'repova'. (Koja to mitologija govori o mački sa devet repova? Ja ne znam ni za jednu.)

Zarad ptice koju sam malopre video - ako je to uopšte bila ptica - molim se da je pred nama ostrvo a ne oluja.

Dan 28:

Bio sam u Port Romensu osam dana i video tri mrtva čoveka.

Prvi je bio leš izbačen na obalu, naduvena, bela parodija čoveka naplavljena na blatnu obalu iza sidrišne kule, već prve moje večeri u gradu. Deca su to gađala kamenjem.

Drugog čoveka posmatrao sam dok su ga izvlačili iz spaljene olupine metan-jedinične prodavnice u sirotinjskom delu grada, blizu mog hotela. Telo mu je bilo toliko ugljenisano da se nije dalo prepoznati, skupljeno od vreline, ruku i nogu ukočenih u pozi boksera, na šta su žrtve požara osuđene od pamtiveka. Ceo dan sam postio i priznajem sa stidom da mi je pošla pljuvačka kada je

vazduh ispunio bogat miris sprženog mesa i masti.

Trećeg čoveka ubili su ni tri metra od mene. Samo što sam izašao iz hotela na lavirint blatom isprskanih greda, koje su služile kao trotoari u ovom jadnom gradu, odjeknuli su pucnji i jedan čovek nekoliko koraka ispred mene posrnuo je kao da se okliznuo, obrnuo se prema meni s upitnim izrazom nam licu, i pao postrance, u blato i kanalizaciju.

Bio je pogođen tri puta iz nekakvog oružja sa projektilima. Dva metka pogodila su ga u grudi, treći mu je ušao tik ispod levog oka. Neverovatno, ali još je disao kada sam stigao do njega. Potpuno nesvesno izvukao sam epitrahij iz torbe, potražio bočicu svete vodice, koju već tako dugo nosim i počeo sa svetom tajnom poslednjeg miropomazanja. U gomili koja se okupljala niko nije imao ništa protiv. Pali čovek jednom se promeškoltio, pročistio grlo kao da će nešto da kaže, i izdahnuo. Gomila se razišla i pre nego što je telo uklonjeno.

Čovek je bio srednjih godina, kose boje peska, i punačak. Nije nosio ništa za identifikaciju, čak ni univerzalnu kartu ili komlog. U džepu je imao šest srebrnjaka.

Iz nekog razloga, odabrao sam da ostanem uz telo do kraja dana. Lekar je bio nizak i ciničan čovek koji mi je dopustio da ostanem i tokom obavezne autopsije.

"Evo koliko vredi čitava ta bedna stvar", rekao je dok je otvarao jadnikov stomak poput ružičaste torbe, povlačio prevoje kože i mišića natrag i pribadao ih kao šatorska krila.

"Koja stvar?" upitah ja.

"Njegov život", reče lekar i povuče kožu sa lica leša naviše i natrag, kao masnu masku. "Vaš život. Moj život." Crvene i bele pruge prelivenih mišića pretvarale su se u plavu modricu oko nepravilne rupe odmah iznad jagodične kosti.

"Mora postojati i nešto više od ovoga", rekoh ja.

Lekar diže pogled sa svog mračnog posla sa veselim osmehom. "Zar?" reče on. "Molim vas da mi to pokažete." On podiže čovekovo srce kao da ga odmerava u ruci. "Na svetovima Mreže ovo bi moralo nešto da vredi na otvorenim tržištima. Postoje i oni suviše siromašni da čuvaju odgajane, klonirane delove u skladištu, ali i

suviše dobrostojeći da bi umrli samo zato što im je potrebno srce. Ali, ovde je to samo iznutrica.

"Mora postojati i nešto više", rekoah ja, mada ni sam nisam bio baš siguran u to. Setio sam se sahrane Njegove Svetosti pape Urbana XV, ne mnogo pre mog odlaska sa Pacema. Kao što je bio običaj u danima pre Hedžire, leš nije bio balsamovan. Čekao je u predvorju izvan glavne bazilike da se pripremi za običan drveni mrtvački kovčeg. Dok sam ja pomagao Eduaru i monsinjoru Freju da navuku odeždu na ukočeni leš, primetio sam potamnelu kožu i oklembesena usta.

Lekar slegnu ramenima i dovrši površnu autopsiju. Formalna pitanja bila su najkraća moguća. Nije pronađen osumnjičeni, nije pomenut nikakav motiv. Opis ubijenog poslat je u Kits, ali je sam čovek sahranjen već sutradan, na polju za siromahe između blatne obale i žute džungle.

Port Romens je zbrka žutih struktura od vrše, postavljenih na lavirint skela, i dasaka koje se pružaju daleko na plimnim blatnim obalama kraj ušća Kansa. Reka je tu široka gotovo dva kilometra i preliva se u zaliv Tošahaj, ali samo se kroz nekoliko kanala može ploviti; bageri rade i dan i noć. Svake noći ležim budan u svojoj jeftinoj sobi, kraj otvorenog prozora i slušam udare bagera poput otkucaja srca ovog odurnog grada, udaljeni šum mora poput njegovog vlažnog disanja. Večeras slušam kako grad diše i ne mogu a da mu ne dodelim odrano lice ubijenog.

Kompanije održavaju vazdušnu luku na rubu grada da bi mogle da prebacuju ljudstvo i materijal do većih plantaža unutar kontinenta, ali nemam dovoljno novca da podmitim nekoga da me ukrca. U stvari, sebe bih još i mogao da ubacim, ali ne mogu da priuštım transport svoja tri kovčega medicinske i naučne opreme. Još osećam to iskušenje. Moja služba među Bikurama sada izgleda apsurdnije i neracionalnije nego ikada ranije. Samo moja čudna potreba za preciznim odredištima i određena mazohistička rešenost da dovršım ono što sam sebi nametnuo u ovom izgonu, tera me uz reku.

Za dva dana Kansom uzvodno kreće rečni brod. Rezervisao sam prevoz i sutra ću tamo preneti kovčege. Neće biti teško ostaviti Port

Romens.

Dan 41:

Trgovačka Žirandola sporo napreduje uzvodno. Otkad smo, pre dva dana, napustili Meltonovo пристаниšte, nema nikakvog znaka ljudskih naseobina. Džungla sada pritiska rečnu obalu kao čvrst zid; štaviše, gotovo kompletno se nadvija iznad nas na mestima gde se reka sužava do trideset-četrdeset metara. Sama svetlost je žuta, bogata kao tečni buter, ovako propuštena kroz zelenilo i paprati osamdeset metara iznad smeđe površine Kansa. Sedim na zarđalom limenom krovu središnje putničke barže i naprežem se da ugledam svoje prvo tesla-drvo. Stari Kedi, koji sedi u blizini, prekida zviždanje, kroz zube pljuje preko ograde i smeje mi se. "Ovako daleko nema da bidne plameno drveće", kaže on. "Da su u šumi, sam pakao svakako ne bi izgledo ovako. Pre nego što vidite jednog teslu, morate da se popnete u Pinione. Još nismo izašli iz kišne šume, padre."

Svako popodne pada kiša. U stvari, kiša je suviše blag termin za potop koji nas svakodnevno zasipa, krije obalu, bije po limenim krovovima barži uz zaglušujuću riku, i našu ionako sporu plovidbu uzvodno usporava toliko da se učini da stojimo u mestu. Stiče se utisak da svako popodne reka postane vertikalna bujica, vodopad uz koji naš brod mora da se popne ako želimo da nastavimo dalje.

Žirandola je drevni tegljač ravnog korita, za koji je privezano pet barži, poput dronjave dece koja se drže za skute umornoj majci. Tri od tih barži sa dva nivoa prevoze robu za trampu ili prodaju na nekoliko plantaža i naselja duž reke. Preostale dve nude simulakrum boravišta za domoroce koji putuju uzvodno, mada mi se čini da je nekolicina stanovnika barži stalna. Moja kabina može da se pohvali prljavim madracem na podu i gušterolikim insektima na zidovima.

Posle kiše svi se okupe na palubi da posmatraju dizanje večernje izmaglice sa reke koja se hladi. Vazduh je veoma svež i sada je gotovo preko celog dana zasićen vlagom. Stari Kedi mi veli da sam došao prekasno da bih se popeo kroz kišne i plamene šume pre nego što tesla-drveće postane aktivno. Videćemo.

Večeras se izmaglica diže kao duhovi svih mrtvih koji leže ispod tamne površine reke. Poslednji iscepkan i ostaci popodnevnog

prekrivača od oblaka rastapaju se u krošnjama i svetu se vraća boja. Gledam kako hromžuto guste šume postaje prozirna boja šafrana a potom polako prelazi najpre u oker, zatim u umbru, i najzad u pomrčinu. Na Žirandoli stari Kedi pali fenjere i kugle sa svećama koje vise sa nahtenog drugog nivoa a, kao da ne želi da bude nadmašena, tamna džungla počinje da svetluca slabom fosforescencijom raspadanja, dok se svetloptice i raznobojne niti paučine mogu videti kako lebde od grane do grane u tamnijim, višim delovima.

Mali Hiperionov mesec večeras nije vidljiv, ali ovaj svet se kreće kroz više otpada nego što je to uobičajeno za planetu toliko blizu svom suncu, i noćno nebo osvetljavaju česti rojevi meteora. Večeras su nebesa izuzetno plodna i kada se pomerimo na šire delove reke, možemo da vidimo šare briljantskih tragova meteora koji, upleteni, spajaju zvezde. Njihove slike gore na mrežnjači neko vreme, i ja spuštam pogled ka reci samo da bih tamo, u tamnoj vodi, ugledao isti optički odjek.

Na istočnom se vidi jarki sjaj i stari Kedi mi kaže da on potiče od orbitalnih ogledala koja snabdevaju svetlom nekoliko većih plantaža.

Suviše je toplo da bih se vratio u kabinu. Širim tanku prostirku na krovu barže i posmatram nebeske svetlosne efekte dok grozdovi domorodačkih porodica pevaju uznemirujuće pesme žargonom koji nisam ni pokušao da naučim. Pitam se kako stoji s Bikurima, i uprkos ovolikoj udaljenosti, obuzima me čudan strah.

Negde u šumi neka životinja vrišti glasom preplašene žene.

Dan 60:

Stigao na plantažu Perecebo. Bolestan.

Dan 62:

Vrlo bolestan. Groznica, napadi drhtavice. Juče ceo dan povraćao crno. Kiša zaglušujuća. Noću svi oblaci osvetljeni odozgo, orbitalnim ogledalima. Kao da nebo gori. Imam jako visoku temperaturu.

O meni se brine jedna žena. Kupa me. Suviše bolestan da se stidim. Kosa joj je tamnija nego kod većine domorodaca. Malo govori. Tamne, blage oči.

O, Bože, razboleti se tako daleko od kuće.

Dan:

onačeka viri ulazi s kiše tanka košulja

namerno da me iskušava, zna šta sam koža mi gori u vatri tanki pamuk bradavice tamne pod njom znamko su posmatraju, ovde čujem njihove glasove čitavu noć kupaju me u otrovu peče me misle da ne znam ali čujem im glasove jače od kiše kad vrištanje prestane prestani prestani

Kože više gotovo i nemam, ispod crveno mogu da osetim rupu u obrazu, kad nađem metak pljunućuga napolje napolje, agnusdei quitolispecattamundi miserer nobis misere nobis miserere

Dan 65:

Hvala ti, Gospode dragi, što si me izbavio od bolesti.

Dan 66:

Danas sam se obrijao. Bio sam u stanju da stignem do tuša.

Semfa mi je pomogla da se pripremim za upravnikovu posetu. Očekivao sam da to bude jedan od onih krupnih mrgodnih tipova kakve sam gledao kroz prozor kako rade na sortiranju, ali bio je to tihi crni muškarac, i malo je šuškao. Mnogo mi je pomogao. Brinuo sam se zbog plaćanja za medicinsku negu, ali on me je razuverio i rekao da mi neće ništa naplatiti. Još bolje - odrediće čoveka koji će me odvesti u visije! Kaže da je kasno za sezonu, ali ako budem u stanju da putujem za deset dana, trebalo bi da uspemo da se probijemo kroz plamene šume do Pukotine pre nego što se tesla-drveće u potpunosti aktivira.

Posle njegovog odlaska sedeo sam malo sa Semfom i razgovarao. Njen muž je tamo poginuo pre tri lokalna meseca, u nesreći prilikom žetve. Sama Semfa je došla iz Port Romensa; njen brak sa Mikelom bio je za nju spas; odabrala je da ostane ovde i obavlja sporedne poslove pre nego da se vrati nizvodno. Ne krivim je zbog toga.

Spavaću posle masaže. Odnedavno mnogo sanjam majku.

Deset dana. Biću spreman za deset dana.

Dan 75:

Pre nego što sam krenuo sa Tukom, sišao sam do polja matriksa da se oprostim sa Semfom. Malo je govorila, ali mogao sam da joj po očima vidim da je tužna što odlazim. Bez prethodnog

razmišljanja, blagoslovio sam je a potom je poljubio u čelo. Tuk je stajao u blizini, osmehujući se i pocupkujući. Onda krenusmo, zajedno sa dva pakbrida. Nadzornik Orlandi ispratio nas je do kraja puta i mahao nam dok smo stupali na usku stazu prosečenu kroz zlatno rastinje.

Domine, dirige nos.

Dan 82:

Posle nedelju dana na stazi - kakvoj stazi? - posle nedelju dana u besputnoj, žutoj kišnoj šumi, posle nedelju dana iscrpljujućeg uspona uza sve strmiji obod visoravni Pinion, jutros smo izbili na stenovitu izbočinu koja nam je pružila vidik natrag, preko prostranstva džungle prema Kljunu i Srednjem moru. Visoravan je ovde gotovo tri hiljade metara iznad nivoa mora i vidik je impresivan. Teški kišni oblaci širili su se ispod nas do podnožja Pinionskih brda, ali kroz procepe u belom i sivom tepihu oblaka na trenutke smo videli Kans kako se ležerno svija prema Port R., i more, hromžute delove šume kroz koje smo se probijali, i naznake magente daleko na istoku, za koje se Tuk kleo da su donji matriksi polja fiberplastike blizu Pereceba.

Nastavili smo dalje, naviše, sve dok nismo prilično zašli u noć. Tuk je očigledno zabrinut da ćemo ostati uhvaćeni u plamenim šumama kada tesla-drveće postane aktivno. Borim se da održim korak, cimam teško natovarenog brida i nemo izgovaram molitve kako ne bih mislio na bolove, muke i nedaće.

Dan 83:

Danas natovarili i krećemo pre zore. Vazduh smrdi na dim i pepeo.

Promena u vegetaciji ovde, na visoravni, zapanjujuća je. Više nije tako primetna sveprisutna vrša i lisnata čalma. Posle prolaska kroz međuzonu niskog zimzelenog i zimplavog rastinja, a zatim posle penjanja kroz guste šumarke mutiranog motkastog bora i trijaspene, zašli smo u pravu plamenu šumu, sa lugovima visokih prometeja, pratilaca feniksa, kojeg ima svuda, i okruglim grupama umbra treptalica. Povremeno smo nailazili na neprolazne čestare belovlaknastih, bifurkovanih azbestnih biljaka za koje je Tuk slikovito rekao da "...liče na trule kurčeve neki' mrtvi' džinova plitko sa'ranjenih tu, nego šta". Moj vodič stvarno ume s rečima.

Bilo je već kasno popodne kada smo videli svoje prvo tesla-drvo. Pola sata smo gacali po šumskom zemljištu prekrivenom pepelom, pokušavajući da ne gazimo nežne izdanke feniksa i vatrenih bičeva koji su odvažno izbijali iz čađavog tla, kada Tuk iznenada stade i pokaza.

Tesla-drvo, na pola kilometra ispred nas, bilo je visoko najmanje stotinu metara, a opet tek upola kao najviši prometej. Blizu krošnje mogla se jasno razaznati izbočena kupola njegove akumulatorske šišarke, oblika glavice crnog luka. Iz radijalnih grana iznad šišarke raslo je na desetine nimbusnih loza, i svaka je izgledala srebrno i metalno naspram jasnog neba zelene i lapis boje. Čitava stvar naterala me je da pomislim na neku elegantnu džamiju vrhovnog muslimana u Novoj Meki, neukusno ovenčanu šljokicama.

"Moramo da se čistimo do đavola odavdi, sa sve bridovima", progundā Tuk. Uporno je tražio da opremu za plamenu šumu odmah tu raspakujemo. Tako smo ostatak popodneva proveli navlačeći maske za osmozu i debele čizme sa gumenim đonovima, znojeći se ispod naslaga kožnate gama-tkanine. Oba brida postala su nervozna, ćulili su uši na najmanji zvuk. Čak i kroz masku mogao sam da osetim miris ozona; podsetio me je na električne vozove kojima sam se kao dete igrao u lenja Božićna popodneva, u Vijfranšu na Saoni.

Ulogorili smo se za ovu noć što smo bliže mogli šumarku azbestosa. Tuk mi je pokazao kako da postavim prsten gromobranahvatača, sve vreme upućujući sam sebi ozbiljna upozorenja i pretražujući večernje nebo u potrazi za oblacima.

Nameravam dobro da spavam, uprkos svemu.

Dan 84:

04.00 sata...

Slatka Majko Hristova.

Tri sata smo se nalazili usred smaka sveta.

Eksplorzije su počele ubrzo po ponoći, najpre samo munje, i Tuk i ja smo ponovo, uprkos tome što smo znali da tako ne treba, isturili glave napolje, kroz šatorsko krilo, kako bismo posmatrali pirotehniku. Navikao sam na Pacemu na monsunske oluje tokom matejinog meseca, tako da mi prvi sat sevanja nije izgledao isuviše neobično.

Samo je prizor udaljenog tesla-drveta, koje je bilo nepogrešiva žiža vazdušnog pražnjenja, bio pomalo uznemirujući. Ali, ubrzo su šumske grdosije počele da sijaju i bljuju sopstvenu sabranu energiju, i tada - baš kada sam zadremao uprkos neprekidnoj buci - razulario se pravi Armagedon.

U prvih deset sekundi početnih grčeva divlje energije tesla-drveta mora da je bilo oslobođeno najmanje stotinu lukova elektriciteta. Prometej udaljen manje od trideset metara od nas eksplodirao je, razbacavši bukete ugarke pedeset metara unaokolo po šumskom tlu. Gromobrani-hvatači sijali su, šištali i skretali luk za lukom plavobeke smrti iznad i oko našeg malog logorišta. Tuk je vrisnuo nešto, ali nijedan običan ljudski zvuk nije se mogao čuti u naletu svetlosti i buke. Šumarak feniksa pozadi planu nedaleko od privezanih bridova i jedna prestravljena životinja - onako sapeta i sa povezom preko očiju - oslobodi se i jurnu kroz krug svetlucavih gromobrana-hvatača. Istoga trena nekoliko munja sevnu sa najbližeg tesla-drveta ka bespomoćnoj životinji. U jednoj ludačkoj sekundi mogao sam se zakleti da vidim kako skelet zveri sija kroz ključajuće meso, a onda se ona zgrči i odskoči visoko u vazduh, i jednostavno prestade da postoji.

Tri sata smo posmatrali smak sveta. Dva gromobrana-hvatača su pala, ali ostalih osam i dalje je obavljalo svoj zadatak. Tuk i ja smo se zgurili u vreloj pećini našeg šatora, dok su maske za osmozu filtrirale dovoljno svežeg kiseonika iz pregrejanog, zadimljenog vazduha, kako bismo mogli da dišemo. Samo su nam nedostatak niskog rastinja i Tukova veština u postavljanju šatora dalje od drugih meta i blizu zaštitničkih azbestnih biljaka omogućili da preživimo. To i osam gromobrana sa legurnim zaliscima koji stoje između nas i večnosti.

"Izgleda da se prilično dobro drže!" vičem ja Tuku kroz šištanje, pucketanje, praštanje i cepanje oluje.

"Napravljeni su da stoje sat, mož' bit' i dva", gundža moj vodič. "Svakog trena, mož' bit' i pre, sagoreće, i umrećemo."

Klimam glavom i srčem mlaku vodu kroz dovod u masci za osmozu. Ako preživim ovu noć, uvek ću zahvaljivati Bogu zbog Njegove velikodušnosti što mi je dopustio da vidim ovaj prizor.

Dan 87:

Tuk i ja smo izbili kroz tinjajuću severoistočnu ivicu plamene šume juče u podne, odmah postavili logor kraj potočića i odspavali čitavih osamnaest sati ne budeći se; tako smo nadoknadili tri noći nespavanja i dva iscrpljujuća dana kada smo se kretali bez odmora kroz košmar plamena i pepela. Gde god da nam je pao pogled dok smo se približavali stenovitom hrbatu koji je označavao kraj šume, mogli smo da vidimo kako mahune sa semenom i šišarke eksplodiraju novim životom za razne vatrene vrste koje su pomrle u požaru tokom prethodne dve noći. Pet naših gromobrana-hvatača još je funkcionisalo, mada ni Tuk ni ja nismo bili mnogo željni da ih još jednu noć testiramo. Naš preživeli pakbrid srušio se i uginuo istog trena kada smo mu teški tovar skinuli s leđa.

Jutros me je u zoru probudio zvuk tekuće vode. Pratio sam potočić kilometar ka severoistoku, prateći njegov sve dublji zvuk, sve dok najednom nije nestao sa vidika.

Pukotina! Gotovo da sam zaboravio naše odredište. Jutros sam, saplićući se kroz maglu, skačući sa jednog vlažnog kamena na drugi duž sve šire rečice, skočio na poslednju stenu, zaklatio se na njoj, povratio ravnotežu i pogledao pravo dole niz vodopad koji se spuštao gotovo tri hiljade metara u izmaglicu, kamen i reku daleko dole.

Pukotina nije nastala prilikom dizanja visoravni, kao što je to bio legendarni Veliki kanjon na Staroj Zemlji ili Naprslina sveta na Hebronu. Uprkos aktivnim okeanima i na izgled zemljolikim kontinentima, Hiperion je tektonski sasvim mrtav; više je nalik na Mars, Luzus ili Armagast, po potpunom odsustvu kontinentalnog pomeranja. I kao i Mars i Luzus, Hiperion je takođe pogođen dubokim ledenim dobima, mada se ovde periodičnost širi na trideset sedam miliona godina po dugoj elipsi trenutno odsutnog binarnog patuljka. Komlog poredi Pukotinu sa preteraformiranom dolinom Mariner na Marsu, jer je i jedna i druga pojava posledica slabljenja kore tokom periodičnog zamrzavanja i kravljenja kroz eone, i tokova ponornica poput Kansa. A onda je došlo do urušavanja masiva, nalik na dugačak ožiljak, kroz planinsko krilo kontinenta Akvila.

Tuk mi se pridružio dok sam stajao na rubu Pukotine. Bio sam

nag i uklanjao sam smrad pepela iz putne odeće i mantije. Ispljuskao sam svoje blede meso hladnom vodom i glasno se nasmejao dok su se odjeci Tukove vike vraćali od Severnog zida udaljenog dve trećine kilometra. Priroda urušavanja kore bila je takva da smo Tuk i ja stajali daleko na izbočini koja je skrivala Južni zid pod nama. Iako opasno izloženi, pretpostavili smo da će kamenita izbočina koja je milionima godina prkosila gravitaciji izdržati još nekoliko sati dok se ne okupamo, odmorimo, izvičemo, uz odjeke, do promuklosti, i, uopšte, ponašamo kao deca oslobođena škole. Tuk je priznao da nikada nije baš prošao kroz plamenu šumu - niti je poznavao ikoga ko je to ove sezone učinio - i saopštio da sada, kad se tesla-drveće aktiviralo, mora da sačeka najmanje tri meseca pre nego što bude mogao da se vrati. Izgleda da mu nije bilo naročito žao, a meni je bilo drago što ga imam uza se.

Popodne smo preneli moju opremu, u etapama, ulogorili se blizu rečice, stotinu metara pre izbočine, i nagomilali moje kutije od tečne pene sa naučnom opremom, kako bih ih ujutro dalje razvrstao.

Večeras je bilo hladno. Posle večere, pred sam suton, navukao sam termalnu jaknu i otišao sam do kamenitog ispusta jugozapadno od mesta gde sam prvi put ugledao Pukotinu. Sa tog povoljnog mesta, visoko iznad reke, pogled je bio vredan pamćenja. Izmaglice su se uzdizale s nevidljivih vodopada što su se duboko dole obrušavali u reku, dok su se kroz nestalne zastore te vodene pare širili mlazevi, da bi sunce na zalasku umnožili u tucе ljubičastih sfera i dvostruko više lukova duge. Posmatrao sam kako se svaki od tih spektara rađa, uzdiže prema sve tamnijoj kupoli neba, i umire. Dok se vazduh koji se hladio spuštao u naprsline i pećine visoravni, a topao hrlio nebu, povlačeći lišće, grančice i izmaglicu naviše, u vertikalnom kovitlacu, iz Pukotine je dizao zvuk, kao da sam kontinent zove, glasovima kamenih džinova, divovskim frulama od bambusa, crkvenim orguljama velikim kao palate, čistim, savršenim tonovima u rasponu od najpiskavijeg soprana do najdubljeg basa. Razmišljao sam o ruži vetrova koja bje o izdubljene kamene zidine, o pećinama daleko ispod dubokih promajmih pukotina u nepokretnoj kori, i o iluziji ljudskih glasova koju mogu da stvore slučajne harmonije. Ali na kraju sam odustao od razmišljanja i prosto slušao

kako Pukotina peva svoju oproštajnu himnu suncu.

Vratio sam se do šatora, u krug svetla iz bioluminiscentnih fenjera dok je prvi vatromet meteorskih rojeva palio nebesa iznad nas a udaljene eksplozije iz plamenih šuma mreškale južni i zapadni horizont poput topovske vatre nekog drevnog rata na prethedžirskoj Staroj Zemlji.

Sada, u šatoru, isprobavam komlogove frekvencije dugog dometa, ali dobijam samo statiku. Pretpostavljam da bi, čak i da primitivni komsateliti koje koriste na plantažama fiberplastike odašilju signale ovako daleko na istok, sve osim najgušćeg laserskog ili fetlinijskog zraka bilo maskirano planinama i teslinim aktivnostima. Na Pacemu, malo je nas u manastiru nosilo u odeći ili na njoj lični komlog, ali datasfera je uvek bila tu ukoliko zatreba da se u nju uključimo. Ovde nema izbora.

Sedim i slušam kako zamiru poslednji tonovi vetra iz kanjona, gledam kako nebesa istovremeno tamne i bukne, osmehujem se na zvuk Tukovog hrkanja koje dopire iz njegove vreće za spavanje, izvan šatora, i mislim: Ako je ovo mesto mog izгона, neka bude tako.

Dan 88:

Tuk je mrtav. Ubijen.

Našao sam njegovo telo kada sam u svitanje izašao iz šatora. Spavao je napolju, na ne više od četiri metra od mene. Rekao je da želi da spava pod zvezdama.

Ubice su ga zaklale u snu. Nisam čuo nikakav povik. Međutim, sanjao jesam: snove o tome kako me Semfa pazi tokom groznice. Snove o hladnim rukama koje mi dodiruju vrat i prsa, dodiruju raspeće koje nosim još od detinjstva. Stajao sam iznad Tukovog tela, zurio u širok tamni krug gde je ravnodušno Hiperionovo tlo upilo njegovu krv, i drhtao od pomisli da je san bio više od sna - da me ruke jesu dodirivale tokom noći.

Priznajem da sam reagovao pre kao preplašena stara luda nego kao sveštenik. Miropomazao sam ga, ali tada me je obuzela panika i ja sam ostavio telo svog jadnog vodiča, očajnički pretražio zalihe u potrazi za oružjem i izvadio mačetu koju sam koristio u kišnoj šumi i niskovoltažni mejzer kojim sam nameravao da lovim manju divljač.

Da li bih upotrebio to oružje protiv ljudskog bića, makar i da bih sebi spasao život, ne znam. Ali, u svojoj panici, poneo sam mačetu, mejzer i dvogled napajan energijom do visoke stene blizu Pukotine, i pretražio okolinu ne bih li našao ikakav trag ubica. Ništa se nije ni mrdnulo, osim sićušnih majmuna i ptica koje smo videli i juče kako lepršaju kroz drveće. Sama šuma izgledala je nenormalno gusta i mračna. Pukotina je nudila na stotine terasa, simsova i kamenih balkona, ka severoistoku, za čitave bande divljaka. Cela armija mogla se sakriti u tim vrletima i večnoj izmaglici.

Posle trideset minuta jalovih osvetničkih osećanja i budalastog kukavičluka, vratio sam se u logorište i pripremio Tukovo telo za pogreb. Trebalo mi je više od dva sata da iskopam propisnu raku u kamenitom tlu visoravni. Kada je bila iskopana, a formalna služba dovršena, nisam mogao da se setim ničeg ličnog što bih rekao o tom grubom čudnom malom čoveku koji mi je bio vodič. "Bdij nad njim, Gospode", rekao sam konačno, zgađen zbog sopstvenog pritvorstva, u srcu siguran da te reči izgovaram samo sebi. "Podari mu bezbedan prelazak. Amin."

Večeras sam premestio logor za kilometar ka severu. Šator mi je postavljen na otvorenom prostoru, deset metara odavde, ali ja sam oslonjen o stenu, ogrnut odećom za spavanje, sa mačetom i mejzerom u blizini. Posle Tukovog pogreba pregledao sam namirnice i kutije s opremom. Ništa nije nedostajalo, osim nekoliko preostalih gromobrana-hvatača. Odmah sam se zapitao da li nas je neko pratio kroz plamenu šumu kako bi ubio Tuka a mene ostavio ovde u klopci, ali nisam mogao da se setim ikakvog motiva za tako smišljen poduhvat. Svako sa plantaža mogao je da nas ubije dok smo spavali u kišnoj šumi ili, još bolje - sa tačke gledišta ubice - duboko u plamenoj šumi gde nikoga ne bi začudila dva ugljenisana leša. Preostale su samo Bikure. Moji primitivni štićenici.

Razmotrio sam povratak kroz plamenu šumu bez gromobrana, ali sam ubrzo odbacio tu zamisao. Ostanak verovatno znači smrt, povratak to znači sigurno.

Tri meseca dok tesle ne pređu u stanje mirovanja. Sto dvadeset dvadesetšestočasovnih lokalnih dana. Večnost.

Hriste dragi, zašto me je ovo snašlo? I zašto sam pošteđen

prošle noći, zar samo da bih bio žrtvovan ove... ili sledeće?

Sedim tu ispod sve mračnije litice, slušam najednom zlokobno stenjanje koje se sa vetrom uzdiže iz Pukotine i molim se dok nebo osvetljavaju krvavocrvene pruge meteorskih tragova.

Izgovaram reči samom sebi.

Dan 95:

Užasi protekle nedelje uglavnom su izbledeli. Ustanovljavam da čak i strah bleđi i postaje uobičajena stvar posle višednevnog antiklimaksa.

Mačetom sam isekao manja stabla i napravio kolibicu, krov i bočnu stranu pokrio gama-tkaninom a prostor između trupaca popunio blatom. Zadnji zid je čvrsti kamen stene. Pregledao sam svoju istraživačku opremu i nešto od nje izvadio, mada sada sumnjam da će mi ikada zatrebati.

Počeo sam da prikupljam hranu ne bih li dopunio svoju rezervu smrznutih i sasušenih namirnica, koja se brzo smanjuje. Do sada, prema apsurdnom planu smišljenom tako davno na Pacemu, trebalo je da već nekoliko nedelja živim sa Bikurama i da trampim sitnu robu za lokalnu hranu. Nije važno. Pored dijete koja se sastoji od blagog, ali za kuvanje podobnog korenja čalme, pronašao sam mnoštvo različitih bobica i krupnijeg voća, za koje me komlog uverava da je jestivo; do sada se samo jedno sukobilo sa mnom toliko da sam celu noć morao da provedem čučajući na rubu najbliže jaruge.

Koračam ovim ograničenim prostorom neumorno kao jedan od onih pelopa u kavezu, koje toliko cene minorni padišahovi na Armagastu. Na kilometar ka jugu i četiri ka zapadu, plamene šume rade punom snagom. Ujutro, dim se vije uz nestalne zastore izmaglice i skriva nebo. Samo gotovo čvrste grupe bestosa, kamenito tlo ovde na uzvišici, i pogrbljene litice, koje se pružaju severoistočno odavde, kao oklopni kičmeni stub drže tesle na odstojanju.

Na severu, visoravan se širi, nisko rastinje je gušće uz Pukotinu, nekih petnaest kilometara, sve dok se ne ispreči usek dubok kao trećina i širok kao polovina same Pukotine. Juče sam stigao do najsevernije tačke i zagledao se preko zjapeće barijere prilično obeshrabren. Jednog dana ću probati ponovo, skrenuću ka istoku,

da pronađem mesto prelaska, ali po izdajničkim znacima feniksa preko ponora i kopreni dima duž severoistočnog horizonta, pretpostavljam da ću pronaći samo čalmom obrasle kanjone i stepe plamene šume utisnute u orbitalnu mapu koju nosim sa sobom.

Večeras sam posetio Tukov kameniti grob dok je večernji vetar počinjao da zavija svoju eolsku žalopojku. Kleknuo sam tamo i pokušao da molim, ali ništa mi nije došlo.

Eduar, ništa nije došlo. Prazan sam kao oni lažni sarkofazi koje smo ti i ja iskopavali, u gomilama, iz sterilnog pustinjačkog peska blizu Tarum bel Vadija.

Zen-gnostici bi rekli da je ta praznina dobar znak; da ona prethodi otvorenosti za novi nivo svesti, novi uvid, nova iskustva.

Merde.

Moja praznina je samo... praznina.

Dan 96:

Pronašao sam Bikure. Ili, bolje, našli su oni mene. Napisaću koliko mogu pre nego što dođu da me prenu iz mog 'sna'.

Danas sam se malo bavio pravljenjem detaljne mape na samo četiri kilometra severno od logora, kad su se izmaglice digle od podnevne toplote i ja ugledao niz terasa s moje strane Pukotine, koje su do tada bile skrivene. Razgledao sam svojim dvogledom na sopstveni pogon te terase - u stvari, niz simsova poređanih poput lestvica sa tornjevima, policama i izbočinama, koji su se pružali daleko iznad ponora - kada sam shvatio da zurim u staništa koja su načinili ljudi. Tu gomilu koliba, primitivnih - grube stračare od nagomilanog lišća čalme, kamenja i suđerastog busenja - očigledno su načinili ljudi.

Stajao sam tamo neodlučan, i dalje sa podignutim dvogledom, pokušavajući da rešim da li da se spustim do izloženih simsova i suočim se sa stanovnicima ili da uzmaknem u logor, kada sam osetio da me prožima ona jeza što puzi po leđima i vratu i sa apsolutnom sigurnošću ti saopštava da više nisi sam. Spustio sam dvogled i polako se okrenuo. Tamo su bili Bikure, najmanje trideset njih, stajali su u polukrugu koji mi nije dopuštao nikakav uzmak u šumu.

Ne znam šta sam očekivao: gole divljake, možda surovih lica, sa

ogrlicama od zuba. Možda sam očekivao da pronađem nekakve bradate, čupave pustinjake kakve su putnici ponekad susretali u planinama Moše, na Hebronu. Šta god da sam imao u glavi, u stvarnosti se Bikure nisu uklapale u model.

Ljudi koji su mi se tako nečujno približili bili su niski - nijedan mi nije nadvisivao ramena - i obavijeni vunanim ogrtačima grubog tkanja, koji su ih pokrivali od vrata do nogu. Kada su se pomerali, kao što je nekolicina učinila sad, kao da su klizili po neravnom tlu nalik na utvare. Iz daleka, njihov izgled najviše me je podsetio na gomilu nižih jezuita u enklavi Novog Vatikana.

Umalo da se tada zakikoćem, ali shvatio sam da bi takvu reakciju mogli protumačiti kao znak rastuće panike. Bikure nisu pokazivali nikakve spoljne znake agresivnosti, da bi prouzrokovali takvu paniku; nisu nosili nikakvo oružje, njihove male šake bile su prazne. Prazne kao i njihova lica.

Teško je sažeto opisati njihove fizionomije. Čelavi su. Svi. Ta čelavost, odsustvo svih facijalnih malja, i komotni ogrtači koji su u pravoj liniji padali na tlo, zaverili su se da razlikovanje muškaraca i žena učine veoma teškim. Pripadnici grupe koja se sada suočila sa mnom - u tom trenutku već više od pedesetoro - kao da su otprilike svi bili iste starosti: negde između četrdeset i pedeset standardnih godina. Lica su im bila glatka, koža žućkaste nijanse, što sam povezao sa tim da se generacijama hrane mineralima, kojih u tragovima ima u čalmi i ostalom ovdašnjem bilju.

Čovek dolazi u iskušenje da okrugla lica Bikura opiše kao heruvimska sve dok, posle detaljnijeg pogleda, taj utisak slatkoće ne izbledi, da bi ga zamenila druga misao - smireni idiotluk. Kao sveštenik, proveo sam dovoljno vremena na zaostalim svetovima i dobro upoznao posledice drevnog genetskog poremećaja, koji su različito nazivali: Daunovim sindromom, mongoloidnošću ili nasleđem brodske generacije. To je, dakle, bio utisak koji je stvarala grupa od šezdeset i nešto čovečuljaka u tamnim haljama, koji su mi se približili - pozdravljala me je nema, osmehnuta grupa čelave zaostale dece.

Podsetih sebe da je to gotovo sigurno ista ona grupa 'osmehnute dece' koja je Tuku u snu prerezala vrat i ostavila ga da umre kao

zaklana svinja.

Najbliži Bikura kroči napred, zastade na pet koraka od mene i reče nešto tihim, monotonim glasom.

"Samo trenutak", rekoh ja i zapetljah oko komloga. Uključih funkciju prevođenja.

"Beyetet ota menna lot cresfem ket?" upita niski muškarac preda mnom.

Ubacio sam čepić za slušanje taman na vreme da čujem komlogov prevod. Nije bilo vremenskog zaostatka. Na izgled strani jezik bio je jednostavno iskvareni arhaični semebrodski engleski, ne mnogo daleko od urođeničkog žargona sa plantaža. "Ti si čovek koji pripada kruciformi/raspeću", tumačio je to komlog, prepustivši mi izbor poslednje imenice.

"Da", rekoh, svestan sada da su me to oni dodirivali u noći kada sam prespavao Tukovo ubistvo. Što je značilo da su zaista oni ubili Tuka.

Sačekah. Lovački mejzer bio mi je u rancu. Ranac je bio oslonjen o malu čalmu na nekih deset koraka od mene. Desetina Bikura stajala je između mene i njega. No, to nije bilo važno. U tom trenutku znao sam da ne bih upotrebio oružje protiv drugog ljudskog bića, čak ni protiv ljudskog bića koje je ubilo mog vodiča i možda isto tako namerava da, za koji tren, ubije i mene. Zatvorih oči i nemo izgovorih molitvu pokajanja. Kada sam otvorio oči, videh da je stiglo još Bikura. Više se niko nije kretao, kao da je ispunjen kvorum, kao da je doneta odluka.

"Da", rekoh ja ponovo, u tišini. "Ja sam onaj koji nosi krst." Čuo sam da zvučnik komloga poslednju reč izgovara kao "cresfem".

Bikure zajednički klimnuše glavama i - kao da su imali dugu praksu pomoćnika kraj oltara - svi kleknuše na jedno koleno, uz meko šuštanje halja, u savršenom pokretu.

Zaustih da kažem nešto, i ustanovih da nemam šta. Zatvorih usta.

Bikure ustaše. Vetrić je pomerao krtu paprat i lišće čalme prelivajući nas suvim zvukom, kao kad se leto bliži kraju. Bikura koji mi je bio najbliži s leve strane, kroči bliže, zgrabi me za nadlakticu uz dodir hladnih, snažnih prstiju, i izgovori tihu rečenicu koju moj

komlog prevede kao: "Hodi. Vreme je da se ode kućama na spavanje."

Bila je sredina popodneva. Pitajući se da li je komlog pravilno preveo reč 'spavanje' ili je to možda bio idiom ili metafora za 'umiranje', klimnuh glavom i krenuh za njima prema selu na rubu Pukotine.

Sada sedim u kolibi i čekam. Čuje se šuštanje. Još neko se probudio. Sedim i čekam.

Dan 97:

Bikure sebe nazivaju 'Tri puta dvadeset i deset'.

Proteklih dvadeset šest sati proveo sam u razgovoru s njima, posmatranju, pravljenju beležakai dok popodne 'spavaju' svoja dva sata, i, uopšte, u pokušajima da snimim što je više moguće podataka pre nego što reše da me zakolju.

Samo što sada počinjem da verujem da mi neće nauditi.

Juče sam, posle našeg 'spavanja' razgovarao sa njima. Ponekad ne odgovaraju na pitanjam, a kada to i čine, odgovori jedva da su bolji od mumljanja ili neodređenih reakcija zaostale dece. Posle njihovog prvog pitanja, i poziva, pri našem prvom susretu, nijedno od njih nije mi više uputilo bilo kakvo pitanje niti komentar.

Ispitivao sam ih suptilno, pažljivo, oprezno, i sa profesionalnom smirenošću obučenog etnologa. Postavljao sam najjednostavnija, najčinjeničnija moguća pitanja, kako bih utvrdio da li komlog ispravno radi. Radio je. Ali sveukupni odgovori ostavljali su me u gotovo istom neznanju u kakvom sam bio pre dvvdeset i nešto sati.

Konačno, umoran i u telu i u duši, okanuo sam se profesionalne suptilnosti i zapitao grupu sa kojom sam sedeo: "Jeste li vi ubili mog saputnika?"

Moja tri sabesednika ni ne podigoše pogled sa tkanine koju su stvarali na grubom razboju. "Da", reče jedan kome sam u mislima nadenuo ime Alfa, zato što mi je prvi prišao u šumi, "zaklali smo tvog saputnika naoštrenim kamenjem i držali ga prikovanog i nemog dok se otimao. Umro je istinskom smrću."

"Zašto?" upitah, trenutak kasnije. Glas mi je bio suv kao šuštanje kukuruzove šaše.

"Zašto je umro istinskom smrću?" reče Alfa, i dalje ne podižući

pogled. "Zato što mu je istekla sva krv, pa je prestao da diše."

"Ne", rekoah ja. "Zašto ste ga ubili?"

Alfa ne odgovori, ali Beta, koja možda jeste a možda i nije žena i Alfin par - podiže pogled sa svog razboja i jednostavno reče: "Da bi umro."

"Zašto?"

Odgovori su se istovetno ponavljali, i istovetno bili nedovoljni da bi mi ijednu misao rasvetlili. Posle dosta ispitivanja ustanovio sam da su ubili Tuka da bi umro, i da je umro zato što je bio ubijen.

"Kakva je razlika između smrti i istinske smrti?" upitah ja, u tom trenutku bez mnogo poverenja u komlog ili sopstvenu narav.

Treći Bikura, Del, promumla odgovor koji je komlog preveo kao: "Tvoj saputnik je umro istinskom smrću. Ti nisi."

Konačno, do besa doveden, odbrusih: "Zašto nisam? Zašto i mene niste ubili?"

Sve troje prekinuše svoje besmisleno tkanje i pogledaše me. "Ti ne možeš biti ubijen zato što ne možeš umreti", reče Alfa. "Ne možeš umreti zato što pripadaš kruciformi i ideš putem krsta."

Nisam pojma imao zašto ta prokleta mašina u jednom trenu prevodi krst kao 'krst', a u sledećem kao 'kruciforma'. Zato što pripadaš kruciformi.

Prože me jeza, praćena porivom da se nasmejem. Zar sam natrapao na taj stari kliše iz avanturističkih holoa - izgubljeno pleme koje slavi 'boga' koji se našao u njegovoj džungli, sve dok se jadnik ne poseče prilikom brijanja, ili tako nešto, pa pripadnici plemena, sa novim uverenjem i pomalo s olakšanjem zbog smrtnosti njihovog posetioca, ponude svoje nekadašnje božanstvo kao žrtvu?

Bilo bi to smešno da mi Tukovo beskrvno lice i zjapeća rana sirovih rubova nisu bili tako sveži u sećanju.

Njihovo reagovanje na krst sa sigurnošću je nagoveštavalo da sam susreo grupu preživelih iz nekada hrišćanske kolonije - katoličke? - iako su podaci u komlogu jednako tvrdili da su se na padobrodu koji se srušio na ovu visoravan, pre četiri stotine godina, nalazili samo neokervinski marksisti, koji bi svi odreda trebalo da budu ravnodušni, ako ne i otvoreno neprijateljski raspoloženi prema starim religijama.

Pomislih već da odustanem od te teme, jer ju je bilo suviše opasno nastavljati, ali moja glupa potreba za saznanjem terala me je dalje. "Slavite li Isusa?" upitah ja.

Njihova prazna lica učinila su verbalnu negaciju nepotrebnom.

"Hrist?" pokušah ja ponovo. "Isus Hrist? Hrišćani? Katolička crkva?"

Nikakvo zanimanje.

"Katolici? Isus? Marija? Sve. Petar? Pavle? Sv. Tilhard?"

Komlog je proizvodio zvuke, ali reči izgleda da im nisu značile ništa.

"Vi pratite krst?" rekoh ja batrgajući se za nekakvim poslednjim kontaktom.

Pogledaše me svih troje. "Mi pripadamo kruciformi", reče Alfa.

Klimnuh glavom, mada nisam razumeo ništa.

Večeras sam nakratko zaspao, neposredno pred suton, i probudila me je muzika orgulja koju vetrovi prave u Pukotini dok se spušta noć. Ovde, na seoskim ispustima, bila je mnogo glasnija. Čak i straćare kao da su se pridruživale horu dok su sve jači naleti vetra zviždali i zavijali kroz kamene procepe, lepetave paprati i primitivne dimne rupe.

Nešto nije bilo u redu. Trebao mi je jedan omamljeni minut da shvatim da je selo napušteno. Sve kolibe bile su prazne. Seo sam na hladan kamen i zapitao se nije li moje prisustvo podstaklo nekakvo masovno iseljavanje. Muzika vetra se završila i meteori su započeli svoju noćnu predstavu kroz napukline u niskim oblacima; tada začuh iza sebe zvuk i okrenuh se: tu je bilo svih sedamdesetoro pripadnika 'Tri puta dvadeset i deset'.

Oni prođoše kraj mene bez reči i odoše svojim kolibama. Nije bilo nikakvog svetla. Zamišljao sam ih kako sede u straćarama i zure.

Ostao sam napolju neko vreme pre nego što sam se vratio sopstvenoj kolibi. Malo kasnije otišao sam do ruba travnate izbočine i stajao tamo gde se stena obrušavala u ambis. Grozd loze i korenja bio je pripijen uz lice grebena, ali činilo se da se posle nekoliko metara završava u prostoru i visi tamo nad prazninom. Nema te loze koja bi bila dovoljno dugačka da se pomoću nje stigne do reke dva kilometra niže.

Ali Bikure su došle s te strane.

Ništa nije imalo smisla. Odmahnuo sam glavom i vratio se u kolibu.

Dok sedim i pišem ovo uz svetlost diskluča komloga, pokušavam da smislim šta mogu da preduzmem kao meru predostrožnosti, kako bih bio siguran da ću videti zoru.

Ništa mi ne pada na pamet.

Dan 103:

Što više saznajem, to manje shvatam.

Premestio sam najveći deo opreme u kolibu koju su ispraznili za mene, u selu.

Fotografisao sam, snimao video i audio čipovima i napravio puni holoskan sela i njegovih žitelja. Izgleda da je njih baš briga za to. Projektujem njihove slike, a oni prolaze pravo kroz njih, ne pokazujući nikakav interes. Puštam im ponovo njihove reči, a oni se osmehuju i vraćaju u svoje straćare da bi tamo sedeli satima, ne radeći ništa, ne govoreći ništa. Nudim im drangulije za trampu, a oni ih uzimaju bez komentara, proveravaju da li su jestive, pa ih ostavljaju na tlu. Po travi su razbacane plastične perle, ogledala, komadi obojene tkanine i jeftina penkala.

Postavio sam punu medicinsku laboratoriju, ali badava; 'Tri puta dvadeset i deset' ne dopuštaju da ih pregledam, neće da mi dozvole da im uzmem uzorke krvi, mada sam im iznova i iznova pokazivao da je to bezbolno, ne daju mi da ih skeniram dijagnostičkim aparatima - ukratko, ne žele ni na koji način da saraduju. Ne svađaju se. Ne objašnjavaju. Jednostavno se okrenu i odu da ne rade ništa.

Ni posle nedelju dana ne mogu da razlikujem muškarce od žena. Njihova lica podsećaju me na one vizuelne slagalice koje menjaju oblike dok gledaš; ponekad Betino lice izgleda neporecivo ženski, da bi deset sekundi kasnije taj utisak gotovo nestao, i ona (on?) za mene ponovo postaje Beta. Njihovi glasovi prolaze kroz istovetne promene. Meki, dobro modulirani, bespolni... podsećaju me na one jadno programirane kućne družbenike koji se mogu zateći na zaostalim svetovima.

Zatekao sam sebe kako očekujem da će mi pogled naleteti na nekog golog Bikuru. Za nekoga ko je četrdeset osam godina bio

jezuit, to nije lako priznati. Opet, to nije bio lak zadatak čak ni za voajera veterana. Izgleda da je golotinja apsolutni tabu. Nose duge halje dok su budni i za vreme svog dvočasovnog dnevnog odmora. Odlaze iz sela da bi urinirali i izbacili izmet, i pretpostavljam da čak ni tada ne skidaju sa sebe svoje komotne ogrtače. Izgleda da se ne kupaju. To bi, po pravilu, trebalo da za posledicu ima olfaktorne probleme, ali ovi primitivci ne zaudaraju, ako se izuzme blagi, slatki miris čalme. "Morate se nekada razodenuti", rekao sam Alfi jednog dana, odbacivši delikatnost zarad informacije. "Ne", reče Alfa i ode da sedi na nekom drugom mestu i ne radi ništa potpuno odeven.

Nemaju imena. Isprva sam to smatrao neverovatnim, ali sada sam siguran.

"Mi smo sve što je bilo i što će biti", rekla je najniža Bikura, ona koju smatram ženkom i zovem Epi. "Mi smo 'Tri puta dvadeset i deset'."

Pretražio sam podatke komloga i potvrdio ono što sam i sumnjao: među više od šesnaest hiljada poznatih ljudskih društava, nijedno nije navedeno kao društvo u kojem uopšte nema individualnih imena. Čak i u društvima košnicama na Luzusu, pojedinci odgovaraju svojoj klasnoj kategoriji praćenoj jednostavnom šifrom.

Kažem im svoje ime, a oni zure. "Otac Pol Dire, otac Pol Dire", ponavlja komlogov prevodilac, ali nema čak ni nagoveštaja da pokušavaju da to ponove.

Izuzev svakodnevnih masovnih nestanaka pred suton i zajedničkog dvočasovnog spavanja, kao grupa čine veoma malo. Čak i staništa izgleda da biraju slučajno. Al će jednom odremati sa Beti, zatim sa Gamom, pa potom sa Zeldom ili Pitom. Ne može se uspostaviti nikakav sistem ili raspored. Svakog trećeg dana čitava grupa, svih sedamdeset, odlazi u šumu po hranu i vraća se sa bobicama, korenjem i korom čalme, voćem i svim onim što može biti jestivo. Bio sam siguran da su vegeterijanci dok nisam video kako Del žvaće hladan leš mladunčeta majmuna. Mali primat mora da je pao s visokih grana. Izgleda da 'Tri puta dvadeset i deset' ne preziru meso; jednostavno su previše glupi da ga ulove i ubiju.

Kada su žedni, Bikure prelaze gotovo tri stotine metara do potoka koji u kaskadama otiče u Pukotinu. Uprkos toj nepogodnosti, ne

postoje tragovi mešina za vodu, vrčeva ili bilo kakve grnčarije. Svoju rezervu vode držim u plastičim kontejnerima od deset galona, ali seljani to i ne primećuju. U svom sve manjem poštovanju prema ovim ljudima, sve mi je verovatnije generacijama živeli u selu bez pogodnog izvora vode.

"Ko je sagradio kuće?" pitam. Nemaju reč za selo.

"Tri puta dvadeset i deset", odgovara Vil. Mogu da ga razlikujem od ostalih samo po slomljenom prstu koji nije dobro zacelio. Svako od njih ima bar jednu takvu karakteristiku za razlikovanje, mada ponekad mislim da bi lakše bilo razlikovati jednu vranu od druge.

"Kada su ih sagradili?" pitam ja, mada bi trebalo već da znam da ni na jedno pitanje koje počinje sa 'kada' neću dobiti odgovor.

Ne dobijam odgovor.

Svake večeri ulaze u Pukotinu. Niz lozu. Treće večeri odlučio sam da posmatram tu selidbu, ali šestoro njih me je vratilo sa ruba i blago, ali istrajno, odvelo u moju kolibu. Bio je to prvi primetan postupak kojim su Bikure naznačile agresivnost, i posle njihovog odlaska ostao sam da sedim sa priličnom dozom podozrenja.

Sledeće večeri, dok su odlazili, mirno sam se vratio u svoju kolibu, nisam čak ni izvirivao, ali posle njihovog povratka otišao sam po imažer sa tronošcem, koji sam bio ostavio kraj ruba. Tajmer je radio savršeno. Holoj su prikazivali Bikure kako hvataju lozu i spuštaju se niz liticu spretno poput malih majmuna kojih je puna šuma čalme i vrše. Onda su nestali ispod izbočine.

"Šta radite svake večeri kad se spustite niz liticu?" pitao sam sutradan Ala.

Domorodac me je pogledao sa svojim serafimskim, Budinim osmehom koji sam naučio da mrzim. "Ti pripadaš kruciformi", reče on kao da je to odgovor na sve.

"Da li obavljate službu Božju kada se spustite niz litice?" upitah ja.

Bez odgovora.

Razmislih za trenutak. "Ja takođe pratim put krsta", rekoh, znajući da će to biti prevedeno kao 'pripadam kruciformi'. Još koji dan i neće mi više trebati prevodilački program. Ali ovaj razgovor bio je suviše važan da bi se prepustio slučaju. "Znači li to da bi trebalo da vam se

pridružim kada se spuštate niz liticu?"

Na sekund sam mislio da Al razmišlja. Čelo mu se nabralo i ja shvatih da prvi put vidim bilo koga iz 'Tri puta dvadeset i deset' da se gotovo namršti. Tada on reče: "Ne možeš. Ti pripadaš kruciformi, ali nisi iz 'Tri puta dvadeset i deset'."

Shvatih da su svaki neuron i sinapsa njegovog mozga bili neophodni da bi razlučio te dve stvari.

"Šta biste uradili kada bih se ja ipak spustio niz liticu?" upitah ja, ne očekujući odgovor. Hipotetična pitanja su gotovo uvek imala sreće koliko i moji upiti zasnovani na vremenu.

Ovaj put je odgovorio. Serafimski osmeh i bezbrižno držanje vratiše se, i Alfa reče blago: "Ako pokušaš da se spustiš niz liticu, mi ćemo te držati na travi, uzeti zaoštreno kamenje, zaklati te i sačekati dok krv ne prestane da ti teče, a srce da kuca."

Ne rekoh ništa. Pitao sam se u tom trenu može li da čuje kako mi srce lupa. Pa, pomislih, bar više ne moraš da se brineš da te smatraju bogom.

Tišina se produži. Konačno Al dodade još jednu rečenicu, o kojoj od tog trenutka neprestano razmišljam. "A ako to ponovo uradiš", rekao je, "moraćemo ponovo da te ubijemo."

Zurili smo neko vreme posle toga jedan u drugog; siguran sam da smo obojica bili ubeđeni da je onaj drugi potpuni idiot.

Dan 104:

Svako novo otkrovenje samo me još više zbunjuje.

Odsustvo dece mučio me je od prvog dana boravka u selu. Dok se vraćam kroz zapise, zapažam da sam to često pominjao u dnevnim zapažanjima koja sam diktirao u komlog, ali u ovoj ličnoj zbrci koju nazivam dnevnikom, tome nema ni traga. Možda su implikacije bile previše zastrašujuće.

Na moje česte i nezgrapne pokušaje da prodrem u tu misteriju, 'Tri puta dvadeset i deset' odgovarali su svojim uobičajenim prosvetljivanjem. Upitana osoba osmehivala bi se blaženo i odgovara na isti non sequitur način, prema kojem bi brbljanje najgoreg seoskog idiota Mreže izgledalo kao aforizam mudraca. Još je učestalije da uopšte ne odgovaraju.

Jednog dana sam stao pred jednog kojeg sam označio kao Dela,

stajao tako sve dok nije primetio moje prisustvo, i upitao: "Zbog čega nema dece?"

"Mi smo 'Tri puta dvadeset i deset'", reče on tiho.

"Gde su bebe?"

Bez odgovora. Bez utiska da se odgovor izbegava, samo prazan pogled.

Udahnuh. "Ko je najmlađi među vama?"

Del kao da je razmišljao, kao da se uhvatio ukoštac sa konceptom. Bio je nadvladan. Zapitah se jesu li Bikure toliko potpuno izgubile osećaj za vreme da je svako takvo pitanje osuđeno na propast. Međutim, posle trenutka tišine, Del pokaza tamo gde je Al čučao na suncu i radio na svom grubom ručnom razboju, pa reče: "Tamo je poslednji koji se vratio."

"Vratio?" rekoh ja. "Odakle?"

Del je zurio u mene bez emocija, čak i bez nestrpljenja. "Ti pripadaš kruciformi", reče on. "Mora da poznaješ put krsta."

Klimnuh glavom. Znao sam dovoljno da razaznam kako ovo vodi jednoj od mnogih konverzacijskih petlji nelogičnosti, koje su obično odvodile naše dijaloge u ćorsokak. Tragao sam za nekim načinom da zadržim tanku nit razgovora. "Onda je Al", rekoh ja i pokazah, "poslednji koji se rodio. Vratio. Ali i ostali će se... vratiti?"

Nisam bio siguran da i sam razumem sopstveno pitanje. Kako se raspitati za rođenje kada sagovornik ne poseduje reč za dete niti koncept vremena? Ali Del kao da je razumeo. Klimnuo je glavom.

Ohrabren, ja upitah: "Kada će se onda sledeći iz 'Tri puta dvadeset i deset' roditi? Vratiti?"

"Niko se ne može vratiti dok ne umre", reče on.

Najednom pomislih da sam shvatio. "Dakle, nikakva nova deca... niko neće biti vraćen dok neko ne umre", rekoh ja. "Zamenite onoga koji nestane drugim, kako bi grupa ostala 'Tri puta dvadeset i deset'?"

Del odgovori onim ćutanjem koje sam naučio da primam kao potvrđivanje.

Obrazac je izgledao prilično jasan. Bikure su bile sasvim ozbiljne što se tiče svojih "Tri puta dvadeset i deset". Održavali su plemensku populaciju na broju sedamdeset - istom onom broju koji je zabeležen

na spisku putnika padobroda koji se ovde srušio pre četiri stotine godina. Tu je bilo malo izgleda za slučajnost. Kada neko umre, dopuste da se rodi dete i zameni odraslog. Jednostavno.

Jednostavno ali nemoguće. Priroda i biologija ne deluju tako čisto. Osim problema minimalne populacije krda, bilo je tu još nelogičnosti. Iako je teško odrediti starost ovih ljudi glatke kože, očigledno je da najstarije od najmlađih ne razdvaja više od deset godina. Iako se ponašaju kao deca, pretpostavljam da im je starost između više od trideset i negde preko četrdeset standardnih godina. Gde su im onda starci? Gde su roditelji, ostareli ujaci i neudate tetke? Po ovom stanju, celo pleme će ući u starost otprilike u isto vreme. Šta se dešava kad svi prestare za rađanje a dođe vreme da se zameni pripadnik plemena?

Bikure vode dosadan, statičan život. Stopa nesrećnih slučajeva - iako žive na samom rubu Pukotine - mora da je mala. Nema grabljivica, varijacije godišnjih doba su minimalne, izvor hrane gotovo sigurno ostaje stabilan. Ali, uza sve ovo, mora da se tokom četiristogodišnje istorije ove zbunjujuće grupe dešavalo da bolest pokosi selo, da više lijana nego što je uobičajeno popusti i građane ispusti u Pukotinu, ili da nešto izazove onaj nenormalni nalet iznenadnih smrti kojeg se osiguravajući zavodi plaše od pamtiveka.

I onda šta? Da li se množe kako bi nadoknadili razliku pa se potom vraćaju svom sadašnjem neseksualnom ponašanju? Zar su Bikure toliko drugačiji od svih ostalih ljudskih društava o kojima postoje podaci, da imaju period parenja jednom u nekoliko godina - jednom u deceniji? - jednom u životu? Sumnjam.

Sedim tu, u svojoj kolibi, i razmatram mogućnosti. Jedna je da ovi ljudi imaju veoma dug vek, i da se najveći deo tog vremena mogu reprodukovati, što bi omogućilo jednostavne zamene članova plemena koji nastradaju. Samo, to ne objašnjava njihovu zajedničku starost. I nema mehanizma koji bi objasnio takvu dugovečnost. Najbolje droge protiv starenja, koje Hegemonija može da ponudi, uspevaju da produže aktivan život jedva iznad standardnih sto godina. Preventivne zdravstvene mere produžile su vitalnost srednjeg doba duboko u šezdesete - moja starost - ali, izuzev klonskih transplanta, bioinženjeringa i drugih stvarčica za jako

bogate, niko u Mreži Svetova ne može da očekuje da počne da planira porodicu u sedamdesetoj ili da zaigra na svom sto desetom rođendanu. Ako je jedenje korenja čalme ili udisanje čistog vazduha visoravni Pinion imalo tu dramatičnu posledicu - zastoj u starenju, moglo bi se mirne duše opkladiti da bi svi sa Hiperiona živeli ovde i žvakali čalmu, da bi ova planeta imala prenosnik već vekovima, i da bi svaki građanin Hegemonije sa univerzalnom karticom planirao ovo kao mesto za odmor i penziju.

Ne. Logičniji zaključak je da Bikure žive život normalne dužine, imaju decu sa normalnom učestalošću, ali ih ubijaju, osim ako nije neophodna zamena. Možda upražnjavaju apstinenciju ili kontrolu rađanja - drugačiju nego što je to klanje novorođenčadi - sve dok čitava grupa ne dostigne do uzrasta kada će ubrzo zatrebati nešto sveže krvi. Masovno vreme rađanja objašnjava na izgled zajedničku starost članova plemena.

Ali, ko podučava mlade? Šta se dešava roditeljima i drugim starijim ljudima? Da li Bikure prenose rudimente svoje grube zamene za kulturu a potom dopuštaju da i sami umru? Da li je 'prava smrt' - brisanje čitave generacije? Da li 'Tri puta dvadeset i deset' ubijaju pojedince na oba kraja starosne krivulje u obliku zvona?

Ovakva razmišljanja su beskorisna. Počinjem da bivam besan na sopstveni nedostatak veštine rešavanja problema. Napravimo ovde strategiju, Pole, i postupajmo po njoj. Diži svoju lenju jezuitsku guzicu.

PROBLEM: Kako razlikovati polove?

REŠENJE: Navesti ili nagovoriti nekoliko ovih jadnika na medicinski pregled. Pronaći u čemu se sastoji sva ta misterija uloge polova i tabu golotinje. Društvo koje zavisi od godinama sprovedene čvrste seksualne apstinencije radi kontrole populacije konzistentno je s mojom novom teorijom.

PROBLEM: Zbog čega toliko fanatično održavaju istu populaciju 'Tri puta dvadeset i deset', kojom je i započela kolonija izgubljenog padobroda?

REŠENJE: Gnjava ih dok to ne ustanoviš.

PROBLEM: Gde su deca?

REŠENJE: Pritisni i čačkaj dok ne saznaš. Možda je večernja

ekskurzija niz liticu u vezi sa svim tim. Možda je tamo obdanište. Ili gomila malih kostiju.

PROBLEM: Šta predstavlja to 'pripadanje kruciformi' i 'put krsta' ukoliko ne iskrivljeni trag prvobitnog verovanja kolonista?

REŠENJE: Saznaj obraćanjem izvoru. Može li svakodnevni silazak niz liticu biti religiozne prirode?

PROBLEM: Šta je to dole, pod liticom?

REŠENJE: Siđi i vidi.

Sutra, ako im je satnica tačna, svih šezdeset i deset od 'Tri puta dvadeset i deset' odlutaće u šumu na nekoliko sati, da prikupljaju plodove. Ovaj put krenuću s njima.

Ovaj put preći ću preko ruba i spustiti se niz liticu.

Dan 105:

09.30 sati - Hvala ti, o Bože, što si mi dopustio da vidim ono što sam video danas.

Hvala ti, o Bože, što si me doveo na ovo mesto u ovo vreme da vidim dokaz o Tvom Prisustvu.

11.25 sati - Eduar... Eduar!

Moram se vratiti. Da ti sve pokažem! Da pokažem svima.

Spakovao sam sve što mi je potrebno a diskove imažera i film stavio u bisage koje sam ispleo od lišća azbestosa. Imam hrane, vode, mejzer sa sve slabijim punjenjem. Šator. Odeću za spavanje.

Samo da mi nisu ukrali gromobrane!

Možda su ih Bikure zadržali. Ne, pretražio sam straćare i obližnju šumu. Njima to ne treba.

Nije važno!

Poći ću još danas, budem li mogao. Ako ne, onda čim to bude moguće.

Eduar! Sve to imam ovde, na filmu i diskovima.

14.00...

Danas se ne može proći kroz plamene šume. Dim me je vratio pre nego što sam se probio do ruba aktivne zone.

Vratio sam se u selo i ponovo pregledao holoe. Nema greške. Čudo je stvarnost.

15.30 sati...

'Tri puta dvadeset i deset' će se svakoga trena vratiti. Šta ako

znaju... šta ako mogu da ustanove da sam bio tamo čim me pogledaju?

Mogao bih da se sakrijem.

Ne, nema potrebe za skrivanjem. Bog me nije doveo ovako daleko i dopustio mi da vidim ono što sam video samo da bi me pustio da umrem od ruku ove jadne dece.

16.15 sati...

'Tri puta dvadeset i deset' su se vratili i otišli u svoje kolibe a da me nisu ni pogledali.

Sedim ovde na vratima sopstvene kolibe i ne mogu a da se ne osmehujem, smejem i molim. Nešto ranije otišao sam do ruba Pukotine, očitao misu i uzeo pričest. Seljani se nisu potrudili ni da me posmatraju.

Kada ću moći da odem? Nadzornik Orlandi i Tuk rekli su da je plamena šuma potpuno aktivna tri lokalna meseca - sto dvadeset dana - a onda relativno mirna dva. Tuk i ja smo stigli ovamo dana osamdeset sedmog...

Ne mogu da čekam još stotinu dana da bih vest odneo svetu... svim svetovima.

Kada bi samo neki brod usprkosio vremenu i plamenim šumama, i pokupio me odavde. Kada bih samo imao pristup jednom od onih datafiks satelita koji opslužuju plantaže.

Sve je moguće. Biće još čuda.

23.50 sati...

'Tri puta dvadeset i deset' spustili su se u Pukotinu. Glasovi večernjeg hora vetra uzdižu se svuda unaokolo.

Kako želim da sam sada sa njima! Tamo, dole.

Učiniću najbolje što mogu umesto toga. Pašću na kolena ovde, kraj ruba litice i moliti se dok tonovi orgulja planete i neba pevaju ono za šta sada znam da je himna pravom i prisutnom Bogu.

Dan 106:

Kada sam se probudio, jutro je bilo savršeno. Nebo je bilo duboko tirkizno; sunce - oštar, krvavocrven kamen na njemu. Stajao sam pred kolibom dok su se izmaglice razilazile, majmuni dovršavali svoj jutarnji koncert kreštanja a vazduh počinjao da se zagreva. Onda sam ušao i pregledao svoje trake i diskove.

Shvatam da u jučerašnjim uzbuđenim črčkarijama nisam pomenuo ništa od onoga što sam našao pod liticom. Učiniću to sada. Imam diskove, filmske trake i beleške komloga, ali uvek postoji šansa da će biti pronađen samo lični dnevnik.

Spustio sam se preko ruba litice otprilike u 07.30 sati, juče ujutro. Svi Bikure su prikupljali plodove u šumi. Spuštanje niz lijane izgledalo je sasvim jednostavno - na većini mesta bile su privezane tako da čine neku vrstu lestvica - ali kada sam se zanjihao preko i počeo da se spuštam, mogao sam da osetim kako mi srce tuče toliko snažno da je moglo da bude već bolno. Do kamenja i reke na dnu vodio je strmi pad od tri hiljade metara. Čvrsto sam se držao za najmanje dve lijane istovremeno i spuštao se centimetar po centimetar, pokušavajući da ne gledam u ambis pod nogama.

Trebao mi je dobar deo sata da se spustim sto pedeset metara, što Bikure, siguran sam, mogu da pređu za deset minuta. Konačno sam stigao do zakrivljenja izbočine. Neke lijane visile su u praznini, ali većina ih je bila sklupčana pod oštrom kamenom pločom, prema zidu litice, uvučenom trideset metara. Tu i tamo lijane kao da su bile upletene da bi služile kao grubi mostovi po kojima su Bikure verovatno hodali uz malo ili nimalo pomaganja rukama. Ja sam puzao po toj upletenoj užadi, pridržavajući se za druge lijane i mrmljajući molitve koje nisam izrekao još od svog dečastva. Zurio sam pravo napred, kao da sam mogao da zaboravim da se ispod tih zanjihanih, krckavih užadi od biljnih vlakana nalazi samo na izgled beskonačan prostor ispunjen vazduhom.

Duž zida litice pružao se širok ispust. Sačekao sam da me tri metra ispusta odvoji od ponora pre nego što sam se izmigoljio kroz lijane i spustio na stenu dva i po metra niže.

Ispust je bio širok oko pet metara i završavao se nedaleko, ka severoistoku, gde je počinjala velika masa izbočine. Pratio sam stazu duž ispusta ka jugoistoku i prešao dvadeset ili trideset koraka pre nego što sam stao, šokiran. To je bila staza. Staza utabana u čvrstoj steni. Njena sjajna površina bila je usečena centimetrima ispod nivoa kamenitog okruženja. Nešto dalje, gde se staza spuštala zakrivljenim rubom ispusta do nižeg, šireg nivoa, u stenu su bili usečeni stepenici, ali čak su i oni bili izlizani toliko da se činilo da se

ugibaju u sredini.

Seo sam za trenutak kada me je pogodila snaga ove jednostavne činjenice. 'Tri puta dvadeset i deset' nisu mogli da izazovu takvu eroziju čvrste stene. Neko ili nešto koristilo je ovu stazu davno pre nego što su se kolonisti Bikure ovde srušili. Neko ili nešto koristilo je ovu stazu milenijumima.

Ustao sam i krenuo dalje. Bilo je malo zvukova, izuzev vetra koji je blago duvao pola kilometra širokom Pukotinom. Shvatio sam da mogu da čujem meki zvuk reke daleko dole.

Staza je skretala oko dela litice i tamo se završavala. Kročio sam na široku pregaču od kamena koji se blago spuštao, i zagledao se. Verujem da sam bez razmišljanja načinio znak krsta.

Pošto se ovaj ispust pružao ka severu i jugu otprilike na stotom metru litice, imao sam otvoren vidik na zapad, duž tridesetkilometarskog useka Pukotine ka otvorenom nebu, gde se visoravan završavala. Odmah sam shvatio da sunce na zalasku svake večeri osvetljava ovu ploču na zidu litice ispod izbočine. Ne bi me iznenadilo ako se - o prolećnoj i jesenjoj ravnodnevisi - s ove visinske tačke čini da se sunce Hiperiona spušta direktno u Pukotinu, dok mu crveni rubovi ovlaš dodiruju ružičasto nijansirane kamene zidove.

Okrenuo sam se levo i zagledao se u lice litice. Izlizana staza vodila je preko širokog ispusta do vrata izdubljenih u vertikalnoj kamenoj ploči. Ne, nisu to bila samo vrata, bio je to portal, komplikovano izdubljen portal sa detaljno izvedenim kamenim krilima i gredama. S obe strane ovih dvokrilih vrata nizali su se široki prozori od bojenog stakla, koji su se uzdizali najmanje dvadeset metara prema izbočini. Prišao sam i pogledao fasadu. Ko god da je ovo sagradio, učinio je to tako što je proširio prostor ispod izbočine, usekao strmi glatki zid u granit visoravni, a potom izbušio tunel direktno u licu litice. Prešao sam rukom preko duboko usečenih prevoja ornamentalnih rezbarija oko vrata. Glatko. Sve je bilo uglačano, izlizano i omekšano vremenom, čak i ovde, skriveno od većine elemenata zaštitničkim rubom izbočine. Koliko je hiljada godina ovaj... hram... bio usečen u južni zid Pukotine?

Obojeno staklo nije bilo ni staklo ni plastika, već neka gusta,

prozirna supstanca koja se na dodir činila tvrda poput kamena oko nje. A ni prozor nije bio kompozit panela; boje su se kovitlale, nijansirale, spajale i stapale jedna s drugom poput ulja na vodi.

Uzeo sam baterijsku lampu iz ranca, dodirnuo jednu vratnicu i zastao oklevajući kada se visoki portal zanjihao prema unutra, lako i bez trenja.

Ušao sam u vestibulu - nema druge reči za to - prešao nemi prostor od deset metara i zastao ispred novog zida načinjenog od istog materijala nalik na obojeno staklo, koji je čak i sada svetlucao iza mene i ispunjavao vestibulu gustim svetlom sa stotinu suptilnih tonova. Smesta sam shvatio da u času sutona direktni sunčevi zraci ispune ovu prostoriju neverovatno dubokim prugama boja, i osvetle ono što se nalazi iza.

Pronašao sam jednokrilna vrata, obrubljena tankim, tamnim metalom uglavljenim u kamen sličan bojenom staklu, i prošao kroz njih.

Na Pacemu smo - najbolje što smo mogli, koristeći drevne fotografije i holoe - ponovo sagradili crkvu Sv. Petra tačno onakvu kakva je stajala u drevnom Vatikanu. Duga gotovo sedam stotina stopa i široka stotinu i pedeset, crkva može da primi pedeset hiljada vernika kada Njegova Svetost drži misu. Nikada tamo nismo imali više od pet hiljada vernika, čak ni kada zaseda Veće biskupa svih svetova, svake četrdeset tri godine. U središnjem polukružnom delu, blizu naše kopije Berninijevog Prestola Sv. Petra, velika kupola uzdiže se više od stotinu i trideset metara iznad poda oltara. To je impresivan prostor.

Ovo mesto bilo je veće.

U mutnom svetlu uverio sam se, uz pomoć zraka iz svoje baterijske lampe, da se nalazim u jednoj velikoj prostoriji - džinovskoj dvorani izdubljenoj u čvrstom kamenu. Procenio sam da se glatki zidovi uzdižu do tavanice koja mora da je samo nekoliko metara ispod površine vrleti na kojoj su Bikure podigli svoje kolibe. Ovde nije bilo ornamenata, ni nameštaja, niti ikakvog znaka prepuštanja formi ili funkciji, izuzev predmeta koji je ležao tačno u središtu ove ogromne, akustične pećinske prostorije.

U središtu velike dvorane bio je oltar - kvadratna kamena ploča

osnovice od pet metara ostavljena je kada je sve ostalo bilo izdubljeno - i sa tog oltara uzdizao se krst.

Četiri metra visok, tri metra širok, izrezbaren u starom stilu detaljnih raspeća Stare Zemlje, krst je gledao ka zidu od bojenog stakla kao da čeka sunce i eksploziju svetla koja će upaliti ugrađene dijamante, safire, kristale boje krvi, perle od lapisa, kraljičine suze, onikse i drugo drago kamenje koje sam mogao da razaznam u mutnom prigušenom svetlu. Ovo je, nesumnjivo, bila ona kruciforma o kojoj su Bikure govorili. I bila je postavljena ovde pre, u najmanju ruku, više hiljada godina - možda desetine hiljada - davno pre nego što je čovečanstvo prvi put napustilo Staru Zemlju. Gotovo sigurno pre nego što je Hrist poučavao u Galileji.

Molio sam se.

Danas sedim na suncu posle ponovnog gledanja holodiskova. Potvrdio sam ono što sam jedva primetio za vreme povratka uz liticu posle otkrića onoga o čemu sada mislim kao o 'bazilici'. Na ispustu izvan bazilike postoje stepenice koje se spuštaju dalje u Pukotinu. Iako nisu izlizane kao staza koja vodi do bazilike, podjednako su primamljive. Sam Bog zna kakva druga čuda čekaju dole.

Moram omogućiti svetovima da saznaju za ovo otkriće!

Primećujem ironiju u tome da sam upravo ja taj koji je ovo otkrio. Da nije bilo Armagasta i mog izгона, ovo otkriće možda bi čekalo još vekova. Crkva bi možda umrla pre nego što bi ovo otkrovenje moglo da joj da novi život.

Ali ja jesam to otkrio.

Ovako ili onako, poslaću svoju poruku.

Dan 107:

Ja sam zatvorenik.

Jutros sam se kupao na svom uobičajenom mestu blizu tačke gde se rečica obrušava preko ruba litice kada sam začuo neki zvuk i podigao pogled da bih video Bikuru kojeg zovem Del kako zuri u mene širom otvorenim očima. Pozdravio sam ga, ali mali Bikura se okrenuo i pobegao. Bilo je to zbunjujuće. Oni retko žure. Tada sam shvatio da sam, iako sam imao pantalone, u tom trenutku nesumnjivo prekršio njihov tabu golotinje dopustivši da me Del vidi nagog od pojasa naviše.

Osmehnuo sam se, odmahnuo glavom, dovršio oblačenje i vratio se u selo. Da sam znao šta me tamo čeka, ne bi mi bilo toliko zabavno.

Svih 'Tri puta dvadeset i deset' stajali su i posmatrali kako se približavam. Stao sam na desetak koraka od Ala. "Dobro jutro", rekao sam.

Alfa dade znak i šestoro Bikura jurnuše na mene, ščepaše me za ruke i noge i prikovaše me za tlo. Beta istupi i izvuče kamen oštre ivice iz svoje odežde. Dok sam se uzalud borio da se oslobodim, Beta mi je isekao odeću spreda i razvukao ostatke, sve dok nisam bio gotovo sasvim nag.

Prestadoh sa otimanjem dok se gomila približavala. Zurili su u moje blede, belo telo i mrmljali za sebe. Mogao sam da osetim kako mi srce tuče. "Žao mi je ako sam prekršio vaše zakone", započeh, "ali nema razloga..."

"Tišina", reže Alfa i obrati se visokom Bikuri s ožiljkom na dlanu - onome kog sam zvao Zed. "On ne pripada kruciformi."

Zed klimnu glavom.

"Dajte da objasnim", počeh ja ponovo, ali Alfa me ućutka ošamarivši me nadlanicom tako da mi je usna prokrvarila, a u ušima zazvonilo. U njegovom postupku nije bilo više neprijateljstva nego što bih ja pokazao pri ućutkivanju komloga prebacivanjem prekidača.

"Šta da radimo s njim?" upita Alfa.

"Oni koji ne prate krst, moraju umreti istinskom smrću", reče Beta i gomila se pomeri napred. Mnogi su imali oštro kamenje u rukama. "Oni koji ne pripadaju kruciformi, moraju umreti istinskom smrću", reče Beta i njegov glas imao je prizvuk samozadovoljne konačnosti, uobičajen za neprestano ponavljane formule i verske litanije.

"Ja pratim krst!" uzviknuh dok me je gomila vukla na noge. Ščepah raspeće koje mi je visilo oko vrata i počeh da se otimam pritisku mnoštva ruku. Konačno uspeh da podignem mali krst iznad glave.

Alfa podiže ruku i gomila zastade. U iznenadnoj tišini mogao sam da čujem reku tri kilometra niže, u Pukotini. "On zaista nosi krst", reče Alfa.

Del istupi napred. "Ali on ne pripada kruciformi! Video sam. Nije

to bilo kao što smo mislili. On ne pripada kruciformi!" U glasu mu se osećalo da hoće ubistvo.

Prokleh sebe što sam bio tako nebrižljiv i glup. Budućnost Crkve zavisila je o mom opstanku, a ja sam i jedno i drugo odbacio uljuljkavši sebe u verovanje da su Bikure tupa, bezopasna deca.

"Oni koji ne prate krst, moraju umreti istinskom smrću", ponovi Beta. Bila je to konačna presuda.

Sedamdeset ruku podiže kamenje kada viknuh, znajući da je to ili moja poslednja šansa ili moja konačna osuda. "Spustio sam se niz liticu i bogoslužio kraj vašeg oltara! Ja pratim krst!"

Alfa i gomila su oklevali. Mogao sam da vidim kako se rvu s ovom novom mišlju. Nije to bilo lako za njih.

"Pratim krst i želim da pripadam kruciformi", rekoh ja onoliko mirno koliko sam mogao. "Bio sam kraj vašeg oltara."

"Oni koji ne prate krst, moraju umreti istinskom smrću", uzviknu Gama.

"Ali on prati krst", reče Alfa. "Molio se u sobi."

"To ne može biti", reče Zed. "'Tri puta dvadeset i deset' mole se tamo, a on ne spada u 'Tri puta dvadeset i deset'."

"Znali smo i ranije da on ne spada u 'Tri puta dvadeset i deset'", reče Alfa namrštivši se malo dok se bavio mišlju o prošlom vremenu.

"On ne pripada kruciformi", reče Delta-dva.

"Oni koji ne pripadaju kruciformi, moraju umreti istinskom smrću", reče Beta.

"On prati krst", reče Alfa. "Zar ne može onda i on da pripadne kruciformi?"

Začuše se povici. U opštoj graji i muvanju tela otimao sam se rukama koje su me držale, ali one su me i dalje čvrsto onemogućavale.

"On ne spada u 'Tri puta dvadeset i deset' i ne pripada kruciformi", reče Beta, sada više zbunjeno nego neprijateljski. "Kako onda da ne umre istinskom smrću? Moramo uzeti kamenje i otvoriti mu grlo tako da krv teče sve dok mu srce ne stane. On ne pripada kruciformi."

"On prati krst", reče Alfa. "Zar ne može da pripadne kruciformi?"

Ovaj put posle pitanja usledi tišina.

"On prati krst i molio se u sobi kruciforme", reče Alfa. "On ne sme umreti istinskom smrću."

"Svi umiru istinskom smrću", reče Bikura kojeg nisam prepoznao. Ruke su me bolele od napora da držim raspeće iznad glave. "Osim 'Tri puta dvadeset i deset'", završi anonimni Bikura.

"Zato što su oni pratili krst, molili se u sobi i pripali kruciformi", reče Alfa. "Ne mora li onda i on pripasti kruciformi?"

Stajao sam tamo, stiskao hladni metal malog krsta i čekao njihovu presudu. Plašio sam se smrti - osećao sam strah - ali veći deo mog uma kao da je bio gotovo izdvojen. Žalio sam najviše zbog toga što neću biti u stanju da neverničkoj vasioni pošaljem vesti o bazilici.

"Hodite da razgovaramo o ovome", reče Beta grupi, i oni me povukoše za sobom dok su se nemo vraćali u selo.

Zatvorili su me ovde, u moju kolibu. Nije bilo prilike da pokušam da dođem do lovačkog mejzera; nekoliko njih držali su me dok su mi oduzimali većinu stvari koje sam posedovao. Uzeli su mi i odeću, ostavivši mi samo jedan od njihovih grubo tkanih ogrtača da se prekrijem.

Što duže sedim ovde, sve sam gnevniiji i napetiji. Uzeli su mi komlog, imažer, diskove, čipove... sve. Imam jedan jedini neotvoreni sanduk medicinske opreme, ostavljen gore, na starom mestu, ali to mi ne može pomoći da dokažem postojanje čuda u Pukotini. Ako unište stvari koje su uzeli - a onda unište i mene - neće postojati nikakav zabeleženi podatak o bazilici.

Kad bih imao oružje, mogao bih da ubijem stražare i...

O Bože blagi, o čemu ja to razmišljam? Eduar, šta da radim?

Pa čak i da preživim ovo - da uspem da se vratim do Kitsa, sredim putovanje do Mreže - ko bi mi poverovao? - posle devetogodišnjeg odsustva sa Pacema zbog vremenskog duga kvantnog skoka: običan starac vraća se sa istim lažima zbog kojih je bio i izgnan...

O, blagi Bože, ako unište podatke, neka unište i mene.

Dan 110:

Tri dana kasnije odlučili su o mojoj sudbini.

Zed i onaj o kome mislim kao o Teta-prvom došli su po mene

odmah iza podneva. Žmirkao sam dok su me izvodili napolje, na svetlost. 'Tri puta dvadeset i deset' stajali su u širokom polukrugu blizu ruba litice. Bio sam gotovo siguran da će me baciti preko tog ruba. Tada primetih lomaču.

Pretpostavljao sam da su Bikure toliko primitivni da su izgubili veštinu pravljenja i upotrebe vatre. Nisu se grejali vatrom i kolibe su im stalno bile mračne. Nikad ih nisam video da kuvaju obrok, pa čak ni retki leš majmuna koji bi proždrali. Ali sada je vatra gorela snažno, a oni su bili jedini koji su mogli da je upale. Pogledao sam šta to hrani plamenove.

Spaljivali su moju odeću, moj komlog, beleške, kasete, video čipove, diskove s podacima, imažer... sve što je sadržavalo informacije. Zavrištao sam na njih, pokušao da se bacim u vatru i stao da ih nazivam imenima koja nisam koristio još od uličnih dana svog detinjstva. Nisu obraćali pažnju.

Konačno mi se približi Alfa. "Pripašćeš kruciformi", reče on blago.

Nije me bilo briga. Odveli su me natrag u kolibu gde sam čitav sat plakao. Na vratima nema stražara. Pre samo minut stajao sam na vratima i razmišljao o tome da umaknem u plamene šume. Onda pomislih na mnogo kraći, ali ne manje fatalan trk do Pukotine.

Nisam učinio ništa.

Sunce će ubrzo zaći. Vetrovi se već dižu. Uskoro. Uskoro.

Dan 112:

Zar su prošla samo dva dana? Trajalo je čitavu večnost.

Nije spalo jutros. Nije spalo.

Slika medskanera treperi tik ispred mene, ali i dalje ne mogu da verujem. A opet, verujem. Sada pripadam kruciformi.

Došli su po mene neposredno pred suton. Svi. Nisam se otimao dok su me vodili do ruba Pukotine. Bili su veštiji na lijanama nego što sam mogao da zamislim. Ja sam ih usporavao, ali bili su strpljivi, pokazivali mi najlakše nogostupe, najkraći put.

Hiperionovo sunce spustilo se ispod niskih oblaka i bilo je vidljivo iznad ruba zida na zapadu dok smo prelazili poslednjih nekoliko metara do bazilike. Večernja pesma vetra bila je glasnija nego što sam očekivao; kao da smo bili uhvaćeni između cevi džinovskih crkvenih orgulja. Tonovi su se uzdizali od bas režanja, tako dubokog

da su mi kosti i zubi u saučestvovanju odzvanjali, do visokih, prodornih krikova koji su lako klizili u nadzvučje.

Alfa otvori spoljna vrata i mi prođosmo kroz predvorje u središnji brod. 'Tri puta dvadeset i deset' načiniše širok krug oko oltara i njegovog visokog krsta. Nije bilo litanije. Nije bilo pevanja. Nije bilo ceremonije. Prosto smo stajali tamo u tišini dok je vetar urlao kroz ozvučene stubove napolju i odjekivao u velikoj praznoj prostoriji izdubljenoj u kamenu - odjekivao, odzvanjao glasnije i glasnije, sve dok nisam prekrio uši rukama. I jednako strujeći, horizontalni zraci sunčeve svetlosti ispunjavali su dvoranu sve dubljim nijansama umbre, zlata, lapisa, pa ponovo umbre - boje tako duboke da je od njih vazduh bio gust od svetlosti, prijanjao uz kožu kao farba. Posmatrao sam kako krst hvata tu svetlost i zadržava je u svakom od svojih hiljadu dragulja, zadržava je - činilo se - čak i pošto je sunce zašlo a prozore prelilo sivilo sutona. Bilo je to kao da je veliko raspeće upilo svetlost i zračilo je ka nama, u nas. Onda je čak i krst potamneo, vetrovi su zamrli i u iznenadnom polumraku Alfa reče tiho: "Povedite ga."

Istupismo na široki kameni ispust, a tamo je bio Beta sa tri baklje. Dok ih je Beta delio odabranoj nekolicini, pitao sam se jesu li Bikure zadržali vatru samo za ritualne svrhe. Onda Beta krenu prvi i mi pođosmo niz usko stepeniše usečeno u kamen.

Isprva sam puzao za njima, prestravljen, pripijen uz glatku stenu, u potrazi za bilo kakvom ospokojavajućom izbočinom korena ili kamena. Pad s naše desne strane bio je tako strm i beskrajan da se graničio s apsurdom. Silazak niz drevno stepenište bio je daleko gori nego veranje niz lijane odozgo, s vrha litice. Ovde sam morao da spuštam pogled svaki put kad bih spustio nogu na uzak, od starosti istrošen stepenik. Klizanje i pad isprva su se činili verovatnim, a potom neizbežnim.

Tada prosto nisam mogao da savladam potrebu da stanem, da se vratim makar u bezbednost bazilike, ali većina 'Tri puta dvadeset i deset' bili su iza mene, na uskom stepeništu, i činilo se da su mali izgledi da se pomere u stranu i puste me da prođem. Osim toga, ipak snažnija od straha bila je ljubopitljivost o tome što se nalazi na dnu stepeništa. Zastao sam dovoljno dugo da bacim pogled gore, na

istureni rub Pukotine tri stotine metara iznad, i da vidim da su oblaci nestali, da sijaju zvezde i da se noćni balet meteorskih tragova jarko ocrtava na sivom nebu. Tada spustih glavu, započeh šapatom da izgovaram očenaše i krenuh za svetlom baklji i Bikurama u varljive dubine.

Nisam mogao da verujem da će nas stepenište odvesti sve do dna Pukotine, ali jeste. Kada sam, negde posle ponoći, shvatio da ćemo se spustiti sasvim do nivoa reke, procenio sam da će nam za to trebati vreme sve do sledećeg podneva, ali nije.

Stigli smo do podnožja Pukotine ubrzo posle osvita. Zvezde su još sijale na otvoru neba između zidova litice, koji su se uzdizali na nemogućoj udaljenosti s obe strane. Isrcpljen, posrćući dole stepenik po stepenik, shvatajući polako da stepenika više nema, zurio sam naviše i glupavo se pitao da li se tamo zvezde vide i po danu baš kao u bunaru u koji sam se jednom spustio kao dete u Vijfranšu na Saoni.

"Evo", reče Beta. Bila je to prva reč izgovorena posle mnogih sati, i jedva se čula od rike reke. 'Tri puta dvadeset i deset' stali su u mestu i ostali nepomični. Ja se sruših na kolena i prevalih na bok. Nije postojala nikakva mogućnost da se popnem uz stepenište kojim smo upravo sišli. Ne za jedan dan. Ne za nedelju dana. Možda nikada. Zatvorio sam oči kako bih zaspao, ali tupo gorivo nervne napetosti nastavilo je da plamti u meni. Pogledao sam preko poda procepa. Reka je ovde bila šira nego što sam očekivao, najmanje sedamdeset metara popreko, a njena buka bila je više od buke: osećao sam kako me proždire rika neke velike zveri.

Seo sam i zapiljio se u mrlju tame na zidu litice preko puta. Bila je to senka tamnija od senki, pravilnija od nazubljenog pačvorka podupirača, pukotina i stubova koji su prošarali površinu litice. Bio je to savršeni kvadrat tame, osnovice najmanje trideset metara. Vrata ili otvor u zidu litice. Uskobeljah se na noge i zagledah nizvodno, duž zida niz koji smo upravo sišli; da, bio je tamo. Drugi ulaz, onaj ka kom su Beta i ostali već hodali, bio je slabo vidljiv pri svetlosti zvezda.

Pronašao sam ulaz u Hiperionov lavirint.

"Jeste li znali da je Hiperion jedan od devet svetova-lavirinata?"

pitao me je neko na padobrodu. Da, bio je to mladi sveštenik po imenu Hojt. Rekao sam da i zaboravio na tu činjenicu. Zanimali su me Bikure - u stvari, još više bol koji sam sam sebi naneo izgnanstvom - a ne lavirinti i njihovi graditelji.

Devet svetova poseduje lavirinte. Devet od stotinu sedamdeset i šest svetova Mreže i još dve stotine i nešto kolonijalnih planeta i planeta pod protektoratom. Devet svetova od osam hiljada ili više istraženih svetova - ma koliko površno - posle Hedžire.

Postoje planetni arheoistoričari koji svoj život posvete izučavanju lavirinata. Ja nisam od tih. Uvek mi je to bila beživotna tema, blago nestvarna. Sada sam hodao prema jednom od njih sa 'Tri puta dvadeset i deset' dok je reka Kans urlala, treperila i pretila da nam ugasi baklje svojim raspršenim kapima.

Lavirint je bio iskopan... izdubljen... stvoren pre više od tri četvrtine miliona standardnih godina. Detalji su neizbežno bili isti, sa poreklom neizbežno nerazrešenim.

Svetovi-lavirinti uvek su Zemljinog tipa, bar do 7.9 na Solmevljevoj skali, uvek kruže oko zvezde tipa G, a opet su uvek ograničeni na svetove koji su tektonski mrtvi, pre kao Mars nego kao Stara Zemlja. Sami tuneli usađeni su duboko - obično je minimum deset kilometara, ali često su duboki i do trideset - i pružaju se kao katakombe u kori planete. Na Svobodi, nedaleko od Pacemovog sistema, preko osam stotina hiljada kilometara lavirinta bilo je istraženo sa daljine. Tuneli na svim svetovima imaju kvadratni presek osnovice trideset metara i izdubljeni su tehnologijom koja Hegemoniji još nije dostupna. Jednom sam čitao, u nekom arheološkom žurnalu, da su Kemp-Holcer i Vajnštajn postavili tezu o 'fuzionom tunelašu', čime bi bili objašnjeni savršeno glatki zidovi i odsustvo otpadaka, ali njihova teorija nije govorila odakle potiču graditelji ili njihove mašine, niti zašto su posvetili vekove takvom očigledno besciljnom građevinskom zadatku. Svaki od svetova-lavirinata - uključujući i Hiperion - bio je sondiran i istražen. Nikada ništa nije bilo pronađeno. Nikakvi znaci mašinerije za iskopavanje, nikakve zarđale rudarske kacige, čak ni jedan jedini komad rascepljene plastike ili istrulelog omota štapina. Istraživači nisu pronašli čak ni ulazne i izlazne šahtove. Nikakav nagoveštaj teških

metala ili dragocениh ruda nije bio dovoljan da objasni tako monumentalan napor. Nikakva legenda niti podatak o graditeljima lavirinata nisu preživeli. Misterija me je blago kopkala tokom godina, ali me nikada nije istinski zainteresovala. Sve do sada.

Uđosmo u usta tunela. Nije to bio savršeni kvadrat. Eroziija i gravitacija pretvorili su savršeni tunel u grubu pećinu stotinama metara u zidu litice. Beta stade baš tamo gde je pod tunela postajao gladak, i ugasi baklju. Ostali Bikure učiniše isto.

Bilo je veoma mračno. Tunel je skretao dovoljno da zakloni svaku svetlost zvezda koja je mogla da dopire spolja. I ranije sam bio u pećinama. S ugašenim bakljama, nisam očekivao da mi se oči naviknu na gotovo potpunu tamu. Ali jesu.

Posle trideset sekundi počeh da naslućujem ružičasti sjaj, isprva mutan, a onda sve bogatiji, dok pećina nije postala svetlija od kanjona, svetlija nego Pacem pod sjajem njegovog trojnog meseca. Svetlost je dolazila iz stotina izvora, hiljada izvora. Uspeo sam da razaberem prirodu tih izvora baš kada su Bikure s dubokim poštovanjem pale na kolena.

Zidovi i tavanica pećine bili su obrasli krstovima različite veličine, od nekoliko milimetara do gotovo metar dužine. Svaki je sijao dubokim, sopstvenim ružičastim svetlom. Nevidljivi na svetlu baklji, ovi svetleći krstovi sada su oblivali tunel svetlošću. Priđoh jednom koji je bio usađen u zid najbliže meni. Trideset i nešto centimetara širok, pulsirao je blagim, organskim svetlom. Ovo nije bilo nešto isklesano od kamena i pričvršćeno za zid; bilo je to nešto nesumnjivo organsko, nesumnjivo živo, nalik na meki koral. Bilo je i pomalo toplo na dodir.

Začu se najtiši mogući šapat zvuka - ne, ne zvuka, možda dašak u svežem vazduhu - i ja se okrenuh na vreme da vidim kako nešto ulazi u odaju.

Bikure su još klečale, pognutih glava, oborenih očiju. Ja sam ostao da stojim. Pogled mi se nije odvajao od stvari koja se kretala među klečećim Bikurama.

Bila je to prilika neodređeno ljudskog oblika, ali nipošto čovek. Visina mu je bila najmanje tri metra. Čak i u mirovanju, srebrnasta površina te stvari kao da se pomerala i svetlucala nalik na živu koja

lebdi u vazduhu. Crvenkasti sjaj krstova usađenih u zidove tunela odbijao se od oštih površina i blistao na zakrivljenim metalnim sečivima što su štrčala iz čela stvorenja, četiri zglavka, laktova sa čudnim zglobovima, oklopljenih leđa i grudnog koša. Tekao je između klečećih Bikura; kada je raširio četiri duge ruke, raširenih šaka sa prstima koji su škljocali kao hromirani skalpeli, apsurdno me je podsetio na Njegovu Svetost kad na Pacemu nudi blagoslov vernicima.

Nije bilo nikakve sumnje da gledam u legendarnog Šrajka.

U tom trenutku mora da sam se pomerio ili načinio neki zvuk, jer su se krupne crvene oči okrenule prema meni i ja sam ostao hipnotisan plesom svetla unutar mnogopovršinskih prizmi koje su se tamo nalazile; nije to bilo puko odraženo svetlo već žestok, krvavojarki sjaj koji kao da je goreo unutar bodljikave lobanje stvorenja i pulsirao u strašnim draguljima usađenim tamo gde je Bog namenio mesto očima.

Tada se to pomeri... ili, bolje, nije se pomerilo, prestalo je da bude tamo i našlo se ovde, nagnuto na manje od metar od mene, dok su me ruke sa čudnim zglobovima okružile ogradom telesnih sečiva i tečnog srebrnog čelika. Dahćući teško, ali nesposoban da udahnem, videh sopstveni odraz, lica belog i izobličienog, kako igra po površini metalizovanog oklopa i plamtećih očiju stvorenja.

Priznajem da sam osetio nešto bliže ushićenju nego strahu. Dešavalo se nešto neobjašnjivo. Iskovan jezuitskom logikom i oblikovan hladnom kupkom nauke, ipak sam shvatio, u toj sekundi, drevnu bogobojažljivost kao jednu drugu vrstu straha: uzbuđenje zbog egzorcizma, bezumni vihor derviške posednutosti, ritual lutkarskog tarot-plesa i gotovo erotsku predaju sQance, govor predaka i trans zen-gnostika. Shvatio sam u tom trenutku sa koliko sigurnosti potvrda o postojanju demona ili prizivanje Satane nekako mogu da potvrde stvarnost njihovih mističnih antiteza - Boga i Abrahama.

Bez stvarne svesti o tome, samo osećajući, očekivao sam Šrajkov zagrljaj sa neprimetnim drhtajem neveste-device.

On nestade.

Nije se čula grmljavina, nije iznenada zasmrdeo sumpor, nije bilo

čak ni naučnog naleta vazduha. Jedan sekund stvor je bio ovde, okruživao me svojom predivnom neumitnošću smrti oštih ivica, da bi sledećeg nestao.

Otupeo, stajao sam tamo i žmirkao dok je Alfa ustajao i prilazio mi u bošovski obojenom polumraku. Stajao je tamo gde je stajao Šrajk, raširivši sopstvene ruke u patetičnoj imitaciji smrtonosnog savršenstva kojem sam upravo bio svedok, ali na Alfinom blagom licu Bikure nije bilo nikakvog znaka da je video stvorenje. On načini nespretni gest otvorenim šakama, koji kao da je obuhvatao lavirint, pećinski zid i mnoštvo svetlećih krstova usađenih tamo.

"Kruciforma", reče Alfa. 'Tri puta dvadeset i deset' ustaše, priđoše i ponovo kleknuše. Pogledah njihova smirena lica na mekom svetlu i kleknuh i sam.

"Pratićeš krst svakog svog dana", reče Alfa, i glas mu je nosio kadencu litanije. Ostale Bikure ponoviše tu tvrdnju tonom koji samo što nije prerastao u zapevanje.

"Pripadaćeš kruciformi do kraja svog veka", reče Alfa i, dok su ostali to ponavljali, on pruži ruku i skinu malu kruciformu sa pećinskog zida. Nije bila duža od dvanaestak centimetara i odvojila se od zida sa jedva čujnim pucketanjem. Sjaj joj je izbledeo na moje oči. Alfa izvuče iz svog ogrtača uzicu, zaveza je oko malih kvrga na vrhu kruciforme i podiže mi krst iznad glave. "Pripadaćeš kruciformi od sada pa zauvek", reče on.

"Od sada pa zauvek", uzvратиše Bikure odjekom.

"Amen", šapnuh ja.

Beta pokaza da sprema rastvorim ogrtač. Alfa spusti mali krst tako da mi visi oko vrata. Bio mi je hladan na grudima; poledina mu je bila savršeno ravna, savršeno glatka.

Bikure poustajaše i odoše ka ulazu u pećinu, na izgled ponovo apatični i ravnodušni. Gledao sam kako odlaze, a onda snebivljivo dodirnuo krst, podigao ga i pregledao. Kruciforma je bila hladna, nepokretna. Ako je zaista pre nekoliko sekundi bila živo biće, sada nije pokazivala nikakav znak toga. I dalje je na dodir bila više kao koral nego kao kristal ili kamen; na glatkoj poledini nije bilo nikakvog traga lepljivog materijala. Razmišljao sam o fotohemijskim efektima koji su mogli da stvore to svetlucanje. Razmišljao sam o prirodnim

fosforima, bioluminiscenciji i o mogućnostima da evolucija oblikuje takve stvari. Razmišljao sam o tome kakve veze uopšte ima njihovo prisustvo ovde sa lavirintom, i o eonima neophodnim za podizanje ove visoravni tako da reka i kanjon mogu da proseku jedan od tunela. Razmišljao sam o bazilici i njenim tvorcima, o Bikurama, o Šrajku, i o samom sebi. Konačno sam prestao da razmišljam i zatvorio oči da se pomolim.

Kada sam izašao iz pećine, sa kruciformom hladnom na mojim grudima, pod ogrtačem, 'Tri puta dvadeset i deset' očito su bili spremni da počnu sa penjanjem uz stepenište dugo tri kilometra. Podigoh pogled i videh bleđi zasek jutarnjeg neba između zidova Pukotine.

"Ne!" viknuh ja i glas mi se gotovo izgubi u rici reke. "Treba mi odmor. Odmor!" Padoh na kolena na pesak, ali priđe mi pet-šest Bikura, blago me podigoše na noge i povedoše ka stepeništu.

Trudio sam se, sam Gospod zna da sam se trudio, ali posle dva ili tri sata penjanja osetio sam kako me noge izdaju i srušio se, kliznuvši preko kamena, nemoćan da zaustavim svoj pad od šest stotina metara na kamenje i u reku. Sećam se da sam ščepao kruciformu pod debelim ogrtačem, a onda je nekoliko ruku zaustavilo moje klizanje, podiglo me, ponelo. Potom se više ničeg ne sećam.

Sve do jutros. Probudio sam se i ugledao kako mi osvit sipa svetlost kroz otvor kolibe. Imao sam na sebi samo ogrtač a jedan dodir uverio me je da kruciforma još visi o svojoj vlaknastoj uzici. Dok sam gledao kako se sunce diže iznad šume, shvatio sam da sam izgubio jedan dan, da sam nekako prespavao ne samo svoje uspinjanje tim beskrajnim stepeništem (kako su ti mali ljudi mogli da me nose dva i po kilometra uvis?) već i sledeći dan i noć.

Pogledah po kolibi. Moj komlog i ostale sprave za beleženje podataka nestali su. Ostali su mi samo medskaner i nekoliko paketa antropološkog softvera, neupotrebljivih posle uništenja ostatka opreme. Odmahnuo sam glavom i otišao na rečicu da se operem.

Bikure su izgleda spavale. Sada, pošto sam učestvovao u njihovom ritualu i 'pripao kruciformi', izgleda da sam prestao da ih zanimam. Dok sam se skidao kako bih se okupao, rešio sam da i ja prestanem da se zanimam za njih. Rešio sam da odem čim budem

dovoljno ojačao. Ako bude neophodno, naći ću put oko plamenih šuma. Ako budem morao, spustiću se niz stepenice i pratiću Kans. Znao sam jasnije nego ikada da vest o ovim čudesnim pojavama mora da stigne do spoljnog sveta.

Skinuo sam teški ogrtač, stao bleđ i uzdrhtao na jutarnjem svetlu, i krenuo da podignem malu kruciformu sa prsa.

Nisam mogao da je skinem.

Ležala je tamo kao da je moje meso. Vukao sam, grebao i kidao uzicu sve dok nije pukla i spala. Noktima sam parao izraslinu u obliku krsta na grudima. Nisam mogao da je skinem. Kao da se mi je meso zapečatilo rubove kruciforme. Osim ogrebotina od mojih noktiju, nije bilo nikakvog bola niti fizičkog oseta u kruciformi ili okolnom mesu, samo gola strava u mojoj duši na pomisao o ovoj stvari prirasloj za mene. Pošto je minuo prvi nalet panike, seo sam nakratko, a onda žurno navukao ogrtač i otrčao natrag u selo.

Moj nož je nestao, moj mežder, makaze, brijak - sve što je moglo da mi pomogne da sljuštim tu izraslinu sa grudi. Onda se setih medskanera. Pređoh transciverom preko grudi, pročitah displej diskluča, odmahnuh glavom u neverici, a onda izvrših skaniranje čitavog tela. Nešto kasnije ukucah zahtev za tvrdim kopijama rezultata skaniranja i ostadoh jako dugo da sedim nepomično.

Sada sedim ovde i držim slike. Kruciforma je sasvim vidljiva i na zvučnim i na k-ukrštenim slikama... kao i unutrašnja vlakna koja se šire kao tanki pipci, kao korenje, kroz moje telo.

Višak ganglija izbija iz debelog nukleusa iznad moje grudnjače kao vlakna, na sve strane - košmar nematoda. Koliko mogu da vidim pomoću svog jednostavnog terenskog skanera, nematode se završavaju žlezdama i drugim bazalnim ganglijama u obema moždanim hemisferama. Temperatura, metabolizam i nivo limfocita su mi normalni. Nije bilo nikakve invazije stranog tkiva. Prema skaneru, nematodna vlakna su rezultat ekstenzivne, ali jednostavne metastaze. Prema skaneru, sama kruciforma sačinjena je od poznatog tkiva... DNA je moja.

Pripadam kruciformi.

Dan 116:

Svakodnevno tumaram po svom skučenom kavezu - plamene

šume su na jugu i istoku, šumovite jaruge na severoistoku a Pukotina na severu i zapadu. 'Tri puta dvadeset i deset' ne daju mi da siđem u Pukotinu ispod bazilike. Kruciforma mi ne dozvoljava da se udaljim više od deset kilometara od Pukotine.

Isprva nisam to mogao da verujem. Rešio sam da uđem u plamenu šumu, uzdajući se u sreću i Božju pomoć. Ali nisam prešao više od dva kilometra od rubova šume kada mi je bol prostrela grudi, ruke i glavu. Bio sam siguran da imam snažan srčani napad. Ali čim sam krenuo natrag, prema Pukotini, simptomi su nestali. Eksperimentisao sam neko vreme i rezultati su bili uvek nepogrešivo isti. Kad god sam se uputio dublje u plamenu šumu, dalje od Pukotine, bol se vraćao i jačao sve dok se ne bih okrenuo natrag.

Počinjem da shvatam i druge stvari. Juče sam naišao na olupinu prvobitnog broskog šatla, dok sam istraživao ka severu. Samo zarđali, puzavicama obrasli metalni ostaci među stenama na rubu plamene šume blizu jaruge. Ali dok sam čučao između izloženih legurnih rebara drevne letelice, mogao sam da zamislim oduševljenje sedamdeset preživelih, njihovo kratko putovanje do Pukotine, njihovo konačno pronalaženje bazilike i... I šta? Pretpostavke dalje od toga beskorisne su, ali preostaje mi sumnja. Sutra ću ponovo pokušati da izvršim fizički pregled jednog Bikure. Možda će mi sada, kada 'pripadam kruciformi', to i dozvoliti.

Svaki dan vršim medskaniranje nad samim sobom. Nematode su ostale - možda debljaju, a možda i ne. Uveren sam da su čisto parazitske iako moje telo nije pokazalo nikakav znak da je tako. Virim u sopstveno lice u jezercu blizu vodopada i vidim samo istu dugu, ostarelu fizionomiju koju sam proteklih godina naučio da mrzim. Ovog jutra, dok sam zurio u svoju sliku u vodi, otvorio sam usta širom, gotovo pomišljajući da ću videti kako mi vlakna i nematodni grozdovi rastu iz nepca i spuštaju mi se niz grlo. Nije tamo bilo ničega.

Dan 117:

Bikure su bespolne. Nemaju celibat, nisu hermafroditi niti nerazvijeni - bespolni su. Lišeni su i spoljnih i unutrašnjih genitalija, poput dečje lutke od sunđera. Nema nikakvog dokaza da su penis i testisi, ili odgovarajući ženski organi, atrofirali ili hirurški izmenjeni.

Nema nikakvog traga da su uopšte postojali. Mokraća se sprovodi kroz primitivnu uretru koja se završava malim proširenjem smeštenim uz anus - nekom vrstom grube kloake.

Beta mi je dozvolio pregled. Medskaner je potvrdio ono što moje oči nisu htele da poveruju. Del i Teta takođe su pristali da budu skanirani. Nemam apsolutno nikakvih sumnji da su i preostali pripadnici 'Tri puta dvadeset i deset' podjednako bespolni. Nema nikakvog znaka da su bili... izmenjeni. Potvrdio bih da su svi bili tako i rođeni, ali - kakvi su im bili roditelji? I kako te bespolne kvрге ljudske ilovače nameravaju da se reprodukuju? Mora da to na neki način ima veze sa kruciformom.

Kada sam završio sa njihovim medskaniranjem, skinuo sam se i pregledao sebe. Kruciforma mi se uzdiže na grudima kao ružičasto tkivo ožiljka, ali još sam muškarac.

Koliko još?

Dan 133:

Alfa je mrtav.

Bio sam sa njim pre tri jutra, kada je pao. Bili smo otprilike tri kilometra istočno i tragali za gomoljima čalme na velikim stenama blizu ruba Pukotine. Prethodna dva dana uglavnom je padala kiša i stene su bile prilično klizave. Podigao sam pogled sa svoje beležnice taman na vreme da vidim kako Alfa gubi oslonac i kliza se niz široku kamenu ploču, preko ivice. Nije viknuo. Jedinu zvuk bio je lepet njegovog ogrtača, praćen, nekoliko sekundi kasnije, tupim zvukom ispuštene dinje, kada mu je telo udarilo o ispust osamdeset metara niže.

Bio mi je potreban čitav sat da pronađem način da se spustim do njega. Pre nego što sam uopšte i počeo sa nesigurnim spuštanjem, znao sam da je prekasno za pomoć. Ali, to mi je bila dužnost.

Alfino telo bilo je dopola zaglavljeno između dva velika kamena. Mora da je umro trenutno; ruke i noge bile su mu rascepljene a desna strana lobanje smrvljena. Krv i moždano tkivo bili su slepljeni za vlažni kamen kao ostaci nekog tužnog piknika. Plakao sam dok sam stajao iznad malog tela. Ne znam zašto sam plakao, ali jesam. I dok sam plakao, izgovorio sam poslednje miropomazanje, i pomolio se da Bog primi dušu ove uboge, bespolne male osobe. Onda sam

umotao telo u puzavice, s mukom se popeo uz osamdeset metara litice i - zaustavljajući se često da dođem do vazduha - izvukao izlomljeni leš do gore.

Nije bilo mnogo interesa kada sam doneo Alfino telo u selo Bikura. Konačno Beta i nekolicina drugih dotumaraše da ravnodušno pogledaju leš. Niko me nije pitao kako je umro. Posle nekoliko minuta mala grupa se razišla.

Ja sam onda odneo Alfino telo do izbočine gde sam sahranio Tuka pre toliko nedelja. Iskopao sam plitak grob, pljosnatim kamenom, kada se pojavio Gama. Bikurine oči raširili su se i za tren sam pomislio da vidim kako osećanja prelaze tim mirnim licem.

"Šta to radiš?" upita Gama.

"Sahranjujem ga." Bio sam suviše umoran da kažem nešto više. Naslonih se na debeli koren čalme da se odmorim.

"Ne." Bila je to zapovest. "On pripada kruciformi."

Zurio sam u Gamu dok se okretao i brzim korakom krenuo put sela. Kada je Bikura otišao, svukao sam ceradu od grubih vlakana kojom sam omotao leš.

Alfa je, van svake sumnje, bio zaista mrtav. Više mu nije bilo ni najmnaje važno pripada li kruciformi ili ne. Pad ga je ostavio bez najvećeg dela odeće i bez imalo dostojanstva. Desna strana lobanje bila mu je raspuknuta i ispražnjena kao jaje za doručak. Jedno oko slepo je zurilo u Hiperionovo nebo kroz sve gušću koprenu dok je drugo lenjo virilo ispod spuštenog kapka. Grudni koš mu je bio tako podrobno razbijen da su krhotine kostiju štrčale iz mesa. Obe ruke bile su mu slomljene, leva noga tako iskrenuta da je gotovo otpala. Upotrebio sam medskaner za površnu autopsiju, i on je otkrio velike unutrašnje povrede; čak je i srce tog jadnika bilo smrvljeno od siline pada.

Pružio sam ruku i dodirnuo hladno meso. Nastupao je samrtnički grč. Moji prsti očešaše izraslinu u obliku krsta na njegovim grudima i ja brzo povukoh ruku. Kruciforma je bila topla.

"Odstupi."

Podigoh pogled i ugledah Betu i ostale Bikure oko sebe. Nisam uopšte sumnjao da bi me ubili istog sekunda ukoliko se ne udaljim od leša. Dok sam to činio, jedan idiotski uplašeni deo mog uma

primeti da su 'Tri puta dvadeset i deset' sada 'Tri puta dvadeset i devet'. U tom trenutku to mi je bilo smešno.

Bikure podigoše telo i odoše natrag u selo. Beta pogleda nebo, pogleda mene i reče:

"Samo što nije. Poći ćeš."

Siđosmo u Pukotinu. Telo je bilo pažljivo upakovano u koš od puzavica i spušteno s nama.

Sunce još nije osvetljavalo unutrašnjost bazilike kada su postavili Alfin leš na širok oltar i uklonili ostatke njegovih dronjaka.

Ne znam šta sam očekivao - možda neki ritualni čin kanibalizma. Ništa me ne bi iznenadilo. Umesto toga, jedan od Bikura podiže ruke, baš kada su prve pruge svetla ušle u baziliku, pa objavi: "Pratićeš krst do kraja svog veka."

'Tri puta dvadeset i devet' kleknuše i ponoviše rečenicu. Ja sam ostao da stojim. Nisam progovarao.

"Pripadaćeš kruciformi do kraja svog veka", reče mali Bikura i bazilika odjeknu horom glasova koji su ponovili tu frazu. Svetlost boje i teksture usirene krvi bacala je ogromnu senku krsta na suprotni zid.

"Pripadaćeš kruciformi sada i doveka", zapevali su dok je napolju vetar jačao a cevi orgulja u kanjonu zavijale glasom deteta koje kažnjavaju.

Kada su Bikure prestale sa zapevanjem, nisam prošaputao 'Amen'. Stajao sam tamo dok su se ostali okretali i odlazili, iznenada i potpuno ravnodušni, kao razmažena deca koju igra više ne zanima.

"Nema razloga za ostajanje", reče Beta kada su ostali otišli.

"Želim to", rekoah, očekujući zapovest da pođem. Beta se okrenu a da nije ni slegnuo ramenima, i ostavi me tu. Svetlost je slabila. Izadoh napolje da posmatram zalazak sunca i, kada sam se vratio, već je počelo.

Jednom, davno, u školi, video sam holo sa vremenskim skokovima, koji je prikazivao raspadanje kengur-miša. Spori posao prirodne reciklaže u trajanju od nedelju dana bio je ubrzan u trideset sekundi užasa. Videlo se tu iznenadno, gotovo komično nadimanje malog leša, onda istežanje mesa u rane, praćeno iznenadnom pojavom crva u ustima, očima i otvorenim čirevima, pa konačno

iznenadno i neverovatno potpuno čišćenje mesa sa kostiju vadičepom - ne postoji druga fraza koja odgovara toj slici - dok je povorka crva u spirali stupala sleva nadesno, od glave ka repu, u zavojnici strvinarskog gošćenja sa vremenskim skokovima, posle kog nije ostalo ništa sem kostiju, hrskavice i kože.

Sada sam gledao ljudsko telo.

Stao sam i izbuljio se, dok je i poslednje svetlo brzo nestajalo. U odjekujućoj tišini bazilike nije bilo nikakvog zvuka, izuzev bubnjanja bila u mojim ušima. Zurio sam a Alfin leš se najpre trzao, a onda vidljivo vibrirao, gotovo levitirajući iznad oltara u grčevitoj silini iznenadnog raspadanja. Na nekoliko sekundi kruciforma kao da je narasla i poprimila dublju boju, svetlucajući crvena kao sirovo meso, i tada sam zamislio da sam ugledao mrežu vlakana i nematoda koje drže telo koje se dezintegrisalo na okupu, kao metalna vlakna u vajarevom kalupu za model. Meso je teklo.

Ostao sam te noći u bazilici. Deo oko oltara ostao je osvetljen sjajem kruciforme na Alfinim grudima. Kada se leš pomerao, svetlo je bacalo čudne senke po zidovima.

Nisam napustio baziliku sve dok Alfa, trećeg dana, nije izašao, ali najviše vidljivih promena desilo se krajem te prve noći. Telo Bikure kojeg sam nazvao Alfa bilo je rastavljeno i ponovo sačinjeno pred mojim očima. Leš koji je izašao nije bio sasvim Alfa, i nije bio sasvim neAlfa, ali bio je netaknut. Lice je bilo kao u lutke od sunđera, glatko i bez bora, sa crtama u koje je bio utisnut blag osmeh. U osvit trećeg dana video sam da grudi leša počinju da se dižu i spuštaju, i čuo sam prvi udisaj - škripav poput vode usute u kožnu vreću. Ubrzo posle podneva napustio sam baziliku kako bih se popeo uz puzavice.

Pratio sam Alfu.

Nije još progovorio, ne odgovara. Oči mu imaju usredsređen pogled bez fokusa, i povremeno zastaje kao da čuje dozivanje dalekih glasova.

Niko nije obratio pažnju na nas kada smo se vratili u selo. Alfa je otišao u kolibu i sada sedi tamo. Ja sedim u svojoj. Pre minut rastvorio sam ogrtač i prešao prstima preko izrasline kruciforme. Dobročudno mi leži pod mesom na grudima. Čeka.

Dan 140:

Oporavljam se od rana i gubitka krvi. Ne može se iseći zašiljenim kamenom.

Ne voli bol. Izgubio sam svest mnogo pre nego što su to zahtevali bol ili gubitak krvi. Svaki put kada sam se probudio i nastavio da sečem, teralo me je u nesvesticu. Ne voli bol.

Dan 158:

Alfa sada malo govori. Izgleda gluplji, sporiji i jedva svestan mene (ili bilo koga drugog), ali jede i kreće se. Izgleda da me donekle prepoznaje. Medskaner pokazuje srce i unutrašnje organe mladića - možda dečaka od šesnaest godina.

Moram da čekam još otprilike jedan Hiperionov mesec i deset dana - oko pedeset dana sve u svemu - dok se plamene šume dovoljno ne smire, da pokušam da odem, bez obzira na bol. Videćemo ko više bola može da izdrži.

Dan 173:

Nova smrt.

Onaj kojeg sam zvao Vil - onaj sa slomljenim prstom - nestao je pre nedelju dana. Juče su Bikure otišle nekoliko kilometara severoistočno, kao da prate znak svetionika, i pronašle njegove ostatke blizu velike jaruge.

Očigledno je pukla grana dok se penjao da dohvati malo lišća čalme. Smrt mora da je nastupila trenutno, slomio je vrat, ali važno je mesto na koje je pao. Telo - ako se to može tako nazvati - ležalo mu je između dve velike blatne kupe, stanište krupnih crvenih insekata koje je Tuk nazivao vatrenim bogomoljkama. Mislim da bi više odgovarala reč tepih-bube. Tokom tih nekoliko dana insekti su očistili leš do kosti. Preostalo je malo toga: skelet, malo slučajno ostavljenih parčića tkiva i žila, i kruciforma - još pričvršćena za grudni koš poput nekog sjajnog krsta spakovanog u sarkofag davno umrlog pape.

Strašno je, ali ne mogu a da ne osetim i izvestan trijumf, uprkos žaljenju. Nema načina da kruciforma regeneriše nešto iz tih golih kostiju; čak i strašna nelogičnost tog prokletog parazita mora da poštuje imperativ zakona o održanju mase. Bikura kojeg sam zvao Vil umro je istinskom smrću. Odsad pa nadalje 'Tri puta dvadeset i

deset' biće 'Tri puta dvadeset i devet'.

Dan 174:

Baš sam budala.

Danas sam se raspitivao za Vila, zato što je umro istinskom smrću. Bio sam ljubopitljiv zbog nedostatka reakcije kod Bikura. Oni su, naime, vratili kruciformu ali su skelet ostavili da leži tamo gde su ga pronašli; nisu ni pokušali da ostatke odnesu u baziliku. Tokom noći zabrinuo sam se da će mene naterati da zauzmem ulogu nedostajućeg pripadnika "Tri puta dvadeset i deset". "Jako je tužno", rekao sam, "što 'e jedan od vas umro istinskom smrću. Šta će sada biti sa 'Tri puta dvadeset i deset'?"

Beta je zurio u mene. "On ne može da umre istinskom smrću", rekao je ćelavi mali androgin. "On pripada kruciformi."

Nešto kasnije, dok sam nastavljao sa medskaniranjem plemena, otkrio sam istinu. Onaj kog sam označio kao Teta izgleda isto i ponaša se isto, ali sada nosi dve kruciforme urasle u meso. Ne sumnjam da će taj Bikura u godinama koje nastupaju biti sve korpulentniji, da će se nadimati i zreti kao neka skaredna E coli ćelija u Petrijevoj posudi. Kada on/ona/to umre, iz grobnice će izaći dvoje i 'Tri puta dvadeset i deset' ponovo će biti kompletni.

Mislim da ludim.

Dan 195:

Nedelje izučavanja prokletog parazita a ja još nemam pojma kako funkcioniše. Još gore, više me nije ni briga. Ono o čemu sada brinem važnije je.

Zbog čega je Bog dopustio ovakvu skarednost?

Zbog čega su Bikure ovako kažnjene?

Zbog čega sam ja odabran da ispaštam zbog njihove sudbine?

Postavljam ta pitanja u noćnim molitvama ali nema nikakva odgovora, samo krvava pesma vetra iz pukotine.

Dan 214:

Trebalo bi da je poslednjih deset strana pokrilo sve moje terenske zabeleške i tehničke pretpostavke. Ovo će biti moj poslednji zapis, pre nego što ujutro pokušam da prođem kroz plamenu šumu koja se sad smirila.

Nema sumnje da sam otkrio krajnost u stagnantnim ljudskim

društvima. Bikure su ostvarili ljudski san o besmrtnosti i platili za to svojom ljudskošću i svojim besmrtnim dušama.

Eduar, proveo sam toliko mnogo sati u rvanju sa sopstvenom verom - sa svojim nedostatkom vere - ali sada, u ovom strašnom kutku sveta koji samo što nije zaboravljen, ovako izrešetan ovim gnusnim parazitom, nekako sam ponovo otkrio snagu vere kakvu nisam poznavao još od doba kada smo bili deca. Sada shvatam potrebu za verom - čistom, slepom, verom uprkos svemu - kao za malim sredstvom za očuvanje života u divljem i beskrajnom moru vasiona u kojoj vladaju bezosećajni zakoni, potpuno ravnodušni prema malim razumnim bićima koja je nastanjuju.

Dan za danom pokušavao sam da odem iz oblasti Pukotine i dan za danom trpeo sam bol tako strašan da je postao opipljivi deo mog sveta, poput premalenog sunca ili zelenog i lapis neba. Bol mi je postao saveznik, moj anđeo čuvar, moja preostala veza sa čovečanstvom. Kruciforma ne voli bol. Ne volim ga ni ja, ali, poput kruciforme, voljan sam da ga koristim tako da mi služi. I činiću to svesno, ne instinktivno kao ta bezumna masa tuđinskog mesa uronjena u mene. Ova stvar traga samo za bezumnim izbegavanjem smrti po bilo koju cenu. Ja ne želim da umrem, ali radije sam za bol i smrt nego za večnost bezumnog života. Život je svet - i dalje držim da je to središnji element misli i učenja Crkve tokom ovih proteklih dve hiljade i osamsto godina otkako je život ovako jeftin - ali duša je još svetija.

Sada shvatam da je ono što sam pokušao da učinim sa podacima o Armagastu bilo nuđenje Crkvi ne ponovnog rođenja, već prelaska u lažni život, kao što je život ovih jadnih leševa koji hodaju. Ako je Crkvi suđeno da umre, ona mora umreti - ali u svoj slavi i punoj spoznaji o sopstvenom ponovnom rođenju u Hristu. Ona mora otići u tamu ne voljno već valjano - hrabra i čvrsta u veri - poput miliona koji su otišli pre nas, verna svim tim generacijama što su se suočavale sa smrću u izolovanoj tišini konc-logora, nuklearnih vatrenih kugli, odeljenja za rak i pogroma, odlazile u tamu ako ne s nadom ono bar s molitvom da za sve to postoji neki razlog, nešto vredno sveg tog bola, svih tih žrtvovanja. Svi pre nas otišli su u tamu bez uveravanja logike, činjenica ili teorija, već samo sa tankom niti nade proizašle iz

tako nepostojane vere. A ako su oni bili u stanju da očuvaju tu tanušnu nadu pred licem tame, onda moram i ja... a isto tako i Crkva.

Više ne verujem da bi bilo kakva hirurgija ili tretman mogli da me izleče od ove stvari koja me je zagadila, ali ako neko bude mogao da je odvoji, prouči i uništi, čak i po cenu sopstvene smrti, biću sasvim zadovoljan.

Plamena šuma tiha je onoliko koliko može da bude. Na počinak. Krećem pred zoru.

Dan 215:

Nema izlaza.

Četrnaest kilometara u šumi. Zalutale vatre i povremeno razbuktavanje, ali da se proći. Trebalo je da izađem posle tri nedelje pešačenja.

Kruciforma mi ne dopušta da odem.

Bol je kao srčani napad koji ne prestaje. Ali ja sam i dalje posrtao napred, saplitaio se i puzao kroz pepeo. Na kraju sam izgubio svest. Kada sam se povratio, puzao sam prema Pukotini. Okrenem se, pređem kilometar, prepuzim pedeset metara, onda ponovo izgubim svest i probudim se tamo odakle sam krenuo. Ceo dan traje ova ludačka bitka za moje telo.

Pre sutona Bikure su ušle u šumu, pronašle me pet kilometara od Pukotine i odnele me natrag.

Isuse dragi, zašto si ovo dozvolio?

Sada više nema nade, osim ako neko ne dođe da me traži.

Dan 223:

Ponovo pokušaj. Ponovo bol. Ponovo neuspeh.

Dan 257:

Danas sam napunio šezdeset osam standardnih godina. Radovi na kapeli koju zidam kraj Pukotine nastavljaju se. Juče pokušao da siđem do reke, ali su me vratili Beta i još četvoro.

Dan 280:

Jedna lokalna godina na Hiperionu. Godina u čistilištu. Ili je to pakao?

Dan 311:

Danas sam vadio kamen na ispustima ispod izbočine na kojoj se podiže kapela i otkrio nešto: gromobrane-hvatače. Bikure mora da

su ih bacili preko ivice kada su ubili Tuka one noći, pre dve stotine i dvadeset tri dana.

Ovi gromobrani omogućili bi mi da prodrem u plamenu šumu u svako doba, ako bi mi to dozvolila kruciforma. Ali neće. Samo da mi nisu uništili medkomplet sa sedativima! No, javila mi se nova zamisao dok sam danas sedeo ovde i držao gromobrane.

Moji grubi eksperimenti sa medskanerom nastavili su se. Pre dve nedelje, kada je Teta slomio nogu na tri mesta, posmatrao sam reakciju kruciforme. Parazit se potrudio koliko je mogao da blokira bol; Teta je najveći deo vremena bio u nesvesti i telo mu je proizvodilo neverovatne količine endorfina. Ali prelom je bio veoma bolan i posle četiri dana Bikure su Tetu zaklali i odneli telo u baziliku. Kruciformi je bilo lakše da mu vaskrsne leš nego da trpi takav bol toliko dugo. Ali pre njegovog ubistva moj skaner je pokazao znatno uzmicanje kruciforminih nematoda iz nekih delova centralnog nervnog sistema.

Ne znam da li je moguće naneti sebi - ili trpeti - takve nivoe bola koji nije smrtonosan, da se kruciforma u potpunosti istera, ali siguran sam u jedno: Bikure to ne bi dozvolili.

Danas sedim na ispustu ispod poludovršene kapele i razmatram mogućnosti.

Dan 438:

Kapela je dovršena. To je moje životno delo.

Večeras, kada su Bikure sišli u Pukotinu na svoju dnevnu parodiju molitve, izgovorio sam misu za oltarom novopodignute kapele. Ispekao sam hleb od čalminog brašna i siguran sam da ukus mora da mu je bio kao taj blagi žuti list, ali meni je bio ukusan upravo kao i prva hostija koju sam uzeo za vreme svoje prve svete pričesti, u Vijfranšu na Saoni, pre nekih šezdeset standardnih godina.

Ujutro ću učiniti ono što sam isplanirao. Sve je spremno: moj dnevnik i medskan snimci biće u torbi od azbestnog platna. To je najviše što mogu da učinim.

Osvešteno vino bilo je obična voda, ali pri mutnom svetlu sutona izgledalo je krvavocrveno i imalo je ukus vina za pričest.

Treba prodreti dovoljno duboko u plamenu šumu. Moraću da se pouzdam da čak i u vreme ovih tihih perioda oko tesla-drveća postoji

dovoljno početnih aktivnosti.

Zbogom, Eduar. Sumnjam da si još živ, a ako jesi, ne vidim način na koji bismo mogli ponovo da se sastanemo, jer nas ne razdvajaju samo godine udaljenosti već i mnogo širi ponor u obliku krsta. Moja nada da ću te ponovo videti neće se odnositi na ovaj život već na onaj koji dolazi. Čudno ti je što me čuješ da ponovo tako govorim, zar ne? Moram ti reći, Eduar, da su, posle svih ovih decenija nesigurnosti i velikog straha od onoga što me čeka, moje srce i duša svejedno mirni.

O, moj Bože,
Iskreno žalim što sam uvredio Tebe,
I gnušam se svih grehova svojih,
Zbog gubitka neba
I bolova pakla,
Ali ponajviše zato što sam uvredio Tebe,
Moj Bože,
Koji dobar jesi,
I sve moje ljubavi vredan.
Čvrsto sam rešen da uz pomoć blagoslova Tvojega
priznam sve grehe svoje, pokajem se,
I iskupim život svoj,
Amen.

24.00 sata:

Suton ulazi kroz otvoreni prozor kapele i kupa oltar, grubo izdubljeni pehar i mene svetlom. Vetar iz Pukotine diže se u poslednjem takvom refrenu koji ću - uz sreću i milost Božju - ikada čuti.

"To je poslednji zapis", reče Lenar Hojt.

Kada je sveštenik prestao sa čitanjem, šest hodočasnika za stolom podigoše lica prema njemu kao da se bude iz zajedničkog sna. Konzul baci pogled naviše i vide da je Hiperion sada mnogo bliži, da ispunjava trećinu neba i zaklanja zvezde svojim hladnim zračenjem.

"Ja sam stigao nekih deset nedelja pošto sam poslednji put video oca Direa", nastavi otac Hojt. Glas mu je bio promukla škripa. "Na Hiperionu je prošlo više od osam godina... sedam godina posle poslednjeg zapisa u dnevniku oca Direa." Sveštenik je sada očigledno osećao bol i lice mu je bilo bledo od bolesnog sjaja, prekriveno znojem.

"Za mesec dana pronašao sam put do plantaže Perecebo uzvodno od Port Romensa", nastavi on, vrativši nasilu nešto snage u glas. "Moja pretpostavka je bila da će mi odgajivači fiberplastike možda reći istinu, iako nisu hteli da imaju ništa sa konzulatom ili domaćim vlastima. Bio sam u pravu. Upravnik u Perecebu, čovek po imenu Orlandi, sećao se oca Direa, kao i Orlandijeva nova supruga, žena po imenu Semfa, koju je otac Dire pomenuo u dnevniku. Upravnik plantaže pokušao je da pošalje nekoliko spasilačkih ekspedicija na Visoravan, ali niz aktivnih sezona plamenih šuma, bez presedana, primorao ih je da odustanu od pokušaja. Posle nekoliko godina izgubili su svaku nadu da su Dire ili njihov čovek, Tuk, još živi.

Svejedno, Orlandi je angažovao dva stručna grm-pilota kako bi poleteli sa spasilačkom ekspedicijom uz Pukotinu, u dvema letelicama koje su pripadale plantaži. Ostali smo u samoj Pukotini koliko god smo mogli, uzdajući se u instrumente za izbegavanje terena i u sreću da nas dovedu do zemlje Bikura. Iako smo na taj način i zaobišli najveći deo plamene šume, izgubili smo jednu letelicu i četvoricu ljudi, zbog aktivnosti tesla-drveća."

Otac Hojt zastade i blago se zanese. Zgrabivši ivicu stola da se pridrži, on pročisti grlo i reče: "Ima još malo toga da se kaže. Locirali smo selo Bikura. Bilo ih je sedamdeset i svaki je bio glup i nekomunikativan kao što su sugerisale Direove beleške. Uspeo sam od njih da saznam da je otac Dire poginuo pri pokušaju da prodre u plamenu šumu. Azbestna torba je bila sačuvana i u njoj smo našli njegov dnevnik i medicinske podatke." Hojt se na tren zagleda u ostale, a onda spusti pogled. "Primorali smo ih da nam pokažu gde je poginuo otac Dire", reče. "Oni... ah... nisu ga sahranili. Njegovi ostaci bili su strašno spaljeni i raspadnuti, ali dovoljno potpuni da nam pokažu kako je intenzitet tesla-naboja uništio... kruciformu..."

koliko i telo.

Otac Dire je umro istinskom smrću. Vratili smo ostatke na plantažu Perecebo, gde smo ih pokopali posle pune pogrebne mise." Hojt duboko udahnu. "Uprkos mom snažnom protivljenju, g. Orlandi je uništio selo Bikura i deo zida Pukotine oblikovanim nuklearnim punjenjima koja je poneo sa plantaže. Ne verujem da je iko od Bikura mogao da preživi. Koliko smo mogli da razlučimo, ulaz u lavirint i takozvana bazilika takođe mora da su bili uništeni u odronu.

Ja sam tokom ekspedicije pretrpeo nekoliko povreda i zato sam morao nekoliko meseci da ostanem na plantaži pre nego što sam se vratio na severni kontinent i rezervisao prevoz do Pacema. Niko ne zna za ovaj dnevnik i njegov sadržaj, izuzev g. Orlandija, monsinjora Eduara i onih nadređenih koje je monsinjor Eduar odabrao da im to ispriča. Koliko znam, Crkva nije izdala nikakvu objavu u vezi sa dnevnikom oca Pola Direa."

Otac Hojt je stajao, sada sede. Znoj mu je curio sa brade i lice mu je bilo plavobelo na reflektovanoj svetlosti Hiperiona.

"Je li to... sve?" upita Martin Silenus.

"Jeste", izusti otac Hojt.

"Gospodo i damo", reče Het Mastin, "kasno je. Predlažem da prikupite svoj prtljag i sastanete se na brodu našeg prijatelja Konzula, na sferi jedanaest, za trideset minuta, čak i pre. Ja ću vam se pridružiti kasnije, jednim od padobrodova drveta."

Sveštenikova enviromentalna mahuna nalazila se oko sredine drvobroda, daleko na sporednoj grani. Kao što je Konzul i očekivao, komlog umetak za pravac takođe je služio za premošćavanje brava za dlan. Posle minuta protraćenih na kuckanje po tasteru zvona za najavljivanje i lupanje po pristupnom portalu, Konzul je aktivirao premošćavanje i stupio u mahunu.

Otac Hojt je bio na kolenima i grčio se u središtu travnatog tepiha. Posteljina, oprema, odeća i sadržaj standardnog medkompleta bili su rasuti po podu oko njega. Strgao je sa sebe tuniku i okovratnik i znojio se kroz košulju toliko da mu je ona sada visila u vlažnim prevojima, iskidana i iscepana tamo gde je noktima probio tkaninu. Svetlost Hiperiona probijala se kroz zidove mahune tako da se činilo

da je ta bizarna scena postavljena pod vodom - ili, pomisli Konzul, u katedrali.

Lice Lenara Hojta grčilo se od bola dok su mu ruke grebale po grudima. Mišići na njegovim obnaženim nadlakticama podrhtavali su kao da se živa stvorenja kreću ispod blede cerade kože. "Ubrizgivač se... pokvario", prodahta Hojt. "Molim vas."

Konzul klimnu glavom, zapovedi vratima da se zatvore i kleknu do sveštenika. Uze beskorisni ubrizgivač iz stisnute Hojtove pesnice i izbacila ampulu sa siretom. Ultramorfin. Konzul ponovo klimnu glavom i izvadi ubrizgivač iz medkompleta koji je poneo sa svog broda. Trebalo mu je manje od pet sekundi da ubaci ultramorf.

"Molim vas", molio je Hojt. Celo telo mu se grčilo. Konzul je gotovo bio u stanju da vidi kako talasi bola prolaze kroz tog čoveka.

"Hoću", reče Konzul. Onaj šumno udahnu. "Ali najpre ostatak priče."

Hojt se zabalji, pa se slabašno pruži za ubrizgivačem.

Znojeći se sada i sam, Konzul mu izmaknu instrument van domašaja. "Hoću, za sekund", reče on. "Posle ostatka priče. Važno je da znam."

"O Bože, slatki Hriste", jecao je Hojt. "Molim vas!"

"Hoću", prodahta Konzul. "Hoću. Čim mi budete rekli istinu."

Otac Hojt se sruči na nadlaktice, dišući u brzim dahtajima. "Jebeni gade", prodahta. Sveštenik udahnu duboko nekoliko puta, zadrži dah sve dok telo nije prestalo da mu se trese, pa pokuša da sedne. Kada je pogledao Konzula, u ludačkim očima bilo je nečeg nalik na olakšanje. "Onda... ćete mi dati... injekciju?"

"Da", reče Konzul.

"U redu", izusti Hojt kiselim šapatom. "Istina. Plantaža Perecebo... kao što sam rekao. Poleteli smo... početkom oktobra... Lucijus... osam godina pošto je Dire... nestao. O, Hriste, ala boli! Alkohol i endosi više uopšte ne deluju. Samo... čisti ultramorf..."

"Da", šapnu Konzul. "Spreman je. Čim priča bude gotova."

Sveštenik pognu glavu. Znoj mu je curio sa obraza i nosa na kratku travu tepiha. Konzul vide kako mu se mišići napinju kao da se sprema da ga napadne, a onda novi grč bola protrese mršavo telo, i Hojt klonu napred. "Letelica nije bila uništena... zbog tesle. Semfa,

dva muškarca i ja... prinudno smo se spustili blizu Pukotine dok je... dok je Orlandi pretraživao uzvodno. Njegova letelica... morala je da sačeka dok ne prođe oluja sa munjama.

Bikure su došle tokom noći. Ubili su... ubili su Semfu, pilota, drugog muškarca... zaboravio sam mu ime. Mene ostavili... živog." Hojt posegnu za raspećem, pa shvati da ga je strgao sa sebe. Nasmeja se načas, prekinuvši pre nego što se smeh pretvorio u jecaje. "Oni... rekli su mi za put krsta. Za kruciformu. Rekli su mi za... Sina Plamenova.

Sutradan ujutro povelili su me da vidim Sina. Povelili me... da ga vidim." Hojt se nekako uspravi i zagreba po sopstvenim obrazima. Oči su mu bile raširene, ultramorfnog očigledno zaboravljen uprkos bolu. "Oko tri kilometra unutar plamene šume... veliko tesla-drvo... osamdeset, stotinu metara visoko, najmanje. Dragi Bože... O, Hriste, bio je to on. Dire. Ono što je od njega ostalo.

Upotrebio je lestvice da se popne tri... možda četiri metra... do stabla drveta. Načinio neku vrstu platforme. Za stopala. Prelomio gromobrane... Mora da je kamenom zabio onaj duži kroz stopala u azbestnu platformu i drvo.

Njegova leva ruka... zabio je klin između žbice i lakatne kosti... izbegao vene... baš kao prokleti Rimljani. Vrlo sigurno sve dok mu je skelet netaknut. Druga ruka... desna šaka... dlanom naniže. Prvo je zabio klin. Zašiljio oba kraja. Onda... natakao desnu šaku. Nekako savio klin. U kuku.

Lestvice su pale... davno... ali bile su od azbesta. Nisu izgorele. Upotrebio sam ih da se popnem do njega. Sve je izgorelo pre mnogo godina... odeća, koža, gornji slojevi mesa... ali azbestna torba još mu je bila oko vrata.

Klinovi od legure i dalje su sprovodili struju tako da sam mogao... čak to i da vidim... osetim... kako prolazi kroz ono što je ostalo od tela.

To je i dalje ličilo na Pola Direa. Važno. Rekao sam monsinjoru. Bez kože. Meso sirovo ili spaljeno. Vidljivi nervi i druge stvari... kao sivo i žuto korenje. Hriste, smrad. Ali to je i dalje ličilo na Pola Direa!

Tada sam shvatio. Shvatio sve. Nekako... čak i pre nego što sam pročitao dnevnik. Shvatio sam da je visio tu... o, dragi Bože... sedam

godina. Živeo. Umirao. Kruciforma... ga je terala da ponovo živi. Elektricitet... je tekao kroz njega svakog sekunda tokom tih... tih sedam godina. Plamenovi. Glad. Bol. Smrt. Ali nekako je prokleta... kruciforma... isisavala materiju, možda iz drveta, iz vazduha, iz onog što je preostalo... ponovo gradila ono što je mogla... terala ga da živi, da oseća bol, iznova, iznova, iznova...

Ali on je pobedio. Bol je bio njegov saveznik. O, Isuse, ne nekoliko sati na drvetu, a onda koplje i počinak, već sedam godina!

Ali... pobedio je. Kada sam sklonio torbu, spala je i kruciforma sa njegovih grudi. Prosto... spala... dugo, krvavo korenje. Onda je ta stvar... stvar za koju sam mislio da je leš... čovek je podigao glavu. Bez očnih kapaka. Oči pečene. Usne nestale. Ali to me je pogledalo i osmehnulo se. On se osmehnuo. I umro... zaista umro... tamo, u mom naručju. Po desetohiljaditi put, ali ovaj put stvarno. Osmehnuo mi se i umro."

Hojt je ućutao, poneo se u tišini sa sopstvenim bolom, a onda nastavio škrgućući zubima. "Bikure su me odveli... natrag do... Pukotine. Orlandi je došao sutradan. Spasao me. On... Semfa... Nisam mogao... Laserom je napao selo, spalio Bikure tamo gde su stajali kao glupave ovce. Nisam se... nisam se prepirao s njim. Smejao sam se. Dragi Bože, oprost mi. Orlandi je na celo mesto bacio nuklearna oblikovana punjenja kakva koriste... da krče džunglu... za matriks fiberplastike."

Hojt pogleda pravo u Konzula i desnom rukom načini grčeviti pokret. "Sedativi su isprva dobro delovali. Ali svake godine... svakog dana... bilo je sve gore. Čak i za vreme fuge... bol. Ionako bih se vratio. Kako je samo mogao... sedam godina! O, Isuse", reče otac Hoyt i zagreba po tepihu.

Konzul se kretao brzo: ubrizgao mu je punu ampulu ultramorfa odmah ispod pazuha, uhvatio sveštenika kada je klonuo i blago spustio onesvešćeno obličje na pod. Pošto nije dobro video, Konzul rascepa Hoytovu košulju natopljenu znojem i baci prnje na stranu. Bilo je tamo, naravno, ležalo je ispod blede kože Hoytovih prsa kao neki velik sirov crv u obliku krsta. Konzul udahnu i nežno okrenu sveštenika. Druga kruciforma bila je tamo gde je i očekivao da je nađe, malo manja, izraslina u obliku krsta između lopatica mršavog

muškarca. Blago se pomerila kada su se Konzulovi prsti očešali o meso puno groznice.

Konzul krenu polako, ali temeljno - da skuplja sveštenikove stvari, sređuje prostoriju, oblači onesvešćenog čoveka nežno i brižno kao kada neko oblači preminulog člana porodice.

Konzulov komlog zazuja. "Treba da pođemo", začu se glas pukovnika Kasada.

"Stižemo", odgovori Konzul. On isprogramira komlog tako da dozove klonove iz posade da ponesu prtljag, ali oca Hojta ponese sam. Telo kao da nije imalo težinu.

Vrata mahune se rastvoriše i Konzul iskorači napolje, pređe iz duboke senke grane u plavozeleni sjaj sveta koji je ispunjavao nebo. Smišljajući kakvu priču da ispriča ostalima kao pokriće, Konzul zastade na sekund, da pogleda lice usnulog čoveka. Onda baci pogled naviše, na Hiperion, pa krenu dalje. Čak da je gravitaciono polje i imalo pun zemaljski standard, znao je Konzul, telo u njegovom naručju ne bi mu predstavljalo teret.

Nekada roditelj sada mrtvog deteta, Konzul je hodao dalje, spoznavši ponovo kako to izgleda nositi usnulog sina u postelju.

2.

Bio je topao, kišni dan u Kitsu, Hiperionovoj prestonici, i čak i pošto je kiša prestala sloj oblaka kretao se, spor i težak, iznad grada, i punio vazduh slanim mirisom okeana dvadeset kilometara zapadno. Kako se bližilo veče - siva dnevna svetlost počela je da bleđi u sivi sumrak - dvostruko probijanje zvučnog zida zatreslo je grad, a potom odjeknulo odbivši se od jednog jedinog izvajanog vrha na jugu. Oblaci su zasvetleli svetloplavom bojom. Pola minuta kasnije svemirska letelica boje abonosa probila se kroz oblake i pažljivo spustila, na repu fuzionog plamena, dok su joj navigaciona svetla treptala crvena i zelena naspram neba.

Na hiljadu metara buknuše na letelici zraci za sletanje i tri zraka koherentne svetlosti iz svemirske luke severno od grada obuhvatiše brod tripodom dobrodošlice crvenim kao rubin. Svemirska letelica lebdela je na tri stotine metara, potom kliznula u stranu glatko kao vrč što klizi po vlažnom stolu, a onda se bestežinski smestila u jamu za pristajanje koja ju je čekala.

Mlazevi vode pod visokim pritiskom okupaše jamu i podnožje broda, poslavši talase pare da se smešaju sa zavesom kiše koju je vetar nosio preko popločane ravnice svemirske luke. Kada su vodeni mlazevi prestali, nije se čuo nikakav zvuk osim šapata kiše i povremenog kuckanja i škripe svemirskog broda koji se hladio.

Na oplati broda izboči se balkon dvadeset metara iznad zida jame. Pojavi se pet ljudskih prilika. "Hvala za vožnju, ser", reče pukovnik Kasad Konzulu.

Konzul klimnu glavom i nasloni se na ogradu, duboko udišući svež vazduh. Kapi kiše rojile su mu se na ramenima i obrvama.

Sol Vejntraub podiže svoju bebu iz nosiljke. Neka promena u pritisku, temperaturi, mirisu, pokretu, buci, ili kombinacija svega toga, probudila ju je i ona sada poče žudno da plače. Vejntraub ju je cupkao i tepao joj, ali se plakanje nastavilo.

"Prava dobrodošlica", reče Martin Silenus. Pesnik je nosio dug purpurni plašt i crvenu beretku, koja mu se spuštala do desnog ramena. On otpi vino iz čaše koju je izneo iz salona. "Hrista mu, ovo

mesto izgleda drugačije."

Konzul, koji je bio odsutan samo osam lokalnih godina, morao je da se složi. Svemirska luka nalazila se punih devet klika od grada u vreme kada je on živeo u Kitsu; sada su straćare, šatori i blatnjave ulice opkoljavali perimetar polja za sletanje. U Konzulovo vreme, u sićušnu svemirsku luku svraćao je prosečno jedan brod nedeljno; sada je na polju izbrojao više od dvadeset svemirskih letelica. Mala upravna i carinska zgrada bila je zamenjena ogromnom, prefabrikovanom građevinom, dodata je još desetina novih jama za pristajanje i rešetki za padobrodove tamo gde je polje na brzinu prošireno ka zapadu, a po perimetru su sada bili razbacani mnogobrojni maskirani moduli za koje je Konzul znao da mora da služe za sve - od stanica za kontrolu leta do kasarni. Šuma egzotičnih antena rasla je ka nebu iz grozda takvih kutija na suprotnom kraju sletališta. "Napredak", promrmlja Konzul.

"Rat", reče pukovnik Kasad.

"Ono su ljudi", reče Bron Lamija pokazavši prema kapiji glavnog terminala na južnoj strani polja. Talas žućkastosmeđe boje zaletao se kao nema plima u spoljnu ogradu i ljubičasto zaštitno polje.

"Bože", reče Konzul, "u pravu ste."

Kasad je izvukao dvogled i oni su na smenu zurili u hiljade obličja što su cimala žicu i pritiskala polje koje ih je odbijalo.

"Zbog čega su ovde?" upita Lamija. "Šta hoće?" Čak i sa udaljenosti od pola kilometra, bezumna volja rulje bila je zastrašujuća. Tamna obličja marinaca SILE mogla su se videti kako patroliraju neposredno uz ivicu perimetra. Konzul shvati da traka gole zemlje između žice, zaštitnog polja i marinaca gotovo sigurno označava mine ili zonu zraka smrti, ili oboje.

"Šta hoće?" ponovi Lamija.

"Hoće napolje", reče Kasad.

Još pre nego što je pukovnik progovorio, Konzul shvati da su grad od straćara oko svemirske luke i rulja na kapijama bili neizbežni: ljudi sa Hiperiona bili su spremni da odu. Pretpostavljao je da takva nema navala na kapije mora da dočekuje sletanje svakog broda.

"Pa, eno tamo jednog koji će da ostane", reče Martin Silenus i

pokaza ka niskim planinama preko reke ka jugu. "Stari uplakani Vilijam Reks, nek mu je pokoj grešnoj duši." Kameno lice Tužnog Kralja Bilija bilo je jedva vidljivo kroz laku kišu i u sve gušćem mraku. "Poznavao sam ga. Horacije", reče pijani pesnik. "Čovek sa beskrajno mnogo štoseva. A nijedan nije bio smešan. Prava konjska guzica, Horacije."

Sol Vejntraub je stajao u brodu, štitiu bebu od kiše i držao je tamo gde njeno plakanje nije moglo da smeta razgovoru. On pokaza: "Neko dolazi."

Kola za tlo, s inertnim maskirnim polimerom, i vojni EMV modifikovan hoverfenovima za Hiperionovo slabo magnetno polje, prelazili su preko vlažnog tvrdog zemljišta.

Martin Silenus nije skidao pogled sa strogog lika Tužnog Kralja Bilija. I on tada izgovori glasom toliko tihim da se jedva čuo:

"Duboko u osenčenoj seti doline
Duboko utonule, daleko od zdravog daha jutra,
Daleko od plamenog podneva, i jedine večernje zvezde,
Sedeo je sedi Saturn, tih kao kamen,
Nepomičan kao muk oko njegovog legla;
Šuma nad šumom visila mu je nad glavom
Kao oblak nad oblakom..."

Otac Hojt izađe na balkon i protrlja lice dlanovima. Oči su mu bile raširene, bez zenica, kao u deteta koje se probudilo iz dremeža. "Jesmo li stigli?" upita on.

"Jebote, da", viknu Martin Silenus i vrati dvogled pukovniku. "Siđimo i pozdravimo žandarme."

Izgleda da mladi poručnik marinac nije bio impresioniran grupom čak ni pošto je skanirao omotnicu sa ovlašćenjem komandanta udarne grupe, koju mu je predao Het Mastin. Poručnik je lagano skanirao njihove čipove s vizama ostavivši ih da čekaju na kiši, i povremeno ponešto komentarisao sa dokonom arogancijom uobičajenom za nikogoviće koji su upravo došli do nešto malo vlasti. Onda je došao do čipa Fedmana Kasada i podigao pogled s izrazom

zaprepašćene lasice. "Pukovnik Kasad!"

"U penziji", reče Kasad.

"Žao mi je, ser", reče poručnik, odjednom petljajući sa rečima dok je nespretno vraćao vize svima. "Nisam imao pojma da ste u ovoj grupi, ser. To jest... Kapetan upravo reče... mislim... moj ujak je bio sa vama na Bresiji, ser. Mislim, žao mi je... sve što ja i moji ljudi možemo da uradimo..."

"Na mestu voljno, poručniče", reče Kasad. "Ima li ikakve šanse da dođemo do nekakvog prevoza za grad?"

"Ah... pa, ser..." Mladi marinac krenu rukom da protrlja bradu, a onda se seti da nosi kacigu. "Da, ser. Ali problem je u tome, ser, što rulja ume da postane prilično gadna i... pa, prokleti EMV-ovi su pravo sranje za ovo... uh, izvinite, ser. Vidite, površinski transport je ograničen na teretni, a mi nemamo nijednog letaća koji može da napusti bazu sve do 22.00 sata, ali ja ću biti srećan da vašu grupu ubacim na listu za..."

"Samo trenutak", reče Konzul. Izlupani putnički letać sa zlatnim simbolom Hegemonije naslikanim na jednom rubu mlaznika sleteo je deset metara dalje. Visok mršav čovek izađe iz njega. "Teo!" pozva Konzul.

Dva muškarca zakoračiše jedan ka drugome, počеше da se rukuju, a onda se prosto zagriše. "Prokletstvo", reče Konzul, "izgledaš dobro, Teo." To je bilo istina. Njegov bivši pomoćnik još je imao dečaćki osmeh, mršavo lice i gustu riđu kosu koja je privlačila svaku neudatu ženu - i nemali broj udatih - u osoblju konzulata. I stidljivost, koja je bila deo ranjivosti Tea Lejna, još je bila tu, što je dokazao način na koji je sada nepotrebno stao da podešava svoje arhaične naočari sa rožnatim okvirima - bila je to jedina afektacija mladog diplomate.

"Dobro je što si se vratio", reče Teo.

Konzul se okrenu, poče da predstavlja svog prijatelja grupi, a onda prekinu. "Bože", reče, "pa ti si sada konzul. Izvini, Teo. Nisam razmišljao."

Teo Lejn se osmehnu i podesi naočari. "Nema problema, ser", reče. "U stvari, više nisam konzul. Poslednjih nekoliko meseci imao sam položaj guvernera-general. Veće samouprave konačno je

zatražilo - i dobilo - formalni kolonijalni status. Dobrodošli na najnoviji svet Hegemonije."

Konzul je zurio jedan sekund, a onda ponovo zagrlio svog bivšeg štićenika. "Čestitam, Vaša Ekselencijo."

Teo se isceri i baci pogled na nebo. "Još malo pa ima žestoko da zapljušti. Da ukrcamo tvoju grupu na letaća, pa da vas odvezem do grada." Novi guverner-general osmehnu se mladom marincu. "Poručniče?"

"Uh... da, ser?" Oficir žustro stade mirno.

"Da li biste mogli da naredite svojim ljudima da utovare prtljag ovih dobrih ljudi, molim vas? Svi bismo želeli da se sklonimo s kiše."

Letač je jezdio ka jugu iznad autoputa na ujednačenoj visini od šezdeset metara. Konzul je sedeo na prednjem putničkom sedištu; ostali iz grupe odmarali su se u naslonjačama od pene pozadi. Činilo se da su Martin Silenus i otac Hojt zaspali. Vejntraubova beba prestala je da plače i umesto toga sisala je sintetizovano majčino mleko iz meke bočice.

"Stvari su se izmenile", reče Konzul. Oslonio je obraz o providni krov kabine isprskan kišom i pogledao dole u kaos.

Hiljade straćara i udžerica prekrivale su obronke i jaruge duž tri klike dugog puta do predgrađa. Pod mokrim ceradama bile su upaljene vatre i Konzul je posmatrao prilike prekrivene blatom kako se kreću između straćara boje blata. Duž starog autoputa koji vodi od svemirske luke bile su podignute visoke ograde, a sam put bio je proširen i prepravljn. Dve trake i hover vozila, najvećim delom vojničko zelena ili zastrta neaktivnim maskirnim polimerom, kretala su se, najsporije moguće, u oba smera. Napred, svetla Kitsa kao da su se umnožila i proširila preko novih delova rečne doline i brda.

"Tri miliona", reče Teo kao da čita misli svog bivšeg šefa. "Najmanje tri miliona ljudi, a svakim danom ih je sve više."

Konzul se zagleda u njega. "Bilo je samo četiri i po miliona ljudi na čitavoj planeti kada sam ja otišao."

"I dalje ih je toliko", reče novi guverner-general. "I svako od njih hoće da dođe u Kits, ukrca se na brod i odmagli do đavola. Neki čekaju da se sagradi dalekobacač, ali većina ih ne veruje da će se to

dogoditi blagovremeno. Plaše se."

"Proteranih?"

"I njih", reče Teo, "ali uglavnom Šrajka."

Konzul okrenu lice od svežine krova kabine. "Znači, došao je južno od Masiva Uzde?"

Teo se suvo nasmeja. "Nalazi se svuda. Ili se oni nalaze svuda. Većina ljudi je ubeđena da sada postoji na desetine hiljada tih stvorenja. Smrti od Šrajka zabeležene su na sva tri kontinenta. Svuda, osim u Kitsu, na delovima obale duž Grive i u nekoliko velikih gradova poput Endimiona."

"Koliko žrtava?" Konzul to nije zaista želeo da zna.

"Najmanje dvadeset hiljada mrtvih i nestalih", reče Teo. "Ima mnogo ranjenih, ali tu već nije u pitanju Šrajk, zar ne?" Ponovo taj suvi smeh. "Šrajk ne ranjava ljude, zar ne? A-a, ljudi slučajno pogode jedni druge, padnu niz stepenice ili skoče kroz prozor u panici, izgaze jedni druge u gomili. Jebote, koji je to džumbus."

Za jedanaest godina, koliko je radio sa Teom Lejnom, Konzul iz njegovih usta nikada nije čuo nijedan prostakluk. "Pomaže li imalo SILA?" upita Konzul. "Da li zbog njih Šrajk ne dolazi u velike gradove?"

Teo odmahnu glavom. "SILA nije učinila ama baš ništa, osim što kontroliše rulju. O, marinci se razmeću time što ovdašnju svemirsku luku drže otvorenu, i obezbeđuju sletališnu zonu kod Pristaništa R, ali nisu ni pokušali da se suoče sa Šrajkom. Čekaju da se bore sa Proteranima."

"Teritorijalci?" upita Konzul, znajući, još dok je izgovarao to pitanje, da slabo obučena teritorijalna odbrana može biti od male koristi.

Teo frknu. "Najmanje osam hiljada žrtava među teritorijalcima. General Brakston je poveo 'Treću borbenu' Rečnim drumom kako bi 'napao na tu napast od Šrajka u njegovom sopstvenom leglu', i to je bilo poslednje što smo čuli o njima."

"Šališ se", reče Konzul, ali jedan pogled na lice prijatelja uverio ga je da nije tako. "Teo", reče on, "kako si uopšte našao vremena da nas sačekaš u svemirskoj luci?"

"I nisam", reče guvernar-general. On baci pogled pozadi. Ostali

su spavali ili iscrpljeno zurili kroz prozore. "Morao sam da razgovaram s tobom", reče Teo. "Da te ubedim da ne ideš."

Konzul poče da odmahuje glavom, ali Teo ga ščepa za mišicu i snažno je stisnu. "Prokletstvo, saslušaj prvo ono što imam da kažem. Znam koliko ti je teško da se vratiš ovamo posle... onoga što se desilo ali, majku mu, nema smisla odbaciti sve bez ikakvog razloga. Napusti ovo glupo hodočašće. Ostani u Kitsuu."

"Ne mogu..." započe Konzul.

"Saslušaj me", zatraži Teo. "Prvi razlog: ti si najprefinjeniji diplomata i rukovodilac u slučajevima krize kog sam ikada video i nama je tvoja veština potrebna."

"To nema..."

"Umukni načas. Drugi razlog: ti i ostali nećete stići ni na dvesta klika od Vremenskih grobnica. Ovo nije kao u stara vremena kada si bio ovde i kada su te proklete samoubice mogle da odu tamo i sede nedelju dana, možda čak i da se predomisle i vrate se kućama. Šraj je u pokretu. Kao kuga."

"Shvatam, ali..."

"Treći razlog: Meni si potreban. Molio sam Tau Ceti Centar da pošalje ovamo još nekoga. Kada sam saznao da ti dolaziš... ma, do đavola, samo zahvaljujući tome izgurao sam protekle dve godine."

Konzul odmahnu glavom s nerazumevanjem.

Teo poče da okreće ka centru grada, a onda ostade da lebdi, podiže pogled sa kontrolne table i čvrsto pogleda u Konzula. "Hoću da preuzmeš funkciju guvernera-generalu. Senat se neće mešati - izuzev možda Gledstonove - a dok ona sazna, biće već prekasno."

Konzula kao da je neko udario ispod trećeg rebra. On pogleda u stranu, dole u lavirint uskih ulica i naherenih zgrada od kojih se sastojao Džektaun, Stari grad. Kada je ponovo uspeo da progovori, rekao je: "Ne mogu, Teo."

"Slušaj, ako ti..."

"Ne. Kažem ti da ne mogu. Ne bi ništa vredelo ni kada bih prihvatio, ali jednostavna istina je da ne mogu. Moram otići na ovo hodočašće."

Teo popravi naočari i zagleda se pravo preda se.

"Gledaj, Teo, ti si najsposobniji i najkompetentniji profesionalac

Službe inostranih poslova sa kojim sam ikada radio. Nisam u toku događaja poslednjih osam godina. Mislim da..."

Teo kratko klimnu glavom i prekinu ga. "Pretpostavljam da želite da posetite Hram Šrajka."

"Da."

Letač zaokruži i spusti se. Konzul je zurio u prazno i razmišljao; bočna vrata letaća podigoše se i sklopiše, a Sol Vejntraub reče: "Blagi Bože."

Grupa izađe napolje i zagleda se u ugljenisane i urušene ostatke onoga što je nekada bilo Hram Šrajka. Otkad su Vremenske grobnice zatvorene kao preopasne, pre nekih dvadeset pet lokalnih godina, Hram Šrajka postao je Hiperionova najpopularnija turistička atrakcija. Centralni hram Crkve Šrajka, koja je zauzimala čitava tri gradska bloka i uzdizala se više od stotinu i pedeset metara do svog središnjeg, zašiljenog tornja, bio je delom katedrala nadahnuta strahopoštovanjem, delom gotički vic sa fluidnim kamenim zaobljenjima podupiračima trajno pričvršćenim za skelet od zališčaste legure, delom Ešerova grafika sa trik-perspektivom i nemogućim uglovima, delom bošovski košmar sa ulazima u tunele, skrivenim odajama, mračnim vrtovima i zabranjenim prostorijama. No, više od svega drugog, hram je bio deo Hiperionove prošlosti.

Sada ga više nije bilo. Visoke gomile čađavog kamena bile su jedina naznaka nekadašnje veličanstvenosti građevine. Istopljeni nosači od legure uzdizali su se iz kamenja kao rebra neke džinovske strvime. Dosta krša urušilo se u jame, podrume i prolaze koji su se pružali ispod tri veka starog orijentira. Konzul priđe rubu jedne jame i zapita se da li su duboki hodnici - kako su to legende tvrdile - zaista bili povezani sa jednim od lavirinata planete.

"Izgleda da su na ovom mestu koristili pakleni bič", reče Martin Silenus, upotrebivši arhaični termin za lasersko oružje velike energije. Pesnik kao da se naglo otreznio kada se pridružio Konzulu na rubu jame. "Sećam se kad su ovde bili samo Hram i delovi Starog grada", reče on. "Posle katastrofe blizu Grobnica, Bili je odlučio da premesti Džektaun ovamo, zbog Hrama. A sada ga više nema. Hriste."

"Ne", reče Kasad.

Ostali ga pogledaše.

Pukovnik se uspravi na mestu gde je ispitivao krš. "Ne pakleni bič", reče on. "Oblikovani naboji plazme. Nekoliko njih."

"Da li i dalje hoćeš da ostaneš ovde i kreneš na to beskorisno hodočašće?" upita Teo. "Vrati se sa mnom u konzulat." Govorio je Konzulu, ali poziv je proširio na sve njih.

Konzul se okrenu od jame, zagleda se u svog bivšeg pomoćnika, ali tako da je sada video, prvi put, guvernera-generalu Hegemonijinog sveta pod opsadom. "Ne možemo, Vaša Ekselencijo", reče Konzul. "Bar ja ne mogu. Ne želim da govorim u njihovo ime."

Četiri muškarca i žena odmahnuše glavama. Silenus i Kasad počеше da istovaruju prtljag. Kiša se vrati kao laka izmaglica, spustivši se iz mraka. U tom trenutku Konzul primeti dva letaća-lovca SILE kako lebde iznad obližnjih krovova. Tama i trupovi od kameleonskog polimera dobro su ih skrili, ali kiša je sada otkrivala njihove konture. Naravno, pomisli Konzul, guverner-general ne putuje bez pratnje.

"Da li su sveštenici pobjegli? Da li je bilo preživelih kada je uništen Hram?" upita Bron Lamija.

"Da", reče Teo. Istinski vlasnik ovih pet miliona na propast osuđenih duša skinu naočari i obrisa ih o rep košulje. "Svi sveštenici i akoliti Kulta Šrajka umakli su kroz tunele. Rulja je mesecima držala ovo mesto pod opsadom. Njihov vođa, žena po imenu Kamon, poreklom odnekud istočno od Mora trave, dovoljno dugo je upozoravala sve u Hramu pre nego što su aktivirali DL-20."

"Gde je bila policija?" upita Konzul. "Teritorijalci? SILA?"

Teo Lejn se osmehnu i u tom trenutku izgledao je decenijama stariji od mladića kog je Konzul poznavao. "Vi ste, očito, godinama u tranzitu", reče on. "Vasiona se izmenila. Kultiste Šrajka spaljuju i premlaćuju u Mreži. Možete da zamislite šta ovde misle o njima. Policija Kitsa jedva održava vanredno stanje koje sam objavio pre četrnaest meseci. Oni i teritorijalci posmatrali su kako rulja spaljuje Hram. Ja takođe. Te noći bilo je ovde pola miliona ljudi."

Sol Vejntraub kroči bliže. "Znaju li oni za nas? Za ovo poslednje hodočašće?"

"Da znaju", reče Teo, "niko od vas ne bi bio u životu. Pomislili biste da bi im dobrodošlo bilo šta što može da umiri Šrajka, ali jedino što bi rulja primetila bilo bi da vas je odabrala Crkva Šrajka. Kako su stvari stajale, morao sam da odbijem odluku sopstvenog Saveta. Oni su glasali za to da se vaš brod uništi pre nego što uopšte i stigne do atmosfere."

"Zbog čega?" upita Konzul. "Mislim, zbog čega si odbio odluku."

Teo uzdahnu i podesi naočari. "Hiperionu je Hegemonija još potrebna, a Gledstonova još uživa poverenje Svestvari, ako već ne i Senata. A i meni si ti još potreban."

Konzul pogleda krš koji je ostao od Hrama Šrajka.

"Hodočašće je završeno pre nego što ste i stigli ovamo", reče guverner-general Teo Lejn. "Hoćeš li se vratiti sa mnom u konzulat... makar u svojstvu savetnika?"

"Žao mi je", reče Konzul. "Ne mogu."

Teo se okrenu bez reči, upade u letać i uzlete. Njegova vojna pratnja krenula je za njim, vidljiva kao mrlja na toj kiši.

Sada je jače padalo. Grupa se prikupi, u sve gušćem mraku. Vejntraub je namestio priručnu kapuljaču iznad Rejčel i zbog dobovanja kiše po plastici beba se rasplakala.

"Šta sad?" reče Konzul zagledan u noć i uske ulice. Njihov prtljag ležao je, okar, na gomili. Svet je smrdeo na pepeo.

Martin Silenus se isceri. "Znam jednu kafanu."

Ispostavilo se da tu kafanu zna i Konzul; malo je nedostajalo da stanuje u 'Ciceronu' tokom čitavog svog jedanaestogodišnjeg boravka na Hiperionu.

Za razliku od većine stvari u Kitsu, na Hiperionu, 'Ciceron' nije dobio ime po nekom trivijalnom književnom delu iz vremena pre Hedžire. Pričalo se da je kafana nazvana po kvartu jednog grada sa Stare Zemlje - neki su govorili da je u pitanju Čikago, SAD, drugi Kalkuta, AIS - ali samo je Sten Leveski, vlasnik i praunuk osnivača, znao istinu, ali Sten nikada nije otkrio tu tajnu. Sama kafana izrasla je tokom veka i po svog postojanja iz svratišta u potkrovlju jedne od oronulih zgrada Džektauna, kraj reke Huli, u objekat sa devet nivoa smeštenih u četiri oronule stare zgrade kraj reke Huli. Jedini

nepromenljivi elementi dekora u 'Ciceronu' decenijama su bili niska tavanica, gust dim i neprestani žamor, što je nudila osećaj privatnosti i usred gužve.

Te noći tamo nije bilo nikakve privatnosti. Konzul i ostali zastaše dok su vukli svoju opremu kroz ulaz Močvarne staze.

"Isuse sveti", promrmlja Martin Silenus.

'Ciceron' je izgledao kao da je pretrpeo invaziju hordi varvara. Sve stolice bile su ispunjene, svi stolovi zauzeti, mahom su to bili muškarci, a na podu su posvuda bili paketi, oružje, smotane vreće za spavanje, drevna komunikaciona oprema, porcije i sve ostale moguće drangulije armije izbeglica... ili možda izbegle armije. Teški vazduh 'Cicerona', nekada ispunjen izmešanim mirisima šnicli na žaru, vina, stimulanasa, piva i duvana lišenog toksina, sada je bio zasićen, u slojevima, smradom neopranih tela, mokraće i beznađa.

U tom trenutku ogromno obličje Stena Leveskog materijalizovalo se iz pomrčine. Nadlaktice vlasnika kafane bile su ogromne i teške kao i uvek, ali čelo mu je uznapredovalo više od nekoliko centimetara pred sve ređom zamršenom crnom kosom, a imao je i više bora oko tamnih očiju nego što se Konzul sećao. Te oči sada su se raširile - Leveski je zurio u Konzula. "Duh", reče on.

"Ne."

"Niste mrtvi?"

"Ne."

"Neka sam proklet!" objavi Sten Leveski i, zgrabivši Konzula za mišice, podiže ga lako kao što bi čovek mogao da podigne petogodišnje dete. "Neka sam proklet! Niste mrtvi! Šta radite ovde?"

"Proveravam tvoju dozvolu za točenje pića", reče Konzul. "Spusti me."

Leveski pažljivo spusti Konzula, potapša ga po ramenima i isceri se. Pogled mu pade na Martina Silenusa i kez mu se pretvori u mrštenje. "Ti mi izgledaš poznato, ali nikada te nisam ranije video."

"Poznavao sam ti pradedu", reče Silenus. "Ovo me podseti: da li ti je ostalo još nešto piva od pre Hedžire? Onog toplog, britanskog, što ima ukus kao reciklirana losova pišačka. Toga mi nikada nije bilo dosta."

"Nije ostalo ništa", reže Leveski. On pokaza na pesnika. "Neka

sam proklet. Kovčeg dede Ježija. Onaj stari holo satira u prvobitnom Džektaunu. Da li je moguće?" Zurio je u Silenusa, zatim u Konzula, dodirujući ih obojicu masivnim kažiprstom. "Dva duha."

"Šestoro umornih ljudi", reče Konzul. Beba ponovo zaplaka. "Sedmero. Imaš li mesta za nas?"

Leveski se okrenu u polukrugu, raširivši ruke, dlanova okrenutih nagore. "Sve je ovako. Nema više prostora. Nema hrane. Nema vina." On začkilji u Martina Silenusa. "Nema piva. Sad smo postali veliki hotel bez kreveta. Ovi gadovi od teritorijalaca borave ovde i ne plaćaju, piju sopstvenu džibru sa sela i čekaju smak sveta. Do kog će sasvim brzo doći, kako mislim."

Grupa je stajala u onome što je nekada bio ulazni mezanin. Njihov nagomilani prtljag pridružio se neuredno razbacanoj opremi na podu. Mali grozdovi ljudi progurali su se kroz gomilu i stali procenjivački da zagledaju pridošlice - naročito Bron Lamiju. Ona im je uzvraćala netremičnim, hladnim i prezirnim pogledom.

Sten Leveski pogleda na trenutak Konzula. "Imam jedan sto na balkonu. Tamo su već nedelju dana parkirana petorica teritorijalaca koje zovu komandosi smrti, i svima su pričali kako će goloruki da zbrišu legije Proteranih. Ako hoćete sto, izbaciću te balavandere napolje."

"Da", reče Konzul.

Leveski se okrenu da krene, kada ga Lamija zaustavi uhvativši ga za mišicu. "Da li bi voleo da ti malo pomognem?" upita ona.

Sten Leveski slegnu ramenima i isceri se. "Nije potrebno, ali možda mi se dopadne. Hodi."

Oni nestaše u gomili.

Balkon na trećem spratu imao je taman dovoljno mesta za napukli sto i šest stolica. Uprkos ludačkoj gužvi na glavnim spratovima, stepenicama i odmorištima, niko ih nije izazvao kako bi im oteo prostor pošto su Leveski i Lamija pobacali uzburjane komandose smrti preko ograde u reku devet metara niže. Leveski je nekako uspeo da im donese vrč piva i korpu sa hlebom i hladnom govedinom.

Grupa je jela u tišini, trpeći očigledno više od uobičajene gladi,

umora i depresije koji slede posle fuge. Tamu balkona remetili su samo mutna, odbijena svetlost sa nižih delova 'Cicerona' i fenjeri na rečnim baržama u prolazu. Većina zgrada duž reke Huli bila je mračna, ali druga gradska svetla odbijala su se od niskih oblaka. Konzul je mogao da razazna ruševine Hrama Šrajka pola kilometra uzvodno.

"Pa", reče otac Hojt, koji se očigledno povratio od teške doze ultramorfa i klatio na delikatnoj liniji ravnoteže između bola i umirenja, "šta ćemo dalje?"

Kada mu niko nje odgovorio, Konzul zatvori oči. Odbijao je da preuzima vođstvo u bilo čemu. Dok je sedeo na balkonu 'Cicerona', bio je isuviše blizu tome da se vrati ritmu ranijeg života: piti do ranih jutarnjih sati, posmatrati pljuštanje meteora u praskozorje kada bi se oblaci rasčistili, a onda oteturati do svog praznog stana blizu tržnice, četiri sata kasnije poći u konzulat istuširan, obrijan i na izgled ljudski, ako se izuzme krv u očima i bezumni bol u lobanji. Oslanjao se na Tea - tihog, efikasnog Tea - da mu pomogne da prebrodi jutro. Oslanjao se na sreću da mu pomogne da prebrodi dan. Oslanjao se na pijančenje u 'Ciceronu' da mu pomogne da prebrodi noć. Oslanjao se na nevažnost svog nameštenja da mu pomogne da prebrodi život.

"Svi ste spremni da krenete na hodočašće?"

Konzul naglo otvori oči. Prilika sa kapuljačom stajala je na vratima i Konzul je na sekund pomislio da je to Het Mastin, ali onda shvati da je ovaj čovek mnogo niži i da nema naglasak pun pompeznih templarskih suglasnika.

"Ako ste spremni, moramo krenuti", reče mračna prilika.

"Ko si ti?" upita Bron Lamija.

"Hodite brzo", bio je jedini odgovor senke.

Fedman Kasad ustade, pognut, kako ne bi glavom udario u tavanicu, zgrabi zaogrnutu priliku i zbací čovekovu kapuljaču naglim trzajem leve ruke.

"Android!" reče Hojt zureći u čovekovu plavu kožu i potpuno plave oči.

Konzul nije bio toliko iznenađen. Više od jednog veka bilo je nezakonito posedovati androide u Hegemoniji, i nijedan nije bio

biosazdan gotovo podjednako dugo, ali njih su još koristili za fizički rad u nedostupnim krajevima zabačenih, neokolonijalnih svetova - svetova poput Hiperiona. Hram Šrajka je izuzetno mnogo koristio androide, u skladu sa doktrinom Crkve Šrajka koja je objavila da su androidi lišeni praroditeljskog greha pa prema tome duhovno nadmoćni u odnosu na čovečanstvo i - uzgred - izuzeti od Šrajkove strašne i neumitne odmazde.

"Morate brzo poći", šapnu android, vrativši kapuljaču na mesto.

"Jesi li ti iz Hrama?" upita Lamija.

"Ćuti!" odbrusi android. On baci pogled na hodnik, ponovo se okrenu i klimnu glavom. "Moramo požuriti. Molim vas da me pratite."

Svi su ustali, a onda zastali s oklevanjem. Konzul je posmatrao kako Kasad nehajno otvara dugu kožnu jaknu koju je nosio. On načas opazi štap smrti zadenut pukovniku za pojas. Konzul bi u normalnim okolnostima bio užasnut čak i na samu pomisao da je u blizini štap smrti - i najmanji slučajni dodir mogao je svaku sinapsu na balkonu da pretvori u kašu - ali u ovom trenutku osetio je čudnovato olakšanje kada ga je video.

"Naš prtljag..." započe Vejntraub.

"Već je zbrinut", šapnu čovek s kapuljačom. "Sad brzo."

Grupa je pratila androida niz stepenice i u noć, pokreta umornih i pasivnih poput uzdaha.

Konzul se uspavao. Pola sata posle osvita četvorougaoNIK svetla probio se između kapaka brodskih prozora i pao mu na jastuk. Konzul se tada okrenuo na drugu stranu, ali se nije probudio. Sat posle toga začulo se glasno džangrljanje, kada su umorne mante, koje su čitave noći vukle baržu bile puštene, a sveže privezane. Konzul je i dalje spavao. Tokom sledećeg sata koraci i uzvici posade na palubi izvan njegove kabine bili su sve glasniji i uporniji, ali ono što ga je konačno probudilo iz sna bio je upozoravajuće trubljenje ispod prevodnica kod Karle.

Sporim pokretima, u opijenoj iznemoglosti mamurluka posle fuge, Konzul se oprao što je bolje mogao samo pomoću lavaboja i pumpe, navukao komotne pamučne pantalone, staru platnenu košulju i cipele za dugo hodanje sa penastim đonovima, pa pronašao put do

srednje palube.

Doručak je bio postavljen na dugom stolu za posuđe, blizu vremešnog stola koji se mogao uvući u oplatu palube. Nadstrešnica od cerade zaklanjala je prostor za jelo i grimizno i zlatno platno puckalo je na lahoru koji je stvaralo njihovo kretanje. Bio je divan dan, vedar i bez oblaka, sa Hiperionovim suncem koje je žestinom nadoknađivalo ono što mu je nedostajalo u veličini.

M. *Skraćenica za 'man' - čovek, za razliku od A. - 'android'. - Prim. prev. Vejntraub, Lamija, Kasad i Silenus već su neko vreme bili budni. Lenar Hojt i Het Mastin pridružili su se grupi nekoliko minuta posle Konzulovog dolaska.*

Konzul se posluži pečenom ribom, voćem i sokom od pomorandže sa bifea, a onda ode do ograde. Voda je ovde bila široka, najmanje kilometar od jedne obale do druge, i u njenom sjaju, zelenom i boje lapisa, ogledalo se nebo. Na prvi pogled, Konzul nije prepoznao zemljište ni na jednoj ni na drugoj strani reke. Istočno su se pružali polja periskopskog pasulja, u nejasnu daljinu u kojoj se izlazeće sunce ogledalo u hiljadi preplavljenih površina. Nekoliko domorodačkih koliba videlo se na raskrsnici nasipa u polju, njihovi kosi zidovi bili su izgrađeni od izbeljenog drveta jove ili zlatnog poluhrasta. Zapadno, zemljište uz reku bilo je zaraslo u niske šikare gisena, koren ženske brazde i drečavu crvenu paprat koju Konzul nije mogao da prepozna, i sve to raslo je oko blatnih ritova i minijaturnih laguna koje su se prostirale u dužini od oko kilometra, do litica, gde je zimplavo grmlje pomaljalo gde god je uspeo da nađe prolaz između granitnih ploča.

Konzul se na sekund osećao izgubljen, dezorijentisan u svetu koji je mislio da dobro poznaje, ali onda se setio trubljenja na prevodnici kod Karle i shvatio da su ušli u retko korišćeni deo reke Huli severno od Dukhoborove šikare. Konzul nikada nije video ovaj deo reke, jer je uvek putovao samo Kraljevskim transportnim kanalom, koji se pružao zapadno od litica, ili leteo nad njim. Mogao je samo da pretpostavi da ih je neka opasnost ili poremećaj duž glavnog puta ka Moru trave vratio ovoliko na zabačene rukavce reke Huli. Nagadao je da se nalaze oko stotinu osamdeset kilometara severozapadno od Kitsa.

"Izgleda drugačije na svetlu dana, zar ne?" reče otac Hojt.

Konzul ponovo pogleda obalu, ne baš siguran da zna o čemu to Hojt govori; tada shvati da sveštenik misli na baržu.

Bilo je čudno pratiti androidskog vesnika po kiši, ukrcati se na staru baržu, probiti se kroz njen lavirint ukrašen mozaikom prostorija i prolaza, pokupiti Heta Mastina u ruševinama Hrama, a onda posmatrati kako svetla Kitsa ostaju za krmom.

Konzul se sećao tih sati pre i posle ponoći kao sna zamućenog umorom i pretpostavljao je da mora da su i ostali podjednako iscrpljeni i dezorijentisani. Nejasno se sećao svog iznenađenja što se čitava posada barže sastoji od androida, ali najbolje je zapamtio sopstveno olakšanje kada je konačno zatvorio vrata kabine i uvukao se u krevet.

"Razgovarao sam jutros sa A. Betikom", reče Vejntraub, i to se odnosilo na androida koji im je bio vodič. "Ova matora barža ima pozamašnu istoriju."

Martin Silenus priđe stolu da bi nasuo sebi još soka od paradajza, dodade malo nečega iz pljoske koju je nosio, pa reče: "Očigledno se prilično muvala okolo. Ove proklete ograde masne su od ruku, stepenice izlizane od nogu, tavanice potamnele od čađi svetiljki, a kreveti gnjecavi od generacija kresanja. Rekao bih da je stara nekoliko vekova. Jebote, rezbarije i rokoko završeci su čudesni. Da li ste приметili da ispod svih drugih nanosa ukrašeno drvo još miriše na sandalovinu? Ne bi me iznenadilo da ova stvar potiče sa Stare Zemlje."

"I potiče", reče Sol Vejntraub. Beba, Rejčel, spavala mu je na ruci i meko pučkala mehuriće pljuvačke u snu. "Nalazimo se na ponosnoj lađi Benares, sagrađenoj u istoimenom gradu na Staroj Zemlji, po kom je i nazvana."

"Ne sećam se da sam čuo za bilo kakav grad sa Stare Zemlje koji se tako zvao", reče Konzul.

Bron Lamija podiže pogled sa poslednjih ostataka doručka. "Benares, takođe poznat kao Varanasi ili Gandipur, Slobodna Država Hindi. Deo Druge azijske koprosperitetne sfere posle Trećeg sino-japanskog rata. Uništen u Indo-sovjetskoj ograničenoj razmeni muslimanskih republika."

"Da", reče Vejntraub, "Benares je napravljen dosta pre Velike greške. Sredinom dvadeset drugog veka, rekao bih. A. Betik me je izvestio da je ovo prvobitno bila zapravo levitaciona barža..."

"Jesu li EM generatori još tamo dole?" prekinu ga pukovnik Kasad.

"Verujem da jesu", reče Vejntraub. "Odmah do glavnog salona na najnižoj palubi. Pod salona je od čistog lunarnog kristala. Vrlo lepo, kada bismo krstarili na dve hiljade metara visine... Sada - sasvim beskorisno."

"Benares", razmišljao je Martin Silenus. On s ljubavlju pređe rukom preko ograde potamnele od vremena. "Tamo sam jednom bio opljačkan."

Bron Lamija spusti svoj vrč sa kafom. "Starče, pokušavaš li ti to nama da kažeš kako si dovoljno drevan da se sećaš Stare Zemlje? Mi nismo budale, znaš."

"Drago dete", ozari se Martin Silenus, "ne pokušavam ja vama ništa da kažem. Samo sam mislio da bi bilo zabavno - kao i obrazovno i prosvetljujuće - kada bismo u nekom trenutku razmenili spiskove svih lokacija na kojima smo bilo pljačkali, bilo bili opljačkani. Pošto ti imaš tu nepoštenu prednost da si kći jednog senatora, siguran sam da bi tvoj spisak bio mnogo otmeniji... i mnogo duži."

Lamija zausti da mu odgovori, ali se samo namršti i ne reče ništa.

"Pitam se kako je ovaj brod stigao na Hiperion?" promrmlja otac Hojt. "Zašto doneti levitacionu baržu na svet gde EM oprema ne može da radi?"

"Mogla bi da radi", reče pukovnik Kasad. "Hiperion ima izvesno magnetsko polje. Samo ne bi bilo pouzdano toliko da održava bilo šta u vazduhu."

Otac Hojt podiže obrvu, očito ne uspevajući da vidi ikakvu razliku.

"Hej", povika pesnik sa svog mesta kraj ograde, "cela banda je tu!"

"Pa?" reče Bron Lamija. Kad god se obraćala Silenusu, usne gotovo da su joj nestajale u tankoj crti.

"Pa, svi smo tu", reče on. "Nastavimo sa pripovedanjem."

Het Mastin reče: "Mislio sam da je dogovoreno da svako od nas

ispriča svoju priču za vreme večere."

Martin Silenus slegnu ramenima. "Doručak, večera, jebote, koga je briga? Neće nam trebati šest ili sedam dana da stignemo do Vremenskih grobnica, zar ne?"

Konzul razmisli. Manje od dva dana da dođu do krajnjeg mesta do kog se rekom može doći. Još dva dana, ili manje, ako vetar bude odgovarao, na Moru trave. Još najviše dan za prelazak preko planina. "Ne", reče on. "Ne punih šest dana."

"U redu", reče Silenus, "nastavimo onda da pričamo priče. Osim toga, ništa ne garantuje da nam Šrajk neće doći u posetu pre nego mu pokucamo na vrata. Ako ove priče za laku noć treba da nam nekako poboljšaju šanse za opstanak, ja onda velim da saslušamo svakoga pre nego što pripovedače počne da secka i melje taj pokretni procesor za hranu kojeg toliko žudimo da posetimo."

"Odvratan si", reče Bron Lamija.

"Ah, draga", osmehnu se Silenus, "iste reči si mi šapnula i sinoć, posle svog drugog orgazma."

Lamija skrenu pogled. Otac Hojt pročisti grlo i reče: "Na koga je red? Mislim, da ispriča priču?" Nastade muk.

"Na mene", reče Fedman Kasad. Visoki muškarac posegnu u džep bele tunike i podiže cedulju sa naškrabanim velikim brojem 2.

"Da li imate nešto protiv da to učinite sada?" upita Sol Vejntraub.

Kasad pokaza trag osmeha. "Nisam bio uopšte za to da se ovo radi", reče, "al' kad već nešto mora da se radi, nek se onda barem radi brzo."

"Hej!" uzviknu Martin Silenus. "Čovek zna pozorišne komade iz vremena pre Hedžire."

"Šekspir?" upita otac Hojt.

"Ne", reče Silenus. "Lerner i jebeni Louv. Nil pederski Sajmon. Hamel jebeni Posten."

"Pukovniče", reče Sol Vejntraub zvanično, "vreme je lepo, izgleda da niko od nas nema ništa preče da radi u sledećih sat i nešto, pa bismo vam bili zahvalni ako biste podelili sa nama priču o tome šta vas je dovelo na Hiperion, na poslednje hodočašće Šrajku."

Kasad klimnu glavom. Dan je postajao sve topliji, platnena nadstrešnica je puckala a levitaciona barža Benares jednako plovila

uzvodno, prema planinama, pustopoljinama i Šrajku.

VOJNIKOVA PRIČA:

Ratni ljubavnici

Za vreme Bitke kod Aginkorta, Fedman Kasad je sreo ženu koju će potom tražiti čitavog života.

Bilo je vlažno i hladno oktobarsko jutro godine 1415. Kasad je bio ubačen kao strelac u vojsku engleskog kralja Henrija V. Engleske snage nalazile su se na francuskom tlu od 14. avgusta i počev od 8. oktobra povlačile su se pred nadmoćnim francuskim snagama. Henri je ubedio svoje ratno veće da vojska može usiljenim maršom da pre Francuza stigne u Kale. Nisu uspeali. Sada, kada je 25. oktobar osvanuo siv i kišan, sedam hiljada Engleza, uglavnom naoružanih lukovima i strelama, suočilo se sa silom od nekih dvadeset osam hiljada francuskih oklopnika, na blatnjavom polju širokom jedan kilometar.

Kasadu je bilo hladno, bio je bolestan od umora i uplašen. On i ostali strelci su tokom protekle sedmice marša živeli na nečem jedva boljem od pokupljenih bobica i gotovo svaki čovek u stroju tog jutra je patio od proliva. Temperatura vazduha bila je nešto iznad pedeset stepeni po Farenhajtu, a Kasad je dugu noć proveo u pokušajima da spava na vlažnoj zemlji. Bio je oduševljena neverovatnim realizmom tog iskustva - Mreža za istoriju taktike u Školi komandovanja Olimp bila je daleko od običnih stimsimulacija onoliko koliko su holoi celovitih oblika bili iznad bakropisa - ali fizički osećaji bili su tako ubedljivi, tako stvarni, da se Kasadu nije sviđala pomisao da može da bude ranjen. Postojale su priče o kadetima koji su bili smrtno ranjeni u MIT:ŠKO simulacijama, tako da su ih iz boksova za uranjanje izvlačili mrtve.

Kasad i ostali strelci na Henrijevom desnom krilu zurili su u veće francuske snage gotovo čitavo jutro; tada su se barjaci zatalasali, ekvivalenti narednika iz petnaestog veka zaurrali, a strelci poslušali Kraljevu zapovest i počeli da marširaju prema neprijatelju. Iskrzana engleska linija, koja se pružala oko sedam stotina metara preko polja od jednog oboda šume do drugog, sastojala se od grozdova strelaca

poput Kasadove jedinice, rasutih među manjim grupama oružnika. Englezi nisu posedovali formalnu konjicu i većina konja koje je Kasad mogao da vidi sa kraja polja gde se nalazio, nosila je ljude okupljene oko kraljeve grupe zapovednika, tri stotine metara prema centru, ili zbijene oko položaja vojvode od Jorka, mnogo bliže mestu gde su Kasad i ostali strelci stajali kraj desnog krila. Ove grupe zapovednika podsećale su Kasada na pokretno štapsko osoblje SILE:tlo, osim što su tamo umesto neizbežne šume komunikacionih antena, koje im odaju položaj, o džilitima opuštenu visili barjaci i zastavice. Očigledna meta za artiljeriju, pomisli Kasad, a onda podseti sebe da taj rod vojske još ne postoji.

Kasad primeti da Francuzi imaju mnogo konja. Procenio je da ima šest ili sedam stotina jahača poređanih u vrste na oba francuska krila i u dugom konjičkom stroju iza glavne linije bitke. Kasad nije voleo konje. Video je holoe i slike, naravno, ali nikada se nije susreo sa samim životinjama pre ove vežbe i njihova veličina, miris i zvuk izazivali su nervozu - naročito kada su prokleti četvoronošci imali oklopljene grudi i glave, bili potkovani čelikom i obučeni da nose oklopnike koji rukuju kopljem dugim četiri metra.

Napredovanje Engleza zastade. Kasad je procenio da je njegov stroj za bitku oko dvesta pedeset metara od francuskog. Znao je iz iskustva od prošle nedelje da je to u dometu dugih lukova, ali je takođe znao da će morati gotovo da iščaši ruku kako bi toliko nategao.

Francuzi su izvikivali ono za šta je Kasad pretpostavljao da su uvrede. Nije obraćao pažnju na njih dok su on i njegovi nemi drugovi iskoračivali s mesta u koje su poboli svoje duge strele i pronalazili meka mesta da zabodu kočeve. Kočevi su bili dugi i teški - Kasad je svoj nosio već nedelju dana. Gotovo metar i po duga, nezgrapna stvar bila je zašiljena na oba kraja. Kada je prvi put dato naređenje da svi strelci pronađu mlade izdanke i iseku kočeve, negde u dubokim šumama neposredno pošto su prešli Somu, Kasad se dokono pitao čemu to može da služi. Sada je znao.

Svaki treći strelac nosio je težak malj i oni sada na smenu počеше da zabadaju kočeve pod pažljivo odabranim uglom. Kasad izvuče svoj dugi nož, ponovo zašilji kraj koji mu se, čak i nakrivljen, uzdizao

do prsa, pa kroči natrag, kroz ježa sačinjenog od zašiljenih kočeva, da sačeka francuski juriš.

Francuzi nisu jurišali.

Kasad je čekao sa ostalima. Luk mu je bio nategnut, četrdeset osam strela bilo je zabodeno u dva snopa kraj njegovih nogu, a noge su mu zauzimale propisani stav.

Francuzi nisu jurišali.

Kiša je prestala ali se javio hladni lahor i ono malo telesne toplote koju je Kasad skupio tokom kratkog marša i zabijanja koca, brzo je bilo izgubljeno. Jedini zvuci bili su metalni koraci ljudi i konja, povremeno mrmljanje ili nervozni smeh, i teži topot kopita dok je francuska konjica menjala raspored, i dalje odbijajući da krene u juriš. "Jebeš ovo", reče sedokosi kmet nekoliko stopa od Kasada. "Na te gadove smo protraćili čitavo prokleta jutro. Nek se ispišaju il' nek se skinu s noše."

Kasad klimnu glavom. Nije bio siguran da li čuje i razume srednjoengleski ili je rečenica bila izgovorena na jednostavnom standardu. Nije imao pojma da li je sedokosi strelac još jedan kadet Škole komandovanja, instruktor ili prosto artefakt simulatora. Nije mogao da ustanovi da li je sleng bio tačan. Nije ga ni bilo briga. Srce mu je tuklo, a dlanovi se znojili. On obrisa ruke o kožuh.

Kao da je kralj Henri čekao da mu starčevo mrmljanje da šlagvort: zapovedničke zastave najednom se zanjahaše i podigoše, narednici zavrištaše i niz za nizom engleskih strelaca podiže svoje duge lukove, zateže ih na izvikivanje komande, pa otpusti na sledeću komandu.

Digoše se četiri talasa strela sačinjenih od preko šest hiljada projektila dugih jedan jard tkanine *Clothyard - srednjovekovna mera za merenje tkanine, koju je na 37 inča utvrdio engleski kralj Edvard VI, takođe korišćena za merenje dužine strela za duge lukove. - Prim. prev.* i zašiljenih vrhova, na tren kao da su visili u oblaku, na trideset metara visine, pa se srušiše na Francuze.

Začu se vrisak konja i zvuk kao da hiljadu dece zaostale u razvoju lupa po deset hiljada limenih posuda kada su se francuski oklopnici pognuli pod kišom strela i pustili da im čelični šlemovi i oklopi na grudima i ramenima prime glavni udar tog pljuska. Kasad

je znao da je u vojničkom smislu naneto malo stvarne štete, ali to je bila mala uteha onim francuskim vojnicima kojima je strela od deset inča virila iz oka, ili grupama konja koji su skakali, saplitali se i sudarali jedni sa drugima dok su se njihovi jahači upinjali da im odstrane drvene strele iz leđa i bokova.

Francuzi nisu kretali u juriš.

Izvikivane su nove komande. Kasad podiže, pripremi i otpusti strelu. Iznova. I iznova. Svakih deset sekundi nebo je bivalo pomračeno. Kasad je osećao bol u leđima i ruci od surovog ritma. Ustanovio je da ne oseća ni ushićenje ni gnev. Radio je svoj posao. Podlaktica mu je bila odrana. Ponovo poleteše strele. I ponovo. Utrošio je petnaest strela iz svog prvog snopa od dvadeset četiri, kada se engleskim strojem razlegoše uzvici i Kasad zastade i spusti pogled dok je držao potpuno nategnuti luk.

Francuzi su jurišali.

Juriš konjice bio je nešto što Kasad nikada ranije nije doživeo. Pogled na hiljadu dvesta oklopljenih konja koji jurišaju pravo ka njemu stvarao je unutrašnji osećaj zbog kog se Kasad malo unervozio. Juriš je trajao manje od četrdeset sekundi, ali on je ustanovio da je to vreme sasvim dovoljno da mu se usta potpuno osuše, da počne da oseća probleme u disanju i da mu se testisi sasvim povuku u telo. Da je i ostatak Kasada mogao da pronade neko slično skrovište, on bi ozbiljno razmotrio mogućnost da se u njega zavuče.

Kako se ispostavilo, bio je previše zauzet da bi bežao.

Ispaljujući po komandi, njegova linija strelaca odapela je pet plotuna na jahače u napadu, uspela da odapne još jedan hitac bez komande, a onda se povukla za pet koraka.

Ispostavilo se da su konji bili previše pametni da bi se svojevolumeno natakli na kočeve - bez obzira na to koliko su se njihovi ljudski jahači upinjali da ih na to nateraju; ali - drugi i treći talas konjice nisu se zaustavili tako naglo kao prvi, i u jednom ludačkom trenutku konji su zanjihali i počeli da padaju, jahači su vrištali izbačeni iz sedla, a Kasad je pojurio i zavrištao, obrušavao se na svakog oborenog Francuza kog je mogao da vidi, zamahivao maljem ka opruženom

obličju kad god je mogao, zabadao svoj dugi nož kroz otvore u oklopu kada je gužva bila prevelika da bi se maljem zamahnulo. Ubrzo su on, sedokosi strelac i mlađi muškarac koji je ostao bez kape, postali efikasna ekipa za ubijanje, napadajući oborene jahače sa tri strane; Kasad bi maljem oborio jahača koji je na kolenima molio za milost, a onda bi ga sva trojica napala sečivima.

Samo je jedan vitez uspeo da se osovi na noge i podigne mač kako bi se suočio s njima. Francuz je podigao vizir i jasno zatraži časni dvoboj jedan na jednog. Starac i mladić kružili su oko njega kao vukovi. Kasad se vrati s svojim lukom i smesti strelu vitez u levo oko, sa deset koraka.

Bitka se nastavila u stilu smrtonosne komične opere, stilu zajedničkom svim vrstama oružane borbe još od prvih dvoboja kamenom i butnom kosti na Staroj Zemlji. Francuska konjica uspela je da se okrene i umakne baš kada je prvi talas od deset hiljada oklopljenih pešaka napao engleski centar. Borba prsa u prsa razbila je ritam napada i, kada su Francuzi ponovo stekli preimućstvo, Henrijevi oklopnici postavili su se tako da su ih držali na dužini koplja, dok su Kasad i nekoliko hiljada drugih strelaca zasipali, s male udaljenosti, talasima strela, masivno grupisanu francusku pešadiju.

To nije okončalo bitku. Nije možda bilo čak ni njen odlučujući momenat. Prekretnica se, kada je do nje došlo - kao što biva sa svim takvim momentima - izgubila u prašini i metežu hiljada pojedinačnih sukoba u kojima su se pešadinci suočili s pešadincima, na udaljenosti svog ličnog naoružanja. Pre nego što se završilo, oko tri sata kasnije, bilo je tu malih varijacija na ponavljane teme, neefikasnih udaraca i nespretnih protivudaraca, ali i nimalo častan momenat kada je Henri naredio da se zarobljenici pobiju, radije nego da budu odvedeni u pozadinu, dok se Englezi suočavaju sa novom pretnjom. Ali glasnici i istoričari kasnije će se složiti da je ishod bio zapečaćen negde u zbruci tokom prvog juriša francuske pešadije. Izginulo je na hiljade Francuza. Engleska dominacija na tom delu kontinenta nastaviće se još neko vreme. Dani oklopljenih oružnika, vitezova, otelovljenja viteštva, bili su okončani - zakovani u mrtvački sanduk istorije pomoću nekoliko hiljada odrpanih seljaka-strelaca koji

su nosili duge lukove. Krajnja uvreda za mrtve Francuze plemenitog porekla - ako su mrtvi mogli da se uvrede - ležala je u činjenici da engleski strelci ne samo da su bili prostog porekla, prosti u najnižem, vaškama zapaćenom smislu, već su bili regrutovani. Gušteri. Redovi. Askeri. AIP-ovi. Prašinari. K-tehnosi. Skok-pacovi.

Ali sve je to bilo deo lekcije koju je Kasad trebalo da nauči za vreme te MIT:ŠKO vežbe. A on nije naučio ništa od toga. Bio je previše zauzet susretom koji će mu izmeniti čitav život.

Francuski oklopnik preleteo je preko glave svog konja u padu, načinio kolut, usto i jurnuo ka šumi još pre nego što se okončalo prskanje blata. Kasad je krenuo za njim. Prešao je pola puta do linije drveća pre nego što je shvatio da mladić i sedokosi strelac nisu uz njega. Nije bilo važno. Kasadov adrenalin je tekao i žeđ za krvlju nije popuštala.

Oklopnik, koji samo što je bio zbačen na zemlju s konja u punom galopu, i koji je nosio šezdeset funti nezgrapnog oklopa, trebalo je da bude žrtva laka za hvatanje. A nije to bio. Francuz je bacio jedan pogled iza sebe, video kako Kasad nailazi u punom trku s maljem u ruci i očima usredsređenim na posao koji predstoji, a onda ubacio u novu brzinu i stigao do drveća petnaest metara pre svog progonioca.

Kasad je zašao duboko u šumu pre nego što se zaustavio, naslonio na malj, duboko udahnuo i razmotrio svoj položaj. Udarci, vrištanje i lomljava sa bojišta iza njega bili su prigušeni zbog razdaljine i grmlja. Drveće je bilo gotovo golo i sa njega je još kapalo od sinoćne kišne oluje; šumsko tlo prekrivao je debeli sloj starog lišća i zapletenog grmlja i drača. Oklopnik je ostavio trag u slomljenom granju i otiske stopala otprilike prvih dvadeset metara, ali sada je, zbog jelenskih staza i zaraslih puteljaka, bilo teško videti kuda je prošao.

Kasad krenu polako, kročivši dublje u šumu, pokušavajući da bude na oprezu i uhvati svaki zvuk glasniji od njegovog sopstvenog dahtanja i bezumnog lupanja srca. Pade mu na pamet da, taktički govoreći, ovo nije bio briljantan potez: protivnik je bio u punom oklopu i nosio je mač kada je nestao u žbunju. U svakom trenutku Francuz je mogao da zaboravi na svoju paniku, da zažali zbog svog

privremenog gubitka časti i seti se svih godina svoje borbene obuke. Kasad je takođe bio obučen. On spusti pogled na svoju platnenu košulju i kožni prsluk. Malj mu je još bio u ruci, nož zataknut za širok pojas. Bio je obučen da koristi visokoenergetsko oružje sa ubilačkim dometom od nekoliko metara do više hiljada kilometara. Ocenjivali su ga iz rukovanja plazma-granatama, paklenim bičevima, flešetnim puškama, zvučnim pištoljima, bestrzajnim oružjem za nultu gravitaciju, štapovima smrti, kinetičkim jurišnim puškama i zračnim rukavicama. Sada je znao kako funkcionise i engleski dugi luk. Ništa od svih tih predmeta - uključujući i dugi luk - nije u ovom trenutku imao uza se.

"Ah, sranje", promrmlja potporučnik Kasad.

Oklopnik nagru iz žbunja kao medved u jurišu, podignutih ruku, raširenih nogu, s mačem koji se kretao u pljosnatom luku, s namerom da Kasada raspori. Kadet ŠKO pokuša da istovremeno odskoči i podigne malj. Ni jedno ni drugo nije mu sasvim pošlo za rukom. Francuzov teški mač izbi malj iz Kasadove ruke, pošto mu je tupi vrh sečiva prosekao prsluk, košulju i kožu.

Kasad dreknu i ponovo se saplete unazad, cimajući nož iz pojasa. Desnom petom zape za granu palog drveta i pade na leđa, psujući, da bi se otkotrljao dublje u gustiš dok se oklopnik probijao napred, uklanjajući grane mačem kao predimenzioniranom mačetom. Kasad je izvukao nož kada je oklopnik probio sebi put kroz palo suvo granje, ali sečivo od dvadeset inča bilo je jedna stvar protiv oklopa, osim u slučaju vitezove bespomoćnosti. Ovaj vitez nije bio bespomoćan. Kasad je znao da nikada neće moći da prodre unutar luka sečiva mača. Jedina nada ležala mu je u bekstvu, ali visoko deblo palog drveta iza njega i gomila napadalog suvog granja odbacili su tu mogućnost. Nije želeo da bude posečen otpozadi, dok se okreće. Niti odozdo, dok se penje. On nije želeo da bude posečen ni pod kojim uglom.

Kasad pređe u čučanj borca s nožem, koji nije koristio još od dana svojih uličnih tuča u Tarzisovim sirotinjskim kvartovima. Pitao se kako će simulacija predstaviti njegovu smrt.

Iza oružnika se tada pojavi neka prilika kao iznenadna senka. Udarac Kasadovog malja po vitezovom oklopljenom ramenu

zazvučao je upravo onako kako bi zvučalo kada neko čekićem ulubi haubu EMV-a.

Francuz posrnu, okrenu se da se suoči s novom pretnjom i primi drugi udarac maljem u grudi. Kasadov spasilac bio je mali; oružnik ne pade. Francuski vitez je podizao mač iznad glave kad se Kasad bacio i udario ga ramenom otpozadi, ispod kolena.

Granje drveta popuca kada se Francuz sruši. Mali napadač se sad raskoračio iznad viteza tako da mu ruku s mačem drži prikovanu za tlo, i neprestano udarao maljem po kacigi i viziru. Kasad se ispetlja iz nogu i granja, sede oborenom čoveku na kolena i poče da ubada kroz otvore u oklopu, u prepone, bokove i pazuha. Kasadov spasilac skoči na stranu, kako bi obema nogama stao na vitezov ručni zglob i Kasad se premesti napred, ubadajući kroz procepe gde se kaciga spajala sa grudnim oklopom, pa konačno zari sečivo kroz proreze samog vizira.

Vitez vrisnu kada se malj spusti poslednji put, umalo ne zakačivši Kasadovu ruku koja zakuca sečivo kroz prorez vizira kao šatorski klin dužine deset inča. Oružnik se praćaknu, sasvim podiže Kasada i šezdeset funti oklopa sa tla, u poslednjem silovitom grču, a onda pade mlitavo natrag.

Kasad se skotrlja na bok. Njegov spasilac sruši se kraj njega. Oboje su bili prekriveni znojem i mrtvačevom krvlju. Kasad pogleda svog spasioca. Bila je to žena, odevena slično Kasadu. Za trenutak su samo ležali tamo i dahtali.

"Jesi li... dobro?" uspe Kasad da prozbori posle nekog vremena. Najednom ga je opčinio njen izgled. Njena smeđa kosa bila je suviše kratka za trenutnu modu Mreže Svetova, kratka, ravna i šišana tako da su joj najduži pramenovi padali sa razdeljka, samo nekoliko centimetara levo od sredine čela, tik do desnog uva. Bila je to dečaćka frizura iz nekog zaboravljenog vremena, ali ona nije bila dečak. Kasad pomisli da je to možda najlepša žena koju je ikada video: sklop kostiju bio joj je tako savršen da su joj brada i jagodice bili oblikovani tako da ne izgledaju preoštro, krupne oči blistale su životno i inteligentno, a usta su joj bila nežna, s mekom donjom usnom. Dok je ležao kraj nje, Kasad shvati da je visoka - ne toliko kao on, ali očito ne ni kao žena iz petnaestog veka - i da čak i pod

njenom komotnom tunikom i pantalonama može da vidi meko nadimanje kukova i dojki. Činilo se da je nekoliko godina starija od Kasada, možda u kasnim dvadesetim, ali ta činjenica jedva da je bila primećena dok je ona jednako zurila u njegovo lice tim blagim, varljivim, beskrajno dubokim očima.

"Jesi li dobro?" upita on ponovo. Glas mu je zvučao čudno, čak i njemu samom.

Nije odgovorila. Ili, bolje, odgovorila je tako što je kliznula dugim prstima preko Kasadovih prsa, istrgnuvši kožne trake koje su mu vezivale grubi prsluk. Ruke joj pronađoše njegovu košulju. Ova je bila natopljena krvlju i dopola iskidana s prednje strane. Žena je sasvim rascepi. Sada se pomeri do njega, sa prstima i usnama na njegovim prsima, započevši već s pokretima kukova. Desnom rukom ona mu pronađe ućkur na pantalonama, trgnu ga i razveza.

Kasad joj pomože da mu svuče ostatak odeće i ukloni njenu, sa tri lagana pokreta. Pod košuljom i pantalonama od grube tkanine nije nosila ništa. Kasadova šaka kliznu joj između butina, pa pozadi, obavi joj guzove u pokretu, privuče je bliže i kliznu ka vlažnom žbunu spreda. Ona mu se otvori dok su se njena usta spajala s njegovim. Nekako, u svim tim pokretima i svlačenju, koža im se neprestano dodirivala. Kasad se i sam uzbudi dok se trljao o ispupčenje njenog stomaka.

Ona se tada okrenu iznad njega, opkorači mu kukove butinama, pogleda i dalje prikovanog za njegov. Kasad nikada nije bio tako uzbuđen. On zadahta kada ona posegnu desnom šakom za leđa, pronađe ga, uvede ga u sebe. Kada je ponovo otvorio oči, polako se pomerala, zabačene glave, zatvorenih očiju. Kasadove ruke krenuše uz njene bokove, da bi joj obuhvatile savršene dojke. Bradavice joj otvrdnuše uz njegove dlanove.

Tada su vodili ljubav. Kasad, koji je imao dvadeset tri standardne godine, jednom je bio zaljubljen, a mnogo puta je uživao u seksu. Mislio je da zna sve o tome. Do tog trenutka u njegovom iskustvu nije bilo ničega što nije mogao svojim drugovima iz jedinice u vozilu za prevoz trupa da opiše frazom praćenom smehom. Sa mirnim, sigurnim cinizmom dvadesetogodišnjaka bio je uveren da nikada neće iskusiti ništa što se ne bi tako moglo opisati, niti tako otpisati.

Nije imao pravo. Nikad, kasnije, nije mogao ni sa kim da na pravi način podeli ono što je u sledećih nekoliko minuta osetio. Nikada nije poželeo ni da pokuša.

Vodili su ljubav pri iznenadnim zracima svetlosti kasnog oktobra, sa tepihom od lišća i odećom ispod i premazom od krvi i znoja koji je podmazivao slatko trenje između njih. Njene zelene oči zurile su odozgo u Kasada, malo se raširivši kada je počeo da se pomera brzo, zatvorivši se istog trenutka kad i njegove.

Onda su se kretali zajedno, u iznenadnoj plimi osećaja starih i neizbežnih poput kretanja svetova: užurbano udaranje bila, ubrzano pomeranje mesa sa sopstvenim vlažnim ciljevima, novo, konačno zajedničko propinjanje, povlačenje sveta u ništavilo - a onda, i dalje spojeni dodirom, udarcima srca i sve slabijim uzbuđenjem strasti, dopustili su da im svest klizne natrag i rastavi meso dok se svet vraćao kroz zaboravljena čula.

Ležali su jedno do drugog. Mrtvačev oklop bio je hladan uz Kasadovu levu mišicu, njena butina topla uz njegovu desnu nogu. Sunčeva svetlost bila je blagoslov. Skrivene boje uzdigoše se do površine stvari. Kasad okrenu glavu i zagleda se u nju dok joj je glava počivala na njegovom ramenu. Obrazi su joj svetlucali od zajapurenosti i jesenje svetlosti, a kosa joj je ležala rasuta kao bakarne niti duž njegove mišice. Ona savi nogu oko njegove butine i Kasad istovremeno oseti podsticanje obnovljene strasti. Sunce mu je bilo toplo na licu. On zatvori oči.

Kada se probudio, nije je bilo. Bio je siguran da je prošlo samo nekoliko sekundi - svakako ne više od minut - ali sunčeva svetlost je nestala, boje su istekle iz šume a svež večernji lahor pomerao je golo granje.

Kasad navuče iscepanu odeću krutu od krvi. Francuski oklopnik ležao je nepomičan i ukočen u nesamosvesnom stavu smrti. Već je izgledao beživotno, kao deo šume. Ženi nije bilo ni najmanjeg traga.

Fedman Kasad odšepa natrag kroz šumu, večernju pomrčinu i iznenadnu, hladnu kišu.

Na bojištu je još bilo ljudi, živih i mrtvih. Mrtvi su ležali na hrpama kao gomile olovnih vojnika kojima se Kasad igrao kao dete. Ranjenici su se kretali polako, uz pomoć prijatelja. Tu i tamo skrivena

obličja birala su put između mrtvih, a blizu suprotne linije drveća živopisna grupa glasnika, i engleskih i francuskih, sastala se u konklavi, sa mnogo gestova i slikovitog razgovora. Kasad je znao da moraju da se odluče za ime boja, kako bi se njihovi pojedinačni izveštaji kasnije slagali. Takođe je znao da će se dogovoriti da ime vežu za najbliži zamak, Aginkort, iako on nije ništa značio ni u strategiji, ni u boju.

Kasad je počeo da misli da ovo nije simulacija, da je njegov život u Mreži Svetova san i da ovaj sivi dan mora da je stvarnost, kada se iznenada čitav prizor zamrznu, sa konturama ljudskih prilika, konja i sve mračnije šume, da bi postao proziran kao holo koji bleedi. A onda su Kasadu pomogli da izađe iz boksa za simulaciju u Školi komandovanja Olimp, i ostali kadeti i instruktori počeli su da ustaju, razgovarali su, smejali se jedni s drugima - na izgled svi nesvesni toga da se svet zauvek izmenio.

Kasad je, nedeljama potom, svaki slobodan sat provodio lutajući po zemljištu Škole komandovanja, posmatrajući sa bedema kako večernja senka vrha Olimp prekriva najpre šumu Visoravni, zatim gusto naseljene visije, potom sve, do polovine horizonta, i konačno čitav svet. I svake sekunde mislio je na ono što se dogodilo. Mislio na nju.

Niko drugi nije primetio ništa čudno u simulaciji. Niko drugi nije napustio bojište. Jedan instruktor objasnio je da ništa izvan bojišta ne postoji u tom pojedinom segmentu simulacije. Niko nije primetio da Kasada nema. Bilo je to kao da događaj u šumi - i žena - nisu ni postojali.

Kasad je znao da jesu. Pohađao je i dalje nastavu iz vojne istorije i matematike. Provodio je sate na strelištu i u gimnastičkoj sali. Marširao je po kazni izvan kasarne po Četvorouglu Kaldera, mada retko. Uopšte, mladi Kasad postao je još izvrsniji oficirski kadet nego što je bio. Ali sve vreme je čekao.

A onda je ona ponovo došla.

Ponovo je to bilo u završnim satima MIT:ŠKO simulacije. Ali do tada je Kasad naučio da su vežbe nešto više od pukih simulacija.

MIT:ŠKO je bila deo Svestvari Mreže Svetova, mreže sa stvarnim vremenom, koja je rukovala politikom Hegemonije, hranila informacijama desetine milijardi građana gladnih podataka, i razvila neku vrstu sopstvene autonomije i svesti. Više od stotinu i pedeset planetarnih datasfera mešalo je svoja izvorišta u okviru koji je stvaralo šest hiljada AI-ja *Artificijelna (veštačka) inteligencija*. - *Prim. prev.* klase omega kako bi MIT:ŠKO mogla da funkcioniše.

"MIT:ŠKO ne simulira", cvilio je kadet Radinski, najbolji stručnjak za AI kog je Kasad mogao da pronade i podmiti, kako bi mu objasnio, "ona sanja snove s najboljom istorijskom preciznošću u Mreži - što je daleko više nego zbir sastavnih delova, zato što se ona uključuje ne samo u činjenice već i u holistički uvid - i kada sanja, pušta nas da sanjamo s njom."

Kasad nije razumeo, ali je poverovao. A onda je ona ponovo došla.

U Prvom američko-vijetnamskom ratu vodili su ljubav posle zasede u mraku i stravi noćne patrole. Kasad je nosio grubu maskirnu odeću - bez donjeg veša koji je trulio u džungli - i čelični šlem, ne mnogo usavršeniji od onih kod Aginkorta. Ona je imala crnu pižamu i sandale, univerzalnu odeću seljaka Jugoistočne Azije. I Vijetkonga. Onda nijedno od njih više nije imalo ništa na sebi, dok su vodili ljubav stojeći u noći, ona leđima uz drvo, s nogama oko njega, dok je iza njih svet ekplodirao u zelenom sjaju bleskova perimetra i baražnoj vatri.

Došla mu je i drugog dana Getizburga, i ponovo kod Borodina, gde su oblaci barutnog dima visili iznad gomila leševa kao para kondenzovana od odlazećih duša.

Vodili su ljubav i u razbijenoj ljušturi APC-a, u Basenu Helas, dok je bitka hovertenkova još besnela, a crvena prašina nadolazećeg simuma *Simoom - vreli vetar pun peska, u afričkim i azijskim pustinjama*. - *Prim. prev.* grebala i kreštala po titanijumskom trupu. "Reci mi kako se zoveš", šapnuo joj je na standardnom. Odmahnula je glavom. "Jesi li stvarna - izvan simulacije?" upitao je na japansko-engleskom iz tog doba. Ona klimnu glavom i nagnu se da ga poljubi.

Ležali su jedno uz drugo na zaklonjenom mestu u ruševinama Brazilije, dok su zraci smrti iz kineskih EMV-a igrali po izlomljenim

keramičkim zidovima kao plavi snopovi reflektora. Za vreme bezimene bitke posle opsade zaboravljenog grada s tornjevima, u ruskoj stepi, odvuкао ju je natrag u zaklonjenu sobu, u kojoj su vodili ljubav, i šapnuo: "Hoću da ostanem s tobom." Dotakla mu je usne prstom i odmahнула glavom. Posle evakuacije Novog Čikaga, dok su ležali na balkonu na stotom spratu, gde je Kasad načinio svoje snajpersko gnezdo u beznadežnoj akciji zaštite poslednjeg predsednika Sjedinjenih Država, spustio je ruku na toplu kožu između njenih dojki i rekao: "Možeš li se ikad sastati sa mnom... tamo napolju?" Dodirnula mu je obraz dlanom i osmehnula se.

Za vreme završne godine u Školi komandovanja bilo je samo pet MIT:ŠKO simulacija jer se obuka kadeta sada obavljala pomoću terenskih vežbi uživo. Ponekad, kao kad je bio vezan za taktičku komandnu stolicu tokom spuštanja bataljona na Ceres, Kasad bi zatvorio oči, pogledao između geografija kortikalno stvorenog taktičko-terenskog matriksa u primarnim bojama, i osetio prisustvo... nekoga? Nje? Nije bio siguran.

A onda se više nije vraćala. Ne u završnim mesecima rada. Niti u konačnoj simulaciji velike bitke kod Džaka uglja, gde je suzbijena pobuna generala Horacija Glenon-Hajta. Niti za vreme parada i prijema posle diplomiranja, niti dok je klasa marširala u završnoj olimpijskoj smotri pred CEO Hegemonije, koji im je salutirao sa svoje crveno osvetljene levitacione platforme.

Potom više nije ni bilo vremena snevanje: mladi oficiri bili su dalekobačeni do Zemljinog Meseca, radi Ceremonije Masada, ponovo dalekobačeni do Tau Ceti Centra, radi formalne zakletve SILI, i tu je bio kraj školovanja.

Potporučnik-kadet Kasad postao je poručnik Kasad, proveo tri standardne nedelje u Mreži s univerzalnom karticom SILE koja mu je dopuštala da koristi dalekobacače na udaljenosti i u učestalosti po njegovoj sopstvenoj želji, a onda su ga odvezli u školu za obuku Kolonijalne službe Hegemonije na Lusus, kako bi se pripremio za aktivnu dužnost izvan Mreže. Bio je siguran da je nikada više neće videti.

Nije bio u pravu.

Fedman Kasad je odrastao u kulturi siromaštva, i neočekivane smrti. Pripadnik manjine koja je sebe još nazivala Palestincima, sa porodicom je živeo u sirotinjskom kvartu Tarzisa, ljudskog svedočanstva gorkog nasleđa neizlečivo razbaštinjenih. Svaki Palestinac u Mreži Svetova, i izvan nje, nosio je kulturno sećanje na vek borbe krunisan nacionalnim trijumfom pre nego što ga je potpuno zbrisao Nuklearni džihad 2038. Onda je nastupila njihova druga dijaspora, koja je trajala pet vekova i vodila do ćorsokak-svetova kao što je Mars; njihovi snovi bili su definitivno pokopani sa smrću Stare Zemlje.

Kasad je, poput drugih dečaka iz Logora za relokaciju u Južnom Tarzisu, morao ili da postane pripadnik neke bande, ili da se suoči s mogućnošću da postane žrtva svakog samozvanog grabljivca u logorima. Odabrao je da bude pripadnik bande. Sa navršenih šesnaest godina Kasad je već ubio jednog od svojih vršnjaka.

Ako je Mars po čemu bio poznat u Mreži Svetova, bili su to lov u Dolini Mariner, Šrederov zen-masiv u Basenu Helas, i Škola komandovanja Olimp. Kasad nije morao da putuje u Dolinu Mariner da bi znao kako izgleda loviti i biti lovina, zen-gnosticizam ga nije zanimao, a kao tinejdžer nije osećao ništa osim prezira prema uniformisanim kadetima koji su dolazili iz svih krajeva Mreže da bi se obučavali za SILU. Zajedno sa svojim vršnjacima rugao se Novom Bušidu kao kodeksu za pedere, ali drevna žila časti u duši mladog Kasada u potaji je klicala na pomisao o samurajskoj klasi čiji se život i rad vrte oko dužnosti, samopoštovanja i krajnje vrednosti zadate reči.

Kada je Kasad imao osamnaest godina, vrhovni oblasni sudija Provincije Tarzis ponudio mu je da bira između jedne marsovske godine u polarnom radnom logoru i dobrovoljne prijave za Brigadu Džon Karter, koja se tada formirala kako bi pomogla SILI da suzbije pobunu Glenon-Hajta u kolonijama treće klase. Kasad se javio kao dobrovoljac i ustanovio da uživa u disciplini i čistoći vojničkog života, iako je Brigada Džon Karter vršila samo garnizonsku dužnost u okviru Mreže i bila rasformirana ubrzo pošto je Glenon-Hajtov klonirani unuk poginuo na Renesansi. Dva dana posle devetnaestog rođendana, Kasad se prijavio SILI:tlo, i bio odbijen. Devet dana se

opijao, probudio se u jednom od najdubljih tunela Košnice Lususa i shvatio da mu je neko - ko je očito završio dopisni kurs iz hirurgije - ukrao implantirani vojni komlog, da mu je opozvana univerzalna kartica i pristup dalekobacaču i da mu glava istražuje nove granice bola.

Kasad je radio na Lususu jednu standardnu godinu, uštedeo preko šest hiljada maraka i dopustio da fizički rad pod gravitacijom 1.3 ES *Earth Standard - Zemljina standardna gravitacija*. - *Prim. prev.* stavi tačku na njegovu marsovsku krhkost. U vreme kada je ušteđevinu iskoristio da se odveze do Maui-Kovenanta drevnim teretnjakom sa solarnim jedrom i montiranim Hokingovim pogonom, Kasad je po standardima Mreže još bio vitak i visok, ali ono mišića koliko je imao funkcionisalo je predivno po bilo čijim standardima.

Stigao je na Maui-Kovenant tri dana pre početka žestokog i nepopularnog Ostrvskog rata i zapovedniku SILE:kombinovano u Prvencu konačno je toliko dosadilo da svakog dana gleda mladog Kasada kako čeka pred njegovom kancelarijom da je momku dozvolio da se prijavi 23. puku za snabdevanje kao pomoćni vozač hidrofolije. Posle jedanaest standardnih meseci kaplar Fedman Kasad iz Dvanaestog pokretnog pešadijskog bataljona odlikovan je sa dva Grozda za isticanje u službi, Senatskom pohvalom za hrabrost u kampanji u Ekvatorijalnom arhipelagu i sa dva Purpurna srca. Takođe je određen za školu komandovanja SILE i sledećim konvojem poslat u Mrežu.

Kasad ju je često sanjao. Nikada joj nije saznao ime, ona nikada nije progovorila, ali mogao je da prepozna njen dodir i miris u potpunom mraku među hiljadu drugih. Nazivao ju je u mislima Misterijom.

Kada su ostali mladi oficiri odlazili u kurvanje ili u potragu za devojkama među domorodačkim stanovništvom, Kasad je ostajao u bazi ili išao u duge šetnje kroz nepoznate gradove. Krio je svoju opsednutost Misterijom, znajući sasvim dobro šta bi zbog toga pisalo u psihološkom izveštaju. Ponekad, na bivakovanju ispod višestrukih meseca ili pri nultoj gravitaciji transportera za trupe nalik na matericu, Kasad bi shvatio koliko je zaista bezumna njegova ljubavna veza sa fantomom. Ali onda bi se prisetio malog mladeža

ispod njene leve dojke, koji je jedne noći poljubio, osetivši otkucaje njenog srca pod usnama dok se samo tlo treslo od plotuna velikih topova blizu Verduna. Setio bi se nestrpljivog pokreta kojim bi začušljala kosu, obraza oslonjenog o njegovu butinu. Mladi oficiri otišli bi u grad ili u kolibe blizu baze, a Fedman Kasad bi pročitao još jednu knjigu iz istorije, trčao uz perimetar ili se bavio taktičkim strategijama na svom komlogu.

Nije trebalo dugo da Kasad privuče pažnju pretpostavljenih.

Za vreme neobjavljenog rata sa slobodnim rudarima u Teritorijama prstena Lambert, poručnik Kasad je bio taj koji je poveo preživle pešadinke i marince-čuvare da proseku dno starog okna izbušenog na asteroidu Peregrin kako bi evakuisali osoblje konzulata i građane Hegemonije.

Ali tek je za vreme kratke vladavine Novog Proroka na Kom-Rijadu kapetan Fedman Kasad privukao pažnju čitave Mreže.

Kapetan SILE:svemir na jedinom brodu Hegemonije udaljenom dve skok-godine od tog kolonijalnog sveta bio je u zvaničnoj poseti kada je Novi Prorok odabrao da povede trideset miliona šiita Novog Poretka protiv dva kontinenta suni trgovaca i devedeset hiljada naseljenih nevernika iz Hegemonije. Kapetan broda i pet njegovih oficira bili su zarobljeni. Hitne fetlinijske poruke sa Tau Ceti Centra zahtevale su da oficir sa najvišim činom na HS *Hegemony Ship* - *brod Hegemonije*. - *Prim. prev.* Denijev, koji se nalazio u orbiti, sredi situaciju na Kom-Rijadu, oslobodi sve taoce i ukloni Novog Proroka... ne pribegavajući nuklearnom oružju u atmosferi planete. Denijev je bio stari orbitalni odbrambeni osmatrač. On nije ni nosio nuklearno oružje koje bi se moglo upotrebiti u atmosferi. Oficir s najvišim činom bio je kapetan SILE:kombinovano Fedman Kasad.

Trećeg dana revolucije, Kasad se spustio jedinim borbenim čamcem sa Denieva u glavno dvorište Velike džamije u Mašadu. On i još trideset četiri vojnika SILE posmatrali su kako rulja narasta na trista hiljada ratnika koje je odbijalo samo zaštitno polje čamca i nedostatak naređenja Novog Proroka za napad. Novi Prorok lično više nije bio u Velikoj džamiji; odleteo je na severnu hemisferu Rijada kako bi se pridružio pobedničkom slavlju.

Dva sata pošto se spustio, kapetan Kasad je kročio iz svog broda

i emitovao kratku objavu. Rekao je da je on odgajan kao musliman. Takođe je objavio da su tumačenja Kurana posle vremena šiitskog semebroda nedvosmisleno pokazale da Alah ne bi ni oprostio ni dopustio klanje nedužnih, bez obzira na to koliko su džihada objavili hvalisavi jeretici poput Novog Proroka. Kapetan Kasad je vođama trideset miliona fanatika dao tri sata da predaju svoje taoce i vrata se kućama, na pustinjski kontinent Kom.

U prva tri dana revolucije, armije Novog Proroka okupirale su većinu gradova na dva kontinenta i uzele više od dvadeset sedam hiljada talaca iz Hegemonije. Streljački vodovi danonoćno su bili zauzeti smirivanjem drevnih teoloških razmirica - procenjivalo se da je najmanje četvrt miliona sunija bilo pobijeno za prva dva dana okupacije Novog Proroka. U odgovoru na Kasadov ultimatum, Novi Prorok je objavio da će svi nevernici biti pobijeni te večeri, odmah posle njegovog televizijskog obraćanja uživo. Takođe je naredio napad na Kasadov borbeni čamac.

Izbegavajući snažne eksplozive zbog Velike džamije, revolucionarna garda upotrebila je automatsko oružje, naboje plazme i napade živom silom. Zaštitno polje je izdržalo.

Televizijsko obraćanje Novog Proroka počelo je petnaest minuta pre isteka Kasadovog ultimatum. Novi Prorok se saglasio s Kasadovom tvrdnjom da će Alah užasno kazniti jeretike, ali je objavio da su nevernici iz Hegemonije ti koji će biti tako kažnjeni. Bilo je to jedini put da je Novi Prorok uopšte viđen kako gubi nerve pred kamerama. Vrišteći, dok mu je letela pljuvačka, naređivao je da borci ponovo krenu u napad na spušteni borbeni čamac. Objavio je da se upravo u tom trenutku sklapa na desetine fisisjkih bombi u okupiranom reaktoru Moć za mir, u Aliju. S njima, snage Alaha uzdići će se i u sam svemir. Prva fisisjska bomba, objasnio je, biće upotrebljena istog popodneva, na Kasadovom satanskom borbenom čamcu. Novi Prorok je onda počeo da detaljno opisuje kako će taoći iz Hegemonije biti pogubljeni; u tom trenutku isteklo je vreme koje im je Kasad bio ostavio.

Kom-Rijad bio je, zahvaljujući sopstvenom izboru i nesreći udaljenog položaja, tehnički primitivan svet. Ali stanovnici nisu bili toliko primitivni da nisu imali aktivnu datasferu. Niti su revolucionarne

mule koji su vodili invaziju bili toliki protivnici 'Velikog Satane nauke Hegemonije' da odbiju da se uključe u globalnu mrežu podataka svojim ličnim komlogovima.

HS Denijev je posejao dovoljno špijunskih satelita da u 17.29 po centralnom vremenu Kom-Rijada datasfera bude prisluškivana do te mere da je brod Hegemonije identifikovao šesnaest hiljada osam stotina i trideset revolucionarnih mula po njihovim pristupnim šiframa. U 17.29, dakle, špijunski sateliti počeli su da svojim podacima o meti u stvarnom vremenu hrane dvadeset jedan odbrambeni satelit u perimetru koji je Kasadov borbeni čamac ostavio u niskoj orbiti. To odbrambeno orbitalno oružje bilo je toliko staro da je misija Denijeva bila da ga vrati u Mrežu kako bi se tamo bezbedno uništilo. Kasad je predložio da se upotrebi na drugi način.

Tačno u 17.30 devetnaest malih satelita detoniralo je svoja jezgra za fuziju. Nekoliko nanosekundi pre njihovog samouništenja proizvedeni X zraci bili su dovedeni u žižu, upereni i otpušteni u šesnaest hiljada osam stotina i trideset nevidljivih, ali vrlo koherentnih zrakova. Drevni odbrambeni sateliti nisu bili načinjeni za upotrebu u atmosferi i imali su efektivni radijus uništenja manji od jednog milimetra. Na svu sreću, to je bilo sasvim dovoljno. Nisu svi upereni zraci prodrli kroz ono što je stajalo između mula i neba. Petnaest hiljada sedam stotina i osamdeset četiri jeste.

Efekt je bio trenutani i dramatičan. Kod svih meta mozak i moždana tečnost proključali su, pretvorili se u paru i razneli lobanju u kojoj su se nalazili, na paramparčad. Novi Prorok se nalazio usred svog prenosa uživo širom planete - bukvalno je izgovorio polovinu reči 'jeretik' - kada je bilo tačno 17.30.

Gotovo dva minuta na TV ekranima i zidovima širom planete stajala je slika obezglavljenog tela Novog Proroka koje je palo preko mikrofona. Onda je Fedman Kasad upao na sve frekvencije kako bi objavio da je njegov sledeći rok jedan sat od tog trenutka, i da će svaki postupak protiv talaca izazvati još dramatičniju demonstraciju Alahovog nezadovoljstva.

Nije bilo odmazde.

Te noći, u orbiti oko Kom-Rijada, Misterija je posetila Kasada prvi put posle njegovih kadetskih dana. On je spavao, ali poseta je bila

više od sna i manje od alternativne stvarnosti u MIT:ŠKO simulacijama. Žena i on ležali su jedno do drugog pod lakim prekrivačem ispod razrušenog krova. Koža joj je bila topla i naelektrisana, lice jedva nešto više od blede konture naspram noćne tame. Iznad njih zvezde samo što su počele da blede u lažnoj svetlosti praskozorja. Kasad shvati da ona pokušava da razgovara s njim; njene meke usne obrazovale su reči koje su bile tik ispod Kasadovog slušnog praga. Na tren se povukao kako bi joj bolje video lice i, učinivši to, istoga trena izgubio kontakt. Probudio se u svojoj mreži za spavanje, vlažnih obraza, a zujanje brodskih sistema zvučalo mu je čudno poput disanja neke poluprobudene zveri.

Posle devet standardnih brodskih nedelja Kasad se našao pred komisijom vojnog suda SILE na Friholmu. Znao je, kada je doneo odluku na Kom-Rijadu, da njegovi pretpostavljeni neće imati drugog izbora osim da ga razapnu, ili unaprede.

SILA se ponosila time da je pripremljena za sve nepredviđene situacije u Mreži ili kolonijalnim regionima, ali ništa od te pripremljenosti nije moglo da joj na pravi način u Boju u Južnoj Bresiji i onome što je otuda proisteklo za Novi Bušido.

Kodeks novog Bušida, koji je upravljao životom pukovnika Kasada, razvio se iz neophodnosti da vojnička klasa opstane. Posle opscenosti s kraja dvadesetog i početka dvadeset prvog veka na Staroj Zemlji, kada su vojničke vođe svoje nacije prepuštale strategijama u kojima je čitavo civilno stanovništvo bilo legitimna meta dok su njegovi uniformisani egzekutori sedeli bezbedni u samodovoljnim bunkerima pedeset metara pod zemljom, odvratnost preživelih civila bila je tolika da je više od jednog veka reč 'vojno' bila poziv na linč.

Kako se Novi Bušido razvijao, kombinovao je drevne koncepte časti i individualne hrabrosti sa potrebom da se civili poštede kad god je to moguće. On je takođe uvideo mudrost u povratku prenapoleonskim konceptima malih, 'ograničenih' ratova, sa preciznim ciljevima i zabranjenim ispadima. Kodeks je zahtevao odricanje od nuklearnog oružja i kampanja strateškog

bombardovanja u svim slučajevima, osim onih najekstremnijih ali, i više od toga, zahtevao je povratak starozemaljskim srednjovekovnim konceptima bojeva: tuku se male, profesionalne snage, na dogovorenom mestu i u dogovoreno vreme, kako bi uništenje javne i privatne imovine bilo najmanje moguće.

Ovaj Kodeks dobro je delovao u prva četiri veka širenja posle Hedžire. Činjenica da su najvažnije tehnologije bile suštinski zamrznute u mestu tokom tri od ta četiri veka išla je Hegemoniji u račun, jer joj je monopol na upotrebu dalekobacača dopuštao da skromne resurse SILE koristi na pravom mestu i u potrebnom vremenskom rasponu. Čak i udaljen neizbežnim godinama vremenskog duga, nijedan kolonijalni ili nezavisni svet nije mogao da se nada da će moći da se suprotstavi moći Hegemonije. Incidenti poput političke pobune na Maui-Kovenantu, sa tamošnjim jedinstvenim gerilskim ratovanjem, ili verskog bezumlja na Kom-Rijadu, okončani su brzo i čvrsto, a svaki ispad pri takvim pohodima ukazivao je na važnost povratku strogom Kodeksu novog Bušida. Ali uprkos svim proračunima i primpremama SILE, niko nije kako treba isplanirao neizbežni sukob s Proteranima.

Proterani su bili jedina spoljna pretnja Hegemoniji četiri veka pošto su preci varvarskih hordi napustili Sunčev sistem u svojoj primitivnoj floti propustljivih O'Nilovih gradova, zatumbanih asteroida i eksperimentalnih poljoprivrednih grozdova kometa. Čak pošto su Proterani stekli i Hokingov pogon, zvanična politika Hegemonije i dalje je bila u tome da se oni ignorišu dok god njihovi grozdovi ostaju u međuzvezdanom mraku i ograničavaju se na male pljačkaške pohode unutar sistema, radi prikupljanja malih količina vodonika sa gasnih džinova i vodenog leda sa nenastanjenih meseca.

Rane pogranične čarke, poput onih na Bentovom svetu i GHC 2990, smatrane su odstupanjima, od malog interesa za Hegemoniju. Čak je i žestoka bitka za Li Tri doživljena kao problem za Kolonijalnu službu, i kada je operativna grupa SILE stigla, šest lokalnih godina posle napada a pet godina pošto su Proterani otišli, sva zverstva bila su lako zaboravljena zahvaljujući mišljenju da se nikakav varvarski napad neće ponoviti sada kada je Hegemonija već odlučila da pokaže mišiće.

U decenijama posle Li Trija, SILA i svemirske snage Proteranih čarkale su se u stotinu pograničnih oblasti, ali, ako se izuzmu čudnovati sukobi marinaca na bezvazдушnim i bestežinskim mestima, nije bilo sukoba pešadije. Priče u Mreži Svetova množile su se: Proterani nikada neće predstavljati pretnju svetovima sličnim Zemlji zbog svog vekovnog prilagođavanja bestežinskom stanju; Proterani su evoluirali u nešto više - ili manje - od ljudskog; Proterani ne poseduju tehnologiju dalekobacača, niti će je ikada posedovati, pa tako nikada neće ni biti pretnja za SILU. A onda je došla Bresija.

Bresija je bila jedan od onih samodovoljnih, nezavisnih svetova, zadovoljan kako svojim zgodnim pristupom Mreži tako i osmomesečnom udaljenošću od nje; bogatio se izvozom dijamanta, čičkovog korena i svoje neuporedive kafe, lukavo odbijajući da postane kolonijalni svet, ali i dalje zavisan od protektorata Hegemonije i zajedničkog tržišta u ispunjenju svojih ambicioznih ekonomskih ciljeva. Kao što je bio slučaj s većinom takvih svetova, Bresija je bila ponosna na svoje odbrambene snage: dvanaest bakljobrodova, preuređeni napadački nosač koji je SILA:svemir otpisala pre pola veka, četrdeset ili više malih, brzih orbitalnih patrolnih letelica, stalna armija od devedeset hiljada dobrovoljaca, poštovanja vredna okeanska mornarica i skladište nuklearnog oružja nagomilanog u čisto simbolične svrhe.

Hegemonijine stanice za osmatranje primetile su Hokingov trag Proteranih, ali on je pogrešno protumačen kao nova migracija koja sistemu Bresije neće prići bliže od pola svetlosne godine. Umesto toga, uz jednu jedinu korekciju kursa, koja nije bila primećena sve dok roj nije bio u radijusu Ertovog oblaka, Proterani su se stuštili na Bresiju kao neka starozavetna pošast. Najmanje sedam standardnih meseci razdvajalo je Bresiju od bilo kakvog mogućeg spasa sa Hegemonije, čak i samog odgovora.

Bresijine svemirske snage zbrisane su u prvih dvadeset sati borbe. Roj Proteranih je onda ubacio više od tri hiljade brodova u Bresijin cislunarni svemir i započeo sa sistematskim uništavanjem planetarne odbrane.

Taj svet bili su nastanili prizemni naseljenici iz Srednje Evrope, u prvom talasu Hedžire, i njegova dva kontinenta nosila su prozaična

imena Severna Bresija i Južna Bresija. U Severnoj Bresiji nalazila se pustinja, visoka tundra i šest velikih gradova nastanjenih uglavnom žeteocima čičkovog korena i petrolejskim inženjerima. Južna Bresija, mnogo umerenije klime i geografije, bila je dom za većinu od četiri stotine miliona ljudi na tom svetu, i za ogromne plantaže kafe.

Kao da žele da pokažu kako je nekada izgledao rat, Proterani su očistili Severnu Bresiju - napali su najpre iz nekoliko stotina nuklearnih oruđa lišenih radioaktivnih padavina, i taktičkim plazma-bombama, potom zracima smrti i, konačno, veštački odgajenim virusima. Pobegla je samo šačica od četrnaest miliona stanovnika. Južna Bresija nije bombardovana, osim pojedinih vojnih ciljeva, aerodroma i velike luke Solno.

Doktrina SILE smatrala je da, dok se jedan svet može redukovati iz orbite, prava vojna okupacija industrijalizovane planete nije moguća; smatralo se da su problemi oko logistike sletanja, ogromne oblasti koju treba okupirati i nezgrapne veličine okupatorske vojske krajnji argumenti protiv okupacije.

Proterani očigledno nisu čitali knjige sa doktrinom SILE. Dvadeset trećeg dana opsade, više od dve hiljade padobrodova i borbenih čamaca palo je na Južnu Bresiju. Ono što je preostalo od bresijskih vazdušnih snaga, uništeno je u prvim satima invazije. Dve nuklearne sprave zaista su i bile detonirane na oblasti spuštanja Proteranih: prvu su odbila energetska polja, druga je uništila jedan jedini izviđački brod, koji je mogao biti i mamac.

Kako se ispostavilo, Proterani se jesu fizički izmenili za tri veka. Jesu više voleli okruženje sa nultom gravitacijom. Ali njihovi mobilni pešadijski energijom napajani egzoskeleti jako dobro su im služili, i, posle samo nekoliko dana, u crno odevene trupe Proteranih, dugih udova, rojile su se iznad gradova Južne Bresije kao najezda džinovskih paukova.

Poslednji organizovani otpor prestao je devetnaestog dana invazije. Bakminster, prestonica, pao je istog dana. Poslednja fetlinijska poruka Bresije za Hegemoniju bila je presečena usred prenosa, jedan sat pošto su trupe Proteranih ušle u grad.

Pukovnik Fedman Kasad stigao je sa Prvom flotom SILE

dvadeset jednu standardnu nedelju kasnije. Trideset bakljobrodova klase omega, koji su štitili jedan jedini, dalekobacačem opremljeni skok-brod, prodrlo je u sistem velikom brzinom. Sfera singularnosti aktivirana je tri sata posle zaustavljanja kovita, deset sati potom u sistemu je bilo četiri stotine brodova SILE. Kontrainvazija započela je dvadeset jedan sat kasnije.

Bila je to matematika prvih minuta Boja na Bresiji. U Kasadovim sećanjima na te dane i nedelje nije se nalazila matematika, već strašna lepota borbe. Bilo je to prvi put da je skok-brod upotrebljen za bilo šta iznad nivoa divizije, i nastala je očekivana zbrka. Kasad je prošao sa udaljenosti od pet svetlosnih minuta i pao na šljunak i žutu prašinu zato što je portal dalekobacača borbenog čamca gledao niz strminu klizavu od blata i krvi prvih odeljenja koja su prošla. Kasad je ležao u blatu i gledao nizbrdo, u ludilo. Deset od sedamnaest borbenih čamaca sa dalekobacačima bilo je oboreno i gorelo je, raštrkano po podnožjima brda i poljima plantaža, poput pokvarenih igračaka. Zaštitna polja još ispravnih čamaca skupljala su se pod naletom projektila i CPB vatre što se u oblasti za sletanje pretvarala u kupole narandžastog plamena. Kasadov taktički displej bio je u potpunom haosu; njegov vizir pokazivao je zbrku nemogućih vektora vatre, treperio crvenim fosforom tamo gde su umirali vojnici SILE i prigušujućim obrisima Proteranih preko toga. Neko je vrištao: "O, prokletstvo! Prokletstvo! O, prokletstvo!" na njegovoj primarnoj komandnoj liniji, a implantati su registrovali prazninu tamo gde je trebalo da se nalaze podaci o Komandnoj grupi.

Neki redov pomože mu da ustane i Kasad otrese blato s komandne palice, pa se pomeri da napravi mesta sledećem odeljenju koje je prolazilo kroz dalekobacač; rat je započeo.

Od prvih minuta koje je proveo u Južnoj Bresiji, Kasad je shvatio da je Novi Bušido mrtav. Osamdeset hiljada izvrsno naoružanih i obučениh vojnika SILE:tlo napredovalo je iz oblasti spuštanja, tražeći bitku na nenastanjenom mestu. Snage Proteranih povukle su se iza linije spaljene zemlje, ostavljajući samo nagazne mine i mrtve civile. SILE je upotrebila dalekobacače kako bi sprečila manevar neprijatelja, kako bi ga primorala da se bori. Proterani su odgovorili baražnom vatrom iz nuklearnog i plazma-oružja, prikovavši kopnene

trupe pod poljima sila, dok se pešadija Proteranih povlačila ka pripremljenim odbrambenim položajima oko gradova i oblasti za spuštanje padobrodova.

Nije bilo brzih pobeda u svemiru koje bi poremetile ravnotežu u Južnoj Bresiji. Uprkos lažnim napadima i povremenim žestokim bitkama, Proterani su zadržali potpunu kontrolu nad svime što se nalazilo na tri AU od Bresije. Jedinice SILE:svemir povukle su se i usredsredile na to da flota ostane u dometu dalekobacača i da štiti primarni skok-brod.

Ono što je bilo predviđeno kao dvodnevna bitka, produžilo se na trideset dana, zatim na šezdeset. Ratovanje je bilo bačeno natrag, u dvadeseti ili dvadeset prvi vek: dugi, sumorni pohodi kroz prašinu opeka uništenih gradova, preko leševa civila. Prvobitnih osamdeset hiljada vojnika SILE bilo je samleveno, pojačanje od još stotinu hiljada desetkovano, i tada je zatraženo dodatnih dve stotine hiljada. Samo je smrknuta rešenost Meine Gledston i desetak drugih odlučnih senatora produžavala rat, i terala trupe u smrt, dok su milijarde glasova Svestvari i Savet AI tražili povlačenje.

Kasad je gotovo smesta shvatio promenu taktike. Njegovi instinkti uličnog borca izbili su na površinu pre nego što je najveći deo njegove divizije bio zbrisan u Boju za Gromadu. Dok su drugi zapovednici SILE gotovo prestali da funkcionšu, zaleđeni u neodlučnost zbog ovog kršenja Novog Bušida, Kasad je - dok je komandovao svojim pukom, a privremeno i divizijom, posle nuklearnog napada na Komandnu grupu Delta - trampio ljude za vreme i tražio da mu se dopusti fuziono oružje kao udarna sila za njegov protivnapad. U trenutku kada su se Proterani povukli, devedeset sedam dana posle 'spasavanja' Bresije od strane SILE, Kasad je zaslužio nadimak sa dvostrukom oštricom - Kasapin Južne Bresije. Govorkalo se da ga se plaše čak i njegove trupe.

A Kasad je sanjao nju, u snovima koji su bili više - i manje - od snova.

Poslednje noći Boja za Gromadu, u lavirintu mračnih tunela, gde su Kasad i njegove grupe lovaca-ubica koristile zvučno oružje i gas T-5 kako bi isterali napolje poslednje ostatke komandosa Proteranih, pukovnik je zaspao usred plamena i krikova i osetio dodir njenih

dugih prstiju na obrazu i meki pritisak njenih grudi uza se.

Kada su ušli u Novi Beč, ujutro posle svemirskog udara koji je Kasad zatražio, dok su trupe pratile kao staklo glatke, dvadeset metara široke spaljene brazde na putu u razoreni grad, Kasad je gledao redove ljudskih glava koje su ležale na pločniku, pažljivo poređane kao za dobrodošlicu spasilačkim trupama SILE, sa optužujućim pogledima. Kasad se onda vratio svom komandnom EMV-u, zatvorio kapke i - sklupčavši se u toploj tami koja je smrdela na gumu, zagrejanu plastiku, nabijene jone - čuo njen šapat iznad brbljanja C3 kanala i šifara implanta.

U noći pre povlačenja Proteranih, Kasad je napustio konferenciju zapovednika na brodu HS Brazil, prešao dalekobacačem u svoj štab u Neizbrisivosti, severno od doline Hajn, i odvezao se komandnim kolima do vrha, da posmatra završno bombardovanje. Najbliži taktički nuklearni udari bili su četrdeset pet kilometara odatle. Plazma-bombe cvetale su kao narandžasto i krvavocrveno cveće posađeno u savršenom redu. Kasad je izbrojao više od dve stotine poigravajućih stubova zelene svetlosti dok su zraci paklenog biča cepali široku visoravan u komadiće. I pre nego što je zaspao, dok je sedeo na ivici mlaznika svog EMV-a i otresao blede naknadne slike iz očiju, ona je došla. Nosila je bledoplavu haljinu i lako stupala padinom između mrtvog čičkovog korenja. Lahor je podigao rub meke tkanine njene haljine. Lice i ruke bili su joj blede, gotovo prozirni. Pozvala ga je po imenu - gotovo je mogao da čuje reči - a onda se drugi talas bombardovanja dokotrljao ravnicom ispod njega, i sve se izgubilo u buci i plamenu.

Kao što je obično slučaj u vasioni, kojom očigledno vlada ironija, Fedman Kasad je prošao netaknut kroz devedeset sedam dana najgoreg vojevanja koje je Hegemonija ikad videla, da bi bio ranjen dva dana pošto su se poslednji od Proteranih povukli u svoje brodove - roj u bekstvu. Bio je u zgradi Građanskog centra u Bakminsteru, u jednoj od tri peostale zgrade u gradu, i davao kratke odgovore na glupa pitanja robota-reportera iz Mreže Svetova, kada je petnaest spratova iznad njega eksplodirala skrivena plazma-bomba, ne veća od mikroprekidača, oduvala robota-reportera i dva Kasadova ađutanta kroz rešetku ventilatora dole na ulicu, a na njega

sručila zgradu.

Kasad je medevakuisan do štaba divizije, a onda dalekobacačem prenet na skok-brod koji je sada orbitirao oko drugog meseca Bresije. Tamo su ga oživeli i stavili na puni sistem za održavanje života, dok su visoke vojne starešine i političari Hegemonije odlučivali šta da rade s njim.

Zahvaljujući vezi dalekobacača i medijskim pokrivanjem Bresije u stvarnom vremenu, pukovnik Fedman Kasad postao je neka vrsta cause cQIFbre. Milijarde, užasnite divljaštvom pohoda na Južnu Bresiju - koje nije imalo presedana, bile bi zadovoljne da vide Kasada na vojnom sudu, optuženog za ratne zločine. CEO Gledston i mnogi drugi smatrali su Kasada i druge zapovednike SILE spasiocima.

Na kraju, Kasada su smestili na bolnički kovit-brod, radi laganog povratka u Mrežu. Pošto bi se najveći deo fizičkih opravki ionako izvodio u fugi, donekle je imalo smisla pustiti stare bolničke brodove da rade na teškim ranjenicima i mrtvima koji su se mogli oživeti. U vreme kada Kasad i ostali pacijenti stignu do Mreže Svetova, biće spremni za aktivnu službu. Još važnije, Kasad će nagomilati vremenski dug od najmanje osamnaest standardnih meseci i sve te nedoumice oko njegove ličnosti biće u to vreme odavno zaboravljene.

Kasad se probudio da bi ugledao tamno obličje žene koja se nadosila nad njim. Za tren je bio siguran da je to ona, a onda je shvatio da je to medicinarka SILE.

"Jesam li mrtav?" šapnu on.

"Bili ste. Nalazite se na HS Meriku. Prošli ste kroz oživljavanje i obnavljanje nekoliko puta, ali verovatno se toga ne sećate zbog mamurluka fuge. Spremni smo za sledeći korak u fizičkoj terapiji. Da li biste želeli da pokušate da hodate?"

Kasad podiže ruku da prekrije oči. Čak i tako dezorijentisan usled fuge, sada se sećao bolnih terapijskih seansi, dugih sati u kupkama RNA virusa, i hirurgije. Ponajviše hirurgije. "Kuda putujemo?" upita on, i dalje zaklanjajući oči. "Zaboravio sam kako se vraćamo u Mrežu."

Medicinarka se osmehnu, kao da je to pitanje postavljao svaki put kada bi izašao iz fuge. Možda i jeste. "Ući ćemo kod Hiperiona i Vrta", reče ona. "Upravo ulazimo u orbitu oko..."

Ženu prekinu zvuk koji kao da je najavljivao smak sveta - duvanje velikih limenih truba, cepanje metala, vrištanje furija. Kasad se skotrlja s kreveta, obavivši oko sebe dušek dok je padao pod jednom šestinom g. Uraganski vetrovi poneše ga; klizio je preko palube, na njega su padali bokali, poslužavnici, posteljina, knjige, tela, metalni instrumenti, i bezbroj drugih predmeta. Muškarci i žene su vrištali, glasovi su im se uzdizali u falsetu dok je vazduh jurio napolje, iz odeljenja. Kasad oseti kako dušek udara o zid; on pogleda između stisnutih pesnica.

Metar od njega, pauk veličine fudbalske lopte divlje je mahao nogama i pokušavao da se prodene kroz pukotinu koja se iznenada pojavila u oplati. Noge te stvari bez zglavaka kao da su odbijale papir i druge otpatke u kovitlacu oko nje. Pauk se okrenu i Kasad shvati da je to glava medicinarke; glava joj je otkinuta pri prvoj eksploziji. Njena duga kosa zapalacala je po Kasadovom licu. Onda se pukotina proširi do veličine pesnice i glava nestade kroz nju.

Kasad se povuče gore upravo kada je zamajac prestao sa kovitom, i 'gore' prestalo da postoji. Jedine sile u igri sada su bili uraganski vetrovi koji su i dalje bacali sve u odeljenju prema pukotinama i rupama u oplati, i mučno posrtanje i prevrtanje broda. Kasad zapliva protiv svega toga, povlačeći se prema vratima, ka hodniku zamajca, koristeći sve za šta je mogao da se uhvati, praćakajući se nogama, bez oslonca za ruke, poslednjih pet metara. Metalna tacna udari ga iznad oka; leš sa prokrvavljenim očima umalo ga ne ugura natrag u odeljenje. Hermetička vrata za slučaj opasnosti beskorisno su udarala u mrtvog marinca, čije je telo u svemirskom odelu sprečavalo komoru da se zatvori. Kasad se ukotrlja u šaht zamajca i povuče leš za sobom. Vrata se hermetički zatvoriše za njim, ali u šahtu nije bilo nimalo više vazduha nego u odeljenju. Negde se vrisak sirena istanji u nečujnost.

Kasad je takođe vrištao, pokušavajući da smanji pritisak kako mu pluća i bubne opne ne bi prsli. Zamajac je još crpao vazduh; on i leš bili su usisani sto trideset metara u glavni deo broda. Zajedno su se

tumbali šahtom zamajca u jezivom valceru.

Kasadu je trebalo dvadeset sekundi da na odelu marinca aktivira otvore za slučaj opasnosti, još minut da izbaci čovekov leš i da smesti sopstveno telo unutra. Bio je najmanje deset centimetara viši od mrtvaca, i mada je odelo bilo sačinjeno tako da omogući nešto širenja, ipak ga je bolno štípalo oko vrata, ručnih zglobova i kolena. Kaciga mu je stezala čelo kao obložene mengele. Ugrušci krvi i vlažnog belog materijala bili su slepljeni za unutrašnjost vizira. Parče šrapnela, koje je ubilo marinca, ostavilo je ulaznu i izlaznu rupu, ali odelo je učinilo sve što je moglo da se hermetički zatvori. Svetla na prsima mahom su bila crvena i odelo nije reagovalo kada mu je Kasad naredio da mu da izveštaj o stanju, ali udisnik je radio, mada zabrinjavajuće škripavo.

Kasad proba radio u odelu. Ništa, čak ni podloga statike. On pronade kabl komloga i utaknu ga u termeks trupa. Ništa. Tada se brod ponovo zatrese, metal zavibrira od niza udaraca, i Kasad odlete na zid šahta zamajca. Kraj njega se protumba jedan od transportnih kaveza, sa presečenim kablovima koji su šibali poput pipaka uzbuđene morske sase. U kavezu je bilo leševa, a još tela bilo je izmešano duž segmenata spiralnog stepeništa koje se još netaknuto pružalo s unutrašnje strane šahta. Kasad se praćaknu i prevali preostalu udaljenost do kraja šahta, da bi ustanovio da su hermetična vrata zapečaćena, da se i sam šaht zamajca zatvorio, ali da se u primarnoj oplati nalaze rupe dovoljno velike da se kroz njih proveze komercijalni EMV.

Brod ponovo posrnu i poče divlje da se obrće, zasuvši Kasada i sve ostalo u šahtu složenim novim koriolis silama. Kasad je visio o iskidanom metalu i provlačio se kroz pukotine u trostrukom koritu HS Merika.

Umalo se nije nasmejao kada je ugledao unutrašnjost. Ko god da je gađao stari bolnički brod, učinio je to kako treba, seckajući i ubadajući korito CPB-ima sve dok zatvarači pod pritiskom nisu popustili, jedinice za samozatvaranje popucale, daljinske kontrole oštećenja pretrpele preveliki napon, a unutrašnje oplatale popadale. Onda je neprijateljski brod smestio projekte sa bojnim glavama u utrobu grdosije na način koji su pripadnici SILE:svemir staromodno

zvali hitac u kanister. Učinak je bio sasvim sličan aktiviranju protivpešadijske granate u prenatrpanom pacovskom lavirintu.

Svetla su sjala kroz hiljadu rupa, tu i tamo prelazila u živopisne zrake kada bi pronašla koloidalnu bazu u lebdećoj izmaglici krvi ili podmazivača. S mesta na kom je visio i izvijao se prateći trzaje i posrtaje broda, Kasad je mogao da vidi dvadeset ili više tela, golih i iskidanih, i svako se kretalo sa varljivom gracioznošću podvodnog baleta mrtvih pri nultoj gravitaciji. Leševi su mahom lebdeli unutar sopstvenih malih sunčevih sistema krvi i tkiva. Nekoliko ih je gledalo Kasada od pritiska iskolačenim očima, poput karikatura, i kao da su ga dozivali da im priđe, povremenim, mlitavim pokretima ruku i nogu.

Kasad se praćaknu kroz olupinu kako bi stigao do glavnog šahta koji je vodio do komandnog jezgra. Nije video nikakvo oružje - izgleda da niko, osim marinca, nije stigao da obuče odelo - ali znao je da se oružje nalazi u komandnom jezgru ili u odajama za marince na krmi.

Kasad se zaustavi kod poslednje iskidane komore pod pritiskom i zagleda se. Ovaj put se zaista nasmejao. Iza te tačke nije bilo ni glavnog šahta ni krmelog odeljka. Uopšte nije bilo broda. Ovaj deo - sa zamajcem i medicinskim odeljenjem, iskrivljeni komad trupa - bio je otkinut od broda, onako kako je Beovulf lako otkinuo ruku sa Grendelovog tela. Poslednja, nezapečaćena vrata ka šahtu vodila su u otvoreni svemir. Nekoliko kilometara dalje, gledao je Kasad, prevrtala se u sjaju sunčeve svetlosti desetina drugih razorenih fragmenata HS Merika. Planeta zelene boje i boje lapisa pomaljala se toliko blizu da Kasad oseti nalet akrofobije i čvršće se uhvati za dovratnik. Dok je gledao, jedna zvezda se uzdiže iznad ruba planete, lasersko oružje žmirnu svojim morzeovim znacima boje rubina i proburaženi deo broda, udaljen od Kasada pola kilometra preko bezdana vakuuma, ponovo se rasprsnu u kapi metala pretvorenog u paru, ledene krhotine i zakovitlane crne mrljice, koje Kasad prepozna kao tela.

Kasad se povuče dublje u skrovište iskrivljene olupine i razmotri situaciju. Odelo marinca nije moglo da izdrži duže od još jednog sata - Kasad je već mogao da oseti zadah pokvarenog udisnika kao od pokvarenih jaja - a dok se borio u olupini, nije video nikakav

hermetični odeljak niti kontejner. Kada bi čak i pronašao kasetu ili vazдушnu komoru u kojoj bi mogao da se sakrije, šta onda? Kasad nije znao da li je planeta ispod Hiperion ili Vrt, ali bio je siguran da ni na jednom od ta dva sveta SILA nije prisutna. Takođe je bio sasvim siguran da nikakve lokalne odbrambene snage ne bi izazvale ratni brod Proteranih. Proći će dani pre nego što ijedna patrolna letelica ne stigne da istraži olupinu. Bilo je sasvim verovatno, znao je Kasad, da orbita zatumbanog krša, koji je on sada nastanjivao, opadne pre nego što bilo ko uzleti da ga proveriti, i pošalje hiljade tona iskrivljenog metala u plameni pad kroz atmosferu. Lokalcima se to ne bi dopalo, znao je i to, ali, s njihove tačke gledišta, možda je bilo prihvatljivije pustiti da im na tlo padne parče neba nego suprotstaviti se Proteranima. Ako bi planeta i posedovala primitivnu orbitalnu odbranu ili CPB-e na tlu, shvati on s mračnim osmehom, za njih bi pametnije bilo da raznesu olupinu nego da gađaju brod Proteranih.

Kasadu sve to ne bi ništa značilo. Osim ako brzo ne učini nešto, biće mrtav mnogo pre nego što ostaci broda budu ušli u atmosferu ili lokalci budu preduzeli nešto.

Marinčev štit za uveličanje slike bio je napukao od šrapnela koji ga je ubio, ali Kasad sada cimnu ono što je ostalo od ploče za osmatranje preko vizira. Signalna svetla su, istina, žmirkala crveno, ali u odelu je još bilo dovoljno energije da pokaže pojačani prizor bledezelenog sjaja kroz paukovu mrežu napuklina. Kasad je gledao kako bakljobrod Proteranih stoji na udaljenosti od hiljadu klika, dok mu odbrambena polja zamućuju zvezde u pozadini, i lansira nekoliko objekata. U jednom trenutku Kasad je bio siguran da su to projektili za coup de grace, i shvati da se neveselo ceri zbog toga što je siguran da su mu preostale samo još sekunde života. Tada uoči njihovu malu brzinu i pojača uveličanje. Energetska svetla žmirnuše crveno i oprema za uveličanje prestade da radi, ali ne pre nego što je Kasad ugledao zašiljena jajasta obličja, načičkana potisnicima i plikovima kabina, za kojima se vuklo po šest umršenih manipulacionih ruku bez zglobova. 'Sipe', tako su ljudi iz SILE:svemir nazivali letelice koje su Proterani koristili za naskakanje.

Kasad se povuče dublje u olupinu. Imao je još samo nekoliko minuta pre nego što jedna ili više 'sipa' stigne do njegovog parčeta

broda. Koliko Proteranih takva jedna stvar nosi? Deset? Dvadeset? Kasad je bio siguran da ih ne može biti manje od deset. I svi će biti dobro naoružani i opremljeni senzorima za infracrveno zračenje i kretanje. Elitni ekvivalent Hegemonijinih svemirskih marinaca kod Proteranih, komandosi, ne samo što su bili obučeni za borbu u uslovima slobodnog pada, već su bili i rođeni i podizani pod nultom gravitacijom. Njihovi dugi udovi, prihvatni nožni prsti i protetički repovi bili su dodatne prednosti za ovakvo okruženje, iako je Kasad sumnjao da im je potrebna ikakva dodatna prednost pored one koju su već imali.

On počeo pažljivo da se provlači natrag, kroz lavirint iskrivljenog metala, boreći se protiv navale adrenalina izazvane strahom, zbog čega je želeo da vrišti dok se nogama odbijao kroz tamu. Šta žele? Zarobljenike. To bi rešilo njegov neposredni problem opstanka. Sve što je morao da učini da bi preživeo, bilo je da se preda. Poteškoća sa tom solucijom bila je u tome što je Kasad video holoe SILE:obaveštajno, snimljene na brodu Proteranih, zarobljenom kraj Bresije. U skladištu tog broda nalazilo se više od dve stotine zarobljenika. A Proterani su očigledno imali mnogo pitanja za te građane Hegemonije. Možda su ustanovili da im je nezgodno da hrane i čuvaju toliko mnogo zarobljenika - ili im je to možda bila osnovna politika ispitivanja - ali činjenica je bila da su civili sa Bresije i zarobljeni vojnici SILE pronađeni rasporeni i prikovani za čelične tacne kao žabe u laboratoriji za biologiju, sa organima uronjenim u hranljivu tečnost, nogama i rukama stručno amputiranim, očima povadenim i umovima spremnim za pitanja njihovih islednika, sa grubim kortikalnim kompriključcima i paralelnim utikačima uvedenim direktno u rupe u lobanjama, promera tri centimetra.

Kasad se povlačio dalje, lebdeo kroz otpatke i zamršenu utrobu brodskih instalacija. Nije imao ni najmanju nameru da se preda. Zatumbana olupina zavibrira, a onda se malo umiri - znak da se najmanje jedna sipa prikačila za korito ili oplat. Razmišljaj, zapovedi Kasad. Oružje mu je bilo potrebnije od skrovišta. Je li video bilo šta dok je puzio kroz olupinu, što bi mu pomoglo da preživi?

Kasad prestade da se kreće i ostade da visi o golom parčetu kabla od optičkog vlakna, dok je razmišljao. Medicinsko odeljenje u

kom se probudio, kreveti, rezervoari za fugu, aparatura za intenzivnu negu... najveći deo toga bio je potisnut kroz napukline u koritu kovit-broda. Šaht zamajca, kavez lifta, leševi na stepenicama. Nikakvo oružje. Većina tela bila je svučena posle eksplozije 'hica u kanister' ili iznenadne dekompresije. Kablovi lifta? Ne, predugi, bez alata ih je bilo nemoguće preseći. Alat? Nije video ništa od toga. Medicinske prostorije zjapile su otvorene duž hodnika iza glavnog šahta. Medicinske sobe za snimanje, MRI rezervoari i CPD kapsule otvorene poput opljačkanih sarkofaga. Najmanje jedna operaciona sala netaknuta, a u njoj lavirint razbacanih instrumenata i lebdećih kablova. Solarijum, počišćen u potpunosti kada su prozori eksplodirali prema spolja. Sobe za pacijente. Sobe za medicinare. Prazne sobe, hodnici i neidentifikovani boksovi. Leševi.

Kasad je visio tamo još sekund, orijentisao se u zatumbanom lavirintu svetlosti i senki, a onda se odbacio dalje.

Nadao se da će imati deset minuta; dato mu je manje od osam. Znao je da će Proterani biti metodični i efikasni, ali potcenio je njihovu efikasnost pri nultoj gravitaciji. Kladio se u život da u svakom čišćenju moraju da učestvuju najmanje dvojica - osnovna procedura svemirskih marinaca, veoma slična načinu na koji su skok-pacovi SILE:tlo naučili da idu od vrata do vrata u gradskoj borbi - jedan da upadne u svaku sobu, drugi da ga pokriva vatrom. Ako ih bude više od dvoje, ako Proterani rade u grupama od po četvoro, Kasad će gotovo sasvim sigurno umreti.

Lebdeo je usred operacione sale 3, kada je Proterani ušao na vrata. Kasadov udisnik samo što nije otkazao, lebdeo je nepokretno, gutajući nečist vazduh, dok se komandos Proteranih ubacivao unutra, zanjihao u stranu i uperio svoja dva oružja u nenaoružanu priliku u izubijanom svemirskom odelu marinca.

Kasad je pretpostavljao da će mu grozno stanje odela i vizira doneti sekund ili dva. Iza krvlju zamazane ploče za lice, Kasadove oči zurile su slepo naviše, dok je svetlost sa prsa Proteranog prelazila preko njega. Komandos je nosio dva oružja - zvučni ošamućivač u jednoj ruci i manji, ali smrtonosniji, pištolj gustog snopa, u dugim prstima levog 'stopala'. On podiže zvučno oružje. Kasad stiže da primeti ubilački šiljak na protetičkom repu, a onda

pritisnu dugme miša u desnoj rukavici.

Kasad je gotovo čitavih onih osam minuta iskoristio kako bi povezao generator za slučaj opasnosti sa kolima operacione sale. Nisu preživeli svi hirurški laseri, ali šest ih je još funkcionisalo. Četiri manja postavio je tako da pokriju prostor odmah levo od vrata a dva sekača kostiju tako da ciljaju u prostor sa desne strane. Proterani se pomerio desno.

Odelo Proteranog eskplodira. Laseri nastaviše da seku po svojim programiranim krugovima dok se Kasad odbacivao napred i izbegavao plave snopove uskovitlane u izmaglici sredstva za zatvaranje, i proključale krvi koja se širila iz odela. On ote zvučno oružje baš kada se drugi Proterani zanjihao u prostoriju, okretan kao čimpanza sa Stare Zemlje.

Kasad pritisnu zvučno oružje o njegovu kacigu i opali. Čovek u odelu omlitavi. Protetički rep se nekoliko puta zgrči od nekontrolisanih nervnih impulsa. Okidanje iz zvučnog oružja sa takve blizine nije služilo da bi se neko zarobio; hitac sa tako male udaljenosti pretvarao je ljudski mozak u nešto nalik na ovsenu kašu. Kasad nikoga nije želeo da zarobljava.

On se ritnu i oslobodi, zgrabi napadača i aktivnim zvučnim oružjem prekri otvorena vrata. Niko drugi nije ušao. Kada je dvadeset sekundi kasnije proverio, video je prazan hodnik.

Kasad se nije bavio prvim telom već je skinuo čoveka u netaknutom odelu. Komandos je bio nag ispod svemirskog odela i ispostavilo se da nije muškarac; žena-komandos imala je kratko ošišanu plavu kosu, male grudi i tetovažu odmah iznad linije stidnih dlačica. Bila je veoma bleđa i kapljice krvi lebdele su joj iz nosa, ušiju i očiju. Kasad upamti da Proterani koriste žene kao marince. Sva tela Proteranih na Bresiji bila su muška.

Zadržao je kacigu i udisnik dok je nogom gurao telo u stranu i navlačio nepoznato odelo. Krvne ćelije u njegovom telu počеше da pucaju od vakuuma. Ujede ga duboka hladnoća dok se borio sa čudnim kopčama i zatvaračima. I onako visok bio je prekratak za ženino odelo. Rukavice je mogao da koristi samo ako bi se istegao, ali navlake za stopala i priključci za rep bili su mu nedostupni. Pustio ih je da vise beskorisno dok je skidao svoju kacigu i s mukom

stavljao mehur Proterane na glavu.

Svetla disključa u okovratniku sijala su, ćilibarska i ljubičasta. Kasad začu nalet vazduha kroz izmučene bubne opne i umalo se ne uguši kada ga zapahnu jak, bogat zadah. Pretpostavljao je da je to za Proterane slatki miris doma. Krpice slušalica u mehuru šaputale su šifrovana naređenja na jeziku koji je zvučao kao audio traka drevnog engleskog puštena ubrzano unazad. Kasad se ponovo kockao, ovaj put oslonivši se na činjenicu da su kopnene jedinice Proteranih na Bresiji funkcionisale kao polunezavisne ekipe spojene glasom preko radija i osnovnom telemetrijom umesto mrežom taktičkih implanta kao kod SILE:tlo. Ako su ovde koristili isti sistem, onda je vođa komandosa mogao (ili mogla) da zna da dva vojnika nedostaju, možda čak da ima i medicinska očitavanja svakoga od njih, ali možda ne i da zna gde se tačno nalaze.

Kasad zaključa da je vreme da prestane sa hipotezama i da krene. Programirao je miša tako da hirurški laseri pucaju u sve što uđe u operacionu salu, a onda krenuo, skakućući i posrćući, niz hodnik. Kretanje u jednom od ovih prokletih odela, pomislio je, isto je kao i pokušaj da u gravitacionom polju hodaš dok stojiš na sopstvenim pantalonama. Poneo je oba energetska pištolja i - pošto nije pronašao nikakav pojas, prstenaste nosače, kukice, čičak-jastučice, magnetne kopče ili džepove u koje bi ih stavio - sada je lebdeo kao pijani gusar iz neke holodrame, s oružjem u obema rukama, odskakujući od zida do zida. Nevoljno, on ostavi jedan pištolj da lebdi iza njega dok je pokušavao da se dalje vuče jednom rukom. Rukavica mu je bila prevelika. Prokleti rep se klatio, lupao mu o mehur kacige i dupe ga je bukvalno bolelo zbog njega.

Dvaput se zavukao u pukotine kada je video svetlost u daljini. Samo što nije stigao do otvora u palubi, odakle je maločas posmatrao približavanje 'sipe', kad zavi za ugao i gotovo nalete na tri komandosa Proteranih.

Činjenica da je bio u odelu Proteranih dala mu je najmanje dva sekunda prednosti. On opali prvoj figuri izbliza u kacigu. Drugi čovek - ili žena - ispali nekontrolisani zvučni snop kraj Kasadovog levog ramena sekund pre nego što je ovaj smestio tri hica u grudnu ploču drugog Proteranog. Treći komandos načini kolut unazad, pronađe tri

rukohvata i nestade iz vidokruga, oko izlomljene oplata, pre nego što je Kasad ponovo mogao da nanišani. U slušalicama su mu odzvanjale kletve, komande i pitanja. Kasad se dade u nemu poteru.

Treći Proterani bi umakao da nije ponovo otkrio osećaj časti i vratio se da se bori. Kasad je osećao neobjašnjivi deža vu dok je smeštao energetske snop čoveku kroz levo oko, s udaljenosti od pet metara.

Leš izlete, obrćući se unazad, na sunčevu svetlost. Kasad se privuče do otvora i zagleda u 'sipu' ukotvljenu na manje od dvadeset metara. Bilo je to, pomislio je, prvi put posle prilično vremena da ima malo čiste sreće.

On se odbaci preko jaza znajući da, ako neko želi da puca na njega iz 'sipe' ili olupine, on tu ne može ništa da učini. Imao je onaj osećaj podizanja mošnica koji bi iskusio uvek kada je postajao očigledna meta. Ali nije bio ispaljen nijedan hitac. Komande i pitanja kreštali su mu u ušima. Nije mogao da ih razume, nije znao odakle potiču i, uopšte uzevši, smatrao je da je najbolje da se ne upušta u dijalog.

Zbog nezgrapnog odela umalo nije promašio 'sipu'. Pomislio je načas da bi takav antiklimaks bio odgovarajuća presuda vasiona njegovim ratničkim pretenzijama; hrabri ratnik koji lebdi ka orbiti obližnje planete, bez sistema za manevrisanje, bez potisnika, bez ikakve reakcione mase - čak je i pištolj bio bestrzajni. Okončaće život beskoristan i neškodljiv poput odbeglog dečjeg balona.

Kasad se istegnu dok mu zglobovi nisu zapucketali, uhvati bič-antenu i poče da se vuče po trupu 'sipe' ruku pred ruku.

Gde se kog đavola nalazi vazдушna komora? Trup je bio relativno gladak za jednu svemirsku letelicu, ali bio je ukrašen mnoštvom crteža, nalepnica i panela koji su objavljivali ono za šta je on pretpostavljao da je kod Proteranih ekvivalent za NE GAZI i OPASNOST: POGON. Nisu se videla nikakva vrata. Nagađao je da unutra ima Proteranih, makar samo pilot, i da se verovatno pitaju zašto se njihov komandos vraća puzeći po trupu kao oduzeta kraba umesto da prociklira kroz vazдушnu komoru. Ili možda znaju zašto, pa čekaju unutra s pištoljima u rukama. U svakom slučaju, očigledno mu niko neće otvoriti vrata.

Do đavola s tim, pomisli Kasad, i opali u jedan od osmatračkih mehurova.

Proterani su se starali da im brod bude čist. Sa gejirom brodskog vazduha nije izašlo ništa više do nešto nalik na nekoliko izgubljenih spajalica i novčića. Kasad sačeka da erupcija zamre pa se uvuče kroz otvor.

Nalazio se u nosaču: obloženo spremište veoma je ličilo na prostor za smeštaj vojnika spremnih za naskok u bilo kom padobrodu ili APC-u. Kasad načini mentalnu belešku da jedna 'sipa' može da nosi verovatno dvadesetak komandosa Proteranih, u punoj borbenoj opremi za vakuum. Sada je bila prazna. Otvoreni kapak vodio je u kabinu.

Unutra je ostao samo komandni pilot i upravo je dovršavao otkopčavanje pojaseva kada Kasad opali u njega. Onda gurnu telo u spremište i veza se u ono za šta se nadao da je komandna stolica.

Topla sunčeva svetlost prodirala je odozgo kroz mehur. Video monitori i holoi sa konzola davali su pogled pravo napred, sa krme, kao i snimke sa ramenih kamera ekipe za pretraživanje. Kasad ugleda nago telo u operacionoj sali 3 i nekoliko prilika koje pucaju na hirurške lasere.

U holodramama iz detinjstva Fedmana Kasada, junaci su uvek znali kako da upravljaju letaćima, svemirskim letelicama, ezotičnim EMV-ima i drugom čudnovatom mašinerijom, kad god bi se ukazala potreba. Kasad je bio obučen za upravljanje vojničkim transportnim sredstvima, jednostavnim tenkovima i APC-ima, čak i borbenim čamcem ili padobrodom, ako bi bilo potrebno. Kada bi ostao sam na odbegloj svemirskoj letelici SILE, za šta je postojala vrlo mala mogućnost, mogao bi da se snađe sa komandnim jezgrom dovoljno da komunicira sa primarnim kompjuterom ili da pošalje preko radio ili fetlinijskog predajnika poziv u pomoć. Dok je sada sedeo u stolici 'sipe' Proteranih, Kasad nije imao pojma šta bi trebalo da uradi.

To ipak nije bilo sasvim tačno. Smesta je prepoznao useke i hvatače za daljinsko upravljanje manipulativnim pipcima 'sipe', a da je imao dva ili tri sata za razmišljanje i razgledanje, možda bi ustanovio za šta služi još nekoliko kontrola. Ali vremena nije imao. Prednji ekran pokazivao je tri prilike u svemirskim odelima kako

skaču ka 'sipi' i istovremeno pucaju. Bleda, čudnovato tuđinska glava zapovednika Proteranih najednom se materijalizova na holo konzoli. Kasad začu povike iz slušalica u mehuru.

Kapi znoja visile su mu pred očima i tekle mu ispod kacige. On ih otrese što je bolje mogao, zapilji se u kontrolne konzole i gurnu nekoliko površina odgovarajućeg izgleda. Ako postoje glasovna komandna kola, kontrole za premošćavanje naredbi ili sumnjičavi brodski kompjuter, nije mu bilo spasa. Na sve to je pomislio sekund ili dva pre nego što je ubio pilota, ali nije bio u stanju da smisli način da čoveka prinudi, ili da mu veruje. Ne, moralo je da bude ovako, pomisli Kasad dok je pritiskao nove kontrolne površine.

Potisnik poče da ispaljuje mlazeve.

'Sipa' povuče i zape o sidrište. Kasad poskoči napred-nazad vezan pojasevima. "Sranje", šapnu, i to je bio njegov prvi čujni komentar otkad je pitao medicinarku SILE gde se brod ubacuje. Onda se ispruži dovoljno da mu prsti u rukavici uđu u useke za hvatanje. Četiri od šest manipulatora pustiše olupinu. Jedan se iščupa. Poslednji otkinu komad oplate sa HS Merika.

'Sipa' se zavrte, slobodna. Video kamere su pokazivale kako dve prilike u svemirskim odelima skaču u prazno, dok se treća hvata za istu onu bič-antenu koja je spasla Kasada. Pošto je sada otprilike znao gde su kontrole potisnika, Kasad poče mahnito da ih pritiska. Upali se svetlo iznad njegove glave. Svi holo projektori zgasnuše. 'Sipa' započe manevar koji se sastojao od svih najsilovitijih elemenata uspinjanja, obrtanja i krivudanja s kursa. Kasad vide kako se prilika u svemirskom odelu prevrće pokraj mehura iznad njega, pojavljuje se načas na prednjem video ekranu, a onda postaje trunka na ekranu krme. Proterani je i dalje ispaljivao snopove energije dok je postajao previše mali da bi se još video - ili videla.

Kasad se upinjao da ostane svestan dok se silovito obrtanje nastavljalo. Razni glasovni i vizuelni alarmi vrištali su pokušavajući da mu skrenu pažnju na sebe. Kasad pritisnu kontrole potisnika, pomisli da je to učinio uspešno, pa skloni ruke kada oseti da je rastrzan samo na dve strane umesto na pet.

Slučajni kadar kamere pokaza mu da se bakljobrod udaljava. Dobro. Kasad nije uopšte sumnjao u to da ratni brod Proteranih

može svakog trena da ga uništi, i da bi to zaista i učinio kada bi mu se on približio ili ga na bilo koji način ugrozio. Nije znao da li je 'sipa' naoružana, mada je sumnjao da može da nosi išta teže od ličnog naoružanja, ali znao je, van svake sumnje, da nijedan zapovednik bakljobroda ne bi dopustio da se šatl bez kontrole iole približi njegovoj letelici. Kasad je pretpostavljao da svi Proterani sada već znaju da je 'sipu' oteo neprijatelj. Ne bi ga iznenadilo - razočaralo bi, ali ne i iznenadilo - kada bi ga bakljobrod za sekund ili dva pretvorio u paru, ali u međuvremenu je računao na dva osećanja koja su bila u osnovi svega ljudskog, ako ne i nužno ljudskog Proteranih: na radoznanost i žudnju za osvetom.

Radoznanost je, znao je, lako mogla biti nadvladana u trenucima stresa, ali on je računao da je paravojna, polufeudalna kultura poput kulture Proteranih, duboko osvetnička. Sve ostalo bilo je isto - on nije imao prilike da im dalje naudi, gotovo da nije imao nikakve šanse da umakne, i činilo se da je pukovnik Fedman Kasad postao prvi kandidat za jednu od njihovih tacni za seciranje. Nadao se da je tako.

Kasad pogleda displej prednjeg videa, namršti se pa popusti vezove dovoljno da pogleda kroz mehur iznad glave. Brod se prevrtao, ali nipošto tako silovito kao ranije. Činilo se da je planeta bliže - jedna hemisfera ispunjavala je pogled iznad njega - ali nije imao pojma koliko je 'sipa' blizu atmosfere. Nije umeo da pročita ništa od podataka na ekranima. Mogao je samo da nagađa kolika mu je orbitalna brzina i koliko će silovit biti šok ulaska u atmosferu. Jedan dug pogled sa olupine Merika naveo ga je na pomisao da su veoma blizu, možda samo pet ili šest stotina klika iznad površine, i u nekoj vrsti parkirane orbite za koju je znao da prethodi lansiranju padobrodova.

Kasad pokuša da obriše lice i namršti se kada mu vrhovi labavih prstiju rukavice kucnuše o vizir. Bio je umoran. Do đavola, samo nekoliko sati ranije nalazio se u fugi, a samo nekoliko brodskih nedelja pre toga bio je gotovo sigurno telesno mrtav.

On se zapita da li je svet pod njim Hiperion ili Vrt; nije bio ni na jednom od njih, ali znao je da je Vrt naseljeniji i bliži tome da postane kolonija Hegemonije. Nadao se da je ovo Vrt.

Bakljobrod je lansirao tri borbena čamca. Kasad ih je jasno video pre nego što je krmena kamera zaokružila tako da su ostali van vidokruga. On pritisnu kontrole potisnika sve dok nije osetio kao da se brod brže obrće prema zidu planete. Nije mogao da učini mnogo više od toga.

'Sipa' je stigla do atmosfere pre nego što su tri borbena čamca Proteranih stigla do 'sipe'. Čamci su nesumnjivo bili naoružani i sasvim u dometu, ali neko na komandnoj vezi mora da je bio radoznao. Ili besan.

Kasadova 'sipa' nije bila nimalo aerodinamična. Kao što je bio slučaj sa većinom letelica namenjenih za letove od jednog broda do drugog, 'sipa' je mogla da dodiruje planetarnu atmosferu, ali bila je osuđena na propast ako se suviše duboko zagnjuri u gravitacioni bunar. Kasad vide crveni sjaj ulaska u atmosferu, začu gomilanje jona na aktivnim radio kanalima i najednom se upita da li je ovo bila baš toliko dobra zamisao.

Atmosferski pritisak stabilizovao je 'sipu' i Kasad oseti prvo stidljivo privlačenje gravitacije dok je po konzoli i rukonaslonima komandne stolice tražio kontrolno kolo, za koje se molio da bude tu. Video ekran pun snega prikazivao je kako jedan od padobrodova izbacuje plavi rep plazme dok usporava. Tako stvorena iluzija bila je slična onoj koju ima padobranac kad gleda drugog padobranca, kome se otvara padobran ili aktivira oprema za suspenziju; izgledalo je kao da se borbeni čamac naglo popeo.

Kasad je morao da brine o drugim stvarima. Izgleda da nisu postojale očigledne kontrole za iskakanje, niti aparatura za izbacivanje. Svaki šatl SILE:svemir imao je neku vrstu sprave za atmosfersko katapultiranje - bio je to običaj koji je datirao od pre gotovo osam vekova, kada se svemirsko letenje sastojalo samo od probnih ekskurzija neposredno iznad atmosferskog omotača Stare Zemlje. Šatlu za letove od broda do broda sprava za planetarno izbacivanje uopšte nije bila potrebna, ali stari strahovi uneti u drevne propise teško su umirali.

Bar je tako bilo teorijski. Kasad ovde nije mogao da pronade ništa od toga. Brod se sada tresao, obrtao i počinjao svojski da se greje.

Kasad tresnu po kopči vezova, otvori je i povuče se ka zadnjem delu 'sipe', iako nije bio sasvim siguran šta traži. Komplete za suspenziju? Padobrane? Par krila?

U spremištu za trupe nije bilo ničega osim leša pilota Proteranih i nekoliko kasete veličine kutija za užinu. Kasad ih prekopa i ne pronađe ništa veće od medicinskog kompleta. Nikakve čudesne sprave.

Mogao je da čuje kako se 'sipa' drma i počinje da se raspada, dok je visio o stožernom prstenu, i gotovo da je prihvatio činjenicu da Proterani nisu u 'sipama' traćili novac ili prostor na sredstva za spasavanje sa tako niskom verovatnoćom upotrebe. Zbog čega bi? Život su provodili u tami između zvezdanih sistema; njihov koncept atmosfere predstavljala je cev od osam klika pod pritiskom, konzervisani grad. Spoljni audio senzori na Kasadovoj kacigi-mehuru počeli su da hvataju razjareno šištanje vazduha na trupu i kroz razbijeni mehur na krmenom delu. Kasad slegnu ramenima. Kockao se previše puta, i izgubio.

'Sipa' zadrhta i odskoči. Mogao je da čuje kako se manipulativni pipci otkidaju od krme. Leš Proteranog najednom bi isisan napolje, kroz razbijeni mehur, kao mrav u usisivač. Kasad se držao za stožerni prsten i kroz otvoreni kapak zurio u kontrolna sedišta kabine. Pade mu na pamet da su predivno arhaična, poput nečega iz udžbenika o najranijim svemirskim letelicama. Delovi brodske spoljašnjosti sada su goreli i otpadali, urlali u prolazu kraj osmatračkih mehurova kao kapljice lave. Kasad zatvori oči i pokuša da se seti lekcija iz Škole komandovanja Olimp o strukturi i izgledu drevnih svemirskih letelica. 'Sipa' poče završno prevrtanje. Buka je bila neopisiva.

"Tako mi Alaha!" prodahta Kasad uzvik koji nije izustio još od detinjstva. On poče da se provlači napred u kabinu, raskorači se kod otvorenog kapka, pronađe rukohvate na palubi kao da se penje uz vertikalni zid. 'Sipa' se obrtala, a onda za tren zaustavila, za skok smrti, pramcem napred. Kasad se penjao pod opterećenjem 3-g, znajući da će, oklizne li se ijednom, polomiti sve kosti. Iza njega, atmosfersko šištanje preraslo je u vrisak, a onda u urlik zmaja. Spremište za vojnike gorelo je u žestokim, rastopljenim

eksplozijama.

Uspinjanje u komandno sedište bilo je poput veranja preko kamene izbočine uz težinu još dvojice planinara okačenih o leđa. Zbog nezgrapnih rukavica Kasad se još nesigurnije držao za naslon za glavu, dok je visio, vertikalno, iznad buktećeg kazana spremišta. Brod se zatrese, Kasad zanjihao noge naviše i nađe se u komandnom sedištu.

Video ekrani bili su mrtvi. Plamen je zagrejao mehur iznad njegove glave toliko da je postao bolesno crven. Kasad gotovo izgubi svest kada se nagnu napred, opipavajući prstima tamu ispod komandnog sedišta, između kolena. Nije bilo ničega. Čekaj... rukohvat. Ne, slatki Hriste i Alahu... D-prsten. Nešto što je spadalo u istorijske knjige.

'Sipa' počeo da se raspada. Iznad njegove glave mehur je progoreo i tečni 'perspeks' isprska čitavu unutrašnjost kabine, zalivši Kasadu odelo i vizir. On oseti miris topljenja plastike. 'Sipa' se obrtala dok se raspadala. Kasadov vidik postade ružičast, zamračio se, nestade. Odrvenelim prstima on zateže vezove... čvršće... ili su mu se to oni usekli u prsa, ili je 'perspeks' progoreo odelo. Ruka mu se vrati D-prstenu. Prsti suviše nespretni da ga obuhvate... ne. Povuci.

Prekasno. 'Sipa' se razlete u poslednjem vrisku i plamenoj eksploziji, dok je kontrolna konzola zasipala kabinu desetinom hiljada komadića veličine šrapnela.

Kasad je bio slepljen za sedište. Podignut. Izbačen. U samo srce plamena.

Prevrtao se.

Bio je neodređeno svestan toga da je sedište projektovano sopstveno zaštitno polje dok se prevrtalo. Plamen mu je bio samo nekoliko centimetara od lica.

Mlaznice se aktiviraju i izbacuju sedište za iskakanje iz 'sipine' plamene vazdušne struje. Komandno sedište ostavi sopstveni trag plavog plamena na nebu. Mikroprocesori su obrtali sedište tako da se disk polja sila nalazio između Kasada i peći trenja. Dok je usporavao, kroz dve hiljade kilometara neba, pri osmostrukoj gravitaciji, Kasadu kao da je na prsima sedeo div.

On prisili očne kapke da se otvore, primeti da leži sklopčan u trbuhu dugog stuba plavobelog plamena, a onda ponovo zatvori oči. Nije video nikakvog traga kontrolama padobrana, pogona za suspenziju ili bilo koje druge sprave za usporavanje. Nije bilo važno. Ionako nije mogao da pomera ni ruke ni noge.

Div se pomeri, postade još teži.

Kasad shvati da se deo njegove kacige-mehura istopio, ili je bio odlomljen. Buka je bila neopisiva. Nije ni to bilo važno.

On čvršće zatvori oči. Bilo je to pravo vreme da se odrema.

Kad otvori oči, vide tamno obličje žene iznad sebe. Na sekund pomisli da je to ona. Pogleda ponovo i shvati da to jeste ona. Ona mu dodirnu obraz hladnim prstima.

"Jesam li mrtav?" šapnu Kasad, podigavši ruku da je uhvati za ručni zglob.

"Ne." Glas joj je bio mek i grlen, treperav, sa tragom naglaska koji nije mogao da prepozna. Nikada ranije nije je čuo da govori.

"Stvarna si?"

"Da."

Kasad uzdahnu i pogleda oko sebe. Ležao je nag pod nekakvim tankim ogrtačem na platformi usred mračne prostorije slične pećini. Iznad njega videla se svetlost zvezda kroz probijenu tavanicu. On podiže drugu ruku, da joj dodirne rame. Kosa joj je bila tamni nimbus iznad njega. Nosila je široku tanku haljinu koja mu je - čak i pri svetlosti zvezda - omogućavala da vidi konture njenog tela. On uhvati njen miris, aromatični trag sapuna, kože i nje, koju je tako dobro poznavao posle toliko vremena koje su proveli zajedno.

"Sigurno imaš pitanja", šapnu ona dok je Kasad otvarao zlatnu kopču koja joj je držala haljinu. Haljina šumno pade na pod. Ispod nije imala ništa. Iznad njih jasno se videla traka Mlečnog puta.

"Ne", reče Kasad i privuče je sebi.

Pred jutro digao se lahor i Kasad navuče laki pokrivač na sebe i nju. Tanki materijal kao da je čuvao svu telesnu temperaturu i ležali su zajedno u savršenoj toplini. Negde je pesak, ili sneg, grebao po golim zidovima. Zvezde su bile veoma jasne i veoma svetle.

Probudili su se na prvi tračak zore, licem jedno uz drugo pod svilenkastim prekrivačem. Ona pređe rukom niz njegov bok i pronađe mu stare i nedavne ožiljke.

"Tvoje ime?" šapnu Kasad.

"Ćuti", odgovori mu ona šapatom, dok joj je ruka klizila sve niže.

Kasad zagnjuri lice u mirisnu oblinu njenog vrata. Osećao je na sebi mekoću njenih dojki. Noć je bleдела u jutro. Negde je pesak, ili sneg, naletao na gole zidove.

Vodili su ljubav, spavali, ponovo vodili ljubav. Na punom svetlu ustali su i obukli se. Ona je rasprostrla donji veš, sivu tuniku i pantalone za Kasada. Savršeno mu je pristajalo, kao i sunderaste čarape i meke čizme. Žena je nosila sličnu odeću mornarskoplave boje.

"Tvoje ime?" upita Kasad dok su izlazili iz zgrade sa razbijenom kupolom i krenuli mrtvim gradom.

"Moneta", reže njegov san, "ili Mnemosina, koje ti se više sviđa."

"Moneta", šapnu Kasad. On podiže pogled ka malom suncu koje se dizalo u nebo boje lapisa. "Ovo je Hiperion?"

"Da."

"Kako sam sleteo? Suspenzorsko polje? Padobran?"

"Spustio si se pod krilom od zlatne folije."

"Ništa me ne boli. Nije bilo povreda."

"Zalečene su."

"Kakvo je ovo mesto?"

"Grad Pesnika. Napušten pre više od stotinu godina. Iza onog brda leže Vremenske grobnice."

"Borbeni čamci Proteranih koji su me pratili?"

"Jedan se spustio u blizini. Bog bola je sam preuzeo posadu. Druga dva spustila su se nešto dalje."

"Ko je Bog bola?"

"Hodi", reče Moneta. Mrtvi grad završavao se pustinjom. Fini pesak klizio je po mermeru dopola ukopanom u dine. Zapadno je ležao padobrod Proteranih, s otvorenim portalima. U blizini, na oborenom stubu, termokocka je nudila vrelu kafu i sveže pečene zemičke. Jeli su i pili u tišini.

Kasad se trudio da se priseti legendi o Hiperionu. "Bog bola je

Šrajk", reče on konačno.

"Naravno."

"Ti si odavde... iz Grada Pesnika?"

Moneta se osmehnu i polako odmahnu glavom.

Kasad dovrši kafu i spusti šoljicu. Osećaj da se nalazi u snu bio je uporan, mnogo jači nego za vreme ijedne simulacije u kojoj je ikada učestvovao. Ali kafa je bila prijatno gorka; sunce mu je grejalo lice i ruke.

"Hodi, Kasade", reče Moneta.

Prelazili su prostranstva hladnog peska. Kasad je uhvatio sebe kako baca poglede ka nebu, svestan da bakljobrod Proteranih može da ih gađa snopovima iz orbite... a onda znajući, s iznenadnom sigurnošću, da neće.

Vremenske grobnice ležale su u dolini. Niski obelisk meko je svetlucao. Kamena sfinga kao da je upijala svetlost. Složena građevina izuvijanih piona bacala je senke na samu sebe. Svaka grobnica imala je vrata i sva vrata bila su otvorena. Kasad je znao da su bila otvorena kada su prvi istraživači otkrili grobnice, kao i da su građevine prazne. Više od tri veka traganja za skrivenim prostorijama, grobnicama, riznicama i prolazima, bila su jalova.

"Dalje od ovoga ne možeš", reče Moneta dok su se približavali litici u čelu doline. "Vremenske plime danas su jake."

Kasadov taktički implant bio je nem. Nije imao komlog. On pretraži pamćenje. "Oko Vremenskih grobnica postoje antientropijska polja", reče on.

"Da."

"Grobnice su drevne. Antientropijska polja sprečavaju njihovo starenje."

"Ne", reče Moneta. "Vremenske plime nose grobnice natrag kroz vreme."

"Natrag kroz vreme", ponovi Kasad glupavo.

"Gledaj."

U treptajima, poput prikaze, drvo sa čeličnim trnjem pojavi se iz izmaglice i iznenadne oluje prašine i žućkastog peska. Ta stvar kao da je ispunjavala čitavu dolinu, uzdižući se najmanje dve stotine metara do visine litica. Granje se pomeralo, rastapalo i ponovo

stapalo, poput elemenata loše podešenog holograma. Sunčeva svetlost poigravala je po trnju dužine pet metara. Muški i ženski leševi Proteranih, svi nagi, bili su nabijeni na najmanje dvadeset takvih trnova. Na drugim granama nalazila su se druga tela. Nisu sva bila ljudska.

Oluja prašine za trenutak prekri prizor, i kada je vetar popustio, vizije više nije bilo. "Hodi", reče Moneta.

Kasad krenu za njom kroz rubove vremenskih plima, izbegavajući slabljenja i nalete antientropijskog polja kao što se deca igraju šuge sa okeanskim talasima na širokoj plaži. Kasad oseti silu privlačenja vremenskih plima kao talase deja vu, koji su mu vukli svaku ćeliju u telu.

Čim su se spustili u dolinu, gde su se brda otvarala dinama a niske pustopoljine vodile ka Gradu Pesnika, Moneta dodirnu zid od plavog škrljca i otvori se ulaz u dugu nisku prostoriju udubljen u litici.

"Da li ovde živiš?" upita Kasad, ali odmah vide da tu nema nikakvih tragova nastanjenosti. U kamene zidove prostorije bile su uklesane police i pretrpane niše.

"Moramo se pripremiti", šapnu Moneta i osvetljenje poprimi zlatnu nijansu. Dugi držač spusti svoju robu. Traka reflektivnog polimera, tanka kao oblada, razvi se s tavanice da posluži kao ogledalo.

Kasad je sve posmatrao sa smirenom pasivnošću nekoga ko sanja kako Moneta svlači sve sa sebe, a zatim i s njega. Njena golotinja više nije bila erotska, već samo ceremonijalna.

"Godinama si u mojim snovima", reče joj on.

"Da. Tvoja prošlost. Moja budućnost. Udarni talas događaja kreće se kroz vreme kao mreškanje zdenca."

Kasad trepnu kada ona podiže zlatnu ferulu i dodirnu mu grudi. Oseti blagi šok i meso mu postade ogledalo, glava i lice jajasti, bez crta, odražavajući sve tonove i teksture boja u prostoriji. Sekund kasnije Moneta mu se pridruži, i njeno telo postade kaskada odraza, voda preko žive, preko hroma. Kasad vide sopstveni odraz u svakoj oblini i mišiću njenog tela. Monetine dojke hvatale su i svijale svetlost; bradavice su joj se uzdizale kao mali uspravni mlazevi u zdencu-ogledalu. Kasad se pomeri da je zagrl i oseti kako njihove

površine teku zajedno, kao namagnetisani fluid. Ispod spojenih polja, njegovo telo dodirnu njeno.

"Tvoji neprijatelji čekaju izvan grada", šapnu ona. Hrom njenog lica tekao je sa svetlom.

"Neprijatelji?"

"Proterani. Oni koji su te pratili ovamo."

Kasad odmahnu glavom i vide kako odraz čini to isto. "Oni više nisu važni."

"O, da", šapnu Moneta, "neprijatelj je uvek važan. Moraš se naoružati."

"Čime?" Ali još dok je govorio, Kasad shvati da ga ona dodiruje bronzanom sferom, mutnoplavom toroidom. Njegovo izmenjeno telo obrati mu se sada jasno poput trupa koje mu raportiraju preko implantovane komandne veze. Kasad oseti u sebi narastanje krvožednosti zajedno s nabujalom snagom.

"Hodi." Moneta ga ponovo povede u otvorenu pustinju. Sunčeva svetlost delovala je polarizovano i teško. Kasad oseti da klize preko dina, da kao tečnost teku belim mermernim ulicama mrtvoga grada. Blizu zapadnog kraja grada, blizu razorenih ostataka građevine, na kojima se još nalazila ispisana gornja greda Amfiteatra pesnika, nešto je stajalo i čekalo.

Na sekund Kasad pomisli da je to još neka osoba sa hromnim poljem sila, u kakvo su bili umotani on i Moneta - ali samo na sekund. U ovom obličju od žive i hroma nije bilo ničeg ljudskog. Kasad sanjivo primeti četiri ruke, sečiva na prstima koja su se uvlačila i izvlačila, obilje šiljaka na grlu, čelu, ručnim zglobovima, kolenima i telu, ali njegov pogled nijednom se nije odvojio od očiju sa dve hiljade površina, koje su gorele crvenim plamenom od kog je sunčeva svetlost bledela a dan gasnuo u krvave senke.

Šrajk, pomisli Kasad.

"Bog bola", šapnu Moneta.

Stvorenje se okrenu i povede ih iz mrtvog grada.

Kasadu se dopalo kako su Proterani pripremili odbranu. Dva borbena čamca spustila su se na udaljenosti manjoj od pola kilometra, tako da su im topovi, projektori i kupole za projekte

pokrivali jedan drugog i punih tri stotine šezdeset stepeni pravaca vatre. Kopnene trupe Proteranih bile su zauzete ukopavanjem na stotinu metara od čamaca, i Kasad opazi dva EM tenka sa spuštenim trupom, čiji su projekcioni borbeni položaji i lansirne cevi pokrivala široku praznu pustopoljinu između Grada Pesnika i čamaca. Kasadov vid bio je izmenjen; mogao je da vidi i preklopljena zaštitna polja čamaca, kao trake žute izmaglice, senzore kretanja i protivpešadijske mine kao jaja pulsirajuće crvene svetlosti.

On trepnu shvativši da sa slikom nešto nije u redu. Onda shvati: pored gustine svetlosti i pojačanog opažanja energetskih polja, ništa se nije kretalo. Trupe Proteranih, čak i one usred pokreta, bile su krute poput olovnih vojnika kojima se igrao kao dečak u sirotinjskim kvartovima Tarzisa. EM tenkovi bili su ukopani u rupe, sa spuštenim trupom, ali Kasad primeti da su im sada čak i akvizicioni radari - koje je on video kao koncentrične purpurne lukove - nepokretni. Baci pogled naviše i opazi nekakvu krupnu pticu kako visi na nebu, nepokretna poput insekta zamrznutog u ćilibaru. On prođe kraj oblaka prašine koju je podigao vetar, pruži jednu hromiranu ruku i razbi ga tako da se čestice u spirali spustiše na tlo.

Ispred njih, Šrajk je nehajno stupao kroz lavirint senzornih mina, prekoračivao plave linije zrakova za aktiviranje, saginjao se ispod ljubičastog pulsiranja skanera za autovatru, prolazio kroz žuto zaštitno polje i zeleni zid zvučnog odbrambenog perimetra i ulazio u senku borbenog čamca. Moneta i Kasad su ga sledili.

- Kako je ovo moguće? Kasad shvati da je postavio pitanje preko medijuma koji je bio nešto manje od telepatije, ali daleko prefinjeniji od implantiranog provođenja.

- On kontroliše vreme.
- Bog bola?
- Naravno.
- Zbog čega smo ovde?

Moneta pokaza na nepokretne Proterane.

-Oni su tvoji neprijatelji.

Kasad oseti da se konačno budi iz dugog sna. Ovo je bilo stvarno. Oči vojnika Proteranih, koje nisu treptale pod kacigom, bile su stvarne. Borbeni čamac Proteranih, koji se uzdizao s njegove leve

strane kao bronzani nadgrobni spomenik, bio je stvaran.

Fedman Kasad shvati da može sve da ih pobije - komandose, posadu borbenog čamca, sve - i da oni tu ne bi mogli ništa da učine. Znao je da se vreme nije zaustavilo - kao što se nije zaustavljalo ni dok se brod nalazio pod Hokingovim pogonom - sve je to bilo samo pitanje različitih jedinica mere. Ptica zamrznuta iznad njih dovršice mahanje krilima ako joj se da dovoljno minuta, ili sati. Proterani pred njim zatvoriće oči u treptaju ukoliko Kasad bude imao strpljenja da ih dovoljno dugo posmatra. U međuvremenu, Kasad, Moneta i Šrajk mogli su sve da ih pobiju a da Proterani ni ne shvate da su napadnuti.

To nije fer, shvati Kasad. To je pogrešno. To je konačno kršenje Novog Bušida, na neki svoj način još gore od nečovečnog ubijanja civila. Esencija časti leži u trenutku borbe među jednakima. Upravo je hteo to da prenese Moneti, kada ona reče/pomisli - Gledaj.

Vreme ponovo započe, s eksplozijom zvuka sličnom naletu vazduha u vazдушnu komoru. Ptica se vinu i poče da kruži iznad njih. Pustinjski lahor poče da baca prašinu na zaštitno polje sa statičkim nabojem. Komandos Proteranih podiže se sa kolena, ugleda Šrajka i dva ljudska obličja, vrisnu nešto preko svog taktičkog komunikacionog kanala i podiže energetska oružje.

Šrajk kao da se nije kretao - za Kasada, prosto je prestao da bude tu i pojavio se tamo. Komandos Proteranih ispusti drugi, kraći vrisak, a onda spusti pogled u neverici, dok se Šrajkova ruka povlačila, s njegovim srcem u šaci punoj sečiva. Proterani se izbulji, zausti nešto da kaže, i sruši se.

Kasad se okrenu desno i nađe licem u lice s oklopljenim Proteranim. Komandos nespretno podiže oružje. Kasad zamahnu rukom, oseti zujanje hromnog polja sila, i vide kako brid njegove šake proseca telesni oklop, kacigu i vrat. Glava Proteranog zakotrlja se u prašini.

Kasad skoči u plitki rov i vide kako nekoliko vojnika počinje da se okreće. Vreme je još bilo iščašeno; neprijatelji su se za sekund kretali izuzetno usporeno, a onda se trzali, sledećeg trenutka, kao oštećeni holo sa četiri petine brzine. Nisu bili brzi kao Kasad. Njegove misli o Novom Bušidu izgubile su se. Ovo su bili varvari koji

su pokušali da ga ubiju. On slomi jednome kičmu, kroči u stranu, zabi krute, hromirane prste kroz telesni oklop drugoga, smrvi grkljan trećega, izbeže sečivo noža koje se kretalo usporeno i nogom slomi kičmu onoga koji je nožem zamahnuo. Onda iskoči iz jarka.

- Kasade!

Kasad se sagnu dok mu je laserski zrak puzio kraj ramena i goreo kroz vazduh kao spori fitilj rubinske svetlosti. Oseti miris ozona dok je pucketao kraj njega. Nemoguće. Izbegao sam laser! On podiže kamen i hitnu ga na Proteranog koji je s kupole tenka upravljao paklenim bičem. Začu se probijanje zvučnog zida; strelac eksplodira unazad. Kasad izvuče plazma-grnatu iz redenika leša, skoči do kapka tenka i pre nego što je eksplozija izbacila gejzir plamena visok koliko i krma borbenog čamca, već je bio na trideset metara udaljenosti.

Kasad zastade u oku oluje i vide Monetu u središtu sopstvenog kruga pokolja. Krv ju je zalila, ali nije ostala na njoj, već je tekla poput ulja na vodi preko oblina brade, ramena, dojke i stomaka duginih boja. Ona ga pogleda s druge strane bojišta i Kasad oseti obnovljeni nalet krvožednosti u sebi.

Iza nje, Šrajk se kretao polako kroz kaos i birao žrtve kao da žanje. Kasad je posmatrao kako stvorenje trepće u postojanje i van njega, i shvatio da Bogu bola njegovo i Monetino kretanje izgleda podjednako sporo koliko Kasadu kretanje Proteranih.

Vreme je skakalo, prelazilo u četiri petine normalne brzine. Preživeli vojnici sada su se uspaničili, pucali su jedni u druge, napuštali svoja mesta i borili se da se ukrcaju u borbeni čamac. Kasad pokuša da shvati kako su njima izgledali poslednjih minut ili dva: zamućene prilike koje se kreću kroz njihove odbrambene položaje, saborci koji umiru u bujicama krvi. Posmatrao je kako se Moneta kreće kroz njihove redove i ubija ih kako joj se prohte. Zapanji se kada otkri da ima nekakvu kontrolu nad vremenom: trep i njegovi protivnici usporili bi na trećinu brzine, trep i događaji su se odvijali gotovo normalnom brzinom. Kasadova čast i razum pozivali su ga da zaustavi klanicu, ali njegova gotovo seksualna krvožednost nadjačala je sve primedbe.

Neko u borbenom čamcu hermetički je zatvorio vazdušnu komoru

i sada je jedan prestravljeni komandos pomoću oblikovanog plazma-naboja razneo portal. Rulja nagrnu unutra, gazeći ranjene u bekstvu od nevidljivih ubica. Kasad krenu za njima.

Fraza 'bori se kao pacov u klopci' izuzetno je slikovita. Kroz istoriju vojnih sukoba, ljudski borci bili su poznati po tome da se najžešće bore izazvani u zatvorenom prostoru, gde ne postoji mogućnost bekstva. Takvi su bili prolazi La Hej Senta i hugomonta kod Vaterloa, ili tuneli Košnice na Lususu - neke od najstrašnijih bitaka prsa u prsa vodile su se u skućenom prostoru, gde povlačenje nije bilo moguće. Bila je to istina i tada. Proterani su se borili... i umirali... kao pacovi u klopci.

Šrajk je onemogućio borbeni čamac. Moneta je ostala napolju kako bi pobila šezdeset komandosa koji su još bili na svojim mestima. Kasad je pobio one unutra.

Na kraju, poslednji borbeni čamac gađao je svog parnjaka osuđenog na propast. Kasad je tada već bio napolju i posmatrao je kako zraci čestica i laseri velike snage puze ka njemu, praćeni, čitavu večnost kasnije, projektilima, koji su se kretali tako sporo da mu se činilo da, dok lete, može da napiše svoje ime na njima. Do tada su svi Proterani u i oko prenatrpanog čamca bili mrtvi, a njegovo zaštitno polje se držalo. Rasipanje energije i udarni talasi eksplozija razbacali su leševe oko spoljnog perimetra, zapalili opremu i pretvorili pesak u staklo, ali Kasad i Moneta su to posmatrali iz unutrašnjosti kupole narandžastog plamena, dok je preostali borbeni čamac bežao u svemir.

- Možemo li da ih zaustavimo? dahtao je Kasad, lijući znoj i bukvalno drhteći od uzbuđenja.

- Mogli bismo, ali ne želimo. Oni će preneti poruku roju.

- Kakvu poruku?

"Dođi ovamo, Kasade."

On se okrenu na zvuk njenog glasa. Reflektivno polje sila nestalo je. Monetina put bila je oblivena znojem; tamna kosa bila joj je slepljena uz slepoočnice; bradavice su joj otvrdnule. "Dođi ovamo."

Kasad spusti pogled na sebe. Nestalo je i njegovo polje sila - on ga je oterao voljom - i bio je seksualno uzbuđen kao što, po sopstvenom sećanju, nikada ranije nije bio.

"Dođi ovamo", šapnu Moneta ovaj put.

Kasad ode do nje, podiže je, oseti kako su joj guzovi glatki i klizavi od znoja dok ju je nosio na prazan travnati vrh vetrom izvajanog brežuljka. On je spusti na tlo između gomila leševa Proteranih, grubo joj raširi noge, zgrabi svojom šakom obe njene, podiže joj ruke iznad glave, prikova ih za tlo i spusti svoje dugo telo među njene noge.

"Da", šapnu Moneta dok joj je ljubio levu ušnu školjku, spuštao usne na bilo u udubljenju vrata, lizao slani znoj s njenih dojki. Ležimo među mrtvima. A biće ih još. Hiljade. Milioni. Smeh iz mrtvih utroba. Dugi redovi trupa koje izranjaju iz skok-brodova kako bi ušle u plamen koji ih čeka.

"Da." Njen dah pržio mu je uho. Ona oslobodi ruke, kliznu njima po Kasadovim vlažnim ramenima, pređe dugim noktima niz njegova leđa, ščepa ga za guzove da ga privuče bliže. Kasadova erekcija trljala se o njene stidne dlačice, pulsirala uz ispupčenje stomaka. Portali dalekobacača otvaraju se da prime hladne borbene nosače. Toplota eksplozija plazme. Stotine brodova, hiljade, poigravaju i umiru kao mace od prašine u vihoru. Veliki stubovi guste rubinske svetlosti prostreljuju velike udaljenosti, kupaju mete krajnjim naletom toplote, tela ključaju u crvenom svetlu.

"Da." Moneta mu otvori svoja usta i telo. Toplota iznad i ispod, njen jezik u njegovim ustima dok je ulazio u nju, dočekan dobrodošlicom toplog trenja. Telo mu se duboko nape, malo povuče i dopusti da ga vlažna toplota još više proguta, kada su počeli da se zajedno pomeraju. Vrelina na stotinu svetova. Kontinenti bukne u jarkim grčevima, mora se valjaju dok ključaju. I sam vazduh je u plamenu. Okeani pregrejanog vazduha nadimaju se poput vrele kože koja se diže na dodir ljubavnika.

"Da... da... da." Moneta izdiše toplotu među njegove usne. Koža joj je od ulja i somota. Kasad sada zabada brzo, vasiona se grči dok se osećaj širi, čula iščezavaju dok se ona zatvara topla, mokra i uska oko njega. Njeni kukovi sada snažno poskakuju u odgovoru, kao da osećaju strašno narastanje pritiska u osnovi njegovog bića. Zahtevaju. Kasad krivi lice, zatvara oči, vidi...

...širenje vatrenih kugli, umiranje zvezda, eksplozije sunaca u

ogromnom pulsiranju plamena, propast zvezdanih sistema u ekstazi uništenja...

...oseća bol u grudima, kukovi mu ne prestaju, kreću se još brže, čak i kad otvori oči i vidi...

...veliki čelični trn koji se uzdiže između Monetinih dojki i gotovo ga probada dok se on nesvesno povlači natrag i naviše, sečivo trna pušta mu krv koja kaplje na njenu put, njenu bledu put, sada punu odraza, put hladnu poput mrtvog metala, kukovi mu se i dalje kreću, čak i dok gleda, očima koje je pomutila strast, kako Monetine usne kopne i povlače se da otkriju redove čeličnih sečiva tamo gde su se nalazili zubi, metalna sečiva seku mu guzove tamo gde su ih zgrabili njeni prsti, kukovi kojima i dalje pumpa zatočeni su mu između nogu nalik na moćne čelične okove, a njene oči...

...u poslednjim sekundama pre orgazma Kasad pokušava da se povuče... ruke su mu na njenom vratu, pritiskaju... ona ga ne pušta, kao pijavica, zmijuljica spremna da ga isisa... skotrljaju se među mrtva tela...

...oči su joj kao crveni dragulji, bukne ludačkom vrelinom poput one koja ispunjava njegove bolne testise, širi se kao plamen, preлива...

...Kasad zabija obe šake u tlo, uzdiže se sa nje... sa toga... snaga mu je bezumna ali nedovoljna, dok ih strašne sile privlačenja pritiskaju jedno o drugo... sisaju kao usta zmijuljice dok on preči eksplozijom, gleda je u oči... smrt svetova... smrt svetova!

Kasad vrišti i odbacuje se od nje. Trake njegovog tela kidaju se dok se baca naviše i u stranu. Metalni zubi zatvaraju se sa škljocajem u čeličnoj vagini, promašivši njegov glavić za puki vlažni milimetar. Kasad pada na bok, kotrlja se u stranu dok mu se kukovi i dalje kreću, i nije u stanju da zaustavi ejakulaciju. Seme eksplodira u mlazevima, pada na stisnutu pesnicu leša. Kasad stenje, ponovo se kotrlja, sklupčava se u fetalni položaj dok svršava iznova. I iznova.

Čuje šištanje i šuštanje dok se ona diže iza njega. Kasad se prevrće na leđa i žmiri od sunca i sopstvenog bola. Ona stoji nad njim, raširenih nogu, silueta trnja. Kasad briše znoj iz očiju, vidi da mu je ručni zglob crven od krvi i čeka na udarac koji će ga ubiti. Koža mu se skuplja dok iščekuje zasecanje oštrice kroz meso.

Dahćući, ipak diže pogled, da bi iznad sebe ugledao Monetu, kukova mesnatih umesto čeličnih, prepona lepljivih od sokova njihove strasti. Lice joj je tamno, sunce je iza nje, ali on vidi kako joj crveni plamenovi gasnu u jamama očiju sa mnoštvom površina. Ona se osmehuje i on vidi odsjaj sunca na redovima metalnih zuba. "Kasade..." šapuće ona i to je zvuk peska koji struže o kost.

Kasad na silu odvraća pogled, s mukom ustaje i posrće preko leševa i zapaljenih ostataka, prestravljen i željan slobode. Ne osvrće se.

Izvidnice Hiperionovih teritorijalaca pronašle su pukovnika Fedmana Kasada gotovo dva dana kasnije. Otkriven je kako leži, bez svesti, na jednoj od travnatih pustopoljina koje vode do napuštenog Utvrđenja Hronos, dvadesetak kilometara od mrtvog grada i olupine katapultirane kapsule Proteranih. Kasad je bio nag i gotovo mrtav zbog učinka izloženosti i nekoliko ozbiljnih rana, ali dobro je reagovao na hitnu pomoć koja je odmah ukazana i smesta je vazдушnim liftom prebačen južno od Masiva Uzde, u bolnicu u Kitsu. Izvidnice bataljona teritorijalaca pažljivo su krenule ka severu, oprezne zbog antientropijskih plima oko Vremenskih grobnica i nagaznih mina koje su mogli da ostave Proterani. Nije ih uopšte bilo. Izvidnici su pronašli samo olupinu Kasadovog mehanizma za izbacivanje i ugljenisane trupove dva borbena čamca koje su Proterani spalili iz orbite. Nije bilo nikakve naznake zbog čega su sopstvene brodove pretvorili u šljaku, a leševi Proteranih - bilo u brodovima bilo oko njih - bili su spaljeni tako da je bilo kakva autopsija ili analiza bila nemoguća.

Kasad je došao svesti, tri hiperionska dana kasnije, zakleo se da se ne seća ničega posle trenutka kada je ukrao 'sipu', a onda je, posle dve lokalne nedelje, bio otpremljen bakljobrodom SILE.

Po povratku u Mrežu Kasad je podneo ostavku. Neko vreme bio je aktivan u antiratnim pokretima, povremeno se pojavljivao na mreži Svestvari i borio se za razoružanje. Ali napad na Bresiju mobilisao je Hegemoniju ka pravom međuzvezdanom ratu, kao ništa pre toga tokom tri veka, i Kasadov glas je bio zaglušen, ili otpisan, kao nečista savest Kasapina Južne Bresije.

Tokom šesnaest godina posle Bresije, pukovnik Kasad je nestao iz Mreže i Mrežine svesti. Iako više nije bilo velikih bitaka, Proterani su ostali glavni bauci Hegemonije. Fedman Kasad je bio samo sećanje koje je bledelelo.

Jutro je već dobro odmaklo kad je Kasad završio priču. Konzul trepnu i pogleda oko sebe, primetivši brod i njegovu okolinu prvi put za više od dva sata. Benares je izašao u glavni kanal reke Huli. Konzul je mogao da čuje škripu lanaca i konopaca dok su rečne mante vukle napred u svojim samarima. Činilo se da je Benares bio jedini brod koji je išao uzvodno, ali sada su se videla i brojna mala plovila koja su se kretala u suprotnom smeru. Konzul protrlja čelo i iznenadi se kada vide da mu je ruka klizava od znoja. Dan je postao veoma topao, senka cerade otpuzala je od Konzula a da on to nije ni primetio. On trepnu, obrisa znoj s očiju i pređe u senku, da naspe piće iz jedne od boca koje su androidi ostavili u vitrini blizu stola.

"Bože moj", govorio je otac Hojt, "znači, prema tom stvorenju, Moneti, Vremenske grobnice se kreću unatrag kroz vreme?"

"Da", reče Kasad.

"Je li to moguće?" upita Hojt.

"Da." Odgovorio mu je Sol Vejntraub.

"Ako je to tačno", reče Bron Lamija, "onda ste vi 'sreli' tu Monetu... ili kako joj je već pravo ime... u njenoj prošlosti, ali vašoj budućnosti... u susretu koji tek predstoji."

"Da", reče Kasad.

Martin Silenus ode do ograde i pljunu u reku. "Pukovniče, misliš da je ta kurva bila Šrajka?"

"Ne znam." Kasadov monotoni glas jedva se čuo.

Silenus se okrenu Solu Vejntraubu. "Vi ste naučnik. Postoji li bilo šta u mitografiji Šrajka što veli da je taj stvor kadar da menja oblik?"

"Ne", reče Vejntraub. On je pripremao mlečnu kuglicu da nahrani svoju kći. Beba je tiho gukala i mrdala prstićima.

"Pukovniče", reče Het Mastin, "polje sila... ili šta god je već to borbeno odelo bilo... da li ste ga poneli sa sobom posle susreta sa Proteranima i sa tom... ženom?"

Kasad pogleda templara za trenutak, a onda odmahnu glavom.

Konzul je zurio u piće, ali glava mu se iznenada, od siline misli, sama podiže. "Pukovniče, rekli ste da ste imali viziju Šrajkovog drveta za ubijanje... te strukture, stvari na koju nabada svoje žrtve."

Kasad pomeri svoj pogled baziliska sa templara na Konzula. Polako klimnu glavom.

"I na njemu su bila tela?"

Novo klimanje glavom.

Konzul obrisa znoj sa gornje usne. "Ako drvo putuje unazad kroz vreme, zajedno sa Vremenskim grobnicama, onda su to žrtve iz naše budućnosti."

Kasad ne reče ništa. Ostali su sada zurili u Konzula, ali izgleda da je samo Vejntraub shvatio šta taj komentar znači... i kakvo će biti sledeće Konzulovo pitanje.

Konzul se odupre porivu da ponovo obriše znoj s usana. Glas mu je bio smiren. "Jeste li videli ikoga od nas tamo?"

Kasad ne progovori duže od minut. Tihi zvuci reke i broskog snasta najednom su izgledali veoma glasni. Konačno, Kasad udahnu. "Da."

Tišina se ponovo rastegnu. Prekinu je Bron Lamija. "Hoćete li nam reći koga?"

"Ne." Kasad ustade i ode do stepeništa koje je vodilo na niže palube.

"Čekajte", doviknu mu otac Hojt.

Kasad zastade na početku stepeništa.

"Hoćete li nam reći još dve stvari?"

"Šta?"

Otac Hojt iskrivi lice od talasa bola. Njegovo suvonjavo lice bilo je belo i znojavo. On udahnu i reče: "Najpre, mislite li da Šrajk... žena... nekako želi da vas upotrebi za otpočinjanje tog strašnog međuzvezdanog rata koji ste predvideli?"

"Da", reče Kasad tiho.

"Zatim, hoćete li nam reći šta nameravate da zatražite od Šrajka... ili od te Monete... kada ih susretnete tokom hodočašća?"

Kasad se prvi put osmehnu. Bio je to osmeh tanak i veoma, veoma hladan. "Neću zatražiti ništa", reče Kasad. "Ništa neću tražiti od njih. Kada ih ovaj put budem sreo, ubiću ih."

Dok je Kasad silazio, ostali hodočasnici nisu se ni pogledali, ni progovorili. Benares nastavi da plovi severno-severoistočno, ka popodnevu.

3.

Barža Benares ušla je u rečnu luku Najad jedan sat pre sutona. Posada i hodočasnici načičkali su se kraj ograde kako bi osmotrili tinjajući žar onoga što je nekada bilo grad od dvadeset hiljada ljudi. Malo toga je preostalo. Čuvena gostionica 'Obala', sagrađena u danima Tužnog Kralja Bilija, izgorela je do temelja; njeni ugljenisani dokovi, pristaništa i zaklonjeni balkoni sada su bili srušeni u reku Huli. Carinarnica je bila spaljena ljuštura. Vazdušni terminal, na severnom kraju grada, sada je bio samo pocrnela glomazna ruševina, sa tornjem sidrišta svedenim na kulu od ugljena. Nije bilo nikakvog traga ni malom obalskom hramu Šrajka. Najgore od svega, za hodočasnike, bilo je uništenje Rečne stanice Najad: dok za vezove ležao je spaljen i urušen a obori za mante otvoreni ka reci.

"Prokletstvo!" reče Martin Silenus.

"Ko je to učinio?" upita otac Hojt. "Šrajk?"

"Pre će biti teritorijalci", reče Konzul. "Mada, možda su se borili protiv Šrajka."

"Ne mogu u ovo da poverujem", odbrusi Bron Lamija. Ona se okrenu A. Betiku, koji im se upravo pridružio na zadnjoj palubi. "Zar niste znali da se ovo dogodilo?"

"Ne", reče android. "Više od nedelju dana nismo imali nikakav kontakt ni s jednom tačkom severno od prevodnice."

"Do đavola, zašto niste?" upita Lamija. "Ako ovaj zabačeni svet i nema datasferu, zar ne posedujete radio?"

A. Betik se blago osmehnu. "Da, M. Lamija, postoji radio, ali komunikacioni sateliti su oboreni, mikrotalasni repetitori kod prevodnice Karla uništeni su, a mi nemamo pristup kratkim talasima."

"Šta je s mantama?" upita Kasad. "Možemo li nastaviti do Ruba s ovima koje sada imamo?"

Betik se namršti. "Moraćemo, pukovniče", reče on. "Ali, to je zločin. Ove dve u samaru neće se oporaviti od takve vuče. Sa svežim mantama do Ruba bismo stigli pre zore. S ove dve..." Android slegnu ramenima. "Uz nešto sreće, ako životinje prežive,

stići ćemo rano popodne..."

"Vetrokola će i dalje biti tamo, zar ne?" upita Het Mastin.

"Moramo pretpostaviti da je tako", reče A. Betik. "Dozvolite da se izvinim i nahranim jadne životinje koje imamo. Trebalo bi da krenemo za jedan sat."

Nisu videli nikoga ni u ruševinama Najada niti blizu njih. Nijedno rečno plovilo nije se pojavilo posle grada. Na sat vuče severoistočno od grada, ušli su u oblast gde su šume i farme donjeg toka reke Huli prerasle u ustalasanu narandžastu preriju južno od Mora trave. Konzul je povremeno opažao blatne tornjeve mrava-graditelja - neke od njihovih zupčastih građevina blizu reke su dostizale visinu od gotovo deset metara. Nije bilo nikakvog traga nedirnutim ljudskim staništima. Skela kod Beti Forda potpuno je nestala, nije preostalo čak ni uže za vuču niti kućica za grejanje, tamo gde se ona nalazila gotovo dva veka. Gostionica 'Rečni trgovci' kod Pećinskog rta bila je mračna i nema. A. Betik i ostali članovi posade dozivali su, ali iz crnog ulaza u pećinu nije došao nikakav odgovor.

Suton je doneo osetljivi muk iznad reke, ubrzo prekinut horskom bukom insekata i zovom noćnih ptica. Za neko površina reke Huli postala je ogledalo zelenosivom disku neba u predvečerje, uznemiravana samo skokovima riba koje su se hranile u sumrak, i talasima uposlenih manti. Kada se sasvim spustio mrak, bezbrojni prerijski leptiri - mnogo bleđi od svojih šumskih rođaka, ali i sa većim rasponom krila, svetlucava obličja velika poput dece - zaigrali su po zatonima i dolinama pitomih brda. Kada su se pojavile zvezde i tragovi meteora počeli da prosecaju noćno nebo u blistavoj predstavi ovako daleko od svakog veštačkog osvetljenja, upaljeni su fenjeri, a večera je postavljena na krmenoj palubi.

Hodočasnici Šrajka bili su smlavljeni, kao da su još razmišljali o mračnoj i zbunjujućoj priči pukovnika Kasada. Konzul je neprekidno pio još od podneva, i sada je osećao prijatnu izmeštenost - iz stvarnosti, iz bola sećanja - koja mu je omogućavala da prebrodi svaki dan i svaku noć. Sada upita, glasom pažljivim i nepomućenim, kakav može biti samo glas pravog alkoholičara, na koga je došao red da ispriča svoju priču.

"Na mene", reče Martin Silenus. Pesnik je takođe neprekidno pio, od ranog jutra. Glas mu je bio pažljivo kontrolisan, kao i Konzulov, ali crvenilo u njegovim oštrim obrazima i gotovo manični sjaj u oku odavali su starog pesnika. "To jest, ja sam izvukao broj tri..." On podiže cedulju. "Ukoliko još želite da čujete tu jebenu stvar."

Bron Lamija podiže svoju čašu vina, namršti se, pa je spusti. "Možda bi trebalo da porazgovaramo o onome što smo saznali iz prve dve priče, i o tome kako bi to moglo da se poveže s našom trenutnom... situacijom."

"Još ne", reče pukovnik Kasad. "Nemamo dovoljno informacija."

"Neka M. Silenus govori", reče Sol Vejntraub. "Onda možemo da počnemo da razmatramo ono što smo čuli."

"Slažem se", reče Lenar Hojt.

Het Mastin i Konzul klimnuše glavama.

"Dogovoreno!" uzviknu Martin Silenus. "Ispričaću svoju priču. Samo me pustite da dokrajčim ovu jebenu čašu vina."

PESNIKOVA PRIČA:

'Spev o Hiperionu'

Na početku beše Reč. Onda je došao jebeni procesor reči. Zatim je došao procesor misli. A onda i smrt literature. I tako to ide.

Frensis Bejkon je jednom rekao: "Iz lošeg i neprikladnog rasporeda reči uzdiže se predivna opstrukcija uma." Svi smo doprineli svojim predivnim opstrukcijama uma, zar ne? Ja više od većine. Jedan od boljih, zaboravljenih pisaca dvadesetog veka - ne bolje zaboravljenih, već boljih a zaboravljenih - jednom je bon motirao: "Volim što sam pisac. Jedino ne mogu da podnesem svu tu papirologiju." Kapirate? Pa, amigosi i amigice, ja volim što sam pesnik. Jedino ne mogu da podnesem sve te proklete reči.

Odakle da počnem?

Možda od Hiperiona?

(Pretapanje.) Pre gotovo dva standardna veka.

Pet semberodova Tužnog Kralja Bilija obrću se kao zlatni maslačci iznad ovog i suviše dobro poznatog neba boje lapisa. Slećemo kao konkvistadori i movamo se tamo-amu; više od dve

hiljade vizuelnih umetnika, pisaca, vajara, pesnika, ARNista, vid-stvaralaca, režisera holića, kompozitora, dekompozitora i Bog zna ko sve ne, uz podršku pet puta većeg broja administratora, tehničara, ekologa, supervizora, dvorskih komornika i profesionalnih dupeljubaca, da ne pominjem i samu porodicu kraljevskih guzica, koje opet podržava od toga deset puta veći broj androida voljnih da popločaju tlo, potpaljuju reaktore, zidaju gradove, podižu ovu balu i vuku onaj teret... do đavola, stekli ste predstavu.

Sleteli smo na svet koji su već zasejali jadnici što su osiromašili dva veka ranije, i živeli, kad god su mogli, od ruke do usta i od batine do mozga. Prirodno, plemeniti potomci ovih hrabrih pionira dočekali su nas kao bogove - naročito pošto je nekoliko naših ljudi iz obezbeđenja pretvorilo u šljaku nekoliko njihovih agresivnijih vođa - a mi smo, prirodno, prihvatili njihovo obožavanje kao da nam zaista sleduje, i upregli ih da rade rame uz rame s našim plavokošcima, da oru po južnom polju i zidaju naš blistavi grad na brdu.

A to je zaista bio blistavi grad na brdu. Kada danas vidite ruševine, ne možete da razaberete ništa od onoga kako je to mesto izgledalo. Pustinja je napredovala za tri veka; akvadukti sa planina srušili su se i razbili; od samog grada ostale su samo kosti. No, u svoje doba Grad Pesnika bio je zaista lep, pomalo kao Sokratova Atina ali s intelektualnim uzbuđenjem renesansne Venecije, umetničkom vrelinom Pariza u doba impresionista, istinskom demokratijom prve decenije Orbitalnog Grada i neograničenom budućnošću Tau Ceti Centra.

Ali, na kraju, nije on bio ništa od svega toga, naravno. Bila je to samo Hrotgarova klaustrofobična dvorana za ispijanje medovine sa čudovištima koja čekaju napolju, u mraku. Imali smo svoga Grendela, budite sigurni. Imali smo čak i svoga Hrotgara, ako čovek malo zažmuri na jadni oklembešeni profil Tužnog Kralja Bilija. Nedostajali su nam samo geati: naš veliki, plećati Beovulf malog mozga, i njegova banda veselih psihopata. I tako, bez Junaka, prihvatili smo uloge žrtava, komponovali svoje sonete, uvežbavali svoje balete, razvijali svoje svitke dok je naš Grendel od čelika i trnja sve vreme hranio noć strahom, kao žetelac butnih kostiju i hrskavice.

I tada sam se ja - u to vreme satir, sačinjen u krvi i mesu tako da

budem ogledalo svoje duše - približio tome da dovršim svoj Spev, svoje životno delo, najviše za pet tužnih vekova tvrdoglavog opstajanja.

(Pretapa se u crno.)

Pada mi na pamet da je priča o Grendelu preuranjena. Glumci još nisu postavljeni na scenu. Dislinearni zaplet i nevezana proza imaju svoje pristalice, među kojima sam svakako i ja, ali, na kraju, prijatelji, lik je ono što zadobija ili gubi besmrtnost na pergamentu. Zar nikada niste osetili u sebi skrivenu pomisao da negde Hak i Džim - u ovom trenutku - guraju motkama svoj splav niz neku reku, neposredno izvan našeg domašaja, mnogo stvarniji nego prodavac cipela koji nas je uslužio samo zaboravljeni dan ranije? U svakom slučaju, ako ova jebena priča već treba da se ispriča, trebalo bi da znate ko se u njoj nalazi. I tako - koliko god to za mene bilo mučno - vratiću se natrag kako bih počeo od početka.

U početku beše Reč. I Reč beše programirana u klasičnom binarnom kodu. I Reč je glasila: "Neka bude život!" I tako, negde u riznicama Tehnosrži, gde je bila smeštena imovina moje majke, zamrznuta sperma mog davno mrtvog oca bila je odmrznuta, stavljena u rastvor, prodrmana kao drevni slad od vanile, ubačena u nešto što je delimično bilo vodeni pištolj a delimično veštački penis, i onda - čarobnim povlačenjem oroza - ubrizgana u Majku u vreme kada je mesec bio pun, a jaje zrelo.

Naravno, Majka nije morala da bude oplodena na ovako varvarski način. Mogla je da odabere oplodnju ex utero, muškog ljubavnika sa transplantom Tatine DNA, klonirani surogat, devičanski porođaj sa rascepljenim genima, sami znate... ali, kako mi je rekla kasnije, raširila je noge pred tradicijom. Pretpostavljam da joj se tako najviše sviđalo.

U svakom slučaju, bio sam rođen.

Rođen sam na Zemlji... Staroj Zemlji... i ko te jebe, Lamija, ako ne veruješ. Živeli smo na Majčinom imanju na ostrvu nedaleko od Severnoameričkog zabrana.

Beleške za skicu doma na Staroj Zemlji:

Krhki sutoni blede iz ljubičaste, preko fuksije do purpurne iznad

silueta drveća od krep-papira, iza jugozapadnog dela travnjaka. Nebesa delikatna kao prozirni porcelan, nenaružena oblakom, čak ni tragom kondenzacije. Predsimfonijski muk prve svetlosti praćen praskom cimbala osvita. Narandžaste i žućkastomrke boje potpaljene u zlato, dug svež silazak u zeleno: senka lista, hladovina, pipci čempresa i žalosne vrbe, utišani zeleni somot proplanka.

Majčino imanje - naše imanje - hiljadu jutara u središtu dodatnih milion. Travnjaci veličine omanjih prerija, sa travom tako savršenom da su pozivali telo da legne na njih, da odrema na njihovom mekom savršenstvu. Plemenita stabla koja su svojom hladovinom ocrtavala sunčeve časovnike Zemlje, dok su im senke kružile u veličanstvenoj procesiji; sad se mešaju, sad skupljaju ka podnevu, konačno istežu ka istoku dok dan umire. Kraljevski hrast. Džinovski brestovi. Topole i čempresi, sekvoje i bonsai. Stabla indijskog fikusa koja spuštaju nove grane kao stubove glatkih strana u hramu čiji je krov nebo. Vrbe oko pažljivo usečenih kanala i nasumice raspoređenih potoka, s obešenim granama koje pevaju drevne žalopojke vetru.

Naša kuća uzdiže se na niskom brdu gde, zimi, smeđe obline travnjaka izgledaju kao glatki bok ženke neke zveri, sve u butnim mišićima, stvorene za brzinu. Na kući se vide vekovi narastanja; toranj od žada u istočnom dvorištu hvata prvo svetlo zore, niz kosih krovova u južnom krilu baca trouglaste senke na kristalnu zimsku baštu u vreme za čaj, balkoni i lavirint spoljnih stepeništa duž istočnih natkrivenih tremova igraju Ešerove igre popodnevnim senkama.

Bilo je to posle Velike greške ali pre nego što je sve postalo nenastanjivo. Na imanju smo bili mahom za vreme onoga što smo neprikladno zvali 'periodi popuštanja' - u navratima od deset do osamnaest mirnih meseci, između planetarnih grčeva, kada je prokleta mala crna rupa Kijevske ekipe varila parčiće središta Zemlje i čekala na sledeću gozbu. U 'zlim vremenima' odlazili smo na imanje ujka Kove, iza Meseca, na teraformirani asteroid koji je tamo postavljen pre migracije Proteranih.

Možda ste već u stanju da razaberete da sam rođen pod srećnom zvezdom, za guzicu. Neću se izvinjavati zbog toga. Posle tri hiljade godina petljanja sa demokratijom, preostale porodice Stare Zemlje

shvatile su da je jedini način da se izbegne takva zbrka - ne dopustiti dalje množenje. Ili, bolje, sponzorirati flote semebrodiva, istraživanja kovit-brodovima, nove migracije kroz dalekobacače... svu onu uspaničenu užurbanost Hedžire... dokle god se množe tamo napolju i ostavljaju Staru Zemlju na miru. Činjenica da je matični svet bio bolesna stara kurva kojoj su ispadali zubi nije smetala porivu pripadnika rulje da budu pioniri. Nisu oni bili ljudi.

I kao Buda, gotovo da sam odrastao pre nego što sam video prvu naznaku siromaštva. Imao sam šesnaest standardnih godina, navršio sam svoju Wanderjahr, i tumarao sam po Indiji sa rancem na leđima kada sam ugledao prosjaka. Stare induske porodice držale su ih u svojoj blizini iz verskih razloga, ali sve što sam ja u to vreme znao bilo je da se tu nalazi čovek u prnjama, kome se vide rebra i koji drži pletenu korpu sa drevnim kreditnim disklučom. Moji drugovi mislili su da je to da umreš od smeha. Ja sam se isповраćao. Bilo je to u Benaresu.

Moje detinjstvo bilo je privilegovano, ali ne u tolikoj meri da to bude odvratno. Imao sam prijatna sećanja na čuvene prijeme Velike Gospe Sibile (ona mi je bila baba-tetka po majčinoj strani). Sećam se jedne trodnevne žurke koju je priredila u Menhetenskom arhipelagu; gosti su dovoženi padobrodom iz Orbitalnog Grada i iz evropskih arkologija. Sećam se kako se Empajer stejt bilding uzdizao iz vode, sa mnoštvom svetala čiji se odraz video u lagunama i kanalima papratnica; EMV je istovarivao putnike na vidikovac dok su vatre za pripremanje hrane gorele na zaraslim ostrvskim humkama nižih zgrada svuda unaokolo.

U tim danima, Severnoamerički zabran bio je naše privatno igralište. Govorilo se da još oko osam hiljada ljudi stanuje na tom tajanstvenom kontinentu, ali polovina su bili rendžeri. Među preostalima je bilo i ARNista otpadnika - koji su svoj zanat koristili tako što su vaskrsavali biljne i životinjske vrste odavno nestale iz svojih, prediluvijumskih severnoameričkih zabrana - ekoloških inženjera, primitivaca sa dozvolama, poput Ogalala Sijuksa ili Esnafa anđela pakla, a bio je i poneki turista. Imao sam rođaka koji je, navodno, sa rancem na leđima išao od jedne posmatračke zone u Zabranu do druge, ali radio je to na Srednjem Zapadu, gde je

rastojanje između zona bilo malo i gde su se horde dinosaurusu mnogo ređe mogle sresti.

U prvom veku posle Velike greške, Geja je bila smrtno ranjena, ali umirala je sporo. Razaranja su bila velika tokom 'zlih vremena' - a ona su nailazila sve češće, u precizno smišljenim grčevima, sa kraćim popuštanjem i sve strašnijim posledicama svakog napada - ali Zemlja je trpela, i popravljala se najbolje što je mogla.

Zabran je bio, kao što sam rekao, naše igralište ali, u pravom smislu reči, isto je važno za čitavu Zemlju na samrti. Majka mi je dozvolila da posedujem sopstveni EMV kada sam navršio sedam godina i tako na globusu nije postojalo mesto udaljenije od jednog sata leta od kuće. Moj najbolji drug, Amalfi Švarc, živeo je na Imanjima planine Erebus, tamo gde se nekada nalazila Republika Antarktik. Viđali smo se svakodnevno. Činjenica da je zakon Stare Zemlje zabranjivao dalekobacače, nije nam ni najmanje smetala: dok smo ležali na nekoj padini, u noći, gledali uvis kroz deset hiljada orbitalnih svetala i dvadeset hiljada farova prstena, u dve ili tri hiljade vidljivih zvezda, nismo osećali nikakvu ljubomoru, nikakav poriv da se pridružimo Hedžiri koja je još tada plela Mrežinu svilu dalekobacača. Bili smo srećni.

Moja sećanja na Majku čudnovato su stilizovana, kao da je ona bila samo još jedan izmišljeni konstrukt iz nekog od mojih romana o umirućoj Zemlji. Možda je i bila. Možda su mene odgojili roboti u automatizovanim gradovima Evrope, dojili androidi u pustinji Amazona, ili sam jednostavno rastao u bačvi, kao pivski kvasac. Ono čega se sećam jeste Majčina bela spavaćica koja klizi poput duha kroz senovite sobe imanja; beskrajno delikatne plave vene na nadlanici njene tankoprste šake dok sipa čaj u svilenkastoj i prašnjavoj svetlosti zimske bašte; svetlost sveća uhvaćena kao zlatna muva u sjajnu paukovu mrežu njene kose, kose podignute u punđu u stilu velikih gospi. Ponekad sanjam da joj se sećam glasa, prijatnog ritma, tona i njegove usredsređenosti, nalik na okretanje unutar materice, ali onda se probudim i vidim da to samo vetar njiše čipkane zavese ili se čuje šum razbijanja nekog tuđinskog mora o kamen.

Od svoje najranije spoznaje sebe, znao sam da ću biti - da treba

da budem - pesnik. Ne može se reći da sam to odabrao; pre će biti da je umiruća lepota svuda unaokolo izdisala u mene svoj poslednji dah i zapovedala mi da budem osuđen na to da se do kraja života igram rečima, u nekoj vrsti iskupljenja za nemarno kasapljenje koje je naša rasa izvršila nad svetom s kog je potekla. I tako, šta tu ima, kog đavola; postao sam pesnik.

Imao sam tutora čije je ime bilo Baltazar, čoveka, ali drevnog, izbeglicu iz drevnih aleksandrijskih sokaka koji su zaudarali na meso. Baltazar samo što nije svetlucao, plavo-beo od tih grubih, ranih Polsenovih tretmana; bio je kao ozračena ljudska mumija, zapečaćena u tečnoj plastici. I pohotan kao poslovični jarac. Vekovima kasnije, dok sam bio u svom satirskom periodu, osećao sam da sam konačno shvatio prijapske *Prijap, grč. - bog iz grčke i rimske mitologije, sin Dionizija i Afrodite, oličenje muške rasplodne moći; u prenosnom značenju: falus. - Prim. prev. porive jasnog don Baltazara, ali u tim danima bila je to uglavnom smetnja, da se među osobljem drže i mlade devojke. Ljudske ili androidske, don Baltazar nije pravio razliku - trpao je i jednima i drugima.*

Srećom po moje obrazovanje, u don Baltazarovom zavisništvu o mladom mesu nije bilo ničeg homoseksualnog, tako da su se njegove ludorije iskazivale bilo kao odsustva s naših tutorskih seansi, bilo kao prekomerna količina pažnje posvećene učenju napamet strofa Ovidija, Seneša ili Vua.

Bio je odličan tutor. Izučavali smo antičke pesnike i kasni klasični period, išli na putovanja do ruševina Atine, Rima, Londona i Hanibala, u Misuriju, a da nikada nismo imali nijedan ispit ili test. Don Baltazar je očekivao da sve naučim napamet pri prvom susretu, i ja ga u tome nisam razočarao. Ubedio je moju majku da sunovrat 'progresivnog obrazovanja' nije za jednu porodicu Stare Zemlje, tako da nikada nisam upoznao vrtoglave prečice RNA medikacije, uranjanja u datasferu, sistemsku obuku u flešbekovima, stilizovane grupne terapije, 'veštine višeg nivoa razmišljanja' na račun činjenica, ili programiranje za koje pismenost nije bila potrebna. Rezultat takvih lišavanja bio je da sam mogao da izrecitujem čitav Ficdžeraldov prevod Odiseje kada sam navršio šest godina, da komponujem sestinu pre nego što sam naučio da se sam oblačim, i da razmišljam

u spiralnim fuga-stihovima pre nego što sam uopšte dobio interfejs za AI.

Moje naučno obrazovanje, s druge strane, bilo je nešto manje nego oskudno. Don Baltazar se nije mnogo zanimao za ono što je zvao 'mehanička strana vasiona'. Tek negde i svojoj dvadeset drugoj godini shvatio sam da su kompjuteri, RMU-i i aparati za održavanje života na asteroidu ujka Kove mašine, a ne neke blagonaklone manifestacije duša oko nas. Verovao sam u vilenjake, sprajtove u drveću, u numerologiju, astrologiju i čaroliju Ivandanjske noći duboko u primitivnim šumama NAP-a. *North American Preserve - Severnoamerički zabran.* - Prim. prev. Poput Kitsa i Lemba u Hejdonovom studiju, don Baltazar i ja nazdravljali smo 'zbruci matematike' i jadikovali nad razaranjem poezije duge zbog njuškanja M. Njutna po prizmi. Rano nepoverenje i prava mržnja prema svemu što je naučno i kliničko, dobro su mi poslužili kasnije u životu. Nije teško, naučio sam, ostati prekopernikanski pagan u postnaučnoj Hegemoniji.

Moja rana poezija bila je odvratna. Kao što je slučaj s većinom loših pesnika, nisam bio svestan te činjenice, siguran u svojoj aroganciji da već sam čin stvaranja obezbeđuje vrednost tim bezvrednim mojim pobačajima. Moja majka ostala je tolerantna čak i kada sam zaudarajuće gomilice grubih stihova ostavljao da leže po kući. Povlašćivala je svom jedincu iako je on bio bezbrižno nestalan koliko i nepripitomljena lama. Don Baltazar nikada nije komentarisao moj rad; prvenstveno, pretpostavljam, zato što mu nikada ništa od toga nisam ni pokazao. Don Baltazar je smatrao da je časni Dejton bio varalica, da su Salmud Brevi i Robert Frost morali da se obese o sopstvena creva, da je Vordsvort bio budala i da je sve što je slabije od Šekspirovih soneta profanisanje jezika. Nisam video nikakav razlog da gnjavim don Baltazara svojim stihovima, iako sam znao da su pune procvalog genija.

Objavio sam nekoliko tih književnih govanaca u raznim tvrdoštampanim listovima, koji su tada bili u modi u raznim arkologijama evropskih kuća, jer su amaterski urednici tih nezgrapnih listova povlašćivali mojoj majci koliko i ona meni.

Povremeno sam terao Amalfija, ili nekog drugog druga - manje aristokratskog od mene, pa samim tim sa pristupom datasferi ili fetlinijskim predajnicima - da pošalje neke moje stihove ka Prstenu ili ka Marsu, pa znači i napupelim dalekobacačkim kolonijama. Nisu nikada odgovorili. Pretpostavljao sam da su suviše zauzeti za to.

Vera u nečiji pesnički ili spisateljski identitet pre gorkog ispita objavljivanja naivna je i bezopasna poput mladalačke vere u sopstvenu besmrtnost... a neizbežno razbijanje iluzija podjednako je bolno.

Moja majka je umrla sa Starom Zemljom. Otprilike polovina starih porodica održala se za vreme poslednje kataklizme; ja sam tada imao dvadeset godina i smišljao sam sopstvene romantične planove da umrem sa rodnim svetom. Majka je odlučila drugačije. Nije nju brinula moja prerana smrt - kao i ja, ona je bila suviše egocentrična da bi mislila na nekog drugog u takvo vreme - pa čak ni činjenica da će smrt moje DNA označiti i kraj aristokratske loze koja se protezala sve do Mejflauera; ne, ono što je Majku mučilo bilo je to što će porodica umreti u dugovima. Izgleda da je naših poslednjih stotinu godina ekstravagancije bilo finansirano debelim pozajmicama od Banke Prstena i drugih vanzemaljskih institucija. Sad kad su se kontinenti Zemlje sudarali od sile grčenja, dok su velike šume gorele, okeani se uzdizali i zagrevali u beživotnu supu, dok se sam vazduh menjao u nešto suviše vrelo i gusto da bi se razbilo, i suviše retko da bi se oralo, sad su banke želele da im se vrati novac koji su dale. To im je bio zalog.

Ili, radije, takav je bio Majčin plan. Nekoliko nedelja pre nego što je ta fraza postala bukvalna stvarnost, likvidirala je svu aktivu, deponovala četvrt miliona maraka na dugoročne račune u Banci Prstena, koja je hitala što dalje, i poslala me na putovanje u Rifkinov Atmosferski Protektorat na Rajskoj Kapiji, malom svetu koji kruži oko zvezde Vega. Čak i tada, taj otrovni svet imao je dalekobacačku vezu sa Sunčevim sistemom, ali ja nisam išao dalekobacačem. Niti sam bio putnik na jedinom kovit-brodu sa Hokingovim pogonom koji je svraćao na Rajsku Kapiju jednom godišnje. Ne, Majka me je u tu zabačenu vukojebinu poslala brodom Faze tri, sporijim od svetlosti,

zamrznutog s embrionima stoke, koncentratom soka od pomorandže i hranljivim virusima, na putovanje koje je trajalo sto dvadeset devet brodskih godina, s objektivnim vremenskim dugom od sto šezdeset sedam standardnih godina!

Majka je izračunala da će za to vreme nagomilana kamata na dugoročnim računima biti dovoljna da isplati dugove naše porodice i možda da mi omogući da udobno opstanem neko vreme. Prvi i poslednji put u životu, Majka je pogrešila u proračunu.

Beleške za skicu Rajske Kapije:

Blatnjavi sokaci koji se pružaju od konverzijskih dokova stanice kao šara čireva na leđima gubavca. Smeđi oblaci što vise u dronjcima sa trulog jutelog neba. Zbrka bezobličnih drvenih građevina poluraspadnutih pre nego što su sasvim dovršene, sa prozorima bez okana koji sada slepo zure u razjapljena usta svojih suseda. Ubogi se množe kao... kao ljudska bića, pretpostavljam... bogalji bez očiju, pluća spaljenih zbog truleži u vazduhu, štite gnezdo sa desetinom potomaka, dečja koža je hrapava već sa navršenih pet standardnih godina, oči im neprestano suze jer atmosfera peče, i ubiće ih pre nego navrše četrdesetu, osmeh im je pun karijesa, masna kosa im vrvi od vaški i puna je krvnih podliva od vampirskih krpelja. Ponosni roditelji su ozareni. Dvadeset miliona ovih klipana osuđenih na propast, strpanih u siromašne delove kojih je prepuno ostrvo manje od zapadnog travnjaka moje porodice na Staroj Zemlji, i svi se oni bore da dišu jedini vazduh koji može da se udiše na svetu gde je standard da udahneš i umreš, gužvaju se što bliže mogu središtu kruga prečnika šezdeset milja, gde se nalazi atmosfera u kojoj se može opstati i koju je Stanica za stvaranje atmosfere bila u stanju da proizvede pre nego što je počela da se kviri.

Rajska Kapija: moj novi dom.

Majka nije uzela u obzir mogućnost da svi računi sa Stare Zemlje budu zamrznuti - a onda aproprisani u rastuću ekonomiju Mreže Svetova. Niti se setila da je razlog što su ljudi sačekali Hokingov pogon da bi videli spiralu galaksije to što u dugotrajnom kriogenskom snu - za razliku od nekoliko meseci fuge - izgledi za neizlečivo oštećenje mozga jesu jedan prema šest. Ja sam imao sreće. Kada

su me izvukli iz sanduka na Rajskoj Kapiji i poslali da kopam kanale kiseline izvan perimetra, pretrpeo sam samo cerebralnu nezgodu - kap. Fizički, bio sam u stanju da radim u blatnim jamama posle nekoliko lokalnih nedelja. Mentalno, ostalo je mnogo toga što se moglo poželeći.

Leva strana mozga bila mi je zatvorena kao zapečaćeni oštećeni deo kovit-broda zatvoren hermetičkim vratima, s odeljcima osuđenim na propast, ostavljenim vakuumu. Još sam mogao da mislim. Kontrola nad desnom stranom tela brzo mi se vratila. Samo su centri za govor bili oštećeni tako da se nisu mogli lako popraviti. Čudesni organski kompjuter, usađen u moju lobanju, odbacio je svoj govorni sadržaj poput programa sa greškom. I u desnoj hemisferi bilo je nešto govora - ali u toj afektivnoj hemisferi mogle su da opstanu samo one jedinice za komunikaciju pune emotivnog naboja: moj rečnik bio je sveden na devet izraza. (To je, kako sam kasnije saznao, bilo izuzetno, jer mnoge žrtve moždane kapi povrate samo dve ili tri.) Preciznosti radi, evo čitavog rečnika kojim sam mogao da baratam: jebanje, sranje, pišanje, pička, bogte, jebomatersvoju, guzica, pi-pi i pu-pu.

Brza analiza bi tu otkrila i ponešto suvišno. Imao sam na raspolaganju sedam imenica, koje su predstavljale šest stvari; četiri od sedam imenica mogle su se upotrebiti kao glagoli. Zadržao sam jednu neporecivu imenicu i jedan jedini prilog, koji se takođe mogao upotrebiti kao psovka. Moja nova jezička vasiona sastojala se od dve dvosložne reči, tri trosložne, dve kovanice i dva ponavljanja kakva koriste bebe. Moja arena literarnog izražavanja nudila je četiri mogućnosti za temu eliminacije, dve reference na ljudsku anatomiju, jedan zahtev za božanskom kletvom, jedan standardni opis koitusa, ili zahtevanje istog, kao i koitalnu varijaciju, koja za mene više nije predstavljala mogući izbor pošto mi je majka bila pokojna.

Sve u svemu, bilo je to dovoljno.

Neću reći da me obuzme milina kad se setim svoje tri godine provedene u blatnim jamama i sluzavim sirotinjskim četvrtima Rajske Kapije, ali istina je da su te tri godine uticale na moje formiranje makar isto koliko - a verovatno i više nego - prethodne dve decenije na Staroj Zemlji.

Ubrzo sam otkrio da me je među intimnim poznanicima - gde su spadali Stari Mulj, predradnik lopataša; Unk, siledžija sa sirotinjskog igrališta, kome sam plaćao reket; Kiti, vašljiva profuknjača s kojom sam spavao kad sam to mogao sebi da priuštim - takav rečnik dobro služio. "Sranje-jebanje", zagroktao bih, uz gestikulaciju. "Guzica pička pi-pi jebanje."

"Ah", iscerio bi se tada Stari Mulj i pokazao svoj jedini zub u glavi, "ideš u kantu po žvake od algi, a?"

"Bokomprokleta pu-pu", iscerio bih se i ja njemu.

Život jednog pesnika ne iscrpljuje se samo u konačnom jezičkom plesu izražavanja, već u gotovo beskonačnim kombinacijama opažanja i pamćenja ujedinjenim sa osetljivošću za ono što je opaženo i upamćeno. Zahvaljujući tome što sam proveo tri lokalne godine na Rajskoj Kapiji, gotovo hiljadu pet stotina standardnih dana, video sam, osećao, čuo - pamtio, kao da sam se bukvalno ponovo rodio. Nije bilo mnogo važno to što sam se ponovo rodio u paklu; prerađeno iskustvo neophodni je sadržaj svake istinite poezije, a sirovo iskustvo bilo mi je rođendanski poklon novog života.

Nisam imao nikakvih problema da se prilagodim vrlo novom svetu koji je bio vek i po iza mog. Uprkos svoj onoj priči o širenju i pionirskom duhu u proteklih pet vekova, svi znamo koliko je budalasta i statična postala naša ljudska vasiona. Nalazimo se u udobnom Mračnom dobu inventivnog uma; institucije jedva da se menjaju, i to pre evolucijom nego revolucijom; naučna istraživanja puze brzinom raka i vuku se po laterali, tamo gde se nekad skakalo velikim skokovima intuicije; sredstva se još manje menjaju, glavninu tehnologije koju obično koristimo naši dedovi bez problema bi mogli da prepoznaju - i koriste! I tako je Hegemonija postala formalni entitet dok sam ja spavao, ispletana je Mreža Svetova u nešto blisko njenom konačnom obliku, Svestvar je zauzela svoje demokratsko mesto na spisku dobroćudnih despota čovečanstva, Tehnosrž je prestala da pruža usluge ljudima, a potom ponudila svoju pomoć pre kao saveznik nego kao rob, a Proterani su se povukli u mrak i ulogu Nemezis... No sve te stvari krenule su ka kritičnoj masi još pre nego što sam ja bio zamrznut u svom sanduku između svinjskih iznutrica i

šerbeta, i nije bilo potrebno uložiti naročit napor da bi se shvatili tako očigledni nastavci starih trendova. Osim toga, istorija viđena iznutra uvek je mračna, digestivna zbrka, daleko drugačija od lako prepoznatljive krave koju istoričari vide iz daleka.

Moj život bio je Rajska Kapija, i postojali su samo zahtevi opstanka, iz minuta u minut. Nebo je uvek bilo u većitom žutosmeđem sutonu i visilo je kao urušena tavanica samo nekoliko metara iznad moje stračare. Moja stračara bila je čudnovato udobna: sto za jelo, ležaj za spavanje i jebanje, rupa za pišanje i sranje, i prozor za nemo zurenje. Moje okruženje bilo je ogledalo mog rečnika.

Zatvor je oduvek bio dobro mesto za pisce, jer ubija demone-blizance, pokretljivost i diverziju, a Rajska Kapija nije bila nikakav izuzetak. Atmosferski Protektorat posedovao je moje telo, ali moj um - ili ono što je od njega ostalo - pripadao je meni.

Na Staroj Zemlji, moja poezija bila je komponovana na Sadu-Dekarovom komlogu-procesoru misli, dok sam se ja izležavao u obloženom ligeštulu, lebdeo u svojoj EM barži iznad mračnih laguna ili zamišljeno hodao kroz mirisne senice. Već sam opisao gnusne, nedisciplinovane, mlitave i visokoparne proizvode takvih sanjarenja. Na Rajskoj Kapiji otkrio sam kakav mentalni stimulans može da bude fizički rad; ne puki fizički rad, treba da dodam, već fizički rad od kog se savija kičma, pluća kidaju, stomak čupa, ligamenti pucaju i muda rasturaju. Ali dokle god je zadatak tegoban i dokle god se ponavlja, ustanovio sam, um ne samo da je slobodan da luta u maštovitije predele, već on zapravo beži u više ravni.

I tako, na Rajskoj Kapiji, dok sam iskopavao đubre sa dna muljevitog kanala pod crvenim pogledom Vega Prima, ili puzio na rukama i kolenima kroz stalaktite i stalagmite udisničkih bakterija u lavirintnim trahejama stanice, postao sam pesnik.

Nedostajale su mi samo reči.

Pisac iz dvadesetog veka koji je uživao najviše moguće počasti, Vilijam Gas, jednom je rekao u nekom intervjuu: "Reči su vrhunski objekti. To su stvari koje poseduju um."

I one to i jesu. Čiste i transcendentne poput bilo koje Zamisli koja

je ikada bacila senku u mračnu Platonovu pećinu naših opažanja. Ali one su takođe i klopke prevare i pogrešnog opažanja. Reči teraju naše mišljenje beskrajnim stazama samozavaravanja, a činjenica da najveći deo mentalnog života provodimo u moždanim kućama sazdanim od reči, znači da nam nedostaje objektivnost neophodna da vidimo strašno iskrivljenje stvarnosti koje donosi jezik. Primer: kineski piktogram za 'celovitost' jeste dvodelni simbol čoveka koji bukvalno stoji do sopstvene reči. Za sada je u redu. Ali šta znači kasnoengleska reč 'poštenje'? Ili 'otadžbina'? Ili 'napredak'? Ili 'demokratija'? Ili 'lepota'? Ali čak i u samoprevari, mi postajemo bogovi.

Filosof i matematičar po imenu Bertran Rasel, koji je živeo i umro u istom veku kad i Gas, jednom je napisao: "Jezik služi ne samo da izrazi misao, već i da omogući misli koje bez njega ne bi mogle da postoje." Tu se nalazi suština kreativnog genija čovečanstva: nisu to ni tekovine civilizacije, ni bum-tras oružja koja mogu da dovedu do njegovog kraja, već reči koje oplođuju nove koncepte kao što spermatozoidi napadaju jajnu ćeliju. Može se braniti mišljenje da su sijamski blizanci reči i zamisli jedini doprinos koji čovečanstvo može, hoće ili treba da pruži raspištoljenom kosmosu. (Da, naša DNA je jedinstvena, ali je isto tako i salamanderova. Da, mi gradimo činjenice, ali isto važi i za druge vrste, od dabrova do mrava-graditelja čije tornjeve sa grudobranima upravo možemo da vidimo tamo, kraj pramca. Da, posedujemo stvarne stvari koje proizlaze iz snene matematike, ali vasiona je prožeta aritmetikom. Naškrabajte krug i iz njega će izviriti. Uđite u novi solarni sistem i Tiho-Braheove formule leže pod crnim somotskim ogrtačem prostor/vremena. Ali gde je vasiona sakrila reč pod svojim spoljnim slojem biologije, geometrije ili neosetljivog kamena?) Čak su nam i tragovi drugih inteligentnih vrsta, koje smo pronašli - dirizabli na Jupiteru II, Graditelji lavirinata, Senešaj empati na Hebronu, ljudi-motke sa Durulisa, arhitekti Vremenskih grobnica, sam Šrajk - ostavili misterije i tajanstvene činjnice, ali ne i jezik. Ne i reči.

Pesnik Džon Kits jednom je napisao svom prijatelju koji se zvao Bejli: "Nisam siguran ni u šta osim u svetost privrženosti Srca i istinitost Mašte - jer ono što Mašta vidi kao Lepotu, mora biti istinito -

bez obzira na to da li je ranije postojalo ili ne."

Kineski pesnik Džordž Vu, koji je poginuo u poslednjem sino-japanskom ratu, otprilike tri veka pre Hedžire, shvatio je ovo kada je snimio na svom komlogu: "Pesnici su lude babice stvarnosti. Oni ne vide ono što jeste, niti što može biti, već ono što mora postati." Kasnije, na poslednjem disku upućenom svojoj ljubavnici, nedelju dana pre pogibije, Vu je rekao: "Reči su samo meci u redeniku istine. A pesnici su snajperi."

Vidite, u početku beše Reč. I Reč beše otelovljena u tkanju ljudske vasionu. I samo pesnik može proširiti ovu vasionu, pronalazeći prečice do novih stvarnosti onako kako Hokingov pogon probija tunnel ispod barijere ajnštajnovskog prostora/vremena.

Biti pesnik, shvatio sam, pravi pesnik, znači postati Avatar inkarniranog čovečanstva; prihvatiti ogrtač pesnika znači nositi krst Sina Čovekovog, trpeti porođajne bolove Duše-Majke Čovečanstva.

Biti pravi pesnik znači postati Bog.

Pokušao sam to da objasnim svojim prijateljima na Rajskoj Kapiji. "Pišanje, sranje", rekao sam. "Guzica jebomatersvoju, bogte, sranje, bogte. Pička. Pi-pi pička. Bogte!"

Oni su odmahivali glavama i osmehivali se, a onda odlazili. Veliki pesnici retko budu shvaćeni u sopstveno doba.

Iz žutosmeđih oblaka po meni su pljuštale kiše kiseline. Gacao sam po blatu do butina i čistio pijavičasti korov u gradskim kanalizacionim cevima. Stari Mulj je umro druge godine mog boravka, dok smo svi radili na projektu produženja kanala Prve avenije do središnje septičke jame Blatoravni. Nesrećni slučaj. Penjao se uz dinu sluzi kako bi izbio jednu jedinu sumpornu ružu pred nailazećim nasipačem maltera, kada je došlo do blatotresa. Kiti se ubrzo posle toga udala. I dalje je radila skraćeno kao profuknjača, ali sve sam je manje i manje viđao. Ubrzo pošto je zeleni cunami odneo Grad Blatoravni, umrla je na porođaju. Ja sam nastavio da pišem poeziju.

Kako to, upitaćete možda, neko može da piše fine stihove sa rečnikom od samo devet reči iz desne hemisfere?

Odgovor je - uopšte nisam koristio reči. Poezija se tek

sekundarno bavi rečima. Primarno, ona se bavi istinom. Poneo sam se sa Ding an Sich, supstancom iza senke, tkao moćne koncepte, poređenja i veze onako kako bi neki inženjer podizao oblakoder sa skeletom od zališčaste legure, sagrađenim davno pre nego što će se pojaviti staklo, plastika i hromaluminijum.

I polako, reči su se vratile. Mozak se zapanjujuće dobro preobučava i stiče nove alate. Ono što je bilo izgubljeno u levoj hemisferi, pronašlo je dom na drugom mestu ili ponovo steklo prvenstvo u oštećenim oblastima, poput pionira koji se vraćaju u ravnicu poharanu vatrom, još plodniju zahvaljujući plamenu. Ranije me je jednostavna reč kao 'so' ostavljala da mucam i dahćem, dok mi um ispipava prazninu kao jezik koji čačka šupljinu izvađenog zuba, a sada su mi reči i fraze polako tekle natrag, poput imena zaboravljenih drugova. Danju sam radio u poljima sluzi, ali noću sam sedeo za napuklim stolom i pisao svoj Spev uz svetlost šištave lojanice. Mark Tven je jednom izrekao, na svoj domaćinski način, sledeće: "Razlika između prave reči i gotovo prave reči ista je kao razlika između munje i svica." To što je rekao bilo je zabavno, ali nepotpuno. Tokom tih dugih meseci kada je započet moj Spev na Rajskoj Kapiji, otkrio sam da je razlika između pronalaženja prave reči i prihvatanja gotovo prave reči ista kao i razlika između toga da te udari munja i da je samo gledaš kako seva.

I tako je moj Spev započeo, i rastao. Pisan na flis-papiru od recikliranih vlakana pijavičastog korenja, koje su nam delili na tone kao toalet-papir, škraban jednim od jeftinih flomastera koji su se prodavali u kantini, Spev se uobličavao. Dok su se reči vraćale, upadale na svoja mesta kao jednom rastureni delovi trodimenzionalne slagalice, bila mi je potrebna forma. Vrativši se učenju don Baltazara, okušao sam se u odmerenoj plemenitosti Miltonovog epskog stiha. Stekavši samopouzdanje, dodao sam romantičnu senzualnost Bajrona sazrelu uz pomoć Kitsovskog slavljenja jezika. Pomešavši sve to, začinio sam mešavinu trunkom Jejtsovog briljantnog cinizma i pregršti Paundove opskurne, naučničke arogancije. Seckao sam na kockice i dodavao takve sastojke kakvi su Eliotova kontrola slika, osećaj za mesto Dilana Tomasa, osećaj za propast Delmora Švarca, dodir časti Stiva Tema,

molba za nedužnost Salmuda Brevija, Dejtonova ljubav prema spiralnoj shemi rima, Vuovo obožavanje fizičkog, i radikalno poigravanje Edmonda Ki Ferere.

Na kraju, naravno, izbacio sam čitavu tu mešavinu i Spev napisao u sopstvenom stilu.

Da nije bilo Unka, siledžije sa igrališta, verovatno bih još bio na Rajskoj Kapiji, kopao kanale kiseline danju i pisao Spev noću.

Imao sam slobodan dan i nosio sam Spev - jedini primerak rukopisa - u biblioteku Kompanije, u Javnom domu, da malo istražujem, kada su se Unk i dva njegova pajtaša pojavili iz sokačeta i zatražili da im smesta platim reket za sledeći mesec. U Atmosferskom Protektoratu na Rajskoj Kapiji, nismo imali nikakve univerzalne kartice; plaćali smo svoja dugovanja bonovima Kompanije ili piratskim markama. Ja nisam imao ni jedno ni drugo. Unk je zatražio da vidi šta to imam u plastičnoj torbi o ramenu. Bez razmišljanja sam odbio. To je bila greška. Da sam Unku pokazao rukopis, najverovatnije bi ga razbacao po blatu, a mene išamarao i zapretio mi. Ovako, moje odbijanje ga je razbesnelo tako da su on i njegova dva kompanjona neandertalca rastrgli torbu, razbacali rukopis po blatu a mene prebili kao poslovičnog vola u kupusu.

Slučaj je hteo da je toga dana EMV koji je pripadao upravniku kontrole kvaliteta vazduha Protektorata prolazio nisko, a upravnikova žena, koja je letela sama u lučnu Rezidencijalnu kantu, naredila je EMV-u da sleti, poslala svog androida da pokupi mene i ono što je ostalo od mog Speva, a onda me lično odvezla u bolnicu Kompanije. U normalnim situacijama, pripadnici obavezane radne snage dobijali su medicinsku pomoć, ako su je uopšte dobijali, u javnoj Bio klinici, ali bolnica nije želela da odbije upravnikovu ženu, tako da sam bio primljen - još u nesvesti - i dok sam se oporavljao u rezervoaru za zaceljenje, o meni su vodili računa jedan čovek-lekar i upravnikova žena.

Dobro, da skratim tu banalnu priču, preskočiću sve do poente. Helenda - to je bila upravnikova žena - pročitala je moj rukopis dok sam ja plutao u hranljivom rastvoru za obnavljanje. Dopao joj se. Istog dana, dok su mene bućkali u bolnici Kompanije, Helenda je

dalekobacačem prešla na Renesansu, gde je pokazala moj Spev svojoj sestri Feliji, čija je prijateljica imala ljubavnika koji je poznavao jednog urednika u izdavačkoj kući 'Translinija'. Kada sam se sutradan probudio, slomljena rebra bila su mi nameštena, razbijena jagodična kost zalečena, modrice su nestale i dobio sam pet novih zuba, novu rožnjaču za levo oko i ugovor sa 'Translinijom'.

Moja knjiga izašla je nekih pet nedelja kasnije. Nedelju dana posle toga, Helenda se razvela od svog upravnika i udala se za mene. Njoj je to bio sedmi brak, meni prvi. Medeni mesec proveli smo na Predvorju i, kada smo se mesec dana potom vratili, moja knjiga bila je već prodana u više od milijardu primeraka - prva knjiga u stihu koja je, za četiri veka, dospela na listu bestselera - a ja sam bio višestruki milioner.

Tajrena Vingrin-Fajf bila je moja prva urednica u 'Transliniji'. Njena zamisao je bila da naslov knjige bude Umiruća Zemlja (pretraga podataka pokazala je da je pre pet stotina godina postojao roman s tim naslovom, ali autorsko pravo je bilo isteklo, a knjiga više nije bila u štampi). Njena zamisao je bila i da se štampaju samo oni delovi Speva koji govore o nostalgičnim poslednjim danima Stare Zemlje. Takođe po njenoj zamisli, uklonjeni su svi oni delovi za koje je smatrala da će čitaocima biti dosadni - filozofski pasaži, opisi moje majke, delovi u kojima sam davao omaž ranijim pesnicima, mesta na kojima sam eksperimentisao stihovima, ličniji pasaži - sve, u stvari, osim opisa idiličnih poslednjih dana koji su, lišeni svakog težeg tovara, ispali sentimentalni i bljutavi. Četiri meseca posle objavljivanja, Umiruća Zemlja je prodana u dve i po milijarde tvrdo faksiranih primeraka, skraćena i digitalizovana verzija mogle su se naći u datasferi Vidi-stvari, a bila je i pod opcijom za snimanje holića. Tajrena je istakla da je tempiranje bilo savršeno... da je prvobitni traumatični šok zbog smrti Stare Zemlje izazvao čitav vek poricanja, gotovo kao da Zemlja nikada nije ni postojala, da je onda došao period obnovljenog interesovanja, koji je vrhunac dostigao vraćanjem nostalgičnim kultovima Stare Zemlje, koji su se sada mogli naći na svakom svetu Mreže. Jedna knjiga - čak i knjiga stihova - koja se bavila njenim poslednjim danima, izvršila je udar u

pravom trenutku.

Što se mene tiče, tokom prvih nekoliko meseci koje sam proživio kao slavna ličnost u Hegemoniji, više me je dezorijentisalo nego raniji preobražaj od razmaženog sina Stare Zemlje u zaslužnjenu žrtvu moždane kapi na Rajskoj Kapiji. Tokom tih prvih meseci potpisivao sam knjige i faksove na više od stotinu svetova; pojavio sam se u emisiji 'A sada, Sve-mreža!' sa Marmonom Hamlitom; susreo sam se sa CEO Senisterom Peroom i Govornikom Svestvari, Drurijem Fejnom, kao i sa gomilom senatora; govorio sam u Međuplanetarnom društvu PEN žena i Sindikatu pisaca Lususa; dobio sam počasne diplome univerziteta Nove Zemlje i Kembridža dva; bio sam fetovan, intervjuisan, slikan, prikazivan (povoljno), biografisan (bez dozvole), veličan, serijalizovan i varan. U to vreme baš sam bio zauzet.

Beleška za skicu života u Hegemoniji:

Moj dom ima trideset osam soba na trideset šest svetova. Nema vrata: lučni ulazi su portali dalekobacača, nekoliko ih je zaklonjeno zavesom privatnosti, većina otvorena za razgledanje i ulazak. U svakoj sobi mnogo je prozora i najmanje dva zida sa portalima. Iz velike dvorane za obedovanje na Renesansi Vektor, mogu da vidim bronzana nebesa i bakarne kule utvrđenja Enabl, u dolini ispod mog vulkanskog vrha, a ako okrenem glavu, mogu da pogledam kroz portal dalekobacača preko prostranog belog tepiha u zvaničnom salonu, da bih video kako se Edgar-Alanovo more razbija o šiljate kule rta Prospero, na planeti Nikadviše. Biblioteka mi gleda ka glečerima i zelenim nebesima Nordholma, dok mi šetnja od deset koraka omogućuje da siđem, kratkim stepeništem, do svoje radne sobe u tornju, udobne, otvorene sobe okružene polarizovanim staklom koje nudi pogled od trista šezdeset stepeni na najviše vrhove Kušpat Karakorama, planinskog lanca dve hiljade kilometara od najbližeg naselja u najistočnijim krajevima Republike Jamnu na planeti Deneb Drei.

Ogromna spavaća soba, koju delimo Helenda i ja, blago se njiše u granama tri stotine metara visokog drvosveta na templarskom svetu Božjeg Gaja i spaja se sa solarijumom usamljenim u

bezvodnim ravnicama soli na Hebronu. Ne gledamo odasvud samo na divljinu: soba za medije otvara se ka poletištu za letače na sto trideset osmom spratu lučnog tornja na Tau Ceti Centru, a veranda nam je smeštena na terasi koja gleda na tržnicu u Starom delu užurbanog Novog Jerusalima. Arhitekta, učenik legendarnog Milona de Havra, uneo je u nacrt kuće i nekoliko smicalica: stepenice se spuštaju ka sobi u tornju, naravno, ali podjednako zabavan je i izlaz iz visokog dvora koji vodi u sobu za rekreaciju, na najnižem nivou najdublje Košnice Lususa, ili možda gostinsko kupatilo koje se sastoji od klozetske šolje, bidea, lavaboa i tuš-kade na otvorenom splavu bez zidova, koji plovi po ljubičastom morskom svetu Mare Infinitus.

Promene gravitacije iz sobe u sobu isprva su bile uznemirujuće, ali ja sam se ubrzo prilagodio, podsvesno se pripremajući za privlačenje Lususa, Hebrona i Sol Drakoni Septema, nesvesno iščekujući slobodu gravitacije manje od jednog g-standarda u većini soba.

U deset standardnih meseci, koliko smo Helenda i ja zajedno, malo vremena provodimo kod kuće i umesto toga više volimo da idemo po letovalištima, izletištima arkologija i noćnim tačkama Mreže Svetova. Naši 'prijatelji' su nekadašnja dalekobacačka elita koja sebe sada naziva Krdo Karibua, po izumrlom migracionom sisaru sa Stare Zemlje. To krdo sastoji se od pisaca, nekoliko uspešnih vizuelnih umetnika, intelektualaca sa Predvorja, medijskih predstavnika Svestvari, nekoliko radikalnih ARNista i kozmetičkih rascepljivača gena, aristokrata Mreže, bogatih dalekobacačkih frikova i zavisnika od flešbeka, nekoliko režisera holića i pozorišnih komada, gomile glumaca i performans umetnika, nekoliko donova Mafije koji su prešli na poštene poslove, i nestalnog spiska novopečenih slavni ličnosti... uključujući i mene.

Svi piju, koriste stimulatore i autoimplante, uzimaju žicu i mogu da priušte najbolje droge. Droga koju svi biraju je flešbek. To je definitivno porok više klase: da bi se u potpunosti iskusio, čoveku je potreban puni raspon skupih implanata. Helenda se pobrinula da budem time opremljen: biomonitori, senzorni produživači, interni komlog, neuralni paralelni utičnici, odapinjači, metakorteksni

procesori, krvni čipovi, pantljičare RNA... rođena majka ne bi mogla da mi prepozna utrobu.

Dvaput probam flešbek. Prvi put klizim - odabiram kao metu proslavu svog devetog rođendana i pogađam je već prvim plotunom. Sve je tu: osvit, sluge pevaju na severnom travnjaku, don Baltazar gundā dok otkazuje časove kako bih mogao da provedem dan sa Amalfijem u mom EMV-u, u veselom i raspojasanom letu iznad sivih dina basena Amazona; bakljada uveče, dok predstavnici drugih starih porodica stižu u suton, sa poklonima čiji omoti jarkih boja blistaju na mesečini i pod deset hiljada svetiljki. Ustajem posle devet sati u flešbeku, s osmehom na licu. Drugi trip umalo me ne ubija.

Imam četiri godine i plačem, tražim majku kroz beskrajne sobe koje mirišu na prašinu i stari nameštaj. Sluge androidi žele da me uteše, ali ja otresam njihove ruke sa sebe i trčim hodnicima sa nataloženim senkama i čađi brojnih generacija. Prekršivši prvo pravilo koje sam ikada naučio, širom otvaram vrata Majčine sobe za šivenje, njenog sanktum sanktoruma u koji se povlači na tri sata svakog popodneva i odakle se pojavljuje sa svojim blagim osmehom, dok porub njene blede haljine šapuće po tepihu kao odjek uzdaha nekog duha.

Majka sedi tamo u senkama. Meni su četiri godine, povredio sam prst i trčim ka njoj, bacam joj se u naručje.

Ona ne reaguje. Jedna elegantna ruka i dalje joj je opružena niz naslon ligeštula, druga ostaje mltava na jastuku.

Uzmičem, šokiran njenom hladnom plastičnošću. Vučem teške somotske draperije, uspravljen u njenom krilu.

Majčine oči su bele, zakolutane u glavu. Usne su joj malo otvorene. Bale joj vlaže krajeve usana i svetlucaju na njenoj savršenoj bradi. U zlatnim nitima njene kose - podignute u stilu velike gospe, koji najviše voli - vidim hladni čelični sjaj stimulacione žice i mutni odblesak utičnice u lobanji u koju ju je utakla. Parčići kosti na obe strane vrlo su beli. Na stolu blizu njene leve ruke leži prazan špric flešbeka.

Sluge stižu i odvlače me odatle. Majka ne trepće. Odvlače me iz sobe dok vrištim.

Budim se s vriskom.

Možda je moje odbijanje da ponovo uzmem flešbek bilo presudno, i ubrzalo Helendin odlazak, ali sumnjam da je tako. Ja sam za nju bio igračka - jedan primitivac koji ju je zabavljao svojom netaknutošću životom koji je ona već mnogo decenija uzimala zdravo za gotovo. Kako bilo da bilo, odbijanje da uzimam flešbek ostavilo me je sa mnogo dana bez nje; vreme provedeno u reprizi je stvarno vreme, i korisnici flešbeka često umiru zbog toga što su potrošili više dana života pod drogom nego što su ikada iskusili svesni.

Najpre sam se zabavljao implantima i tehnoigračkama koje su mi bile uskraćene kao članu jedne porodice Stare Zemlje. Te prve godine datasfera mi je bila trajni izvor zadovoljstva - tražio sam podatke gotovo neprekidno, i živeo u mahnitosti punog interfejsa. Bio sam zavisnik o sirovim podacima kao što je Krdo Karibua bilo zavisno o svojim stimulansima i drogama. Mogao sam da zamislim kako se don Baltazar prevrće u svom istopljenom grobu dok ja dižem ruke od dugotrajnog pamćenja zarad prolaznog zadovoljstva implantirane omninauke. Gubitak sam osetio tek kasnije - Ficzgeraldova Odiseja, Vuov Poslednji marš i gomila drugih epova, koji su preživeli moju kap, sada su bili rascepkani, fragmenti na jakom vetru. Mnogo kasnije, kada sam se ratosiljao implanata, s mukom sam ih sve ponovo naučio.

Prvi i jedini put u životu, postao sam političar. Danima i noćima pratio sam Senat preko dalekobacačkog kabla ili ležao priključen na Svestvar. Neko je jednom procenio da Svestvar vodi računa o stotinjak aktivnih zakonskih akata Hegemonije dnevno, i tokom meseci koje sam proveo ušrafljen u senzorium, nijedan nisam propustio. Moj glas i ime postali su dobro poznati na debatnim kanalima. Nijedan akt nije bio suviše mali, nijedan predmet suviše mali ili suviše složen za moj input. Jednostavan čin glasanja, svakih nekoliko minuta, pružao mi je lažan osećaj da sam nešto postigao. Konačno sam ipak digao ruke od opsednutosti politikom i to tek kada sam shvatio da redovan pristup Svestvari zahteva ili da stalno budem kod kuće ili da postanem zombi na nogama. Osoba neprestano zauzeta pristupanjem preko svojih implanata predstavlja

žaljenja vredan prizor u javnosti, i nije mi bilo potrebno Helendino ruganje kako bih shvatio da ću se, ukoliko ostanem kod kuće, pretvoriti u sunder Svestvari, poput toliko miliona drugih puževa širom Mreže. I tako sam digao ruke od politike. Ali u međuvremenu sam pronašao novu strast: religiju.

Prilazio sam religijama. Do đavola, pomagao sam u stvaranju religija. Crkva zen-gnostika naglo je počela da se širi, i ja sam postao pravi vernik, pojavljivao sam se u kontakt emisijama na HTV *Holo Television - holografska televizija*. - *Prim. prev.* i tragao za svojim mestima moći sa predanošću prehedžirskih muslimanskih hodočasnika u Meku. Osim toga, voleo sam da koristim dalekobacač. Zaradio sam gotovo stotinu miliona maraka od honorara za Umiruću Zemlju, a Helenda ih je dobro investirala; neko je, međutim, jednom izračunao da samo održavanje jedne dalekobacačke kuće poput moje u Mreži, košta preko pedeset hiljada maraka dnevno, a ja se nisam ograničavao na korišćenje dalekobacača za trideset šest svetova, koje sam imao kod kuće. Izdavačka kuća 'Translinija' obezbedila mi je zlatnu univerzalnu karticu i ja sam je koristio kako mi se ćefnulo, odlazeći dalekobacačem u najneverovatnije ćoškovne Mreže, a onda provodeći nedelje u luksuznom smeštaju i iznajmljujući EMV-e kako bih pronašao svoja mesta moći u udaljenim oblastima zabačenih svetova.

Nisam pronašao nijedno. Odrekao sam se zen-gnosticizma otprilike u isto vreme kada se Helenda razvela od mene. U to doba računali su se gomilali i morao sam da likvidiram većinu akcija i dugoročnih investicija koje su mi preostale pošto je Helenda uzela svoj deo. (Ne samo da sam bio naivan i zaljubljen kada je naložila svojim advokatima da sačine bračni ugovor... bio sam glup.)

Konačno, čak i sa takvim ekonomskim merama kao što je proređivanje korišćenja dalekobacača i otpuštanje androidskih slugu, suočio sam se sa finansijskom propašću.

Otišao sam u posetu Tajreni Vingren-Fajf.

"Niko ne želi da čita poeziju", rekla je ona prelistavajući tanak rukopis Speva koji sam napisao u proteklih godinu i po.

"Kako to misliš?" rekoah ja. "Umiruća Zemlja bila je poezija."

"Umiruća Zemlja je bila slučajan pogodak", reče Tajrena. Nokti su joj bili dugi i zeleni, zakrivljeni po najnovijoj mandarinskoj modi; svijali su se oko mog rukopisa kao kandže neke hlorofilne zveri. "Prodata je zato što je kolektivna podsvest bila spremna za nju."

"Možda je kolektivna podsvest spremna i za ovo", rekoah ja. Počinjao sam da besnim.

Tajrena se nasmeja. A to nije bio baš prijatan zvuk. "Martine, Martine, Martine", reče ona. "Ovo je poezija. Pišeš o Rajskoj Kapiji i Krdu Karibua, ali ono na šta se sve svodi jeste usamljenost, izmeštenost, angst i ciničan pogled na čovečanstvo."

"Pa?"

"Pa, niko ne želi da plati da bi pogledao tuđi angst", nasmeja se Tajrena.

Okrenuo sam leđa njenom stolu i otišao na suprotnu stranu sobe. Njene poslovne prostorije zauzimale su čitav četiri stotine trideset peti sprat Tornja 'Translinije' u odseku Babel na Tau Ceti Centru. Nije bilo prozora; kružna soba bila je otvorena od poda do tavanice, zaklonjena zaštitnim poljem koje je generisalo sunce i koje uopšte nije treperilo. Bilo je to kao da stojiš između dve sive ploče koje lebde na pola puta od neba do zemlje. Posmatrao sam kretanje grimiznih oblaka između manjih tornjeva pola kilometra niže i pomislio na oholost. Tajrenina kancelarija nije imala vrata, stepeništa, liftove, polja za podizanje niti kapke; nije postojala baš nikakva veza sa drugim nivoima. U Tajreninu kancelariju ulazilo se kroz dalekobacač sa pet površina, koji je treperio u vazduhu kao apstraktna holoskulptura. Zatekao sam sebe kako mislim na požare u tornju i nestanak energije podjednako koliko i na oholost. Rekoah: "Ti to hoćeš da kažeš da nećeš ovo da objaviš?"

"Ni najmanje", osmehnu se moja urednica. "Doneo si 'Transliniji' nekoliko milijardi maraka, Martine. Objavićemo to. Kažem samo da to niko neće kupiti."

"Grešiš!" dreknuh ja. "Ne prepoznaje svako finu poeziju, ali još ima dovoljno ljudi koji je čitaju da bi to bio bestseler."

Tajrena se nije ponovo nasmejala, ali osmeh joj se raširio naviše trzajem zelenih usana. "Martine, Martine, Martine", reče ona, "broj

pismenih ljudi uporno se smanjuje još od Gutenbergovih dana. Do dvadesetog veka, manje od dva procenta ljudi u takozvanim industrijalizovanim demokratijama čitalo je tek jednu knjigu godišnje. A to je bilo pre pametnih mašina, datasfera, i za korisnike ljubaznih okruženja. U vreme Hedžire, devedeset osam procenata stanovništva Hegemonije nije imalo nikakvog razloga da bilo šta čita. Zbog toga se nisu ni trudili da nauče kako se to radi. Danas je još gore. Ima više od stotinu milijardi ljudskih bića u Mreži Svetova, a manje od jednog procenta njih trudi se da čita tvrde faksove i štampani materijal, a kamoli da pročita knjigu."

"Umiruća Zemlja prodana je u gotovo tri milijarde primeraka", podsetih je ja.

"Mm-hmm", reče Tajrena. "To je bio efekt Hodočasnikovog napredovanja."

"Šta?"

"Efekt Hodočasnikovog napredovanja. U koloniji Masačusets u... kad ono beše? - sedamnaestom veku, na Staroj Zemlji, svaka pristojna porodica morala je da poseduje primerak. Ali, zaboga, niko nije morao da ga pročita. Isto je bilo sa Hitlerovom knjigom Mein Kampf ili Stukackijevim Vizijama u oku obezglavljenog deteta."

"Ko je bio Hitler?" rekoh ja.

Tajrena se lako osmehnu. "Jedan političar sa Stare Zemlje koji je pomalo i pisao. Mein Kampf se još štampa... 'Translinija' obnavlja autorsko pravo svakih sto trideset osam godina."

"Pa, gledaj", rekoh ja, "izglaćaću malo Spev za nekoliko nedelja i učiniti ga što boljim."

"Fino", osmehnu se Tajrena.

"Pretpostavljam da ćeš želeti da ga preradiš kao i prošli put?"

"Ni slučajno", reče Tajrena. "Pošto ovaj put ne postoji jezgro nostalgije, možeš da ga napišeš kako god želiš."

Žmirnuh. "Misliš, mogu ovaj put da zadržim formu praznog stiha?"

"Naravno."

"I filosofiju?"

"Molim te."

"I eksperimentalne delove?"

"Da."

"I štampaćeš to onako kako budem napisao?"

"Apsolutno."

"Postoji li ikakva šansa da se prodaje?"

"Ni tračak nade."

Mojih 'nekoliko nedelja kako bi se izglačao Spev' pretvorilo se u deset meseci opsesivnog rada. Zatvorio sam većinu soba u kući i zadržao samo onu u tornju na Denebu Drei, sobu za rekreaciju na Lususu, kuhinju i splav-kupatilo na Mare Infinitusu. Radio sam tačno deset sati dnevno, pravio pauzu za žustre fizičke vežbe praćene obrokom i dremežom, a onda se vraćao svom pisaćem stolu za novi osmočasovni radni period. Ličilo je to na vreme kada sam se, pet godina ranije, oporavljao od kapi i ponekad čekao čitav sat ili dan da mi dođe reč, da koncept zarije korenje u čvrsto tlo jezika. Sada je taj proces bio još sporiji, dok sam se mučio oko savršene reči, precizne sheme za rime, najrazigranije slike i najneopisivijeg analoga za najneuhvatljivije osećanje.

Deset meseci kasnije posao je bio završen, svestan, naravno, drevne izreke da nijedna knjiga niti pesma nikada nisu dovršeni, već samo napušteni.

"Šta misliš?" upitao sam Tajrenu dok je čitala prvi primerak.

Oči su joj bile prazne, bronzani diskovi po modi za tu nedelju, ali to nije prikrilo činjenicu da je tamo bilo suza. Ona obrisa jednu. "Predivno je", reče ona.

"Pokušao sam da pronađem glas nekih od drevnih", rekoh ja, najednom stidljiv.

"Briljantno si u tome uspeo."

"Međuigra sa Rajskom Kapijom još je gruba", rekoh ja.

"Savršena je."

"Govori o usamljenosti", rekoh ja.

"Ovo jeste usamljenost."

"Misliš li da je spremno?" upitah.

"Savršeno je... remek-delo."

"Misliš da će se prodavati?" upitah ja.

"Jebote, nema šeme."

Planirali su da početni tiraž Speva bude sedamdeset miliona

tvrdih faks kopija. 'Translinija' je pustila oglase širom datasfere, emitovala HTV reklame, slala softver inserte, uspešno ugovorila 'blurbove' *Blurb - naručeni hvalospev ili povoljna kritika nekog književnog dela; koristi se u cilju pospešivanja prodaje, obično kao uočljiv natpis na naslovnoj strani knjige; 'blurbovi' su u širokoj upotrebi u svetskoj izdavačkoj industriji.* - *Prim. prev.* sa autorima bestselera, postarala se da se kritike pojave u Književnom podlistku Njujork tajmsa i Reviji TC2, i, uopšte, potrošila čitavo bogatstvo na oglašavanje.

Spev je prodat u dvadeset tri hiljade tvrdih faks primeraka za vreme prve godine štampe. Sa honorarom od deset procenata na bruto cenu od 12 MK, vratio sam 13.800 MK od avansa od 2.000.000 MK koji sam dobio od 'Translinije'. U drugoj godini prodato je ukupno 638 tvrdih faks primeraka; nisu prodata nikakva prava za datasferu, nikakve opcije za holiće, i nikakve književne turneje.

Koliko je Spev omanuo u prodaji, toliko je imao negativnih kritika: "Nerazumljivo... arhaično... nevažno za sva aktuelna pitanja", pisalo je u Tajmsovom Književnom podlistku. 'M. Silenus je počinio krajnji čin nekomunikacije', napisao je Urban Kapri u Reviji TC2, 'time što se upustio u orgiju pretenciozne smutnje.' Marmon Hamlit u emisiji 'A sada, Sve-mreža!' zadao je poslednji, smrtonosni udarac: 'O, ona poezija od Onogkakoseonozvaše - nisam mogao to da čitam. Nisam ni probao.'

Tajrena Vingrin-Fajf nije delovala zabrinuto. Dve nedelje pošto su stigle prve kritike i tvrdi faks odgovori, dan pošto se okončala moja trinaestodnevna terevenka, prešao sam dalekobacačem u njenu kancelariju i bacio se u crnu fotelju od pene koja je čučala u središtu sobe kao panter od somota. Bila je u toku jedna od legendarnih oluja sa gromovima Tau Ceti Centra, i munje jupiterske veličine praćene grmljavinom parale su vazduh boje krvi tik izvan nevidljivog zaštitnog polja.

"Ne nerviraj se", reče Tajrena. Ovonedeljna moda predviđala je frizuru u kojoj crni šiljci štrče pola metra iznad čela, i neprozirno telesno polje koje ostavlja nestalne struje boje tako da kriju - i otkrivaju - golotinju ispod. "Prvi tiraž iznosio je samo šezdeset hiljada

faks prenosa, tako da nismo mnogo prisutni tamo."

"Rekla si da je planirano sedamdeset miliona", rekoh ja.

"Jah, pa, promenili smo mišljenje pošto je to pročitao 'Translinijin' stalni AI."

Klonuh još više u penu. "Nije se dopalo čak ni AI-ju?"

"AI je bio oduševljen", reče Tajrena. "Tada smo sa sigurnošću znali da se ljudima neće dopasti."

Uspravih se u sedeći položaj. "Zar nismo mogli da prodamo primerke Tehnosrži?"

"I jesmo", reče Tajrena. "Jedan. Milioni AI-ja su ga tamo verovatno podelili u stvarnom vremenu istog minuta kada im je stigao fetlinijom. Međuzvezdana autorska prava znače koliko i najobičnije govno kada imaš posla sa silikonom."

"U redu", rekoh ja, klonuvši. "Šta sad?" Napolju su munje veličine drevnih super-autostrada Stare Zemlje sevale između korporacijskih tornjeva i kula od oblaka.

Tajrena ustade iza stola i dođe do ruba tepihom oivičenog kruga. Njeno telesno polje svetlucalo je kao ulje sa električnim nabojem na vodi. "Sad", reče ona, "moraš da odlučiš da li želiš da budeš pisac, ili najveći drkadžija u Mreži Svetova."

"Šta?"

"Čuo si me." Tajrena se okrenu i osmehnu. Zubi su joj imali zlatne, zašiljene navlake. "Ugovor nam omogućuje da povratimo avans na svaki način na koji budemo morali. Blokada tvoje aktive u Interbanci, preuzimanje zlatnih novčića koje si sakrio na Homfrijju i prodaja te tvoje nakindurene dalekobacačke kuće trebalo bi da budu dovoljni. A onda možeš da odeš i da se pridružiš drugim umetničkim diletantima, propalitetima i mentalnim slučajevima koje Tužni Kralj Bili okuplja na onom svom zabačenom svetu."

Zurio sam.

"Ali, opet", reče ona i osmehnu se svojim osmehom ljudožderke, "možemo prosto da zaboravimo na ovo privremeno nazadovanje, a ti možeš da se daš na posao oko svoje sledeće knjige."

Moja sledeća knjiga pojavila se pet standardnih meseci kasnije. Umiruća Zemlja II nastavljala se tamo gde se Umiruća Zemlja

prekidala, ovaj put u običnoj prozi, sa dužinom rečenica i sadržajem poglavlja pažljivo vođenim neuro-bio-praćenim reakcijama test grupe od 638 prosečnih čitalaca tvrdih faksova. Knjiga je bila u formi romana, dovoljno kratka da ne zaplaši potencijalnog čitaoca na štandu naplatne trake u Tržnici, a naslovna strana sastojala se od interaktivnog holoa u trajanju od dvadeset sekundi, gde visoki, stameni nepoznati muškarac - Amalfi Švarc, pretpostavljam, iako je Amalfi bio nizak, bled i nosio je korektivna sočiva - cepa, tačno do početka bradavica, prsluk žene koja mu se suprotstavlja, pre što nego se plavuša, protestujući, ne okrene ka posmatraču i zatraži pomoć šapatom, bez daha, zahvaljujući glasu zvezde porno holića, Lide Svon. *Očigledna asocijacija na Ledu i labuda. U originalu: Leeda Swann; swan - labud. - Prim. prev.*

Umiruća Zemlja II prodana je u devetnaest miliona primeraka.

"Nije loše", reče Tajrena. "Treba neko vreme da bi se stekla publika."

"Prva Umiruća Zemlja prodana je u tri milijarde primeraka", reko je ja.

"Hodočasnikovo napredovanje", reče ona. "Mein Kampf. Jednom u veku. Možda i ređe."

"Ali, prodana je u tri milijarde..."

"Gledaj", reče Tajrena. "Na Staroj Zemlji, u dvadesetom veku, jedan lanac za brzu ishranu uzimao je meso mrtvih krava, pekao ga na masti, dodavao karcinogene, uvijao u stiropor sa petrolejskom bazom i prodavao devet stotina milijardi jedinica. Ljudska bića. Pa ti vidi."

U Umirućoj Zemlji III pojavio se lik Vinone - odbegle robinje koja se uzdigla toliko da je posedovala sopstvenu plantažu fiberplastike (nema veze što fiberplastika nikad nije rasla na Staroj Zemlji), Artura Redgrejva - smelog krijumčara koji je kršio blokadu (kakvu blokadu?!), i Nevinog Sperija, devetogodišnjeg telepate koji je umirao od neobjašnjive bolesti male nel. Nevini je trajao sve do Umiruće Zemlje IX, i onog dana kad mi je 'Translinija' dopustila da ubijem to malo govno, otišao sam to da proslavim na dvadeset svetova, u trajanju od šest dana. Probudio sam se u traheji na

Rajskoj Kapiji, prekriven bljuvotinama i vazdušnom plesni, s najvećom glavoboljom u Mreži i sigurnim saznanjem da ću ubrzo morati da počnem da radim na tomu X Hronika Umiruće Zemlje.

Nije teško biti komercijalni pisac. Između Umiruće Zemlje II i Umiruće Zemlje IX, relativno bezbolno je prošlo šest standardnih godina. Istraživao sam bedno, zapleti su mi bili formularni, likovi kartonski, proza nepismena, a moje slobodno vreme pripadalo je samo meni. Putovao sam. Ženio sam se još dvaput; obe žene su me ostavile bez ljutnje, ali sa pozamašnom porcijom honorara od moje sledeće Umiruće Zemlje. Istraživao sam religije i ozbiljno pijanstvo, da bih u ovom potonjem pronašao više nade ili trajne utehe.

Zadržao sam kuću, dodavši još šest soba na pet svetova, i ispunio je finim umetničkim delima. Zabavljao sam se. Imao sam poznanike pisce ali, kao što je oduvek bilo, bili smo skloni tome da ne verujemo jedni drugima i da se međusobno olajavamo, u potaji zavideći ostalima na uspehu i pronalazeći nedostatke u njihovim delima. Svako od nas znao je u srcu da je on, ili ona, istinski umetnik reči koji je sasvim slučajno ispao i komercijalan; ostali su bili banalni.

A onda, jednog svežeg jutra, dok mi se spavaća soba ljuljuškala među gornjim granama drveta na templarskom svetu, probudio sam se da bih ugledao sivo nebo i shvatio da je moja muza nestala.

Prošlo je pet godina otkad nisam napisao ništa što bi se nazvalo poezija. Spev je ležao otvoren u tornju na Denebu Drei, sa samo nekoliko dovršenih strana posle onoga što sam objavio. Koristio sam procesor misli za pisanje romana i jedan od njih aktivirao se kada sam ušao u radnu sobu. SRANJE, otprintao je, ŠTA SAM TO URADIO SA SVOJOM MUZOM?

To što mi je muza nestala, a da ja to nisam ni primetio, govori dosta o vrsti pisanja kojom sam se bavio. Za one koji ne pišu, i koji nikada nisu bili podstaknuti kreativnim porivom, govor muza izgleda kao govorna figura, staromodna uobrazilja, ali za nas, koji živimo od Reči; naše muze su stvarne i neophodne koliko i meka ilovača jezika čijem vajanju one doprinose. Kada neko piše - zaista piše - to izgleda kao da je dobio pristup fetliniji bogova. Nijedan pravi pesnik nije bio u stanju da objasni ushićenje koje čovek oseti kada um

postane instrument podjednako kao pero ili procesor misli, naručujući i izražavajući otkrovenja koja dotiču sa nekog drugog mesta.

Moja muza je pobegla. Tražio sam je u drugim svetovima svoje kuće, ali samo mi je tišina uzvratila odjekom sa zidova prekrivenih umetninama i sa praznih mesta. Krenuo sam dalekobacačem i odleteo na svoja omiljena mesta, posmatrao kako sunce zalazi na vetrovitim prerijama Trave, a noćne magle skrivaju vrleti boje abonosa na planeti Nikadviše, ali iako sam iz uma izbacio prozno đubre beskrajne Umiruće Zemlje, od moje muze ni šapat.

Potražio sam je u alkoholu i flešbeku, vrativši se produktivnim danima na Rajskoj Kapiji, kada mi je njeno nadahnuće neprekidno zujalo u ušima, prekidalo me u radu, budilo me iz sna, ali u obnovljenim satima i danima njen glas bio je izvitoperen i zbrljan koliko i oštećeni audio disk iz nekog zaboravljenog veka.

Moja muza je nestala.

Prešao sam dalekobacačem u kancelariju Tajrene Vingrin-Fajf tačno u trenutku kada sam imao zakazan sastanak. Tajrena je bila unapređena od glavnog urednika sektora tvrdih faksova u izdavača. Njena nova kancelarija zauzimala je najviši nivo Tornja 'Translinije' na Tau Ceti Centru i, dok sam stajao tamo, osećao sam se kao da sam se nasadio na tepihom postavljeni kraj najvišeg, najtanjeg vrha galaksije; samo se nevidljiva kupola malo polarizovanog zaštitnog polja lučno uzdizala iznad nas, a rub tepiha završavao se padom dugim šest kilometara. Zapitao sam se jesu li i drugi autori osetili poriv da skoče.

"Novi opus?" reče Tajrena. Ove nedelje je vasionom mode dominirao Lusus, a 'dominacija' je bila prava reč; moja urednica bila je odevena u kožu i gvožđe, sa zarđalim šiljcima na ručnim zglobovima i vratu, i masivnim redenikom preko ramena i leve dojke. Patrone su izgledale stvarno.

"Jah", rekoh ja i bacih joj kutiju sa rukopisom na sto.

"Martine, Martine, Martine", uzdahnu ona, "kada ćeš početi da emituješ svoje knjige umesto da se gnjaviš oko toga da ih štampaš i lično donosiš ovamo?"

"Postoji neko čudno zadovoljstvo u njihovom isporučivanju", rekoah ja. "To naročito važi za ovu."

"O?"

"Da", rekoah ja. "Zašto ne pročitaš koji odlomak?"

Tajrena se osmehnu i pređe crnim noktima duž patrona u redenu. "Sigurna sam da je u skladu sa tvojim uobičajenim visokim standardima, Martine", reče ona. "Ne moram ni da pogledam."

"Učini to, molim te."

"Stvarno", reče Tajrena, "nema razloga. Uvek se unervozim kada čitam novo delo u prisustvu autora."

"Sada nećeš", rekoah ja. "Pročitaj samo nekoliko prvih strana."

Mora da je čula nešto u mom glasu, jer se blago namrštila i otvorila kutiju. Mrštenje se produbilo kada je pročitala prvu stranu i prelistala ostatak rukopisa.

Na prvoj strani nalazila se jedna jedina rečenica: 'A onda, jednog lepog oktobarskog jutra, Umiruća Zemlja progutala je sopstvenu utrobu, zgrčila se u svom poslednjem grču i umrla.' Ostalih dve stotine devedeset devet strana bilo je prazno.

"Vic, Martine?"

"Jok."

"Onda, suptilna naznaka? Hteo bi da započneš novi serijal?"

"Jok."

"Ne mogu da kažem da nismo to očekivali, Martine. Naši stručnjaci za liniju priče imaju nekoliko uzbudljivih serijskih zamisli za tebe. M. Subvejzi smatra da bi ti bio savršen za novelizaciju holića o Grimiznom Osvetniku."

"Možeš Grimiznog Osvetnika da nabiješ u svoju korporacijsku guzicu, Tajrena", rekoah ja ljubazno. "Završio sam sa 'Translinijom' i ovim prežvakanim splačinama koje nazivaš prozom."

Tajrenin izraz nije ni zatreperio. Zubi joj nisu bili zašiljeni; danas su bili od zarđalog gvožđa kako bi joj se slagali sa šiljcima na ručnim zglobovima i ogrlicom oko vrata. "Martine, Martine, Martine", uzdahnu ona, "nemaš pojma kakva će tačka biti stavljena na tebe ako se ne izviniš, središ i nastaviš da radiš ono što treba. Ali, to može da sačeka do sutra. Zašto ne odeš kući, otrezniš se i razmisliš o ovome?"

Nasmejah se. "Trezan sam koliko sam bio u proteklih osam godina, gospoja. Trebalo mi je neko vreme da shvatim da nisam samo ja taj koji piše sranja... ne postoji knjiga koja je ove godine štampana u Mreži, a da nije totalno đubre. Pa, ja se iskrcavam."

Tajrena ustade. Prvi put primetih da joj o simuliranom platnenom mrežnom pojasu visi SILIN štap smrti. Nadao sam se da je to dizajnirani lažnjak poput ostatka njenog kostima.

"Slušaj, ti bedno, netaalentovano črčkaralo", prošišta ona. "'Translinija' te poseduje od jaja naviše. Ako nam budeš pravio još problema, nateraćemo te da radiš u fabrici gotičkih ljubića pod imenom Rozmari Titmaus. A sad, marš kući, otrezni se i navali na Umiruću Zemlju X."

Osmehnuh se i odmahnuh glavom.

Tajrena malo suzi oči. "Još si nam dužan od avansa gotovo milion maraka", reče ona. "Jedna reč Naplatnom i ima da ti uzaptimo svaku sobu u kući osim onog prokletog splava koji koristiš kao klozet. Možeš da sediš na njemu dok se okeani ne napune govnama."

Nasmejah se poslednji put. "To je samoodrživa jedinica za uklanjanje otpadnih materija", rekoh. "Osim toga, juče sam prodao kuću. Ček na razliku avansa treba da je do sada već prebačen."

Tajrena potapša plastični rukohvat štapa smrti. "'Translinija' ima autorsko pravo na koncept Umiruće Zemlje, znaš. Prosto ćemo uzeti nekog drugog da piše knjige."

Klimnuh glavom. "Samo nek izvoli."

Nešto se izmeni u glasu moje bivše urednice kada je shvatila da mislim ozbiljno. Negde je, osetih, ona imala nekakve koristi ukoliko ostanem. "Slušaj", reče ona, "sigurna sam da možemo da se dogovorimo oko ovoga, Martine. Rekla sam direktoru pre neki dan da su ti avansi suviše mali i da bi 'Translinija' trebalo da te pusti da razviješ novu liniju priče..."

"Tajrena, Tajrena, Tajrena", uzdahnuh. "Zbogom."

Prešao sam dalekobacačem na Renesansu Vektor, a onda na Parsimoniju, gde sam se ukrcao na kovit-brod kako bih tri nedelje putovao do Askvita i pretrpanog kraljevstva Tužnog Kralja Bilija.

Beleške za skicu Tužnog Kralja Bilija:

Njegovo Kraljevsko Visočanstvo Kralj Vilijam XXIII, suvereni gospodar Kraljevstva Vindzor u izbeglištvu, izgleda pomalo kao voštana sveća ostavljena u vreloj rerni. Duga kosa spušta mu se u mlitavim pramenovima do pogrbljenih ramena, dok mu brazde na čelu curkaju naniže do pritoka bora oko očiju lovačkog psa baseta, a onda se ponovo pružaju ka jugu kroz prevoje i bore od mrštenja do lavirinta brazdi na vratu i podvaljku. Kažu da Kralj Bili podseća antropologe na lutke brige iz zabačene Kinšase, da zen-gnostike nagoni da se prisete jasnog Bude posle požara u hramu na Taj Zinu, a da medijske istoričare tera da jure u svoje arhive i proveravaju fotografije drvene zvezde ravnog filma, glumca Čarlsa Lotona. Meni nijedna od ovih referenci ne znači ništa; gledam Kralja Bilija i mislim na svog davno mrtvog tutora, don Baltazara, posle nedelju dana bekrijanja.

Priča o stalnoj smrknutosti Tužnog Kralja Bilija preterana je. On se često smeje; jedino što ima tu nesreću da njegov osobiti smeh većinu ljudi tera da pomisle da jeca.

Čovek ne može da bira svoju fizionomiju, ali u slučaju Njegovog Visočanstva, čitava ličnost sugerise ili 'budalu' ili 'žrtvu.' On se odeva, ako je to prava reč, u nešto što je blizu neprestanog stanja anarhije, prkoseći ukusu i smislu za boje njegovih androidskih slugu, tako da je ponekad istovremeno u sudaru sa samim sobom i sa svojim okruženjem. A nije samo njegova pojava ograničena na krojački kaos - Kralj Vilijam se kreće stalno poluodeven, raskopčanog šlica, s iscepanim i dronjavim somotskim ogrtačem koji kao magnet prikuplja mrvice sa poda, sa nabranom čipkom levog rukava dvostruko dužom nego na desnom, koji - opet - izgleda kao da je bio umočen u džem.

Stekli ste predstavu.

Pored svega toga, Tužni Kralj Bili poseduje uviđavan um i strast za umetnošću i literaturom kojoj nema ravne još od renesansnih dana Stare Zemlje.

U nekim stvarima, Kralj Bili je debelo dete sa licem većito zalepljenim o izlog prodavnice slatkiša. On voli i ceni finu muziku, ali ne može da je stvara. Poznavalac baleta i svih mogućih gracioznih stvari, Njegovo Visočanstvo je šmokljan, pokretni niz padova na

guzicu i komičnih ispada nespretnosti. Strastveni čitalac, nepogrešivi kritičar poezije i mecena retorike, Kralj Bili kombinuje mucanje, u svom verbalnom izražavanju, sa stidljivošću koja mu neće dopustiti da bilo kome pokaže svoje stihove ili prozu. Doživotni neženja koji sada navršava šezdesetu, Kralj Bili živi u oronuloj palati i kraljevstvu od dve hiljade kvadratnih milja kao da je reč o još jednom iskrzanom, kraljevskom odelu. Anegdota ima u izobilju: jedan od čuvenih slikara koji radi u ulju, štićenik Kralja Bilija, nalazi svog mecenu kako hoda pognute glave, sa rukama na leđima, s jednom nogom na baštenskoj stazi a drugom u blatu, očigledno izgubljenog u mislima. Umetnik pozdravlja svog mecenu. Tužni Kralj Bili diže pogled, trepće, ogleda se kao da se budi posle dugog dremeža. "Izvinite", kaže Njegovo Visočanstvo zbunjenom slikaru, "a-a-ali, da li biste mogli, m-m-molim vas, da mi kažete - idem li prema palati ili od p-p-palate?" "Prema palati, Vaše Visočanstvo", odgovara umetnik. "O, d-d-dobro", uzdiše Kralj, "znači da sam upravo ručao."

General Horas Glenon-Hajt započeo je svoju pobunu i Zabačeni svet Askvit ležao je direktno na njegovom osvajačkom putu. Askvit nije bio zabrinut - Hegemonija je ponudila flotu SILE:svemir kao štit - ali kraljevski vladar Kraljevstva Monaka u izbeglištvu izgledao je istopljeniji nego ikada kada me je pozvao.

"Martine", reče Njegovo Visočanstvo, "č-č-ćuo si za b-bitku za Fomalho?"

"Jah", rekoj ja. "Ne zvuči mi kao nešto zbog čega se treba brinuti. Fomalho je bio baš onakvo mesto kakva Glenon-Hajt napada... malo, sa ne više od nekoliko hiljada kolonista, bogato mineralima, i sa vremenskim dugom od najmanje - kako beše? - dvadeset standardnih meseci od Mreže."

"Dvadeset tri", reče Tužni Kralj Bili. "Znači, m-m-misliš d-da nismo u o-o-opasnosti?"

"A-a", rekoj ja. "Sa samo tri nedelje vremena stvarnog tranzita i vremenskim dugom manjim od godine, Hegemonija uvek može ovamo da pošalje snage iz Mreže brže nego što General može da stigne kovit-brodovima sa Fomalhoa."

"Možda", razmišljao je Kralj Bili, naslonivši se na globus, a onda

odskočivši kada je ovaj počeo da se okreće pod njegovom težinom. "Ali, bez obzira na sve, odlučio sam da krenemo u sopstvenu s-s-skromnu Hedžiru."

Trepnuh, iznenađen. Bili je već gotovo dve godine govorio o premeštanju kraljevstva u izbeglištvu, ali nikada mi nije palo na pamet da će se rešiti da to sprovede."

"Kov-kov-kov... brodovi su spremni na Parvatiju", reče on. "Askvit se saglasio da su-su-su... da nam obezbedi potreban transport do Mreže."

"Ali, palata?" rekoh ja. "Biblioteka? Farme i zemljište?"

"Biće dati kao donacije, naravno", reče Kralj Bili, "ali sadržina biblioteke putovaće sa nama."

Seo sam na rukonaslon divana od konjske dlake i protrljao obraz. Za deset godina boravka u kraljevstvu napredovao sam od Bilijevog štićenika do tutora, zatim do poverenika, a potom i prijatelja, ali nikada se nisam pravio da razumem tu razbarušenu zagonetku. Primio me je čim sam stigao. "Ž-ž-želite li da se p-p-pridružite drugim t-t-talentovanim ljudima naše male kolonije?" pitao je.

"Da, Vaše Visočanstvo."

"A n-n-nameravate li da p-p-pišete još knjiga poput U-u-umiruće Zemlje?"

"Ne, ako ikako bude moguće, Vaše Visočanstvo."

"P-p-pročitao sam to, znate", rekao je čovečuljak. "Bilo je v-v-veoma zanimljivo."

"Vrlo ste ljubazni, Ser."

"S-s-s-sranje, M. Silenus. B-b-bilo je zanimljivo zato što je neko to očigledno o-o-očistio i ostavio samo sve što nije valjalo."

Iscerio sam se, iznenađen iznenadnim otkrovenjem da će mi se Tužni Kralj Bili dopasti.

"A-a-ali Spev", uzdahnu on, "t-t-to je bila knjiga. Verovatno najfinija knjiga s-s... poezije objavljena u Mreži u poslednja dva veka. Kako vam je uspelo da to proturite pored policije mediokriteta, nikada neću saznati. Poručio sam dvadeset hiljada primeraka za k-k-kraljevstvo."

Malo sam pognuo glavu, ostavši bez teksta prvi put posle dve decenije, posle pretrpljene kapi.

"Hoćete li pisati još p-p-poezije poput Speva?"

"Došao sam ovamo da to pokušam, Vaše Visočanstvo."

Sada bacih pogled na zatvorena vrata i na malog suverena koji je - čak i kad se osmehivao - izgledao kao da samo što nije zaplakao. "Hiperion?" upitah. Pomenio je mnogo puta kolonijalni svet koji je postao primitivan.

"Baš tako. Androidski semebrod tamo je već nekoliko godina, M-M-Martine. Što bi se reklo, priprema teren."

Podigoh obrvu. Bogatstvo Kralja Bilija nije poticalo iz aktive kraljevstva već iz velikih investicija u privredu Mreže. Čak i s tim, ako je već godinama ulagao skrivene napore u ponovnu kolonizaciju, trošak mora da je bio zaprepašćujući.

"S-s-sećaš li se zašto su prvobitni kolonisti nadenuli plah-plah-plah... svetu ime Hiperion, Martine?"

"Naravno. Pre Hedžire postojalo je majušno slobodno uporište na jednom od Saturnovih meseca. Oni nisu mogli da opstanu bez obnavljanja zemaljskih zaliha, pa su emigrirali u Zabačenost i premereni svet nazvali po svom mesecu."

Kralj Bili se tužno osmehnu. "A znaš li zašto je to ime z-z-zgodno za naš poduhvat?"

Trebalo mi je oko deset sekundi da povežem stvari. "Kits", reko.

Nekoliko godina ranije, pri kraju duge diskusije o suštini poezije, Kralj Bili me je upitao ko je bio najčistiji pesnik koji je ikada živeo.

"Najčistiji?" rekao sam ja. "Zar ne misliš najveći?"

"Ne, ne", rekao je Bili, "apsurdno je s-s-sporiti se oko toga ko je najveći. Zanima me tvoje mišljenje o n-n-najčistijem... najbližem suštini koju opisuješ."

Razmišljao sam o tome nekoliko dana, a onda doneo svoj odgovor Kralju Biliju, dok je on posmatrao zalaske sunaca sa vrha litice blizu palate. Crvene i plave senke istezale su se preko ćilibarskih travnjaka prema nama. "Kits", rekao sam.

"Džon Kits", šapnuo je Tužni Kralj Bili. "Ahh." A onda, trenutak kasnije: "Zašto?"

I tako sam mu ispričao o pesniku sa Stare Zemlje, iz devetnaestog veka; o njegovom vaspitanju, obuci i ranoj smrti... ali uglavnom o životu gotovo u potpunosti posvećenom misterijama i

lepotama poetskog stvaranja.

Bili je tada izgledao zainteresovano; sada je izgledao opsednuto dok je pokretom ruke prizivao holo model, koji umalo nije ispunio čitavu sobu. Pomerio sam se unazad, zakoračivši kroz brda, zgrade i životinje na paši, kako bih bolje video.

"Osmotri Hiperion", šapnu moj mecena. Kao i obično kada bi bio potpuno zanesen, Kralj Bili je zaboravio da muca. Holo se menjao, nudio niz vidika: rečni gradovi, luke, planinska utvrđenja, grad na brdu ispunjen spomenicima koji odgovaraju čudnovatim građevinama u obližnjoj dolini.

"Vremenske grobnice?" rekoh.

"Baš tako. Najveća misterija u poznatoj vasioni."

Namrštih se na tu hiperbolu. "Jebote, prazne su", rekoh. "Bile su prazne otkad su otkrivene."

"One su izvor čudnog, antientropijskog polja sila koje se ne menja", reče Kralj Bili. "Jedan od nekoliko fenomena koji se, pored singularnosti, usuđuju da čačkaju po samom vremenu."

"Jaka stvar", rekoh ja. "To mora da je bilo kao premazivanje metala zaštitnim sredstvom protiv rđe. Sačinjene su da traju, ali su prazne. A otkad nam se to diže na tehnologiju?"

"Ne na tehnologiju", uzdahnu Kralj Bili dok mu se lice topilo u dublje brazde. "Na misteriju. Na čudnovatost mesta, tako neophodnu nekim kreativnim duhovima. Savršena mešavina klasične utopije i paganske misterije."

Slegnuh ramenima, neimpresioniran.

Tužni Kralj Bili odagna holo pokretom ruke. "Da li je tvoja p-p-poezija napredovala?"

Prekrstih ruke i zagledah se u kraljevskog patuljka-aljkavca. "Ne."

"Da li se tvoja m-m-muza vratila?"

Ne rekoh ništa. Da pogled može da ubije, svi bismo vikali 'Kralj je mrtav, živeo Kralj!' pre nego što se smrkne.

"D-d-dobro onda", reče on pokazavši da ume da izgleda i nepodnošljivo samozadovoljno koliko i tužno. "P-p-pakuj kofere, dečko. Idemo na Hiperion."

(Pretapanje.)

Pet semebrodova Tužnog Kralja Bilija lebde kao zlatni maslačci iznad neba boje lapisa. Beli gradovi dižu se na tri kontinenta: Kits, Endimion, Port Romens... i sam Grad Pesnika. Više od osam hiljada hodočasnika Umetnosti traži bekstvo od tiranije mediokriteta i traga za obnavljanjem vizije na ovom grubo isklesanom svetu.

Askvit i Vindzor u izbeglištvu bili su središte androidske biofakture u veku koji je usledio posle Hedžire, a sada su ti plavokošci, čovekovi prijatelji, radili i zidali jer se podrazumevalo da će, kada jednom ti konačni radovi budu gotovi, najzad biti slobodni. Nastadoše beli gradovi. Starosedeooci, umorni od uloge domorodaca, izašli su iz svojih sela i šuma da nam pomognu da ponovo izgradimo koloniju po ljudskim merilima. Tehnokrate, birokrate i ekokrate bili su otkravljeni i pušteni na svet koji to nije očekivao, i san Tužnog Kralja Bilija za korak se približio stvarnosti.

U vreme kada smo stigli na Hiperion, general Horas Glenon-Hajt bio je mrtav, njegova kratka ali brutalna pobuna bila je ugušena, ali povratka nije bilo.

Neki od krepkih umetnika i umetnica s prezirom su odbili Grad Pesnika i vodili grub ali kreativan život u Džektaunu ili Port Romensu, možda čak i u krajinama koje su se širile sve dalje, ali ja sam ostao.

U prvim godinama nisam pronašao svoju muziku na Hiperionu. Za mnoge, velika rastojanja zbog ograničenog transporta - EMV-i su bili nepouzdana, letači retki - i skupljanje veštačke svesti zahvaljujući odsustvu datasfere, nedostupnosti Svestvari i samo jednom fetlinijskom primopredajniku - sve je to dovelo do obnavljanje kreativne energije, do nove spoznaje o tome šta znači biti čovek i umetnik.

Ili bar tako kažu.

Nikakva muza nije se pojavila. Moji stihovi i dalje su bili tehnički ispravni i mrtvi poput mačke Haka Fina.

Odlučio sam da se ubijem.

Ali, najpre sam proveo neko vreme, najmanje devet godina, u javnoj službi, obezbeđujući jednu jedinu stvar koja je nedostajala novom Hiperionu: dekadenciju.

Od biovajara sa prikladnim imenom, Graumana Heketa, dobio

sam dlakava bedra, papke i jarčeve noge satira. Kultivisao sam bradu i produžio uši. Grauman je načinio i zanimljivije izmene na mom seksualnom aparatu. Pročulo se. Devojke sa sela, domorotkinje, žene naših plavih gradskih planera i pionira - sve su očekivale posetu jedinog domaćeg satira na Hiperionu, ili su je same sebi priređivale. Saznao sam šta zaista znače reči 'prijapski' i 'satirijaza'. Pored beskrajnih nizova seksualnih nadmetanja, dopustio sam svojim bekrijanjima da postanu legendarna, a svom rečniku da se vrati na nešto nalik onim danima posle kapi.

Bilo je to jebeno divno. Bio je to jebeni pakao.

A onda, u noći koju sam odredio da sebi prospem mozak, pojavio se Grendel.

Beleške za skicu čudovišta koje nas pohodi:

Oživeli su naši najgori snovi. Nešto zlo zaklanja svetlost. Seni Morbijusa i Krela. Neka vatra liže visoko, Majko, večeras stiže Grendel.

Najpre mislimo da su nestali prosto odsutni; na zidinama našeg grada nema osmatrača, u stvari nema ni zidina, nema ratnika na vratima naše dvorane. Onda muž prijavi da mu je žena nestala pošto je večerala a pre nego što je ušuškala njihovo dvoje dece za spavanje. Onda Hoban Kristus, apstraktni implozionista, propusti da se pojavi, da nastupi sredinom nedelje, u Amfiteatru pesnika, što je prvi put tokom osamdeset dve godine kako postoji na daskama koje život znače. Raste zabrinutost. Tužni Kralj Bili ostavlja dužnost nadzornika pri obnavljanju Džektauna i obećava da će se bezbednost pojačati. Oko grada se ispreda mreža senzora. Oficiri Brodske bezbednosti pretražuju Vremenske grobnice i izveštavaju da su sve i dalje prazne. Mehaničari poslati na ulaz u lavirint, u osnovi grobnice od žada, izveštavaju da nema ničega posle sondaže od šest kilometara. Letači, automatizovani i sa ljudskom posadom, pretražuju oblast između grada i Masiva Uzde i ne registruju ništa veće od toplotnog potpisa kamene jegulje. Jednu lokalnu nedelju nestanaka nema.

Onda počinju smrti.

Vajar Pit Garsija pronađen u svom studiju... i u spavaćoj sobi... i u

dvorištu ispod nje. Upravnik Brodske bezbednosti Truin Hajns dovoljno je blesav da kaže robotu-reporteru: "Izgleda kao da ga je rastrgla neka divlja zver. Ali, nijedna zver koju sam ja ikada video to ne bi mogla da učini čoveku."

Svi smo uzbuđeni i zagolicani. Istina, dijalog je loš, pozajmljen iz miliona filmova i holića kojima smo plašili sebe, ali - sada smo mi deo predstave.

Sumnja se okreće ka očiglednom: među nama je neki psihopata koji verovatno ubija pulsirajućom oštricom ili paklenim bičem. Ovaj put nije našao (ili našla) vremena da se reši tela. Jadni Pit.

Upravnik Brodske bezbednosti Hajns dobija nogu, a upravnik grada Pruet dobija dozvolu od Njegovog Visočanstva da unajmi, obuči i naoruža gradsku policiju od otprilike dvadeset pozornika. Priča se o ispitu istine za svih šest hiljada stanovnika Grada Pesnika. Kafići na pločnicima bruje od razgovora o građanskim pravima... tehnički smo se nalazili izvan Hegemonije - da li smo imali ikakva prava?... i smišljaju se plitkoumni planovi za hvatanje ubice.

A onda kreće klanica.

Kod ubistava nije postojao nikakav obrazac. Tela su pronalazena u grupama od dva i tri, sama, ili se uopšte ne bi pronašla. Neki od nestanaka bili su lišeni krvi; drugi su ostavljali krvi na galone. Nije bilo svedoka niti preživelih žrtava napada. Mesto kao da nije bilo važno: porodica Vajmont živela je u jednoj od spoljnih vila, ali Sira Rob nikada nije ni mrdnula iz svog studija u kuli blizu centra grada; dve žrtve nestale su same, noću, očigledno dok su šetale zen-vrtom, ali kći savetnika Lemana imala je privatne telohranitelje a ipak je nestala dok je bila sama u kupatilu na sedmom spratu palate Tužnog Kralja Bilija.

Na Lusus, Tau Ceti Centru i na desetinama drugih starih svetova Mreže, smrti hiljadu ljudi predstavljaju malu vest - stvar za kratkoročnu stavku u datasferi ili za unutrašnje strane jutarnjih novina. Ali u gradu od šest hiljada stanovnika, na koloniji od pedeset hiljada, desetine ubistava - poput poslovične osude na jutarnje vešanje - obično izuzetno privuku čoveku pažnju.

Poznavao sam jednu od prvih žrtava. Sisipris Haris bila je jedna

od mojih prvih pobeda u liku satira - i jedna od onih s najviše entuzijazma - prelepa devojka, sa dugom plavom kosom, i suviše mekom da bi bila stvarna, sa tenom poput sveže ubrane breskve, i suviše devičanskim da bi se sanjalo o tome da se dotakne, lepote previše savršene da bi se u nju poverovalo: upravo od one sorte o čijem silovanju sanja i najsramežljiviji muškarac; Sisipris je sada bila podvrgnuta brutalnom silovanju. Pronašli su joj glavu na središtu Trga lorda Bajrona kao da je zakopana do grla u porozni mermer. Kada sam čuo te detalje, tačno sam znao sa kakvim stvorenjem imamo posla, jer mačka koju sam imao na Majčinom imanju ostavljala je gotovo svakog jutra sličnu ponudu na južnoj verandi - mišju glavu koja je zurila odozdo, sa peščanog kamena, u čistoj glodarskoj zapanjenosti, ili možda sa zubatim kezom veverice - trofeji koje posle ubistava ostavlja ponosna ali gladna grabljivica.

Tužni Kralj Bili došao mi je u posetu dok sam radio na svom Spevu.

"Dobro jutro, Bili", rekoh.

"Kaže se Vaše Visočanstvo", progundā Njegovo Visočanstvo u retkom nastupu kraljevske uvređenosti. Njegovo mucanje nestalo je istog dana kada se kraljevski padobrod spustio na Hiperion.

"Dobro jutro, Bili, Vaše Visočanstvo."

"Hnnrh", zareža moj vazalni gospodar pošto je pomerio neke papire i uspeo da sedne u jedinu baricu prolivene kafe na inače suvoj klupi. "Ponovo pišeš, Silenuse."

Nisam video nikakav razlog da potvrđujem očigledno.

"Da li stalno koristiš pero?"

"Ne", rekoh ja, "samo kada želim da napišem nešto što vredi čitati."

"Vredi li to čitati?" On pokaza na gomilicu rukopisa koju sam prikupio za dve nedelje rada.

"Da."

"Da? Prosto da?"

"Da."

"Hoću li uskoro dobiti to na čitanje?"

"Ne."

Kralj Bili spusti pogled i primeti da mu se noga nalazi u barici kafe. Namršti se, pomeri i zatapka po smanjenoj barici rubom ogrtača. "Nikad?" reče on.

"Samo ako me budeš nadživeo."

"Što nameravam da učinim", reče Kralj. "Dok se ti budeš trošio izigravajući jarca za ovčice kraljevstva."

"Da li je to pokušaj metafore?"

"Ni najmanje", reče Kralj Bili. "Samo obična primedba."

"Nisam usmeravao svoju pažnju na neku ovčicu još od svojih dečaćkih dana na farmi", reko. "Obećao sam majci, u pesmi, da se više neću upuštati u jebanje ovaca dok ne zatražim od nje dopuštenje." Dok je Kralj Bili žalosno posmatrao, ja otpevah nekoliko stihova drevne pesmice pod naslovom 'Nikad više nijedna ovca'.

"Martine", reče on, "neko ili nešto ubija moje ljude."

Odložih papir i pero. "Znam", reko.

"Treba mi tvoja pomoć."

"Kako, Hrista ti? Treba li da pronađem ubicu kao neki detektiv sa HTV-a? Da se borim do jebene smrti na jebenom vodopadu Rajhenbah?"

"To bi me zadovoljilo, Martine. Ali u međuvremenu biće dovoljno nekoliko mišljenja i saveta."

"Mišljenje jedan", reko ja, "bilo je glupo doći ovamo. Mišljenje dva, glupo je ostati. Savet Alfa/Omega: otidimo."

Kralj Bili setno klimnu glavom. "Otidimo iz ovog grada, ili uopšte sa Hiperiona?"

Slegnuh ramenima.

Njegovo Visočanstvo ustade i ode do prozora moje male radne sobe. Ona je gledala preko sokaka širine tri metra u zid od cigala koji je pripadao automatizovanom pogonu za recikliranje u susedstvu. Kralj Bili je proučavao vidik. "Svestan si", reče on, "drevne legende o Šrajku?"

"Čuo sam neke deliće."

"Domoroci povezuju čudovište sa Vremenskim grobnicama", reče on.

"Domoroci se mažu farbom po stomaku kako bi proslavili žetvu i puše nerekombinovani duvan", reko ja.

Kralj Bili klimnu glavom na mudrost upravo rečenog. On reče: "Ekipa-prvenac Hegemonije bila je na oprezu zbog ove oblasti. Ostavili su multikanalske aparate za snimanje, a baze držali južno od Uzde."

"Gledaj", rekoh ja, "Vaše Visočanstvo... šta hoćeš? Oproštaj greha zbog toga što si zajebao stvar i sagradio grad ovde? Oprošteno ti je. Idi i nemo' više da grešiš, sinko. A sad, ako nemaš ništa protiv, Vaše Kraljevstvo, adiĽs. Moram da pišem prljave pošalice."

Kralj Bili nije se okretao od prozora. "Preporučuješ da evakuišem grad, Martine?"

Oklevao sam samo sekund. "Naravski."

"A da li bi ti otišao s ostalima?"

"Zašto da ne?"

Kralj Bili se okrenu i pogleda me u oči. "Da li bi?"

Ne rekoh ništa. Minut kasnije, skrenuh pogled.

"Tako sam i mislio", reče vladar planete. On stavi punačke šake na leđa i ponovo se zagleda u zid. "Da sam detektiv", reče, "posumnjao bih. Najneproduktivniji stanovnik grada ponovo počinje da piše posle decenije tišine samo... koliko, Martine?... dva dana pošto su se dogodila prva ubistva. Sada se povukao iz društvenog života kojim je nekada dominirao i vreme provodi u sastavljanju svoje epske poeme... Čak su i mlade devojkje bezbedne od njegovog jarcanja."

Uzdahnuh. "Jarcanja, gospodaru?"

Kralj Bili me pogleda preko ramena.

"U redu", rekoh. "Ukebao si me. Priznajem. Ubijao sam ih i kupao se u njihovoj krvi. To deluje kao bukvalno jebeni afrodizijak. Računam na još dve... možda najviše tri stotine žrtava... pa će moja sledeća knjiga biti spremna za objavljivanje."

Kralj Bili se ponovo okrenu prozoru.

"Šta je bilo", rekoh ja, "zar mi ne veruješ?"

"Ne."

"Zašto ne?"

"Zato", reče Kralj, "što znam ko je ubica."

Sedeli smo u zamračenoj holojama i gledali kako Šrajk ubija spisateljicu Siru Rob i njenog ljubavnika. Nivo osvetljenja bio je jako nizak; Sirina sredovečna put kao da je svetlucala bledom fosforescencijom dok su guzovi njenog mnogo mlađeg momka u mutnoj svetlosti davali iluziju da lebde izdvojeni od ostatka njegovog osunčanog tela. Njihovo vođenje ljubavi bližilo se frenetičnom vrhuncu, kada se dogodilo ono neobjašnjivo. Umesto konačnog zabijanja i iznenadne pauze orgazma, mladić kao da je odlevitirao naviše i unazad, podigavši se u vazduh kao da ga je Sira nekako nasilno katapultirala sa svog tela. Zvučna pratnja na disku, koja se prethodno sastojala od uobičajenog banalnog dahtanja, roktanja, stenjanja i uputstava koje čovek inače može da očekuje od jedne takve aktivnosti, najednom je ispunila holojama kricima - najpre mladićevim, a onda Sirinim.

Začuo se udarac kada je telo momka tresnulo o zid izvan kadra. Sirino telo ležalo je u iščekivanju i tragikomičnoj ranjivosti, raširenih nogu, opruženih ruku, spljoštenih dojki, bledih butina. Glava joj je još bila zabačena u ekstazi, ali sada je imala vremena da je podigne, dok su šok i gnev već zauzimali mesto u izrazu čudnovato sličnom izrazu predstojećeg orgazma. Ona zausti da vikne nešto.

Nije bilo reči. Začuo se zvuk sečiva koja paraju meso, nalik na otvaranje lubenice, kuka koje otkidaju žile i kosti. Sirina glava ponovo je bila zabačena, usta otvorena nemoguće široko, a onda joj je telo eksplodiralo od grudnjače naniže. Meso se odvajalo kao da nevidljiva sekira cepka Siru Rob za potpalu. Nevidljivi skalpeli dovršili su njeno otvaranje i bočni rezovi pojavljivali su se kao opsceni snimak omiljene operacije nekog ludog hirurga, sa vremenskim skokovima. Bila je to brutalna autopsija izvedena na živoj osobi. Bolje reći, na nekada živoj osobi, jer kada je krv prestala da prska, a telo prestalo da se grči, Sirini udovi opustili su se u smrti, a noge ponovo raširile u odjeku opscene izloženosti utrobe iznad njih. A onda - u najkraćem mogućem trenu - pokazala se zamućena slika crvenila i hroma blizu kreveta.

"Zamrzni, uvećaj i približi", reče Kralj Bili kućnom kompjuteru.

Zamućena slika se pretvori u glavu iz košmara nekog ovisnika o kasapljenju: lice delom čelično, delom od hroma a delom lobanja,

zubi kao kod mehanizovanog vuka ukrštenog sa parnim raonikom, oči kao rubinski laseri koji gore kroz krvlju ispunjene dragulje, čelo sa zarivenim zašiljenim sečivom koje se uzdiže trideset centimetara sa lobanje od žive i vrat obrubljen prstenom sličnih trnova.

"Šrajk?" upitah ja.

Kralj Bili klimnu glavom - jedva primetnim pokretom brade i podvaljka.

"Šta se desilo sa momkom?" upitah.

"Kada je pronađeno Sirino telo, nije mu bilo ni traga", reče Kralj. "Niko nije znao da je nestao sve dok nije pronađen ovaj disk. Identifikovan je kao mladi specijalista za rekreaciju iz Endimiona."

"Holo si tek sad pronašao?"

"Juče", reče Kralj Bili. "Ljudi iz bezbednosti pronašli su imažer na tavanici. Manji od milimetra u prečniku. Sira je imala čitavu biblioteku takvih diskova. Kamera je tamo bila očigledno samo da bi beležila... ah..."

"Krevetske ludorije", rekoah.

"Baš tako."

Ustadoh i pridoh lebdećoj slici stvorenja. Ruka mi prođe kroz čelo, šiljak i vilice. Kompjuter je proračunao njegovu veličinu i pravilno ga predstavio. Sudeći po glavi stvora, naš lokalni Grendel bio je viši od tri metra. "Šrajk", promrmljah, više kao pozdrav nego prepoznajući ga.

"Šta možeš da mi kažeš o tome, Martine?"

"Zašto mene pitaš?" odbrusih. "Ja sam pesnik a ne istoričar mitova."

"Ti si pristupio kompjuteru semebroda sa pitanjem o poreklu i prirodi Šrajka."

Podigoh obrvu. U Hegemoniji je pristup kompjuteru navodno bio privatn i anonimn koliko i ulaz u datasferu. "Pa šta?" rekoah. "Stotine ljudi mora da su proveravale legendu o Šrajku otkad su započela ubistva. Možda hiljade. To je jedina jebena legenda o čudovištu koju imamo."

Kralj Bili pomeri svoje bore i prevoje gore-dole. "Da", reče on, "ali ti si pretraživao fajlove tri meseca pre prvog nestanka."

Uzdahnuh i klonuh u jastuke holojame. "U redu", rekoah, "jesam."

Pa šta? Hteo sam da upotrebim tu jebenu legendu u jebenoj poemi koju pišem, pa sam istraživao. Uhapsi me."

"Šta si saznao?"

Sada sam bio veoma ljut. Zalupah satirskim papcima po mekom tepihu. "Samo ono što je bilo u jebenom fajlu", odbrusih mu. "Šta kog đavola hoćeš od mene, Bili?"

Kralj protrlja čelo i trže se pošto je slučajno zabo sebi malić u oko. "Ne znam", reče on. "Ljudi iz obezbeđenja hteli su da te odvedu na brod i stave te na puni istražni interfejs. Umesto toga, odabrao sam da ja popričam s tobom."

Trepnuh, osetivši nešto čudno u stomaku, kao pri nultoj gravitaciji. Puni istražni predviđao je kortikalne paralelne utičnice i priključke u lobanji. Većina ljudi ispitivanih na taj način u potpunosti se oporavi. Većina.

"Možeš li mi reći koji si vid legende o Šrajku nameravao da upotrebiš u poemi?" upita Kralj Bili tiho.

"Naravski", rekoh ja. "Prema jevanđelju Kulta Šrajka, koji su osnovali domoroci, Šrajk je Bog bola i anđeo Konačnog ispaštanja, koji dolazi s mesta izvan vremena da najavi kraj ljudske rase. Dopala mi se ta uobraženost."

"Kraj ljudske rase", ponovi Kralj Bili.

"Jah. On ti je arhanđeo Mihajlo, Moroni, Satana, maskirana entropija i Frankenštajново čudovište u jednom jedinom pakovanju", rekoh. "Visi oko Vremenskih grobnica i čeka da izađe i napravi pičvauj kada dođe vreme da se čovečanstvo pridruži ptici dodo, gorili i spermnom kitu na listi Hit parade izumrlih."

"Frankenštajново čudovište", razmišljao je debeli čovečuljak u izgužvanom ogrtaču. "Zašto to?"

Udahnuh. "Zato što Kult Šrajka veruje da je čovečanstvo na neki način stvorilo to čudo", rekoh ja, iako sam znao da Kralj Bili zna sve što znam i ja, pa i više.

"Znaju li kako se on može ubiti?" upita on.

"Koliko ja znam, ne. Trebalo bi da je besmrtan, izvan vremena."

"Bog?"

Oklevao sam. "Ne zaista", rekoh konačno. "Pre kao neki od najgorih košmara vasiona koji je oživeo. Nešto kao Mračni Žetelac,

samo sa sklonošću da duše nabada na džinovsko drvo puno bodlji... dok se te duše još nalaze u telima."

Kralj Bili klimnu glavom.

"Gledaj", rekoh, "ako insistiraš na cepidlačenju teologija sa zabačenih svetova, što ne odletiš do Džektauna i raspitaš se kod nekolicine sveštenika Kulta?"

"Da", reče Kralj, sa bradom oslonjenom o punačku pesnicu, očigledno rastrojen, "već ih ispituju na semebrodu. Sve je to veoma zbunjujuće."

Ustadoh da krenem, ne baš siguran da će mi to biti dopušteno.

"Martine?"

"Jah."

"Pre nego što odeš, možeš li da se setiš bilo čega drugog što bi moglo da nam pomogne da shvatimo to stvorenje?"

Zastadoh na vratima, dok mi je srce tuklo o rebra u želji da izađe napolje. "Jah", rekoh, jedva obuzdavajući glas. "Mogu da ti kažem ko i šta je Šrajk u stvari."

"O?"

"On je moja muza", rekoh, okrenuh se i pođoh natrag u svoju sobu da pišem.

Naravno, ja sam prizvao Šrajka. Znao sam to. Prizvao sam ga započevši svoju epsku poemu o njemu. U početku beše Reč.

Izmenio sam naslov poeme u Spev o Hiperionu. Nije govorila o planeti, već o sumraku samozvanih titana zvanih ljudi. Govorila je o nepromišljenoj oholosti rase koja se usudila da ubije svoj matični svet iz čistog nemara, a onda opasnu aroganciju prenela među zvezde, samo da bi se susrela sa gnevom boga čijem je začetku čovečanstvo pripomoglo. Hiperion je bio prvo ozbiljno delo koje sam napisao posle mnogo godina i najbolje koje ću ikada napisati. Ono što je počelo kao komično-ozbiljni omaž duhu Džona Kitsa, postalo je moj poslednji razlog za postojanje, epsko remek-delo u doba mediokritetske farse. Spev o Hiperionu pisan je veštinom koju nikada više ne bih mogao da postignem, majstorstvom koje nikada više ne bih mogao da steknem i ispevan glasom koji nije pripadao meni. Sumrak čovečanstva bio mi je tema. Šrajk mi je bio muza.

Pobijeno je još dosta ljudi pre nego što je Kralj Bili evakuisao Grad Pesnika. Neki od evakuisanih otišli su u Endimion ili Kits, ili u jedan od drugih novih gradova, ali većina je glasala za to da se semebrodovima vrati u Mrežu. San Kralja Bilija o kreativnoj utopiji umro je, iako je sam Kralj i dalje živeo u mračnoj palati u Kitsu. Vlast nad kolonijom preneti je na Zakonodavno veće, koje je podnelo zahtev za članstvo u Hegemoniji i smesta osnovalo teritorijalne snage. Teritorijalci - sačinjeni uglavnom od istih onih domorodaca koji su se pre samo jedne decenije međusobno mlatili, ali sada pod zapovedništvom samozvanih oficira iz naše nove kolonije - uspeli su samo da poremete noćni mir svojim automatizovanim letaćkim patrolama i da nagrde lepotu pustinje, koja se vraćala, svojim pokretnim mehaničkim osmatračima.

Za divno čudo, ja nisam bio jedini koji je ostao; ostalo nas je najmanje dve stotine, iako je većina izbegavala društveni kontakt i učtivo se osmehivala u prolazu na Pesničkom šetalištu, dok smo jeli, zasebno, u odjekujućoj praznini kupole trpezarije. Ubistva i nestanci su se nastavili, u proseku po jedno za dve lokalne nedelje, iako ih obično nismo otkrivali mi već regionalni oficir teritorijalaca, koji je svakih nekoliko nedelja zahtevao brojno stanje građana.

Slika koja mi je ostala u glavi iz te prve godine neuobičajeno je društvena: noć kada smo se okupili na Trgu da posmatramo odlazak semebroda. Bio je to vrhunac jesenje meteorske sezone: noćna nebesa Hiperiona već su gorela zlatnim tragovima i crvenim plamenim ukrštanjima kada su motori semebroda buknuili, malo sunce blesnulo, i jedan sat mi smo posmatrali kako naši prijatelji i kolege umetnici nestaju kao trag plamena fuzije. Tužni Kralj Bili pridružio nam se te noći, i sećam se da me je pogledao pre nego što je svečano ponovo ušao u svoju ukrašenu kočiju kako bi se vratio u bezbednost Kitsa.

U sledećih desetak godina, napuštao sam grad samo pet ili šest puta; jednom da bih pronašao biovajara koji bi mi pomogao da se rešim svoje satirske afektacije, a ostalo su bili odlasci radi kupovine hrane i drugih potrepština. Do tada je Hram Šrajka obnovio hodočašća Šrajku, i na svojim putovanjima ja sam koristio njihovu

složenu aveniju smrti u suprotnom smeru - hodanje do Utvrđenja Hronos, vazdušnu žičaru preko Masiva Uzde, vetrokola, i Haronova barža niz Huli. Pri povratku, zurio sam u hodočasnike i pitao se koji će preživeti.

Malo ih je pohodilo Grad Pesnika. Naši poludovršeni tornjevi počeli su da liče na ispremetane ruševine. Galerije, njihove sjajne kupole od metal-stakla i prekrivene arkade, otežale su od puzavica; korov i trava džikljali su između kamenih ploča. Teritorijalci su doprineli haosu postavljajući mine i nagazne bombe kako bi ubili Šrajka, ali uspeli su jedino da razore nekada divne delove grada. Navodnjavanje je prekinuto. Akvadukt se srušio. Pustinja je prilazila sve bliže. Ja sam se selio iz sobe u sobu u napuštenoj palati Kralja Bilija, radio na svojoj poemi, čekao svoju muzu.

Kad razmislite malo o tome, uzročno-posledična veza počinje da podseća na neku ludu logičku petlju umetnika podataka Karolusa, ili možda na Ešerovu grafiku: Šrajka je nastao zahvaljujući prizivajućim moćima moje poeme, ali poema nije mogla da nastane bez pretnje/prisustva Šrajka kao muze. Možda sam i bio malčice lud u tim danima.

Desetak godina nagle smrti harale su gradom diletanata sve dok nismo preostali samo Šrajka i ja. Godišnji prolazak Šrajkovog hodočašća bio je mali poremećaj, daleki karavan koji prelazi pustinju ka Vremenskim grobnicama. Ponekad se vraćalo nekoliko prilika, u begu preko peska boje cinobera, ka utočištu Utvrđenja Hronos, dvadeset kilometara jugozapadno. Češće se nije pojavljivao niko.

Gledao sam iz senki grada. Kosa i brada rasle su mi sve dok nisu prekrile neke od prnja koje sam nosio. Izlazio sam uglavnom noću, kretao se kroz ruševine kao skrivena sen, ponekad zurio u svoju osvetljenu kulu u palati, poput Dejvida Hjuma koji viri u sopstvene prozore i zaključuje da nije kod kuće. Nikada nisam premestio sintetizator hrane iz kupole trpezarije u svoje odaje, već sam umesto toga više voleo da jedem u odjekujućoj tišini pod tom napuklom duomo, kao neki pometeni Eloj koji se tovi za neizbežnog Morloka.

Nikada nisam video Šrajka. U mnogim noćima, neposredno pred zoru, probudio bih se iz dremeža na iznenadni zvuk - škripu metala

na kamenu, struganje peska pod nečijim stopalom; iako sam često bio siguran da me neko posmatra, nikada nisam ugledao posmatrača.

Povremeno bih prošetao do Vremenskih grobnica, naročito noću, izbegavajući blago, rastrojavajuće privlačenje antientropijskih vremenskih plima dok sam se kretao kroz komplikovane senke ispod krila sfinge ili zurio u zvezde kroz smaragdni zid grobnice od žada. Po povratku s jednog od tih noćnih hodočašća, zatekao sam uljeza u svojoj radnoj sobi.

"Impresivno, M-M-M-Martine", reče Kralj Bili lupkajući rukom po jednoj od nekoliko gomila rukopisa koje su ležale po sobi. U prevelikoj stolici za dugim stolom, promašeni monarh izgledao je star, istopljeniji nego ikad. Očigledno je nekoliko sati proveo u čitanju. "Da li z-z-zaista misliš da čovečanstvo z-z-z-zaslužuje takav kraj?" upita on tiho. Prošle su godine otkad je poslednji put mucao.

Sklonih se sa vrata, ali ne odgovorih. Bili mi je bio prijatelj i mecena duže od dvadeset standardnih godina, ali u tom trenutku mogao sam da ga ubijem. Pomisao na to da neko čita Hiperion bez dopuštenja, ispunila me je gnevom.

"Obeležavaš datumima svoju p-p-p... spev?" reče Kralj Bili prelistavajući najnoviju gomilu dovršenih strana.

"Kako si stigao ovamo?" odbrusih ja. To pitanje nisam postavio tek tako. Letači, padobrodovi i helikopteri nisu imali mnogo sreće u oblasti Vremenskih grobnica poslednjih godina. Mašine su stizale sans putnika. To je doprinelo čudesnom razbuktavanju mita o Šrajku.

Čovečuljak u zgužvanom ogrtaču slegnu ramenima. Njegova uniforma trebalo je da bude blistava i kraljevska, ali njega je samo činila sličnim predebelom harlekinu. "Pratio sam poslednju turu hodočasnika", reče on. "A onda d-d-d-došao u posetu iz Utvrđenja Hronos. Vidim da već mnogo meseci nisi ništa napisao, M-M-Martine. Možeš li to da objasniš?"

Mrštio sam se u tišini dok sam mu prilazio postrance.

"Možda ja mogu to da objasnim", reče Kralj Bili. On pogleda poslednju dovršenu stranu Speva o Hiperionu kao da se na njoj nalazi odgovor za dugo nerazrešenu zagonetku. "Poslednje strofe napisane su prošle godine, iste nedelje kada je nestao Dž. T. Telio."

"Pa?" Sada sam se pomerio do suprotne strane stola. Tobože nehajno, privukao sam gomilu rukopisa i sklonio ih van Bilijevo domašaja.

"Pa, to je b-b-b-bio... prema posmatračima teritorijalaca... d-d-datum smrti poslednjeg preostalog stanovnika Grada Pesnika", reče on. "To jest, poslednjeg osim t-t-tebe, Martine."

Slegnuh ramenima i krenuh oko stola. Morao sam da stignem do Bilija tako da mi se rukopis ne nađe na putu.

"Znaš, nisi ga d-d-d-dovršio, Martine", reče on svojim dubokim, tužnim glasom. "Još ima šansi da čovečanstvo p-p-p-preživi Sunovrat."

"Ne", rekoh ja i pomerih se bočno bliže njemu.

"Ali ti ne možeš da ga napišeš, Martine, zar ne? Ne možeš da k-k-komponuješ ovu poeziju sve dok tvoja m-m-muza ne prolije krv, zar ne?"

"Sereš", rekoh ja.

"Možda. Ali, koincidencija je fascinantna. Jesi li se ikad upitao zašto si ti pošteđen, Martine?"

Ponovo slegnuh ramenima i sklonih još jednu gomilu papira van njegovog domašaja. Bio sam viši, snažniji i opakiji od Bilija, ali morao sam da budem siguran da ništa od rukopisa neće biti oštećeno ako se bude otimao dok ga budem podizao sa stolice i izbacivao napolje.

"V-v-v-vreme je da učinimo nešto s tim problemom", reče moj mecena.

"Ne", rekoh ja, "vreme je da ti odeš." Gurnuh poslednju gomilu hartije u stranu i podigoh ruke, iznenađen što u jednoj šaci vidim mesingani svećnjak.

"Stani tu gde si, molim te", reče Kralj Bili tiho i podiže nervni ošamućivač sa krila.

Zastadoh samo na sekund. Onda se nasmejah. "Ti bedna mala ništarijo", rekoh. "Ne bi umeo da upotrebiš jebeno oružje čak i da ti život od toga zavisi."

Kročih napred da ga prebijem i izbacim.

Obraz mi se nalazio uz kamen dvorišta, ali jedno oko bilo mi je dovoljno otvoreno da vidim kako zvezde još sijaju kroz izlomljene

rešetke kupole galerije. Nisam mogao da trepćem. Udovi i trup bockali su me od obnavljanja osećaja, kao da mi je čitavo telo zaspalo pa se sada bolno budilo. To mi je budilo želju da vrisnem, ali vilica i jezik odbijali su poslušnost. Odjednom sam bio podignut i uspravljen uz kamenu klupu kako bih mogao da vidim dvorište i suhu fontanu koju je dizajnirao Ritmet Korbet. Bronzani Laokoon hrvao se sa bronzanim zmijama u svetlucavom osvetljenju meteorskih pljuskova praskozorja.

"Ž-Ž-Žao mi je, Martine", začu se poznati glas, "a-a-ali ovo l-l-ludilo mora se okončati." Kralj Bili mi se pojavi u vidokrugu s visokom gomilom rukopisa. Druge gomile stranica ležale su u školjci fontane, ispod metalnog Trojana. Kraj njih je stajala otvorena kofa sa kerozinom.

Uspeh da trepnem. Kapci su mi se kretali kao zardalo gvožđe.

"Ošamućenost bi trebalo da p-p-prođe svakog s-s-s... svakog minuta", reče Kralj Bili. On posegnu u fontanu, izvuče snop rukopisa i upali ga kresnuvši upaljač za cigarete.

"Ne!" uspeh da vrisnem kroz stegnute vilice.

Plamenovi zapalacaše i zgasnuše. Kralj Bili pusti da pepeo padne u fontanu i podiže novu gomilu stranica, smotavši ih kao cilindar. Suze su blistale na njegovim izboranim obrazima osvetljenim plamenom. "Sam si to t-t-tražio", prodahta čovečuljak. "Mora se z-z-završiti s tim."

Borio sam se da ustanem. Ruke i noge trzale su mi se kao loše upravljani udovi marionete. Bol je bio neverovatan. Ponovo vrisnuh i izmučeni zvuk odbi se u odjeku od mermera i granita.

Kralj Bili podiže debeo snop papira i zastade da pročita sa strane na vrhu:

Bez priče ili pomoći

Samo uz svoju slabašnu smrtnost, trpljah

Teret ovog večnog muka,

Pomrčinu grdnu, tri obličja stalna

Težak na mojim čulima mesec čitav.

Jer glavom svojom gorućom sigurno odmerih

Srebrna joj doba izlivena u noć

I dan za danom mišljah da sam
Sve tanji, duhu sličan. - Često se i molih,
Svesrdno, da Smrt me uzme iz doline
I tereta svih me liši. - Dahćući u očaju
Promene, iz sata u sat proklinjah sebe.

Kralj Bili podiže lice ka zvezdama i predade tu stranu plamenu.

"Ne!" uzviknuh ponovo i naterah noge da se saviju. Osovih se na jedno koleno, pokušah da ustalim ravnotežu dok mi je ruka buktala od bockanja, ali padoh na bok.

Senka u ogrtaču podiže gomilu suviše debelu da bi se smotala i zaviri u nju pri mutnom svetlu.

Tad ugledah blede lice
Nenaruženo ljudskim jadom, mal'ne belo
Besmrtnom bolešću što ne ume da ubije;
Ono promenu izvodi stalno, koju smrt srećna
Okončati ne može; ka smrti ići
A njoj nikad ne doći, takva beše slika što prođe
Ljiljan i sneg; a dalje od njih
Sad misliti ne smem, mada lice videh...

Kralj Bili pomeri upaljač i to, zajedno sa još pedeset strana, buknu u plamen. On ispusti zapaljeni papir u fontanu i posegnu za novim.

"Molim te!" povikah i uspravih se nekako, ukrutivši noge kako se ne bi trzale od slučajnih nervnih impulsa dok sam se oslanjao o kamenu klupu. "Molim te."

Treća prilika nije se toliko pojavila koliko je dopustila da njeno prisustvo prodre u moju svest; bilo je to kao da se sve vreme nalazila tu, samo smo Kralj Bili i ja propustili da je primetimo sve dok plamenovi nisu postali dovoljno jarki. Nemoguće visok, sa četiri ruke, izliven u hromu i hrskavici, Šrajk uperi svoj crveni pogled na nas.

Kralj Bili zinu, kroči unazad, ali odmah krenu napred da vatru nahrani novim delovima speva. Tople struje podizale su žar. Jato golubova vinu se sa nosača razbijene kupole obraslih puzavicama, uz eksploziju zvuka krila.

Krenuh napred pokretom koji je pre bio posrtanje nego korak. Šrajk se nije pomerao niti premeštao svoj krvavi pogled.

"Idi!" povika Kralj Bili, zaboravivši na mucanje, egzaltiranim glasom, sa usplamtelom gomilom poezije u obema rukama. "Vraćaj se u vremensku jamu iz koje si došao!"

Šrajk kao da jedva primetno podiže glavu. Crveno svetlo blistalo je na oštrim površinama.

"Gospodaru!" povikah ja, mada ni tada nisam znao, kao što ne znam ni sada, je li to bilo upućeno Kralju Biliju ili prikazi iz pakla. Zateturah se u nekoliko poslednjih koraka i posegnuh za Bilijevom rukom.

Nije bio tamo. U jednoj sekundi ostareli Kralj bio mi je nadohvat ruke, a u sledećoj - deset metara dalje, podignut visoko nad kamenito dvorsko dvorište. Prsti nalik na čelično trnje proburazili su mu mišice, grudni koš i butine, ali on se i dalje koprcao, a moj Spev goreo mu je u šakama. Šrajk ga je držao kao što otac drži sina na krštenju.

"Uništi to!" povika Bili, dok su mu probodene ruke pravile jadne pokrete. "Uništi to!"

Stadoh kod ruba fontane i slabašno se zateturah uz nju. Najpre sam pomislio da misli da uništim Šrajka... onda pomislih da misli na poemu... a onda shvatih da misli na oboje. Više od hiljadu strana rukopisa ležalo je rasuto u suvoj fontani. Uzeh kantu s kerozinom.

Šrajk se nije ni mrdnuo, osim koliko da polako privuče Kralja Bilija sebi na grudi, pokretom čudnovate prisnosti. Bili se koprcao i nemo vrištao dok mu je dugi čelični trn probadao harlekinsku svilu tik iznad grudnjače. Stajao sam tamo glupavo i mislio na kolekciju leptira koju sam pravio kada sam bio mali. Polako, mehanički, polih razbacane strane kerozinom.

"Okončaj to!" prodah Kralj Bili. "Martine, tako ti Boga!"

Uzeh upaljač s mesta gde ga je on ispustio. Šrajk ne načini nikakav pokret. Krv je natapala crne delove Bilijeve tunike sve dok se nisu stopili sa grimiznim kvadratima koji su već bili tamo. Kresnuh drevni upaljač jednom, dvaput, treći put; samo iskre. Mogao sam kroz suze da vidim kako moje životno delo leži u prašnjavoj fontani. Ispustih upaljač.

Bili vrisnu. Nejasno, začuh kako se sečiva taru o kost dok se on uvijao u Šrajkovom zagrljaju. "Okončaj to!" povika on. "Martine... o, Bože!"

Tada se okrenuh, načinih pet koraka i bacih polupraznu kantu s kerozinom. Isparenja mi zamagliše ionako zamagljen vid. Bili i nemoguće stvorenje koje ga je držalo bili su natopljeni kao dva komičara u slepstik holiću. Videh kako Bili trepće i bulazni, videh na Šrajkovoj oštroj gubici vlažan odraz neba jarkog od meteora, a onda umirući žar spaljenih strana u Bilijevoj još stisnutoj pesnici upali kerozin.

Podigoh ruke da zaštitim lice - prekasno, brada i obrve osmudiše mi se i zatinjaše - pa se zateturah unazad sve dok me ne zaustavi rub fontane.

U jednom trenu lomača je bila savršena skulptura od plamena, plavo-žuta Pietš sa četvororukom Madonom koja drži plamteću figuru Hrista. Onda se zapaljena prilika zakoprca i povi u grču, i dalje prikovana čeličnim trnjem i mnoštvom kandži od skalpela, i uzdiže se povik za koji ni dan-danas ne mogu da poverujem da je potekao od ljudske polovine tog para u smrtnom zagrljaju. Krik me je oborio na kolena, odbijajući se od svake čvrste površine u gradu, i naterao golubove u besomučnu paniku. Krik se nastavljao i u minutima pošto je plamteća vizija prosto prestala da postoji, ne ostavivši za sobom ni pepeo, ni sliku na mrežnjači. Prošlo je minut ili dva pre nego što sam shvatio da krik koji sada čujem pripada meni.

Antiklimaks je, naravno, u uvrnutosti načina na koji se stvari dešavaju. Pravi život retko gradi pristojan rasplet.

Trebalo mi je nekoliko meseci, možda godinu dana, da prekopiram kerozinom oštećene strane i da ponovo napišem spaljeni Spev. Nećete se nimalo iznenaditi kada budete saznali da poemu nisam dovršio. Nisam tako sam odabrao. Moja muza je nestala.

Grad Pesnika raspadao se u miru. Ostao sam još godinu ili dve - možda pet, ne znam; tada sam već bio sasvim lud. I dan-danas izveštaji o ranim hodočasnicima Šrajka govore o suvonjavnoj prilici, dlakavoj, dronjavoj i izbuljenoj, koja ih je budila iz getsimanskog sna vrišteći opscenosti i preteći pesnicom nemim Vremenskim

grobnicama, izazivajući kukavicu u njima da se pokaže.

Konačno, ludilo je sagorelo - iako će žar uvek tinjati - i ja sam prepešačio hiljadu petsto kilometara do civilizacije, sa rancem u kom se nalazio samo rukopis, hraneći se kamenim jeguljama i snegom, a poslednjih deset dana ničim.

Dva i po veka posle toga nisu vredna priče, a kamoli prisećanja. Polsenovi tretmani kako bi instrument ostao živ i čekao. Dva duga, hladna sna na nezakonitim kriogenskim putovanjima, sporijim od svetlosti; svako je progutalo po vek ili više; svako je uzelo svoj danak u moždanim ćelijama i pamćenju.

Tada sam čekao. I dalje ću čekati. Poema mora biti dovršena. I biće dovršena.

Na početku beše Reč.

Na kraju... posle časti, posle života, posle brige...

Na kraju biće Reč.

4.

Benares je uplovio u Rub nešto posle podneva sledećeg dana. Jedna od manti uginula je pod samarom samo dvadeset kilometara nizvodno od njihovog odredišta i A. Betik ju je oslobodio poveza. Druga je izdržala sve dok je nisu privezali za isprani mol, a onda se prevrnula, sasvim iscrpljena, mehurići su joj se dizali iz otvora za vazduh. Betik je naredio da se i ova manta pusti, objasnivši da ima majušne izgleda da preživi ako otpluta do bržih struja.

Hodočasnici su bili budni još pre osvita i gledali su kako prolaze pejzaži. Malo su govorili, a niko nije osetio potrebu da bilo šta kaže Martinu Silenusu. Pesniku to izgleda nije baš smetalo... on je pio vino uz doručak i pevao skaredne pesme dok je svitalo.

Reka se proširila tokom noći i ujutro je bila dva kilometra široki plavosivi put koji je prosecao niska zelena brda južno od Mora trave. Ovako blizu Mora nije bilo drveća i smeđi, zlatni i zelenkasti tonovi grmlja Grive postepeno su prelazili u jarko zelenilo severne trave visoke dva metra. Čitavo jutro brda su postajala sve niža, sve dok sada nisu prešla u niske trake travnatih litica s obe strane reke. Gotovo nevidljiva sumrklica visila je nad horizontom na severu i istoku, i oni hodočasnici koji su živeli na okeanskim svetovima i znali da je to znak da je more blizu, morali su da podsete sebe da se jedino more u blizini sastoji od nekoliko milijardi jutara trave.

Rub nikada nije bio veliko pogranično mesto, a sada je bio potpuno pust. Grupa zgrada koja se pružala izbrazdanom ulicom od mola imala je prazan izgled svih napuštenih građevina, na dokovima nije bilo nikakvih tragova da je stanovništvo pobeglo pre samo nekoliko nedelja. 'Hodočasnikov počinak', tri veka stara gostionica neposredno ispod vrha brda, bila je spaljena.

A. Betik ih je dopratio do vrha niske litice. "Šta ćete sada?" upita pukovnik Kasad androida.

"Prema uslovima ugovora sa Hramom, slobodni smo posle ovog putovanja", reče Betik. "Ostavićemo Benares ovde kako biste vi mogli da se vratite, i uzećemo čamac nizvodno. A onda idemo svojim putem."

"S opštom evakuacijom?" upita Bron Lamija.

"Ne", osmehnu se Betik. "Mi imamo soptvene ciljeve i hodočašća na Hiperionu."

Grupa stiže do zaobljenog vrha litice. Iza njih, Benares je izgledao minijaturno, privezan za oronuli mol; reka Huli skretala je na jugozapad, u plavu izmaglicu, dok nije obišla grad, a onda, iznad njega, na zapad, sužavajući se u neprohodne Niže katarakte desetak kilometara uzvodno od Ruba. Severno i istočno od njih ležalo je More trave.

"Bože moj", reče bez daha Bron Lamija.

Bilo je to kao da su se popeli na poslednje brdo stvaranja. Ispod njih su raštrkani dokovi, pristaništa i stračare označavali kraj Ruba i početak Mora. Trava se prostirala u večnost, mreškala se osetljivo na blagom lahoru i na izgled ljeskala, poput zelenih talasa uz podnožja litica. Trava je izgledala beskrajna i nedirnutu, protezala se ka svim horizontima i činilo se da je tačno do iste visine dokle god je oko moglo da dopre. Nije bilo ni najmanje naznake snežnih vrhova Masiva Uzde, za koji su znali da leži nekih osam stotina kilometara severozapadno. Iluzija da zure u veliko zeleno more bila je gotovo savršena, sve do vetrom zanjihanih vlati koje su ličile na talase daleko od obale.

"Predivno je", reče Lamija, koja to nikada ranije nije videla.

"Upečatljivo je u suton i osvit", reče Konzul.

"Opčinjavajuće", promrmlja Sol Vejntraub, podigavši bebu tako da i ona može da vidi. Ona se srećno promeškolji i usredsredi na posmatranje svojih prstića.

"Dobro očuvan ekosistem", reče Het Mastin s odobravanjem. "Mjur bi bio zadovoljan."

"Sranje", reče Martin Silenus.

Ostali se okrenuše i zagledaše u njega.

"Nema jebenih vetrokola", reče pesnik.

Četiri preostala muškarca, žena i android zurili su nemo u napuštena pristaništa i praznu travnatu ravnici.

"Kasne", reče Konzul.

Smeh Martina Silenusa ličio je na lavež. "Ili su već otišla. Trebalo je da stignemo ovamo prošle noći."

Pukovnik Kasad podiže dvogled s napajanjem i pretraži horizont. "Teško da bi krenuli bez nas", reče on. "Kola je trebalo da pošalju sami sveštenici Hrama Šrajka. Oni imaju interesa za naše hodočašće."

"Mogli bismo peške", reče Lenar Hojt. Sveštenik je izgledao bled i slab, očigledno uhvaćen između bola i droga, jedva u stanju da stoji a kamoli da pešači.

"Ne", reče Kasad. "Ima stotinu klika, a trava nam je preko glave."

"Kompasi", reče sveštenik.

"Kompasi ne rade na Hiperionu", reče Kasad, i dalje zagledan kroz dvogled.

"Onda pokazivači pravca", reče Hojt.

"Imamo ih, ali nije u tome stvar", reče Konzul. "Trava je oštra. Pola klike hoda i od nas će ostati samo froncele."

"A ima i travnatih zmija", reče Kasad spustivši dvogled. "To je dobro očuvani ekosistem, ali neprikladan za šetnju."

Otac Hojt uzdahnu i umalo se ne sruši na kratku travu na vrhu brda. U glasu mu se začu nešto nalik na olakšanje kada reče: "U redu, onda se vraćamo."

A. Betik kroči napred. "Posada će rado sačekati i odbaciti vas Benaresom natrag do Kitsa, ukoliko se vetrokola ne pojave."

"Ne", reče Konzul, "obedujte i pođite."

"Hej, jebote, samo trenutak!" uzviknu Martin Silenus. "Ne sećam se da smo te izabrali za diktatora, amigo. Treba da stignemo tamo. Ako se jebena vetrokola ne pojave, moraćemo da pronađemo neki drugi način."

Konzul se obrnu da se suoči s nižim muškarcem. "Kako? Brodom? Plovidba do Grive i oko Severnog pribrežja do Otoa, ili neke druge oblasti, kočijama traje dve nedelje. I to kada se ima brod na raspolaganju. Svaka pomorska lađa na Hiperionu verovatno je uključena u evakuaciju."

"Onda dirizablom", zareža pesnik.

Bron Lamija se nasmeja. "O, da. Videli smo ih u izobilju za ova dva dana koliko smo na reci."

Martin Silenus se hitro okrenu i stisnu pesnice kao da želi da udari ženu. Onda se osmehnu. "U redu, onda, gospo, šta da

radimo? Možda će se, ako žrtvujemo nekoga travnatoj zmiji, bogovi prevoza osmehnuti na nas."

Pogled Bron Lamije bio je arktički. "Mislila sam da su žrtve sa spaljivanjem više u tvom stilu, čikice."

Pukovnik Kasad kroči između njih dvoje. Glas mu je bio zapovednički. "Dosta. Konzul je u pravu. Ostaćemo ovde dok ne stignu kola. M. Mastin, M. Lamija, idite sa A. Betikom da nadgledate istovar naše opreme. Otac Hojt i M. Silenus doneće nešto drveta za vatru."

"Vatru?" reče sveštenik. Na padini je bilo vrelo.

"Kad padne mrak", reče Kasad. "Hoćemo da vetrokola znaju da smo ovde. A sad, pokret."

Grupa je tiho posmatrala kako se motorni čamac kreće nizvodno, u suton. Čak i sa udaljenosti od dva kilometra Konzul je mogao da vidi posadu plavokožaca. Benares je izgledao star i napušten na svom pristaništu, već kao deo pustoga grada. Kada se čamac izgubio u daljini, grupa se okrenula Moru trave. Duge senke rečnih litica puzile su preko onoga o čemu je Konzul već mislio kao o talasima i plićacima. Na pučini, more kao da je menjalo boju, trava je poprimala akvamarinsko treperenje pre nego što je tamnela u naznaci bujnih dubina. Nebo boje lapisa topilo se u crvenu i zlatnu boju sutona, osvetljavajući vrh njihovog brda i obasjavajući kožu hodočasnika tečnom svetlošću. Jedini zvuk bio je šapat vetra u travi.

"Jebote, koliku hrpetinu bagaža imamo", reče Martin Silenus glasno. "Za raju koja ide na put bez povratne karte."

Istina, pomisli Konzul. Njihov prtljag stajao je kao mala planina na travnatom vrhu brda.

"Negde u tome", začu se tihi glas Heta Mastina, "može da leži naše spasenje."

"Kako to mislite?" upita Bron Lamija.

"Jah", reče Martin Silenus, opružen, sa rukama pod glavom, zagledan u nebo. "Da niste možda poneli koje Šrajkootporne gaće?"

Templar lagano odmahnu glavom. Iznenadni sumrak zaklonio mu je lice senkom kapuljače. "Nemojmo da trivijalizujemo stvari niti da se pravimo nevešti", reče on. "Vreme je da priznamo da je svako od nas poneo na ovo hodočašće nešto što će, kako se nadamo,

izmeniti neizbežan ishod kada dođe trenutak da moramo da se suočimo sa Bogom bola."

Pesnik se nasmeja. "Jebote, zaboravio sam svoju srećnu zečju šapicu."

Templarova kapuljača malo se pomeri. "Ali možda vaš rukopis?"

Pesnik ne reče ništa.

Het Mastin uperi svoj nevidljivi pogled u visokog muškarca sa svoje leve strane. "A vi, pukovniče? Tu je nekoliko kovčega sa vašim imenom. Oružje, možda?"

Kasad podiže glavu, ali ne progovori.

"Naravno", reče Het Mastin, "bilo bi blesavo poći u lov bez oružja."

"A šta je sa mnom?" upita Bron Lamija prekrstivši ruke. "Znate li koje sam ja tajno oružje prokrijumčarila?"

Templarov čudnovato akcentovani glas bio je miran. "Još nismo čuli vašu priču, M. Lamija. Bilo bi prerano spekulirati."

"A šta je sa Konzulom?" upita Lamija.

"O, da, očigledno je kakvo oružje čuva naš prijatelj diplomata."

Konzul se okrenu, prekinuvši razmišljanje o zalasku sunca. "Ja sam poneo samo odeću i dve knjige za čitanje", reče on iskreno.

"Ah", uzdahnu templar, "ali kako ste divnu svemirsku letelicu ostavili za sobom."

Martin Silenus skoči na noge. "Jebeni brod!" povika. "Možete ga pozvati, zar ne? E, prokletstvo, vadite svoju pištaljku za psa, dosta mi je sedenja."

Konzul iščupa vlat trave i rascepka je. Minut kasnije, reče:

"Čak i kada bih mogao da ga pozovem... a čuli ste da je A. Betik rekao da su komunikacioni sateliti i repetitori onesposobljeni... čak i kada bih mogao da ga pozovem, ne bismo mogli da se spustimo severno od Masiva Uzde. To bi bila momentalna propast i pre nego što je Šrajk počeo da krstari južno od planina."

"Jah", reče Silenus, mašući uzbuđeno rukama, "ali mogli bismo da pređemo preko ovog jebenog... travnjaka! Pozovite brod!"

"Sačekajmo do jutra", reče Konzul. "Ako se vetrokola ne budu pojavila, razmotrićemo alternative."

"Jebeš to..." započe pesnik, ali Kasad kroči napred okrenuvši mu

leđa, i praktično isključi Silenusa iz kruga.

"M. Mastin", reče Konzul, "šta je vaša tajna?"

Bilo je dovoljno svetla sa umirućeg neba da se primeti osmejak na tankim templarovim usnama. On pokaza prema humci prtljaga. "Kao što vidite, moj kovčeg je najteži i najtajanstveniji od svih."

"To je Mebijusova kocka", reče otac Hojt. "Video sam da se tako transportuju drevna artefakta."

"Ili fuzione bombe", reče Kasad.

Het Mastin odmahnu glavom. "Ništa toliko grubo", reče on.

"Hoćete li nam reći?" upita Lamija.

"Kada na mene dođe red da govorim", reče templar.

"Jeste li vi sledeći?" upita Konzul. "Možemo da slušamo dok čekamo."

Sol Vejntraub pročisti grlo. "Ja imam broj četiri", reče, pokazavši cedulju. "Ali bio bih više nego zadovoljan ako bih mogao da se trampim sa Istinskim Glasom Drveta." Vejntraub premesti Rejčel sa levog ramena na desno, tapšući je nežno po leđima.

Het Mastin odmahnu glavom. "Ne, ima vremena. Mislio sam samo da istaknem to kako u beznadežnosti uvek postoji nada. Do sada smo mnogo naučili iz priča. A opet, svako od nas ima neko seme obećanja zakopano još dublje nego što smo priznali."

"Ne vidim..." započe otac Hojt, ali ga prekinu iznenadni povik Martina Silenusa.

"Kola! Jebena vetrokola! Konačno su stigla!"

Prošlo je još dvadeset minuta pre nego što su vetrokola bila privezana uz jedan od dokova pristaništa. Vozilo je došlo sa severa, sa belim kvadratima jedara nasuprot tamnoj ravnici iz koje su čilile boje. Poslednja svetlost izbledela je kada je veliki brod prišao niskoj litici, smotao glavna jedra i zaustavio se.

Konzul je bio zadivljen. Vozilo je bilo drveno, rukom istesano i ogromno - sa zaobljenim nabreklij linijama neke pomorske galije iz istorije Stare Zemlje. Jedan jedini džinovski točak, postavljen u središte zakrivljenog korita, normalno se ne bi mogao videti u travi visokoj dva metra, ali Konzul je ugledao donju stranu dok je nosio prtljag na pristanište. Od zemlje do ograde bilo je sigurno šest ili

sedam metara, a više od pet puta toliko do vrha glavne katarke. Sa mesta na kom je stajao, dahćući od napora, Konzul je mogao da čuje puckanje snasti daleko gore, i neprekidno, gotovo podzvučno zujanje koje je dopiralo ili od zamajca iz unutrašnjosti broda ili od njegovih masivnih žiroskopa.

Na gornjem delu korita pojaviše se brodske stepenice i spustiše do pristaništa. Otac Hojt i Bron Lamija morali su da zakorače unazad kako ne bi bili zgnječeni.

Vetrokola su bila slabije osvetljena od Benaresa; osvetljenje se izgleda sastojalo od nekoliko fenjera obešenih o grede. Dok su prilazili brodu, nisu videli nikoga od posade, a niko se nije pojavio ni sada.

"Alo!" pozva Konzul s podnožja brodskih stepenica. Niko ne odgovori.

"Molim vas, sačekajte malo ovde", reče Kasad i pope se uz dugu rampu u pet koraka.

Ostali su posmatrali kako Kasad zastaje na vrhu, dodiruje opasač za koji je bio zataknut mali štap smrti, a onda nestaje na brodu. Nekoliko minuta kasnije, kroz široke prozore na pramcu blesnu svetlost, obasjavši travu žutim trapezoidima.

"Penjite se", pozva Kasad s vrha rampe. "Prazno je."

Grupa se pomuči oko prtljaga, vraćajući se nekoliko puta. Konzul pomože Hetu Mastinu sa teškom Mebijusovom kockom i u vrhovima prstiju mogao je da oseti slabo ali postojano vibriranje.

"Jebote, gde je posada?" upita Martin Silenus kada su se okupili na prednjoj palubi. Prošli su u koloni jedan po jedan kroz uske hodnike, niz stepenište koje je više ličilo na merdevine i kroz kabine ne mnogo veće od ugrađenih ležajeva koji su se u njima nalazili. Samo se kabina na samom kraju - kapetanova kabina, ako je uopšte bila to - bližila veličini i udobnosti standardnog smeštaja na Benaresu.

"Očigledno je automatizovano", reče Kasad. Oficir SILE pokaza na dizače koji su se gubili u prorezima palube, manipulatore jedva vidljive među konopcima i gredama i suptilnu naznaku opreme na polovini poprečno vezane zadnje katarke.

"Nisam videla kontrolni centar", reče Lamija. "Čak ni disključ ili

neksus C-tačke." Ona izvuče komlog iz džepa na grudima i pokuša da se uključi u frekvencije standardnih podataka, komunikacija i biomedicine. Brod nije odgovarao.

"Brodovi su obično imali posadu", reče Konzul. "Posvećenici Hrama obično su pravili društvo hodočasnicima do planina."

"E, pa sad ih ovde nema", reče Hojt, ali mislim da možemo da pretpostavimo da je neko još u životu u stanici žičare ili Utvrđenju Hronos. Oni su poslali kola po nas."

"Ili su svi mrtvi a vetrokola idu po automatskom redu vožnje", reče Lamija. Ona pogleda preko ramena dok su konopci i platno škripali pod iznenadnim naletom vetra. "Prokletstvo, uvrnuto je biti ovako odsečen od svakoga i svega. Kao da si slep i gluv. Ne znam kako oni u kolonijama mogu to da trpe."

Martin Silenus priđe grupi i sede na ogradu. Otpi iz duge zelene boce i reče:

A gde je Pesnik? Dajte ga! Dajte
Da ga upoznam, ništa ne hajte!
Čovek je to što s drugim je isti,
Bio taj možda i kralj ili car,
Ubogi prosjak najveći od svih,
Il' neka druga čudesna stvar
Može taj biti i majmun i Platon
Čoveka tog svaka ptica kljuje
Orao il' carić, pa poznaje zato
Instinkte svoje. On jasno čuje
Riku lavlju i ume da shvati
Šta iz tog grla žudnoga ječi
Zna koga tigar s urlikom prati
Jer mu taj urlik u ušima zveči
Jasan i čist k'o maternji jezik.

"Odakle vam ta boca s vinom?" upita Kasad.

Martin Silenus se osmehnu. Oči su mu bile sitne i sjajne na svetlu fenjera. "Galerija je sasvim puna, a postoji i bar. Proglasio sam ga otvorenim."

"Trebalo bi da pripremimo nešto za večeru", reče Konzul, iako je u tom trenutku želeo samo malo vina. Prošlo je više od deset sati otkad su poslednji put jeli.

Začu se zveket i brujanje i svih šestoro priđoše ogradi palube. Brodsko stepenište se uvuklo. Oni se ponovo hitro okrenuše kada se razvi platno, užad zateže, a negde zamajac zazuja u ultrazvuk. Jedra se nabrekoše, paluba se malo nakrivi i vetrokola se odvojiše od pristaništa, pa uroniše u tamu. Jedini zvuci bili su lepet i škripa broda, udaljena tutnjava točka, i struganje trave po dnu korita.

Njih šestoro posmatrali su kako senka litice ostaje za njima, a nesuđeni svetionik neupaljene lomače čili kao slabašni odsjaj svetlosti zvezda na bledom drvetu, da bi zatim oko njih ostali samo nebo, noć i zanjihani krugovi svetlosti fenjera.

"Sići ću pod palubu", reče Konzul, "da vidim mogu li da pripremim nešto za jelo."

Ostali se zadržase još neko vreme, sa blagim talasima i tutnjavom pod tabanima, zagledani u tamu koja je promicala kraj njih. More trave bilo je vidljivo samo kao linija na kojoj su se završavale zvezde i počinjalo ravno crnilo. Kasad je ručnim snopom osvetlio delove platna i užadi, dok su konopce povlačile nevidljive ruke, a onda je pregledao sve čoškove i zasenčena mesta od krme do pramca. Ostali su to posmatrali u tišini. Kada je isključio svetlost, tama je izgledala manje preteća, a zvezde sjajnije. Bogat, plodan miris - više nalik na farmu u proleće nego na more - doneo im je lahor koji je zanjihao hiljade kilometara trave.

Nešto kasnije, Konzul ih pozva i oni siđoše da obeduju.

Galerija je bila skućena i nije postojao trpezarijski sto, tako da su prostranu kabinu kod krme uzeli kao svoju zajedničku prostoriju, spojivši tri kovčega kao priručni sto. Četiri fenjera zaljuljana sa niskih greda osvetljavala su odaju. Unutra se oseti lahor kada Het Mastin otvori jedan od visokih prozora iznad kreveta.

Konzul je postavio tanjire sa gomilama sendviča na najveći kovčeg, a onda se vratio sa debelim belim šoljama i termosom kafe. Sipao je dok su ostali jeli.

"Ovo je baš dobro", reče Fedman Kasad. "Odakle vam rostbif?"

"Hladnjak je pun do vrha. Pozadi u ostavi postoji još jedan veliki zamrzivač."

"Električni?" upita Het Mastin.

"Ne. Duplo izolovan."

Martin Silenus onjuši teglu, pronađe nož na tanjiru i dodade velike grumenove hrena svojim sendvičima. Dok je jeo, oči su mu svetlucale, pune suza.

"Koliko ovakav prelazak obično traje?" upita Lamija Konzula.

On podiže pogled sa kruga vrele crne kafe koji je proučavao u svojoj šolji. "Izvinite, šta?"

"Prelazak preko Mora trave. Koliko dugo?"

"Noć i pola dana do planina", reče Konzul. "Ako nas posluži vetar."

"A onda... koliko da bi se prešle planine?" upita otac Hojt.

"Manje od jednog dana", reče Konzul.

"Ukoliko žičara radi", dodade Kasad.

Konzul srknu vrelu kafu i iskrivi lice. "Moramo to da pretpostavimo. Inače..."

"Inače šta?" upita Lamija.

"Inače", reče pukovnik Kasad, pomerivši se do otvorenog prozora i stavivši ruke na kukove, "bićemo nasukani šest stotina klika od Vremenskih grobnica i hiljadu od južnih gradova."

Konzul odmahnu glavom. "Ne", reče on. "Sveštenici Hrama, ili oni koji inače stoje iza ovog hodočašća, postarali su se da stignemo dovde. Postaraće se da stignemo i do kraja puta."

Bron Lamija prekrsti ruke i namršti se. "Kao šta... kao žrtve?"

Martin Silenus se grohotom nasmeja i izvuče svoju bocu:

Ko su ovi što prilaze žrtvi?

I kakvom zelenom oltaru, o, tajnoviti pope,

Doveo si tu junicu što spušta se nebom

U svilu i vence zaodenuta boka?

Koji je gradić kraj reke il' mora

Il' u gori sazdan s mirnom citadelom

Ostao bez ljudi, ovog svetog jutra?

I, gradiću mali, ulice će tvoje večno

Neme biti; a nijedna duša ispričati neće
Zbog čega si pust, zašto povratka ti nema.

Bron Lamija posegnu pod tuniku i izvuče laserski sekač veličine njenog malog prsta. Ona ga uperi pesniku u glavu. "Ti, bedno malo govno. Još jedna reč i... kunem se... napraviću od tebe šljaku na licu mesta."

Tišina je najednom bila apsolutna, samo je tutnjao i stenjao brod u pozadini. Konzul se pomeri prema Martinu Silenusu. Pukovnik Kasad načini dva koraka iza Lamije.

Pesnik otpi dugi gutljaj i osmehnu se tamnokosoj ženi. Usne su mu bile vlažne. "O, gradite svoj brod smrti", šapnu on. "O, gradite ga!"

Lamijini prsti pobeleše na laseru-olovci. Konzul se još približi Silenusu, ne znajući šta da radi, zamišljajući kako mu svetlosni bič spaljuje oči. Kasad se nagnu ka Lamiji kao dva metra napete senke.

"Madam", reče Sol Vejntraub sa ležaja uz suprotni zid, na kom je sedeo, "treba li da vas podsećam da je ovde prisutno i jedno dete?"

Lamija baci pogled desno. Vejntraub je izvukao duboku fioku iz brodske komode i postavio je na krevet kao kolevku. Okupao je bebu i ušao tiho neposredno pre pesnikove recitacije. Sada je blago smestio dete u obloženo gnezdo.

"Žao mi je", reče Bron Lamija i spusti mali laser. "On me prosto toliko... ljuti."

Vejntraub klimnu glavom, nežno ljuljajući fioku. Blago kotrljanje vetrokola u kombinaciji sa neprestanom tutnjavom velikog točka izgleda da je uspavalo bebu. "Svi smo umorni i napeti", reče naučnik. "Možda bi trebalo da pronađemo gde ćemo prenoćiti i da krenemo na spavanje."

Žena uzdahnu i zataknu oružje za pojas. "Ja neću spavati", reče ona. "Stvari su suviše... čudne."

Ostali klimnuše glavama. Martin Silenus je sedeo na širokom ispustu ispod krmelih prozora. Sada on podiže noge, otpi i reče Vejntraubu: "Ispričaj svoju priču, starče."

"Da", reče otac Hojt. Sveštenik je izgledao iscrpljeno toliko da je ličio na leš, ali oči su mu grozničavo gorele. "Ispričajte nam. "Trebaju

nam priče i vreme da o njima razmislimo pre nego što stignemo."

Vejntraub pređe rukom preko svoje ćelave lobanje. "Dosadna je to priča", reče. "Već sam bio na Hiperionu. Nema tu nikakvih sukoba sa čudovištima, nikakvih herojskih dela. A priča govori o čoveku čija se zamisao o epskoj avanturi iscrpljuje predavanjem studentima bez korišćenja zabeleški."

"Tim bolje", reče Martin Silenus. "Treba nam sredstvo za uspavlivanje."

Sol Vajntraub uzdahnu, podesi naočari i klimnu glavom. U bradi je imao nekoliko tamnih vlasi, ali većina je osedela. On priguši fenjer iznad bebinog kreveta i pređe na stolicu u središtu prostorije.

Konzul pogasi ostale svetiljke i nasu još kafe onima koji su to želeli. Glas Sola Vajntrauba bio je spor, sa pažljivo odabranim frazama i preciznim izborom reči, i nije trebalo mnogo da se tiha kadenca njegove priče stopi sa blagom tutnjavom i sporim drmusanjem vetrokola što su napredovala ka severu.

NAUČNIKOVA PRIČA:

Gorka je voda Reke zaborava

Sol Vajntraub i njegova supruga Sarai uživali su u životu i pre rođenja njihove kćeri Rejčel; Rejčel je dovela stvari blizu savršenstva, onoliko koliko su njih dvoje mogli da zamisle.

Sarai je imala dvadeset sedam godina kada je dete začeto, a Sol dvadeset devet. Nijedno od njih ranije nije razmišljalo o Polsenovom tretmanu zato što nijedno nije moglo da ga priušti, ali čak i bez takve nege nadali su se da će imati još pedeset godina zdravlja.

Oboje su čitav život proveli na Barnardovom Svetu, jednom od najstarijih ali i najneuzbudljivijih delova Hegemonije. Barnardov Svet bio je u Mreži, ali to za Sola i Sarai nije bilo mnogo važno, zato što nisu mogli sebi da priušte česta putovanja dalekobacačem, a inače i nisu mnogo želeli da putuju. Sol je nedavno proslavio svoju desetu godinu u koledžu Najtenhelzer, gde je predavao istoriju i klasične predmete, i vršio sopstvena istraživanja etičke revolucije. Najtenhelzer je bio mala škola, sa manje od tri hiljade studenata, ali imao je izuzetnu akademsku reputaciju i privlačio mlade ljude iz svih

krajeva Mreže. Glavna primedba tih studenata bila je da Najtenhelzer i zajednica Kroford, u kojoj se nalazio, predstavljaju ostrvo civilizacije u okeanu kukuruza. Bila je to istina: koledž se nalazio ravno tri hiljade kilometara od prestonice Busarda, a teraformirano zemljište između upotrebljeno je za poljoprivredu. Nisu postojale šume za seču, brda za uspinjanje, niti planine koje bi razbile ravnu monotoniju njiva pod kukuruzom, pasuljem, kukuruzom, pšenicom, kukuruzom, pirinčom, i kukuruzom. Radikalni pesnik Salmud Brevi nakratko je predavao na Najtenhelzeru, pre Pobune Glenon-Hajta, bio otpušten, i posle prelaska dalekobacačem na Renesansu Vektor ispričao prijateljima da se srez Kroford u Južnom Sinzeru na Barnardovom Svetu sastoji od osmog kruga pustoši na najmanjoj bubuljici apsolutne guzice Stvaranja.

Solu i Sarai Vejntraub to se dopadalo. Kroford, grad od dvadeset pet hiljada stanovnika, mogao je biti rekonstruisan iz nekog srednjoameričkog šablona iz devetnaestog veka. Ulice su bile široke i natkriljene krošnjama brestova i hrastova. (Barnardov Svet bio je druga izvansolarna zemaljska kolonija, vekovima pre Hokingovog pogona i Hedžire, a semebrodovi su tada bili ogromni.) Kuće u Krofordu odražavale su stilove u rasponu od ranog viktorijanskog do kanadskog rivajvla, ali sve su izgleda bile bele i smeštene daleko, iza dobro podšišanih travnjaka.

Sam koledž bio je džordžijanski, skup crvenih opeka i belih stubova oko ovalnog trga. Solov kabinet nalazio se na trećem spratu Plačer hola, najstarije zgrade u kampusu, i zimi je mogao da gleda napolje u gole grane koje su trg rezbarile kompleksnim geometrijskim šarama. Sol je voleo prah krede i miris starog drveta tog mesta, miris koji se nije izmenio još od vremena kad je tu bio brucoš, i svakog dana dok se penjao u svoj kabinet, uživao je u dubokim brazdama izlizanih stepenica, nasleđu dvadeset generacija studenata Najtenhelzera.

Sarai je rođena na farmi koja se nalazila na pola puta između Busarda i Kroforda, a doktorirala je na teoriji muzike godinu dana pre nego što je Sol stekao svoj doktorat. Bila je srećna i energična mlada žena, nadoknađujući karakterom ono što joj je nedostajalo prema prihvaćenim normama fizičke lepote, i zadržala je tu privlačnost

ličnosti i u poznijim godinama. Sarai je dve godine studirala na drugom svetu, na Univerzitetu novi Lion na Denebu Drei, ali tamo je osećala nostalgiju: sutoni su bili nagli, mnogo željene planine presecale su sunčevu svetlost kao nazubljeni srp, i ona je žudela za sutonima kod kuće, koji su trajali satima, sa Barnardovom zvezdom koja je visila nad horizontom kao veliki, privezani, crveni balon dok se nebo zgušnjavalo u večer. Nedostajala joj je savršena ravnica na kojoj je - vireći iz svoje sobe na trećem spratu, pod strmim krovom - devojčica mogla da gleda preko pedeset kilometara čupavih njiva i posmatra dolazak oluje kao zavesu crnu poput masnice, osvetljenu iznutra munjama. Sarai je nedostajala i njena porodica.

Ona i Sol upoznali su se nedelju dana pošto je prešla na Najtenhelzer; prošlo je još tri godine pre nego što joj je predložio brak, a ona pristala. Isprva nije videla ništa naročito u niskom diplomcu. Tada se još nosila po modi Mreže, bavila se muzičkim teorijama postdestrukcionizma, čitala *Obit* i *Nihil*, kao i najavangardnije časopise sa *Renesanse* *Vektor* i *TC2*, glumeći sofisticirani umor od života i rečnik buntovnice - a ništa od svega toga nije se slagalo sa preniskim, ali predanim istoričarem-apsolventom koji je na nju prosuo voćni koktel na prijemu u čast dekana Mura. Sve egzotične kvalitete koji su mogli da potiču iz jevrejskog nasleđa Sola Vejntrauba smesta bi potirao njegov naglasak sa Barnardovog Sveta, njegova garderoba iz krofordske Kuće muške mode, kao i činjenica da je na prijem došao sa primerkom *Detreskuovih Varijacija* na usamljenost odsutno stisnutim pod pazuhom.

Za Sola je to bila ljubav na prvi pogled. Zurio je u nasmejanu devojku rumenih obraza i ignorisao skupu haljinu i prenaplašene mandarinske nokte u korist ličnosti koja je gorela kao svetionik za usamljenog mladića. Sol nije znao da je usamljen sve dok nije upoznao Sarai, ali kada se prvi put rukovao s njom, i prosuo joj voćnu salatu na haljinu, znao je da će mu život ostati zauvek prazan ukoliko se njih dvoje ne budu venčali.

Venčali su se nedelju dana posle Solovog postavljenja za predavača na koledžu. Medeni mesec proveli su na Maui-Kovenantu, i to je bilo prvo njegovo putovanje dalekobacačem u

inostranstvo; iznajmili su na tri nedelje pokretno ostrvo i sami plovili na njemu kroz čuda Ekvatorijalnog arhipelaga. Sol nikada nije zaboravio slike iz tih dana natopljenih suncem i ispunjenih vetrom, a tajna slika, u kojoj će uvek najviše uživati, bila je slika Sarai koja se pomalja naga posle noćnog plivanja, dok zvezde Jezgra bukne odzgo, a njeno telo i samo svetluca sazveždima od fosforescencije prolaska ostrva.

Odmah su želeli dete, ali trebalo je da prođe pet godina pre nego što se priroda saglasila s tim.

Sol se sećao kako je držao Sarai u naručju, sklupčanu od bola teškog porođaja, sve dok konačno, neverovatno, Rejčel Sara Vejntraub nije bila rođena u 2.01 ujutro u Medicinskom centru sreza Kroford.

Beba je bukvalno upala u Solov solipsistički život ozbiljnog akademika i Sarainu profesiju muzičkog kritičara za datasferu Barnardovog Sveta, ali ni njemu ni njoj to nije smetalo. Prvi meseci bili su mešavina neprekidnog umora i radosti. Kasno noću, između dojenja, Sol bi na prstima ušao u dečju sobu samo da pogleda Rejčel, i ostao da stoji i zuri u dete. Često bi tu već zatekao Sarai i njih dvoje bi posmatrali, s rukom u ruci, čudo bebe koja spava na sopstvenom stomaku, sa guzom u vazduhu, glave priljubljene uz zaštitni umetak kod uzglavlja kolevke.

Rejčel je bila jedno od one retke dece kojima je uspevalo da budu slatka a da ujedno ne postanu i samosvesna i uobražena; kada je napunila dve standardne godine, njena pojava i njena ličnost bili su upečatljivi - majčina svetlosmeđa kosa, rumeni obrazi i širok osmeh, očeve krupne smeđe oči. Prijatelji su govorili da je dete odabralo najbolje sastojke: Sarainu senzitivnost i Solov intelekt. Jedan drugi prijatelj, dečji psiholog sa koledža, jednom je primetio da Rejčel u petoj godini pokazuje najpouzdanije znake istinske nadarenosti kod jedne mlade osobe: strukturiranu radoznalost, empatiju prema drugima, samilost i žestoki smisao za fer-plej.

Jednog dana, u svom kabinetu, dok je proučavao drevne fajlove sa Stare Zemlje, Sol je čitao o uticaju Beatriče na pogled na svet Dantea Aligijerija, kada ga je pogodio jedan pasus koji je napisao neki kritičar iz dvadesetog ili dvadeset prvog veka:

Ona (Beatriče) sama još je za njega bila stvarna, još je davala svetu značenje i lepotu. Njena priroda postala je njegov orijentir - ono što bi Melvil nazvao, sa više trezvenosti nego što mi sada možemo da prikupimo, njegovim Griničkim standardom...

Sol zastade da pristupi definiciji Griničkog standarda, a onda nastavi da čita. Kritičar je dodao i ličnu napomenu:

Većina nas, nadam se, ima dete, bračnog druga ili prijatelja poput Beatriče, nekoga ko samom svojom prirodom, svojom na izgled urođenom dobrotom i inteligencijom, čini da budemo neugodno svesni svojih laži, kada slažemo.

Sol je isključio displej i zagledao se u crne linije grana iznad trga.

Rejčel nije bila nesnosno savršena. Kada je navršila pet standardnih godina, pažljivo je ošišala svojih pet omiljenih lutaka, a onda i sebe, najkraće od svih. Kada je navršila sedam, zaključila je da sezonski radnici u oronulim kućama na južnom kraju grada ne jedu dovoljno hranljivih stvari, pa je ispraznila ostave u kući, hladnjake, zamrzivače i sintetizatorske banke, nagovorila tri drugarice da joj se priključe i razdelila hranu u vrednosti mesečnog kućnog budžeta od nekoliko stotina maraka.

U desetoj, Rejčel je prihvatila začikivanje Stabija Berkovica i pokušala da se popne na vrh najstarijeg brešta u Krofordu. Bila je na četrdeset metara visine, manje od pet metara nedostajalo joj je do vrha, kada se grana slomila a ona se zaustavila na dve trećine rastojanja do tla. Sola su pozvali preko komloga dok je na času razmatrao moralne implikacije prvog Zemljinog doba nuklearnog razoružanja, i on je napustio nastavu bez ijedne reči, i pretrčao dvanaest blokova do Medicinskog centra.

Rejčel je slomila levu nogu, dva rebra, probila plućno krilo i razbila vilicu. Plutala je u kupki hranljivog rastvora za oporavak kada je Sol upao unutra, ali uspela je da pogleda preko majčinog ramena, osmehne se malo i kaže kroz žičani gips na vilici: "Tata, falilo mi je

petnaest stopa do vrha. Možda još manje. Sledeći put ću uspeti."

Rejčel je diplomirala sa univerzitetskim odlikovanjima na sekundarnim studijama i dobila ponude za stipendiju od korporacijskih akademija na pet svetova i od tri univerziteta, uključujući i Harvard na Novoj Zemlji. Odabrala je Najtenhelzer.

Sola nije mnogo iznenadilo kada je njegova kći odabrala arheologiju za svoj glavni predmet. Među njegovim najdražim sećanjima na nju bila su duga popodneva koja je provodila pod prednjom verandom, a imala je oko dve godine, kopala u ilovači, ignorisala pauke i stonoge, i jurila u kuću da pokaže svaku plastičnu tacnu i patinasti fenig koji bi iskopala, zahtevajući da zna odakle to tu i kakvi su bili ljudi koji su sve to ostavili.

Rejčel je stekla diplomu kada je napunila devetnaest standardnih godina, radila je tog leta na babinoj farmi, sledeće jeseni prešla dalekobacačem na Rajhs Univerzitet na Friholmu, gde je provela dvadeset osam lokalnih meseci, a kada se vratila, bilo je to kao da se boja ponovo ulila u Solov i Sarain svet.

Dve nedelje se njihova kći - sada odrasla, samosvesna i sigurna u nekim stvarima u kojima takvi često nisu bili ni odrasli dvostruko stariji od nje - odmarala i uživala u tome što je ponovo kod kuće. Jedne večeri, dok su šetali kampusom a sumrak lagano osvajao, zapitala je oca za detalje njegovog nasleđa. "Tata, da li sebe još smatraš Jevrejinom?"

Sol je prešao rukom preko svoje proređene kose, iznenađen pitanjem. "Jevrejinom? Da, mislim da se smatram. Mada to ne znači ono što je nekada značilo."

"Jesam li ja Jevrejka?" upita Rejčel. Obrazi su joj sijali na slabom svetlu.

"Ako to želiš", reče Sol. "To međutim nema isti značaj sada, kada nema Stare Zemlje."

"Da sam dečak, da li bi dao da me obrežu?"

Sol se nasmejao, oduševljen i postićen tim pitanjem.

"Ozbiljno", reče Rejčel.

Sol podesi naočari. "Pretpostavljam da bih, malena. Nikada nisam o tome razmišljao."

"Jesi li išao u sinagogu u Busardu?"

"Ne od svog bar micvaha", reče Sol, i seti se tog dana od pre pedeset godina, kada je njegov otac pozajmio 'Vikena' od ujka Ričarda i odvezao porodicu u prestonicu na taj ritual.

"Tata, zašto Jevreji smatraju da su stvari... manje važne sada nego pre Hedžire?"

Sol raširi ruke - snažne ruke, prikladnije za kamenoresca nego za jednog akademika. "To je dobro pitanje, Rejčel. Verovatno zato što je toliki deo sna mrtav. Izrael je nestao. Novi Hram trajao je kraće od prvog i drugog. Bog je prekršio reč kada je onako uništio Zemlju po drugi put. A ova dijaspora je... večna."

"Ali Jevreji održavaju svoj etnički i verski identitet na nekim mestima", insistirala je njegova kći.

"O, naravno. Na Hebronu i u izolovanim oblastima Predvorja možeš naći čitave zajednice... haisidične, ortodoksne, hasmoneanske, ko zna koje sve ne... ali one su više... beživotne, živopisne... okrenute turizmu."

"Poput tematskog parka?"

"Da."

"Da li bi me sutra poveo do Hrama Bet-el? Mogu da pozajmim Kakin strat."

"Nema potrebe", reče Sol. "Ići ćemo šatlom koledža." On zastade. "Da", reče konačno, "voleo bih da te sutra odvedem u sinagogu."

Smrkavalo se pod starim brestovima. Ulične lampe upališe se duž široke staze koja je je vodila do njihove kuće.

"Tata", reče Rejčel, "postaviću ti pitanje koje sam postavljala milion puta od svoje druge godine. Veruješ li u Boga?"

Sol se nije osmehnuo. Nije imao drugog izbora do da joj odgovori kao što joj je već milion puta odgovorio. "Čekam na to", reče on.

Rejčelin postdiplomski rad bavio se tuđinskim i prehedžirskim rukotvorinama. Tri standardne godine povremeno je posećivala Sola i Sarai, posle fetlinijskih pelira sa bliskih egzotičnih svetova, ali ne onih u Mreži. Svi su oni znali da će je njen predmet rada u pohodu ka disertaciji ubrzo odvesti izvan Mreže, u Zabačenost, gde je

vremenski dug proždirao živote i sećanja onih koji ostanu.

"Gde je kog đavola taj Hiperion?" upitala je Sarai za vreme poslednjeg Rejčelinog odmora, pre polaska ekspedicije. "Zvuči kao marka nekog novog proizvoda za domaćinstvo."

"To je sjajno, mama. Tamo ima više predmeta koji nisu ljudskog porekla nego na bilo kom drugom mestu, ako se izuzme Armagast."

"Zašto onda ne odeš na Armagast?" reče Sarai. "On je samo nekoliko meseci udaljen od Mreže. Zašto se nisi odlučila za najbolje mesto?"

"Hiperion još nije postao velika turistička atrakcija", reče Rejčel. "Mada postaju problematični. Ljudi koji imaju novca sada su jako raspoloženi za putovanja izvan Mreže."

Sol shvati da mu je glas najednom postao promukao. "Hoćeš li ići u lavirint, ili u ono što zovu Vremenske grobnice?"

"U Vremenske grobnice, tata. Radiću sa dr Melijom Arundezom, a on o Grobnicama zna više nego iko živ."

"Zar one nisu opasne?" upita Sol, postavivši pitanje što je nehajnije mogao, ali prepoznavši oštrinu u sopstvenom glasu.

Rejčel se osmehnu. "Zbog legende o Šrajku? Ne. Nikoga ne brine ta legenda već dva standardna veka."

"Ali, ja sam video dokumenta o nevoljama za vreme kolonizacije..." započe Sol.

"I ja, tata. Ali oni nisu znali za velike kamene jegulje koje silaze u pustinju da love. Verovatno su izgubili nekoliko ljudi zbog njih, a onda se uspaničili. Ti bar znaš kako se začinju legende. Osim toga, kamene jegulje su potpuno istrebljene."

"Tamo se ne spuštaju svemirske letelice", bio je uporan Sol. "Moraš ploviti do Grobnica. Ili pešačiti. Ili nešto slično."

Rejčel se nasmeja. "U rano doba, ljudi koji su leteli tamo potcenili su učinke antientropijskih polja i došlo je do nekih nesreća. Ali, sada saobraća dirizabl. Imaju veliki hotel po imenu 'Utvrđenje Hronos', na severnom rubu planina, gde godišnje borave stotine turista.

"Hoćeš li i ti tamo biti smeštena?" upita Sarai.

"Delimično. Biće to uzbudljivo, mama."

"Ne previše uzbudljivo, nadam se", reče Sarai, i svi se osmehnuše.

Tokom četiri godine koliko je Rejčel bila u tranzitu - za nju je to bilo samo nekoliko nedelja kriogenske fuge - Sol je otkrio da mu kći nedostaje mnogo više nego ranije, čak i kada im se nije javljala, zauzeta negde u Mreži. Pomisao na to da se udaljava od njega brzinom većom od brzine svetlosti, umotana u veštačku kvantnu čauru Hokingovog efekta, činila mu se neprirodna i zlokobna.

I dalje su bili zauzeti. Sarai je prestala da radi kao kritičar kako bi više vremena posvećivala lokalnim pitanjima životne sredine, ali za Sola bio je to jedan od najgrčevitijih perioda života. Objavljena je njegova druga i treća knjiga; druga - Moralne prekretnice - izazvala je takvu pažnju javnosti da su neprestano tražili da učestvuje u radu konferencija i simpozijuma na drugim svetovima. Na nekoliko je otputovao sam, na još nekoliko zajedno sa Sarai, ali iako su oboje uživali u zamisli o putovanju, zadovoljstvo suočavanja sa čudnom hranom, različitom gravitacijom i svetlom nepoznatih sunaca posle izvesnog vremena je izbledelo i Sol je sve više vremena provodio kod kuće, u istraživanju vezanom za sledeću knjigu, učestvujući na konferencijama, ako je baš morao, preko interaktivnog holoa u koledžu.

Prošlo je gotovo pet godina otkako je Rejčel krenula na svoju ekspediciju, kada je Sol usnuo san koji će mu izmeniti život.

Sol je sanjao da luta po ogromnoj građevini sa stubovima velikim kao omanja stabla sekvoje i tavanicom izgubljenom za pogled visoko iznad njega, kroz koju je dopirala crvena svetlost u čvrstim zracima. Ponekad bi uočio ponešto u dalekoj pomrčini sa svoje leve ili desne strane: jednom je razaznao dve kamene noge koje su se uzdizale u tamu kao masivne zgrade; drugi put uočio je nešto što je izgledalo kao kristalni skarabej, zarotirano visoko iznad njega, sa unutrašnjošću blistavom od hladnog svetla.

Konačno, Sol stade da se odmori. Daleko iza sebe čuo je nešto što je zvučalo kao veliki požar, kao da su čitavi gradovi i šume u vatri. Pred njim je sijala svetlost, on je ka njoj hodao, dva ovala najdublje crvene boje.

Brisao je znoj sa čela kada mu neopisivi glas reče:

"Sole! Uzmi svoju kćer, svoju kćer jedinicu, Rejčel, koju voliš, pa idi na svet zvani Hiperion i ponudi je tamo kao žrtvu na jednom od mesta o kojima ću ti pričati."

I, u svom snu, Sol ustade i reče: "Ne misliš valjda ozbiljno." I nastavi kroz tamu, dok su crvene oči sada sijale kao krvavi meseci iznad nejasne a kada stade da se odmori, neopisivi glas opet reče:

"Sole! Uzmi svoju kćer, svoju kćer jedinicu, Rejčel, koju voliš, pa idi na svet zvani Hiperion i ponudi je tamo kao žrtvu na jednom od mesta o kojima ću ti pričati."

Sol otrese sa sebe teret glasa i reče, razgovetno, u mrak: "I prvi put sam te čuo... odgovor je i dalje ne."

Sol je tada znao da sanja, i deo njegovog uma uživao je u ironiji scenarija; ali, drugi deo želeo je samo da se probudi. Umesto toga, on se nađe na niskom balkonu koji je gledao u prostoriju u kojoj je Rejčel ležala gola na širokom kamenom bloku. Prizor je bio osvetljen sjajem istih onih crvenih očiju. Sol spusti pogled na svoju desnu ruku i vide tamo dugi, zakrivljeni nož. Oštrica i drška izgledali su načinjeni od kosti.

Glas, koji je Solu više nego ikada zazvučao kao plitka zamisao nekog režisera jeftinih holića o tome kako bi trebalo da zvuči Božji glas, ponovo se javi:

"Sole! Moraš me pažljivo saslušati! Budućnost čovečanstva zavisi od tvoje pokornosti u ovoj stvari. Moraš uzeti svoju kćer, svoju kćer jedinicu, Rejčel, koju voliš, otići na svet zvani Hiperion i ponuditi je tamo kao žrtvu na jednom od mesta o kojima ću ti pričati."

A Sol, kome se čitav san smučio, ali ga je zbog nečega i duboko uznemirio, okrenuo se i bacio nož daleko u mrak. Kada se ponovo okrenuo da pronade svoju kći, prizor je izbledeo. Crvene oči visile su bliže nego ikad, i Sol je sada mogao da vidi da su one dragulji sa mnoštvom površina, veličine omanjih svetova.

Pojačani glas ponovo se javi:

"Tako? Imao si svoju šansu, Vejntraube. Ako se predomisliš, znaš gde me možeš naći."

I Sol se probudi napola zasmijan napola naježen zbog sna. Zabavljala ga je pomisao na to da čitav Talmud i Stari zavet nisu možda drugo do razvučena kosmička anegdota.

Negde u vreme kada je Sol sanjao svoj san, Rejčel je na Hiperionu završavala svoju prvu godinu istraživanja. Ekipa od devet arheologa i šest fizičara smatrala je Utvrdjenje Hronos opčinjavajućim, ali pretrpanim zbog turista i budućih hodočasnicima Šrajka, pa su posle prvih mesec dana, koje su proveli odlazeći i vraćajući se u hotel, postavili stalni logor između ruiniranog grada i malog kanjona u kom su se nalazile Vremenske grobnice.

Dok je polovina ekipe vršila iskopavanja na skorijoj lokaciji nedovršenog grada, dvoje Rejčelinih kolega pomagalo je njoj da katalogizuje sve oblike grobnica. Fizičari su završili sa antientropijskim poljima i provodili su dosta vremena u postavljanju raznobojnih zastavica kako bi označili granice takozvanih vremenskih plima.

Rejčelina ekipa usredsredila se na građevinu zvanu Sfinga, iako stvorenje predstavljeno u kamenu nije bilo ni čovek ni lav; možda uopšte nije bilo nikakvo stvorenje, iako su glatke linije na vrhu kamenog monolita nagoveštavale obline žive stvari, a uzdignuti dodaci budili pomisao na krila. Za razliku od drugih grobnica, koje su ležale otvorene i mogle su se lako ispitati, Sfinga je bila masa teških blokova izbušenih poput saća uskim hodnicima, od kojih su se neki sužavali do neprohodnosti a neki se širili nalik na auditorijum, ali nijedan nije vodio nikuda, osim natrag, sam u sebe. Nije bilo kriпти, odaja sa blagom, opljačkanih sarkofaga, murala, ili tajnih prolaza, već samo lavirint besmislenih hodnika kroz oznojeni kamen.

Rejčel i njen ljubavnik, Melio Arundez, počeli su da prave mapu Sfinge, koristeći metod koji je bio u upotrebi najmanje sedam stotina godina, prvi put isproban u egipatskim piramidama, negde u

dvadesetom veku. Poređavši osetljive detektore radijacije i kosmičkog zračenja na najnižoj tački Sfinge, snimali su vreme dolaska i obrasce skretanja čestica koje su prolazile kroz masu kamena iznad njih, u potrazi za skrivenim prostorijama ili prolazima koji se ne bi videli ni na radaru za dubinsko snimanje. Zbog pune turističke sezone i zabrinutosti hiperionskog Zakonodavnog veća da takvo istrživanje može oštetiti grobnice, Rejčel i Melio su odlazili tamo svake noći u ponoć, hodajući i puzeći pola sata kroz lavirint hodnika koji su opremili plavim svetlećim kuglama. Tamo su, dok su sedeli pod stotinama hiljada tona kamena, posmatrali instrumente do jutra i osluškivali u slušalicama zvonke zvuke čestica rođenih u utrobama umirućih zvezda.

Vremenske plime nisu predstavljale problem u Sfingi. Od svih grobnica, ona je, izgleda, bila najslabije zaštićena antientropijskim poljima i fizičari su pažljivo načinili mapu vremena kada naleti plime mogu da zaprete. Najviša plima bila je u 10.00 sati, da bi se povukla samo dvadeset minuta kasnije, ka grobnici od žada, pola kilometra južno. Turistima nije bilo dopušteno da se približe Sfingi posle 12.00 sati, a da bi se ostavio bezbednosni pojas, vlasti su naložile da svi moraju da izađu do 09.00. Ekipe fizičara postavila je hronotropske senzore na različitim mestima duž staza i prolaza između grobnica, kako bi ujedno upozorili posmatrača na varijacije u plimama i uzbunili posetioce.

Tri nedelje pre nego što se napunila godina dana istraživanja na Hiperionu, Rejčel se jedne noći probudila, ostavila svog usnulog ljubavnika i džipom se iz logora odvezla ka grobnicama. Ona i Melio su, naime, već bili zaključili da je blesavo da oboje svake noći posmatraju uređaje; sada su se smenjivali: jedno je radilo na lokaciji dok je drugo sređivalo podatke i pripremalo konačni projekt - radarsko pravljenje mapa dina između grobnice od žada i Obeliska.

Noć je bila sveža i divna. Obilje zvezda bilo je rasuto od horizonta do horizonta, četiri ili pet puta više nego na nebu koje je Rejčel gledala dok je rasla na Barnardovom Svetu. Niske dine šaputale su i premeštale se na snažnom lahoru koji je duvao s južnih planina.

Rejčel je na lokaciji zatekla svetla. Ekipe fizičara upravo je završavala radni dan i utovarivala džip. Proćaskala je s njima, popila

šolju kafe dok su oni pakovali, a onda uzela svoj ranac i krenula na dvadesetpetominutni put do podruma Sfinge.

Rejčel se po stoti put zapitala ko je sagradio grobnice i sa kakvom svrhom. Datiranje građevinskog materijala bilo je beskorisno zbog učinka antientropijskog polja. Sama analiza grobnica u odnosu na eroziju kanjona i drugih geoloških pozicija u blizini nagoveštavala je starost od najmanje pola miliona godina. Osećala je da je arhitekta Vremenskih grobnica bio humanoidan, iako ništa osim grandioznosti građevina nije upućivalo na tako nešto. Prolazi u Sfingi svakako su vrlo malo otkrivali: neki su bili sasvim ljudski, po veličini i obliku, ali metrima dalje u istom hodniku sve se sužavalo do prolaza prečnika kanalizacione cevi, pa se potom pretvaralo u nešto veće i nepravilnije od prirodne pećine. Vrata, ako su se tako mogla nazvati, jer se nisu otvarala ni u šta posebno, bila su podjednako često trouglasta, trapezoidna ili desetostrana koliko i pravougaona.

Rejčel je poslednjih dvadeset metara puzala niz strmi nagib, pustivši ranac da klizi ispred nje. Sjajne kugle, koje nisu odavale toplotu, bojile su i nju i kamen plavičastom, beskrvnom boju. Kada je stigla do 'podruma', učini joj se da je stupila u kaos ljudskih predmeta i mirisa. Nekoliko stolica na sklapanje ispunjavalo je središte malog prostora dok su detektori, osciloskopi i ostali pribor bili poređani kraj uskog stola uz severni zid. Na dasci postavljenoj na kozličice, duž suprotnog zida, nalazile su se šoljice za kafu, šah, polupojedena krofna, dve džepne knjige i plastična igračka - nekakav pas u suknjici od trave.

Rejčel se smesti, stavi termos sa kafom kraj igračke i proveri detektore kosmičkog zračenja. Činilo se da su podaci isti: nikakve skrivene prostorije ili prolazi, samo nekoliko niša koje čak ni dubinski radar nije registrovao. Ujutro će Melio i Stefan aktivirati dubinsku sondu, kako bi ubacili vlakno imažera i uzeli uzorak vazduha pre nego što počnu da kopaju mikromanipulatorom. Do sada je otkriveno desetak takvih niša, koje nisu sadržavale ništa zanimljivo. Vic u logoru glasio je: sledeća rupa neće biti veća od pesnice, u njoj će se nalaziti minijaturni sarkofag, majušne urne, mumijica, ili - kako je to Melio rekao - 'mali, malecni Tutankamon'.

Protivno navici, Rejčel isproba komunikacione veze na svom

komlogu. Ništa. Obično je tako i bivalo pod četrdeset metara kamena. Govorili su o tome da razmotaju telefonsku žicu od podruma do površine, ali nije bilo preke potrebe za to, a sada im je vreme gotovo isteklo. Rejčel podesi prijemne kanale komloga da prate podatke detektora, a onda se smesti natrag, u iščekivanju duge, dosadne noći.

Postojala je divna priča o jednom faraonu sa Stare Zemlje - je li to bio Keops? - koji je odobrio građenje svoje ogromne piramide, saglasio se da pogrebna prostorija bude duboko ispod središta, a onda godinama ležao noću budan u klaustrofobičnoj panici, razmišljajući o svim tim tonama kamena iznad sebe, za čitavu večnost. Konačno je naredio da se pogrebna odaja premesti na dve trećine visine velike piramide. Krajnje neortodoksno. Rejčel je mogla da shvati vladarevo stanovište. Nadala se da - ko god on bio - sada bolje spava.

Rejčel umalo što nije i sama zadremala kada - u 2.15 - njen komlog zacvrkuta, detektori vrisnuše i ona skoči na noge. Prema senzorima, u Sfingi se odjednom pojavilo mnoštvo novih odaja, a neke su bile veće od čitave građevine. Rejčel uključi displej i vazduh se zamagli modelima koji su se menjali dok je posmatrala. Sheme hodnika zaokrenuše se same u sebe, poput zarotiranih Mebijusovih traka. Spoljni senzori ukazivali su na to da se gornji deo građevine izvija i savija kao polifleks na vetru - ili kao krila.

Rejčel je znala da je i pitanju nekakav višestruki kvar, ali još dok je pokušavala da sve ponovo odredi, diktirala je podatke i utiske u komlog. A tada se nekoliko stvari dogodi odjednom.

Ona začu kako neko vuče noge u hodniku iznad nje.

Svi displeji istovremeno zamreše.

Negde u lavirintu hodnika zakrešta alarm vremenskih plima.

Sva svetla se pogasiše.

Ovaj poslednji događaj nije imao smisla. Pakovanja instrumenata imala su sopstvene izvore energije i ostala bi osvetljena i za vreme nuklearnog napada. Lampa koju su koristili u podrumu imala je novu desetogodišnju energetsku bateriju. Sjajne kugle u hodnicima bile su bioluminescentne i energija im nije bila potrebna.

Svejedno, svetla su bila pogašena. Rejčel izvuče laser-lampu iz

džepa na kolenu svog padobranskog kombinezona i aktivira ga. Ništa se ne dogodi.

Prvi put u životu, strava se spusti na Rejčel Vejntraub kao šaka oko srca. Nije mogla da diše. Deset sekundi terala je samu sebe da bude apsolutno nepokretna, čak i da ne sluša, već samo da čeka da se panika povuče. Kada je dovoljno popustila da joj omogući da diše bez dahtanja, ona pipajući nađe put do instrumenata i uključi ih. Nisu reagovali. Podiže komlog i pritisnu disključ. Ništa... što je, naravno, bilo nemoguće, imajući u vidu potpunu neranjivost i pouzdanost energetske baterije te stvari. I opet, ništa.

Sada je mogla da čuje kako joj udara bilo, ali se ponovo suprotstavila panici i krenula, pipajući, ka jedinom izlazu. Pomisao na to da pronade put kroz lavirint u apsolutnoj tami budila joj je želju da vrisne, ali nije mogla da smisli ništa pametnije. Čekaj. U celom lavirintu Sfinge postojale su stare svetiljke, ali istraživačka ekipa okačila je sjajne kugle. Okačila ih. Spajala ih je perlonska nit, sve do površine.

Fino. Rejčel pipajući pronade put ka izlazu, sa hladnim kamenom pod prstima. Je li i ranije bio ovako hladan?

Začu se jasno grebanje nečeg oštrog što se spuštalo prilaznim šahtom.

"Melio?" viknu Rejčel u tamu. "Tanja? Kurte?"

Grebanje se čulo veoma blizu. Rejčel ustuknu, oborivši instrument i stolicu u mraku. Nešto joj dodirnu kosu i ona zadahta, podigavši ruku.

Tavanica je bila nisko. Čvrsti kameni blok, kvadrat osnovice duge pet metara, kliznu još niže dok je dizala drugu ruku da ga dodirne. Otvor ka hodniku nalazio se na polovini visine zida. Rejčel se zatetura ka njemu, mašući rukama pred sobom kao da je slepa. Saplete se preko stolice na sklapanje, pronade sto sa instrumentima, ode uz njega do suprotnog zida, oseti kako dno šahta ka hodniku nestaje dok se tavanica spuštala. Ona povuče prste samo sekund pre, inače bi bili odsečeni.

Rejčel sede u mraku. Osciloskop je grebao o tavanicu sve dok sto pod njim nije pukao i srušio se. Rejčel je okretala glavu levo-desno kratkim, očajničkim pokretima. Čulo se neko metalno

struganje - gotovo nalik na disanje - nepun metar od nje. Ona poče da uzmiče, klizajući se po podu najjednom punom razbijenih instrumenata. Disanje je bilo sve glasnije.

Nešto oštro i beskrajno hladno zgrabi je za ručni zglob.

Rejčel konačno vrisnu.

U tim danima na Hiperionu nije bilo fetlinijskog predajnika. A ni kovit-brod HS Faro Siti nije bio sposoban za FTL komunikaciju. Tako su Sol i Sarai čuli za nesreću svoje kćeri tek kada je konzulat Hegemonije na Parvatiju poslao fetlinijsku poruku koledžu: Rejčel je povređena, nema opasnosti po život, ali je u nesvesti, i prebacuju je sa Parvatija na svet Mreže po imenu Renesansa Vektor, medicinskim bakljobrodom. Putovanje će potrajati nešto duže od deset dana broskog vremena, sa vremenskim dugom od pet meseci. Tih pet meseci bili su prava agonija za Sola i njegovu ženu, i dok medicinski brod nije ušao u Renesansin dalekobacački neksus, hiljadu puta su pomišljali na najgore. Prošlo je osam godina otkako nisu videli Rejčel.

Medicinski centar u Da Vinčiju bio je lebdeći toranj održavan u vazduhu direktno emitovanom energijom. Pogled na more Komo oduzimao je dah, ali ni Sol ni Sarai nisu imali vremena za to dok su stupali sa nivoa na nivo u potrazi za svojom kćeri. Dr Sing i Melio Arundez sačekali su ih u odeljku za intenzivnu negu. Upoznavanje je bilo žurno.

"Rejčel?" upita Sarai.

"Spava", reče doktorka Sing. Bila je to visoka žena, aristokratskog držanja ali blagih očiju. "Koliko možemo da vidimo, Rejčel nije pretrpela nikakvu fizičku... ah... povredu. Ali u nesvesti je već nekih sedamnaest standardnih nedelja, po njenom vremenu. Tek su u poslednjih deset dana njeni moždani talasi registrovali duboki san umesto kome."

"Ne razumem", reče Sol. "Da li je na lokaciji došlo do nesreće? Do potresa mozga?"

"Nešto se dogodilo", reče Melio Arundez, "ali nismo sigurni šta. Rejčel je bila u jednom od starih zdanja... sama... Njen komlog i drugi instrumenti nisu registrovali ništa neuobičajeno. Ali, došlo je do

naleta fenomena poznatog kao antientropijsko polje..."

"Vremenske plime", reče Sol. "Znamo za njih. Nastavite."

Arundez klimnu glavom i raširi ruke kao da vaja u vazduhu. "Došlo je do... naleta polja... pre nalik na cunami nego na plimu... Sfinga... objekat u kome se Rejčel nalazila... bila je potpuno poplavljena. Hoću da kažem, nije bilo fizičkog oštećenja, ali Rejčel je bila bez svesti kada smo je pronašli..." On se okrenu doktorki Sing za pomoć.

"Vaća kći bila je u komi", reče doktorka. "Nije bilo moguće staviti je u tom stanju u kriogensku fugu."

"Znači prošla je kroz kvantni skok bez fuge?" upita Sol. Čitao je o psihološkim oštećenjima kod putnika koji su direktno osetili Hokingov efekt.

"Ne, ne", umiri ih Sing. "Bila je nesvesna na način koji ju je zaštitio isto tako dobro kao i stanje fuge."

"Je li povređena?" upita Sarai.

"Ne znamo", reče Singova. "Svi životni signali vratili su se gotovo na normalu. Aktivnost moždanih talasa bliži se svesnom stanju. Problem je u tome što izgleda da je njeno telo apsorbovalo... to jest, izgleda da ju je antientropijsko polje kontaminiralo."

Sol protrlja čelo. "Nalik na radijacionu bolest?"

Doktorka Sing je oklevala. "Ne baš... ah... ovakav slučaj uopšte nije poznat. Specijalisti za bolesti starenja treba danas popodne da stignu sa Tau Ceti Centra, Lususa i Metaksasa."

Sol pogleda ženu u oči. "Doktore, da li vi to govorite da je Rejčel zaražena nekakvom bolešću starenja na Hiperionu?" Zastao je na sekund kako bi pretražio pamćenje. "Nečim poput Metuzalemovog sindroma ili rane Alzhajmerove bolesti?"

"Ne", reče Singova, "u stvari, bolest vaše kćeri nema ime. Ovdašnji lekari zovu to Merlinovom bolešću. Vidite... vaša kći stari normalnom brzinom... ali, koliko mi možemo da ustanovimo, stari unazad."

Sarai se izdvoji iz grupe i zagleda u Singovu kao da je doktorka poludela. "Hoću da vidim svoju kćer", reče ona, tiho ali veoma čvrsto. "Hoću da vidim Rejčel, smesta."

Rejčel se probudila manje od četrdeset sati posle Solovog i Sarainog dolaska. Nekoliko minuta kasnije sedela je u krevetu i pričala, dok su se lekari i tehničari tiskali oko nje. "Mama! Tata! Šta ćete vi ovde?" Pre nego što je ijedno od njih stiglo da odgovori, ona pogleda oko sebe i trepnu. "Čekajte malo, gde je to ovde? Jesmo li u Kitsu?"

Majka je uze za ruku. "Nalazimo se u bolnici u Da Vinčiju, dušo. Na Renesansi Vektor."

Rejčeline oči raširiše se gotovo komično. "Na Renesansi? Nalazimo se u Mreži?" Ona pogleda oko sebe potpuno zbunjena.

"Rejčel, čega se poslednjeg sećaš?" upita doktorka Sing.

Mlada žena pogleda lekarku s nerazumevanjem. "Poslednje čega se... čega se sećam jeste da sam zaspala kraj Melija posle..." Ona pogleda roditelje i dodirnu obraze vršcima prstiju. "Melio? Ostali? Jesu li oni..."

"Svi iz ekspedicije su dobro", umiri je doktorka Sing. "Vi ste imali malu nezgodu. Prošlo je oko sedamnaest nedelja. Ponovo ste u Mreži. Bezbedni. Svi iz vaše grupe su dobro."

"Sedamnaest nedelja..." Pod ostacima osunčanog tena, Rejčel je bila veoma bleđa.

Sol je uze za ruku. "Kako se osećaš, malena?" Srce mu je parala slabost njenog uzvratnog stiska na prstima.

"Ne znam, tata", uspe ona da izgovori. "Umorno. Nesigurno. Zbunjeno."

Sarai sede na krevet i zagrlj je. "U redu je, mila, sve će biti u redu."

Melio uđe u sobu, neobrijan, kose razbarušene od spavanja u spoljnom salonu. "Rejč?"

Rejčel ga pogleda iz sigurnosti majčinog naručja. "Zdravo", reče ona, gotovo stidljivo. "Vratila sam se."

Solovo mišljenje bilo je i ranije, a sada se to potvrdilo, da medicina uistinu nije mnogo napredovala od vremena pijavica i hladnih obloga; u današnje vreme vrteli su čoveka u centrifugi, preuređivali telesno magnetsko polje; bombardovali žrtve zvučnim talasima, špijunirali ćelije kako bi ispitali RNA, a onda priznavali

svoje neznanje, istina - ne istupajući i ne iskazujući to otvoreno. Jedino što se izmenilo bili su računi, koji su postali veći.

Dremao je u stolici kada ga probudi Rejčelin glas.

"Tata?"

On se uspravi, posegnu za njenom rukom. "Tu sam, malena."

"Gde sam, tata? Šta se desilo?"

"Nalaziš se u bolnici na Renesansi, mila. Imala si nezgodu na Hiperionu. Sada si dobro, osim što ti to malo utiče na pamćenje."

Rejčel mu stegnu ruku. "Bolnica? U Mreži? Kako sam dospela ovamo? Koliko sam već ovde?"

"Okolo pet nedelja", šapnu Sol. "Šta je poslednje čega se sećaš, Rejčel?"

Ona se uspravi uz jastuke i dodirnu čelo, opipavši tamo majušne senzore. "Melio i ja smo bili na sastanku. Razgovarali smo sa ekipom o tome da postavimo opremu za pretraživanje u Sfingu. O... tata... nisam ti rekla za Melija... on je..."

"Da", reče Sol i pruži Rejčel njen komlog. "Evo, malena. Saslušaj ovo." On izađe iz sobe.

Rejčel dodirnu disključ i trepnu kada joj se obrati njen rođeni glas. "O-kej, Rejč, upravo si se probudila. Zbunjena si. Ne znaš kako si dospela tu. E, pa nešto se dogodilo sa tobom, mala. Saslušaj.

Snimam ovo dvanaestog dana Desetog meseca, godine Hedžire 457, po starom računanju vremena, 2739. godine nove ere. Da, znam da je to pola standardne godine kasnije od poslednje stvari koje se sećaš. Slušaj.

Nešto se dogodilo u Sfingi. Zahvatila te je vremenska plima. To te je izmenilo. Stariš unazad, koliko god to glupo zvučalo. Sa svakim minutom telo ti je sve mlađe, iako to sada nije ono važno. Kada spavaš... kada mi spavamo... zaboravljaš. Izgubiš još jedan dan iz sećanja na vreme koje je prethodilo nesreći, i sve posle toga. Nemoj me pitati zbog čega. Lekari ne znaju. Stručnjaci ne znaju. Ako želiš analogiju, pomisli samo na virus-pantljičaru... jedan od onih starih... koji ti gricka podatke u komlogu... unazad od poslednjeg unosa.

Ne znaju ni zašto do gubitka sećanja dolazi dok spavaš. Pokušali su sa sredstvima za suzbijanje sna, ali posle tridesetak sati prosto pređeš na izvesno vreme u katatoniju i virus svejedno obavi svoje.

Prema tome, nema veze.

Znaš šta? Ovo pričanje o samoj sebi u trećem licu nekako je terapijsko. U stvari, ležim ovde i čekam da me odvedu gore na snimanje, znajući da ću zaspati kada se vratim... znajući da ću ponovo sve zaboraviti... i od toga se useravam od straha.

O-kej, pritisni taster za brze informacije i dobićeš pripremljeni pregled koji će ti omogućiti da saznaš šta se sve dogodilo posle nesreće. O... tu su i mama i tata, i znaju za Melija. Ali ja ne znam toliko koliko sam znala ranije. Kada smo prvi put s njim vodila ljubav, mmm? Drugog meseca boravka na Hiperionu? Onda imamo još samo nekoliko nedelja, Rejčel, a potom ćemo biti samo poznanici. Uživaj u sećanjima dok možeš, devojko.

Pozdravlja te jučerašnja Rejčel."

Sol uđe i zateče svoju kćer kako sedi u krevetu, i čvrsto stiska komlog, lica bledeog i prestravljenog. "Tata..."

On priđe da sedne kraj nje i pusti je da se isplače... dvadeseti put zaredom.

Osam standardnih nedelja pošto je stigla na Renesansu, Sol i Sarai oprostili su se od Rejčel i Melija kod dalekobacačke multi-stanice, a onda se vratili kući, na Barnardov Svet.

"Mislím da ona ne bi trebalo da izlazi iz bolnice", mrmljala je Sarai dok su leteli večernjim šatlom za Kroford. Kontinent je bio mozaik za žetvu spremnih pravougaonika pod njima.

"Majko", reče Sol, dodirnuvši joj koleno, "lekari bi je tamo zadržali dovek. Ali, sada to rade samo zbog sopstvene radoznalosti. Učinili su sve što su mogli da joj pomognu... i ništa. Ona mora da živi."

"Ali, zašto je otišla... s njim?" reče Sarai. "Jedva ga poznaje."

Sol uzdahnu i zavalí se u jastuke sedišta. "Za dve nedelje uopšte ga se neće sećati", reče on. "Bar ne onako kao sada. Stavi se na njeno mesto, majko. Svakodnevna borba za ponovnu orijentaciju u poludelom svetu. Ima dvadeset pet godina i zaljubljena je. Pusti je da bude srećna."

Sarai okrenu lice ka prozoru i njih dvoje se zajedno, ne progovarajući, zagledaše u crveno sunce koje je visilo kao privezani balon na rubu večeri.

Solu je prilično odmakao drugi semestar kada se Rejčel javila. Bila je to jednosmerna poruka preko dalekobacačkog kabla sa Friholma i njena slika visila je u središtu stare holojame kao poznati fuh.

"Zdravo, mama. Zdravo, tata. Izvinite što u poslednjih nekoliko nedelja nisam pisala ni zvala. Pretpostavljam da znate da sam napustila univerzitet. I Melija. Pokušaj da uzmem novi predmet na diplomskom nivou bio je glup. Prosto bih u utorak zaboravila sve što se pričalo u ponedeljak. Čak i sa diskovima i podsećanjima u komlogu, bila je to unapred izgubljena bitka. Možda se ponovo upišem na studentski program... toga se potpuno sećam! Samo se šalim.

Sa Melijom je isto tako bilo suviše teško. Ili mi tako kažu moje beleške. Nije krivica u njemu, sigurna sam u to. Bio je nežan, strpljiv i pun ljubavi sve do kraja. Prosto... pa, ne možeš svakog dana iznova počinjati vezu. Stan je bio pun naših fotografija, beleški koje sam napravila o nama, naših holoa sa Hiperiona, ali... znate. Ujutro bi on bio potpuni stranac. Popodne bih počela da verujem u ono što smo imali, iako ne bih mogla da se setim. Uveče, plakala bih mu u naručju... A onda, pre ili kasnije, zaspala bih. Ovako je bolje."

Rejčelina slika zastade, okrenu se kao da namerava da prekine kontakt, a onda se umiri. Ona im se osmehnu. "I tako, u svakom slučaju, napustila sam školu za neko vreme. Medicinski centar na Friholmu traži da neprestano budem tamo, ali morao bi da stane u red... imam ponudu sa Istraživačkog instituta na Tau Cetiju, koju je teško odbiti. Oni nude... mislim da to zovu 'istraživačkim honorarom'... što je iznos veći od onoga koji smo platili za četiri godine u Najtenhelzeru i čitav Rajhs zajedno.

Odbila sam ih. Ipak idem tamo, kao spoljni pacijent, mada me serije RNA transplanata ostavljaju sa modricama i depresijom. Naravno, možda sam depresivna prosto zato što svakog jutra ne mogu da se setim odakle mi modrice. Ha-ha.

U svakom slučaju, ostaću neko vreme s Tanjom, a onda možda... mislila sam da se možda na neko vreme vratim kući. U drugom mesecu mi je rođendan... ponovo ću napuniti dvadeset dve. Uvrnuto,

a? Svejedno, mnogo je lakše biti s ljudima koje znam, a Tanju sam upoznala neposredno pošto sam prešla ovamo, kad su mi bile dvadeset dve... mislim da razumete.

Dakle... je li moja stara soba još tamo, mama, ili si je preuredila u salon za ma-džong, kao što si uvek pretila? Pišite ili mi se javite. Sledeći put prikupiću pare za dvosmerno, tako da zaista možemo da razgovaramo. Prosto sam... valjda sam mislila..."

Rejčel mahnu. "Moram da idem. Vidimo se, aligatori *Dečja pošalica sa Stare Zemlje koja se, očigledno, očuvala i posle osam vekova. U originalu: See ya later, alligator, na šta sledi odgovor: After a while, crocodile. - Prim. prev.. Volim vas oboje.*"

Sol je odleteo u Busard Siti nedelju dana pre Rejčelinog rođendana, da je sačeka na jedinom javnom dalekobacačkom terminalu na tom svetu. Prvi ju je video, dok je stajala sa prtljagom blizu cvetnog sata. Izgledala je mlada, ali ne приметно mlađa nego kada se oprostila s njima na Renesansi Vektor. No, shvati Sol, u njenom držanju bilo je manje sigurnosti. On odmahnu glavom kako bi se rešio takvih misli, pozva je i potrča da je zagri.

Izraz šoka na njenom licu kada ju je pustio bio je tako dubok da nije mogao da ga previdi. "Šta je bilo, šećeru? Šta nije u redu?"

Bila je to jedna od samo nekoliko prilika kada je video da mu je kći ostala bez reči.

"Ja... ti... zaboravila sam", zamucala je. Ona odmahnu glavom na onaj poznati način i uspe joj da se smeje i plače istovremeno. "Izgledaš malo drugačije, tata, to je sve. Sećam se svog odlaska odavde kao da je... bukvalno... bio juče. Kada sam ti videla... kosu..." Rejčel prekri usta.

Sol pređe rukom preko čele. "A, da", reče on, najednom blizu toga da se i sam nasmeje i rasplače. "Sa svim tvojim školovanjem i putovanjima, prošlo je više od jedanaest godina. Star sam. I čelav." On ponovo raširi ruke. "Dobrodošla natrag, malena."

Rejčel kroči u zaštitinički krug njegovog zagrljaja.

Nekoliko meseci stvari su išle dobro. Rejčel se osećala sigurnije sa poznatim stvarima oko sebe i za Sarai je jad zbog bolesti njihove kćeri privremeno bio potisnut zadovoljstvom što je ona ponovo kod

kuće.

Rejčel je svakog jutra ustajala rano i gledala svoju privatnu 'predstavu orijentacije' koja se, Sol je to znao, sastojala od slika njega i Sarai desetinu godina starijih nego što ih se ona sećala. Pokušavao je da zamisli kako joj to izgleda: budila se u svom krevetu, sa svežim pamćenjem i sa dvadeset dve godine, kod kuće na raspustu, pre nego što će poći na fakultet na drugom svetu, samo da bi zatekla svoje roditelje naglo ostarele, stotinu sitnih promena u kući i gradu, drugačije vesti... godine istorije koje su prošle kraj nje.

Sol to nije mogao da zamisli.

Njihova prva greška bila je što su popustili pred Rejčelinom željom i pozvali sve njene stare prijatelje na slavlje povodom dvadeset drugog rođendana: ista ekipa koja ga je proslavila prvi put - neodoljiva Niki, Don Stjuart i njegov prijatelj Hauard, Kati Obeg i Marta Tin, njena najbolja drugarica, Lina Mek Kajler - svi oni su tada tek bili završili koledž i skinuli sa sebe čaure detinjstva kako bi krenuli u novi život.

Rejčel ih je sve videla posle svog povratka. Ali spavala je... i zaboravila. A Sol i Sarai se ovaj put nisu setili da je zaboravila.

Niki je imala trideset četiri standardne godine, i dvoje dece - još je bila energična, još je bila neodoljiva, ali, po Rejčelinim standardima, drevna. Don i Hauard su pričali o svojim investicijama, o sportskim uspesima svoje dece i odmoru koji se bližio. Kati je bila zbunjena, i samo dvaput je razgovarala sa Rejčel, oba puta kao da razgovara sa nekom varalicom. Marta je bila neskriveno ljubomorna zbog Rejčeline mladosti. Lina, koja je u proteklim godinama postala revnosni zen-gnostik, plakala je i rano otišla.

Kada su svi otišli, Rejčel je sedela u neredu koji je posle proslave ostao u dnevnoj sobi i zurila u polupojedeni kolač. Nije plakala. Pre nego što se popela na sprat, zagrlila je majku i šapnula ocu: "Tata, molim te da mi ne dozvoliš da ponovo učinim nešto slično."

A onda je otišla gore da spava.

Tog proleća Sol je ponovo usnio onaj san. Bio je izgubljen na nekom velikom, mračnom mestu koje su osvetljavala samo dva oka.

Nije mu se učinilo apsurdno kada je ravan glas rekao:

"Sole! Uzmi svoju kćer, svoju kćer jedinicu, Rejčel, koju voliš, pa idi na svet zvani Hiperion i ponudi je tamo kao žrtvu na jednom od mesta o kojima ću ti pričati."

A Sol je vrisnuo u tamu:

"Već je imaš, pseto! Šta moram da uradim da bih je dobio natrag? Reci mi! Reci mi, proklet bio!"

Sol Vejntraub se probudio u znoju, sa suzama u očima i gnevom u srcu. Osećao je kako u drugoj sobi veliki crv proždire njegovu kćer dok spava.

U mesecima koji su usledili, Sol je postao opsednut prikupljanjem informacija o Hiperionu, Vremenskim grobnicama i Šrajku. Kao iskusni istraživač bio je zapanjen kada je ustanovio da postoji tako malo čvrstih podataka o tako provokativnoj temi. Postojala je Crkva Šrajka, naravno - na Barnardovom Svetu nije bilo hramova, ali na mnogima u Mreži jeste - ali uskoro je saznao da je potraga po literaturi za čvrstim informacijama o Kultu Šrajka nalik na pokušaje da se sačini mapa Sarnata posetom budističkom manastiru. Vreme se pominjalo u dogmi Crkve Šrajka, ali samo u tom smislu da je Šrajk navodno '...Vanvremenski anđeo osvete', da se stvarno vreme okončalo za ljudsku rasu kada je Stara Zemlja umrla i da su četiri veka protekla posle toga 'lažno vreme'. Sol je u njihovim traktatima našao uobičajenu kombinaciju dvosmislenosti i čupkanja maljica iz pupka, zajedničku za većinu religija. Opet, nameravao je da poseti hram Crkve Šrajka čim ispita stvari važnije za njegovo istraživanje.

Melio Arundez je pokrenuo novu ekspediciju na Hiperion, takođe pod sponzorstvom Rajhs univerziteta, ovaj put u cilju izolovanja i shvatanja fenomena vremenskih plima koje su kod Rejčel izazvale Merlinovu bolest. Glavni napredak sastojao se u odluci Protektorata Hegemonije da na tu ekspediciju pošalje i fetlinijski primopredajnik i instalira u Konzulatu Hegemonije u Kitsu. Čak i tako, proći će više od tri godine Mrežinog vremena pre nego što ekspedicija stigne na Hiperion. Solov prvi poriv bio je da krene sa Arundezom i njegovom ekipom - svaka holodrama bi svakako poslala glavne likove da se vrate na poprište zbivanja. Ali za samo nekoliko minuta prebrodio je taj instinktivni poriv. On je bio istoričar i filosof; njegov doprinos

ekspediciji bio bi neznan, u najboljem slučaju. Rejčel je i dalje imala interesovanje i sposobnosti dobro obučenog budućeg arheologa pred diplomom, ali te sposobnosti svakog dana su se sve više smanjivale, i Sol nije video nikakvu korist od njenog povratka na mesto nesreće. Svaki dan bio bi šok za nju, budila bi se na nepoznatom svetu, u misiji koja zahteva njoj nepoznate sposobnosti. Sarai tako nešto ne bi dopustila.

Sol je prekinuo rad na svojoj novoj knjizi - analiza Kjerkegorovih teorija o etici kao kompromisnoj moralnosti, primenjena na pravnu mašineriju Hegemonije - i usredsredio se na sakupljanje tajanstvenih podataka o vremenu, o Hiperionu i o priči o Abrahamu.

Meseci provedeni u uobičajenom poslu i prikupljanju informacija nisu mogli da zadovolje njegovu potrebu za delanjem. Povremeno je iskaljivao svoju osujećenost na medicinskim i naučnim specijalistima koji su stizali, poput reke hodočasnika u svetom hramu, da pregledaju Rejčel.

'Do đavola, kako je to moguće!' vrisnuo je na jednog malog specijalistu koji je načinio tu grešku da pokaže samozadovoljstvo i snishodljivost prema pacijentkinjinom ocu. Lekar je imao tako ćosavu glavu da mu je lice ličilo na linije nacrtane na bilijarskoj kugli."Počela je da se smanjuje!" vikao je Sol, bukvalno zakopčavajući stručnjaka koji je uzmicao. "Neprimetno, ali koštana masa se smanjuje. Kako uopšte može da počne da ponovo postaje dete? Kako je to, kog đavola, u skladu sa zakonom o očuvanju mase?"

Stručnjak je zaustio nešto, ali bio je previše uzdrman da bi progovorio. Njegov bradati kolega odgovorio je umesto njega. "M. Vejntraube", rekao je on, "ser. Morate shvatiti da vašu kćer trenutno nastanjuje... ah... mislite o tome kao o lokalizovanoj oblasti entropije okrenutoj naopako."

Sol se obrnu ka drugom čoveku. "Da li vi to govorite da je ona prosto strpana u mehur povratka unazad?"

"Ah... ne", reče ovaj, trljajući nervozno bradu. "Možda je bolja analogija to da je... bar biološki... mehanizam života i metabolizma okrenut u suprotnom smeru... ah..."

"Besmislica", odbrusi Sol. "Ona ne izbacuje izmet kako bi se hranila, niti povraća ono što unese. Šta je sa neurološkom

aktivnošću? Okrenite elektrohemijske impulse u suprotnom smeru i dobićete besmislice. Njen mozak funkcioniše, gospodo... ono što nestaje jeste njeno pamćenje. Zašto, gospodo? Zašto?"

Specijalista konačno dođe do glasa. "Ne znamo zašto, M. Vejntraube. Matematički, telo vaše kćeri podseća na vremenski obrnutu jednačinu... ili možda na predmet koji je prošao kroz brzo rotirajuću crnu rupu. Ne znamo kako se to dogodilo, niti zašto se ono što je fizički nemoguće u ovom trenutku dešava, M. Vejntraube. Prosto ne znamo dovoljno."

Sol se rukova s obojicom. "Fino. To je sve što sam želeo da znam, gospodo. Želim vam srećan put natrag."

Za svoj dvadeset prvi rođendan, Rejčel je došla do Solovih vrata jedan sat pošto su svi otišli na spavanje. "Tata?"

"Šta je bilo, malena?" Sol obuče kućni ogrtač i pridruži joj se na vratima. "Ne možeš da spavaš?"

"Nisam spavala već dva dana", šapnu ona. "Uzela sam sredstva protiv spavanja kako bih mogla da prođem kroza sve ono što sam ostavila u fajlu 'Hoćeš da znaš'."

Sol klimnu glavom.

"Tata, da li bi sišao i popio neko piće sa mnom? Htela bih da razgovaramo o nekim stvarima."

Sol uze naočari sa noćnog stočića i pridruži joj se u prizemlju.

Ispostavilo se da je to bio prvi i jedini put da se Sol napio sa svojom kćerkom. Nije to bilo bučno pijanstvo - neko vreme su ćaskali, onda su počeli da pričaju viceve i zbijaju šale, sve dok se oboje nisu počeli previše jako kikitati da bi nastavili. Rejčel je počela da priča novu priču, srknula viski baš kad je bilo najsmešnije, i gotovo izbacila viski kroz nos, toliko se jako smejala. Oboje su mislili da je to nešto najsmešnije što se ikada desilo.

"Doneću drugu bocu", reže Sol kad su mu suze prestale. "Dekan Mur dao mi je nekakav skoč za prošli Božić... bar tako mislim."

Kada se vratio, hodajući pažljivo, Rejčel je sedela na kauču i češljala kosu prstima. On joj nasu malo, i njih dvoje nastaviše neko vreme da piju u tišini.

"Tata?"

"Da?"

"Prošla sam kroz čitavu stvar. Videla sam sebe, saslušala sebe, videla holoe Line i ostalih koji su sada sredovečni..."

"Teško da su sredovečni", reče Sol. "Lina sledećeg meseca navršava trideset petu..."

"Pa, stara je, znaš na šta mislim. U svakom slučaju, pročitala sam medicinske izvode, videla fotose sa Hiperiona, i znaš šta?"

"Šta?"

"Ne verujem ni u šta od svega toga, tata."

Sol spusti piće i pogleda svoju kćer. Lice joj je bilo punije nego ranije, manje prefinjeno. I još lepše.

"Mislim, verujem", reče ona uz kratak, preplašeni smeh. "Ti i mama ne biste smislili tako surovu šalu. Osim toga, tu je i vaša... vaša starost... vesti, i sve to. Znam da je sve to stvarno, ali ne verujem. Shvataš šta hoću da kažem, tata?"

"Da", reče Sol.

"Mislim, probudila sam se jutros i pomislila: Super... sutra je ispit iz paleontologije, a ja jedva da sam se spremala za njega. Radovala sam se što ću pokazati neke stvarčice Rodžeru Šermanu... on smatra da je tako pametan."

Sol otpi. "Rodžer je poginuo pre tri godine u padu aviona južno od Busarda", reče on. Ne bi to rekao da se nije toliko nalio viskijem, ali morao je da ustanovi da li se u Rejčel krije neka druga Rejčel.

"Znam", reče Rejčel i privuče kolena do brade. "Tražila sam podatke o svakome poznatom. Grem je mrtav. Profesor Ajkhard više ne predaje. Niki se udala za nekog... trgovca. Dosta toga se dogodi za četiri godine."

"Za više od jedanaest godina", reče Sol. "Putovanje do Hiperiona i povratak sa njega ostavilo te je šest godina iza nas koji smo ostali kod kuće."

"Ali, to je normalno", uzviknu Rejčel. "Ljudi stalno putuju izvan Mreže. Njima to nije problem."

Sol klimnu glavom. "Ali, ovo je drugačije, malena."

Rejčel uspe da se osmehne i iskapi viski. "Čoveče, ala je to blago rečeno." Ona spusti čašu sa oštrim, konačnim zvukom. "Vidi, evo šta sam rešila. Dve i po godine sam gledala i slušala sve to što mi je

ona... ja... pripremala kako bi me upoznala s onim što se desilo, s onim što se dešava... i to naprosto ne pomaže."

Sol je sedeo potpuno nepomično, ne usuđujući se ni da diše.

"Mislim", reče Rejčel, "saznanje da sam svakim danom sve mlađa, gubitak pamćenja o ljudima koje još nisam ni srela... mislim, šta sledi? Postajem sve mlađa i sve manja, sve nesposobnija, dok prosto jednog dana ne nestanem? Isuse, tata." Rejčel čvršće stegnu ruke oko kolena. "Na neki uvrnuti način, to je baš smešno, zar ne?"

"Nije", reče Sol tiho.

"Nije, sigurna sam da nije", reče Rejčel. Njene oči, uvek krupne i tamne, bile su vlažne. "Mora da je to najgori mogući košmar za tebe i za mamu. Svakog dana morate da me gledate kako silazim niz stepenice... zbunjena... budeći se sa jučerašnjim sećanjima, ali slušajući kako mi sopstveni glas saopštava da se juče dogodilo pre toliko godina. Da sam imala ljubavnu vezu s nekim tipom po imenu Amelio..."

"Melio", šapnu Sol.

"Kako god. To naprosto ne pomaže, tata. Dok postanem sposobna da makar počnem to da apsorbujem, toliko sam iscrpljena da moram da zaspim. A onda... pa, znaš šta se onda dogodi."

"Šta..." započe Sol i bi primoran da pročisti grlo. "Šta želiš da mi uradimo, malena?"

Rejčel ga pogleda u oči i osmehnu se. Bio je to isti osmeh koji je počela da mu poklanja od pete nedelje života. "Nemojte mi govoriti, tata", reče ona čvrsto. "Ne dozvolite da ja sebi govorim. Rejčel koja je otišla na drugu planetu, zaljubila se i bila povređena... bila je to neka druga Rejčel! Ne bi trebalo da ja trpim njen bol." Sada je plakala. "Shvataš li? Shvataš?"

"Da", reče Sol. On raširi ruke i oseti njenu toplotu i suze na svojim grudima. "Da, shvatam."

Fetlinijske poruke sa Hiperiona stizale su često sledeće godine, ali sve su bile negativne. Priroda i izvor antientropijskih polja još nisu bili otkriveni. Nikakva neuobičajena aktivnost vremenskih plima nije bila izmerena oko Sfinge. Eksperimenti sa laboratorijskim životinjama u oblastima plime i oko njih rezultirali su iznenadnom smrću nekih životinja, ali Merlinova bolest nije se ponovila. Melio je

svaku poruku završavao sa "Za Rejčel, s ljubavlju."

Sol i Sarai pozajmili su novac od Rajhs univerziteta kako bi bili podvrgnuti ograničenom Polsenovom tretmanu u Busard Sitiju. Već su bili prestari za taj proces, da bi produžili život za još jedan vek, ali ponovo su izgledali kao par koji se bliži pedesetim, umesto sedamdesetim godinama.

Šesnaestogodišnja Rejčel strča niz stepenice sa komlogom podešenim na radio stanicu koledža. "Mogu li da dobijem pirinčanu kašu?"

"Kao i svakog jutra?" osmehnu se Sarai.

"Da", isceri se Rejčel. "Mislila sam da možda nismo ostali bez toga, ili tako nešto. Čula sam telefon. Je li to bila Niki?"

"Ne", reče Sol.

"Prokletstvo", reče Rejčel i pogleda ih. "Izvinite. Ali, obećala je da će pozvati čim stignu standardizovani rezultati. Prošlo je tri nedelje od pripremnih testova. Čovek bi pomislio da će bar nešto da jave."

"Ne brini", reče Sarai. Ona donese vrč sa kafom do stola, krenu da naspe šolju za Rejčel, pa je umesto toga nasu sebi. "Ne brini, dušo. Uverna sam da će tvoji rezultati biti dovoljno dobri da ti omoguće da se upišeš na koji god fakultet budeš htela."

"Mama", uzdahnu Rejčel. "Ti to ne možeš da znaš. Tamo napolju ti je svet u kome svako svakoga gazi." Ona se namršti. "Jesi li videla moj matematički ansibl? Soba mi je sva u neredu. Ne mogu ništa da nađem."

Sol pročisti grlo. "Danas nema nastave, malena."

Rejčel se zagleda u njega. "Nema nastave? U utorak? Šest nedelja do mature? Šta se zbiva?"

"Razbolela si se", reče Sarai čvrsto. "Možeš jedan dan da ostaneš kod kuće. Samo danas."

Rejčel se još više namršti. "Razbolela? Ne osećam se bolesno. Samo nekako čudno. Kao da stvari nekako nisu... nisu kako treba. Na primer, zašto je pomeren kauč u medijskoj sobi? I gde je Čips? Zvala sam ga i zvala, ali nije došao."

Sol dodirnu zglob svoje kćeri. "Bila si neko vreme bolesna", reče on. "Doktor je rekao da ćeš se možda probuditi s nekoliko rupa u

sećanju. Da se prošetamo do kampusa i usput popričamo. Hoćeš?"

Rejčel se ozari. "Da gubim nastavu i odem na koledž? Naravski." Ona se potom tobože prenerazi. "Samo da ne naletimo na Rodžera Šermana. On tamo ide na kurs iz matematike, i takav je davež."

"Nećemo sresti Rodžera", reče Sol. "Spremna da krenemo?"

"Samo što nisam. " Rejčel se nagnu i snažno zagrlji majku. "Vidimo se, aligatore."

"Kasnije, krokodilče", reče Sarai.

"O-kej", isceri se Rejčel, dok joj je duga kosa poskakivala. "Spremna sam."

Stalna putovanja u Brusard Siti zahtevala su nabavku EMV-a. Jednog svežeg jesenjeg dana Sol je krenuo najsporijom trasom, duboko ispod saobraćajnih traka, uživajući u prizoru i mirisu njiva ispod njega, na kojima je u toku bila žetva. Veliki broj ljudi i žena koji su radili na njivama mahao mu je.

Busard je impresivno narastao od Solovog detinjstva, ali sinagoga je još bila tamo, na rubu jednog od najstarijih predgrađa. Hram je bio star, Sol se osećao starim, čak je i jarmulka *Kapica jevrejskih sveštenika, koju nose i drugi muškarci ili dečaci Jevreji, naročito u molitvi, za vreme učenja, pri obedu i sl. - Prim. prev.* koju je stavio ulazeći izgledala drevno, izlizana decenijama upotrebe, ali rabin je bio mlad. Sol shvati da čovek ima najmanje četrdeset godina - kosa mu se proređivala s obe strane tamne kapice - ali u Solovim očima on jedva da je bio nešto više od dečaka. Sol oseti olakšanje kada mlađi čovek predloži da razgovor dovrše u parku preko puta.

Seli su na klupu u parku. Sol se iznenadio kada je video da još nosi jarmulku i da šal prebacuje iz ruke u ruku. Dan je mirisao na spaljeno lišće i jučerašnju kišu.

"Ne razumem sasvim, M. Vejntraube", reče rabin. "Da li vas uznemirava san ili činjenica da se vaša kćer razbolela kada ste vi počeli da ga sanjate?"

Sol podiže glavu kako bi osetio sunčevu svetlost na licu. "Ni jedno ni drugo u potpunosti", reče on. "Ali prosto ne mogu da se oduprem osećaju da su te dve stvari nekako međusobno povezane."

Rabin pređe prstom preko donje usne. "Koliko vaša kćer ima

godina?"

"Trinaest", reče Sol, posle neprimetne pauze.

"A da li je bolest... ozbiljna? Preti li njenom životu?"

"Ne preti", reče Sol. "Još ne."

Rabin sklopi ruke preko pozamašnog stomaka. "Ne verujete... smem li vas zvati Sol?"

"Naravno."

"Sole, ne verujete valjda da time što sanjate taj san... da ste time nekako izazvali bolest svoje devojčice. Ili verujete?"

"Ne", reče Sol i ostade nepomičan jedan trenutak, pitajući se duboko u sebi da li zaista govori istinu. "Ne, rabine, ne mislim da..."

"Zovite me Mort, Sole."

"U redu, Morte. Nisam došao zato što verujem da sam ja - ili san - prouzrokovao Rejčelinu bolest. Ali verujem da moja podsvest možda pokušava nešto da mi kaže."

Mort se blago ljuljao napred-nazad. "Možda bi u tome više mogao da vam pomogne neuropsihijatar ili psiholog, Sole. Nisam siguran šta ja..."

"Zanima me priča o Abrahamu", prekinu ga Sol. "Hoću da kažem, imam nešto iskustva sa raznim etičkim sistemima, ali teško mi je da shvatim onaj koji počinje naređenjem ocu da ubije sina."

"Ne, ne, ne!" uzviknu rabin, mrdajući svojim čudnovato dečjim prstima pred njim. "Kada je vreme nastupilo, Bog je zadržao Abrahamovu ruku. On ne bi dopustio da se u Njegovo ime prinese ljudska žrtva. Poslušnost volji Gospodnjoj bila je ono što..."

"Da", reče Sol. "Poslušnost. Ali, piše: 'Tada Abraham pruži ruku i uze nož da ubije svog sina.' Bog mora da je pogledao u njegovu dušu i video da Abraham jeste bio spreman da ubije Isaka. Puko pokazivanje poslušnosti bez unutrašnje posvećenosti ne bi odobrovoljilo Boga Postanja. Šta bi se desilo da je Abraham voleo svog sina više nego Boga?"

Mort za trenutak zalupka prstima po kolenu, a onda pruži ruku da uhvati Sola za mišicu. "Sole, vidim da ste zabrinuti zbog bolesti svoje kćeri. Ne mešajte to sa dokumentom napisanim pre osam hiljada godina. Ispričajte mi više o svojoj devojčici. Mislim, deca više ne umiru od bolesti. Ne u Mreži."

Sol ustade, osmehnu se i odstupi kako bi oslobodio ruku. "Voleo bih da još porazgovaramo, Morte. Želim to. Ali, moram natrag. Večeras imam nastavu."

"Hoćete li doći u hram za ovaj šabat?" upita rabin, pruživši debeljušne prste radi pozdrava.

Sol samo ispusti jarmulku u ruke mlađeg čoveka. "Možda za neki dan, Morte. Možda za neki dan."

Kasnije, te iste jeseni, Sol je pogledao kroz prozor svoje radne sobe i ugledao tamnu ljudsku figuru kako stoji pod golim brestom ispred kuće. Mediji, pomisli Sol, i srce mu klonu. Čitavu deceniju strepi od dana kada će se tajna pročitati, znajući da će to predstavljati kraj njihovog jednostavnog života u Krofordu. On izađe napolje na večernju hladnoću. "Melio!" reče kada ugleda lice visokog muškarca.

Arheolog je stajao s obema rukama u džepovima dugog plavog kaputa. Uprkos tome što je prošlo deset godina od njihovog poslednjeg susreta, Arundez je malo ostario - Sol je nagađao da je još pri kraju dvadesetih. Ali tamno osunčano lice mlađeg muškarca bilo je brižno. "Sole", reče on i pruži ruku gotovo stidljivo.

Sol se srdačno rukova s njim. "Nisam znao da si se vratio. Uđi u kuću."

"Ne." Arheolog načini polukorak unazad. "Stojim ovde napolju već jedan sat, Sole. Nisam imao hrabrosti da dođem do vrata."

Sol zausti nešto da kaže, a onda samo klimnu glavom. Onda i sam stavi ruke u džepove, zbog hladnoće. Prve zvezde postale su vidljive iznad tamnih kosih krovova kuće. "Rejčel sada nije kod kuće", reče on konačno. "Otišla je u biblioteku. Ona... ona misli da mora da se spremi za test iz istorije."

Melio hrapavo udahnu i uzvрати mu klimanjem glave. "Sole", reče on stegnutim glasom. "Ti i Sarai morate da shvatite da smo učinili sve što smo mogli. Ekpa je bila na Hiperionu gotovo tri standardne godine. Ostali bismo još da nam univerzitet nije ukinuo sredstva. Nije bilo ničega..."

"Znamo", reče Sol. "Hvala za fetlinijske poruke."

"Lično sam proveo mesec dana sam u Sfingi", reče Melio. "Sudeći po instrumentima, to je bila samo inertna gomila kamenja,

mada sam ponekad pomišljao da osećam... nešto..." On ponovo odmahnu glavom. "Izneverio sam je, Sole."

"Ne", reče Sol i zgrabi mlađeg muškarca za rame, preko vunenog kaputa. "Ali ja imam jedno pitanje. Bili smo u vezi s našim senatorima... čak smo razgovarali i sa direktorima Naučnog veća... ali niko ne može da mi objasni zbog čega Hegemonija nije uložila više vremena i novca u istraživanje fenomena na Hiperionu. Čini mi se da je trebalo da taj svet uključe u Mrežu odavno, ako ništa drugo, ono zbog naučnog potencijala. Kako mogu da ignorišu zagonetku kao što su grobnice?"

"Znam na šta misliš, Sole. Čak je i rano ukidanje naših fondova bilo sumnjivo. Kao da Hegemonija ima politiku da drži Hiperion na distanci."

"Da li misliš..." započe Sol, ali u tom trenutku priđe im Rejčel iz jesenjeg sutona. Ruke su joj bile duboko nabijene u crvenu jaknu, kosa joj je bila ošišana kratko u decenijama starom stilu adolescenata, zajedničkom za sva mesta, a puni obrazi bili su joj rumeni od hladnoće. Rejčel je neodlučno održavala ravnotežu na rubu detinjstva i devojaštva; njene duge noge u farmerkama, sportske patike i glomazna jakna mogli su pripadati i silueti nekog dečaka.

Ona im se osmehnu. "Zdravo, tata." Kročivši bliže u mutno svetlo, ona stidljivo klimnu glavom Meliju. "Izvinite, nisam nameravala da vas prekinem u razgovoru."

Sol udahnu. "U redu je, malena. Rejčel, ovo je dr Arundez sa Rajhs univerziteta na Friholmu. Dr Arundez, moja kći Rejčel."

"Drago mi je", reče Rejčel, sada sasvim ozarena. "Joj, Rajhs. Čitala sam njihove kataloge. Baš bih volela da ga jednog dana pohađam."

Melio kruto klimnu glavom. Sol je mogao da primeti ukočenost njegovih ramena i trupa. "Da li ti..." započe Melio. "To jest, šta bi volela tamo da studiraš?"

Sol pomisli da Rejčel mora da čuje bol u čovekovom glasu, ali ona samo slegnu ramenima i nasmeja se. "O, bre, sve živo. Stari g. Ajkhard - on je tutor za paleontologiju/arheologiju na naprednoj nastavi koju pohađam u Obrazovnom centru - on kaže da tamo

imaju sjajno odeljenje sa klasičnim i drevnim artefaktima."

"Imaju", uspe da izgovori Melio.

Rejčel stidljivo baci pogled na oca, a zatim na nepoznatog, očigledno osećajući napetost, ali ne znajući joj izvor. "Pa, samo vam smetam u razgovoru. Moram unutra, na spavanje. Izgleda da sam uhvatila neki čudni virus... nešto poput meningitisa, kaže mama, samo što sam od njega nekako šeptrljasta. U svakom slučaju, drago mi je što smo se upoznali, dr Arundez. Nadam se da ću vas jednog dana sresti na Rajhsu."

"I ja se tome nadam", reče Melio, zureći u nju tako snažno, u pomrčini, da je Solu to izgledalo kao da pokušava da upamti sve vezano za taj trenutak.

"O-kej, pa..." reče Rejčel i odstupi, tako da joj patike sa gumenim đonovima zaškripaše na pločniku, "onda laku noć. Vidimo se ujutro, tata."

"Laku noć, Rejčel."

Ona zastade na vratima. Gasna svetlost na travnjaku činila ju je mnogo mlađom od trinaestogodišnjakinje. "Vidimo se, aligatori."

"Kasnije, krokodilče", reče Sol i ču kako Melio to šapuće zajedno s njim.

Stajali su neko vreme u tišini, dok se noć spuštala na gradić. Neki dečak prođe kraj njih na biciklu, uz krckanje lišća pod točkovima, sa žicama koje su sijale u krugovima svetlosti pod starim uličnim lampama. "Uđite u kuću", reče Sol zanemalom čoveku. "Sarai će biti jako drago da vas vidi. Rejčel će spavati."

"Ne sada", reče Melio. Stajao je tamo kao senka, sa rukama i dalje u džepovima. "Treba da... bila je ovo greška, Sole." On se okrenu da pođe, pa se osvrnu. "Javiću se kad stignem na Friholm", reče on. "Sastavićemo novu ekspediciju."

Sol klimnu glavom. Tranzit od tri godine, pomisli on. Kada bi krenuli večeras ona bi imala... nepunih deset godina pre nego što stignu. "Dobro", reče on.

Melio zastade, podiže ruku u znak oproštaja i ode duž ivičnjaka, ne primećujući lišće koje mu je šuštal pod nogama.

Sol ga više nikada nije video uživo.

Najveća Crkva Šrajka u Mreži nalazila se na Lususu i Sol je prešao tamo dalekobacačem nekoliko nedelja pre Rejčelinog desetog rođendana. Sama zgrada nije bila mnogo veća od neke katedrale sa Stare Zemlje, ali izgledala je džinovski, sa onim efektom letećih podupirača u potrazi za crkvom, izvijenim gornjim spratovima i potpornim zidovima od raznobojnog stakla. Solovo raspoloženje bilo je loše a neumoljiva lusuanska gravitacija nije učinila ništa da ga popravi. Uprkos dogovorenom sastanku sa biskupom, Sol je morao da čeka više od pet sati pre nego što mu je bilo dopušteno da uđe u unutrašnjost svetilišta. Najveći deo vremena proveo je zureći u sporo zarotiranu dvadesetometarsku skulpturu legendarnog Šrajka od čelika i polihroma... koja je isto tako mogla da bude i apstraktni omaž svakom oružju sa oštricom koje je ikada izumljeno. Ono što je Sola najviše zanimalo, bila su dva crvena oka koja su lebdela unutar košmarnog prostora koji je mogao predstavljati lobanju.

"M. Vejntraub?"

"Vaša Ekselencijo", reče Sol. On primeti da su se akoliti, egzorcisti, lektori i crkveni vratari, koji su mu pravili društvo za vreme dugog čekanja, pružili na tamne pločice kada je ušao vrhovni sveštenik. Sol uspe da se formalno nakloni.

"Molim vas, molim vas, samo uđite, M. Vejntraub", reče sveštenik. On pokaza na ulaz u Šrajkovo svetilište zamahom ruke pod ogrtačem.

Sol prođe kroz vrata, nađe se na mračnom i odjekujućem mestu, ne tako različitom od scenske postavke iz njegovog sna koji se ponavljao, i sede tamo gde mu je biskup pokazao. Dok je sveštenik prilazio svome mestu, koje je ličilo na neki mali presto iza komplikovano izrezbarenog ali novog stola, Sol primeti da je vrhovni sveštenik rodom sa Lususa, zadrigao i teškog podvaljka, ali strašan na način na koji su svi stanovnici Lususa to izgleda bili. Odora mu je bila upečatljiva, onako crvena... jarko, arterijski crvena, presijavala se pre kao tečnost u posudi nego kao svila ili somot, obrubljena hermelinom boje oniksa. Biskup je na svakom prstu nosio po krupan prsten, naizmenično crveni i crni, što je na Sola delovalo uznemiruje.

"Vaša Ekselencijo", započe Sol, "unapred se izvinjavam za svako kršenje crkvenog protokola koje sam počinio... ili ću možda počiniti.

Priznajem da malo toga znam o Crkvi Šrajka, ali ono što znam, dovelo me je ovamo. Molim vas da mi oprostite ako nehotice ispoljim svoje neznanje nespretnim korišćenjem titula ili termina."

Biskup mrdnu prstima ka Solu. Crveni i crni dragulji blesnuše na slabom svetlu. "Titule nisu važne, M. Vejntraub. To što nam se obraćate sa 'Vaša Ekselencijo' sasvim je prihvatljivo za jednog nevernika. Moramo vas, međutim, posavetovati da je formalni naziv naše skromne grupe Crkva konačnog ispaštanja, a o entitetu koji svet tako nemarno naziva... Šrajkom *Shrike*, *engl. - svračak. - Prim. prev.*... mi govorimo... ako uopšte uzmemo Njegovo ime u usta... kao o Bogu bola ili, uobičajenije, Avatar. *U indijskoj religiji: zemaljsko otelovljenje boga. - Prim. prev.* Molim vas, nastavite sa važnim pitanjima koja ste rekli da imate za nas."

Sol se malo nakloni. "Vaša Ekselencijo, ja sam predavač..."

"Izvinite što vas prekidam, M. Vejntraub, ali vi ste mnogo više nego predavač. Vi ste naučnik. Veoma dobro su nam poznati vaši spisi o moralnoj hermeneutici. Vaše rezonovanje ima propusta, ali je vrlo izazovno. Koristimo ga redovno u svojim kursevima iz doktrinarne apologetike. Molim vas, nastavite."

Sol trepnu. Njegov rad bio je gotovo nepoznat izvan izuzetno retkih akademskih krugova i ovo priznanje izbacilo ga je iz ravnoteže. U pet sekundi, koliko mu je trebalo da se povrati, Sol je ustanovio da bi više voleo da veruje kako je Šrajkov biskup želeo da zna s kime razgovara, i da za to ima odlično osoblje. "Vaša Ekselencijo, moja biografija je nevažna. Molio sam da se sastanem s vama zato što se moje dete... moja kći... razbolela najverovatnije usled istraživanja koje je vršila u oblasti koja je od izvesnog značaja za vašu Crkvu. Govorim, naravno, o takozvanim Vremenskim grobnicama na svetu Hiperionu."

Biskup je lagano klimao glavom. Sol se upita zna li on za Rejčel.

"Svesni ste, M. Vejntraub, da je oblast o kojoj govorite... koju mi zovemo Zavetnim kovčezima... odnedavno Zakonodavno veće Hiperiona proglasilo zabranjenom za takozvane istraživače?"

"Da, Vaša Ekselencijo. Čuo sam to. Koliko shvatam, vaša Crkva je imala presudan uticaj na izglasavanje tog zakonskog akta."

Biskup ničim ne odgovori na ovo. Daleko negde, u mirišljivoj

pomrčini, zazvoniše zvončići.

"U svakom slučaju, Vaša Ekselencijo, nadao sam se da neki vid doktrine vaše Crkve može da baci malo svetlosti na bolest moje kćeri."

Biskup pognu glavu napred tako da mu je jedna jedina pruga svetlosti, koja ga je osvetljavala, zasjala na čelu i bacila mu oči u senku. "Želite li da budete religiozno uvedeni u misterije Crkve, M. Vejntraub?"

Sol dodirnu prstom bradu. "Ne, Vaša Ekselencijo, osim ako time ne bih mogao da doprinesem poboljšanju stanja svoje kćeri."

"A želi li vaša kći da bude primljena u Crkvu konačnog ispaštanja."

Sol je oklevao u jednom otkucaju srca. "Opet, Vaša Ekselencijo, ona želi da ozdravi. Ako bi joj pristupanje Crkvi pomoglo ili je izlečilo, bila bi to stvar za vrlo ozbiljno razmatranje."

Biskup se zavali natrag uz šuštanje ogrtača. Crvenilo kao da je teklo sa njega u pomrčinu. "Vi govorite o fizičkom zdravlju, M. Vejntraub. Naša Crkva je konačni arbitar duhovnog spasenja. Jeste li svesni toga da prvo uvek potiče od potonjeg?"

"Svestan sam da je to stara i široko poštovana tvrdnja", reče Sol. "Moju ženu i mene zanima potpuno zdravlje naše kćeri."

Biskup osloni svoju masivnu glavu o pesnicu. "Kakva je priroda bolesti vaše kćeri, M. Vejntraub?"

"To je... bolest vezana za vreme, Vaša Ekselencijo."

Biskup se nagnu napred, najednom napet. "A na kom od svetih mesta rekoste da je vaša kći zaražena tom bolešću, M. Vejntraub?"

"U objektu zvanom Sfinga, Vaša Ekselencijo."

Biskup ustade tako brzo da obori papire sa stola na pod. Čak i bez odore, čovek je bio toliko masivan da bi u njega stala dva Sola. U uzlepršanoj crvenoj odori, ispravljen do pune visine, sveštenik Šrajka sada se nadnosio iznad Sola kao crveno ovaploćenje smrti. "Možete ići!" razdera se taj krupni muškarac. "Vaša kći je najblagoslovenija i najprokletija od svih pojedinaca. Ne postoji ništa što vi ili Crkva... ili bilo koji drugi posrednik za njenog života... može da učini za nju."

Sol krene da ustane... ali ipak ostade da sedi... na svom mestu.

"Vaša Ekselencijo, ako postoji ikakva mogućnost..."

"NE!" viknu biskup, sada crven u licu, sav oličenje odlučnosti. On zalupa po stolu. Egzorcisti i lektori pojaviše se na vratima, u crnim odorama sa crvenim rubom, kao zlokobni odjek biskupov. Potpuno crni crkveni vratari stopiše se sa senkama. "Prijem je završen", reče biskup manje glasno, ali beskrajno konačno. "Vašu kćer je odabrao Avatar da ispašta na način na koji svi grešnici i nevernici jednog dana moraju da pate. Jednog dana, vrlo brzo."

"Vaša Ekselencijo, ako bih mogao da dobijem još samo nekoliko minuta vašeg vremena..."

Biskup pucnu prstima i egzorcisti stupiše napred, da otprate Sola napolje. Ti ljudi su bili Lusijanci. Jedan od njih mogao je da sredi pet naučnika Solove veličine.

"Vaša Ekselencijo..." povika Sol pošto je stresao sa sebe ruke prvog čoveka. Još tri egzorcista dođoše da pomognu, dok su podjednako mišićavi lektori stajali u blizini. Biskup okrenu leđa i tobože se zagleda u tamu.

Spoljno svetište odjekivalo je od stenjanja i grebanja Solovih peta, kao i najmanje jednog glasnog uzdaha kada je Solovo stopalo uspostavilo kontakt sa najmanje sveštениčkim delovima tela glavnog egzorciste. To nije uticalo na ishod debate. Sol je bio izbačen na ulicu. Vrtar, koji se poslednji okrenuo, bacio je Solu njegov izgužvani šešir.

Još deset dana na Lususu nije Solu donelo ništa osim dodatnog gravitacionog zamora. Birokrate Hrama nisu htele da odgovore na njegove pozive. Na sudu nije imao šta da traži. Egzorcisti su čekali odmah na vratima predvorja.

Sol je dalekobacačem prešao na Novu Zemlju, Renesansu Vektor, Fudži i TC2, Deneb Drei i Deneb Vier, ali Šrajkovi hramovi su za njega svuda bili zatvoreni.

Iscrpljen, onespokojen, bez novca, Sol je prešao dalekobacačem kući, na Barnardov Svet, uzeo EMV sa dugoročnog parkirališta i stigao kući jedan sat pre Rejčelinog rođendana.

"Da li si mi nešto doneo, tata?" upita uzbuđena desetogodišnjakinja. Sarai joj je tog dana rekla da je Sol otputovao.

Sol izvuče umotani paket. Bila je to kompletna serija Ana iz

Zelene kućice. To nije bilo ono što je želeo da joj donese.

"Smem li da otvorim?"

"Kasnije, mala. Sa ostalim poklonima."

"O, molim te, tata. Samo jedan sada. Pre nego što stignu Niki i druga deca?"

Sol uhvati Sarain pogled. Ona odmahnu glavom. Rejčel se sećala da je pozvala Niki, Linu i ostale svoje drugarice i drugove na rođendan pre samo nekoliko dana. Sarai još nije izmislila izgovor.

"U redu, Rejčel", reče on. "Samo ovaj jedan pre slavlja."

Dok je Rejčel cepala omot malog paketa, Sol spazi džinovski paket u dnevnoj sobi, osiguran crvenom trakom. Novi bicikl, naravno. Rejčel je tražila novi bicikl godinu dana pre svog desetog rođendana. Sol se umorno upita da li će biti iznenađena kada pronade novi bicikl pre svog desetog rođendana. Ili će se možda te noći otarasiti bicikla, dok Rejčel spava.

Sol se sruši na kauč. Crvena traka podsećala ga je na biskupovu odoru.

Sarai nikada nije bilo lako da se odriče prošlosti. Svaki put kada je čistila i sklanjala komplet odeće za bebu, koji je Rejčel prerasla, u tajnosti je plakala, ali Sol je nekako znao za to. Sarai je u sebi čuvala svaku fazu Rejčelinog detinjstva, uživajući u svakodnevnoj normalnosti stvari; u normalnosti koju je ona tiho prihvatala kao nešto najbolje u životu. Uvek je smatrala da suština ispunjenog života ne dolazi prvenstveno iz vrhunskih iskustava, kakvi su dani venčanja ili trijumfi koji su se u pamćenju isticali kao datumi zaokruženi crvenim na starim kalendarima već, pre, iz gotovo nesvesnog toka malih stvari - popodneva za vreme vikenda, kada se svaki član porodice bavi sopstvenim zanimacijama, sa uzgrednim susretima i pogledima, razgovorima koji se neminovno zaboravljaju, ali suma takvih sati stvarala je sinergiju koja je bila važna i večna.

Sol pronade Sarai na tavanu - pregledala je neke kutije i tiho plakala. Nisu to bile blage suze, koje je nekada prolila zbog prolaženja malih stvari. Sarai Vejntraub je sada bila gnevna.

"Šta radiš to, majko?"

"Rejčel je potrebna odeća. Sve joj je preveliko. Ono što pristaje

osmogodišnjakinji, ne odgovara sedmogodišnjakinji. Imam još njenih stvari tu negde."

"Ostavi to", reče Sol. "Kupićemo nešto novo."

Sarai odmahnu glavom. "I terati je da se svakog dana pita gde je nestala njena omiljena odeća? Ne. Sačuvala sam neke stvari. Tu su negde."

"Uradi to kasnije."

"Prokletstvo, kasnije ne postoji!" viknu Sarai, a onda se okrenu od Sola i prekri rukama lice. "Izvini."

Sol je zagrlj. Uprkos ograničenom Polsenovom tretmanu, ruke su joj bile mnogo tanje nego što ih se sećao. Čvorovi i žile pod grubom kožom. On je čvrsto zagrlj.

"Izvini", ponovi ona, sada ne skrivajući jecaje. "Prosto, nije fer."

"Ne", saglasi se Sol. "Nije fer." Sunce koje je dopiralo kroz prašnjava tavanska okna bilo je nekako tužno, kao u katedrali. Sol je oduvek voleo miris tavana - vrelo i ustajalo obećanje mesta tako loše korišćenog, i ispunjenog budućim dragocenostima. Danas je to bilo upropašćeno.

On čučnu kraj jedne kutije. "Hodi, draga", reče, "potražićemo zajedno."

Rejčel je i dalje bila srećna, obuzeta svojim životom, samo malo zbunjena nepodudarnostima koje su je čekale svakog jutra kada bi se probudila. Kako je postajala sve mlađa, bilo joj je sve lakše objasniti promene koje kao da su se desile preko noći - to da više nema starog brešta pred kućom, postojanje nove stambene zgrade na uglu, gde je živeo M. Nezbit u svojoj kući iz kolonijalnog doba, ili odsustvo njenih prijatelja - i Sol je kao nikada ranije počeo da shvata koliko se deca lako prilagođavaju. Sada je zamišljao kako Rejčel živi na vrhu vremenskog talasa koji samo što se nije razbio o obalu, da ne vidi neprozirne dubine mora iza sebe, i da održava ravnotežu svojom malom zalihom sećanja i potpunom posvećenošću vremenu od dvanaest do petnaest sati sadašnjice, koje joj je svakodnevno bilo dopušteno.

Ni Sol ni Sarai nisu želeli da im kći bude izolovana od druge dece, a bilo je teško pronaći način za ostvarenje veze. Rejčel je bila

oduševljena time da se igra sa 'novom devojčicom' ili 'novim dečakom' u susedstvu - sa decom drugih predavača, unucima prijatelja, za neko vreme sa Nikinom kćerkom - ali druga deca morala su da se naviknu na to da se Rejčel svakog dana iznova upoznaje s njima, da se ne seća ničega iz njihove zajedničke prošlosti, i samo je nekolicina bila toliko obzirna da nastavi takvu šaradu zarad svoje drugarice u igri.

Naravno, priča o Rejčelinoj jedinstvenoj bolesti nije bila tajna u Krofordu. Činjenice vezane za nju proširile su se koledžom tokom prve godine posle Rejčelinog povratka i ubrzo je za to znao čitav grad. Kroford je reagovao na način na koji su mali gradovi reagovali otkad je sveta i veka - neki jezici neprestano su blebetali, neki ljudi nisu mogli da sakriju sažaljenje i zadovoljstvo zbog tuđe nevolje, u glasu ili pogledu - ali zajednica je uglavnom sklopila svoja zaštitnička krila oko porodice Vejntraub kao nespretna majka ptica koja štiti mladunce.

Opet, bilo im je dopušteno da žive svoj život, i čak kada je Sol morao da smanji broj predavanja, a potom i da ode u prevremenu penziju zbog putovanja u potrazi za medicinskim tretmanom za Rejčel, niko nije pominjao stvarni razlog.

Ali, naravno, to nije moglo da potraje: onog prolećnog dana kada je Sol kročio na verandu i video svoju uplakanu sedmogodišnju kćer kako se vraća iz parka okružena čoporom izveštača, sa blistavim implantriranim kamerama i ispruženim komlogovima, znao je da je ta faza njihovog života zauvek okončana. Sol je skočio sa verande i potrčao ka Rejčel.

"M. Vejntraub, je li istina da je vaša kći zaražena smrtonosnom vremenskom bolešću? Šta će se dogoditi za sedam godina? Hoće li ona prosto nestati?"

"M. Vejntraub! M. Vejntraub! Rejčel kaže da misli da je CEO u Senatu Raben Dael i da je sada godina 2711. Da li je u potpunosti izgubila trideset četiri godine, ili je ovo zabluda prouzrokovana Merlinovom bolešću?"

"Rejčel! Sećaš li se kada si bila odrasla žena? Kako izgleda ponovo biti dete?"

"M. Vejntraub! M. Vejntraub! Samo jedna nepokretna slika, molim

vas. Možete li uzeti sliku Rejčel kada je bila starija pa da onda vi i dete stojite i gledate u nju?"

"M. Vejntraub! Je li istina da je ovo kletva Vremenskih grobnica? Da li je Rejčel videla monstruma zvanog Šrajk?"

"Hej, Vejntraub! Sole! Hej, Sole! Šta ćete vi i vaša ženica raditi kada deteta više ne bude bilo?"

Jedan od izveštača blokirao je Solu put do ulaznih vrata. Čovek se nagnuo napred i stereo sočiva njegovih očiju izdužiše se dok su zumirala krupni plan sa Rejčel. Sol zgrabi čoveka za dugu kosu - koja je bila zgodno vezana u perčin - i zavitla ga u stranu.

Čopor je njakao i drečao pred kućom sedam nedelja. Sol je shvatio ono što je znao i što je zaboravio o veoma malim zajednicama: one su često umele da nerviraju, uvek su bile parohijske, ponekad su njuškale na nivou čovek-na-čoveka, ali se nikada nisu držale surovog legata takozvanog 'prava javnosti da zna.' Mreža jeste.

No, umesto da dopusti da njegova porodica postane stalni zatočenik izveštača koji je drže pod opsadom, Sol je krenuo u ofanzivu. Dogovorio je intervju na najudarnijim programima vesti preko dalekobacačkog kabla, učestvovao u diskusijama Svestvari i lično prisustvovao Konklavi za medicinska istraživanja na Predvorju. Za deset standardnih meseci zatražio je pomoć za svoju kćer na osamdeset svetova.

Ponude su zapljuštale iz deset hiljada izvora, ali najveći deo poruka poticao je od verskih iscelitelja, promotera raznih projekata, instituta i slobodnih istraživača - koji su nudili svoje usluge u zamenu za publicitet; Šrajkovih kultista i drugih verskih fanatika - koji su isticali da je Rejčel zaslužila svoju kaznu, ili se sastojao od zahteva raznih reklamnih agencija za predstavljanje proizvoda, ponuda medijskih agenata da 'vode' Rejčel tokom takvih reklama, ponuda saučešća od običnih ljudi - koji su često prilagali kreditne čipove, izraza neverice od strane naučnika, ponuda producenata holića i izdavača knjiga za ekskluzivna prava na Rejčelin život, i baražnih ponuda za nekretnine.

Rajhs univerzitet platio je ekipu procenjivača da razvrstaju ponude i da vide da li bi išta moglo da koristi Rejčel. Većina poruka

bila je odbačena. Nekoliko medicinskih ili istraživačkih ponuda bilo je ozbiljno razmotreno. Na kraju, niko nije ponudio neki pravac istraživanja ili eksperimentalnu terapiju koju Rajhs nije već isprobao. Jedan fetlinijski pelir zaokupio je Solovu pažnju. Došao je od upravitelja kibuca K'far Šalom na Hebronu i glasio je jednostavno:

KADA POSTANE PREVIŠE, DOĐITE.

Ubrzo je zaista postalo previše. Posle prvih nekoliko meseci publiciteta, opsada kao da je prekinuta, ali bio je to samo uvod za drugi čin. Faks-simulovani tabloidi pisali su o Solu kao o 'Jevrejину Lutalici', očajnom ocu koji luta u potrazi za lekom koji će izlečiti njegovu kćer - ironična titula imajući u vidu to da je Sol čitavog života izbegavao putovanja. Sarai je neizbežno postala 'ojađena majka'. Rejčel je bila 'na propast osuđeno dete', ili, u jednom nadahnutom naslovu, 'Devičanska žrtva kletve Vremenskih grobnica'. Niko iz porodice nije mogao da izađe napolje a da ne zatekne izveštača ili imažer kako se krije iza drveta.

Kroford je ustanovio da u nesreći Vejntraubovih leži novac. Grad se isprva držao po strani, ali onda su preduzetnici iz Busard Sitija podigli prodavnice poklona, dali koncesije na majice, organizovali obilaske i kabine sa datačipovima za turiste koji su dolazili u sve većem i većem broju, dok su lokalni poslovni ljudi isprva bili uznemireni, da bi se zatim pokolebali, a onda jednoglasno odlučili da, ako već treba da se odvija nekakva trgovina, profit ne treba da ide dođošima.

Posle četiri stotine i trideset osam standardnih godina relativne usamljenosti, grad Kroford dobio je dalekobacački terminal. Posetioci nisu više morali da se gnjave dvadesetominutnim letom od Busard Sitija. Gomile su rasle.

Na dan njihove selidbe kiša je pljuštala i ulice su bile prazne. Rejčel nije plakala, ali oči su joj bile čitav dan veoma krupne i izgledala je potišteno. Bilo je to deset dana pre njenog šestog rođendana. "Ali, tata, zašto moramo da se selimo?"

"Prosto moramo, dušo."

"Ali zašto?"

"Moramo to da uradimo, mala. Dopašće ti se Hebron. Tamo ima puno parkova."

"Ali kako to da nikada niste rekli da treba da se selimo?"

"Jesmo, slađana. Mora da si zaboravila."

"Ali, šta je sa dedom i babom, sa ujka Ričardom, ujna Tetom, ujka Solom i svima?"

"Mogu da nas posete kad god požele."

"Ali, šta je sa Niki i Linom, sa mojim drugaricama?"

Sol ne reče ništa, samo unese poslednji deo prtljaga u EMV. Kuća je bila prodata i prazna; nameštaj je bio prodat ili poslat na Hebron. Nedelju dana tu su defilovali članovi porodice i stari prijatelji, saradnici sa koledža, pa čak i neki članovi Rajhsove medicinske ekipe koja je radila sa Rejčel već osamnaest godina, ali ulice su sada bile prazne. Kiša je isprugala zastor od 'perspeksa' na starom EMV-u i tekla je u složenim potočićima. Njih troje su za trenutak sedeli u vozilu i zurili u kuću. Unutrašnjost je mirisala na mokru vunu i mokru kosu.

Rejčel stegnu plišanog medu kojeg je Sarai vaskrsnula sa tavana šest meseci ranije. Ona reče: "Nije fer."

"Ne", saglasi se Sol. "Nije fer."

Hebron je bio pustinjski svet. Četiri veka teraformiranja načinilo je atmosferu pogodnom za disanje, a nekoliko miliona jutara zemlje obradivim. Stvorenja koja su ranije živela tamo bila su mala, čvrsta i beskrajno oprezna, a ista takva bila su i stvorenja uvezena sa Male Zemlje, uključujući i ona ljudska.

"Ah", zabrektao je Sol kad su prispeli u suncem sprženo selo Den iznad suncem sprženog kibuca K'far Šalom, "kakvi su Jevreji mazohisti. Dvadeset hiljada pretraženih svetova koji bi nam odgovarali na početku Hedžire, a ti šmokljani su došli ovamo."

Ali nije mazohizam bio ono što je ovamo dovelo bilo prve koloniste, kao ni Sola i njegovu porodicu. Hebron je ponajviše bio pustinja, ali plodne oblasti bile su gotovo zastrašujuće plodne. Sinajski univerzitet bio je cenjen širom Mreže, a Medicinski centar je dovodio bogate pacijente i donosio pozamašni prihod kooperativi.

Hebron je imao jedan jedini dalekobacački terminal u Novom Jerusalimu i nije dopuštao da se portali nalaze na bilo kom drugom mestu. Ne pripadajući ni Hegemoniji ni protektoratu, Hebron je teško oporezivao privilegiju dalekobacača i nije dozvoljavao nikakav turizam izvan Novog Jerusalima. Za Jevreja koji je tražio privatnost, bilo je to možda najbezbednije mesto na tri stotine svetova na koje je čovek kročio.

Kibuc je bio kooperativa više po tradiciji nego po operativnosti. Vejntraubove su dočekali s dobrodošlicom, u njihovom novom domu - skromnoj kući koja je nudila od sunca osušeni čerpič, obline umesto pravih uglova i gole drvene podove, ali je takođe nudila i pogled sa brda koji je otkrivao beskrajna pustinjaska prostranstva iza voćnjaka pomorandži i maslinjaka. Sunce izgleda da suši sve, pomislio je Sol, čak i brige i ružne snove. Svetlost je bila fizička stvar. Uveče je njihova kuća svetlucala ružičasto još jedan sat posle zalaska sunca.

Svakog jutra Sol je sedeo kraj kreveta svoje kćeri sve dok se ona ne bi probudila. Njena zbunjenost u prvim minutima uvek mu je bila bolna, ali postarao se da prvo što će Rejčel svakog dana videti bude on. Držao ju je u naručju dok mu je ona postavljala pitanja.

"Gde smo, tata?"

"Na jednom divnom mestu, malena. Pričaću ti o njemu za doručkom."

"Kako smo stigli ovamo?"

"Prešli smo 'bacačem i malčice leteli i hodali", govorio je on. "Nije to tako daleko... ali dovoljno daleko da bude avantura."

"Ali, moj krevet je tu... moje punjene životinje... zašto se ne sećam dolaska?"

A Sol bi je blago uzeo za ramena, pogledao u njene smeđe oči i rekao: "Imala si nezgodu, Rejčel. Sećaš se Žapca daleko od kuće, kada se Terens udario u glavu i za nekoliko dana zaboravio gde živi? E, bilo je to otprilike tako."

"Da li mi je bolje?"

"Da", rekao bi Sol, "sad ti je mnogo bolje." A kuću bi ispunio miris doručka i oni bi izašli na terasu gde ih je čekala Sarai.

Rejčel je imala više drugova za igru nego ikad. Kooperativa kibuca imala je školu u kojoj je ona uvek bila dobrodošli posetilac, pozdravljan jednako sa svakim novim danom. U dugim popodnevim deca su se igrala u voćnjacima i istraživala litice.

Avner, Robert i Efraim, starešine Veća, podsticali su Sola da radi na svojoj knjizi. Hebron se ponosio brojem naučnika, umetnika, muzičara, filozofa, pisaca i kompozitora, koje je štitio kao građane i stalno nastanjene osobe. Kuća je, kako su napomenuli, bila poklon od države. Solova penzija, iako mala po standardima Mreže, bila je više nego dovoljna za njihove skromne potrebe u K'far Šalomu. Na sopstveno iznenađenje, Sol je, međutim, otkrio da uživa u fizičkom radu. Bilo da je radio u voćnjacima, uklanjao kamenje iz neobrađenih polja ili popravljao zid iznad grada. Ustanovio je da su mu um i duh slobodniji nego što su bili mnogo godina. Otkrio je da može da se hrve sa Kjerkegorom dok čeka da se osuši malter, i da pronalazi nove uvide u Kanta i Vandera dok pažljivo proverava ima li crva u jabukama. U dobi od sedamdeset tri standardne godine, Sol je zaradio svoje prve žuljeve.

Uveče bi se igrao sa Rejčel, a onda šetao u podnožju brda sa Sarai dok je Džudi ili neka druga devojčica iz komšiluka pazila na njihovo usnulo dete. Jednog vikenda otišli su u Novi Jerusalim, samo Sol i Sarai, prvi put zajedno i sami otkad se Rejčel vratila da živi sa njima, pre sedamnaest standardnih godina.

Ali, nije sve bilo idilično. Isuviše česte su bile noći kada se Sol budio sam od sebe i krenuo bos niz hodnik, da bi ugledao kako Sarai pazi na usnulu Rejčel. A često, pri kraju dugog dana, dok je kupao Rejčel u staroj keramičkoj kadi ili je ušuškavao za spavanje, uz ružičasti sjaj na zidovima, dete bi reklo: "Sviđa mi se ovde, tata, ali možemo li sutra da se vratimo kući?" I Sol bi klimnuo glavom. A posle priče za laku noć, posle uspavanke i poljupca za laku noć, siguran da je zaspala, krenuo bi na prstima iz sobe samo da bi čuo prigušeno "Vidimo se, aligatoru" od pokrivena prilike na krevetu, na šta je morao da odgovori sa: "Kasnije, krokodilče." A dok je i sam ležao u krevetu, do opružene žene koju je voleo, žene koja je tiho disala i možda spavala, Sol bi posmatrao kako se trake blede

svetlosti jednog ili oba Hebronova mala meseca kreću po grubim zidovima, i razgovarao bi sa Bogom.

Sol je sa Bogom razgovarao nekoliko meseci pre nego što je shvatio šta radi. Ta pomisao ga je zabavljala. Dijalozi ni u kom slučaju nisu bili molitve, već su poprimali formu gnevničkih monologa koji su - neposredno pre nego što prerastu u žestoke napade - postajali žustre rasprave sa samim sobom. Ali ne samo sa sobom. Sol je jednog dana shvatio da su teme žučnih debata tako duboke, stvari koje su se morale razrešiti tako ozbiljne, da je jedina osoba koja je mogla da ispravi takve nedostatke bio Bog lično. Pošto je koncept ličnosti Boga koji leži noću budan i brine o ljudskim bićima, mešajući se u život pojedinaca, oduvek za Sola bio potpuno apsurdan, pomisao na takve dijaloge terala ga je da posumnja u zdravlje svog uma.

Ali dijalozi su se nastavili.

Sol je želeo da zna kako je bilo koji etički sistem - a kamoli religija, toliko nesavladiva da je preživela sva zla koja je čovečanstvo moglo da baci na nju - mogao da sadrži Božju zapovest da čovek ubije sopstvenog sina. Solu nije bilo važno to što je zapovest u poslednjem trenutku bila opozvana. Nije bilo važno ni to što je zapovest bila iskušavanje poslušnosti. U stvari, pomisao na to da je baš poslušnost Abrahama učinila ocem svih plemena Izraela bila je činjenica koja je u Solu izazivala napade jarosti.

Posle pedeset pet godina posvećenosti svog života i dela proučavanju etičkih sistema, Sol Vejntraub je došao do jednog jedinog, nepokolebljivog zaključka: svako savezništvo sa božanstvom, konceptom ili univerzalnim principom koji poslušnost stavlja iznad pristojnog ponašanja prema nedužnom ljudskom biću - jeste zlo.

- Definiši mi onda šta je to 'nedužno'? začu se pomalo veseo pomalo upitan glas, koji je Sol dovodio u vezu s tim raspravama.

- Dete je nedužno, pomisli Sol. Isak je bio takav. Rejčel je takva.

- 'Nedužno' samim tim što je dete?

- Da.

- Zar ne postoje situacije u kojima se krv nedužnih mora proliti zbog nekog višeg cilja.

- Ne, pomisli Sol. Nijedna.

- Ali pretpostavljam da 'nedužni' nisu ograničeni samo na decu.

- Sol je oklevao, naslutivši zamku, pokušavajući da vidi kuda ga to vodi njegov podsvesni sabesednik. Nije mogao. Ne, pomisli on, u 'nedužne' ne spadaju samo deca, već i drugi.

- Poput Rejčel? U dobi od dvadeset četiri godine? Nedužne ne treba žrtvovati ni u kojoj dobi?

- Tako je.

- Možda je to deo lekcije koju je Abraham trebalo da nauči pre nego što je mogao da postane otac najblagoslovenijeg od svih naroda na zemlji.

- Kakve lekcije? pomisli Sol. Kakve lekcije? Ali glas u njegovom umu je zamro i sada su tu bili samo zvuci noćnih ptica, napolju, i tiho disanje njegove žene, kraj njega.

Rejčel je još mogla da čita, sa pet godina. Sol je imao problema da se seti kada je ona naučila da čita - činilo mu se kao da je umela to oduvek. "Sa četiri standardne", reče Sarai. "Bilo je to početkom leta... tri meseca posle rođendana. Bili smo na izletu u polju iznad koledža. Rejčel je gledala svoju knjigu Vini Pu i najednom rekla: 'Čujem neki glas u glavi.'"

Sol se tada seti.

Takođe se seti radosti koju su on i Sarai osećali zbog brzog ovladavanja novim veštinama, koje je Rejčel pokazivala u tom uzrastu. Seti se toga zato što su sada bili suočeni sa obrnutim tokom istog procesa.

"Tata", reče Rejčel sa mesta na podu njegove radne sobe, gde je ležala i pažljivo bojila, "koliko je prošlo od maminog rođendana?"

"Bio je u ponedeljak", reče Sol, zauzet nečim što je čitao. Sarain rođendan još nije došao, ali Rejčel ga se sećala.

"Znam". Ali koliko dana?"

Sol spusti tvrdi primerak. "Umeš li da nabrojiš dane u nedelji?" Barnardov Svet je koristio stari kalendar.

"Naravski", reče Rejčel. "Subota, nedelja, ponedeljak, utorak,

sreda, četvrtak, petak, subota..."

"Već si jednom rekla subotu."

"Jah. Ali pre koliko dana?"

"Umeš li da brojiš od ponedjeljka do četvrtka?"

Rejčel se namršti, pomerajući usne. Pokuša ponovo, ovaj put brojeći na prstima. "Četiri dana?"

"Dobro", reče Sol. "Možeš li da mi kažeš koliko je deset manje četiri, malena?"

"Šta znači manje?"

Sol natera sebe da ponovo pogleda u papire. "Ništa", reče on. "Nešto što ćeš naučiti u školi."

"Kad sutra odemo kući?"

"Da."

Jednog jutra, kada je Rejčel izišla sa Džudi, da se igra sa drugom decom - bila je previše mala da bi i dalje išla u školu - Sarai reče: "Sol, moramo je odvesti na Hiperion."

Sol se zagleda u nju. "Šta?"

"Čuo si me. Ne smemo čekati dok ne postane suviše mala da hoda... da priča. Osim toga, ni mi ne postajemo mlađi." Sarai se oštro i neveselo nasmeja. "Ala to zvuči čudno, a? Ali, tako je. Dejstvo Polsenovih tretmana proći će za godinu-dve."

"Sarai, zar si zaboravila? Svi lekari se slažu da Rejčel ne bi preživela kriogensku fugu. Niko ne može da putuje brže od svetlosti bez stanja fuge. Hokingov efekt može čoveka da otera u ludilo... ili još gore."

"Nije važno", reče Sarai. "Rejčel mora da se vrati na Hiperion."

"O čemu ti to pričaš, zaboga?" reče Sol ljutito.

Sarai ga zgrabi za ruku. "Misliš da samo ti sanjaš taj san?"

"San?" uspe Sol da izusti.

Ona uzdahnu i sede za beli kuhinjski sto. Jutarnja svetlost prosula se na biljke na prozorskom pragu kao žuti reflektor. "Mračno mesto", reče ona. "Crvena svetla iznad. Glas. Govori nam da... govori nam da odvedemo... da odemo na Hiperion. Da ponudimo... žrtvu."

Sol obliznu usne, ali ne nađe ni trag vlage. Srce mu je tuklo. "Čije

ime... čije ime je prozvano?"

Sarai ga pogleda čudno. "I tvoje i moje. Da nisi bio tamo... sa mnom u snu... nikada ne bih mogla da izdržim to svih ovih godina."

Sol klonu u stolicu. Spusti pogled na nepoznatu šaku i podlakticu, koje su ležale na stolu. Zglobovi na šaci počeli su da se uvećavaju zbog artritisa; podlaktica je imala mnogo vena i bila posuta staračkim pegama. Bila je to njegova ruka, naravno. Čuo je sebe kako kaže: "Nikada to nisi pomenula. Nikada ni reč..."

Ovaj put u Sarainom smehu nije bilo gorčine. "Kao da sam morala! Koliko smo se puta oboje probudili u mraku... A ti si bio sav znojav. Znala sam od prvog puta da to nije samo san. Moramo otići, oče. Otići na Hiperion."

Sol pomeri ruku. I dalje kao da nije bila njegova. "Zašto? Zaboga, zašto, Sarai? Ne možemo... ponuditi Rejčel..."

"Naravno da ne možemo, oče. Zar nisi razmišljao o ovome? Moramo otići na Hiperion... na to mesto o kome nam govori san... i ponuditi sebe umesto nje."

"Ponuditi sebe", ponovi Sol. On se upita da li upravo preživljava srčani udar. Grudi su ga tako strašno bolele da nije mogao da udahne. Sedeo je pun minut u tišini, uveren da će se, ukoliko pokuša da izusti nešto, začuti samo jecaj. Još minut je ćutao, pa reče: "Koliko dugo već... razmišljaš o ovome, majko?"

"Misliš, koliko već dugo znam šta moramo da uradimo? Godinu dana. Malo više. Od njenog petog rođendana."

"Godinu dana! Zašto bar nešto nisi rekla?"

"Čekala sam na tebe. Da shvatiš. Da znaš."

Sol odmahnu glavom. Soba mu se učini udaljena i blago nakrivljena. "Ne. Mislim, to mi se ne čini... moram da razmislim, majko." Sol je posmatrao kako nepoznata ruka tapše poznatu, Sarainu.

Ona klimnu glavom.

Sol je tri dana i noći proveo u bezvodnim planinama, hraneći se samo hlebom sa debelom korom i pijući iz svog termosakondenzatora.

Deset hiljada puta u proteklih dvadeset godina poželeo je da on

može da primi na sebe Rejčelinu bolest; da ako iko treba da pati, onda to treba da bude otac, a ne dete. Svaki roditelj bi osećao isto - i jeste osećao isto svaki put kada mu je dete ležalo povređeno ili pod temperaturom. Naravno, sve to nije tako jednostavno.

U vrelini trećeg popodneva, dok je ležao u hladu tanke kamene ploče, u poludremežu, Sol je saznao da nije tako jednostavno.

- Može li to biti Abrahamov odgovor Bogu? Da će on biti žrtva, a ne Isak?

- Mogao je da bude Abrahamov. Ali ne može da bude tvoj.

- Zašto?

Kao odgovor, Sol vide grozničavu viziju golih odraslih ljudi koji se kreću u redu, prema krematorijumima, pored naoružanih ljudi, dok majke skrivaju decu pod gomilama kaputa. On vide muškarce i žene sa mesom obešenim u sagorelim trakama kako iznose omamljenu decu iz pepela onoga što je nekada bio grad. Sol je znao da te slike nisu snovi, da su upravo sadržina Prvog i Drugog holokausta, i u svom umu znao je, i pre nego što mu je glas progovorio, kakav je odgovor. Kakav mora da bude.

- Roditelji su nudili sebe. Ta žrtva je već prihvaćena. Mi smo izvan toga.

- Šta onda? Šta?

Odgovori mu tišina. Sol ustade na suncu koje je peklo svom snagom, i umalo ne pade. Neka crna ptica obrnu se iznad njegove glave, ili u njegovoj viziji. Sol pripreti pesnicom bronzanom nebu.

- Koristiš naciste kao svoje instrumente. Ludake. Čudovišta. I sam si prokleta čudovište.

- Ne.

Zemlja se zatrese i Sol pade na bok, pravo na oštro kamenje. On pomisli koliko to liči na naslanjanje na grubi zid. Kamen velik poput njegove pesnice palio mu je obraz.

- Pravi odgovor za Abrahama bila je poslušnost, pomisli Sol. Etički, Abraham je i sam bio dete. Svi ljudi su bili takvi u to doba. Pravi odgovor za Abrahamovu decu bio je da odrastu i da umesto toga ponude sebe. Koji je pravi odgovor za nas?

Odgovora nije bilo. Tlo i nebo nastaviše da se okreću. Posle nekog vremena, Sol nesigurno ustade, obrisa krv i kamenčiće sa obraza, pa siđe ka gradu, dole u dolini.

"Ne", reče Sol Sarai, "nećemo ići na Hiperion. To nije pravo rešenje."

"Znači, radije bi da ne činimo ništa." Saraine usne pobebele su od besa, ali glas joj je bio pod čvrstom kontrolom.

"Ne, radije bih da ne učinimo pogrešnu stvar."

Sarai šišteći ispusti dah. Ona mahnu ka prozoru kroz koji se videlo kako se njihovo četvorogodišnje dete igra konjima-igračkama u dvorištu. "Misliš da ona ima vremena da mi učinimo pogrešnu stvar... ili bilo šta drugo... neograničeno?"

"Sedi, majko."

Sarai ostade da stoji. Na njenoj mrkoj platnenoj haljini blago je svetlucao trag prosutog šećera. Sol se seti mlade žene kako izlazi naga iz fosforescentnog sjaja pokretnog ostrva na Maui-Kovenantu.

"Moramo učiniti nešto", reče ona.

"Razgovarali smo sa preko stotinu medicinskih stručnjaka i naučnika. Testirali su je, bockali, sondirali i mučili u desetinama istraživačkih centara. Ja sam išao u Crkvu Šrajka na svakom svetu Mreže; ne žele da me prime. Melio i drugi stručnjaci za Hiperion na Rajhsu kažu da Kult Šrajka nema u svojoj doktrini ništa poput Merlinove bolesti, a domoroci na Hiperionu nemaju nikakve legende o toj bolesti niti naznake o njenom izlečenju. Trogodišnje istraživanje ekipe na Hiperionu nije pokazalo ništa. Sada su ta istraživanja proglašena nezakonitim. Pristup Vremenskim grobnicama odobrava se samo takozvanim hodočasnicima. Čak je i dobijanje putne vize za Hiperion postalo gotovo nemoguće. A ako povedemo Rejčel, putovanje je može ubiti."

Sol zastade da dođe do daha, i ponovo dodirnu Sarainu ruku.

"Žao mi je što sve ovo ponavljam, majko. Ali, učinili smo nešto."

"Nedovoljno", reče Sarai. "A da odemo kao hodočasnici?"

Sol prekrsti ruke u nedoumici. "Crkva Šrajka bira svoje ceremonijalne žrtve među više hiljada dobrovoljaca. Mreža je puna glupih, depresivnih ljudi. I malo njih se vrati."

"Zar to ne dokazuje nešto?" šapnu Sarai brzo, žurno. "Neko ili nešto lovi te ljude."

"Banditi", reče Sol.

Sarai odmahnu glavom. "Golem."

"Misliš, Šrajk."

"To je golem", insistirala je Sarai. "Isti onaj kog smo videli u snu."

Sol oseti nelagodnost. "Ja ne vidim nikakvog golema u snu. Kakav golem?"

"Crvene oči koje posmatraju", reče Sarai. "To je isti golem kog je Rejčel čula one noći u Sfingi."

"Otkud znaš da je čula bilo šta?"

"To je sve u snu", reče Sarai. "Pre nego uđemo tamo gde čeka golem."

"Nismo sanjali isti san", reče Sol. "Majko, majko... zašto mi to nisi rekla ranije?"

"Mislila sam da ludim", šapnu Sarai.

Sol pomisli na tajne razgovore sa Bogom i zagrlji svoju ženu.

"O, Sole", šapnu ona kraj njega, "toliko me boli da gledam. A ovde sam tako usamljena."

Sol ju je držao. Pokušali su da odu kući - kuća će za njih uvek biti Barnardov Svet - pet ili šest puta, kako bi posetili porodicu i prijatelje, ali svaki put posete je upropastila invazija izveštača i turista. Niko nije bio kriv za to. Vesti su kroz megadatasferu stotinu i šezdeset svetova Mreže putovale gotovo trenutno. Da bi se počeo tamo gde ga je radoznalost zasvrabela, čovek je morao samo da pređe univerzalnom karticom preko diskluča terminala i da kroči kroz dalekobacač. Pokušavali su da putuju nenajavljeni i inkognito, ali oni nisu bili špijuni i ti pokušaji bili su jadni. U roku od dvadeset četiri sata posle ulaska u Mrežu, bili bi ponovo pod opsadom. Istraživački instituti i veliki medicinski centri lako su obezbeđivali bezbednosni zastor za takve posete, ali njihovi prijatelji i porodica su trpeli. Rejčel

je bila VEST.

"Možda bismo mogli ponovo da pozovemo Tetu i Ričarda..." poče Sarai.

"Imam bolju zamisao", reče Sol. "Idi ti sama, majko. Želiš da vidiš svoju sestru, ali takođe želiš da vidiš, čuješ i omirišeš dom... da posmatraš suton tamo gde nema iguana... da hodaš po poljima. Idi."

"Da idem? Samo ja? Ne bih mogla da se odvojim od Rejčel..."

"Besmislica", reče Sol. "Dvapat za dvadeset godina - gotovo četrdeset, ako računamo i pređašnja dobra vremena... u svakom slučaju, dvapat za dvadeset godina ne predstavlja zapostavljanje deteta. Pravo je čudo što članovi ove porodice još mogu da se međusobno podnose, toliko smo dugo na okupu."

Sarai pogleda u ploču stola, zadubljena u misli. "Ali, zar me izveštači neće pronaći?"

"Kladim se da neće", reče Sol. "Izgleda da je Rejčel ono na šta reaguju. Ako te budu progonili, vrati se kući. Ali kladim se da ćeš imati celu nedelju da sve posetiš, pre nego što ti izveštači uđu u trag."

"Nedelju dana", prodahla Sarai. "Ne mogu..."

"Naravno da možeš. U stvari, moraš. To će mi dati nekoliko dana više sa Rejčel, a onda, kada se ti vratiš, provešću nekoliko dana sebično, radiću na knjizi."

"O Kjerkegoru?"

"Ne. To je nešto o čemu razmišljam već neko vreme, i što zovem Abrahamov problem."

"Nezgrapnan naslov", reče Sarai.

"Nezgrapnan je i problem", reče Sol. "A sada se spakuj. Sutra letimo za Novi Jerusalim, pa ćeš moći da se 'baciš pre nego što počne šabat."

"Razmisliću o tome", reče ona; nije zvučala ubeđeno.

"Ima da se spakuješ", reče Sol i ponovo je zagrli. Dok je skidao ruke s njenih ramena, okrenuo ju je od prozora tako da gleda u predsoblje i vrata spavaće sobe. "Idi. Kada se vratiš kući, ja ću već smisliti nešto što možemo da uradimo."

Sarai je oklevala. "Obećavaš?"

Sol je pogleda. "Obećavam da hoću, pre nego što vreme sve

uništi. Kunem se kao Rejčelin otac da ću pronaći način."

Sarai klimnu glavom, opuštenija nego što ju je video mesecima. "Idem da se pakujem", reče ona.

Kada su se sutradan on i dete vratili iz Novog Jerusalima, Sol je izašao da poprska mali travnjak dok se Rejčel tiho igrala unutra. Kada je ušao, ružičasti sjaj sutona ulivao je u zidove morsku toplotu i mir. Rejčel nije bila u svojoj sobi, niti na drugim uobičajenim mestima. "Rejčel?"

Pošto nije bilo odgovora, on ponovo pogleda u dvorište, pa onda na praznu ulicu.

"Rejčel!" Sol utrča da pozove komšije, ali najednom začu najtiši mogući zvuk iz dubokog plakara koji je Sarai koristila za odlaganje stvari. Sol tiho otvori klizni panel.

Rejčel je sedela ispod okačene odeće, sa Sarainom antiknom kutijom od borovine otvorenom među nogama. Pod je bio pun fotografija i holočipova Rejčel kao gimnazijalke, Rejčel na dan kada je pošla u koledž, Rejčel kako stoji ispred isklesanog planinskog masiva na Hiperionu. Rejčelin istraživački komlog ležao je i šaputao u krilu četvorogodišnje Rejčel. Solu se stegnu srce na poznati zvuk glasa samopouzdanе mlade žene.

"Tata", reče dete na podu, glasom koji je bio slabašni preplašeni odjek glasa iz komloga, "nikada mi niste rekli da imam sestru."

"I nemaš, malena."

Rejčel se namršti. "Je li ovo mama kada nije bila... toliko velika? A-a, nemoguće. I ona se zove Rejčel, tako kaže. Kako može..."

"U redu je", reče on, "objasniću ti..." Sol shvati da u dnevnoj sobi zvoni telefon, da zvoni već neko vreme. "Samo trenutak, slađana. Odmah se vraćam."

Holo koji se obrazovao iznad jame prikazivao je čoveka kog Sol nikada ranije nije video. Sol nije aktivirao svoj imažer, u želji da se otarasi sagovornika. "Da?" reče on odsečno.

"M. Vejntraub? M. Vejntraub koji je živeo na Barnardovom Svetu, trenutno u selu Den na Hebronu?"

Sol krenu da isključi vezu, a onda zastade. Njihova pristupna šifra nije se nalazila u fajlovima. Povremeno bi neki prodavac pozvao iz

Novog Jerusalima, ali pozivi sa drugih svetova bili su retki. I, Sol iznenada shvati, sa ledenim ubodom u stomaku, zašlo je sunce, na šabat. Bili su dopušteni samo hitni holo pozivi.

"Da?" reče Sol.

"M. Vejntraub", reče čovek, zureći slepo pokraj Sola, "dogodila se strašna nesreća."

Kada se Rejčel probudila, njen otac je sedeo kraj kreveta. Izgledao je umorno. Oči su mu bile crvene a obrazi sivi od čekinja iznad linije brade.

"Dobro jutro, tata."

"Dobro jutro, dušo."

Rejčel pogleda oko sebe i trepnu. Neke od njenih lutaka, igračaka i stvari bile su tu, ali soba nije bila njena. Svetlo je bilo drugačije. Vazduh je mirisao drugačije. Njen tata je izgledao drugačije. "Gde smo, tata?"

"Pošli smo na put, malena."

"Kuda?"

"Sada to nije važno. Na noge, slađana. Kupatilo ti je spremno, a onda moramo da se obučemo."

Tamna haljina koju nikada ranije nije videla ležala je na uznožju kreveta. Ona pogleda haljinu, a onda ponovo oca. "Tata, šta je bilo? Gde je mama?"

Sol protrlja obraz. Bilo je to treće jutro posle nesreće. Bio je dan sahrane. Rekao joj je svakog od prethodnih dana, zato što tada nije mogao da zamisli da je laže; činilo mu se to kao krajnja izdaja - kako Sarai, tako i Rejčel. Ali mislio je da to ne može ponovo da učini. "Dogodila se nesreća, Rejčel", reče on, dok mu je glas bolno škripao. "Mama je poginula. Danas moramo da se oprostimo s njom." Sol zastade. Sada je znao da će biti potreban jedan minut da činjenica majčine smrti za Rejčel postane stvarna. Prvog dana nije znao može li četvorogodišnje dete zaista da shvati šta je to smrt. Sada je znao da Rejčel može.

Kasnije, dok je držao uplakano dete, Sol je pokušao da shvati nesreću koju joj je tako šturo opisao. EMV je bio dalekno najbezbedniji vid ličnog transporta koji je čovečanstvo ikada načinilo.

Njegovi podizači mogli su da se pokvare, ali čak i tada bi rezidualni naboj u EM generatorima dozvolio vazдушnim kolima da se bezbedno spuste sa bilo koje visine. Osnovni dizajn EMV opreme za izbegavanje sudara, koji je bio bezbedan od kvara, nije se izmenio vekovima. Ali sve se pokvarilo. U ovom slučaju, dvoje tinejdžera u ukradenom EMV-u, izvan saobraćajnih traka, ubrzavali su do 1.5 maha sa svim svetlima i transponderima isključenim, kako bi izbegli praćenje, da bi se protiv svih izgleda sudarili sa drevnim 'Vikenom' ujna Tete dok se ovaj spuštao ka platformi za pristajanje kod Opere u Busard Sitiju. Pored Tete, Sarai i tinejdžera, još troje ljudi poginulo je u sudaru i od krhotina vozila u padu zavitlanih u prepuni atrijum same Opere.

Sarai.

"Hoćemo li ikada ponovo videti mamu?" upita Rejčel između jecaja. Pitala je to svaki put.

"Ne znam, dušo", odgovori Sol istinu.

Sahrana je bila na porodičnom groblju u srezu Kejts, na Barnardovom Svetu. Štampa nije okupirala samo groblje, ali izveštači su se muvali iza drveća i tiskali se o crnu gvozdenu kapiju kao gnevna olujna plima.

Ričard je želeo da Sol i Rejčel ostanu nekoliko dana, ali Sol je znao kakve bi muke taj miran farmer imao kada bi štampa nastavila sa svojim napadima. Umesto toga, zagrlio je Ričarda, kratko se obratio bučnim reporterima iza ograde, i pobegao na Henron sa omamljenom i zanemelom Rejčel.

Izveštači su ga pratili do Novog Jerusalima, a onda pokušali da ga prate u Den, ali vojna policija premostila je komande njihovog zakupljenog EMV-a, desetinu bacila u zatvor, za opmenu, a ostalima opozvala vize za dalekobacač.

Kada se spustilo veče, Sol je išetao na greben iznad sela, dok je Džudi pazila na njegovo usnulo dete. Ustanovio je da njegov dijalog sa Bogom sada može da se čuje, i savladao poriv da pesnicom zapreti nebu, da izvikuje opscenosti, da baca kamenje. Umesto toga, postavljao je pitanja koja su se uvek završavala sa - Zašto?

Nije bilo odgovora. Hebronovo sunce zalazilo je iza udaljenih grebena i stene su sijale dok su ispuštale toplotu. Sol sede na kamen i protrlja dlanovima slepoočnice.

Sarai.

Živeli su punim životom, čak i sa tragedijom Rejčeline bolesti koja se nadnela nad njih. Bilo je previše ironično - u prvom Sarainom satu opuštanja sa sestrom... Sol glasno zastenja.

Zamka je, naravno, bila u njihovoj potpunoj zaokupljenosti Rejčelinom bolešću. Ni jedno ni drugo nije moglo da se suoči sa budućnošću posle Rejčeline... smrti? Nestanka? Svet je svakog dana koji je njihovo dete proživljavalo ostajao zatvoren za svaku pomisao o nesreći, o perverznoj protivlogici surove vasionne. Sol je bio siguran da je Sarai razmišljala o samoubistvu baš kao i on, ali nijedno od njih nikada ne bi moglo da napusti onog drugog. Ili Rejčel. On nikada nije razmišljao o mogućnosti da ostane sam sa Rejčel kada...

Sarai!

U tom trenutku, Sol shvati da se, često gnevan, dijalog koji je njegov narod vodio sa Bogom tolike milenijume nije završio smrću Stare Zemlje... niti novom dijasporom... već se nastavljao i dalje. On, Rejčel i Sarai bili su deo toga, bili su deo toga i sada. Pustio je bol da mu dođe. Bol ga je preplavio oštrom agonijom odlučnosti.

Sol je stajao na rubu grebena i plakao dok se spuštao mrak.

Ujutro, kad je sunčeva svetlost ispunila sobu, bio je kraj Rejčelinog kreveta.

"Dobro jutro, tata."

"Dobro jutro, dušo."

"Gde smo, tata?"

"Pošli smo na put. Na jedno lepo mesto."

"Gde je mama?"

"Ona je danas sa ujna Tetom."

"Hoću li je videti sutra?"

"Da", reče Sol. "A sad hajde da se obučeš pa da doručkujemo."

Sol je počeo da šalje molbe Crkvi Šrajka kada je Rejčel napunila tri godine. Putovanja na Hiperion bila su drastično smanjena, a

pristup Vremenskim grobnicama postao je gotovo nemoguć. Samo je povremeno hodočašće Šrajku otvaralo put ljudima u tu oblast.

Rejčel je bila tužna što joj majka nije tu za rođendan, ali poseta nekoliko dece iz kibuca malo joj je odvratila pažnju. Njen veliki poklon bila je knjiga ilustrovanih bajki koju je Sarai još pre nekoliko meseci uzela u Novom Jerusalimu.

Sol je Rejčel čitao neke od priča pred spavanje. Prošlo je sedam meseci otkako je sama bila u stanju da pročita ijednu reč. Ali, volela je priče - naročito 'Uspavanu lepoticu' - i terala je oca da joj je dvaput pročita.

"Pokazaću je mami, kada stigne kući", reče ona zevajući, dok je Sol gasio svetlo.

"Laku noć, malena", reče on tiho, zastavši na vratima.

"Hej, tata?"

"Da?"

"Vidimo se, aligatoru."

"Kasnije, krokodilče."

Rejčel se zakikota u jastuk.

Bilo je to, pomišljao je Sol u poslednje dve godine, otprilike kao kada posmatraš starenje svoje ljubavi. Samo gore. Hiljadu puta gore.

Rejčelini stalni zubi ispadali su u intervalima, između njenog osmog i drugog rođendana. Zamenili su ih mlečni zubi, ali do njenog osamnaestog meseca polovina ih se povukla u vilicu.

Rejčelina kosa, ono na šta je oduvek bila ponosna, postajala je sve kraća i sve ređa. Lice joj je izgubilo poznatu strukturu kada je bebinja bucmastost prekrila kosti obraza i čvrstu bradu. Njena koordinacija postepeno je opadala, isprva primetna u nagloj nespretnosti dok je držala viljušku ili olovku. Onog dana kada više nije mogla da hoda, Sol ju je rano stavio u kolevku i otišao u radnu sobu da se tiho i pošteno napije.

Najteže mu je padao jezik. Gubitak rečnika kao da je spaljivao most između njih, kao da je presecao poslednju nit nade. Nešto posle njenog drugog rođendana, Sol ju je ušuškao u krevet i rekao, zastavši na vratima: "Vidimo se, aligatoru."

"A?"

"Vidimo se, aligatoru."

Rejčel se zakikota.

"Ti odgovaraš sa - 'Kasnije, krokodilče'", reče Sol. Rekao joj je šta su aligator i krokodil.

"Kasnije, 'kobilče'", zakikota se Rejčel.

Ujutro je zaboravila.

Sol je vodio Rejčel sa sobom dok je putovao po Mreži - više nije mario za izveštače - i podnosio molbe Crkvi Šrajka za prava na hodočašće, lobirao u Senatu za vizu i pristup zabranjenim oblastima Hiperiona, posećivao svaki istraživački institut ili kliniku koji su mogli da ponude lek. Izgubljeni su meseci dok je sve više i više lekara priznavalo neuspeh. Kada je umakao natrag na Hebron, Rejčel je imala petnaest standardnih meseci; u drevnim mernim jedinicama, u upotrebi na Hebronu, težila je dvadeset pet funti i bila trideset inča visoka. Više nije mogla sama da se oblači. Rečnik joj se sastojao od dvadeset pet reči, od kojih su joj omiljene bile 'mama' i 'tata'.

Sol je voleo da nosi svoju kćer. Ponekad su oblina njene glave uz njegov obraz, njena toplina uz njegove grudi, miris njene kože - sve to zajedno - činili da zaboravi na žestoku nepravdu svega toga. U tim trenucima Sol bi privremeno i mogao biti pomiren sa vasionom, samo da je tu bila i Sarai. Pošto nije, u njegovom ljutitom dijalogu sa Bogom, u kog nije verovao, nastajali su samo privremeni prekidi vatre.

- Koji razlog uopšte može da postoji za ovo?

- Koji je razlog bio vidljiv za sve oblike bola koji je čovečanstvo trpelo?

- Baš tako, pomisli Sol, zapitavši se da li je prvi put postigao poen. Sumnjao je u to.

- Činjenica da je nešto nevidljivo ne znači da to nešto i ne postoji.

- To je nezgrapno rečeno. Da bi se nešto ustvrdilo, ne koriste se tri negacije. Naročito kada se tvrdi nešto tako plitkouvno.

- Baš tako, Sole. Počinješ da kapiraš sve ovo.

- Šta?

Nije bilo odgovora na njegove misli. Sol je ležao u svojoj kući i slušao kako duva pustinjski vetar.

Rejčelina poslednja reč bila je 'mama', promrljana kada je imala jedva više od pet meseci.

Probudila se u kolenju i nije pitala - nije mogla da pita - gde se nalazi. Njen svet sastojao se od vremena za obrok, spavanja i igračaka. Ponekad, dok je plakala, Sol se pitao ne plače li za majkom.

Sol je išao u nabavku u male prodavnice u Denu i nosio je bebu sa sobom dok je birao pelene, pakovanja za hranjenje i povremeno novu igračku.

Nedelju dana pre nego što je Sol otišao na Tau Ceti Centar, Efraim i druga dvojica starešina došli su da porazgovaraju s njim. Bilo je veče i sve slabije svetlo sijalo je na ćelavom Efraimovom temenu. "Sole, brinemo se za tebe. Sledećih nekoliko nedelja biće teško. Žene žele da pomognu. Mi želimo da pomognemo."

Sol položi šaku na podlakticu starijeg muškarca. "Cenim to, Efraime. Cenim sve u poslednjih nekoliko godina. Ovo je sada i naš dom. Sarai bi... Sarai bi želela da vam kažem hvala. Ali, u nedelju odlazimo. Rejčel će ozdraviti."

Tri muškarca na dugoj klupi zглеdаše se. Avner reže: "Pronašli su lek?"

"Ne", reče Sol, "ali pronašao sam razlog za nadu."

"Dobro je nadati se", reče Robert oprezno.

Sol se isceri, belim zubima naspram sede brade. "Bolje je da bude tako", reče on. "Ponekad samo to imamo."

Studijska holo kamera zumirala je za krupni plan Rejčel dok je beba sedela u Solovom naručju, u emisiji 'Obični razgovori'. "Dakle, vi velite", reče Devon Vajtšajer, domaćin emisije i treće po redu najpoznatije lice datasfere Mreže, "da odbijanje Crkve Šrajka da vam dopusti da se vratite u Vremenske grobnice... i Hegemonijina sporost u obezbeđivanju vize... da će te dve stvari osuditi vaše dete na... odumiranje?"

"Baš tako", reče Sol. "Putovanje do Hiperiona traje najmanje šest

nedelja. Rejčel sada ima dvanaest nedelja. Svako dalje otezanje, bilo od strane Crkve Šrajka bilo od birokratije Mreže, ubiće ovo dete."

Publika u studiju se uskomeša. Devon Vajtšajer se okrenu prema najbližem daljinskom prenosniku slike. Njegov grubi prijateljski lik ispuni okvir monitora. "Ovaj čovek ne zna može li da spase svoje dete", reče Vajtšajet, glasom moćnim od suptilne osećajnosti, "ali sve što traži jeste šansa. Da li mislite da on... i beba... zaslužuju makar jednu? Ako je tako, pristupite svom planetarnom predstavniku i najbližem hramu Crkve Šrajka. Broj hrama najbližeg vama trebalo bi sada da se pojavi." On se ponovo okrenu Solu. "Želimo vam sreću, M. Vejntraub. A tebi..." Vajtšajerova krupna šaka dodirnu Rejčelin obraz "...naša mlada prijateljice, želimo Božju brzinu."

Na monitoru se zadrža slika Rejčel sve dok se ne pretopi u crnilo.

Hokingov efekt izazivao je mučninu, vrtoglavicu, glavobolju i halucinacije. Prvi deo putovanja bio je desetodnevni tranzit do Parvatija Hegemonijinim bakljobrodom HS Neustrašivi.

Sol i Rejčel su izdržali. Oni su bili jedini potpuno svesni ljudi u ratnom brodu. Rejčel je isprva plakala, ali posle nekoliko sati ležala je, tiha, u Solovom naručju i zurila odozdo u njega krupnim tamnim očima. Sol se sećao dana njenog rođenja - lekari su uzeli bebu sa Sarainog toplog stomaka. Rejčelina tamna kosa nije tada bila mnogo kraća, pogled ništa manje dubok.

Na kraju su zaspali od iscrpljenosti.

Sol je sanjao da luta kroz građevinu sa stubovima veličine sekvojinih stabala i tavanicom visoko iznad njega, van vidokruga. Crvena svetlost kupala je hladnu prazninu. Sol je bio iznenađen kada je shvatio da još drži Rejčel u naručju. Rejčel kao dete nikada ranije nije bila u njegovom snu. Beba podiže pogled ka njemu i Sol oseti kontakt njene svesti podjednako sigurno kao da je naglas progovorila.

Najednom jedan drugačiji glas, snažan i hladan, odjeknu kroz prazninu:

"Sole! Uzmi svoju kćer, svoju kćer jedinicu, Rejčel, koju voliš, pa idi na svet zvani Hiperion i ponudi je tamo kao žrtvu na jednom od

mesta o kojima ću ti pričati."

Sol zastade i ponovo pogleda Rejčel. Bebine oči bile su duboke i osvetljene dok je gledala odozdo u oca. Sol oseti neizgovoreno da. Držeći je čvrsto, on kroči napred u tamu i podiže glas protiv tišine:

"Slušaj! Nema više žrtvovanja, ni dece ni roditelja. Nema više podnošenja žrtve ni za koga osim za drugog čoveka. Vreme poslušnosti i ispaštanja je prošlo."

Sol oslušnu. Mogao je da oseti udarce svog srca i Rejčelinu toplinu uz ruku. Odnekud odozgo začu se hladan zvuk vetra kroz nevidljive pukotine. Sol obavi dlan oko usta i viknu:

"To je sve! Sad nas ili ostavi na miru ili nam se pridruži kao otac umesto kao primalac žrtava. Biraj kao Abraham!"

Rejčel mu se promeškolji u naručju dok je u kamenom podu rasla tutnjava. Stubovi se zatresoše. Crvena pomrčina produbi se, a onda zgasnu, ostavivši samo tamu. Izdaleka zagrmeše ogromni koraci. Sol čvršće stisnu Rejčel dok je kraj njih urlao siloviti vetar.

Zatreperi svetlost, i on i Rejčel probudiše se na HS Neustrašivi, koji je hitao ka spoljnom svemiru i Parvatiju, gde ih je čekao transfer za drvobrod Igdrasil, za planetu Hiperion. Sol se osmehnu svojoj sedam nedelja staroj kćeri. Ona mu uzvratila osmehom.

Bio je to njen poslednji i njen prvi osmeh.

Glavna kabina vetrokola bila je nema kada je stari naučnik završio svoju priču. Sol pročisti grlo i otpi gutljaj vode iz kristalnog pehara. Rejčel je spavala u priručnoj kolevci - fioci. Vetrokola su se blago njihala u kretanju a tutnjava velikog točka i zujanje glavnog žiroskopa bili su uspavljujući, u pozadini.

"Bože moj", reže Bron Lamija tiho. Ona zausti da ponovo progovori, a onda samo odmahnu glavom.

Martin Silenus zatvori oči i reče:

Znajuć' da duši, kad sva mržnja prođe
Ponovo nevinost suštastvena dođe
I da ona shvati da je za se divna
Smirujuća i zastrašujuća,
Da je volja njena volja samog Raja;

Ona može, dok se mršti svako
I dok vetar huči i zavija jako
Il' dok svaki meh ne prsne, srećna bit' do kraja.

Sol Vejntraub upita: "Vilijam Batler Jejts?"

Silenus klimnu glavom. "'Molitva za moju kćer'."

"Mislim da ću se popeti na gornju palubu, malo na svež vazduh, pre nego legnem", reče Konzul. "Da li iko želi da mi se pridruži?"

Svi to učiniše. Njihovo kretanje proizvodilo je osvežavajući lahor dok je grupa stajala na srednjoj palubi i posmatrala kako smračeno More trave tutnji kraj nje. Nebo je bilo velika, zvezdama posuta činija iznad njih, zaparana tragovima meteora. Jedra i snast škripali su zvukom starim koliko i ljudska putovanja.

"Mislim da bi trebalo večeras da držimo stražu", reče pukovnik Kasad. "Jedna osoba na straži dok ostale spavaju. Intervali od dva sata."

"Slažem se", reče Konzul. "Ja ću stražariti prvi."

"Ujutro..." započe Kasad.

"Gledajte!" povika otac Hojt.

Oni pogledaše tamo kuda je pokazivala njegova ruka. Između buktanja sazvežđa plamtele su obojene vatrene kugle - zelene, ljubičaste, narandžaste, ponovo zelene - i osvetljavale veliku travnatu ravnicu pred njima kao bleskovi munja vreline. Zvezde i meteorski tragovi bledele su do beznačajnosti kraj ove iznenadne predstave.

"Eksplozije?" usudi se sveštenik da kaže.

"Svemirska bitka", reče Kasad. "Cislunarna. Fuziono oružje." On brzo siđe pod palubu.

"Drvo", reče Het Mastin, pokazujući ka sićušnom svetlu koje se kretalo među eksplozijama kao žar koji lebdi kroz vatromet.

Kasad se vrati sa svojim energetske dvogledom i pruži ga ostalima.

"Proterani?" upita Lamija. "Je li to invazija?"

"Proterani, gotovo sigurno", reče Kasad. "Ali isto tako gotovo sigurno samo izviđački pohod. Vidite grozdove? To su projektili Hegemonije koji eksplodiraju zbog protivvatre izviđača Proteranih."

Dvogled dođe do Konzula. Bleskovi su sada bili sasvim jasni, sve širi kumulusi plamena. Mogao je da vidi sićušno svetlo i dugi plavi rep iz najmanje dva izviđačka broda koji beže pred progoniteljima iz Hegemonije.

"Ne mislim da..." započe Kasad, a onda prekinu kada brod, jedra i More trave zablistaše svetlonarandžastom bojom reflektovanog sjaja.

"Dragi Hriste", šapnu otac Hojt. "Pogodili su drvobrod."

Konzul zanese dvogled ulevo. Rastući nimbus plamenova mogao se videti golim okom, ali u dvogledu kilometar dugi trup i krošnja Yggdrasila bili su vidljivi, na trenutak, dok su goreli i plamteli, sa dugim pipcima plamena što su u luku skakali u svemir dok su zaštitna polja popuštala i dok je kiseonik goreo. Narandžasti oblak je pulsirao, bledeo, a onda se urušio sam u sebe, kada je trup postao vidljiv po drugi put, dok je svetlucao i slamao se kao poslednji dugi žar zgasnule vatre. Ništa nije moglo da preživi. Drvobrod Igdrasil, sa svojom posadom i formacijskim sastavom klonova, i polusvesnim erg-goniocima - bio je mrtav.

Konzul se okrenu ka Hetu Mastinu i zakasnelo pruži dvogled. "Tako mi je... žao", šapnu on.

Visoki templar nije uzeo dvogled. Polako je spustio pogled s neba, pogledao mrko, i sišao pod palubu bez reči.

Smrt drvobroda bila je poslednja eksplozija. Kada je prošlo deset minuta i nijedan blesak više nije uznemirio noć, progovorila je Bron Lamija. "Mislite da su ih sredili?"

"Proterane?" reče Kasad. "Verovatno nisu. Izviđački brodovi sazđani su za brzinu i odbranu. "Sada su već svetlosnim minutima daleko."

"Jesu li namerno napali drvobrod?" upita Silenus. Pesnik je zvučao veoma trezno.

"Mislim da nisu", reče Kasad. "Prosto im je bio zgodna meta."

"Zgodna meta", reče Sol Vejntraub kao odjek. Naučnik odmahnu glavom. "Odspavaću neki par sat pre osvita."

Jedno po jedno, i ostali siđoše pod palubu. Kad su na palubi ostali samo Kasad i Konzul, Konzul reče: "Gde da budem na straži?"

"Kružite", reče pukovnik. "Iz glavnog hodnika u podnožju lestvica

možete videti vrata svih kabina i ulaz u trpezariju i kuhinju. Izadite napolje i proverite stepenice i palube. Neka fenjeri ostanu upaljeni. Imate li oružje?"

Konzul odmahnu glavom.

Kasad mu pruži svoj štap smrti. "Podešen je na gusti zrak - oko pola metra sa dometom od deset metara. Ne koristite ga, osim ako niste sigurni da postoji uljez. Hrapava pločica koja klizi napred je osigurač. Sada je štap zakočen."

Konzul klimnu glavom, pobrinuvši se da mu prst bude dalje od oroza.

"Zameniću vas za dva sata", reče Kasad. On proverio komlog. "Svanuće pre nego što moja smena bude okončana." Kasad pogleda u nebo, kao da očekuje da se Igdrasil ponovo pojavi i nastavi svoj put kao svitac preko neba. Tamo su svetlucale samo zvezde. Na severoistočnom horizontu pokretna crna masa nagoveštavala je oluju.

Kasad odmahnu glavom. "Šteta", reče on i siđe pod palubu.

Konzul je stajao neko vreme i slušao vetar u platnu, škripu snasti i tutnjavu točka. Potom on ode do ograde i ostade da zuri, zamišljen.

5.

Osvit iznad Mora trave bio je predivan. Konzul ga je posmatrao sa najviše tačke zadnje palube. Posle svoje smene pokušao je da zaspi, odustao od toga i popeo se na palubu da posmatra kako noć bleedi u dan. Olujni front prekrio je nebo niskim oblacima i sunce na izlasku obasjalo je svet brilijantskim zlatom u odsjajima, odozgo i odozdo. Jedra, užad i vremešne daske vetrokola svetlucale su u kratkom blagoslovu svetlosti nekoliko minuta pre nego što je sunce zaklonio svod oblaka, i pre nego što je boja ponovo napustila svet. Vetar koji je usledio posle ovog navlačenja zaveses bio je hladan, kao da je duvao sa snežnih vrhova Masiva Uzde, jedva vidljivih, tamnih i nejasnih na severoistočnom horizontu.

Bron Lamija i Martin Silenus pridružiše se Konzulu na zadnjoj palubi, oboje sa po šoljicom kafe iz kuhinje. Vetar je šibao i cimao snast. Gusta masa uvojaka Bron Lamije lepršala joj je oko lica kao tamni nimbus.

"Jutro", promrmlja Silenus začkiljivši preko svoje šoljice kafe u vetrom izmreškano More trave.

"Dobro jutro", odgovori Konzul, zapanjen zbog toga koliko se osećao budan i osvežen iako nije spavao prethodne noći. "Imamo vetar s pramca, ali kola izgleda da i dalje postižu pristojnu brzinu. Sigurno stižemo do planina pre nego što padne noć."

"Hrrggn", prokomentariša to Silenus i zabi nos u šoljicu s kafom.

"Uopšte nisam spavala", reče Bron Lamija, "samo sam mislila na priču M. Vejntraub."

"Mislim da ne..." započe pesnik, a onda prekinu kada Vejntraub izađe na palubu, dok mu je beba virila preko ruba nosiljke na grudima.

"Dobro jutro svima", reče Vejntraub, pogleda oko sebe i duboko udahnu. "Mmm, sveže, zar ne?"

"Jebote, da se slediš", reče Silenus. "Severno od planina ima da bude još gore."

"Mislim da ću da siđem po jaknu", reče Lamija, ali pre nego što je stigla da se pokrene, sa palube ispod njih začu se kreštavi povik.

"Krv!"

Zaista, krvi je bilo posvuda. Kabina Heta Mastina bila je neobično uredna - na krevetu niko nije spavao, putni kovčeg i druge kutije bili su precizno naslagani u jednom uglu, ogrtač prebačen preko stolice - samo je krv prekrivala velike delove palube, pregradu i tavanicu. Šestoro hodočasnika tiskalo se uz vrata, oklevajući da uđu unutra.

"Išao sam ka gornjoj palubi", reče otac Hojt, glasom čudno jednoličnim. "Vrata su bila malo odškrinuta. Ugledao sam... krv na zidu."

"Da li je to krv?" upita Martin Silenus.

Bron Lamija stupi u sobu, pređe rukom preko guste mrlje na pregradi i prinese prste usnama. "Krv je." Ona pogleda oko sebe, ode do garderobe, pogleda načas prazne police i vešalice, a onda ode do malog brodskog kapka. Bio je zabravljjen rezom iznutra.

Bolesnijeg izgleda nego obično, Lenar Hojt se zatetura ka stolici. "Znači, mrtav je?"

"Ne znamo ama baš ništa, osim da kapetan Mastin nije u sobi, ali da mnogo krvi jeste", reče Lamija. Ona obrisa ruku o nogavicu. "Sada treba detaljno pretražiti brod."

"Baš tako", reče pukovnik Kasad. "Šta ako ne pronađemo kapetana?"

Bron Lamija otvori kapak. Sveži vazduh rastera miris krvi koji je podsećao na klanicu, i unese tutnjavu točka i šuštanje trave pod koritom. "Ako ne pronađemo kapetana Mastina", reče ona, "onda moramo da pretpostavimo ili da je napustio brod svojevolejno, ili da je oteč."

"Ali krv..." započe otac Hojt.

"Ne dokazuje ništa", dovrši Kasad. "M. Lamija je u pravu. Mi ne znamo Mastinovu krvnu grupu niti genotip. Da li je iko išta video ili čuo?"

U nastaloj tišini, promrmljali su negativan odgovor, uz odmahivanje glavama.

Martin Silenus pogleda uokolo. "Ljudi, zar ne prepoznajete na prvi pogled ručni rad našeg drugara Šrajka?"

"Ne znamo to", odbrusi Lamija. "Možda neko želi da pomislimo da

je to Šrajkovo delo."

"To je besmislica", reče Hojt, i dalje žudno gutajući vazduh.

"Svejedno", reče Lamija, "pretraživaćemo u grupama po dvoje. Ko još ima oružje osim mene?"

"Ja", reče pukovnik Kasad. "Imam i viška, ako treba."

"Ne", reče Hojt.

Pesnik odmahnu glavom.

Sol Vejntraub se sa detetom vratio u hodnik. Sada je ponovo zavirio unutra. "Ja nemam ništa", reče on.

"Ne", reče Konzul. On je vratio štap smrti Kasadu kada mu se smena završila, dva sata pre prve svetlosti.

"U redu", reče Lamija, "sveštenik će poći sa mnom na donju palubu. Silenuse, idite sa pukovnikom. Pretražite srednju palubu. M. Vejntraube, vi i Konzul pregledajte sve iznad toga. Obratite pažnju na sve što nije uobičajeno. Svaki znak borbe."

"Jedno pitanje", reče Silenus.

"Šta?"

"Ko je tebe, do đavola, izabrao za kraljicu maturske večeri?"

"Ja sam privatni detektiv", reče Lamija i pogleda pesnika u oči.

Martin Silenus slegnu ramenima. "Hojt je sveštenik nekakve zaboravljene religije. To ne znači da svi moramo da kleknemo kada služi misu."

"U redu", uzdahnu Bron Lamija. "Daću ti bolji razlog." Žena je bila tako brza da Konzul umalo nije propustio čitavu akciju u treptaju. U jednoj sekundi stajala je kraj otvorenog kapka, da bi u sledećoj već bila na sredini kabine i podizala Martina Silenusa sa poda, jednom rukom, stegnuvši masivnom šakom pesnikov tanki vrat. "Šta misliš", reče ona, "o tome da uradiš logičnu stvar zato što je to logično da se uradi?"

"Gkkrghh", uspe da izusti Martin Silenus.

"Dobro", reče Lamija bezosećajno i ispusti pesnika na pod. Silenus se zatetura jedan metar i umalo ne sede na oca Hojta.

"Evo", reče Kasad, vrativši se sa dva mala nervna ošamućivača. Jedan pruži Solu Vejntraubu. "Šta vi imate?" upita Kasad Lamiju.

Žena posegnu u džep svoje komotne tunike i izvuče drevni pištolj.

Kasad je za trenutak gledao relikviju, a onda klimnuo glavom.

"Ostanite sa svojim partnerom", reče. "Ne pucajte ni u šta osim ako to niste u potpunosti prepoznali i ako nije van svake sumnje preteće."

"Baš ste opisali kučku u koju nameravam da pucam", reče Silenus i dalje trljajući vrat.

Bron Lamija načini pola koraka ka pesniku. Fedman Kasad reče: "Umuknite. Da završimo s tim." Silenus krenu za pukovnikom iz kabine.

Sol Vejntraub priđe Konzulu i pruži mu ošamućivač. "Ne želim ovo da držim sa Rejčel. Hoćemo li gore?"

Konzul uze oružje i klimnu glavom.

Na vetrokolima nije bilo više nikakvog traga templarskom Glasu Drveta, Hetu Mastinu. Posle jednog sata traganja, grupa se sastala u kabini nestalog. Krv je tamo izgledala tamnija i suvlja.

"Postoji li mogućnost da smo nešto propustili?" upita otac Hojt. "Tajni prolazi? Skrivenne prostorije?"

"Mogućnost postoji", reče Kasad, "ali ja sam pretražio brod senzorima toplote i kretanja. Ako na brodu postoji još bilo šta veće od miša, ja to mogu da pronađem."

"Ako ste već imali te senzore", reče Silenus, "jebem mu mater, zašto ste nas pustili da čitav sat puzimo po brodskom dnu i prolazima?"

"Zato što odgovarajuća oprema ili odeća može da sakrije čoveka od pretrage toplote i otkucaja."

"Dakle, odgovor na moje pitanje", reče Hojt, zastavši na sekund kada ga je vidno prožeo talas bola, "jeste da bi, sa odgovarajućom opremom ili odećom, kapetan Mastin mogao da se krije negde, u nekoj tajnoj prostoriji."

"Moguće, ali neverovatno", reče Bron Lamija. "Moja pretpostavka je da on više nije na brodu."

"Šrajk", reče Martin Silenus s gađenjem. To nije bilo pitanje.

"Možda", reče Lamija. "Pukovniče, vi i Konzul bili ste na straži tokom ta četiri sata. Sigurni ste da ništa niste ni čuli ni videli?"

Oba muškarca potvrdno klimnuše glavama.

"Brod je bio miran", reče Kasad. "Čuo bih borbu i pre nego što

sam otišao na stražu."

"A ja sam za vreme svoje smene bio budan", reče Konzul. "Moju sobu i Mastinovu deli samo pregrada. Nisam ništa čuo."

"Pa", reče Silenus, "čuli smo šta kažu dva čoveka koja su se šunjala po mraku sa oružjem kada je taj posrani jadnik ubijen. Oni tvrde da su nedužni. Sledeći slučaj!"

"Ako je Mastin ubijen" reče Kasad, "to onda nije izvedeno štapom smrti. Nijedno nečujno savremeno oružje koje poznajem ne razbacuje toliko krvi unaokolo. Nisu se čuli pucnjevi - niti su pronađene rupe od metaka - tako da pretpostavljam da ni automatski pištolj M. Lamije nije pod sumnjom. Ako je ovo krv kapetana Mastina, onda pretpostavljam da je upotrebljeno oružje sa oštricom."

"Šrajk jeste oružje sa oštricom", reče Martin Silenus.

Lamija se približi maloj hrpi prtljaga. "Rasprava neće ništa rešiti. Da vidimo ima li ičega među Mastinovim stvarima."

Otac Hojt podiže ruku, suprotstavljajući se. "To je... pa, privatno, zar ne? Mislim da nemamo prava na to."

Bron Lamija prekrsti ruke. "Gledajte, oče, ako je Mastin mrtav, njemu je svejedno. Ako je još živ, pretraga njegovih stvari može nam ukazati na to gde je odveden. Kako god bilo, moramo pokušati da nađemo neki trag."

Hojt je još bio sumnjičav, ali je klimnuo glavom. Na kraju, zadiranja u privatnost bilo je vrlo malo. U Mastinovom prvom kovčegu nalazilo se samo nekoliko platnenih presvlaka i primerak Mjurove knjige o životu. U drugoj torbi bilo je stotinu zasebno umotanih semenki, osušenih i utisnutih u vlažnu zemlju.

"Templari moraju da zasade najmanje stotinu izdanaka večitog drveta na svakom svetu koji posete", objasni Konzul. "Retko se prime, ali takav im je ritual."

Bron Lamija krenu ka velikoj metalnoj kutiji koja je ležala na dnu hrpe.

"Ne dirajte to!" reče oštro Konzul.

"Zašto ne?"

"To je Mebijusova kocka", odgovori pukovnik Kasad umesto Konzula. "Ljuštura od ugljenik-ugljenika oko zaštitnog polja sa nultim odstojanjem, koje je omotano oko sebe."

"Pa?" reče Lamija. "Mebijusove kocke zatvaraju artefakta i predmete u sebi. Ne eksplodiraju niti bilo šta slično."

"Ne", saglasi se Konzul, "ali ono što sadrže može da eksplodira. Kad smo kod toga, možda je već eksplodiralo."

"Kocka te veličine može da kontroliše nuklearnu eksploziju od jednog kilotona, ukoliko je ova strpana u nju u nanosekundi posle paljenja", dodade Fedman Kasad.

Lamija se namršti na kovčeg. "Kako onda da znamo da to što je unutra nije ubilo Mastina?"

Kasad pokaza na slabi sjaj zelene trake duž jedinog šava kovčega. "Zapečaćeno je. Kada se jednom raspečati, Mebijusova kocka mora da se reaktivira tamo gde se mogu generisati zaštitna polja. Šta god da se nalazi unutra, nije naudilo kapetanu Mastinu."

"Znači, ne možemo nikako da saznamo?" razmišljala je Lamija.

"Ja imam jednu dobru pretpostavku", reče Konzul.

Ostali ga pogledaše. Rejčel zaplaka i Sol povuče uzicu za zagrevanje na pakovanju za hranjenje.

"Sećate se", reče Konzul, "kada je juče u Rubu M. Mastin napravio onolku predstavu oko te kocke? Govorio je o njoj kao da je tu neko tajno oružje."

"Oružje?" reče Lamija.

"Naravno!" reče Kasad najednom. "Erg!"

"Erg?" Martin Silenus se zabljuje u mali sanduk. "Mislio sam da su ergovi ona stvorenjca sa poljima sila koja templari koriste na svojim drvobrodovima."

"I jesu", reče Konzul. "Otkriveni su pre oko tri veka, na asteroidima oko Aldebarana. Tela su im velika otprilike kao mačja kičma, sa mahom piezoelektričnim nervnim sistemom zaštićenim silikonskim hrskavicom, ali oni se hrane... i manipulišu... poljima sila velikim poput onih koje generišu manji kovit-brodovi."

"Kako su onda sve to strpali u tako malu kutiju?" upita Silenus zureći u Mebijusovu kocku. "Pomoću ogledala?"

"Slično tome", reče Kasad. "Polje tog stvorenja bilo bi prigušeno... ne bi ni gladovalo, niti bi se hranilo. Nešto poput naše kriogenske fuge. Osim toga, ovaj mora da je mali. Štene, da tako kažem."

Lamija pređe rukom preko metalnog krilnog poklopca. "Templari

kontrolišu te stvari? Komuniciraju s njima?"

"Da", reče Kasad. "Niko nije sasvim siguran kako. To je jedna od tajni Bratstva. Ali Het Mastin mora da je bio siguran da će mu taj erg pomoći protiv..."

"Šrajka", dovrši Martin Silenus. "Templar je mislio da će mu energetski đavolak poslužiti kao tajno oružje kada se bude suočio sa Bogom bola." Pesnik se nasmeja.

Otac Hojt pročisti grlo. "Crkva je prihvatila Hegemonijin sud da... ta stvorenja... ergovi... nisu svesna bića... pa tako ni kandidati za spasenje."

"O, svesni su oni, nego šta, oče", reče Konzul. "Oni primećuju stvari mnogo bolje nego što bismo mi to ikada mogli da zamislimo. Ali, ako ste mislili na inteligenciju... na samosvest... onda imate posla s nečim u rangu pametnog skakavca. Jesu li skakavci kandidati za spasenje?"

Hojt ne reče ništa. Bron Lamija reče: "Pa, očigledno da je kapetan Mastin smatrao da će ova stvar njemu doneti spasenje. Nešto nije krenulo kako je trebalo." Ona pogleda oko sebe u okrvavljene pregrade i mrlje koje su se sušile na podu. "Hajdemo odavde."

Vetrokola su upadala u sve snažnije vetrove dok se oluja približavala sa severoistoka. Iskrzani barjaci oblaka utrkivali su se, beli ispod niske, sive tavanice olujnog fronta. Trava je šibala i povijala se pod naletima hladnog vetra. Sevanje munja osvetljavalo je horizont, praćeno kotrljanjem grmljavine koja se čula kao pucnjevi upozorenja ispred pramca vetrokola. Hodočasnici su u tišini to posmatrali, sve dok ih prve ledene kišne kapi nisu oterale pod palubu, u prostranu kabinu kod krme.

"Ovo se nalazilo u džepu njegovog ogrtača", reče Bron Lamija i podiže cedulju sa brojem 5.

"Znači, Mastin je bio na redu da ispriča svoje", promrmlja Konzul.

Martin Silenus se zaljulja u stolici toliko da mu leđa dodirnuše visoki prozor. Njegove satirske crte lica su zbog oluje izgledale pomalo demonski. "Postoji još jedna mogućnost", reče on. "Možda je neko ko još nije govorio imao petu cedulju, pa je ubio templara da bi

se zamenio s njim."

Lamija se zagleda u pesnika. "To možemo značilo ili Konzul ili ja", reče ona, ravnim glasom.

Silenus slegnu ramenima.

Bron Lamija izvuče drugi komad papira iz tunike. "Ja imam broj šest. Šta bih postigla? Ionako sam ja sledeća."

"Onda je možda moralo da se ućutka ono što bi Mastin rekao", reče pesnik. On ponovo slegnu ramenima. "Lično, mislim da je Šrajk počeo sa svojom žetvom među nama. Zašto smo mislili da će nam biti dopušteno da stignemo do grobnica kada ta stvar kasapi ljude na pola puta odavde do Kitsa?"

"Ovo je drugačije", reče Sol Vejntraub. "Ovo je hodočašće Šrajku."

"Pa?"

U tišini koja je usledila, Konzul ode do prozora. Bujice kiše nošene vetrom zaklanjale su More i treskale po zaštićenim oknima. Kola zaškripaše i oštro se nagnuše na desnu stranu broda kada je ovaj ponovo promenio kurs.

"M. Lamija", upita pukovnik Kasad, "želite li da sada ispričate svoju priču?"

Lamija prekrsti ruke i pogleda u kišom išarano staklo. "Ne. Sačekajmo da se iskrčamo s ovog prokletog broda. Zaudara na smrt."

Vetrokola stigoše do luke Hodočasnikov Počinak sredinom popodneva, ali zbog oluje i umorne svetlosti iscrpljenim putnicima činilo se da je kasno večer. Konzul se nadao da će ih tamo sačekati predstavnici Hrama Šrajka, na početku pretposlednje faze njihovog putovanja, ali je Hodočasnikov Počinak izgledao prazan koliko i Rub.

Prilazak obroncima i prvi pogled na Masiv Uzde bio je uzbudljiv koliko i svaki nagoveštaj kopna, i naterao je svih šestoro budućih hodočasnika da izađu na palubu, uprkos hladnoj kiši koja je i dalje padala. Obronci su bili suvi i čulni, i njihove smeđe obline i iznenadne uzvisine predstavljali su snažan kontrast zelenoj jednoobraznosti Mora trave. Vrhovi visoki devet hiljada metara bili su u pozadini samo naznačeni sivim i belim ravnima koje su ubrzo

presretali niski oblaci, ali čak i tako zarubljeni izgledali su moćno. Linija snega spuštala se do tačke neposredno iznad gomile sagorelih stračara i jeftinih hotela - što je i činilo Hodočasnikov Počinak.

"Ako su uništili žičaru, gotovi smo", promrmlja Konzul. Od pomisli na to, sve do sada zabranjene, želudac mu se okrenu.

"Vidim prvih pet tornjeva", reče pukovnik Kasad, koji je koristio svoj energetska dvogled. "Izgledaju netaknuto."

"Vidi li se žičara?"

"Ne... čekajte, da. Eno jedne na kapiji stanice na platformi.

"Da li se iko pomera?" upita Martin Silenus, koji je očigledno shvatao koliko će očajnička biti situacija u kojoj će se naći ukoliko žičara ne bude netaknuta.

"Ne."

Konzul odmahnu glavom. Čak i u najgorim vremenskim uslovima, bez putnika, kabine žičare bile su u pokretu, kako bi veliki kablovi ostali opuštene i nezaleđeni.

Njih šestoro iznesoše prtljag na palubu pre nego što su kola smotala jedra i izbacila brodske stepenice. Svi su sada nosili teške kapute kako bi se zaštitili od hladnoće - Kasad termoflažni ogrtač SILE, Bron Lamija dugi odevni predmet koji se zvao trenčkot, iz davno zaboravljenih razloga, Martin Silenus debelo krzno koje je, mreškajući se pod ćudljivim vetrom, menjalo boju iz samurovine u sivo, otac Hojt je bio u dugom crnom kaputu u kom je više nego ikada ličio na strašilo, Sol Vejntraub u perjanoj jakni koja je prekrivala i njega i dete, a Konzul u izlizanom, ali još upotrebljivom zimskom kaputu koji mu je poklonila supruga pre više decenija.

"Šta sa stvarima kapetana Mastina?" upita Sol dok su stajali na vrhu brodskih stepenica. Kasad je već otišao, kao prethodnica, da bi istražio selo.

"Donela sam ih gore", reče Lamija. "Ponećemo ih sa sobom."

"To mi nekako ne izgleda ispravno", reče otac Hojt. "Mislim, prosto da nastavimo. Trebalo bi da održimo nekakvu... službu. Nekako da obeležimo čovekovu smrt."

"Moguću smrt", podseti ga Lamija, s lakoćom podigavši, jednom rukom, ranac od četrdeset kilograma.

Hojt je bio sumnjičav. "Zar zaista verujete da je M. Mastin možda

živ?"

"Ne", reče Lamija. Pahulje su joj se taložile na crnoj kosi.

Kasad im mahnu s kraja doka i oni počеше da iznose prtljag sa nemih vetrokola. Niko se nije ni osvrnuo.

"Prazno?" doviknu Lamija pukovniku, dok su mu prilazili. Plašt visokog muškarca još je pokazivao tragove svog sivog i crnog kameleonskog moda.

"Prazno."

"Tela?"

"Ne", reče Kasad. On se okrenu Solu i Konzulu. "Jeste li poneli stvari iz kuhinje?"

Oba čoveka potvrdno klimanuše glavama.

"Kakve stvari?" upita Silenus.

"Hranu za nedelju dana", reče Kasad, okrenuvši se da pogleda uzbrdo, prema stanici žičare. Konzul prvi put primeti dugo jurišno oružje u prevoju pukovnikove ruke, jedva vidljivo pod plaštom. "Nismo sigurni da će posle ove tačke biti ikakvih namirnica."

Hoćemo li biti živi za nedelju dana? pomisli Konzul. Ali ne reče ništa.

Preneli su opremu do stanice, u dva puta. Vetar je zviždao kroz otvorene prozore i razbijene kupole mračnih zgrada. Dok se drugi put vraćao, Konzul je nosio jedan kraj Mastinove Mebijusove kocke, dok je Lenar Hojt huktao i dahtao pod drugim krajem.

"Zbog čega nosimo erga sa sobom?" prodahta Hojt kada su stigli do podnožja metalnog stepeništa koje je vodilo do stanice. Pruge i mrlje rđe na platformi izgledale su kao narandžasti lišaji.

"Ne znam", reče Konzul, i sam pokušavajući da dođe do daha.

Sa platforme terminala mogli su nadaleko da vide More trave. Vetrokola su ostala tamo gde su ih ostavili, tamna i beživotna stvar. Snežne oluje kretale su se prerijom i stvarale iluziju zapenjenih talasa na bezbrojnim vlatima visoke trave.

"Dajte da ukrcamo stvari", doviknu im Kasad. "Pogledaću da li se pogonska oprema može podesiti iz upravljačke kabine, tamo gore."

"Zar žičara nije automatska?" upita Martin Silenus, male glave gotovo izgubljene u debelom krznu. "Kao vetrokola?"

"Mislím da nije", reče Kasad. "Nastavite, a ja ću pogledati mogu li

je pokrenuti."

"Šta ako krene bez vas?" doviknu Lamija pukovniku koji je uzmicao natrag.

"Neće."

Unutrašnjost kabine bila je hladna i gola, ako se ne računaju metalne klupe u prednjem odeljku i tuce grubih ležajeva u manjem, zadnjem delu. Kabina je bila velika - najmanje osam metara dužine sa pet širine. Zadnji odeljak je od prednjeg delila tanka metalna pregrada sa otvorom, ali bez vrata. Mala komoda zauzimala je ugao veličine plakara u ovom zadnjem odeljku. Prednji deo imao je s obe strane prozore, koji su se uzdizali od visine struka sve do linije krova.

Hodočasnici nagomilaše prtljag u središtu šireg dela, pa počеше da trupkaju okolo, mašu rukama i prave druge pokrete kako bi se zgrejali. Martin Silenus se opružio na jednoj od klupa, samo su mu stopala i glava virili iz krzna. "Jebote, zaboravio sam", reče on, "kako se ovde uključuje grejanje."

Konzul baci pogled na tamne ploče za osvetljenje. "Radi na struju. Uključiće se kada nas pukovnik pokrene."

"Ako nas pukovnik pokrene", reče Silenus.

Sol Vejntraub je Rejčel promenio pelenu. Sada ju je ponovo umotao u termalno odelo za bebe i počeo da je ljulja u naručju. "Ja očigledno nikada ranije nisam bio ovde", reče on. "Vi ste, džentlmeni, obojica bili?"

"Jah", reče pesnik.

"Ne", reče Konzul. "Ali viđao sam slike žičare."

"Kasad reče da se jednom vratio u Kits ovim putem", doviknu im Bron Lamija iz druge prostorije.

"Mislim da..." započe Sol Vejntraub, kada ga prekinu glasna škripa zupčanika i divlje cimanje kabine koja se zaljulja izazivajući mučninu, a onda najednom zanjiha napred, pod kablom u pokretu. Svi jurnuše ka prozoru na strani gde je platforma.

Kasad je svoju opremu ubacio pre nego što se dugačkim lestvicama popeo do upravljačke kabine. Sada se pojavio na vratima, kliznuo niz lestvice i jurnuo ka žičari. Njena kabina već je prolazila kraj utovarnog dela platforme.

"Neće uspeti", šapnu otac Hojt.

Kasad se dade u sprint prevaljujući poslednjih deset metara, sa nogama koje su izgledale nemoguće duge, kao kod štrkljaste ljudske karikature.

Kabina žičare skliznu iz žleba za utovar i zanjha se slobodno izvan stanice. Između stanice i kabine otvori se prostor. Do kamenja dole bilo je osam metara. Pod platforme bio je prošaran ledom. Dok se kabina odvajala, Kasad je trčao punom brzinom.

"Hajde!" vrisnu Bron Lamija. Ostali prihvatit će poklič.

Konzul podiže pogled ka oblogama od leda koje su pucale i padale sa kabla dok se kabina žičare uspinjala i kretala napred. On vrati pogled. Bilo je previše praznog prostora. Kasad neće uspeti.

Fedman Kasad se kretao neverovatnom brzinom, stigao do ruba platforme. Konzula on po drugi put podseti na jaguara sa Stare Zemlje, kojeg je video u zoo vrtu na Lususu. Gotovo je već iščekivao da vidi kako se pukovnik kliza na ledu, kako duge noge izleću horizontalno a čovek nemo pada na snežno stenje. Umesto toga, Kasad kao da je leteo jedan beskrajni trenutak, ispruženih dugih ruku, dok je plašt lepršao za njim. On nestade iza kabine.

Začu se udarac, praćen dugim minutom u kom niko nije ni progovorio ni mrdnuo. Sada su bili na visini od četrdeset metara i uspinjali se ka prvom tornju. Sekund kasnije videše Kasada na uglu kabine, kako se privlači rukama duž ledenih ulegnuća i rukohvata u metalu. Bron Lamija širom otvori vrata. Deset ruku pomože Kasadu da uđe.

"Bogu hvala", reče otac Hojt.

Pukovnik duboko udahnu i smrknuo se osmehnu. "Bilo je sasvim zakočeno. Morao sam da opteretim polugu vrećom peska. Nisam želeo da vraćam kabinu za novi pokušaj."

Martin Silenus pokaza ka potpornom tornju koji se brzo približavao i ka svodu od oblaka neposredno iznad njega. Kabl se pružao naviše, u beskraj. "Pretpostavljam da sada prelazimo preko planina, hteli mi to ili ne."

"Koliko će trajati prelazak?" upita Hojt.

"Dvanaest sati. Možda malo manje. Operateri su ponekad zaustavljali kabine, kada bi vetar suviše ojačao ili ako bi se nataložilo

suviše leda."

"Na ovom putovanju neće biti zaustavljanja", reče Kasad.

"Osim ako kabl negde nije prekinut", reče pesnik. "Ili ako naletimo na neku kvrgu."

"Umukni", reče Lamija. "Ko je zainteresovan za to da se podgreje nešto za večeru?"

"Gledajte", reče Konzul.

Oni priđoše prednjim prozorima. Žičara se uzdizala stotinu metara iznad poslednje smeđe obline obronaka. Kilometrima ispod i iza oni poslednji put ugledaše stanicu, uklete stračare Hodočasnikovog Počinka i nepokretna vetrokola.

Onda ih obaviše sneg i gusti oblaci.

Žičara nije bila opskrbljena opremom za kuvanje, ali iza zadnje pregrade nalazio se hladnjak i mikrotalasna pećnica za podgrevanje. Lamija i Vejntraub su izmešali razne vrste mesa i povrća iz kuhinje vetrokola, i skuvali podnošljiv paprikaš. Martin Silenus je poneo sa sobom boce vina sa Benaresa i iz vetrokola, i odabrao je uz paprikaš burgundac sa Hiperiona.

Kad su već skoro završili sa večerom, pomrčina koja je pritiskala prozore rasvetlila se, a onda potpuno podigla. Konzul se okrenu na klupi da bi video kako se sunce najednom ponovo pojavljuje i ispunjava kabinu žičare transcendentnom zlatnom svetlošću.

Grupi se ote zajednički uzdah. Činilo se da se tama spustila još pre nekoliko sati, ali sada, dok su izranjali iz mora oblaka, iz kog se kao ostrvo uzdizao planinski lanac, prikazao im se bleštavi zalazak sunca. Hiperionovo nebo produbilo se iz dnevnog sinjeg sjaja u bezdanu večernju boju lapis lazulija, dok je crvenozlatno sunce palilo tornjeve oblaka i prostrane vrhove od leda i kamena. Konzul pogleda oko sebe. Njegovi saputnici hodočasnici, koji su izgledali sivi i mali u mutnom svetlu pre samo pola minuta, sada su sijali zlatom sutona.

Martin Silenus podiže čašu. "To je bolje, bogami."

Konzul podiže pogled ka niti po kojoj su putovali, ka masivnom kablju koji se kao tanani konac gubio daleko napred, a onda u ništavilo. Na jednom vrhu, nekoliko kilometara dalje, zlatna svetlost svetlucala je na sledećem potpornom tornju.

"Stotinu devedeset i dva piona", reče Silenus, otežući glasom na način turističkog vodiča koji se dosađuje. "Svaki pilon sazdan je od durlegure i zališčastog ugljenika, i visok je osamdeset tri metra."

"Mora da smo visoko", reče Bron Lamija tihim glasom.

"Najviša tačka devedeset šest kilometara dugog putovanja žičarom leži iznad vrha planine Drajden, petog najvišeg vrha Masiva Uzde, na visini od devet hiljada dve stotine i četrdeset šest metara", nastavi Martin Silenus monotono.

Pukovnik Kasad pogleda okolo. "Kabina je pod pritiskom. Osetio sam promenu pritiska pre izvesnog vremena."

"Gledajte", reče Bron Lamija.

Sunce je počivalo na liniji horizonta oblaka jedan dugi trenutak. Sada je zaronilo ispod, na izgled paleći dubine olujnog oblaka odozdo, i bacajući puni spektar boja duž čitave zapadne ivice sveta. Snežni venci i staklasti led i dalje su svetleli na zapadnoj strani vrhova, koja se uzdizala kilometar ili više nad kabinom žičare u usponu. Nekoliko sjajnijih zvezda pojavilo se u sve dubljoj kupoli neba.

Konzul se okrenu prema Bron Lamiji. "Zašto sada ne ispričate svoju priču, M. Lamija? Kasnije će nam se prispavati, pred dolazak u Utvrđenje."

Lamija srknu poslednji gutljaj vina. "Da li svi želite da to sada čujete?"

Glave zaklimese u ružičastom sumraku. Martin Silenus slegnu ramenima.

"U redu", reče Bron Lamija. Ona spusti svoju praznu čašu, podiže noge na klupu tako da joj laktovi počivaju na kolenima, pa otpoče svoju priču.

DETEKTIVKINA PRIČA:

Dugo zbogom

Znala sam da će slučaj biti poseban istog trena kada je ušao u moju kancelariju. Bio je divan. Kad to kažem, ne mislim ženstven ili 'sladak' po muškom modelu, kao zvezda HTV-a, već prosto... divan.

Bio je nizak, ne viši od mene, a ja sam rođena i odrasla u

Lususovom gravitacionom polju od 1,3 g. Odmah je, međutim, bilo očigledno da moj posetilac nije sa Lususa - njegov kompaktni stas bio je dobro uobličen, po standardima Mreže, atletski ali vitak. Njegovo lice bilo je studija na pravi način organizovane energije: visoko čelo, oštre kosti lica, kompaktni nos, solidna vilica i široka usta, koja su nagoveštavala kako senzualnost tako i crtu tvrdoglavosti. Oči su mu bile krupne, boje lešnika. Izgledao je kao da je u kasnim dvadesetim standardnim godinama.

Shvatite, nisam sve to uočila u trenutku kada je ušao. Moja prva pomisao bila je: Je li ovo mušterija? Moja druga pomisao bila je: Sranje, ovaj tip je divan.

"M. Lamija?"

"Jah."

"M. Lamija iz detektivske agencije 'Svemreža'?"

"Jah."

On pogleda oko sebe kao da ne može sasvim da poveruje u to. Shvatila sam taj pogled. Moja kancelarija nalazi se na dvadeset trećem nivou stare industrijske košnice u odeljku Starih iskopina gvozdene svinje na Lususu. Imam tri velika prozora koji gledaju na Uslužni rov 9, gde je uvek mračno i uvek rominja kiša zahvaljujući masivnom kapanju filtera iz gornje košnice. Pogled obuhvata mahom napuštene automatizovane utovarne dokove i zarđale potporne stubove.

Šta ima veze, jeftino je. A većina mojih mušterija radije zove nego što dolazi lično.

"Smem li da sednem?" upita on, očigledno zadovoljan što jedna bona fide detektivska agencija ima sedište na jednom tako sirotinjskom mestu.

"Naravski", rekoh i mahnuh mu da se smesti u stolicu. "M... ah?"

"Džoni", reče on.

Nije mi izgledao kao neko ko se predstavlja ličnim imenom. Nešto u njemu ukazivalo je na novac. Nije to bila njegova odeća - ona je bila sasvim uobičajena, crna i siva, mada je tkanina bila bolja od prosečne - već prosto neki osećaj da je taj tip prva liga. Postojalo je nešto u njegovom naglasku. Dobra sam u pogađanju dijalekata - to mi pomaže u ovoj profesiji - ali nisam mogla da pogodim ni rodni

svet ovog momka, a kamoli lokalnu regiju.

"Kako mogu da vam pomognem, Džoni?" Pružih mu flašu skoča koju sam se spremala da odložim kada je on ušao.

Momak Džoni odmahnu glavom. Možda je mislio da želim da otpije iz boce. Do đavola, imam ipak više stila. Tamo, kod hladnjaka za vodu, nalazile su se papirne čaše. "M. Lamija", reče on, dok me je njegov naglasak i dalje nervirao zato što mi je izmicao. "Treba mi privatni detektiv."

"Time se bavim."

On zastade. Stidljivko. Mnoge moje mušterije oklevaju da mi kažu kakav je posao u pitanju. Nije ni čudo, pošto devedeset pet posto mog posla predstavljaju razvodi i domaće stvari. Čekala sam da izađe na videlo s tim.

"Reč je o prilično osetljivoj stvari", reče on konačno.

"Jah, M... ah, Džoni, najveći deo mog posla spada u tu kategoriju. Povezana sam sa Unimrežom i sve što ima veze sa mušterijom potpada pod Zakon o zaštiti privatnosti. Sve je tajno, čak i činjenica da sada razgovaramo. Čak i ako zaključite da me nećete angažovati." To je u osnovi bilo sranje, zato što vlasti mogu da uđu u moje fajlove za samo tren, ako to požele, ali osećala sam da moram nekako da razuverim ovog momka. Bože, bio je divan.

"A-ha", reče on i baci pogled oko sebe. Pa se nagnu napred. "M. Lamija, želeo bih da istražite jedno ubistvo."

To mi je privuklo pažnju. Ljuljala sam se s nogama na stolu. Sada sedoh i nagnuh se napred. "Ubistvo? Jeste li sigurni? Šta je s pajkanima?"

"Oni nisu umešani u to."

"Nemoguće", rekoh, sa razočaravajućim osećajem da imam posla sa ludakom a ne s mušterijom. "Skrivanje ubistva od vlasti predstavlja zločin." Ono što sam pomislila bilo je: Jesi li ti ubica, Džoni?

On se osmehnu i odmahnu glavom. "Ne u ovom slučaju."

"Kako to mislite?"

"Mislim tako, M. Lamija, da ubistvo jeste počinjeno ali da policija - lokalna i Hegemonijina - niti zna niti je nadležna za njega."

"Nemoguće", rekoh ja ponovo. Napolju, iskre industrijskog

aparata za zavarivanje padale su u kaskadi u rov, zajedno sa rominjanjem rđe. "Objasnite."

"Ubistvo je počinjeno izvan Mreže. Izvan Protektorata. Nije bilo nikakvih lokalnih vlasti."

To je imalo smisla. Na neki način. Mada, nikako nisam mogla da razaberem o čemu on to priča. Čak i naseobine u Zabačenosti i na kolonijalnim svetovima imale su pajkane. Na palubi nekog svemirskog broda? A-a. Za to bi bila nadležna Međuzvezdana tranzitna vlast.

"Shvatam", rekoh. Prošlo je nekoliko nedelja otkad sam imala poslednji slučaj. "U redu, ispričajte mi detalje."

"I ovaj razgovor će ostati tajna čak i ako ne prihvatite slučaj?"

"Apsolutno."

"A ako prihvatite slučaj, izveštavaćete samo mene?"

"Naravno."

Moja moguća mušterija je oklevala i trljala bradu prstima. Ruke su mu bile izuzetne. "U redu", reče on konačno.

"Počnite od početka", rekoh ja. "Ko je ubijen?"

Džoni se uspravi u stolici, kao dečko u školi koji pazi na času. Nije bilo sumnje u njegovu iskrenost. On reče: "Ja."

Trebalo mi je deset minuta da izvučem priču iz njega. Kada je završio, više nisam mislila da je on lud. Već ja. Ili ću biti, ako prihvatim taj posao.

Džoni - njegovo pravo ime bilo je šifra od cifara, slova i kodiranih simbola, duža od moje ruke - bio je kibrid.

Čula sam za kibride. Ko nije? Jednom sam optužila svog prvog muža da je jedan od njih. Ali nikada nisam pomišljala da ću sedeti u istoj sobi sa kibridom. Niti da će mi on izgledati tako proketo privlačno.

Džoni je bio AI. *Artificial Intelligence* - veštačka inteligencija. - *Prim. prev.* Njegova svest, ego, ili kako već to hoćete da zovete, lebdela je negde u ravni megadatasfere Tehnosrži. Kao i svi ostali, sa izuzetkom možda trenutnog CEO u Sebatu i AI đubretara, nisam imala pojma gde se Tehnosrž nalazi. AI su se mirno oslobodili ljudske kontrole pre više od tri veka - pre mog doba - i mada su

nastavili da služe Hegemoniji, kao saveznici savetujući Svestvar, prateći datasfere i povremeno upotrebljavajući svoje sposobnosti za predviđanje, kako bi nam pomogli da izbegnemo velike greške ili prirodne katastrofe, Tehnosrž se uglavnom bavila svojim nerazmrsivim i krajnje neljudskim poslovima izvan očiju javnosti. Što je bilo sasvim u redu, po meni.

AI su obično poslovali sa ljudima i ljudskim mašinama preko datasfere. Oni mogu po potrebi da proizvedu interaktivni holo - sećam se da su, za vreme prijema Maui-Kovenanta, ambasadori Tehnosrži na potpisivanju primirja sumnjivo ličili na staru zvezdu holića, Tajrona Batvejta.

Kibridi su nešto sasvim drugačije. Skrojeni od ljudskog genetskog štofa, daleko su ljudskiji u pojavi i spoljnom ponašanju nego što je to bilo dopušteno androidima. Dogovor između Tehnosrži i Hegemonije dopušta da postoji samo šačica kibrida.

Pogledala sam Džonija. Iz perspektive jednog AI, divno telo i zanimljiva ličnost sa druge strane mog stola mogli su biti samo još jedan dodatak, kojim se upravlja na daljinu, nešto složenije, ali inače ne mnogo važnije od bilo kog od deset hiljada takvih senzora, manipulatora, autonomnih jedinica ili drugih stvari na daljinsko upravljanje, koje AI može da koristi u svom svakodnevnom poslu. AI bi za odbacivanje 'Džonija' verovatno mario koliko i ja za seckanje noktiju.

Kakva šteta, pomislila sam.

"Kibrid", rekoh.

"Da. Sa dozvolom. Imam korisničku vizu Mreže Svetova."

"Dobro", čula sam sebe kako kažem. "I neko je... ubio vašeg kibrida, a vi hoćete da otkrijem ko?"

"Ne", reče mladić. Imao je smeđkastoriđe uvojke. Nisam mogla da mu prepoznam frizuru, baš kao ni naglasak. Činila mi se nekako arhaična, ali videla sam je negde. "Nije reč prosto o tome da je ubijeno ovo telo. Napadač je ubio mene."

"Vas?"

"Da."

"Vas kao u... ah... kao samog AI?"

"Baš tako."

Nisam kapirala. AI ne mogu da umru. Bar koliko se u Mreži znalo, ne. "Ne kapiram", rekoh.

Džoni klimnu glavom. "Za razliku od ljudske ličnosti koja može... mislim da je takav konsenzus... biti uništena u trenutku smrti, moja svest ne može biti likvidirana. Međutim, kao rezultat napada, došlo je do... prekida. Iako sam posedovao... ah... nazovimo to duplikatom snimljenih sećanja, ličnosti i tako dalje, došlo je do gubitka. Neki podaci su uništeni u napadu. U tom smislu, napadač je počinio ubistvo."

"Shvatam", slagala sam. A onda udahнула. "Šta je sa AI vlastima... ako tako nešto postoji... ili sa Hegemonijinim kiberpajkanima? Zar to ne bi trebalo oni da istraže?"

"Iz ličnih razloga", reče privlačni mladić kog sam pokušavala da vidim kao kibrida, "važno je - čak neophodno - da se ne konsultujem sa tim izvorima."

Podigoh obrvu. Ovo je već zvučalo kao neka od mojih redovnih mušterija.

"Uveravam vas", reče on, "nije u pitanju ništa nezakonito. Niti neetičko. Samo... neprijatno za mene na nivou koji ne mogu da objasnim."

Prekrstila sam ruke na grudima. "Gledajte, Džoni. Ta priča vam je prilično usrana. Hoću reći, imam samo vašu reč da ste kibrid. Što se mene tiče, možda ste i neki vešt varalica."

Izgledao je iznenađeno. "Na to nisam pomišljao. Kako biste želeli da vam pokažem da jesam to što jesam?"

Nisam oklevala ni sekund. "Prebacite milion maraka na moj tekući račun u Transmrežnoj", rekoh.

Džoni se osmehnu. Istog trenutka, zazvoni mi telefon i lik uznemirenog čoveka iza kog je lebdeo kodni blok Transmrežne banke reče: "Izvinite, M. Lamija, ali pitali smo se da li biste sa ovolikim... ah... depozitom bili zainteresovani da izučite naše opcije za dugoročnu štednju ili naše obostrano osigurane tržišne mogućnosti?"

"Kasnije", rekoh ja.

Upravnik banke klimnu glavom i nestade.

"To je mogla da bude simulacija", rekoh.

Džonijev osmeh bio je prijatan. "Da, ali čak i to bi bila zadovoljavajuća demonstracija, zar ne?"

"Ne obavezno."

On slegnu ramenima. "Pod pretpostavkom da jesam to što jesam, hoćete li prihvatiti slučaj?"

"Jah." Uzdahnuh. "Ipak, pre toga jedna stvar. Moja cena nije milion maraka. Uzimam pet stotina dnevno, plus troškovi."

Kibrid klimnu glavom. "Da li to znači da prihvatate slučaj?"

Ustadoh, stavih šešir i skinuh stari mantil sa vešalice kraj prozora. Sagnuh se preko donje fioke stola i glatko ubacih očev pištolj u džep mantila. "Hajdemo", rekoh.

"Da", reče Džoni. "Hajdemo gde?"

"Hoću da vidim gde ste to bili ubijeni."

Uvreženo je mišljenje da neko rođen na Lususu mrzi da napušta košnicu i da smesta počinje da pati od agorafobije čim poseti bilo šta što je izloženije od tržnog centra. Istina je, međutim, da se većina mojih poslova tiče drugih svetova... i vodi ka njima. Praćenje propalica koji koriste sistem dalekobacača i promenu identiteta kako bi počeli iznova. Pronalaženje supružnika koji švrljaju i misle da će zbog toga što zakazuju randevue na drugim planetama biti bezbedni, neće biti otkriveni. Pronalaženje nestale dece i odsutnih roditelja.

Opet, bila sam toliko iznenađena da sam na sekund oklevala kada smo kročili kroz dalekobacač Gvozdene svinje u dvorani, na praznu kamenitu visoravan koja kao da se pružala u beskraj. Izuzev bronzanog pravougaonika portala dalekobacača iza nas, nigde nije bilo nikakvog znaka civilizije. Vazduh je zaudarao na pokvarena jaja. Nebo je bilo žutosmeđi kazan oblaka bolesnog izgleda. Tlo oko nas bilo je sivo, ljuspasto, i na njemu nije bilo nikakvog vidljivog znaka života, čak ni lišajeva. Nisam imala pojma kolika je zaista udaljenost horizonta, ali imala sam utisak da smo visoko i daleko, a nigde u daljini nije bilo ni naznake drveća, grmlja ili životinjskog sveta.

"Do đavola, gde smo?" upitah ja. Bila sam sigurna da poznajem sve svetove Mreže.

"Na Madhiji", reče Džoni, izgovorivši to otprilike kao 'Madji'.

"Nikad čula", rekoh, stavih ruku u džep i pipah sedefastu dršku

tatinog atomatika.

"Još zvanično nije deo Mreže", reče kibrid. "Zvanično, to je Parvatijeva kolonija. Ali udaljena je samo nekoliko svetlosnih minuta od tamošnje baze SILE, a dalekobacačke veze uspostavljene su kao prethodnica Madhijinom pristupanju Protektoratu."

Pogledah pustoš. Od zadaha vodonik-sulfida bilo mi je muka i plašila sam se da ću upropastiti odeću. "Kolonije? Oblične?"

"Ne. Postoji nekoliko malih gradova na drugoj strani planete."

"Koja je najbliža nastanjena oblast?"

"Nanda Devi. Grad od otprilike tri stotine ljudi. Nalazi se na više od dve hiljade kilometara južno."

"Zašto su onda ovde postavili portal dalekobacača?"

"Potencijalna nalazišta rude", reče Džoni. On pokaza na sivu visoravan. "Teški metali. Konzorcijum je odobrio preko stotinu portala dalekobacača na ovoj hemisferi kako bi bio olakšan pristup kada jednom počne eksploatacija."

"O-kej", rekoh ja. "Dobro mesto za ubistvo. Zašto ste dolazili ovamo?"

"Ne znam. Taj deo mog sećanja je izgubljen."

"S kime ste došli?"

"Ni to ne znam."

"A šta znate?"

Mladić stavi svoje graciozne ruke u džepove. "Ko god... šta god... me je napalo, upotrebilo je tip oružja poznat u Srži kao virus SIDA II."

"Šta je to?"

"SIDA II je bila ljudska pošast davno pre Hedžire", reče Džoni. "Onesposobljavala je imunološki sistem. Taj... virus... slično deluje i na AI. Za manje od jedne seknude infiltrira se u zaštitne sisteme i okrene smrtonosne fagocitne programe protiv domaćina... ponovo samog AI. Protiv mene."

"Znači, niste mogli prirodno da budete zaraženi tim virusom?"

Džoni se osmehnu. "Nemoguće. To vam je kao da pitate ustreljenu žrtvu da nije možda pala na metke."

Slegnuh ramenima. "Gledajte, ako želite stručnjaka za datum-mrežu ili AI, obratili ste se pogrešnoj ženi. Osim pristupanja sferi

poput dvadeset milijardi drugih, nemam blagog pojma o svetu duhova." Upotrebila sam stari naziv da vidim hoću li izvući nešto iz njega.

"Znam", reče Džoni, i dalje staloženo. "To nije ono što želim od vas."

"Šta onda želite od mene?"

"Da otkrijete ko me je doveo ovamo i ubio. I zašto."

"U redu. Zbog čega mislite da se ubistvo dogodilo ovde?"

"Zato što sam ovde povratio kontrolu nad svojim kibridom, kada sam bio... rekonstituisan."

"Hoćete reći da je vaš kibrid bio onesposobljen dok vas je virus uništavao?"

"Da."

"I koliko je to trajalo?"

"Moja smrt? Gotovo minut, pre nego što je moja rezervna ličnost mogla da bude aktivirana."

Nasmejah se. Nisam mogla da se uzdržim.

"Šta je tako zabavno, M. Lamija?"

"Vaš koncept smrti", rekoh ja.

Oči boje lešnika izgledale su tužno. "Možda je vama to zabavno, ali nemate pojma šta minut... isključenja... znači za jedan element Tehnosrži. To su eoni vremena i informacija. Milenijumi lišeni komunikacije."

"Jah", rekoh ja, i nije mi bilo mnogo teško da zaustavim suze. "Dakle, šta je vaše telo, vaš kibrid radio dok ste vi menjali trake ličnosti, ili šta god?"

"Pretpostavljam da je bio u komi."

"Ne može autonomno da se ponaša?"

"O, da, ali ne kada dođe do opšteg pada sistema."

"Pa, gde ste se vratili?"

"Molim?"

"Kada ste reaktivirali kibrid, gde se to dogodilo?"

Džoni klimnu glavom s razumevanjem. On pokaza na stenu manje od pet metara udaljenu od dalekobacača. "Ležao sam tamo."

"S ove ili s one strane?"

"S one."

Oдох tamo i pregledah to mesto. Nije bilo krvi. Ni tragova. Ni oružja kojim je ubistvo počinjeno. Čak ni otisaka stopala niti nagoveštaja da je Džonijevo telo ležalo tamo čitavu večnost od jednog minuta. Policijska istražna ekipa mogla bi tamo da iščita čitave tomove mikroskopskih i biotičkih tragova, ali sve što sam ja mogla da vidim, bio je tvrdi kamen.

"Ako vam je pamćenje zaista izbrisano", rekoh ja, "otkud znate da je još neko sa vama došao ovamo?"

"Pristupio sam zapisu dalekobacača."

"Jeste li se potrudili da proverite tajanstvenu ličnost ili njeno ime na računima univerzalne kartice?"

"Oboje smo koristili dalekobacač pomoću moje kartice", reče Džoni.

"Samo još jedna osoba osim vas?"

"Da."

Klimnuh glavom. Zapisi dalekobacača mogli bi da razreše svaki zločin počinjen među svetovima, da su portali zaista obavljali teleportaciju; transportni podaci mogli su da ponovo stvore subjekat, sve do poslednjeg grama i ćelije. Umesto toga, dalekobacač je u suštini samo gruba rupa probušena u prostoru/vremenu pomoću fazne singularnosti. Ako dalekobacački kriminalac ne koristi sopstvenu karticu, jedini podaci koji mogu da se dobiju jesu polazište i odredište.

"Odakle ste koristili dalekobacač?" upitah.

"Sa Tau Ceti Centra."

"Imate šifru portala?"

"Naravno."

"Hajdemo tamo, da završimo ovaj razgovor", rekoh ja. "Ovo mesto smrdi do neba."

TC2, drevni nadimak za Tau Ceti Centar, svakako je najpretrpaniji svet u Mreži. Pored svoje populacije od pet milijardi, koja se bori za prostor manji od polovine kopnenih oblasti Stare Zemlje, on poseduje ekologiju orbitalnog prstena, na kom je smeštena još milijarda stanovnika. Osim što je prestonica Hegemonije i dom Senata, TC2 je poslovni neksus za trgovinu Mreže. Prirodno, broj

portala koji je Džoni pronašao doveo nas je do terminala sa šest stotina portala u jednom od najvećih tornjeva Novog Londona, jednog od najstarijih i najvećih gradskih odeljaka.

"Do đavola", rekoh ja, "hajdemo na piće."

Blizu terminala bilo je dosta barova; odabrala sam relativno miran: simuliranu brodsku krčmu, tamnu, svežu, sa dosta lažnog drveta i mesinga. Poručila sam pivo. Nikada ne pijem ništa oštro, niti koristim flešbek kada radim. Ponekad pomislim da me u poslu zapravo održava samo potreba za samodisciplinom.

Džoni je takođe poručio pivo, tamno, nemačko, flaširano na Renesansi Vektor. Uхватила sam sebe kako se pitam koje sve poroke može da ima jedan kibrid. Rekoh:

"Šta ste još otkrili pre nego što ste došli kod mene?"

Mladić raširi ruke. "Ništa."

"Sranje", rekoh ja. "To je pravi vic. Sa svim AI moćima na raspolaganju, ne možete da otkrijete gde vam se nalazio i šta je radio vaš rođeni kibrid nekoliko dana pre... nesreće?"

"Ne." Džoni srknu pivo. "Ili bolje, mogu, ali ne želim da me moje AI kolege zateknu kako istražujem."

"Sumnjate na nekoga od njih?"

Umesto odgovora Džoni mi pruži račun za ono što je kupovao svojom univerzalnom karticom. "Pomračenje svesti izazvano mojim ubistvom trajalo je nekoliko standardnih dana. Ovo su računi kartice iz tog perioda."

"Zar niste rekli da ste bili isključeni samo jedan minut?"

Džoni se počeha prstom po obrazu. "Imao sam sreće što sam izgubio podatke iz samo nekoliko dana", reče.

Mahnuh jedinom ljudskom konobaru i poručih još jedno pivo. "Gledajte", rekoh, "Džoni... ko god da ste, nikada neću moći da razrešim ovaj slučaj ukoliko ne budem znala više o vama i vašoj situaciji. Zašto bi neko želeo da vas ubije ako već zna da ćete biti rekonstituisani, ili šta već ne?"

"Ja vidim dva moguća motiva", reče Džoni preko svog piva.

Klimnuh glavom. "Jedan je da bi se izazvao gubitak pamćenja, u čemu su i uspeh", rekoh. "To ukazuje na činjenicu da se to što su želeli da zaboravite, šta god bilo, dogodilo, ili ste vi to saznali za

proteklih nedelju dana. Koji je drugi motiv?"

"Da mi pošalju poruku", reče Džoni. "Samo što ne znam kako ona glasi. Niti od koga dolazi."

"Znate li ko bi želeo da vas ubije?"

"Ne."

"Ne sumnjate ni na koga?"

"Ni na koga."

"Ubistva su uglavnom", rekoh ja, "postupci iznenadnog, bezumnog gneva koje čini neko koga žrtva dobro poznaje. Član porodice. Prijatelj ili ljubavnik. Većinu umišljajnih ubistava obično vrši neko blizak žrtvi."

Džoni ne reče ništa. U njegovom licu bilo je nečeg izuzetno privlačnog - neka vrsta muževne snage u kombinaciji sa ženstvenim smislom za samosvest. Možda su to bile oči.

"Imaju li AI porodice?" upitah. "Zavade? Razmirice? Ljubavne svađe?"

"Ne." On se slabo osmehnu. "Postoje kvaziporodični aranžmani, ali oni nemaju ništa što bi se podvelo pod potrebu za emocijama ili odgovornošću, koje pokazuju ljudske porodice. AI 'porodice' prvenstveno su grupe kodova koje služe da bi se pokazalo odakle potiču određeni trendovi obrade podataka."

"Znači, ne smatrate da vas je napao neki drugi AI?"

"To je moguće." Džoni je obrtao čašu u rukama. "Samo ne vidim zbog čega bi me napali preko mog kibrida."

"Lakši pristup?"

"Možda. Ali to komplikuje stvari za napadača. Napad na datum-ravni bio bi beskrajno smrtonosniji. Takođe, ne mogu da vidim motiv kod nekog drugog AI. To nema smisla. Ja ni za koga ne predstavljam pretnju."

"Zbog čega imate kibrida, Džoni? Možda bih mogla da dođem do motiva kada bih shvatila vašu ulogu."

On uze pircu i počeo da se igra njome. "Imam kibrida... na neki način, jesam kibrid, zato što je moja... funkcija... da posmatram i reagujem na ljudska bića. U izvesnom smislu, i sam sam nekada bio ljudsko biće."

Namrštih se i odmahnuh glavom. Ono što je do sada rekao, nije

imalo nikakvog smisla.

"Čuli ste za projekte obnavljanja ličnosti?" upita on.

"Ne."

"Pre jedne standardne godine simulatori SILE su ponovo stvorili ličnost generala Horasa Glenona-Hajta kako bi se videlo zbog čega je on bio tako sjajan general. Sve je to bilo u vestima."

"Jah."

"E, pa ja sam... ili sam bio... jedan raniji i mnogo komplikovaniji projekt obnavljanja ličnosti. Jezgro moje ličnosti zasnovano je na jednom pesniku sa Stare Zemlje, iz perioda pre Hedžire. Drevnom. Rođenom krajem osamnaestog veka, po starom kalendaru."

"Do đavola, kako mogu da rekonstruišu ličnost tako izgublenu u vremenu?"

"Zapisi", reče Džoni. "Njegova pisma. Dnevници. Kritičke biografije. Svedočenja prijatelja. Ali najviše kroz njegove stihove. Simulator rekonstruiše okruženje, ubacuje poznate faktore i radi unazad od kreativnih proizvoda. Voila - jezgro ličnosti. Isprva grubo, ali u vreme kada sam ja stvoren, relativno rafinirano. Naš prvi pokušaj bio je sa pesnikom iz dvadesetog veka po imenu Ezra Paund. Naša ličnost bila je tvrdoglava do apsurdna, nerazumno puna predrasuda i funkcionalno luda. Trebalo nam je godinu dana čačkanja pre nego što smo otkrili da je ličnost bila tačna: sam čovek je bio šašav. Genije, ali šašav."

"I šta onda?" rekoh ja. "Sazdali su vašu ličnost prema mrtvom pesniku. Šta onda?"

"To onda postaje šablom na kom AI raste", reče Džoni. "Kibrid mi omogućava da ispunim svoju ulogu u zajednici datum-ravni."

"Kao pesnik?"

Džoni se ponovo osmehnu. "Pre kao pesma", reče on.

"Pesma?"

"Umetničko delo koje se nastavlja... ali ne u ljudskom smislu. Zagonetka, možda. Enigma varijabli koja povremeno nudi neuobičajene uvide u ozbiljne linije analize."

"Ne kapiram", rekoh ja.

"Verovatno nije važno. Veoma sumnjam da je moja... svrha... bila razlog za napad."

"Šta mislite da je razlog?"

"Pojma nemam."

Osetila sam da zatvaramo krug. "U redu", reko. "Pokušaću da otkrijem šta ste to radili i s kim ste bili u tih pet izgubljenih dana. Ima li još nečega osim kreditnog računa što bi, po vašem mišljenju, moglo da pomogne?"

Džoni odmahnu glavom. "Naravno, znate zbog čega mi je važno da znam identitet i motive mog napadača?"

"Naravski", reko ja, "mogli bi ponovo da pokušaju."

"Baš tako."

"Kako mogu da vas nađem ako to bude zatrebalo?"

Džoni mi pruži pristupni čip.

"Sigurna linija?" reko.

"Veoma."

"O-kej", reko, "javiću vam ako, i kada, dođem do nekih informacija."

Izađosmo iz bara i krenusmo ka terminalu. Okrenuo se već da pođe, kada ja načinih tri brza koraka i zgrabih ga za mišicu. Bilo je to prvi put da sam ga dodirnula. "Džoni. Kako se zvao pesnik sa Stare Zemlje kog su vaskrsli..."

"Rekonstruisali."

"Šta god. Onaj po kom su sazdali vašu AI ličnost?"

Privlačni kibrid je oklevao. Primetila sam da su mu trepavice veoma duge. "Od kakve je to važnosti?" upita on.

"Ko zna šta je sve važno?"

On klimnu glavom. "Kits", reče. "Rođen 1795. Umro od tuberkuloze 1821. Džon Kits."

Pratiti nekoga kroz niz dalekobacačkih promena gotovo je nemoguće. Naročito ako želite da ostanete neprimećeni. Pajkani Mreže to mogu, sa otprilike pedeset agenata na istom zadatku i još nekim egzotičnim i proketo skupim visokotehnološkim igračkama, da ne pominjem saradnju tranzitnih vlasti. Za pojedinca, taj zadatak je gotovo nemoguć.

Opet, bilo mi je prilično važno da vidim kuda se moja mušterija zaputila.

Džoni se nije osvrtao dok je prelazio preko trga terminala. Ja sam prišla obližnjem kiosku i posmatrala ga kroz džepni imažer dok je on ukucavao šifru na manuelnom disklijuču, ubacivao karticu i koračao kroz svetlucavi pravougaonik.

Korišćenje manuelnog disklijuča verovatno je značilo da je krenuo ka portalu za opšti pristup, pošto su šifre privatnih 'bacača obično utisnute na ličnim čipovima. Sjajno. Suzila sam njegovo odredište na približno dva miliona portala smeštenih na sto pedeset i nešto svetova Mreže i još upola toliko meseca.

Jednom rukom sam izvukla crvenu 'postavu' mantila dok sam na imažeru puštala snimljeni materijal, i gledala kroz okular dok je ovaj uvećavao sekvencu disklijuča. Izvadila sam crvenu kapu, koja mi se slagala s novim crvenim mantilom, i spustila obod nisko na lice. Pohitavši preko trga proverila sam u komlogu devetocifrenu šifru transfera koju sam videla na imažeru. Znala sam da se prve tri cifre odnose na svet Cingtao-Hsišuang Pana - memorisala sam sve planetarne prefikse - da bi mi trenutak kasnije bilo saopšteno da šifra portala vodi u rezidencijalnu četvrt grada Prve Ekspanzije, po imenu Vansin.

Požurila sam ka prvoj otvorenoj kabini i 'bacila se tamo, izašavši na mali trg terminala popločan trošnim opekama. Drevne orijentalne prodavnice oslanjale su se jedna o drugu, dok su strehe krovova pagoda visile iznad uskih bočnih ulica. Ljudi su se tiskali po trgu, stajali na kapijama i, dok su mnogi od onih koji su se videli očigledno bili potomci izgnanika sa Dugog Leta, koji su naselili CHP, bilo je mnogo ljudi i sa drugih svetova. Vazduh je smrdeo na tuđinsku vegetaciju, kanalizaciju i kuvani pirinač.

"Prokletstvo", šapnuh. Tamo su se nalazila još tri dalekobacačka portala, a nijedan nije bio u stalnoj upotrebi. Džoni je mogao momentalno da upotrebi dalekobacač.

Umesto da se 'bacim natrag na Lusus, provela sam nekoliko minuta pretražujući trg i bočne ulice. Do tada je melaninska pilula koju sam progutala već stupila u dejstvo i bila sam mlada crnkinja - ili crnac, bilo je to teško odrediti zbog mog modernog crvenog balon-mantila i polarizovanog vizira, dok sam dokono šetkala i slikala svojim turističkim imažerom.

Tableta za traganje, koju sam rastvorila u Džonijevom drugom nemačkom pivu, imala je više nego dovoljno vremena da deluje. UV-pozitivne mikropore sada su gotovo visile u vazduhu - mogla sam maltene da pratim tragove njegovih izdisaja. Umesto toga, pronašla sam jarkožuti otisak ruke na tamnom zidu (jarkožut mom specijalno filtriranom viziru, naravno nevidljiv izvan UV spektra), a onda počela da pratim trag raznih mrlja tamo gde je zasićena odeća dodirivala tezge ili kamen.

Džoni je jeo u Kantonskom restoranu manje od dva bloka udaljenom od trga terminala. Hrana koja se pekla mirisala je izvrsno, ali uzdržala sam se od ulaska - proveravala sam cene na tezgama sa knjigama u sokačetu i cenjkala se po pijaci gotovo jedan sat pre nego što je on završio, vratio se na trg i otišao dalekobacačem. Ovaj put upotrebio je šifru sa čipa - privatni portal svakako, moguće i privatna kuća - a ja sam dvostruko rizikovala upotrebivši svoju pilotsku karticu da bih ga pratila. Dvostruko sam rizikovala zato što je, pod jedan, ta kartica nezakonita, i jednog dana me može koštati dozvole, ako me uhvate - što nije mnogo verovatno ako i dalje budem koristila tata Silvine opsceno skupe, ali estetički savršene čipove za izmenu oblika - i pod dva, rizikovala sam poprilično da završim u dnevnoj sobi Džonijeve kuće... što je situacija iz koje se nikada nije lako izvaditi.

Nije to ipak bila njegova dnevna soba. I pre nego što sam locirala ulične table, prepoznala sam poznato dodatno privlačenje gravitacije, mutno bronzano svetlo, zadah ulja i ozona u vazduhu, i znala da sam kod kuće, na Lususu.

Džoni se 'bacio u privatni rezidencijalni toranj srednje bezbednosti u jednoj od Bergsonovih košnica. Možda je zbog toga odabrao moju agenciju - bili smo maltene komšije, udaljeni manje od šest klika.

Moj kibrid nije bio na vidiku. Hodala sam kao da sam se uputila ka nekom određenom mestu, kako ne bih uzbunila bezbednosne video kamere programirane da reaguju na provale. Nije postojao spisak stanara, niti brojevi ili imena na ulazima u stanove, a u komlogu se nije moglo pristupiti nikakvom odgovarajućem spisku. Pretpostavljala sam da u Istočnoj Bergsonovoj košnici postoji oko

dvadeset hiljada stambenih ćelija.

Trag je bledeo dok je supa od pora umirala, a ja sam proverila samo dva radijalna hodnika pre nego što sam trag pronašla. Džoni je stanovao daleko u krilu sa staklenim podom, iznad metanskog jezera. Na njegovoj bravi za dlan slabo je svetleo otisak šake. Svojim priborom za obijanje očitala sam bravu a onda se 'bacila kući.

Sve u svemu, odgledala sam kako moj baja izlazi na kinesku hranu a onda se vraća kući na spavanje. Dovoljno za jedan dan.

BB Surbringer je bio moj ekspert za AI. BB je radio za Hegemonijinu Tekuću kontrolu podataka i statistike i najveći deo života proveo je ljuljajući se u bestežinskom kauču, sa pola tuceta mikrovodova koji su mu izlazili iz lobanje dok se sastajao sa drugim birokratama datum-ravni. Upoznala sam ga na koledžu, kada je još bio čisti kiberbljak, haker dvadesete generacije, sa kortikalnim priključkom od svoje dvanaeste standardne godine. Pravo ime mu je bilo Ernest, ali nadimak BB zaslužio je dok je izlazio sa jednom mojom drugaricom, po imenu Šejla Tojo. Šejla ga je videla golog na njihovom drugom sastanku i smejala se dobrih pola sata: Ernest je bio - i jeste - gotovo dva metra visok, ali nema više od pedeset kilograma mase. Šejla je rekla da mu je guzica nalik na dva BB-a i - kao što obično biva sa surovostima - nadimak se zadržao.

Posetila sam ga u jednom od radničkih monolita bez prozora, na TC2. Za BB-a i ljude njegovog soja nije bilo tornjeva u oblacima.

"Dakle, Bron", reče on, "otkud to da se informatički opismenjuješ pod stare dane? Previše si matora da nađeš pravi posao."

"Samo želim da saznam ponešto o AI, BB."

"Ni manje ni više nego jedna od najsloženijih tema u poznatoj vasioni", uzdahnu on i čežnjivo pogleda ka svom nervnom priključku i isključenim metakorteksnim vodovima. Kiberbljakovi se nikada ne skidaju, ali od javnih službenika zahteva se da prave pauzu za ručak. BB je bio poput većine kiberbljakova po tome što se nikada nije osećao udobno pri razmeni informacija koja se ne vrši uz jahanje na talasu podataka. "Dobro, šta želiš da znaš?" reče on.

"Zašto su se AI izdvojili?" Morala sam od nečega da počnem.

BB odmahnu rukom. "Kažu da imaju projekte koji se ne uklapaju

u dokraja u poslove Hegemonije - čitaj: ljudske. Istina je da niko to stvarno ne zna."

"Ali, još su tu? Upravljaју stvarima?"

"Naravski. Sistem bez njih ne bi funkcionisao. To znaš, Bron. Čak ni Svestvar ne bi mogla da radi ukoliko AI ne bi upravljali stvarnovremenskim Švarčajldovim obrascima..."

"O-kej", rekoх, presekaвši ga pre nego što je prešao na jezik kiberbljakova, "ali kakvi su ti njihovi 'drugi projekti'?"

"Niko to ne zna. Brener i Svejzi gore, u Art intel korporaciji, misle da AI tragaju za evolucijom svesti na galaktičkom nivou. Znamo da imaju sopstvene sonde dublje u Zabačenosti nego..."

"Šta je sa kibridima?"

"Kibridima?" BB se uspravi; prvi put je izgledao zainteresovan. "Zašto pominješ kibride?"

"Zašto si se iznenadio kad sam ih pomenula, BB?"

On odsutno protrlja priključak na glavi. "Pa, kao prvo, mnogi ljudi zaboravljaju da oni uopšte postoje. Pre dva veka imali smo alarmizam, ljude iz mahuna koji preuzimaju vlast i sve to, ali sada niko ne misli na njih. Osim toga, juče sam natrapao na jednog savetnika za anomalije koji mi reče da kibridi nestaju."

"Nestaju?" Bio je red na mene da se uspravim na stolici.

"Znaš, brišu ih. AI su održavali oko hiljadu kibrida, sa dozvolom, u Mreži. Otprilike polovina njih nalazi se ovde, na TC2. Prošlonedeljni popis stanovništva pokazao je da je oko dve trećine njih opozvano u protekliх mesec dana."

"Šta se dešava kada AI opozove svog kibrida?"

"Pojma nemam. Pretpostavljam da ih uništavaju. AI, međutim, ne žele da traće stvari, pa pretpostavljam da se genetski materijal nekako reciklira."

"Zašto ih recikliraju?"

"Niko to ne zna, Bron. Ali, kad bolje razmisliš, većina nas ne zna zbog čega AI rade većinu onoga što rade."

"Da li stručnjaci njih - AI - vide kao pretnju?"

"Šališ se? Pre šest stotina godina, možda. Pre dva veka postali smo podozrivi zbog secesije. Ali, ako su te stvari želele da naude čovečanstvu, mogle su to da učine odavno. Briga da će se AI

okrenuti protiv nas otprilike je produktivna koliko i briga da će životinje sa farme podići bunu."

"Osim što su AI pametniji od nas", rekoah ja.

"Jah, pa, to ti je što ti je."

"BB, da li si čuo za projekte obnavljanja ličnosti?"

"Kao ono sa Glenon-Hajtom? Naravski. Svi su čuli. Čak sam radio u okviru jednog od njih na Rajhs univerzitetu, pre nekoliko godina. Ali, oni su passQ. Niko ih više ne obavlja."

"Zbog čega?"

"Isuse, ti stvarno nemaš pojma ni o čemu, zar ne, Bron? Projekti obnavljanja ličnosti su svi do jednog bili neuspešni. Čak i sa najboljom kontrolom simulacije... Uključili su i mrežu SILE MIT:ŠKO... Ali, ne možeš uspešno da postaviš faktore svih varijabli. Ličnost-šablon postane samosvesna... ne mislim tu prosto samosvesna, kao ti ili ja, već svesna toga da je veštački samosvesna osoba - a to vodi neizlečivim čudnim petljama i neskladnim lavirintima koji, opet, vode pravo u Ešerov svemir."

"Prevedi", rekoah.

BB uzdahnu i baci pogled na plavozlatnu vremensku traku na zidu. Još pet minuta i njegova nametnuta pauza za ručak biće završena. Moći će da se ponovo uključi u stvarni svet. "U prevodu", reče on, "obnovljena ličnost doživi nervni slom. Poludi. Šizne. Otkaçi."

"To za sve važi?"

"Za sve."

"Ali, AI su i dalje zainteresovani za taj proces?"

"Ma nemoj? Ko kaže? Oni ga nikada nisu ni izveli. Sve napore u obnavljanju za koje sam ikada čuo činili su ljudi... i u pitanju su uglavnom napušteni univerzitetski projekti. Akademici mrtvih mozgova koji troše prava bogatstva da povrate u život mrtve akademske mozgove."

Prisilih se na osmeh. Ostalo je još tri minuta do njegovog ponovnog uključenja. "Da li su svim obnovljenom ličnostima dodeljivani kibridi na daljinsko upravljanje?"

"A-a? Otkud ti ta zamisao, Bron? Nijednoj. To ne bi funkcionisalo."

"Zašto ne?"

"Prosto bi sjebalo stimulisanu simulaciju. Plus što bi ti trebao savršeni materijal za kloniranje i interaktivno okruženje precizno do poslednjeg detalja. Vidiš, malena, obnovljenu ličnost pustiš da živi u sopstvenom svetu pomoću pune simulacije, a onda prosto ubaciš nekoliko pitanja kroz snove ili interaktivne scenarije. Izvlačenje ličnosti iz simulirane stvarnosti u sporo vreme..."

To je bio drevni izraz kiberbljakova za... izvinite na izrazu... stvarni svet.

"...samo bi je još ranije izludelo", dovrši on.

Odmahnuh glavom. "Jah, pa, hvala, BB." Krenuh ka vratima. Preostalo je još trideset sekundi pre nego što će moj stari drug sa koledža dobiti mogućnost da pobjegne iz sporog vremena.

"BB", rekoh ja, kao da sam se naknadno setila, "jesi li ikada čuo za obnovljenu ličnost pesnika sa Stare Zemlje, zvanog Džon Kits?"

"Kits? O, naravski, pisao sam dosta o tome na studijama. To je izveo Marti Karolus pre otprilike pedeset godina u Novom Kembridžu."

"Šta de dogodilo?"

"Uobičajena stvar. Ličnost je zašla u čudnu petlju. Ali pre nego što je doživela nervni slom, umrla je u punoj simulaciji. Od neke drevne bolesti." BB baci pogled na sat, osmehnu se i podignu svoj utikač. Pre nego što ga je ubacio u priključak na lobanji, on me ponovo pogleda, gotovo blaženo. "Sad sam se setio", reče on sa svojim snenim osmehom, "bila je to tuberkuloza."

Da se naše društvo ikada odlučivalo za Orvelov pristup Velikom Bratu, instrument odabran za tlačenje morao bi da bude kreditni trag. U potpuno bezgotovinskoj ekonomiji, sa samo simboličnom trampom na crnoj berzi, nečije aktivnosti mogu se u stvarnom vremenu otkrivati praćenjem kreditnog traga koji ostavi njegova ili njena univerzalna kartica. Postoje strogi zakoni koji štite privatnost kartice, ali zakoni imaju lošu osobinu da budu prenebregnuti ili ukinuti kada društveni zamah pređe u totalitarni nalet.

Džonijev kreditni trag u petodnevnom periodu koji je prethodio njegovom ubistvu ukazivao je na čoveka redovnih navika i skromnih

troškova. Pre nego što sam počela da pratim tragove na kreditnom računu, provela sam dva dosadna dana prateći samog Džonija.

Podatak: Živeo je sam u Istočnoj Bergsonovoj košnici. Rutinska provera pokazala je da tamo stanuje već nekih sedam lokalnih meseci - što je manje od pet standardnih. Ujutro je doručkovao u lokalnom kafeu, a onda prelazio dalekobacačem na Renesansu Vektor gde je radio oko pet sati, očigledno na prikupljanju podataka za neku vrstu istraživanja u štampanim arhivima, uz laki ručak na kiosku u dvorištu, zatim još sat ili dva u biblioteci, pa 'bacanje kući na Lusius ili u neko omiljeno mesto za obedovanje, na nekom drugom svetu. U svojoj ćeliji bio je oko 22.00 sata. Koristio je dalekobacač više nego prosečni lusijanski trut srednje klase, ali to je inače bio vrlo nenadahnuti dnevni raspored. Kreditni računi potvrđivali su da se držao toga rasporeda i u nedelji u kojoj je ubijen, uz nekoliko dodatnih kupovina - jednog dana cipele, sledećeg namirnice - i jedno svraćanje u bar na Renesansi V. na dan 'ubistva'.

Pridružila sam mu se na večeri u restoranu u ulici Crvenog zmaja blizu portala na Cingtao-Hsišuang Pani. Hrana je bila veoma vrela, veoma začinjena i veoma dobra.

"Kako napredujete?" upitao je on.

"Sjajno. Bogatija sam za hiljadu maraka nego pre našeg susreta, a pronašla sam i dobar kantonski restoran."

"Drago mi je što moj novac služi nečemu korisnom."

"Kad već pomenuste novac... odakle vam? To što visite u biblioteci Renesanse Vektor nije mnogo unosno."

Džoni podiže obrvu. "Živim od malog... nasledstva."

"Nadam se da nije suviše malo. Želim da budem plaćena."

"Biće dovoljno za nas, M. Lamija. Jeste li otkrili bilo šta značajno?"

Slegnuh ramenima. "Recite mi šta radite u biblioteci."

"Da li to može pomoći?"

"Jah, moglo bi."

On me čudno pogleda. Od nečega u njegovim očima zaklecala su mi kolena. "Podsećate me na nekoga", reče on tiho.

"O?" Da je to rekao bilo ko drugi, naterao bi me da se pokupim i odem. "Na koga?" upitah ja.

"Na... ženu koju sam nekada poznavao. Davno." On pređe prstima preko čela kao da je odjednom osetio umor ili vrtoglavicu.

"Kako se zvala?"

"Fani." Tu reč je gotovo prošaputao.

Znala sam o kome govori. Džon Kits je imao verenicu po imenu Fani. Njihova ljubav bila je niz romantičnih osujećenosti, koje pesnika umalo nisu oterale u ludilo. Na samrti u Italiji, sam, izuzev jednog saputnika, napušten od svojih prijatelja i ljubavnice, Kits je zatražio da se neotvorena pisma od Fani i uvojak njene kose sahrane s njim.

Nisam znala ni da je postojao Džon Kits, pre nedelju dana; sva ta sranja dobila sam kada sam pristupila komlogu. Rekoh: "Dobro, šta radite u biblioteci?"

"Istražujem jednu pesmu. Tragam za delovima originala."

"Nešto od Kitsa?"

"Da."

"Zar nije lakše pronaći pristup u nju?"

"Naravno. Ali meni je važno da vidim original... da ga dodirnem."

Razmislih o tome. "O čemu govori ta pesma?"

On se osmehnu... ili bar to učiniše njegove usne. Oči boje lešnika i dalje su izgledale zabrinuto. "Zove se Hiperion. Teško je opisati o čemu govori. Umetnički promašaj, rekao bih. Kits je nikada nije završio."

Odgurnuh svoj tanjir u stranu i srknuh topao čaj. "Kažete da je Kits nikada nije završio. Zar time ne mislite da je vi nikada niste završili?"

Šok na njegovom licu morao je biti pravi... ukoliko Al nisu vešti glumci. Koliko sam znala, možda su i bili. "Blagi Bože", reče on, "ja nisam Džon Kits. To što imam ličnost zasnovanu na obnovljenom šablonu čini me Kitsom isto toliko koliko i ime Lamija vas čini monstroom. *U grčkoj i rimskoj mitologiji, lamia, vrsta ljudožderskog čudovišta sa glavom i grudima žene, i telom zmije; po predanju, mami sebi decu kako bi im sisala krv; prema tome: vampirica, ženski demon, čarobnica.* - Prim. prev. Bilo je milion raznih uticaja koji su me odvojili od tog jasnog, tužnog genija."

"Rekli ste da vas podsećam na Fani."

"Odjek jednog sna. I manje. Uzimali ste RNA lekove za učenje, zar ne?"

"Da."

"Slično je tome. Sećanja koja izgledaju... šuplja."

Ljudski konobar donese kolačiće sreće.

"Da li vas iole zanima da posetite pravi Hiperion?" upitah ja.

"Šta je to?"

"Jedan svet u Zabačenosti. Mislim, negde iza Parvatija."

Džoni je izgledao zbunjen. Razlomio je kolačić sreće, ali još nije pročitao kakva ga sreća očekuje.

"Mislim da su ga zvali Svet Pesnika", rekoh. "Čak ima i grad nazvan po vama... po Kitsu."

Mladić odmahnu glavom. "Žao mi je, nisam ni čuo za to mesto."

"Kako je to moguće? Zar AI ne znaju sve?"

Smeh mu je bio kratak i oštar. "Ovaj ovde zna vrlo malo." On pročitao svoju sudbinu: ČUVAJ SE NAGLIH IMPULSA.

Prekrstih ruke. "Znate, izuzev onog mađioničarskog trika sa holoom upravnika banke, nemam nikakav dokaz da ste ono što tvrdite da jeste."

"Dajte mi ruku."

"Ruku?"

"Da. Bilo koju. Hvala."

Obema svojim šakama Džoni uze moju desnu. Prsti su mu bili duži od mojih. Moji su bili snažniji.

"Zatvorite oči", reče on.

Učinih to. Nije bilo nikakvog prelaza: u jednom trenutku sedela sam u 'Plavom lotusu', u ulici Crvenog Zmaja, a već sledećeg... nigde. Negde. Hitala sam sivoplavom datum-ravni, jurila hromnožutim autoputevima informacija, prolazila kroz, iznad i ispod velikih gradova uskladištenih podataka, crvenih oblakodera ulivenih u crni sigurnosni led, jednostavnih entiteta kao što su lični računi ili fajlovi korporacija, blistavih poput gorućih rafinerija u noći. Iznad svega toga, odmah van vidokruga, kao da se nalaze u izvitoperenom svemiru, visile su gigantske težine AI-ova i njihova najjednostavnija komunikacija pulsirala je poput silovitih ljubičastih toplotnih munja duž beskrajnih horizonata. Negde u daljini, gotovo izgubljene u

lavirintu trodimenzionalnog neona koji je razdvajao jedan sićušni sekund od luka u neverovatnoj datasferi jednog malog sveta, osetila sam pre nego videla te blage oči boje lešnika, koje su me čekale.

Džoni mi pusti ruku. On razlomi moj kolačić sreće. Na ceduljici je pisalo: MUDRO ULAŽITE U NOVE PODUHVATE.

"Isuse", šapnuh ja. BB me je već ranije vodio na let po datum-ravni, ali bez priključka to iskustvo je bilo samo senka ovoga. Bilo je to poput razlike između crno-belog holoa vatrometa i direktnog prisustva. "Kako ste to izveli?"

"Hoće li sutra u slučaju biti ikakvog napretka?"

Uspela sam da se povratim. "Sutra", rekoh ja, "nameravam da ga razrešim."

Pa, možda ne baš da ga razrešim, ali makar da pokrenem stvari. Poslednji podatak na Džonijevom kreditnom računu poticao je iz bara na Renesansi V. Proverila sam to još prvog dana, naravno, razgovarala sam sa nekoliko redovnih posetilaca pošto nije postojao čovek-barmen, ali niko se nije sećao Džonija. Dolazila sam dvaput, bez mnogo više sreće. Ali trećeg dana vratila sam se s namerom da ostanem sve dok se nešto ne dogodi.

Bar naravno nije bio u klasi onog mesta u drvetu i mesingu koje smo Džoni i ja posetili na TC2. Ovo mesto bilo je zavučeno, na drugom spratu oronule zgrade, u zapuštenom kraju, dva bloka od biblioteke Renesanse, gde je Džoni provodio dane. To nije bilo mesto na kom bi se on zaustavio na putu ka trgu sa dalekobacačima, već prosto mesto na kom bi završio kada bi sreo nekoga u biblioteci ili blizu nje - nekoga ko bi hteo privatni razgovor s njim.

Bila sam tamo već šest sati i bilo mi je više nego dosta slanog kikirikija i piva bez pene, kada je unutra ušao neki stari skitnica. Pretpostavljala sam da je redovni posetilac zbog toga što nije zastao na vratima ili pogledao okolo, već je krenuo pravo ka stočiću pozadi i poručio viski još pre nego što je mehanički poslužitelj stigao da se sasvim zaustavi. Kada sam sela za njegov sto, shvatila sam da nije toliko skitnica koliko jedan od onih umornih muškaraca, i žena, koje sam viđala u prodavnicama starudija i kraj uličnih kioska u tom kraju.

On začkilji u mene poraženim očima.

"Smem li da sednem?"

"Zavisi, sestro. Šta prodaješ?"

"Kupujem." Sela sam, stavila svoju kriglu s pivom na sto i doturila mu ravnu Džonijevu fotografiju, snimljenu dok je ulazio u kabinu dalekobacača na TC2. "Si video ovog tipa?"

Starac baci pogled na fotku i ponovo posveti punu pažnju viskiju. "Možda."

Mahnuh mehaničkom da donese još jednu turu. "Ako si ga video, onda je ovo tvoj srećan dan."

Starac frknu i protrlja čekinje na licu. "Ako je tako, onda će to biti prvi put za jebeno dugo vreme." On se zagleda u mene. "Koliko? I za šta?"

"Za informaciju. A koliko, zavisi od informacije. Jesi li ga video?" Izvadih crnoberzijansku novčanicu od pedeset maraka iz džepa tunike.

"Jah."

Novčanica se spusti na sto, ali ostade u mojoj ruci. "Kada?"

"Prošlog utorka. U utorak ujutro."

To je bio odgovarajući dan. Doturih mu pedeset maraka i izvadih novu novčanicu. "Je li bio sam?"

Starac se obliznu. "Da razmislim. Mislim da ne... ne, bio je tamo." On pokaza ka stolu u zadnjem delu. "Još dva tipa bila su sa njim. Jedan od njih... pa, zbog toga sam i upamtio."

"Šta to?"

Starac protrlja kažiprst i palac gestom starim koliko i pohlepa.

"Reci mi za dva muškarca", navlačila sam ga.

"Mlađi tip... tvoj tip... bio je sa jednim od njih, znaš, od onih frikova prirode, sa ogrtačima. Stalno možeš da ih vidiš na HTV-u. Njih i njihovo proketo drveće."

Drveće? "Templar?" rekoh, zapanjena. Šta bi jedan templar imao da traži u baru na Renesansi V? Ako je hteo da smakne Džonija, zašto je nosio ogrtač? To bi bilo kao kada bi ubica krenuo da obavi posao obučen kao klovn.

"Jah. Templar. Smeđi ogrtač i onako, orijentalno lice."

"Muškarac?"

"Jah, kao što sam rekao."

"Možeš li detaljnije da ga opišeš?"

"Jok, templar k'o svaki templar. Visoki gad. Nisam mogao baš dobro da mu vidim facu."

"Šta je s onim drugim?"

Starac slegnu ramenima. Izvadih još jednu novčanicu, pa obe spustih kraj svoje krigele.

"Jesu li ušli zajedno?" podstakoh ga. "Sva trojica?"

"Ne znam... ne mogu... Ne, čekaj. Prvo su ušli tvoj tip i templar. Sećam se da sam vid'o ogrtač pre nego što je onaj drugi tip seo."

"Opiši drugog muškarca."

Starac mahnu mehaničkom i poruči treće piće. Upotrebila sam svoju karticu i poslužitelj kliznu od nas na bučnim odbojnicima.

"Kao ti", reče on. "Tako, kao ti."

"Nizak?" rekoh ja. "Jake ruke i noge? Lusijanac?"

"Jah. Valjda. Nikad nisam bio tamo."

"Šta još?"

"Bez kose", reče starac. "Samo, kako ono beše, što je nosila moja sestričina. Repić."

"Perčin", rekoh ja.

"Jah. Šta god." On posegnu za novčanicama.

"Još par pitanja. Jesu li se svađali?"

"Jok. Mislim da nisu. Tiho su pričali. U to doba dana ovo mesto je prilično prazno."

"Koje je bilo doba dana?"

"Jutro. Oko deset."

To se slagalo sa šifrom kreditnog računa.

"Jesi li čuo išta od razgovora?"

"A-a."

"Ko je najviše pričao?"

Starac otpi i nabra čelo, razmišljajući. "Prvo onaj templar. Tvoj tip kao da je odgovarao na pitanja. Jednom, kad sam pogledao, izgledao je iznenađen."

"Šokiran?"

"A-a, samo iznenađen. Kao da je tip u ogrtaču rekao nešto što on nije očekivao."

"Rekao si da je prvo najviše pričao templar. Ko je pričao posle toga? Moj tip?"

"A-a, onaj sa repićem. Onda su otišli."

"Sva trojica?"

"Jok. Tvoj tip i repić."

"Templar je ostao?"

"Jah. Valjda. Mislim. Otišao sam u klonju. Kad sam se vratio, mislim da nije bio tu."

"Gde su otišla ona dvojica?"

"Prokletstvo, ne znam. Nisam mnogo obraćao pažnju. Došao sam na piće a ne da se igram špijuna!"

Klimnuh glavom. Mehanički se ponovo dokotrlja, ali ja mu mahnuh da ode. Starac se namršti u njegova leđa.

"Znači, nisu se svađali dok su odlazili? Nije bilo nikakvog znaka neslaganja, ili da jedan primorava drugog da ode?"

"Ko?"

"Moj tip i perčin."

"A-a. Sranje. Ne znam." On spusti pogled na novčanice u svojoj prljavoj ruci i na viski u izlogu mehaničkog, shvativši, možda, da od mene neće dobiti više ni od jednog, ni od drugog. "Zašto te uopšte zanima to sranje?"

"Tražim tog tipa", rekoh ja. Pogledah okolo po baru. Dvadesetak mušterija sedelo je za stolovima. Većina je izgledala kao da su redovni gosti iz komšiluka. "Ima li tamo nekoga ko je još mogao da ih vidi? Ili možeš da se setiš još nekoga ko je bio tu?"

"A-a", reče on tupo. Shvatih da su starčeve oči boje baš kao i viski koji je pio.

Ustadoh i spustih poslednju novčanicu od dvadeset maraka. "Hvala, druškane."

"U svako doba, sestro."

Mehanički se zakotrljao ka njemu još pre nego što sam stigla do vrata.

Vratila sam se do biblioteke, zastala nakratko na užurbanom trgu sa dalekobacačima i zadržala se tu oko minut. Dosadašnji scenario: Džoni je sreo templara, ili mu je ovaj prišao, bilo u biblioteci bilo

napolju, kada je stigao sredinom jutra. Otišli su negde na privatni razgovor, u bar, a onda je nešto što je templar rekao iznenadilo Džonija. Čovek sa perčinom - moguće Lusijanac - pojavio se i preuzeo konverzaciju. Džoni i Perčin otišli su zajedno. Nešto posle toga Džoni je dalekobacačem prešao na TC2, a onda odatle upotrebio dalekobacač sa još jednom osobom - moguće sa Perčinom, ili templarom - do Madhije, gde je neko pokušao da ga ubije. Gde ga jeste ubio.

Suviše rupa. Suviše 'nekoga'. Ne baš mnogo da opravda celodnevni rad.

Razmišljala sam da li da se 'bacim natrag do Lususa, kada mi je komlog zacvrkutao na ograničenoj komunikacionoj frekvenciji koju sam dala Džoniju.

Glas mu je bio hrapav. "M. Lamija. Dođite brzo, molim vas. Mislim da su upravo ponovo pokušali. Da me ubiju." Uslediše koordinate Istočne Bergsonove košnice.

Potrčah ka dalekobacaču.

Vrata Džonijeve ćelije bila su odškrinuta. U hodniku nije bilo nikoga, a iz stana se nije čuo nikakav zvuk. Šta god da se desilo, vlasti još nisu stigle.

Izvukla sam tatin automatski pištolj iz džepa mantila, ubacila metak u cev i uključila laserski zrak za ciljanje, sve u jednom pokretu.

Ušla sam pognuta, s obema rukama ispruženim, dok je crvena tačka klizila po tamnim zidovima, jeftinoj grafici na suprotnom zidu i tamnijem hodniku koji je vodio u ćeliju. Predvorje je bilo prazno. Dnevna soba i medijska jama bile su prazne.

Džoni je ležao na podu spavaće sobe, glave oslonjene o krevet. Krv je natopila čaršav. Pokušao je da se uspravi, a onda pao natrag. Klizna vrata iza njega bila su otvorena i memljivi industrijski vetar duvao je unutra iz otvorenog tržnog centra.

Pregledala sam jedini plakar, kratki hodnik, kuhinjsku nišu i vratila se da izađem na balkon. Pogled na deset ili dvadeset kilometara Tržnice Rova bio je spektakularan sa isturenog mesta dvestotinjak metara uz zakrivljeni zid košnice. Krov košnice bio je tamna masa

podupirača još stotinjak metara iznad. Hiljade lampi, komercijalnih holova i neonskih znakova sijalo sa tržnice, pridružujući se u udaljenoj izmaglici bleštavoj, pulsirajućoj električnoj mrlji.

Bilo je više stotina sličnih balkona na ovom zidu košnice, i svi su bili pusti. Najbliži je bio udaljen dvadeset metara. Bili su od onih koje agenti za iznajmljivanje vole da ističu kao povoljnost - sam Bog zna da je Džoni verovatno dobro platio za dodatnu spoljnu sobu - ali balkoni su bili potpuno nepraktični zbog snažnih vetrova koji su duvali ka ventilatorima i nosili uobičajenu prašinu i otpatke, kao i večiti miris košnice, miris ulja i ozona.

Stavim pištolj u džep i vratih se da pogledam Džonija.

Posekotina mu se pružala od linije kose do obrve, površinska ali sa obilnim krvarenjem. Sedeo je kada sam se vratila iz kupatila sa sterilnom suvom gazom i pritisla mu je o posekotinu. "Šta se desilo?"

"Dva muškarca... čekala su u spavaćoj sobi kada sam ušao. Zaobišli su alarme na vratima balkona."

"Zaslužili ste povraćaj poreza na bezbednost", rekoh ja. "Šta se onda desilo?"

"Gušali smo se. Kao da su hteli da me odvuku ka vratima. Jedan od njih imao je ubrizgivač, ali ja sam mu ga izbio iz ruke."

"Zbog čega su otišli?"

"Aktivirao sam kućne alarme."

"Ali ne i bezbednost košnice?"

"Ne. Nisam hteo da se i oni umešaju."

"Ko vas je udario?"

Džoni se snebivljivo osmehnu. "Ja. Oni su me pustili, a ja sam jurnuo za njima. Uspeo sam da se spotaknem i padnem na noćni stočić."

"Ni sa njihove ni sa vaše strane nije to bila naročito graciozna tuča", rekoh ja. Uključila sam lampu i pregledala tepih; pronašla sam ampulu koja se otkotrljala pod krevet.

Džoni je pogleda kao da držim poskoka.

"Šta mislite da je ovo?" rekoh. "Opet SIDA II?"

On odmahnu glavom.

"Znam jedno mesto gde možemo to da analiziramo", rekoh. "Ja pretpostavljam da je u pitanju samo hipnotičko punjenje. Hteli su

samo da krenete s njima... ne da vas ubiju."

Džoni skloni glavu i iskrivi lice. Krv mu je još tekla. "Zašto bi iko želeo da otme jednog kibrida?"

"To vi recite meni. Počinjem da mislim da je takozvano ubistvo bilo samo neuspeli pokušaj otmice."

Džoni ponovo odmahnu glavom.

Rekoh: "Da li je jedan od muškaraca imao perčin?"

"Ne znam. Imali su kape i osmotske maske."

"Da li je jedan bio dovoljno visok da bude templar, ili dovoljno jak da bude Lusijanac?"

"Templar?" Džoni je bio iznenađen. "Ne. Jedan je bio prosečne visine za Mrežu. Onaj sa ampulom mogao je da bude Lusijanac. Bio je dovoljno jak."

"Znači, vi ste se golim rukama suprotstavili lusijanskom siledžiji. Imate li neke bioprocesore ili pomoćne implante za koje ja ne znam?"

"Ne. Prosto sam se razbesneo."

Pomogoh mu da ustane. "Znači, Al mogu da se naljute?"

"Ja mogu."

"Hajdemo", rekoh, "znam jednu automatsku medicinsku kliniku sa popustom. Onda ćete neko vreme da provedete kod mene."

"Kod vas? Zašto?"

"Zato što ste uznapredovali od obične potrebe za detektivom", rekoh ja. "Sada vam treba telohranitelj."

Moja ćelija nije bila registrovana u zonskoj shemi košnice kao stan: preuzela sam renovirani skladišni prostor od jednog prijatelja, koji je došao u sukob sa zelenašima. Moj prijatelj je u poznim godinama odlučio da se iseli u jednu od kolonija u Zabačenosti i dobila sam to mesto povoljno a samo jednu kliku udaljeno od moje kancelarije. Okruženje je bilo malo grubo i ponekad je buka sa utovarnih dokova mogla da zagluši razgovor, ali zato sam imala deset puta veći prostor od normalne ćelije i mogla sam kod kuće da koristim svoje tegove i opremu za vežbanje.

Džoni je izgledao iskreno zainteresovan za moj stan i morala sam da šutnem samu sebe zato što mi je zbog toga bilo milo. Sledeći put,

ko zna, možda ću staviti i karmin i rumenilo zbog ovog kibrida.

"Dobro, zbog čega živite na Lususu?" upitah ga. "Za većinu ljudi sa drugih svetova gravitacija je bolna, a okolina monotona. Osim toga, materijal za vaše istraživanje nalazi se na Renesansi V. Zašto ovde?"

Zatekla sam sebe kako veoma pažljivo ga posmatram i slušam dok on odgovara. Kosa mu je na temenu bila prava, sa razdeljkom na sredini, i padala mu je u ridkastosmeđim uvojcima na okovratnik. Imao je naviku da oslanja obraz o pesnicu dok priča. Shvatila sam da je njegov dijalekt zapravo nedijalekt nekoga ko je savršeno naučio novi jezik, ali bez prečica za lenštine, koje koristi neko kome je taj jezik maternji. A ispod toga nalazila se naznaka veselog napeva koja me je podsetila na gornji ton jednog mog poznanika, provalnika, odraslog na Askvitu, mirnom, zabačenom svetu Mreže, koji su u prvoj ekspanziji naselili imigranti sa onoga što su nekada bila Britanska ostrva.

"Živeo sam na mnogim svetovima", reče on. "Moja svrha je da posmatram."

"Kao pesnik?"

On odmahnu glavom, trže se i obazrivo dodirnu kopče. "Ne. Ja nisam pesnik. On je to bio."

Uprkos okolnostima, u Džoniju je bilo energije i vitalnosti koje sam pronašla u premalo muškaraca. Bilo je to teško opisati, ali viđala sam kako se čitave sobe pune važnih ličnosti preuređuju tako da orbitiraju oko ličnosti poput njegove. Nije u pitanju bila samo njegova ćutljivost i senzitivnost, već snaga snaga koja je izbijala čak i pri pukom posmatranju.

"Zašto vi živite ovde?" upita on.

"Ovde sam rođena."

"Da, ali detinjstvo ste proveli na Tau Ceti Centru. Otac vam je bio senator."

Ne rekoh ništa.

"Mnogi su od vas očekivali da se bavite politikom", reče on. "Da li vas je od toga odvratio očevo samoubistvo?"

"Nije to bilo samoubistvo", rekoh ja.

"Nije?"

"Svi izveštaji u vestima i istraga tvrdili su da jeste", rekoh ja bezbojno, "ali nisu bili u pravu. Moj otac nikada ne bi oduzeo sebi život."

"Znači, ubistvo."

"Da."

"Uprkos činjenici da nije postojao motiv, niti bilo šta što bi ukazivalo na počinioca?"

"Da."

"Shvatam", reče Džoni. Žuti sjaj lampi na utovarnom doku dopirao je kroz prašnjave prozore, i kosa mu je od njega blistala kao novi bakar. "Volite li detektivski posao?"

"Kada ga dobro obavljam", rekoh ja. "Jeste li gladni?"

"Ne."

"Onda da malo odspavamo. Možete uzeti kauč."

"Obavljate li ga često dobro?" reče on. "Detektivski posao?"

"Videćemo sutra."

Ujutro je Džoni prešao dalekobacačem na Renesansu Vektor u otprilike uobičajeno vreme, sačekao nakratko na trgu, a onda se 'bacio do Muzeja starih naseljenika na Sol Drakoni Septemu. Odatle je skočio do glavnog terminala na Nordholmu, a onda se 'bacio do templarskog sveta po imenu Božji Gaj.

Unapred smo isplanirali vreme i ja sam ga čekala na Renesansi V, povučena u senke kolonade.

Čovek sa perčinom izašao je treći posle Džonija. Nije bilo nikakve sumnje da je reč o Lusijancu - s onim bledilom košnice, telesnom i mišićnom masom i arogantnim hodom, mogao je da bude moj davno nestali brat.

Nije ni pogledao Džonija, ali videla sam da se iznenadio kada je kibrid krenuo oko portala za odlazak. Ostala sam skrivena i samo sam na trenutak videla njegovu karticu, ali mogla sam da se opkladim u bilo šta da je reč o tragaču.

Perčin je bio obazriv u Muzeju starih naseljenika i držao je Džonija na oku, ali je isto tako proverao sebi leđa. Ja sam nosila meditacioni džemper zen-gnostika, izolacioni vizir i sve ostalo, i nisam ni pogledala ka njima dok sam išla ka muzejskom portalu za

odlazak i 'bacila se pravo na Božji Gaj.

Osećala sam se čudno zbog toga što sam ostavila Džonija samog u muzeju i na nordholmskom terminalu, ali oba mesta su bila javna i bio je to proračunati rizik.

Džoni je izašao kroz dolazni portal Drvosveta tačno na vreme, i kupio kartu za obilazak. Njegov pratilac morao je da požuri kako bi ga stigao, otkrivši se kada je pojurio da se ukrca na letača za razgledanje pre nego što je ovaj krenuo. Ja sam se već smestila na zadnje sedište gornje palube, a Džoni je pronašao mesto u prednjem delu, baš kao što smo planirali. Sada sam nosila običnu turističku odeću i moj imažer bio je jedan od mnoštva uključenih kada je Perčin požurio da zauzme mesto tri reda iza Džonija.

Obilazak Drvosveta uvek je zabavan - tata me je prvi put odveo tamo kada sam imala samo tri standardne godine - ali ovaj put, dok se letač kretao iznad grana velikih poput autostrada i kružio na sve većoj visini oko debla veličine Mons Olimpusa, zatekla sam sebe kako na prizor templara sa kapuljačama reagujem gotovo sa strepnjom.

Džoni i ja smo razmotrili razne pametne i beskrajno suptilne načine da se Perčin prati ako se bude pojavio, da se prati sve do njegovog legla i da se provedu nedelje, ako je to potrebno, kako bi se raskrinkala njegova igra. Na kraju sam se odlučila za pristup koji nije bio tako suptilan.

Letač za razgledanje ostavio nas je kod Mjurovog muzeja i ljudi su mileli po trgu, u nedoumici da li da potroše deset maraka za kartu i obrazuju se, ili da odu pravo u najbližu prodavnicu suvenira, kada sam ja prišla Perčinu, zgrabila ga za mišicu i rekla konverzacionim tonom: "Zdravo. Imaš li išta protiv da mi kažeš koji moj to hoćeš od mog klijenta?"

Postoji stari stereotip koji veli da su Lusijanci suptilni koliko i pumpa za želudac, a otprilike upola toliko prijatni. Ako sam ja doprinela da se prvi deo toga potvrdi, Perčin se svojski potrudio da podrži drugu predrasudu.

Bio je brz. Iako mu je moj na izgled nehajni zahvat paralisao mišiće desne ruke, nož u njegovoj levoj ruci suknuo je naviše i u krug za manje od sekunde.

Bacih se udesno i nož zaseče vazduh nekoliko centimetara od mog obraza, udarih o pločnik i otkotrljah se sa nervnim ošamućivačem u ruci, da bih se uspravila na jednom kolenu, spremna za ono što mi je pretilo.

Nije mi pretilo ništa. Perčin je trčao. Dalje od mene. Dalje od Džonija. Razgrtao je turiste, izbegavao ih, približavao se ulazu u muzej.

Vratih ošamućivač u traku oko ručnog zgloba i dadoh se i sama u trk. Ošamućivači su sjajni za male udaljenosti - njima je lako naciljati koliko i sačmaricom, samo što nemaju opasan učinak raspršivanja na nedužne posmatrače - ali ne vrede ništa na više od osam ili deset metara. Sa punim rasipanjem, mogla sam polovini turista na trgu da priredim jaku glavobolju, ali Perčin je bio već predaleko da bih ga oborila. Potrčala sam za njim.

Džoni je trčao ka meni. Mahnuh mu da se vrati. "Moj stan!" viknuh. "Zaključajte brave!"

Perčin stiže do ulaza u muzej i osvrnu se ka meni; nož mu je i dalje bio u ruci.

Jurnuh ka njemu, osetivši nešto nalik na radost zbog pomisli na sledećih nekoliko minuta.

Perčin se obrnu u mestu i razbaca turiste unaokolo kako bi ušao kroz vrata. Pratila sam ga.

Tek kada sam stigla do utihnule unutrašnjosti velikog hola i videla ga kako se probija ka vrhu prepunog eskalatora koji je vodio do mezanina za ekskurzije, shvatila sam kuda je pošao.

Otac me je vodio na templarsku ekskurziju kada sam imala tri godine. Portali dalekobacača bili su neprestano otvoreni; trebalo je oko tri sata da se obiđe svih trideset svetova gde su templarski ekolozi sačuvali ponešto od prirode što bi, po njima, učinilo Mjura zadovoljnim. Nisam se dobro sećala, ali mislila sam da su puteljci bili petljaste staze sa portalima smeštenim relativno blizu, zbog lakšeg tranzita templarskih vodiča i ljudi iz održavanja.

Sranje.

Uniformisani stražar blizu portala za obilazak vide gužvu dok se Perčin probijao i istupi da presretne grubog uljeza. Čak i sa petnaest metara, mogla sam da vidim šok i nevericu na licu strogog stražara

dok se teturao unazad, sa drškom Perčinovog dugog noža koja mu je štrčala iz grudi.

Stari stražar, verovatno penzionisani lokalni policajac, spusti pogled, dodirnu obazrivo koštanu dršku kao da je neki trik, pa pade licem na pločice mezanina. Turisti zavrištaše. Neko pozva medicinara. Videh kako Perčin gura templarskog vodiča u stranu i baca se kroz svetlucavi portal.

Ovo nije išlo kao što sam planirala.

Obrnuh se ka portalu ne usporavajući.

Prođoh i umalo se ne okliznuh na klizavoj travi padine. Iznad nas nebo žuto kao limun. Tropski mirisi. Videh zaprepašćena lica okrenuta meni. Na pola puta do drugog dalekobacača, Perčin preseče kroz složene cvetne aleje i šutnu u stranu ukrasni bonsai. Prepoznah svet Fudži i jurnuh nizbrdo, pa se ponovo uzverah uzbrdo, kroz aleje, prateći trag uništenja koji je Perčin ostavljao za sobom. "Zaustavite tog čoveka!" vrisnuh, shvativši odmah koliko je to blesavo zazvučalo. Niko nije ni mrdnuo, osim jednog japanskog turista koji je podigao imažer i snimio tu sekvencu.

Perčin se osvrnu, progura se kroz grupu koja je blenula i kroči kroz portal dalekobacača.

Imala sam ošamućivač u ruci, pa zamahnuh njime ka gomili. "Natrag! Natrag!" Oni žurno napraviše mesta.

Prođoh oprezno, sa podignutim ošamućivačem. Perčin više nije imao nož, ali ko zna kakve još igračke nosi.

Blistava svetlost na vodi. Siloviti talasi Mare Infinitusa. Staza je bila uski drveni nogostup deset metara iznad potpornih plovaka. Vodila je u daljinu, krivudajući iznad koralnog grebena iz bajke i žute ostrvske trave, pre nego što se vraćala natrag; drugi uski nogostup vodio je kao prečica do portala na kraju staze. Perčin se popeo uz kapiju sa znakom ZABRANJEN PRISTUP i bio je već na pola nogostupa.

Pretrčah deset koraka do ruba platforme, prebacih na uski snop i zadržah ošamućivač na punom autonapajanju, zanjihavši nevidljivi snop napred-nazad kao da ciljам baštenskim crevom.

Perčin kao da se zateturao u pola koraka, ali je uspeo da pređe poslednjih deset metara do portala i da se baci kroz njega. Opsovah

i uzverah se uz kapiju, ignorišući viku templarskog vodiča iza sebe. Začas opazih znak koji je podećao turiste da uključe termalnu opremu, a onda prođoh kroz portal, jedva osetivši bockanje kao pod tušem zbog prolaska kroz dalekobacački zastor.

Mećava je urlala i šibala o lučno zaštitno polje koje je turističku stazu pretvaralo u tunel kroz žestoku belinu. Sol Drakoni Septem - severne oblasti, gde su templari koji su lobirali u Svestvari zaustavili kolonijalni projekt zagrevanja kako bi sačuvali arktičke utvare. Mogla sam da osetim na ramenima gravitaciju od 1,7 standarda, kao stremen moje mašine za vežbanje. Šteta što je Perčin takođe bio Lusijanac; da je fizički bio po standardu Mreže, ne bi bilo nikakvog takmičenja ukoliko bih ga uhvatila ovde. Sada ćemo videti ko je u boljoj formi.

Perčin je prevalio pedeset metara niz stazu i osvrtao se. Drugi dalekobacač bio je negde u blizini, ali sve izvan staze je, zbog mećave, bilo nevidljivo i nedostupno. Potrčah za njim ravnomernim ritmom. Zbog gravitacije, ovo je bila najkraća staza templarske ekskurzije i vraćala se posle samo stotinak metara. Mogla sam da čujem Perčinovo dahtanje dok sam mu se približavala. Lako sam trčala; nije postojao nikakav način da me preduhitri do sledećeg dalekobacača. Na stazi nisam videla nijednog turistu, a do sada se niko nije dao u poteru. Pomislih da ovo nije loše mesto za njegovo ispitivanje.

Perčinu je nedostajalo trideset metara do izlaznog portala kada se okrenuo, kleknuo na jedno koleno i uperio energetski pištolj. Prvi hitac bio je prekratak, moguće zbog neuobičajene težine oružja u gravitacionom polju Sol Drakonija, ali bio je dovoljno blizu da ostavi sprženu zaseklinu puteljka pretvorenog u šljaku i istopljenog večitog leda na samo metar od mene. On ponovo nacilja.

Prođoh kroz zaštitno polje probivši se ramenom kroz elastični otpornik i zateturavši se u nanose koji su mi dopirali iznad struka. Hladan vazduh oprlji mi pluća a sneg nošen vetrom za nekoliko sekundi mi se nataloži na licu i golim mišicama. Mogla sam da vidim kako me Perčin traži unutar osvetljene staze, ali sumrak mećave išao mi je u prilog, i ja se sada bacih kroz nanose prema njemu.

Perčin provuče glavu, ramena i desnu ruku kroz zid polja,

začkiljivši u baraži ledenih čestica, koja mu za tren obloži obraze i čelo. Njegov drugi hitac ode visoko - osetih toplotu zraka dok je prolazio iznad mene. Sada sam bila na deset metara od njega; podesih ošamućivač na najšire rasipanje i poslah mlaz ka njemu ne podigavši lice iz nanosa snega u koji sam se bacila.

Perčin ispusti energetski pištolj u sneg i pade natrag kroz zaštitno polje.

Vrisnuh trijumfalno i vrisak mi se izgubi u urliku vetra, pa se zateturah ka zidu polja. Šake i stopala sada su mi bili daleki, izvan bola ili hladnoće. Uši i obrazi su mi goreli. Odstranih iz glave pomisao na promrzline i bacih se u polje.

Bilo je to polje treće klase, sačinjeno tako da napolju zadrži elemente i sve ostalo tako ogromno poput arktičkih utvara, ali i da dopusti ponekom zabludalom turisti ili uposlenom templaru da ponovo uđe na stazu; onako oslabljena hladnoćom jedan trenutak upirala sam o njega kao muva o plastiku, dok su mi se noge klizale po snegu i ledu. Konačno se bacih napred, dočekavši se teško i nespretno, povlačeći noge za sobom.

Iznenadna toplota staze natera me da počnem nekontrolisano da drhtim. Krhotine susnežice popadaše s mene dok sam primoravala sebe da kleknem, a zatim i da ustanem.

Perčin je pretrčavao poslednjih pet jardi do izlaznog portala sa desnom rukom koja mu se klatila kao da je slomljena. Znala sam kako izgleda agonija nervne vatre ošamućivača i nisam mu zavidela. On se jednom osvrnu, ja potrčah za njim i on prođe.

Maui-Kovenant. Vazduh je bio tropski i mirisao je na okean i vegetaciju. Nebo je bilo plavo kao na Staroj Zemlji. Smesta videh da trag vodi do jednoga od nekoliko slobodnih pokretnih ostrva koja su templari spasli od Hegemonijinog pripitomljavanja. Bilo je to veliko ostrvo, možda pola kilometra s kraja na kraj, i sa mesta pristupnog portala na širokoj palubi, koja je okruživala glavno deblo drvojedra, mogla sam da vidim kako se nadimajuće lišće jedra puni vetrom dok lijane kormila boje indiga vijore daleko pozadi. Izlazni portal nalazio se samo petnaest metara dalje, niz stepenište, ali odmah uočih da je Perčin potrčao na drugu stranu, duž glavne staze, ka grozdu kolibica i štandova sa koncesijama blizu ruba ostrva.

Tek su ovde, na polovini staze templarske ekskurzije, dopustili da ljudske građevine pruže utočište umornim šetačima dok ovi kupuju osveženje ili suvenire za račun korist templarskog Bratstva. Stutih se niz široko stepenište dole, ka stazi, i dalje drhteći, s odećom natopljenom snegom koji se brzo topio. Zbog čega je Perčin trčao prema ljudima koji su se tamo okupili?

Videh jarke tepihe izložene za iznajmljivanje i shvatih. Hoking-prostirke bile su nezakonite na većini svetova Mreže, ali još su bile tradicija na Maui-Kovenantu zbog legende o Siri; manje od dva metra duge i metar široke, drevne igračke ležale su i čekale da ponesu turiste iznad mora i ponovo natrag, do lutajućeg ostrva. Ako Perčin stigne do jedne od njih... Dadoh se u puni sprint, stigoh Lusijanca samo nekoliko metara ispred hoking-prostirki i bacih mu se u noge neposredno ispod prevoja kolena. Otkotrljismo se ka štandovima sa koncesijama a nekolicina turista povika i razbeža se.

Otac me je naučio nešto što svako dete prenebregava, na sopstvenu štetu: veliki dobri momak uvek može da prebije malog dobrog momka. U ovom slučaju, bili smo otprilike podjednaki. Perčin se izmigolji i skoči na noge pa zauze orijentalni borilački stav, ispruženih ruku i raširenih prstiju. Sada ćemo videti ko je bolji od nas.

Perčin zadade prvi udarac, isfintiravši ubod ispruženim prstima leve ruke i uputivši kružni šut nogom naviše umesto toga. Izmakoh se, ali on me dovoljno snažno udari da mi levo rame i mišica utrnuše.

Perčin otplesa unazad. Pratila sam ga. On zamahnu desnom stisnutom pesnicom. To sam blokirala. Pokuša bridom leve šake. To sam blokirala desnom podlakticom. Perčin otplesa unazad, obrnu se i uputi mi šut levom nogom. Sagnuh se, zgrabih mu nogu dok je prolazila iznad mene i sruših ga na pesak.

Perčin skoči na noge. Oborih ga kratkim levim krošeom. On se otkotrlja i dočeka na kolena. Šutnuh ga iza levog uveta, zadržavši udarac toliko da ga ostavim u svesnom stanju.

Isuviše svesnom, shvatih sekund kasnije dok su mi njegova četiri prsta probijala gard u pokušaju uboda u srce. Umesto toga, napravio mi je modricu u sloju mišića ispod desne dojke. Tresnuh ga svom

snagom u usta i njemu prsnu krv dok se kotrljao ka rubu vode, da bi tamo ostao nepomičan. Iza nas, ljudi su trčali ka izlaznom portalu i dovikivali nekolicini drugih da zovu policiju.

Pridigoh nesuđenog Džonijevog ubicu za perčin, odvucoh ga do ivice ostrva i stadoh da mu potapam lice u vodu sve dok nije došao sebi. Onda ga prevrnuh i povucoh naviše, držeći ga za iscepanu i isflekanu košulju. Imaćemo samo minut ili dva pre nego što neko ne stigne.

Perčin je zurio u mene staklastim pogledom. Prodrmah ga jednom i nagnuh se blizu. "Slušaj, druškane", šapnuh. "Imaćemo kratak ali iskren razgovor. Poćemo od toga ko si i zbog čega gnjaviš tipa kog si pratio."

Osetila sam strujni udar pre nego što sam ugledala plavetnilo. Opsovah i pustih mu košulju. Električni nimbus kao da je istog trenu obavio čitavo Perčinovo telo. Odskočih, ali ne pre nego što mi se kosa nakostrešila na glavi a alarmi za kontrolu napona u komlogu žurno zacvrkotali. Perčin otvori usta da vrisne i ja ugledah unutra plavetnilo nalik na loše izveden specijalni holo efekat. Košulja mu zacvrča, pocrne i planu. Ispod nje, na njegovim grudima rasle su plave tačke nalik na progoreli drevni film. Tačke se proširiše, spojiše, pa ponovo proširiše. Pogledah u njegovu grudnu duplju i videh kako mu se organi tope u plavom plamenu. On ponovo vrisnu, ovaj put čujno, i ja videh kako mu zubi i oči upadaju u plavu vatru.

Načinih još jedan korak nazad.

Perčin je sada goreo i narandžastocrveni plamenovi zamenili su plavi sjaj. Njegovo meso eksplodiralo je u plamenu kao da su mu se i kosti upalile. Minut kasnije bio je samo zadimljena karikatura od ugljenisanog mesa, a telo mu je zauzelo patuljastu pozu boksera, oduvek karakterističnu za žrtve spaljivanja. Okrenuh se i prekrih usta rukama, pretražujući lica nekoliko posmatrača kako bih videla da li je iko od njih mogao to da učini. Razrogačene, uplašene oči uzvratile su mi pogledima. Daleko iznad, sive uniforme obezbeđenja izbiše iz dalekobacača.

Prokletstvo. Pogledah okolo. Gore su se nadimala drvojedra. Svetlucavi paučinasti velovi, predivni čak i na svetlu dana, uklapali su se u tropsku vegetaciju sa hiljadu nijansi. Sunce je plesalo na

plavom okeanu. Put ka oba portala bio je blokiran. Stražar bezbednosti koji je vodio grupu izvukao je oružje.

Stigoh do prve hoking-prostirke u tri koraka, pokušavajući da se setim, iz sopstvene vožnje od pre dve decenije, kako se aktiviraju niti za let. Očajnički zatapkah po šarama.

Hoking-prostirka se ukruti i podiže deset centimetara sa plaže. Sada sam mogla da čujem povike dok su se stražari bezbednosti približavali rubu gomile. Neka žena u drečavoj odeći sa Renesanse Minor pokaza ka meni. Skočih sa hoking-prostirke, prikupih ostalih sedam prostirki i vratih se na svoju. Jedva u stanju da pronađem šare za let ispod gomile tepiha, zatreskah po kontrolama za kretanje napred sve dok prostirka nije s trzajem poletela, umalo me ne oborivši pri uspinjanju.

Kada sam se vinula na trideset metara visine i stigla pedeset metara daleko od ostrva, pobacala sam ostale prostirke u more i zaokrenula da vidim šta se dešava na plaži. Nekoliko sivih uniformi bilo je pogrbljeno iznad spaljenih ostataka. Jedna je uperila srebrni štap ka meni.

Lagane iglice bola projuriše mi rukom, ramenima i vratom. Očni kapci mi se spustiše i umalo ne skliznuh na desnu stranu sa prostirke. Ščepah suprotnu stranu levom rukom, klonuh napred i kucnuh po drevnoj šari odrvenelim prstima. Dok sam se ponovo uspinjala, pipala sam po desnom rukavu, u potrazi za sopstvenim ošamućivačem. Traka oko ručnog zgloba bila je prazna.

Minut kasnije uspravih se i stresoh sa sebe najveći deo omamljenosti, iako su me prsti i dalje pekli a glava žestoko bolela. Pokretno ostrvo ostalo je daleko pozadi, i sa svakim sekundom sve je više čililo. Pre jednog veka ostrvo bi vukle grupe delfina donete ovamo za vreme Hedžire, ali Hegemonijin program pacifikacije za vreme Sirine pobune pobio je većinu morskih sisara i ostrva su sada lutala ravnodušno, noseći svoj teret turista iz Mreže i vlasnika letovališta.

Potražih na horizontu drugo ostrvo, ili naznaku jedne od retkih kopnenih masa. Ništa. Ili, bolje, plavo nebo, beskrajni okean i blagi potezi četkice koji su naslikali oblake daleko na zapadu. Ili je to bilo istočno?

Izvukoh komlog iz kopče na pojasu i ukucah pristup opštoj datasferi, a onda prekinuh. Ako su me vlasti već jurile ovako daleko, sledeći korak biće da utvrde moj položaj i pošalju letača ili EMV bezbednosti. Nisam bila sigurna da li bi mogli da me pronađu preko komloga prilikom uključanja ili ne, ali nisam videla nikakav razlog da im u tome pomažem. Prebacih komunikacionu vezu na položaj spreman za upotrebu i ponovo pogledah oko sebe.

Dobar potez, Bron. Pičiš na dve stotine metara visine, na tri veka staroj hoking-prostirci sa ko zna koliko mnogo... ili malo! ...sati naboja u nitima za let, možda hiljadu klika, ili više od bilo kakvog kopna. I izgubljena. Sjajno. Prekrstih ruke i sedoh da razmislim.

"M. Lamija?" Džonijev tihi glas umalo me ne natera da skočim sa prostirke.

"Džoni?" Zapiljih se u komlog. Još je bio spreman za upotrebu. Indikator opšte komunikacione frekvencije nije svetleo. "Džoni, to ste vi?"

"Naravno. Mislio sam da nikada nećete uključiti komlog."

"Kako ste me pronašli? Na kojoj frekvenciji me zovete?"

"To nije važno. Kuda ste krenuli?"

Nasmejah se i rekoh mu da nemam blagog pojma. "Možete li vi da mi pomognete?"

"Sačekajte." Nastade jedva primetna pauza. "U redu, imam vas na jednom od meteoroloških satelita. Strašno primitivna stvar. Sreća što vaša hoking-prostirka ima pasivni transponder."

Zurila sam u tepih koji je bio jedina stvar između mene i dugog, glasnog pada u more. "Zar ima? Mogu li i drugi da me pronađu?"

"Mogli bi", reče Džoni, "ali ja prigušujem ovaj signal. E sad, kuda želite da odete?"

"Kući."

"Nisam siguran da je to mudro posle smrti našeg... ah... osumnjičenog."

Suzih oči, najednom podozriva. "Otkud znate za to? Ja vam nisam ništa rekla."

"Budite ozbiljni, M. Lamija. Bezbednosne frekvencije pune su toga na šest svetova. Poseduju vaš opis."

"Sranje."

"Baš tako. E sad, gde biste želeli da odete?"

"Gde ste vi?" upitah ja. "Kod mene?"

"Ne. Otišao sam odatle kada su vas pomenuli na bezbednosnim frekvencijama. Nalazim se... blizu dalekobacača."

"Tamo bi trebalo da se nalazim i ja." Ponovo pogledah unaokolo. Okeansko nebo, naznaka oblaka. Bar nema mornarice ili EMV-a.

"U redu", reče Džonijev bestelesni glas. "Postoji jedan isključeni multi-portal SILE na manje od deset klika od vašeg trenutnog položaja."

Zaklonih oči i okrenuh se za trista šezdeset stepeni. "Đavola", rekoh. "Ne znam koliko je daleko horizont na ovom svetu, ali ima najmanje četrdeset klika, a ja ne vidim baš ništa."

"Podvodna baza", reče Džoni. "Držite se, preuzimam kontrolu."

Hoking-prostirka ponovo cimnu, jednom propade, a onda poče ravnomerno da se spušta. Držala sam se obema rukama i odupirala se porivu da vrisnem.

"Podvodna", viknuh u naletu vetra, "koliko daleko?"

"Mislite, na kojoj dubini?"

"Da!"

"Na osam hvatova."

Pretvorih tu arhaičnu jedinicu u metre. Ovaj put zaista vrisnuh. "To je gotovo četrnaest metara pod vodom!"

"Šta ste inače očekivali od jedne podvodne baze?"

"Do đavola, šta treba da radim, da zadržim dah?" Okean je jurio ka meni.

"Nije neophodno", reče moj komlog. "Hoking-prostirka poseduje primitivno polje za slučaj pada. Trebalo bi da lako izdrži običnih osam hvatova. Molim vas, uhvatite se."

Uhvatih se.

Džoni me je sačekao kada sam stigla. Podvodna baza je bila tamna i vlažna usled napuštenosti; dalekobacač je bio vojnički, kakav nikada ranije nisam videla. Bilo je olakšanje kročiti na sunčevu svetlost i gradsku ulicu, gde je Džoni čekao.

Rekla sam mu šta se dogodilo sa Perčinom. Hodali smo praznim ulicama, pored starih zgrada. Nebo je bilo bledoplavo i tamnelo je

kako se bližilo veče. Nikoga nije bilo na vidiku. "Hej", rekoh ja, zaustavivši se, "gde smo to mi?" Bio je to svet neverovatno sličan Zemlji, ali nebo, gravitacija, tekstura tog mesta bila je nešto što nikada nisam osetila.

Džoni se osmehnu. "Pustiću vas da pogodite. Hajde da još malo prošetamo."

Hodali smo širokom ulicom, s naše leve strane nalazile su se ruševine. Stadoh i zagledah se. "To je Koloseum", rekoh. "Rimski Koloseum sa Stare Zemlje." Pogledah okolo po vremešnim zgradama, kaldrmisanim ulicama i drveću koje se jedva primetno njihalo na blagom lahoru. "Ovo je rekonstrukcija grada Rima sa Stare Zemlje", rekoh ja pokušavajući da potisnem zapanjenost iz glasa. "Nova Zemlja?" Smesta sam znala da nije. Bila sam bezbroj puta na Novoj Zemlji i znala da tonovi neba, mirisi i gravitacija nisu bili ovakvi.

Džoni odmahnu glavom. "Ovo se uopšte ne nalazi u Mreži."

Stadoh. "To je nemoguće." Po definiciji, svaki svet do kog se moglo stići dalekobacačem nalazio se u Mreži.

"Svejedno, nismo u Mreži."

"Gde onda?"

"Na Staroj Zemlji."

Nastavimo da hodamo. Džoni pokaza na jednu drugu ruševinu. "Forum." Spuštajući se niz dugo stepenište, on reče: "Napred se nalazi Piazza di Spagna, gde ćemo provesti noć."

"Stara Zemlja", rekoh ja, što je bio moj prvi komentar posle dvadeset minuta. "Vremensko putovanje?"

"To nije moguće, M. Lamija."

"Onda tematski park?"

Džoni se nasmeja. Bio je to prijatan smeh, nesamosvestan i lagodan. "Možda. Ne znam mu pravu svrhu ili funkciju. Ovo je... analog."

"Analog." Začkiljih u crveno sunce na zalasku, jedva vidljivo na kraju uske ulice. "Liči na holoe Stare Zemlje koje sam videla. Osećam da je stvarno iako nikada nisam bila tu."

"Veoma je precizno."

"Gde se nalazi? Mislim, kraj koje zvezde?"

"Ne znam joj broj", reče Džoni. "U Grozdu Herkula."

Uspela sam da ne ponovim ono što je rekao, ali sam stala i sela na jedan od stepenika. Sa Hokingovim pogonom čovečanstvo je istražilo, kolonizovalo i povezalo dalekobacačima svetove u rasponu od mnogo hiljada svetlosnih godina. Ali niko nije pokušao da dosegne sunca eksplozivnog Jezgra. Jedva da smo ispuzali iz kolevke jednog pramena spirale. Grozd Herkula.

"Zašto je Tehnosrž sagradila repliku Rima u Grozdu Herkula?" upitah.

Džoni sede kraj mene. Oboje pogledasmo naviše kada se uskomešano jato golubova uz zvuk eksplozije vinulo u let iznad krovova. "Ne znam, M. Lamija. Postoji mnogo toga što nisam saznao... delimično i zato što me to do sada nije zainteresovalo."

"Bron", rekoh ja.

"Izvinite?"

"Zovite me Bron."

Džoni se osmehnu i nakrivi glavu. "Hvala, Bron. Ipak, jedna stvar. Ne verujem da je ovo samo replika grada Rima. Ovo je replika čitave Stare Zemlje."

Spustih obe ruke na suncem zagrejani kamen stepenika na kom sam sedela. "Čitave Stare Zemlje? Svih njenih... kontinenata, gradova?"

"Verujem da je tako. Ja nisam napuštao Englesku i Italiju, ako se izuzme putovanje između te dve zemlje, ali verujem da je analog kompletan."

"Zašto, za ime Božje?"

Džoni polako klimnu glavom. "Moguće je da je u pitanju baš to. Zašto ne bismo ušli, pojeli nešto i još malo popričali o ovome? Možda ima neke veze sa time ko je pokušao da me ubije i zbog čega."

'Unutra' je bio stan u velikoj kući u podnožju mermernog stepeništa. Prozori su gledali na ono što je Džoni zvao 'piazza' i mogla sam da vidim kako se stepenice uzdižu sve do velike, žutosmeđe crkve, i spuštaju do trga gde je fontana u obliku čamca bacala vodu uvis, u večernjem miru. Džoni reče da je fontanu

konstruisao Bernini, ali to ime mi ništa nije značilo.

Sobe su bile male ali sa visokom tavanicom i grubim, ali detaljno izrezbarenim nameštajem iz ere koju nisam prepoznala. Nije bilo nikakvog traga elektricitetu ili modernim kućnim aparatima. Kuća nije odgovorila kada sam joj se obratila na vratima, kao ni gore, u stanu. Dok se sumrak spuštao na trg i grad s druge strane visokih prozora, jedina svetlost dopirala je od nekoliko uličnih lampi na gas ili neko još primitivnije gorivo.

"Ovo je iz prošlosti Stare Zemlje", rekoh ja, dodirnuvši debele jastuke. Podigoh glavu, iznenada shvativši. "Kits je umro u Italiji. Početkom... devetnaestog ili dvadesetog veka. Ovo je... tada."

"Da. Početkom devetnaestog veka: 1821, da budem precizan."

"Čitav svet je muzej?"

"O, ne. Različite oblasti su različita doba, naravno. To zavisi od traženog analoga."

"Ne razumem." Prešli smo u sobu prepunu masivnog nameštaja i ja sedoh na čudnovato izrezbaren kauč kraj prozora. Zlatna svetlost večeri još je dodirivala zvonik žućkastomrke crkve na vrhu stepenica. Golubovi su se obrtali u letu, na plavom nebu. "Postoje li milioni ljudi... kibrida... koji žive na ovoj Staroj Zemlji?"

"Ne verujem", reče Džoni. "Samo broj neophodan za dati projekt analoga." On shvati da još nisam razumela i duboko udahnu pre nego što nastavi. "Kada sam se ovde... probudio, bili su tu analogni kibridi Džozefa Severna, doktora Klarka, gazdarice Ane Anđeleti, mladog poručnika Eltona i nekolicine drugih. Italijani, vlasnici radnji, vlasnik tratorije s druge strane trga, koji nam je donosio hranu, prolaznici, takve stvari. Sve u svemu, najviše dvadesetak njih."

"Šta se dogodilo s njima?"

"Verovatno su... reciklirani. Poput čoveka sa perčinom."

"Perčin..." Najednom se zapiljih u Džonija, s druge strane sve mračnije sobe. "On je bio kibrid?"

"Nesumnjivo. Samouništenje koje ste opisali upravo je način na koji bi se ja otarasio ovog kibrida kada bih morao."

Um mi je grozničavo radio. Shvatila sam koliko sam bila glupa, koliko sam malo saznala o bilo čemu. "To znači da je pokušao da vas ubije neki drugi AI."

"Izgleda da je tako."

"Zašto?"

Džoni odmahnu rukama. "Verovatno kako bi obrisao neki kvantum znanja koji bi umro sa mojim kibridom. Nešto što sam tek nedavno saznao, za šta je taj drugi Al... ili više njih, znao da će biti uništeno ukoliko dođe do pada mojih sistema."

Ustala sam, počela da hodam tamo-amo, a onda stala kraj prozora. Tama je sada bila sve gušća. U sobi je bilo lampi, ali Džoni izgleda nije nameravao da ih upali, a i meni je više odgovarala pomrčina. Zbog nje je nestvarnost onoga što sam čula bila još nestvarnija. Pogledah u spavaću sobu. Zapadni prozori propuštali su poslednje svetlo; bela posteljina je svetlucala. "Ovde ste umrli", rekoh.

"On je umro", reče Džoni. "Ja nisam on."

"Ali, imate njegova sećanja."

"Poluzaboravljene snove. Postoje praznine."

"Ali znate šta je osećao."

"Sećam se onoga što su dizajneri mislili da je osećao."

"Recite mi."

"Šta?" Džonijeva koža bila je veoma bleđa u pomrčini. Njegovi kratki uvojci kao da su bili crni.

"Kako izgleda umreti. Kako izgleda biti ponovo rođen."

I Džoni mi ispriča, glasom veoma tihim, gotovo melodičnim, zapadajući ponekad u engleski suviše arhaičan da bi bio razumljiv, ali daleko lepši za uho nego hibridni jezik kojim govorimo danas.

Ispričao mi je kako izgleda biti pesnik opsednut savršenstvom, daleko suroviji prema sopstvenim naporima od najžešćeg kritičara. A kritičari su bili žestoki. Njegovo delo bilo je otpisivano, izvirgavano ruglu, opisivano kao derivativno i glupavo. I suviše siromašan da bi se venčao ženom koju je voleo, pozajmio je novac svom bratu u Americi i tako izgubio i poslednju priliku da stekne finansijsku sigurnost... a onda kratka slava punog sazrevanja njegovih poetskih moći baš kada je postao žrtva 'jektike', od koje su mu umrli i majka i brat Tom. Potom su ga poslali u izgon u Italiju, navodno, 'radi njegovog zdravlja', iako je on znao da to znači samo usamljeničku, bolnu smrt u dvadeset šestoj godini. Pričao je o agoniji koju je

osećao kada bi video Fanin rukopis na pismima čije mu je otvaranje bilo i suviše bolno; pričao je o odanosti mladog umetnika Džozefa Severna, kojeg su za Kitsovog saputnika odabrali 'prijatelji' što su pesnika napustili na kraju, o tome kako je Severn negovao čoveka na samrti i ostao uz njega u poslednjim danima. Pričao je o noćnim krvarenjima, o tome kako mu je doktor Klark puštao krv i propisivao mu 'vežbe i svež vazduh', kao i o ultimativnom religioznom i ličnom očajanju koje je Kitsa navelo da zatraži da mu se u nadgrobni kamen ureže epitaf: 'Ovde leži onaj čije je ime bilo zapisano u vodi.'

Samo je slabašno svetlo odozdo ocrtavalo visoke prozore. Džonijev glas kao da je lebdeo u vazduhu koji je mirisao na noć. Govorio je o tome kako se probudio u krevetu u kom je umro, i dalje u prisustvu odanog Severna i doktora Klarka, o tome kako se sećao da je on pesnik Džon Kits onako kako se neko seća identiteta iz sna koji se brzo gubi, znajući sve vreme da je nešto drugo.

Pričao je o nastavku iluzije, o putovanju natrag u Englesku, o ponovnom sastanku sa Fani-koja-nije-bila-Fani i nervnom slomu koji to umalo nije izazvalo. Pričao je o svojoj nesposobnosti da i dalje piše poeziju, o svom sve snažnijem otuđenju od kibridnih zamena, o svom povlačenju u nešto što je podsećalo na katatoniju kombinovanu sa 'halucinacijama' njegovog istinskog Al postojanja u gotovo nerazumljivoj (za jednog pesnika iz devetnaestog veka) Tehnosrži, i o konačnom krunjenju iluzije i napuštanju 'Projekta Kits.'

"Uistinu", reče on, "čitava ta zla šarada naterala me je da ni na šta toliko ne mislim koliko na pasus iz pisma koje sam napisao... koje je on napisao... svom bratu Džordžu, nešto pre bolesti. Kits je rekao:

'Zar možda ne postoje superiorna bića koja može zabaviti svako graciozno, mada instinktivno stanje u koje moj um može zapasti, kao što mene razonodi budnost lasice ili plahost jelena? Iako je ulična svađa nešto što treba mrzeti, energija ispoljena u njoj prefinjena je. Kod nekog superiornog bića naša rezonovanja mogu poprimiti isti ton - mada pogrešna, mogu biti i prefinjena; upravo to je ono od čega se sastoji poezija.'

"Mislite da je... 'Projekt Kits'... bio zao?" upitah ja.

"Verujem da je zlo sve što obmanjuje."

"Možda ste vi Džon Kits više nego što to želite da priznate."

"Ne. Odsustvo poetičnog instinkta pokazalo se i usred najdetaljnije iluzije."

Pogledah tamne konture obličja u mračnoj kući. "Da li AI znaju da smo ovde?"

"Verovatno, gotovo sigurno. Ne postoji mesto na koje mogu da odem a da Tehnosrž ne može da me pronađe i prati. No, mi smo pobjegli od vlasti i zlikovaca iz Mreže, zar ne?"

"Ali, sada znate da vas je napao neko... neka inteligencija u Tehnosrži."

"Da, ali samo u Mreži. Takvo nasilje u Srži ne bi bilo tolerisano."

Začu se buka sa ulice. Golub, ponadah se ja. Možda vetar koji nosi otpatke po kaldrmi. Rekoh: "Kako će Tehnosrž reagovati na moje prisustvo ovde?"

"Pojma nemam."

"Ovo je svakako tajna."

"Jeste... nešto što oni smatraju nerelevantnim za čovečanstvo."

Odmahnuh glavom, što je u mraku bilo jalov gest. "Ponovno stvaranje Stare Zemlje... vaskrs... koliko... ljudskih ličnosti kao kibrida na ovom ponovo stvorenom svetu... AI koji ubijaju AI... irelevantno!" Nasmehah se, ali uspeh da smeh zadržim pod kontrolom. "Isus bi se rasplakao, Džoni."

"Gotovo sigurno."

Priđoh prozoru, ne mareći za to kakva bih meta bila za nekoga ispod, na mračnoj ulici, pa izvukoh cigarete. Bile su vlažne od popodnevene potere kroz snežne nanose, ali jedna se upalila kada sam kresnula upaljač. "Džoni, kada ste maločas rekli da je analog Stare Zemlje kompletan, ja sam rekla: 'Zašto, za ime Božje?' a vi ste rekli nešto kao: 'Možda je baš tako.'" Je li to bio samo komentar nekoga ko se pravi pametan, ili ste na nešto određeno mislili?"

"Mislim da je to možda upravo zbog Boga."

"Objasnite."

Džoni uzdahnu u tami. "Ne shvatam tačnu svrhu 'Projekta Kits' niti drugih analoga Stare Zemlje, ali podozrevam da je sve to deo projekta Tehnosrži, koji traje najmanje sedam standardnih vekova, projekta stvaranja ultimativne inteligencije."

"Ultimativne inteligencije", rekoah ja, izduvavši dim. "A-ha. Znači, Tehnosrž pokušava da... šta?... da načini Boga?"

"Da."

"Zašto?"

"Nema jednostavnog odgovora na to, Bron. Ništa više nego što ima jednostavnog odgovora na pitanje zbog čega je čovečanstvo tragalo za Bogom pod milion maski u deset hiljada generacija. Ali, kod Srži, interes leži pre u potrazi za većom efikasnošću, za pouzdanijim načinima da se postupa sa... varijablama."

"Ali Tehnosrž može da koristi samu sebe i megadatasfere dve stotine svetova."

"I opet će postojati praznine u... prediktivnim moćima."

Bacila sam cigaretu kroz prozor i gledala kako žar pada u noć. Lahor je najednom bio hladan; uhvatih se za mišice. "Kako sve ovo... Stara Zemlja, projekti vaskrsavanja, kibridi... kako to vodi stvaranju ultimativne inteligencije?"

"Ne znam, Bron. Pre osam standardnih vekova, početkom prvog informatičkog doba, čovek po imenu Norbert Viner napisao je: 'Može li Bog igrati značajnu igru sa sopstvenim stvorenjem? Može li bilo koji tvorac, čak i ograničen, da igra značajnu igru sa sopstvenim stvorenjem?' Čovečanstvo se time bezuspešno bavilo kod svojih ranih AI. Srž se sa time rve u projektima vaskrsa. Možda je UI program dovršen, a sve ovo ostaje u funkciji ultimativnog Stvorenja/Tvorca, ličnosti čiji su motivi daleko izvan shvatanja Srži, koliko su i motivi Srži izvan shvatanja čovečanstva."

Krenuh po mračnoj sobi, udarih kolenom u niski sto i ostadoh da stojim. "I ništa od svega toga ne govori nam ko to pokušava da vas ubije."

"Ne." Džoni ustade i priđe suprotnom zidu. Buknu šibica i on upali sveću. Naše senke zanjihase se na zidovima i tavanici.

Džoni priđe bliže i blago me uhvati za mišice. Meka svetlost obojila mu je uvojke i trepavice bojom bakra i dotakla mu visoke jagodice i čvrstu bradu. "Zašto si toliko snažna?" upita on.

Zurila sam u njega. Lice mu je bilo samo nekoliko inča od mog. Bili smo iste visine. "Pustite me", rekoah.

Umesto toga, on se nagnu i poljubi me. Usne su mu bile meke i

tope i poljubac kao da je trajao satima. On je mašina, pomislila sam. Čovek, ali iza toga mašina. Zatvorila sam oči. Njegova meka ruka dodirnula mi je obraz, vrat, potiljak.

"Slušaj..." šapnuh kada smo se na trenutak razdvojili.

Džoni mi ne dozvoli da završim. On me podiže u naručje i ponese u drugu sobu. Visok krevet. Mek madrac i debeo jastuk. Svetlost sveće iz druge sobe treperela je i poigravala dok smo svlačili jedno drugo, najednom žurno.

Te noći smo tri puta vodili ljubav i svaki put smo odgovarali na spore, slatke imperative dodira, topline, bliskosti i sve jačeg intenziteta osećaja. Sećam se da sam ga drugi put pogledala odozgo; oči su mu bile zatvorene, kosa mu je slobodno padala preko čela, svetlost sveće razotkrivala je zajapurenost na njegovim belim grudima, a njegove iznenađujuće snažne mišice i šake dizale su se da me zadrže u mestu. Otvorio je oči u toj sekundi, da me pogleda, i u tom trenu tamo sam videla samo odraz osećanja i strasti.

Negde pred zoru zaspali smo; neposredno pre nego što sam se okrenula i zadremala, osetila sam sveži dodir njegove šake na svom boku, u pokretu zaštitničkom a nehotičnom, lišenom posesivnosti.

Napali su nas u praskozorje. Bila su petorica, nisu bili Lusijanci, ali bili su mišićavi, sve muškarci, i dobro su radili kao ekipa.

Čula sam ih najpre kada je neko nogom razvalio vrata stana. Otkotrljala sam se s kreveta, skočila kraj vrata spavaće sobe i videla ih kako ulaze. Džoni se uspravi i viknu nešto dok je prvi muškarac podizao ošamućivač. Džoni je navukao pamučne gaćice pre nego što je zaspao; ja sam bila naga. Postoje brojni nedostaci kada se boriš nag protiv nekoga ko je odeven, ali najveći problem je psihološki. Ako možeš da savladaš osećaj povećane ranjivosti, ostalo je lako nadoknaditi.

Prvi muškarac me vide, odluči da ipak ošamuti Džonija, i plati za svoju grešku. Nogom mu izbih oružje iz ruke i oborih ga udarcem iza levog uha. Još dvojica nagrnuše u sobu. Ovaj put obojica su bili dovoljno pametni da se najpre pozabave mnome. Preostala dvojica skočiše ka Džoniju.

Blokirala sam ubod ukrućenim prstima, parirala šut koji bi me

ozbiljno povredio, i odstupila. S moje leve strane nalazila se visoka komoda i teška gornja fioka izašla je glatko. Krupni muškarac preda mnom zakloni lice obema rukama tako da se debelo drvo rascepilo, ali zbog instinktivne reakcije na sekund se otvorio, i ja to iskoristih, unevši čitavo telo u šut. Muškarac broj dva zastenja i odlete natrag na svog partnera.

Džoni se otimao, ali jedan od uljeza držao ga je kragnom oko vrata dok mu je drugi prikovao noge. Odlepih se s poda iz čučnja, primih udarac mog broja dva i skočih preko kreveta. Tip koji je držao Džonija za noge prolete kroz staklo i drvo prozora bez ijedne reči.

Nego mi pade na leđa i ja dovrših kolut preko kreveta i poda, pribivši ga uza zid. Bio je dobar. Primio je udarac u rame i pokušao da mi stegne splet nerava iza uha. Imao je za sekund problema zbog dodatnog sloja mišića koji se tamo nalazio, i ja mu zabih lakat duboko u stomak i otkotrljah se. Muškarac koji je davio Džonija pusti ga i zadade mi školski savršen šut u rebra. Primih polovinu udarca, osetih da mi je puklo najmanje jedno rebro i obrnuh se ka njemu, ne pokušavajući da budem elegantna dok sam mu levom rukom gnječila testise. Muškarac vrisnu i ispade iz dalje igre.

Nisam zaboravila na ošamućivač na podu, baš kao što nije ni poslednji protivnik. On odjuri oko kreveta, van domašaja, i pade na sve četiri da dograbi oružje. Sada konačno osetivši bol od slomljenog rebra, podigoh masivni krevet sa Džonijem na njemu i ispustih ga tipu na glavu i ramena.

Zavukoh se pod krevet sa svoje strane, uzeh ošamućivač i odstupih u prazan ugao.

Jedan tip je izleteo kroz prozor. Nalazili smo se na drugom spratu. Muškarac koji je prvi ušao još je ležao kod vrata. Onaj kog sam šutnula, uspeo je da se ispravi na jedno koleno i oba lakta. Po krvi koju je umao na ustima i bradi, pretpostavila sam da mu je rebro probilo plućno krilo. Disao je veoma hrapavo. Krevet je smrvio lobanju drugog muškarca na podu. Dasa koji je davio Džonija sklupčao se kraj prozora, držao za prepone i povraćao. Ošamutih ga tako da ućuti, pa odoh do onoga kog sam šutnula i povukoh ga naviše za kosu. "Ko vas je poslao?"

"Jebi se." Pljunuo mi je nešto krvave pljuvačke u lice.

"Možda kasnije", rekoah ja. "Ponovo, ko vas je poslao?" Stavih mu tri prsta uz bok tamo gde mu je grudni koš izgledao udubljen, pa pritisnuh.

Muškarac vrisnu i preblede. Kada se zakašljao, krv mu je bila i previše crvena na bleđoj koži.

"Ko vas je poslao?" Stavih mu četiri prsta uz rebra.

"Biskup!" On pokuša da se odmakne od mojih prstiju.

"Kakav biskup?"

"Hram Šrajka... Lusus... nemoj, molim te... o, sranje..."

"Šta ste nameravali da učinite s njim... s nama?"

"Ništa... O, prokletstvo... nemoj! Treba mi lekar, molim te!"

"Naravski. Odgovori."

"Da ga ošamutimo, vratimo... u Hram... na Lusus. Molim te. Ne mogu da dišem."

"A mene?"

"Da te ubijemo ako se budeš opirala."

"O-kej", rekoah i pridigoh ga još malo za kosu, "lepo nam ide. Zašto ga traže?"

"Ne znam." Vrisnuo je veoma glasno. Držala sam vrata stana na oku. Ošamućivač mi je još bio na dlanu, pod pregršti kose. "Ja... ne... znam..." prodahta on. Sada je svojski krvario. Krv mi je kapala po mišici i levoj dojci.

"Kako ste stigli ovamo?"

"EMV... krov."

"Gde ste se 'ubacili?"

"Ne znam... kunem se... neki grad na vodi. Podešeno je da se vratimo tamo... molim te!"

Iskidah mu odeću. Nije imao komlog. Nije bilo nikakvog drugog oružja. Odmah iznad srca imao je istetoviran plavi trozubac. "Gunda?" rekoah.

"Jah... Bratstvo Parvati."

Izvan Mreže. Verovatno veoma teško za praćenje. "Svi vi?"

"Jah... molim te... zovi nekoga da mi pomogne... o, sranje... molim te..." On klonu, gotovo obeznanjen.

Ispustih ga, odstupih i polih ga zrakom iz ošamućivača.

Džoni je ustajao, trljao vrat i zurio u mene čudnim pogledom.

"Obuci se", rekoah ja. "Odlazimo."

EMV je bio stari otvoreni izletnički 'Viken' bez brava za dlan na ploči za paljenje i bez diskluča. Sustigli smo terminador pre nego što smo preleteli Francusku i pogledali odozgo u tamu za koju je Džoni rekao da je Atlantski okean. Izuzev svetala ponekog plutajućeg grada ili platforme za bušenje, jedino isvetljenje dolazilo je od zvezda i širokog svetlucanja podvodnih kolonija, nalik na svetlost u bazenima za plivanje.

"Zašto smo uzeli njihovo vozilo?" upita Džoni.

"Hoću da vidim odakle su došli dalekobacačem."

"Rekao je iz Hrama Šrajka na Lususu."

"Jah. Sada ćemo videti."

Džonijevo lice bilo je jedva vidljivo dok je gledao odozgo u tamno more, dvadeset klika niže. "Misliš da će ti ljudi umreti?"

"Jedan je već mrtav", rekoah ja. "Onome sa probijenim plućnim krilom trebaće pomoć. Dvojici će biti dobro. Za onoga što je izleteo kroz prozor ne znam. Da li te je briga za to?"

"Da. Nasilje je... varvarsko."

"Iako je ulična svađa nešto što treba mrzeti, energija ispoljena u njoj prefinjena je", citirala sam. "Oni nisu bili kibridi, zar ne?"

"Mislim da nisu."

"Dakle, postoje najmanje dve grupe koje pokušavaju da te se dočepaju... Al i biskup Hrama Šrajka. A još ne znamo zašto."

"Sada kao da mi je jasnije."

Okrenuh se u penastoj naslonjači. Sazvežđa iznad nas - koja mi nisu bila poznata ni sa holoa Stare Zemlje ni sa nebesa bilo kog sveta Mreže koji sam upoznala - bacala su taman toliko svetla da mi omoguće da vidim Džonijeve oči. "Kaži", rekoah.

"Tvoje pominjanje Hiperiona dalo mi je trag", reče on. "Činjenica da za njega nisam znao. Odsustvo toga govori o njegovoj važnosti."

"Čudan slučaj psa koji je lajao noću", rekoah ja.

"Šta?"

"Ništa. Nastavi."

Džoni se nagnu bliže. "Jedini razlog da ne budem toga svestan jeste taj što su neki elementi Tehnosrži blokirali moje saznanje o

tome."

"Tvoj kibrid..." Sada je bilo čudno razgovarati tako sa Džonijem. "Ti najveći deo vremena provodiš u Mreži, zar ne?"

"Da."

"Zar ne bi negde naleteo na pominjanje Hiperiona? Malo-malo pa je u vestima, naročito kada je reč o Kultu Šrajka."

"Možda sam i čuo. Možda sam zbog toga bio ubijen."

Zavalila sam se natrag i pogledala zvezde. "Hajde da priupitamo biskupa", rekoh.

Džoni reče da su svetla pred nama analog Njujorka iz sredine dvadeset prvog veka. Nije znao za kakav je projekt vaskrsa grad ponovo izgrađen. Isključila sam autopilota i spustila EMV niže.

Visoke zgrade iz ere falusnih simbola u urbanoj arhitekturi uzdizale su se iz močvara i laguna severnoameričkog pribrežja. U nekolicini su gorela svetla. Džoni pokaza na jednu oronulu ali čudnovato elegantnu građevinu, i reče: "Empajer stejt bilding."

"O-kej", rekoh ja. "Šta god da je, EMV baš tamo želi da sleti."

"Da li je bezbedno?"

Iscerih mu se: "Ništa u životu nije bezbedno." Pustih vozilo da odradi svoje i mi se spustismo do male otvorene platforme ispod tornja zgrade. Izadismo i stadosmo na napukli balkon. Bilo je sasvim mračno, izuzev svetala iz nekoliko zgrada daleko ispod zvezda. Nekoliko koraka dalje mutni plavi sjaj ocrtavao je portal dalekobacača tamo gde su nekada možda stajala vrata lifta.

"Idem ja prva", rekoh, ali Džoni je već kročio kroz portal. Stavih pozajmljeni ošamućivač na dlan i krenuh za njim.

Nikada ranije nisam bila u Hramu Šrajka na Lusus, ali nije bilo sumnje da se sada nalazimo upravo tamo. Džoni je stajao nekoliko koraka ispred mene, ali osim njega, u blizini nije bilo nikoga. Mesto je bilo hladno, mračno i slično pećini, ukoliko su pećine zaista mogle da budu tako prostrane. Zastrašujuća polihromna skulptura obešena o nevidljive kablove okretala se na neosetnom lahoru. I Džoni i ja se okrenusmo kada portal dalekobacača trepnu i nestade.

"Pa, sami smo obavili to umesto njih, zar ne?" šapnuh Džoniju. Činilo se da čak i šapat odjekuje u crveno osvetljenoj dvorani. Nisam planirala da se Džoni 'baci do Hrama sa mnom.

Tada kao da se upali svetlo, ne osvetlivši celu veliku dvoranu, već samo proširivši svoj raspon, tako da smo mogli da vidimo tamo polukrug ljudi. Setila sam se da neke zovu egzorcistima, neke lektorima, a postojala je i jedna kategorija koju sam zaboravila. Ko god da su bili, bilo je zabrinjavajuće videti ih kako stoje tamo, najmanje dvadesetak njih, u odorama koje su varirale crveno i crno, dok su im visoka čela sijala od crvenog svetla iznad glava. Nije mi bilo teško da prepoznam biskupa. On je bio sa mog sveta, iako niži i deblji od većine nas, a odora mu je bila veoma crvena.

Nisam ni pokušala da sakrijem ošamućivač. Bilo je moguće da ih poobaram sve ako pokušaju da jurnu na nas. Moguće, ali ne i verovatno. Nisam mogla da vidim nikakvo oružje, ali u njihovim odorama mogli su da se kriju čitavi arsenali.

Džoni krenu ka biskupu, ja za njim. Na deset koraka od čoveka mi stadosmo. Biskup jedini nije stajao. Stolica mu je bila od drveta i izgledala je kao da se može složiti tako da se njeni komplikovani rukonasloni, držači, leđa i noge mogu nositi sklopljeni. Isto se moglo reći i za masu mišića i sala koju je skrivala biskupova odora.

Džoni načini još korak napred. "Zašto ste pokušali da otmete mog kibrida?" Obratio se svetom čoveku Kulta Šrajka kao da mi ostali nismo tu.

Biskup se zakikota i odmahnu glavom. "Moj dragi... entitetu... istina je da smo želeli vaše prisustvo na našem mestu klanjanja, ali nemate nikakav dokaz da smo umešani u bilo kakav pokušaj vaše otmice."

"Ne interesuju me dokazi", reče Džoni. "Zanima me zašto želite da budem tu."

Začuh šuštanje iza leđa i brzo se okrenuh, sa ošamućivačem punim i uperenim, ali široki krug sveštenika Šrajka ostao je nepokretan. Većina ih je bila izvan dometa ošamućivača. Poželela sam da sam ponela sa sobom očevo oružje sa projektilima.

Biskupov glas bio je dubok, bogat i kao da je ispunjavao ogromni prostor. "Sigurno znate da je Crkva konačnog ispaštanja duboko zainteresovana za svet Hiperion."

"Da."

"I svakako ste svesni da je tokom nekoliko proteklih vekova

ličnost pesnika Kitsa sa Stare Zemlje bila utkana u kulturni mit kolonije na Hiperionu?"

"Da? Pa?"

Biskup protrlja obraz velikim crvenim prstenom koji je nosio na jednom prstu. "Zato smo se saglasili sa vašom željom da pođete na hodočašće Šrajku. Bili smo uznemireni kada ste tu ponudu povukli."

Džonijev izraz zaprepašćenja bio je krajnje ljudski. "Ja sam to ponudio? Kada?"

"Pre osam lokalnih dana", reče biskup. "U ovoj prostoriji. Vi ste nam pristupili sa tom zamisli."

"Da li sam rekao zbog čega želim da idem na... hodočašće Šrajku?"

"Rekli ste da je to... mislim da ste upotrebili izraz... 'važno za vaše obrazovanje'. Možemo da vam pokažemo snimak, ako želite. Sve takve razgovore snimamo u Hramu. Ili možete dobiti kopiju snimka kako biste ga pogledali kada vam bude odgovaralo."

"Da", reče Džoni.

Biskup klimnu glavom i jedan akolit, ili koji je đavo već bio, nestade na trenutak u pomrčini i vrati se sa standardnim video čipom u ruci. Biskup ponovo klimnu glavom i muškarac u crnoj odori istupi i pruži Džoniju čip. Ošamućivač mi je bio spreman sve dok se tip nije vratio u polukrug posmatrača.

"Zašto ste poslali gunde za nama?" upitah ja. Bilo je to prvi put da sam progovorila pred biskupom i glas mi je zvučao suviše glasno i suviše sirovo.

Sveti čovek Šrajka mahnu punačkom šakom. "M. Kits je izrazio interesovanje da krene na naše najsvetije hodočašće. Pošto mi smatramo da se Konačno ispaštanje svakim danom sve više bliži, to za nas ima nemalu važnost. Usledili su izveštaji naših agenata da je M. Kits mogao biti žrtva jednog ili više napada i da je izvesna privatna detektivka... vi, M. Lamija... odgovorna za uništenje kibridskog telohranitelja koje je M. Kitsu obezbedila Tehnosrž."

"Telohranitelja!" Došao je red na mene da se zaprepastim.

"Naravno", reče biskup. On se okrenu ka Džoniju. "Džentlmen sa perčinom nedavno ubijen na templarskoj ekskurziji, zar to nije isti čovek kog ste predstavili samo nedelju dana ranije kao svog

telohranitelja? On se može videti na snimku."

Džoni ne reče ništa. Činilo se kao da pokušava nečega da se seti.

"U svakom slučaju", nastavi biskup, "moramo imati vaš odgovor što se tiče hodočašća pre nego što se okonča ova nedelja. Sequoia Sempervirens kreće iz Mreže za devet lokalnih dana."

"Ali, to je templarski drvobrod", reče Džoni. "Oni ne izvode dugi skok do Hiperiona."

Biskup se osmehnu. "U ovom slučaju, da. Imamo razlog da verujemo kako će ovo biti poslednje hodočašće pod pokroviteljstvom Crkve i zakupili smo templarsku svemirsku letelicu kako bismo omogućili što većem broju vernika da otputuju." Biskup mahnu i muškarci odeveni u crveno i crno povukoše se u tamu. Dva egzorcista istupiše da mu sklope stolicu i biskup ustade. "Molim vas da nam date svoj odgovor što je pre moguće." On ode. Preostali egzorcist ostade da nas otprati napolje.

Nije bilo više dalekobacača. Izašli smo na glavna vrata hrama i zastali na prvom stepeniku dugog stepeništa, zagledani u Tržnicu Predvorja centra košnice, udišući hladan vazduh sa mirisom ulja.

Automatik mog oca bio je u fioci, gde sam ga i ostavila. Proverila sam da li je pun flešeta, ugurala šaržer natrag i odnela oružje u kuhinju gde se pripremao doručak. Džoni je sedeo za dugim stolom i zurio kroz sive prozore u utovarni dok. Donesoh omlet i sedoh ispred njega. On podiže pogled dok sam sipala kafu.

"Da li mu veruješ?" upitah. "Da je to bila tvoja zamisao?"

"Videla si video snimak."

"Snimci mogu biti i lažni."

"Da. Ali ovaj nije."

"Zašto si se dobrovoljno prijavio za to hodočašće? I zašto je telohranitelj pokušao da te ubije posle tvog razgovora sa Crkvom Šrajka i templarskim kapetanom?"

Džoni okusi omlet, klimnu glavom i uze još jednu punu viljušku. "Taj... telohranitelj... je za mene potpuno nepoznata stvar. Mora da mi je bio dodeljen u nedelji koje se ne sećam. Njegova prava svrha očigledno je bila da se postara da ne otkrijem nešto... ili, ako na to

naletim, da me eliminiše."

"Nešto u Mreži ili u datum-ravni?"

"U Mreži, pretpostavljam."

"Moramo da saznamo za koga je on... to... radio, i zašto su ti ga dodelili."

"Ja to znam", reče Džoni. "Samo što sam pitao. Srž odgovara da sam tražio telohranitelja. Kibrida je kontrolisao AI neksus koji je nešto poput snaga obezbeđenja."

"Pitaj zbog čega je pokušao da te ubije."

"Pitao sam. Oni nedvosmisleno poriču da je tako nešto moguće."

"Zašto se onda taj takozvani telohranitelj vrzmao oko tebe u nedelji posle ubistva?"

"Oni kažu da su, iako nisam ponovo zatražio bezbednost posle svog... diskontinuiteta... vlasti Srži smatrale da bi bilo poželjno da mi obezbede zaštitu."

Nasmejah se. "Jaka zaštita. Zbog čega je onda, kog đavola, bežao kad sam ga uhvatila na templarskom svetetu? Čak se ne trude ni da im priča bude uverljiva, Džoni."

"Ne."

"A ni biskup nije objasnio otkud Crkvi Šrajka pristup dalekobacačem do Stare Zemlje... ili kako već ne zovu taj pozorišni svet."

"Nismo ga ni pitali."

"Ja nisam pitala zato što sam želela da izađem iz tog prokletog hrama u jednom komadu."

Džoni kao da me nije čuo. Srkutao je kafu, pogleda uperenog negde drugde.

"Šta je bilo?" upitah.

On se okrenu da me pogleda, kuckajući noktom palca po donjoj usni. "Ovde postoji paradoks, Bron."

"Šta to?"

"Ako je moj cilj zaista bio da odem na Hiperion... da moj kibrid tamo otputuje... onda ne bih mogao da ostanem u Tehnosrži. Morao bih čitavu svoju svest da ulijem u sam kibrid."

"Zašto?" Ali još dok sam postavljala to pitanje, shvatila sam razlog.

"Razmisli. Datum-ravan je sama po sebi apstraktna. Mešavina datasfera koje su proizveli kompjuteri i AI, i kvaziperceptualnih gibsonijanskih matriksa, prvobitno načinjenih za ljudske operatore a sada prihvaćenih kao zajedničko okruženje za čoveka, mašinu i AI."

"Ali AI hardver postoji negde u stvarnom svemiru", rekoh ja. "Negde u Tehnosrži."

"Da, ali to je irelevantno za funkcionisanje AI svesti", reče Džoni. "Ja mogu da se 'nalazim' svuda gde mogu da otputujem zahvaljujući preklapanju datasfera... na svim svetovima Mreže, naravno, u datum-ravni i na svakom od konstrukta Tehnosrži, poput Stare Zemlje... ali samo u tom miljeu mogu da budem 'svestan', da upravljam sensorima ili daljinskim napravama kao što je ovaj kibrid."

Spustih svoju šolju i zagledah se u stvar sa kojom sam vodila ljubav kao sa muškarcem koliko protekle noći. "Da?"

"Kolonijalni svetovi imaju ograničene datasfere", reče Džoni. "Mada postoje izvesni kontakti sa Tehnosrži, putem fetlinijskih transmisija, to je razmena podataka samo... više slična kompjuterskim interfejsima iz prvog informatičkog doba... pre nego tok svesti. Hiperionova datasfera je toliko primitivna da gotovo ne postoji. A po onome što mogu da dobijem od podataka, Srž nema baš nikakav kontakt sa tim svetom."

"Da li je to normalno?" upitah ja. "Mislim, za jedan tako udaljeni kolonijalni svet?"

"Ne. Srž je u kontaktu sa svakim kolonijalnim svetom, sa takvim međuzvezdanim varvarima kao što su Proterani, i sa drugim izvorima koje Hegemonija ne može ni da zamisli."

Sedela sam omamljena. "Sa Proteranima?" Posle rata na Bresiji, koji se dogodio pre nekoliko godina, Proterani su za Mrežu bili glavni bauci. Pomisao da Srž... ista kongregacija AI-ja koja savetuje Senat i Svestvar, i koja omogućuje postojanje čitave naše ekonomije, sisteme dalekobacača i tehnološke civilizacije... Pomisao da je Srž u vezi sa Proteranima bila je zastrašujuća. A šta je kog đavola Džoni mislio pod 'drugim izvorima'? U tom trenutku nisam to baš želela da znam.

"Ali, rekao si da tvoj kibrid može tamo da otputuje?" rekoh ja. "Šta si mislio pod 'ulivanjem čitave svesti' u tvoj kibrid? Da li AI može da

postane... čovek? Možeš li da postojiš samo u svom kibridu?"

"To je već učinjeno", reče Džoni tiho. "Jednom. Rekonstrukcija ličnosti slične mojoj. Pesnik iz dvadesetog veka, po imenu Ezra Paund. On je napustio svoju AI ličnost i umakao iz Mreže u svom kibridu. Ali rekonstrukt Paunda bio je lud."

"Ili zdrav", rekoh ja.

"Da."

"Znači, svi podaci i ličnost AI mogu da prežive u organskom mozgu kibrida?"

"Naravno da ne mogu, Bron. Niti jedan procenat jednog procenta moje sveukupne svesti ne bi preživeo taj prelazak. Organski mozgovi ne mogu da obrađuju ni najprimitivnije informacije onako kao naši. Ličnost koja bi tako bila dobijena, ne bi bila AI ličnost... niti bi bila istinski ljudska svest niti kibrid..." Džoni prekinu usred rečenice i brzo se okrenu da pogleda kroz prozor.

Posle jednog dugog minuta, upitah: "Šta je bilo?" Pružih ruku, ali ga ne dodirnuh.

On progovori ne okrenuvši se. "Možda sam pogrešio kada sam rekao da ta svest ne bi bila ljudska", šapnuo je. "Moguće je da bi tako proizvedena ličnost bila ljudska, sa dodirnom nekog božanskog ludila i metaljudske perspektive. Mogla bi da bude... kada bi bila pročišćena od svih sećanja na svoje doba, od čitave svesti Srži... mogla bi da bude ličnost za koju je kibrid i bio programiran..."

"Džon Kits", rekoh ja.

Džoni se okrenu od prozora i zatvori oči. Glas mu je bio promukao od emocija. Bilo je to prvi put da ga čujem kako recituje poeziju:

Fanatici sanjaju sne i u njima pletu
Raj za sektu, i to divalj sav
Zbog najuzvišenijeg spavanja od svih
I slutnji Neba; šteta što ti nisu
U velinu tragali il' divljem indijskom listu
Za senkama melodičnog kazivanja.
Al' bez lovora žive oni, sanjaju i mru;
Jer samo Poezija ume da im razabere sne,

I samo finom čarolijom reči da spase
Maštu od magije crne
I glupave omađijanosti. Ko još može reći:
"Ti Pesnik nisi - i ne smeš pričat' svoje sne"?
Jer svaki čovek čija duša nije od zemlje
Vizije ima, zbori o ljubavi svojoj,
Poučen dobro jeziku maternjem.
Da l' su snovi ovi koje probat' treba
Pesnika il' Fanatika, saznaće se tek
Kad ovaj topli pisar, ruka moja, u grobu se nađe.

"Ne kapiram", rekoh ja. "Šta to znači?"

"To znači", reče Džoni sa blagim osmehom, "da znam kakvu sam odluku doneo i zbog čega sam je doneo. Želeo sam da prestanem da budem kibrid i da postanem čovek. Želeo sam da odem na Hiperion. I dalje to želim."

"Neko te je zbog te odluke ubio pre nedelju dana", rekoh ja.

"Da."

"A ti želiš ponovo to da pokušaš?"

"Da."

"Zašto ovde ne uliješ svoju svest u kibrida? Zašto ne postaneš čovek u Mreži?"

"Ne bi vredelo", reče Džoni. "Ono što ti vidiš kao složeno međuzvezdano društvo, samo je mali deo matriksa stvarnosti Srži. Stalno bih bio u sukobu sa AI, bio bih im prepušten na milost i nemilost. Kitsova ličnost... stvarnost... nikada ne bi opstala."

"U redu", rekoh ja, "treba da izađeš iz Mreže. Ali, postoje i druge kolonije. Zašto Hiperion?"

Džoni me uze za ruku. Prsti su mu bili dugi, topli i snažni. "Zar ne shvataš, Bron? Tu postoji neka veza. Moguće je da su Kitsovi snovi o Hiperionu bili neka vrsta transvremenske komunikacije između njegove tadašnje ličnosti i njegove sadašnje ličnosti. Ako ništa drugo, Hiperion je ključna misterija našeg doba - fizička i poetična - i sasvim je verovatno da je on... da sam ja bio rođen, da sam umro i ponovo bio rođen kako bih je istražio."

"Meni to zvuči kao ludilo", rekoh ja. "Snovi o veličini."

"Gotovo sigurno", nasmeja se Džoni. "A nikada nisam bio srećniji!" On me zgrabi za mišice i natera me da ustanem, pa me zagrli. "Hoćeš li poći sa mnom, Bron? Hoćeš li poći sa mnom na Hiperion?"

Trepnuh, iznenađena koliko njegovim pitanjem toliko i svojim odgovorom, koji me je ispunio kao nalet topline. "Da", rekoh. "Poći ću."

Tada smo otišli u deo za spavanje i do kraja dana vodili ljubav, zaspavši konačno da bismo se probudili u prigušenoj svetlosti treće smene napolju, u industrijskom rovu. Džoni je ležao na leđima, sa očima boje lešnika otvorenim i zagledanim u tavanicu, izgubljen u mislima. Ali ne toliko da se ne osmehne i da me ne zagrli. Ugnezdila sam obraz kraj njega, smestila ga u malo udubljenje tamo gde se rame spaja sa grudnim košem, i ponovo zaspala.

Nosila sam svoju najbolju odeću - komplet od crnog konca, bluzu od svile sa Renesanse, sa Karvnelovim rubinom uz vrat, nakrivljeni 'Julin BrQ' trorogi šešir - kada smo Džoni i ja sutradan prešli dalekobacačem na TC2. Ostavila sam ga u baru sa drvetom i mesingom, blizu centralnog terminala, ali tek pošto sam mu doturila tatin automatik u papirnoj kesi i rekla mu da puca u svakoga ko ga pogleda popreko.

"Engleski Mreže je tako suptilan jezik", reče on.

"Ta fraza je starija od Mreže", rekoh ja. "Samo ti to uradi." Stisnuh mu ruku i odoh bez osvrtnja.

Uzela sam nebeski taksi do Upravnog kompleksa i prošla kroz nekih devet bezbednosnih provera pre nego što su me pustili da uđem u Centar. Prešla sam peške pola klike kroz Park jelenova, diveći se labudovima u obližnjem jezeru i belim zgradama na vrhu brda u daljini, a onda je usledilo još devet provera pre nego što me je žena iz bezbednosti Centra povelala popločanom stazom ka sedištu vlade, niskoj, skladnoj zgradi smeštenoj usred cvetnih vrtova i pitomih brda. Tamo se nalazila elegantno nameštena čekaonica, ali jedva da sam imala vremena da sednem na autentičnog 'De Kuninga' od pre Hedžire, kad se pojavio ađutant i uveo me u privatnu kancelariju CEO.

Meina Gledston obiđe oko stola da se rukuje sa mnom i povede me do fotelje. Bilo je čudno videti je sada lično posle svih onih godina koliko sam je gledala na HTV-u. Bila je još impresivnija uživo: kosa joj je bila kratko podšišana, ali kao da se talasala unazad u sivobelim pramenovima; obrazi i brada bili su joj oštri i linkolnovski, kao što su insistirali svi istorijski potkovani mudraci, ali krupne, tužne, smeđe oči bile su ono što je dominiralo licem i teralo čoveka da se oseća kao da je u prisustvu jedne zaista izuzetne osobe.

Ustanovila sam da su mi se usta osušila. "Hvala što ste me primili, M. Izvršna. Znam koliko ste zauzeti."

"Nikada nisam previše zauzeta za tebe, Bron. Baš kao što tvoj otac nikada nije bio previše zauzet za mene kada sam bila mlađi senator."

Klimnuh glavom. Tata je jednom opisao Meinu Gledston kao jedinog političkog genija u Hegemoniji. Znao je da će jednog dana postati CEO uprkos kasnom početku političke karijere. Žao mi je što tata to nije da doživi.

"Kako ti je majka, Bron?"

"Dobro je, M. Izvršna. Sada retko odlazi iz našeg letnjikovca na Friholmu, ali viđam je za svaki Božićni festival."

Gledstonova klimnu glavom. Sedela je nehajno na ivici masivnog stola, za koji su tabloidi tvrdili da je nekada pripadao jednom ubijenom predsedniku - ne Linkolnu - iz SAD, u vreme pre Greške, ali sada se osmehnula i obišla oko njega kako bi sela u jednostavnu stolicu. "Nedostaje mi tvoj otac, Bron. Volela bih da je u ovoj vladi. Da li si videla jezero dok si dolazila?"

"Da."

"Sećaš se kako ste se ti i moj Kresten tamo igrali brodićima kada ste bili klinci?"

"Jedva, M. Izvršna. Bila sam prilično mala."

Meina Gledston se osmehnu. Interkom zacvrkuta, ali ona mahnu rukom i ućutka ga. "Kako mogu da ti pomognem, Bron?"

Udahnuh. "M. Izvršna, ne znam da li znate da radim kao nezavisni privatni detektiv..." Nisam sačekala da mi potvrdi. "Slučaj na kom odnedavno radim odveo me je natrag, do tatinog samoubistva..."

"Bron, znaš da je to krajnje pažljivo istraženo. Videla sam izveštaj komisije."

"Jah", rekoh ja. "I ja. Ali nedavno sam otkrila neke jako čudne stvari o Tehnosrži i njenom stavu prema svetu Hiperionu. Zar niste vi i tata radili na zakonskom predlogu koji bi Hiperion uveo u Protektorat Hegemonije?"

Gledstonova klimnu glavom. "Da, Bron, ali te godine bilo je razmatrano i više desetina drugih kolonija. Nijedna nije bila primljena."

"Tako je. Ali, da li su Srž i Savetodavno veće AI pokazali izuzetno interesovanje za Hiperion?"

CEO zakucka perom po donjoj usni. "Kakve to informacije imaš, Bron?" Zaustih da odgovorim, ali ona podiže prst. "Čekaj!" Ona uključi interaktivni. "Tomase, idem na neki minut napolje. Molim te, postaraj se za zabavu trgovačke delegacije sa Sol Drakonija ako ja malo zakasnim."

Nisam je videla da uključuje bilo šta drugo, ali iznenada plavozlatni portal dalekobacača zazuja blizu suprotnog zida. Ona mi pokaza da prođem prva.

Ravnica zlatne, do kolena visoke trave pružala se do horizonta koji je izgledao udaljeniji nego što je uobičajeno. Nebo je bilo bledožuto, sa uglačanim bakarnim prugama koje su mogle da budu oblaci. Nisam prepoznala taj svet.

Meina Gledston kroči napolje i dodirnu šaru komloga na rukavu. Portal dalekobacača zatrepta i nestade. Topli lahor donosio nam je mirise začina.

Gledstonova ponovo dodirnu rukav, baci pogled ka nebu i klimnu glavom. "Izvini zbog gnjavaže, Bron. Kastrop-Rauksel nema nikakvu datasferu niti satelite. Sad te molim da nastaviš s onim što si počela da govoriš. Na kakve si to informacije naišla?"

Pogledah unaokolo po praznim livadama. "Ništa što bi zahtevalo ovakvu bezbednost... verovatno. Upravo sam otkrila da je Tehnosrž izgleda vrlo zainteresovana za Hiperion. Takođe su načinili neku vrstu analoga Stare Zemlje... čitav svet!"

Ako sam očekivala šok ili iznenađenje, bila sam razočarana. Gledstonova klimnu glavom. "Da. Znamo za analog Stare Zemlje."

Ja sam bila šokirana. "Zašto to onda nije objavljeno? Ako Srž već može da ponovo izgradi Staru Zemlju, mnogo ljudi bilo bi zainteresovano za to."

Gledstonova poče da hoda i ja krenuh sa njom, hodajući brže, kako bih održala korak s njenim dugim nogama. "Bron, nije u Hegemonijinom interesu da se to objavi. Naši najbolji ljudski obavestajni izvori nemaju pojma zbog čega bi Srž učinila nešto takvo. Nisu ponudili nikakvo objašnjenje. Najbolja politika je da se sačeka. Kakve ti informacije imaš o Hiperionu?"

Nisam imala pojma smem li da verujem Meini Gledston, bez obzira na stara vremena. Ali znala sam da, ako nameravam da dođem do informacija, neke moram i da dam. "Načinili su analognu rekonstrukciju jednog pesnika sa Stare Zemlje", rekoh ja, "i izgleda da su opsednuti time da sve informacije o Hiperionu drže što dalje od njega."

Gledstonova ubra dugu vlat trave i pože da je sisa. "Kibrid Džona Kitsa."

"Da." Pazila sam da ovaj put ne pokažem iznenađenje. "Znam da je tata iz petnih žila pokušavao da obezbedi status protektorata za Hiperion. Ako Srž ima neki poseban interes na tom mestu, možda je ona imala neke veze... možda je izmanipulisala..."

"Njegovo navodno samoubistvo?"

"Jah?"

Vetar je njihao travu u talasima. Nešto veoma malo protrča kroz vlati kraj naših nogu. "To nije daleko od mogućeg, Bron. Ali nisu postojali apsolutno nikakvi dokazi. Reci mi šta taj kibrid namerava da učini?"

"Prvo mi recite zbog čega je Srž toliko zainteresovana za Hiperion?"

Starija žena raširi ruke. "Kada bismo to znali, Bron, mnogo bih mirnije noću spavala. Koliko znamo, Tehnosrž je opsednuta Hiperionom već vekovima. Kada je CEO Jevšenski dozvolio Kralju Biliju sa Askvita da ponovo kolonizuje planetu, to gotovo da je najavilo pravo izdvajanje AI-ja iz Mreže. Nedavno je postavljanje našeg fetlinijskog primopredajnika izazvalo sličnu krizu."

"Ali AI se nisu izdvojili."

"Ne, Bron, izgleda da smo im mi, iz ko zna kojih razloga, potrebni isto toliko koliko i oni nama."

"Ali, ako su toliko zainteresovani za Hiperion, zbog čega onda nisu dopustili njegovo uključenje u Mrežu, tako da mogu i sami tamo da odu?"

Gledstonova prođe rukom kroz kosu. Bronzani oblaci visoko iznad njih mreškali su se od nekakvog fantastičnog mlaza. "Oni su nepokolebljivi u tome da se Hiperion ne primi u Mrežu", reče ona. "To je zanimljiv paradoks. Reci mi šta će kibrid da učini."

"Najpre mi recite zašto je Srž opsednuta Hiperionom."

"Ne znamo sa sigurnošću."

"Onda mi dajte svoju najbolju pretpostavku."

CEO Gledston izvadi vlat trave iz usta i pogleda je. "Verujemo da se Srž upustila u zaista izuzetan projekt koji bi im omogućio da predviđaju... sve. Da barataju svakom varijablom prostora, vremena i istorije kao kvantumom upotrebljivih informacija."

"Njihov Projekt ultimativne inteligencije", rekoh ja, znajući da sam nepažljiva, i ne mareći više za to.

Ovaj put CEO Gledston pokaza da je šokirana. "Otkud ti znaš za to?"

"Kakve veze taj projekt ima sa Hiperionom?"

Gledstonova uzdahnu. "Ne znamo sa sigurnošću, Bron. Ali znamo da na Hiperionu postoji anomalija koju oni nisu mogli da uzmu kao faktor u svojim prediktivnim analizama. Znaš za takozvane Vremenske grobnice koje Crkva Šrajka smatra svetim?"

"Naravski. Već neko vreme su zabranjene za turiste."

"Da. Zbog nesreće koja se tamo desila jednom istraživaču pre nekoliko decenija, naši naučnici su potvrdili da antientropijska polja oko grobnica nisu samo puka zaštita od erodirajućih efekata vremena, kao što se široko verovalo."

"Šta su one?"

"Ostaci polja... ili sile... koja je u stvari poslala grobnice i njihovu sadržinu natrag kroz vreme, iz neke daleke budućnosti."

"Sadržinu?" izustila sam. "Ali, grobnice su prazne. Još od trenutka kada su otkrivene."

"Prazne su sada", reče Meina Gledston. "Ali, postoje dokazi da su

bile pune... da će biti pune... kada se otvore. U našoj bliskoj budućnosti."

Zurila sam u nju. "Koliko bliskoj?"

Njene tamne oči ostale su blage, ali pokret glave bio je odlučan. "Već sam ti rekla i suviše, Bron. Zabranjujem ti da to ponoviš. Pobrinućemo se za tu tišinu ako bude neophodno."

Sakrila sam sopstvenu zbunjenost tako što sam pronašla travku i zgulila je kako bih je sažvakala. "U redu", rekoh. "Šta će to izaći iz grobnica? Tuđini? Bombe? Nekakve obrnute vremenske kapsule?"

Gledstonova se stegnuto osmehnu. "Da to znamo, Bron, bili bismo ispred Srži, a to nismo." Osmeh nestade. "Naša hipoteza je da su grobnice u vezi s neakvim budućim ratom. Preuređivanje budućih rezultata izmenom prošlosti, možda."

"Rata između koga, Hrista mu?"

Ona ponovo raširi ruke. "Treba da se vratimo, Bron. Hoćeš li mi, molim te, reći šta Kitsov kibrid namerava sada da učini?"

Spustih pogled, a onda ga ponovo podigoh i suočih se s njenim. Nisam mogla nikome da verujem, ali Srž i Crkva Šrajka već su znale za Džonijeve planove. Ako je ovo trostruka igra, možda bi svaka strana trebalo da zna da u toj gomili postoji i neki dobar momak. "Uložiće čitavu svoju svest u kibrid", rekoh ja prilično nezgrapno. "Postaće čovek, M. Gledston, a onda otići na Hiperion. Ja idem s njim."

CEO Senata i Svestvari, vrhovna zvaničnica vlade koja se prostirala na gotovo dve stotine svetova i nad milijardama ljudi, zurila je u mene jedan dugi trenutak, u tišini. Onda ona reče: "Znači, namerava da ode na hodočašće templarskim brodom."

"Da."

"Ne", reče Meina Gledston.

"Kako to mislite?"

"Mislim tako da Sequoia Sempervirens neće dobiti dozvolu da napusti svemir Hegemonije. Neće biti nikakvog hodočašća sve dok Senat ne zaključi da je to u našem interesu." Glas joj je bio tvrd kao gvožđe.

"Džoni i ja ćemo otići kovit-brodom", rekoh ja. "Hodočašće je ionako za gubitnike."

"Ne", reče ona. "Izvesno vreme nijedan civilni kovit-brod neće poći ka Hiperionu."

Reč 'civilni' me je naterala da shvatim. "Rat?"

Usne Gledstonove bile su stisnute. Ona klimnu glavom. "Pre nego što većina kovit-brodova bude u stanju da stigne do tog regiona."

"Rat sa... Proteranima?"

"Isprva. Gledaj na to kao na način da raščistimo stvar između nas i Tehnosrži, Bron. Ili ćemo morati da uključimo Hiperionov sistem u Mrežu, kako bismo omogućili da ga štiti SILA, ili će on pripasti rasi koja prezire Srž i ne veruje nijednom AI."

Nisam pomenula Džonijevu napomenu da je Srž u vezi sa Proteranima. Ja rekoh: "Način da raščistimo stvar. Fino. Ali, ko je izmanipulisao Proterane da napadnu?"

Gledstonova me pogleda. Ako je njeno lice u tom trenu bilo linkolnovsko, onda je Linkoln sa Stare Zemlje bio jedan opaki džambas. "Vreme je da se vratimo, Bron. Shvataš koliko je važno da ništa od ovih informacija ne procuri."

"Shvatam samo da mi ne biste to rekli da niste za to imali razloga", rekoh ja. "Ne znam kome želite da sve ovo saopštite, ali znam da sam glasnik a ne poverenik."

"Ne potcenjuj našu odlučnost da sve ovo ostane u tajnosti, Bron."

Nasmejah se. "Gospo, ne bih potcenila vašu odlučnost ma o čemu da je reč."

Meina Gledston mi pokaza da prva prođem kroz portal dalekobacača.

"Znam kako možemo da saznamo namere Srži", reče Džoni dok smo se vozili sami u iznajmljenom laznom čamcu na Mare Infinitusu. "Ali, biće opasno."

"Kao da je to nešto novo."

"Ozbiljno. To moramo da pokušamo samo ako smatramo da je imperativ da shvatimo čega se to Srž plaši na Hiperionu."

"Ja smatram da je tako."

"Trebaće nam neki operativac. Neko ko je umetnik u operacijama datum-ravni. Neko pametan, ali ne toliko pametan da ne rizikuje. I

neko ko bi rizikovao sve, a onda to sačuvao u tajnosti kao ultimativnu kiberbljak podvalu."

Iscerih se Džoniju. "Znam baš takvog."

BB je živeo sam u jeftinom stanu, u podnožju jeftinog tornja u jeftinom kraju na TC2. Ali u hardveru koji je ispunjavao najveći deo prostora četvorosobnog stana, nije bilo ničeg jeftinog. Najveći deo BB-jeve plate u protekloj standardnoj deceniji otišao je na najsavršenije kiberbljak igračke.

Počela sam tako što sam rekla da želim da učini nešto nezakonito. BB je rekao da, kao javni službenik, ne može tako nešto ni da uzme u razmatranje. Pitao je o čemu je reč. Džoni je počeo da objašnjava. BB se nagnuo napred i ja sam mu videla stari kiberbljak sjaj u očima, koji je imao još od koledža. Gotovo da sam očekivala da će pokušati da na licu mesta secira Džonija, kako bi video kako radi jedan kibrid. Onda je Džoni došao do zanimljivog dela i BB-jev sjaj pretvorio se u neku vrstu zelenog bleska.

"Kada budem uništio svoju AI ličnost", reče Džoni, "premeštanje u svest kibrida trajaće samo nekoliko nanosekundi, ali za to vreme moj deo perimetra odbrane u Srži će pasti. Bezbednosni fagi će ispuniti prazninu pre nego što prođe mnogo nanosekundi, ali za to vreme..."

"Ulazak u Srž", šapnu BB, dok su mu oči blistale kao neki antikni VDT.

"Biće to veoma opasno", napomenu Džoni. "Koliko ja znam, nijedan ljudski operater nikada nije prodro kroz periferiju Srži."

BB protrlja gornju usnu. "Postoji legenda da je to učinio Kauboj Gibson pre nego što se Srž osamostalila", promrmlja on. "Ali niko u to ne veruje. A Kauboj je nestao."

"Čak i ako prodrete", reče Džoni, "neće biti dovoljno vremena za pristup podacima, ali ja za njih imam koordinate."

"Jebote, fantastično", šapnu BB. On se ponovo okrenu svojoj konzoli i posegnu za priključkom. "Učinimo to."

"Sada?" rekoh ja. Čak je i Džoni izgledao zatečeno.

"Zašto da čekamo?" BB se priključi i pričvrsti metakorteksne vodove, ali ostavi kontrolnu tablu u praznom hodu. "Hoćemo li da uradimo to, ili nećemo?"

Oдох do Džonija, na kauč, i uzeh ga za ruku. Koža mu je bila hladna. Nije imao nikakav izraz na licu, ali mogla sam da zamislim kako mu je sada kada se suočio s neminovnim uništenjem svoje ličnosti i prethodnog postojanja. Čak i ako transfer bude funkcionisao, čovek sa ličnošću Džona Kitsa neće biti 'Džoni.'

"U pravu je", reče Džoni. "Zašto da čekamo?"

Poljubih ga. "U redu", rekoh. "Ja ulazim sa BB-jem."

"Ne!" Džoni mi stegnu ruku. "Ne možeš da nam pomogneš, a opasnost će biti strašna."

Začuh sopstveni glas, neumoljiv koliko i glas Meine Gledston. "Možda. Ali, ne mogu da tražim od BB-ja da učini ovo, ako ja neću. A i ne želim da te ostavim tamo unutra samog." Stisnuh mu ruku poslednji put i odoh da sednem do BB-ja, kraj konzole. "Kako da se uključim u ovu jebenu stvar, BB?"

Čitali ste sve ono o kiberbljakovima. Znete sve o strašnoj lepoti datum-ravni, o trodimenzionalnim autostradama sa pejzažima crnog leda, o neonskim perimetrima i fluorescentnim čudnim petljama, treperavim oblakoderima blokova podataka ispod lebdećih oblaka prisustva AI. Sve sam to videla jašući na BB-jevom nosećem talasu. Bilo je to gotovo previše. Previše snažno. Previše zastrašujuće. Mogla sam da čujem crne pretnje glomaznih bezbednosnih faga; mogla sam da nanjušim smrt u dahu protivudarnih virusa-pantljičara čak i kroz ledene zastore; mogla sam da osetim težinu gneva AI iznad nas - bili smo insekti pod nogama slona - a još nismo ništa učinili, osim što smo putovali odobrenim drumovima podataka posle uloženog pristupnog posla, koji je BB izmislio, nekog domaćeg zadatka za njegov posao u Tekućoj kontroli podataka i statistike.

A ja sam imala vodove pričvršćene na glavu i videla sam stvari u datum-ravni u mutnoj crno-belaj TV verziji, dok su Džoni i BB posmatrali puni stimsim holo.

Ne znam kako su to podesili.

"O-kej", oglasi se BB nečim nalik na šapat, u datum-ravni, "stigli smo."

"Gde?" Sve što sam videla bio je beskrajni lavirint jarkih svetala i još svetlijih senki, deset hiljada gradova raspoređenih u četiri

dimenzije.

"Na periferiju Srži", šapnu BB. "Drži se. Idemo."

Nisam imala ruke kojima bih mogla da se držim, niti bilo šta drugo, u ovoj vasioni, čime bih mogla fizički da se uhvatim, ali usredsredila sam se na nijanse obličja talasa koji je bio naš kamion sa podacima, i šćepala ga.

Tada je Džoni umro.

Videla sam nuklearnu eksploziju iz prve ruke. Kada je tata bio senator, vodio je mamu i mene u Školu komandovanja Olimp da posmatramo demonstraciju SILE. Poslednja predstava za publiku priređena je tako što je osmatračka mahuna poslata dalekobacačem na neki svet Bogu iza leđa... mislim, na Armagast... i izviđački vod SILE: kopno ispalio je čistu taktičku nuklearnu bombu na tobožnjeg protivnika nekih devet klika daleko. Osmatračka mahuna bila je zaštićena zaštitnim poljem klase deset, polarizovanim, a bomba je bila samo terensko-taktička, od pedeset kilotona, ali nikada neću zaboraviti tu eksploziju, udarni talas koji je zaljuljao mahunu od osam tona kao list na odbojnicima, fizički šok od svetla tako opsceno jarkog da je polarizovalo naše polje kao da je ponoć, i opet nam nateralo suze na oči, i zaurlalo da prodre unutra.

Ovo je bilo gore.

Jedan deo datum-ravni je, čini se, blesnuo, a onda se urušio sam u sebe, kao da je neko pustio vodu i sprao stvarnost u odvod čistog crnila.

"Drži se!" vrisnu BB iznad statike datum-ravni, od koje su mu zaškripale kosti, a onda počesmo da se obrćemo, tumbamo, usisani u vakuum kao insekti u okeanski vrtlog.

Nekako, neverovatno, nemoguće, crno oklopljeni fagi jurnuše na nas kroz buku i ludilo. BB izbeže jednog, okrenu kisele membrane drugoga na njega samog. Usisavalo nas je nešto hladnije i crnje nego što je ijedna praznina u našoj stvarnosti mogla da bude.

"Tamo!" povika BB, dok se analog njegovog glasa gotovo gubio u naletu tornada iskidane datasfere.

Šta tamo? Tada videh: tanka linija žutog vijorila je u turbulenciji poput barjaka u orkanu. BB nas prevrnu, pronađe naš talas kako bi nas ovaj poneo kroz oluju, uporedi koordinate koje su plesale kraj

mene previše brzo da bih mogla da ih vidim, i mi zajahasmo po žutoj traci prema...

...prema čemu? Prema zamrznutim planinama vatrometa. Prozirnim planinskim masivima podataka, beskrajnim glečerima ROM-ova, pristupnim ganglijama koje su se širile poput pukotina, gvozdanim oblacima polurazumnih mehurića internih procesa, svetlećim piramidama materije primarnog izvora zaštićenim jezerima crnog leda i armijama crnih, pulsirajućih faga.

"Sranje", šapnuh ja, nikome određenom.

BB je pratio žutu traku naniže, unutra, kroz ulaz. Osetih vezu, kao da nam je neko iznenada dao da ponesemo neki veliki teret.

"Imam ga!" vrisnu BB i najednom se začu zvuk glasnjiji i snažniji od vrtloga buke, koji nas je okruživao i proždirao. Nije to bila ni truba ni sirena, već oboje u tonu upozorenja i agresije.

Uspinjali smo se izvan svega toga. Mogla sam da vidim nejasan sivi zid kroz blistavi kaos i nekako sam znala da je to periferija, vakuum je slabio, mada je i dalje probijao zid kao sve manja crna mrlja. Peli smo se.

Ali, nedovoljno brzo.

Fagi nas napadoše sa pet strana. Za dvanaest godina koliko sam detektiv, jednom su pucali na mene a dvaput me uboli nožem. Slomljenih rebara bilo je i ranije, i ne jedanput. Ovo je, međutim, bolelo više nego sve to zajedno. BB se borio i uspinjao istovremeno.

Moj doprinos bio je u vrištanju. Osetila sam da na nas padaju hladne kandže, vuku nas dole, natrag u bleštavilo, buku i kaos. BB je koristio neki program, neku magijsku formulu kako bi se odbranio od njih. Ali nedovoljno. Mogla sam da osetim udarce - ne prvenstveno meni upućene, već BB-ovom matriks analogu.

Tonuli smo natrag. Vukle su nas neumoljive sile. Odjednom osetih Džonijevo prisustvo, i bilo je to kao da nas je pokupila snažna ruka, podigla nas kroz zid periferije trenutak pre nego što je mrlja ustupila mesto našoj liniji života a zaštitno polje se sklopilo s treskom, kao čelični zubi.

Kretali smo se nemogućom brzinom prepunim datastradama, prolazili kraj kurira datum-ravni i analoga drugih operatera kao što EMV šiša kraj volovskih kola. Onda počesmo da se približavamo

kapiji sporog vremena, preskačući uključene analoge operatora na izlasku nekakvim četvorodimenzionalnim skokom.

Osetih neizbežnu mučninu prelaska dok smo izlazili iz matriksa. Svetlost mi oprži rožnjače. Prava svetlost. Tada me preplavi bol i ja klonuh preko konzole i zastenjah.

"Hajde, Bron." To mi je Džoni - ili neko veoma sličan Džoniju - pomagao da ustanem i da zajedno s njim pođem prema vratima.

"BB", prodah. tah.

"Ne."

Otvorih bolne oči dovoljno da vidim BB-ja Surbringera klonulog preko konzole. Njegov 'stetson' je pao i otkotrljao se na pod. BB-jeva glava je eksplodirala i isprskala najveći deo konzole crvenim i sivim. Usta su mu bila otvorena i iz njih je izbijala gusta bela pena. Izgledalo je kao da su mu se oči istopile.

Džoni me uhvati i pridignu. "Moramo da pođemo", šapnu on. "Neko samo što nije došao ovamo."

Zatvorih oči i pustih ga da me odvede odatle.

Probudila sam se u mutnom crvenom svetlu, uz kapanje vode. Osetila sam smrad kanalizacije, plesni i ozona neizolovanih energetske kablova. Otvorila sam jedno oko.

Nalazili smo se u niskoj prostoriji koja je pre bila pećina nego soba, sa kablovima koji su poput zmija vijugali iz razbijene tavanice, i sa lokvama vode na pločama prekrivenim skorelom sluzi. Crvena svetlost dopirala je odnekud izvan pećine - možda iz prilaznog šahta za održavanje, ili automehaničkog tunela. Zastenjala sam tiho. Džoni je bio tu, pomerao se sa grube prostirke od ćebadi ka meni. Lice mu je potamnelo od masti ili prljavštine i imao je najmanje jednu svežu posekotinu.

"Gde smo?"

On mi dodirnu obraz. Drugom rukom obrgli mi ramena i pomože da sednem. Grozan prizor pomeri se i zatitra, i za trenutak sam mislila da će mi pozliti. Džoni mi pomože da otpijem vodu iz visoke plastične čaše.

"U Košnici ološa", reče Džoni.

Pretpostavila sam to i pre nego što sam potpuno povratila svest.

Košnica ološa je najdublja jama na Lususu, ničija zemlja mehaničkih tunela i nelegalnih jazbina, gde je smeštena polovina prognanika i odmetnika Mreže. U Košnici ološa su pucali na mene pre nekoliko godina, i još sam imala ožiljak od lasera iznad levog kuka.

Pružih čašu, zatraživši još vode. Džoni zahvati malo iz čeličnog termosaa, pa se vrati. Uspaničih se na sekund, dok sam petljala po džepu tunike i po opasaču: tatin automatik je nestao. Džoni podiže oružje i ja se odahnuh, pa primih šolju i žedno je ispih. "BB?" rekoh, nadajući se za trenutak da je sve ono bila samo strašna halucinacija.

Džoni odmahnu glavom. "Tamo se nalazilo obezbeđenje koje niko od nas nije očekivao. BB-ov upad bio je briljantan, ali nije mogao da se izbori sa omega fagima Srži. No, polovina operatora u datum-ravni osetila je odjeke bitke. BB je već postao legenda."

"Jebote, baš divno", rekoh ja i nasmejah se, a to je sumnjivo zazvučalo kao začetak jecaja. "Legenda. A BB je mrtav. Jebote, ni zbog čega."

Džoni me čvrsto zagrli. "Nije ni zbog čega, Bron. Oteo je podatke. I predao mi ih pre nego što je umro."

Uspela sam da sednem sasvim uspravno i da pogledam u Džonija. Izgledao je isti - iste blage oči, ista kosa, isti glas. Ali nešto veoma suptilno bilo je drugačije, dublje. Ljudskije? "Ti?" rekoh ja. "Jesi li izdržao transfer? Jesi li ti..."

"Čovek?" Džon Kits mi se osmehnu. "Da, Bron. Ili onoliko blizu čoveku koliko neko iskovan u Srži ikada može da bude."

"Ali sećaš se mene... BB-ja... onoga što se dogodilo."

"Da. I sećam se kada sam prvi put zvirnuo u Čapmanovog Homera. I očiju mog brata Toma dok je krvario u noći. I Severnovog ljubaznog glasa kada sam bio suviše slab da otvorim sopstvene oči i suočim se sa sudbinom. I naše noći na Piazza di Spagna kada sam ti dodirnuo usne i zamislio Fanin obraz uz svoj. Sećam se, Bron."

Jedan tren bila sam zbunjena, zatim povređena, a onda mi on položi dlan na obraz, on dodirnu mene, nije bilo nikoga osim nas, i ja shvatih. Zatvorih oči. "Zašto smo ovde?" šapnuh mu u košulju.

"Nisam smeo da rizikujem upotrebu dalekobacača. Srž bi mogla smesta da nas pronađe. Razmislio sam o svemirskoj luci, ali ti nisi bila u takvom stanju da bi mogla da putuješ. Odabrao sam Košnicu

ološa."

Klimnuh glavom uz njega. "Pokušaće da te ubiju."

"Da."

"Da li nas gone lokalni pajkani? Policija Hegemonije? Tranzitni panduri?"

"Ne, mislim da ne. Do sada su nas zaustavile jedino dve bande gundi i neki od stanovnika Košnice ološa."

Otvorih oči. "Šta bi sa gundama?" Postojali su i smrtonosniji zlikovci i plaćene ubice u Mreži, ali ja nikada nisam naletela na njih.

Džoni podiže tatin automatik i osmehnu se.

"Ne sećam se ničega posle BB-ja", rekoh ja.

"Povredila te je reakcija na fage. Mogla si da hodaš, ali izazvali smo poprilično čudnih pogleda u Predvorju."

"Mogu da se kladim. Reci mi šta je to BB otkrio. Zašto je Srž opsednuta Hiperionom?"

"Prvo jedi", reče Džoni. "Prošlo je više od dvadeset osam sati." On ode na drugu stranu vlažne pećinske prostorije i vrati se sa samozagrevajućim paketom. Bio je to osnovni obrok holo fanatika - bleskom osušena i ponovo podgrejana klonirana govedina, krompiri koji nikada nisu videli zemlju i šargarepa koja je ličila na nekakve puževe iz velikih dubina. Ništa mi nikada nije bilo toliko ukusno.

"O-kej", rekoh ja, "pričaj mi."

"Tehnosrž je podeljena u tri grupe otkad postoji", reče Džoni. "Stabilni su AI stare garde, neki od njih vuku poreklo još iz dana pre Greške; najmanje jedan od njih stekao je svest u prvom informatičkom dobu. Stabilni tvrde da je neophodan izvestan nivo simbioze između čovečanstva i Srži. Oni su promovisali Projekt ultimativne inteligencije kao način da se izbegnu nagle odluke, da se stvar otegne sve dok sve varijable ne budu mogle da budu faktorisane. Prevtljivi su sila koja je sačinila ubedljive studije i njima pokazala da je korisnost čovečanstva prošla i da od sada pa nadalje ljudska bića predstavljaju pretnju za Srž. Oni zastupaju trenutno i potpuno istrebljenje."

"Istrebljenje", rekoh ja. Trenutak kasnije, upitah: "Mogu li oni to da izvedu?"

"Što se ljudi u Mreži tiče, da", reče Džoni. "Inteligencije Srži ne

samo da stvaraju infrastrukturu za društvo Hegemonije, već su neophodne za sve, od raspoređivanja SILE do obezbeđenja nagomilanih nuklearnih i plazma-arsenala."

"Da li si znao za to dok si bio... u Srži?"

"Ne", reže Džoni. "Kao pseudopesnički, kibridski projekt obnavljanja, bio sam nakaza, kućni ljubimac, nepotpuna stvar kojoj je dopušteno da cunja po Mreži kao što se kućni ljubimac svakog dana pušta u šetnju. Nisam imao pojma da postoje tri struje AI uticaja."

"Tri struje", rekoh ja. "Koja je treća? I gde se tu uklapa Hiperion?"

"Između Stabilnih i Prevtljivih nalaze se Ultimativni. Proteklih pet vekova Ultimativni su bili opsednuti UI projektom. Postojanje ili istrebljenje ljudske rase zanima ih samo onoliko koliko je to primenljivo na projekt. Do danas, oni su bili sila umerenosti, saveznik Stabilnih, zato što smatraju da su takvi projekti rekonstrukcije i obnavljanja, kao što je eksperiment sa Starom Zemljom, neophodni za kulminaciju UI.

Nedavno, međutim, problem Hiperiona doveo je do približavanja Ultimativnih gledištima Prevtljivih. Otkad je Hiperion istražen, pre četiri veka, Srž je zabrinuta i zbunjena. Odmah je bilo jasno da su takozvane Vremenske grobnice artefakti lansirani unatrag kroz vreme iz tačke koja se nalazi najmanje deset hiljada godina u budućnosti galaksije. Još više uznemirava, međutim, činjenica da prediktivne formule Srži nikada nisu bile u stanju da faktorišu Hiperionovu varijablu.

Bron, da bi razumela ovo, moraš da shvatiš koliko se Srž oslanja na predviđanja. Već sad, bez inputa UI, Srž zna detalje fizičke, ljudske i AI budućnosti do granice od 98,9995 procenata za period od najmanje dva veka. Savetodavno veće AI pri Svestvari i njegovo neodređeno, delfijsko oglašavanje - koje ljudi smatraju nezamenljivim - pravi je vic. Srž daje mrvice otkrovenja Hegemoniji, i to onda kada to ide u prilog njenim ciljevima - ponekad to pomaže Prevtljivima, ponekad Stabilnima, ali uvek je na zadovoljstvo Ultimativnih.

Hiperion je poderotina u čitavom prediktivnom tkanju postojanja Srži. To je pretposlednji oksimoron *Govorna figura u kojoj su*

kombinovane dve krajnosti ili dve kontradiktorne zamisli (npr. gromoglasni muk, ili, daleko bliže). - Prim. prev. - nefaktorabilna varijabla. Koliko god to izgledalo nemoguće. Hiperion je izgleda izuzet iz zakona fizike, istorije, ljudske psihologije i AI predviđanja koja Srž praktikuje.

Rezultat toga su dve budućnosti - dve stvarnosti, ako hoćeš - jedna u kojoj će zlo Šrajka ubrzo biti pušteno u Mrežu i međuzvezdano čovečanstvo kao oružje iz budućnosti kojom dominira Srž, retroaktivni prvi udarac Prevtljivih koji će od tada pa nadalje milenijumima vladati galaksijom. Druga stvarnost vidi invaziju Šrajka, predstojeći međuzvezdani rat i druge stvari koje proizlaze iz otvaranja Vremenskih grobnica, kao udarac ljudske pesnice unatrag kroz vreme, konačni, sumračni napor Proteranih, bivših kolonista i drugih malih grupa ljudi koji su izbegli programima istrebljenja Prevtljivih."

Voda je kapala po pločama. Negde u tunelima u blizini upozoravajuća sirena mehaničkog kauterizera odjekivala je od keramike i kamena. Naslonila sam se na zid i zagledala u Džonija.

"Međuzvezdani rat", rekoh ja. "Oba scenarija zahtevaju međuzvezdani rat?"

"Da. To se ne može izbeći."

"Mogu li obe grupe Srži pogrešiti u svojim predviđanjima?"

"Ne. Ono što se dešava na Hiperionu problematično je, ali poremećaji u Mreži i na drugim mestima sasvim su jasni. Ultimativni koriste to znanje kao osnovni argument za ubrzavanje sledećeg koraka u evoluciji Srži."

"A šta su ti BB-jevi ukradeni podaci pokazali o nama, Džoni?"

Džoni se osmehnu, dodirnu mi ruku, ali je ne uze. "Pokazali su da sam ja na neki način deo Hiperionove nepoznanice. Njihovo stvaranje Kitsovog kibrida bilo je strašno kockanje. Stabilnima je omogućilo da me sačuvaju samo to što sam kao Kitsov analog očigledno bio neuspešan. Kada sam odlučio da odem na Hiperion, Prevtljivi su me ubili sa jasnom namerom da izbrišu moje AI postojanje ukoliko moj kibrid ponovo donese tu odluku."

"I jesi. Šta se desilo?"

"Omanuli su. U svojoj bezgraničnoj aroganciji, Srž je propustila da uzme u obzir dve stvari. Prvo, da ću uliti čitavu svoju svest u kibrid i tako izmeniti prirodu Kitsovog analoga. Drugo, da ću se obratiti tebi."

"Meni!"

On me uze za ruku. "Da, Bron. Izgleda da si ti takođe deo Hiperionove nepoznanice."

Odmahnuh glavom. Shvativši da mi je teme utrnulo iznad i iza levog uha, podigoh ruku, očekujući da zateknem povredu iz borbe u datum-ravni. Umesto toga, prsti mi naiđoše na plastiku utičnice nervnog priključka.

Otrgoh drugu ruku iz Džonijevog stiska i zapiljih se u njega, užasnuta. Usadio mi je to dok sam bila u nesvesti.

Džoni podiže obe ruke, dlanovima okrenute prema meni. "Morao sam, Bron. To može biti neophodno za preživljavanje nas oboje."

Stegnuh pesnicu. "Jebem ti mater, lažljivče jedan podli. Zašto ja moram da imam direktan interfejs, gade lažljivi?"

"Ne sa Srži", reče Džoni tiho. "Sa mnom."

"Sa tobom?" Mišica i pesnica drhtale su mi od želje da tresnem to njegovo vat-klonirano lice. "Sa tobom!" Podrugljivo sam se osmehnula. "Ti si sada čovek, zaboravio si?"

"Da. Ali određene kibridne funkcije ostaju. Sećaš se kada sam ti pre nekoliko dana dodirnuo ruku i uveo nas u datum-ravan?"

Izbuljih se u njega. "Ne idem opet u datum-ravan."

"Ne. Ni j. Ali, možda ću morati da ti predam neverovatnu količinu podataka za vrlo kratko vreme. Prošle noći odneo sam te jednoj ženi, crnobertzijanskom hirurgu u Košnici ološa. Ona ti je ugradila Šrenovu petlju."

"Zašto?" Šrenova petlja bila je sićušna, ne veća od palca na mom noktu, i veoma skupa. Sadržavala je nebrojene memorije mehur-polja, a svaka je bila kadra da drži gotovo beskonačan broj bita informacija. Biološki nosač nije imao pristup u Šrenovu petlju, pa su one zato korišćene za kurirske svrhe. Čovek ili žena mogli su da nose u Šrenovoj petlji AI ličnosti ili čitave planetarne datasfere. Do đavola, sve je to mogao da nosi i jedan pas.

"Zašto?" rekoh ja ponovo, zapitavši se da li me to Džoni, ili neke

sile koje stoje iza Džonija, koriste kao takvog kurira. "Zašto?"

Džoni priđe i uhvati me za zglob. "Veruj mi, Bron."

Mislim da nisam verovala nikome otkad je tata prosuo sebi mozak, pre dvadeset godina, a mama se povukla u čistu sebičnost svoje izdvojenosti. Nije postojao nijedan razlog u vasioni da sada poverujem Džoniju.

Ali jesam.

Otvorih šaku i uzeh ga za ruku.

"U redu", reče Džoni. "Završi sa jelom pa da se damo na spasavanje sopstvenih života."

Oružje i droga bile su dve stvari koje je bilo najlakše kupiti u Košnici ološa. Potrošili smo poslednje ostatke znatne gomile Džonijevih crnih maraka na kupovinu oružja.

U 22.00 oboje smo nosili telesni oklop od zališčastog polititana. Džoni je imao kacigu gundi crnu kao ogledalo, a ja sam nosila komandnu masku iz vojnih viškova SILE. Džonijeve energetske rukavice bile su masivne i jarkocrvene. Ja sam nosila osmotske rukavice porubljene za ubijanje. Džoni je imao pakleni bič Proteranih, zarobljen na Bresiji, i zatakao je laserski štap za opasač. Osim tatinog automatika, ja sam sada nosila 'Štajner-Džin' mini-top sa obrtnom podlogom na opasaču. Odgovarao je na naređenja mog komandnog vizira, a dok sam pucala obe ruke bile su mi slobodne.

Džoni i ja se zgliedasmo pa počesmo da se kikoćemo. Kada prestasmo sa smehom, nastupi duga tišina.

"Jesi li siguran da je najbolje da probamo u Hramu Šrajka ovde, na Lususu? upitah treći ili četvrti put.

"Ne možemo da koristimo dalekobacač", reče Džoni. "Sve što Srž mora da uradi jeste da registruje kvar, i mi smo mrtvi. Ne smemo čak ni da koristimo lift sa nižih nivoa. Moraćemo da pronađemo nenadgledano stepenište i da se njim popnemo dvadeset spratova. Naša najbolja šansa da stignemo do Hrama jeste da se spustimo pravo Dvoranom tržnog centra."

"Da, ali hoće li nas primiti u Crkvi Šrajka?"

Džoni slegnu ramenima, čudnovato insektoidnim pokretom u svojoj borbenoj odeći. Glas mu je kroz gunda kacigu imao metalni

prizvuk. "Oni su jedina grupa koja ima interesa da mi preživimo. I jedini sa dovoljno političke moći da nas zaštite od Hegemonije dok nam pronađu prevoz do Hiperiona."

Podigoh svoj vizir. "Meina Gledston reče da više nijedan hodočasnički let do Hiperiona neće biti dopušten."

Kupola od crnog ogledala razumno klimnu glavom. "Pa, jebeš Meinu Gledston", reče moj ljubavnik, pesnik.

Udahnuh duboko i odoh do otvora naše niše, naše pećine, našeg poslednjeg utočišta. Džoni krenu za mnom. Telesni oklop se očeša o telesni oklop. "Spremna, Bron?"

Klimnuh glavom, obrnuh mini-top oko ose i pođoh napolje.

Džoni me zaustavi dodirom. "Volim te, Bron."

Klimnuh glavom, i dalje čvrsta. Zaboravila sam da mi je vizir podignut i da on može da mi vidi suze.

Košnica je budna svih dvadeset osam sati dnevno, ali usled neke tradicije, treća smena je namirnija, sa najmanje ljudi. Imali bismo više šansi u gužvi prve smene, na uzdignutim pešačkim stazama. Ali, ako su nas čekale gunde i silosi, danak u smrti civila bio bi ogroman.

Trebalo nam je više od tri sata da se popnemo do Dvorane tržnog centra, i to ne jednim stepeništem već beskrajnim nizom mehaničkih hodnika, napuštenim pristupnim vertikalama koje su počistile luditske pobune pre osamdeset godina, i, poslednjim stepeništem, u kome je bilo više rđe nego metala. Izašli smo u hodnik za isporuke na manje od pola klike od Hrama Šrajka.

"Ne mogu da verujem da je bilo tako lako", šapnuh mu preko interkoma.

"Verovatno sabiraju ljudstvo u svemirskoj luci i kod grozdova privatnih dalekobacača."

Krenusmo najmanje izloženim pločnikom u Predvorju, trideset metara ispod prvog nivoa za kupovinu i četiri stotine metara ispod krova. Hram Šrajka bio je ukrašena, usamljena građevina sada udaljena manje od pola klike. Nekoliko kasnih kupaca i džogera okrnulo nas je pogledom, a onda se brzo udaljilo. Nisam ni najmanje sumnjala da su pozvali policiju tržnog centra, ali iznenadila

bih se da su se preterano brzo pojavili.

Banda jarko ofarbanih uličnih siledžija eksplodira iz šahta lifta, uz dranje i podvriskivanje. Nosili su pulsirajuće noževe, lance i energetske rukavice. Iznenaden, Džoni se obrnu ka njima i njegov pakleni bič odasla dvadesetak snopova. Mini-top zzz-zzz-zazuja i ote mi se iz ruku, premeštajući se s jedne mete na drugu, prateći pokrete mojih očiju.

Banda od sedam klinaca ukopa se u mestu; potom podigoše ruke i uzmaknuše, razrogačenih očiju. Uskočili su u šaht lifta i nestali.

Pogledah Džonija. Crna ogledala mi uzvратиše pogled. Nijedno od nas se ne nasmeja.

Pređosmo na severnu traku za kupovinu. Nekoliko pešaka utrča u otvorene prodavnice. Bili smo manje od stotinu metara od stepenica Hrama. Mogla sam da čujem sopstveno bilo u slušalicama kacige SILE. Pedeset metara od stepenica. Kao da je pozvan, neki akolit ili sveštenik pojavi se na deset metara visokim vratima Hrama i stade da nas posmatra kako se približavamo. Trideset metara. Ako je iko nameravao da nas presretne, dosad bi to već učinio.

Okrenuh se ka Džoniju da kažem nešto smešno. Najmanje dvadeset snopova i upola toliko projektila pogodi nas istovremeno. Spoljni sloj polititana eksplodira, skrenuvši najveći deo energije projektila u protivnaletu. Površina sa ogledalima ispod njega odbi najveći deo ubilačke svetlosti. Najveći deo.

Džonija udar odbaci. Ja kleknuh i pustih mini-top da pokrije izvor lasera.

Deset spratova uz rezidencijalni zid Košnice. Vizir mi se zamračí. Telesni oklop buknu u pari reflektivnog gasa. Mini-top je zvučao upravo kao onaj sa redenicima, koji su koristili u istorijskim holodramama. Deset spratova gore, deo balkona i zida u širini od pet metara dezintegrisa se u oblaku eksplozivnih flešeta i protivoklopnih metaka.

Tri teška metka pogodiše me otpozadi.

Dočekah se na dlanove, ućutkah mini-top i obrnuh se. Bilo ih je najmanje po desetak na svakom nivou i kretali su se brzo u preciznoj borbenoj koreografiji. Džoni je klečao i ispaljivao iz paklenog biča orkestrirane kratke rafale svetla, probijajući se kroz dugu kako bi

eliminirao zaštitne odbojнике.

Jedna prilika u trku eksplodira u plamenu dok se izlog iza nje pretvarao u topljeno staklo i prskao petnaest metara po Predvorju. Još dva čoveka pojaviše se iznad ograde nivoa i ja ih poslah natrag kratkim rafalom iz mini-topa.

Otvoreni letač spusti se sa greda izbegavajući pilone, uz teško brektanje potisnika. Raketna vatra zabi se u beton oko Džonija i mene. Izlozi radnji povратиše milion staklenih krhotina preko nas. Pogledah, trepnuh dvaput, naciljah i opalih. Letač se trže u stranu, udari u pokretne stepenice na kojima se šćućurila nekolicina civila, i zatumba se u masi iskrivljenog metala i eksploziji borbene tehnike. Videh kako jedan kupac u plamenu skače ka podu Košnice, osamdeset metara niže.

"Levo!" viknuh Džoniju preko interkoma uskog snopa.

Četiri čoveka u borbenom oklopu spustiše se sa gornjeg nivoa, koristeći lične antigravitacione komplete. Polimerizovani kameleonski oklopi trudili su se da neprestano usklađuju sa promenljivom pozadinom, ali uspehli su samo da svakog od njih pretvore u blistavi kaleidoskop odraza. Jedan uđe u široki luk mog mini-topa, kako bi me neutralisao, a ostala trojica krenuše na Džonija.

On me napade pulsirajućom oštricom, u geto stilu. Pustih da počne da mi žvaće oklop, znajući da će proći do mesa podlaktice, ali upotreбивši to da dobijem sekund koji mi je bio potreban. Ubih ga ukrućenim bridom rukavice, i vatrom iz mini-topa polih trojicu koji su Džoniju pravili probleme.

Njihovi oklopi se ukrutiše, ja ih ponovo polih topom, da ih odbacim unazad, kao kada neko crevom poliva pločnik pun otpadaka. Samo jedan od njih uspe da se osovi na noge pre nego što sam ih sve oduvala preko izbočine nivoa.

Džoni je ponovo bio na tlu. Delovi oklopa na grudima nestali su mu, istopljeni. Osetila sam miris oprljenog mesa, ali nisam videla nikakve smrtonosne rane. Pređoh u polučučanj kako bih ga podigla.

"Ostavi me, Bron. Beži. Stepenice." Uski snop se prekidaо.

"Odjebi", rekoh i obgrlih ga levom rukom dovoljno da može da se oslanja a da mi ostane dovoljno prostora za dejstvo mini-topa. "Još me plaćaš kao telohranitelja."

Gađali su nas sa oba zida Košnice, sa greda i nivoa za kupovinu iznad nas. Prebrojala sam najmanje dvadeset tela na pločnicima; oko polovina su bili civili u svetloj odeći. Energetsko pojačanje u levoj nozi mog oklopa škripalo je. Ispruženih nogu, nespretno smo se vukli još deset metara prema stepenicama Hrama. Na vrhu stepeništa sada je stajalo nekoliko sveštenika Šrajka, na izgled nesvesnih pucnjave oko njih.

"Gore!"

Obrnuh se, naciljah i opalih u istom trenutku, čuh kako se top ispraznio posle jednog rafala i videh kako letać izbacuje svoje projekte samo tren pre nego što se pretvorio u hiljadu komada zavitanog, nepovezanog metala i iskidanog mesa. Ispustih grubo Džonija na pločnik i bacih se preko njega, u pokušaju da svojim telom prekrijem njegovo otkriveno meso.

Projektili se aktiviraše istovremeno, nekoliko u vazduhu i najmanje dva pošto su se zarila u tlo. Džoni i ja odletesmo u vazduh, odbačeni petnaest ili dvadeset metara niz nagnuti pločnik. To je bilo dobro. Pešačka staza od legure i ferobetona, na kojoj smo se nalazili samo sekund ranije, buknu, nabubri, utonu i stumba se dole, na zapaljeni pločnik. Sada se tamo nalazio prirodni odbrambeni jarak, procep između većine ostalih napadača na tlu i nas.

Ustadoh, udarcem ruke zbacih sa sebe beskorisni mini-top i njegovo postolje, skinuh beskorisne krhotine sopstvenog oklopa i podigoh Džonija obema rukama. Kaciga mu je bila raznesena a lice u jako lošem stanju. Krv mu je curkala kroz mnoštvo procepa u oklopu. Ostao je bez desne ruke i levog stopala. Okrenuh se i poneh ga uz stepenice Hrama Šrajka.

Sada letački prostor Dvorane ispuniše sirene i letaći bezbednosti. Gunde na gornjim nivoima i na suprotnoj strani obrušene staze potrčaše u zaklon. Dvojica komandosa, koji su se spustili pomoću antigravitacionih kompleta, potrčaše za mnom uza stepenice. Nisam se okrenula. Morala sam za svaki korak da podižem svoju pravu i beskorisnu nogu. Znala sam da na leđima i boku imam ozbiljne opekotine, a na drugim mestima rane od šrapnela.

Letaći su hučali i kružili, ali su izbegavali stepenice hrama. Pucnjava je štekala tržnim centrom uzduž i popreko. Čula sam kako

mi se otpozadi brzo približavaju koraci okovani metalom. Nisam se okretala. Uspela sam da načinih još tri koraka. Dvadeset stepenica iznad mene, nemoguće daleko; biskup je stajao između stotinu sveštenika Hrama.

Načinih još jedan korak i spustih pogled na Džonija. Jedno oko bilo mu je otvoreno i zurilo je odozdo u mene. Drugo je bilo zatvoreno od krvi i naduvenog tkiva. "U redu je", šapnuh, prvi put svesna toga da nema više ni moje kacige. "U redu je. Samo što nismo stigli." Uspeh da načinih još jedan korak.

Dva muškarca u blistavocrnoj borbenoj odeći zaprečiše mi put. Obojica su podigli vizire isprugane ožiljcima od pogodaka pa su se videla lica, veoma gruba.

"Spusti ga, kučko, pa ćemo te možda ostaviti u životu."

Klimnuh glavom umorno, previše iscrpljena da načinih još jedan korak, ili učinim bilo šta drugo sem da stojim tu i držim ga u rukama. Džonijeva krv kapala je po belom kamenu.

"Rekoh, spusti tog kučkinog sina, pa da..."

Opalih u obojicu, jednome u levo oko a drugome u desno, ne podižući tatin automatik s mesta na kom sam ga držala, ispod Džonijevog tela.

Oni padoše u stranu. Uspeh da načinih još korak. Pa još jedan. Stadoh malo da se odmorim, a onda podigoh nogu za još jedan.

Na vrhu stepenica, grupa crnih i crvenih odora se razdvoji. Ulaz je bio veoma visok i veoma mračan. Nisam se osvrtala, ali mogla sam po buci iza nas da čujem da je gomila u Dvorani veoma velika. Biskup krenu pored mene dok sam prolazila kroz vrata, u pomrčinu.

Položila sam Džonija na hladan pod. Odore su šuštale oko nas. Svukla sam sa sebe oklop koliko sam mogla, a onda zapetljala oko Džonijevog. Na nekoliko mesta stopio mu se sa mesom. Dodirnuh mu obraz nepovređenom rukom. "Žao mi je..."

Džonijeva glava se malo pomeri i on otvori oko. Podiže голу levu ruku da mi dodirne obraz, kosu, potiljak. "Fani..."

Tada osetih da umire. Takođe osetih strujanje kada je njegova ruka pronašla nervni priključak, toplotu bele svetlosti koja je hitala u Šrenovu petlju dok je sve što je Džoni Kits ikada bio, ili će biti, eksplodiralo u meni; bilo je to gotovo kao njegov orgazam u meni

dve noći pre toga: strujanje, pulsiranje, iznenadna toplina i nepomičnost posle toga, uz odjek osećaja.

Spustih ga na pod i dozvolih akolitima da uklone telo, da ga iznesu napolje i pokažu gomili, vlastima i onima koji su želeli da znaju šta se dogodilo.

Dozvolih da me odvedu.

Provela sam dve nedelje u jaslama za oporavak u Hramu Šrajka. Opekotine su se zalečile, ožiljci su odstranjeni, strani metal izvađen, koža presađena, meso regenerisano, nervi ponovo izatkani. Ali, i dalje je bolelo.

Svi, osim sveštenika Šrajka, izgubili su interesovanje za mene. Srž se postarala da Džoni bude mrtav; da njegovo prisustvo u Srži ne ostavi nikakav trag; da njegov kibrid bude mrtav.

Vlasti su uzele moju izjavu, opozvale mi dozvolu i zataškale stvari što su bolje mogle. Štampa Mreže izvestila je da je u Dvorani tržnog centra vođena bitka između bandi Košnice sa nivoa ološa. Izginuli su brojni pripadnici bandi i nedužni prolaznici. Policija je to sredila.

Nedelju dana pre nego što je javljeno da će Hegemonija dozvoliti da Igdrasil otplovi sa hodočasnici u ratnu zonu blizu Hiperiona, prešla sam dalekobacačem Hrama na Renesansu Vektor, gde sam provela jedan sat sama, u tamošnjoj arhivi.

Listovi su bili u vakuumskoj oblozi tako da nisam mogla da ih dodirnem. Rukopis je bio Džonijev; već sam ranije videla njegov rukopis. Papir je bio žut i trošan od starosti. Na njemu dva fragmenta. Na prvom je pisalo:

Dana više nema, i svih njegovih slasti!
Glasa milog i usana, ruke meke i još mekših grudi,
Toplog daha i šapata lakog, poluglasja strasti,
Očiju svetlih, finog stasa, struka kome pogled bludi!
Izbledeo je cvet, pupoljaka čar,
Izbleдела divota, u mojim očima sjaj,
Izbleдела divota, iz naručja dar,
Izbledeo glas, toplina, svetlost i raj -
Iščileli prerano sa spuštanjem tame,

U praznični suton - i prazničnu noć -
Kad ljubavi mirisne upliću se same
Potka gustog mraka, tajne slasti moć;
Al' sad kad znam do kraja taj ljubavni misal,
U san idem jer me slomi za ljubavi žal.

Drugi fragment bio je ispisan nemirnijom rukom i na grubljem papiru, kao da je žurno škraban po beležnici:

Ova ruka živa, sad topla i kadra
Da usrdno hvata, bi, samo da je hladna
U ledenom muku groba,
Pohodila tako tvoje dane, noći snene
Da poželiš srce da ti presuši rođeno
Ne bi l' u mojim venama život crveni potekao opet
A ti umirila savest - pa evo je...
Pružam ti je sad.

Trudna sam. Mislim da je Džoni to znao. Najverovatnije.

Dvostruko sam trudna. Jednom sa Džonijevim detetom i jednom sa Šrenovom petljom koja je upamtila ono što je on bio. Ne znam da li je predodređeno da se te dve stvari povežu. Proći će meseci pre nego što se dete rodi, a samo dani pre nego što se suočim sa Šrajkom.

Ali, sećam se tih minuta pošto je Džonijevo unakaženo telo izneseno pred gomilu i pre nego što su me odveli kako bi mi pružili pomoć. Svi su bili tamo, u tami, na stotine sveštenika, akolita, egzorcista, vratara i vernika... i, kao jedan glas, zapevali su, tamo u crvenoj pomrčini ispod skulpture Šrajka koja se okretala, i glasovi su im odjekivali pod gotičkim svodovima. A ono što su pevali bilo je otprilike sledeće:

'NEK' BLAŽENA BUDE
BLAŽENA MAJKA NAŠEG
SPASENJA
BLAŽENO NEK' JE SREDSTVO NAŠEG

ISPAŠTANJA
NEK' BLAŽENA BUDE NEVESTA NAŠEG STVARANJA
NEK' BLAŽENA BUDE.

Bila sam ranjena i u šoku. Tada to nisam shvatila. Ne shvatam ni sada.

Ali znam da ćemo se, kada nastupi vreme i dođe Šrajk, Džoni i ja zajedno suočiti sa njim.

Odavno se spustio mrak. Kabina žičare putovala je između zvezda i leda. Grupa je sedela u tišini, i jedini zvuk bila je škripa kabla.

Nešto kasnije, Lenar Hojt reče Bron Lamiji. "I vi nosite kruciformu."

Lamija pogleda sveštenika.

Pukovnik Kasad se nagnu ka ženi. "Mislite da je Het Mastin bio templar koji je razgovarao sa Džonijem?"

"Moguće", reče Bron Lamija. "To nikada nisam saznala."

Kasad ne trepnu. "Jeste li vi ubili Mastina?"

"Nisam."

Martin Silenus se protegnu i zevnu. "Imamo još neki sat do zore", reče on. "Da li bi još neko malo da odspava?"

Nekoliko glava klimnu.

"Ja ću ostati na straži", reče Fedman Kasad. "Nisam umoran."

"Ja ću vam praviti društvo", reče Konzul.

"A ja ću podgrejati malo kafe u termosu", reče Bron Lamija.

Dok su ostali spavali i dok je beba Rejčel meko gukala u snu, njih troje sedeli su kraj prozora i posmatrali kako zvezde gore hladne i daleke u dubokoj noći.

6.

Utvrđenje Hronos štrčalo je sa najistočnijeg ruba velikog Masiva Uzde: mračna, barokna gomila vlažnog kamenja sa tri stotine soba i dvorana, lavirint neosvetljenih hodnika koji su vodili u duboke dvorane, tornjevi, kule, balkoni koji su gledali na severne pustopoljine, vazdušni šahtovi koji su se uzdizali pola kilometra ka svetlosti i spuštali se navodno do samog lavirinta, parapeti izribani hladnim vetrovima odozgo, sa vrhova; stepeništa - unutrašnja i spoljna - isklesana od planinskog kamena tako da ne vode nikuda, prozori od bojenog stakla visoki stotinu metara kako bi uhvatili prve zrake sunčeve ili mesečeve kratkodnevice, prozori bez okana veličine ljudske pesnice, koji nisu gledali ni na šta posebno, beskrajni niz bareljefa, groteskne skulpture u poluskruvenim nišama i više od hiljadu gargojla *Gargoyles - ukrasne kamene skulpture krilatih demona na srednjovekovnim građevinama, zamkovima i utvrđenjima.* - Prim. prev. koji su zurili sa strehe i parapeta, poprečne grede i grobnice, virili kroz drvene krovne grede u velike dvorane, postavljeni tako da gledaju u krvavo obojene prozore severoistočne strane, dok su im se krilate i pogrbljene senke kretale kao na sunčanom satu, stvarane sunčevom svetlošću danju i gasnim bakljama noću. I svugde u Utvrđenju Hronos znaci dugotrajne okupacije Crkve Šrajka - oltari ispaštanja zaodenući crvenim somotom, obešene i nepoduprte skulpture Avatara sa polihromnim čelikom umesto oštrica i krvavim draguljima umesto očiju, više statua Šrajka isklesanih u kamenu uskih stepeništa i tamnih dvorana, tako da niko nigde, u noći, nije mogao da se oslobodi straha od šaka koje izranjaju iz kamena da ga dodirnu, od oštrog, zakrivljenog sečiva koje se spušta iz kamena, četiri ruke koje ga obavijaju u konačnom zagrljaju. Kao krajnja ornamentacija, filigrani krvi u mnogima od nekad nastanjenih dvorana i soba, crvene arabeske koje su u gotovo prepoznatljivim šarama isprskale zidove i tavanice tunela, posteljina čvrsto skorena od supstance crvene kao rđa, i centralna trpezarija ispunjena zadahom hrane koja truli od obroka napuštenih pre više nedelja, pod i sto, stolice i zid ukrašen krvlju, umrljanom odećom i

iskidanim odorama u nemim hrpama. I svugde zvuk muva.

"Jebote, veselo mesto, zar ne?" reče Martin Silenus, dok mu je glas odjekivao.

Otac Hojt načini nekoliko koraka dublje u veliku dvoranu. Popodnevno svetlo iz zapadnog svetlarnika četrdeset metara iznad njih padalo je u prašnjavim stubovima. "Neverovatno", šapnu on. "Sveti Petar u Vatikanu ovome nije ni prineti."

Martin Silenus se nasmeja. Gusta svetlost ocrtavala mu je jagodice i satirske obrve. "Ovo je sagrađeno za živo božanstvo", reče on.

Fedman Kasad spusti svoju putnu torbu na pod i pročisti grlo. "Ovo mesto je svakako starije od Crkve Šrajka."

"I jeste", reče Konzul. "Ali ona ovde boravi u poslednja dva veka."

"Sada ne izgleda naročito nastanjeno", reče Bron Lamija. Držala je očev automatik u levoj ruci.

Svi su oni vikali tih prvih dvadeset minuta boravka u 'Utvrđenju', ali zamućujući odjeci, tišina i zujanje muva u trpezariji naterali su ih da utihnu.

"Ovu prokletu građevinu podigli su androidi i klonovi Tužnog Kralja Bilija", reče pesnik. "Osam lokalnih godina rada pre nego što su stigli kovit-brodovi. Trebalo je to da bude najveće turističko odmaralište u Mreži, odskočna tačka za Vremenske grobnice i Grad Pesnika. Ali pretpostavljam da su čak i jadni bezvezni androidski radnici znali za lokalnu verziju priče o Šrajku."

Sol Vejntraub je stajao kraj istočnog prozora i držao kćer tako da joj blaga svetlost pada preko lica i stisnute ručice. "Sve je to sada malo važno", reče on. "Hajde da pronađemo neki ćošak gde nije bilo pokolja i gde možemo da odspavamo i pojedemo svoj večernji obrok."

"Nastavljamo li dalje večeras?" upita Bron Lamija.

"Do grobnica?" upita Silenus, pokazavši iskreno iznenađenje prvi put od početka putovanja. "Otišla bi Šrajku po mraku?"

Lamija slegnu ramenima. "Zar ima neke razlike?"

Konzul stade kraj vrata od olovnog stakla, koja su vodila do kamenog balkona, i zatvori oči. Telo mu je još posrtalo i održavalo ravnotežu prateći pokrete kabine žičare. Noć i dan putovanja iznad

vrhova stopili su se u njegovoj glavi, izgubljeni u umoru od gotovo tri dana bez sna, i u njegovoj sve većoj napetosti. On otvori oči pre nego što je zadremao stojeći. "Umorni smo", reče on. "Ostaćemo večeras ovde i sići ujutro."

Otac Hojt ode na uski ispust balkona. Nagnu se preko ograde od nazubljenog kamena. "Možemo li odavde da vidimo grobnice?"

"Ne", reče Silenus. "Nalaze se iza onih brda. Ali vidite one bele stvari severno i malčice zapadno... one stvari koje blistaju kao krhotine polomljenih zuba u pesku?"

"Da."

"To je Grad Pesnika. Mesto koje je Kralj Bili prvobitno odabrao za Kits i za sve sjajne i lepe stvari. Lokalci kažu da ga sada pohode bezglavi duhovi."

"Jesi li ti jedan od njih?" upita Lamija.

Martin Silenus se okrenu da kaže nešto, pogleda na tren pištolj u njenoj ruci, odmahnu glavom i okrenu se od nje.

Odjeknuše koraci sa nevidljivog zakrivljenog stepeništa i pukovnik Kasad ponovo uđe u prostoriju. "Iznad trpezarije postoje dva mala skladišta", reče on. "Ona imaju deo balkona napolju, ali nijedan drugi pristup osim ovog stepeništa. Pogodno za odbranu. Sobe su... čiste."

Silenus se nasmeja. "Znači li to da ništa ne može da nas ščepa, ili da, kada nas nešto bude ščepalo, nećemo imati nikakvog izlaza?"

"Kuda bismo otišli?" upita Sol Vejntraub.

"Kuda, zaista?" reče Konzul. Bio je veoma umoran. On podiže svoju opremu i jednu dršku teške Mebijusove kocke, pa sačeka da otac Hojt podigne drugi kraj. "Učinimo ono što Kasad kaže. Pronađimo mesto gde ćemo provesti noć. Izadimo bar iz ove prostorije. Zaudara na smrt."

Večerali su svoje poslednje sušene porcije, uz nešto vina iz Silenusove poslednje boce i malo bajate torte koju je Sol Vejntraub doneo kako bi proslavili svoje poslednje zajedničko veče. Rejčel je bila premala da bi jela tortu, ali je popila svoje mleko i zaspala na stomaku, na prostirci kraj oca.

Lenar Hojt izvadi malu balalajku iz ranca i odsvira nekoliko

akorda.

"Nisam znala da svirate", reče Bron Lamija.

"Pomalo."

Konzul protrlja oči. "Voleo bih da imamo klavir."

"Vi ga imate", reče Martin Silenus.

Konzul pogleda pesnika.

"Dovedite ga ovamo", reče Silenus. "Prijao bi mi skoč."

"O čemu vi to pričate?" odbrusi otac Hojt. "Govorite jasno."

"O njegovom brodu", reče Silenus. "Sećate se kada je naš dragi, blagopočivši Glas Žbuna Mastin rekao našem prijatelju Konzulu da je njegovo tajno oružje taj lepi Hegemonijin privatni brodić koji čuči tamo, u svemirskoj luci Kitsa? Dozovite ga, Vaše Konzulstvo. Dovedite ga ovamo."

Kasad se pomeri od stepeništa na kom je postavljao zrake za uzbunjivanje. "Datasfera planete je mrtva. Komunikacioni sateliti su oboreni. Brodovi SILE u orbiti koriste uski snop. Kako da ga pozove?"

Lamija je bila ta koja je progovorila. "Fetlinijskim primopredajnikom."

Konzul se zagleda u nju.

"Fetlinijski primopredajnici veliki su kao zgrade", reče Kasad.

Bron Lamija slegnu ramenima. "Ono što je Mastin rekao ima smisla. Da sam ja Konzul... da sam ja jedan od nekoliko hiljada jedinki, u čitavoj proklesoj Mreži, koje poseduju privatni brod... ja bih se potrudila da budem prokleso sigurna u to da mogu da njime upravljam na daljinu ako se ukaže potreba. Planeta je previše primitivna da se oslonimo na njenu komunikacionu mrežu, jonosfera je preslaba za kratke talase, komunikacioni sateliti su prva stvar koja strada u čarkama... Ja bih ga pozvala fetlinijom."

"A veličina?" reče Konzul.

Bron Lamija pogleda diplomatu pravo u oči. "Hegemonija još ne može da napravi prenosive fetlinijske primopredajnike. Postoje glasine da Proterani mogu."

Konzul se osmehnu. Odnekud se začu škripa i metalni zvuk udarca.

"Ostanite ovde", reče Kasad. On izvuče štap smrti iz tunike,

isključi zrake za uzbunu svojim taktičkim komlogom, siđe i izgubi se iz vidokruga.

"Izgleda da za nas sada važi ratno pravo", reče Silenus kada je pukovnik otišao. "Mars nenadmašni."

"Umukni", reče Lamija.

"Mislite li da je to Šrajk?" upita Hojt.

Konzul mahnu rukom. "Šrajk ne mora da lupa po prizemlju. Može prosto da se pojavi... ovde."

Hojt odmahnu glavom. "Mislim na Šrajka koji je izazvao svačije... odsustvo. Znače klanice ovde, u 'Utvrdjenju'."

"Prazna sela mogu biti posledica naredbe za evakuaciju", reče Konzul. "Niko ne želi da ostane i suoči se sa Proteranima. Teritorijalci su podivljali. Najveći deo pokolja možda su počinili baš oni."

"Bez leševa?" nasmeja se Martin Silenus. "Lepe želje s vaše strane. Naši odsutni domaćini odozdo sada se klata na Šrajkovom čeličnom drvetu. Gde ćemo se, ubrzo, naći i mi."

"Umukni", reče Bron Lamija umorno.

"A ako to ne učinim", isceri se pesnik, "hoćeš li me ustreliti, gospo?"

"Da."

Tišina je trajala sve do povratka pukovnika Kasada. On reaktivira zrake za uzbunu i okrenu se ka grupi koja je sedela na sanducima za pakovanje i kockama od pene. "Nije to bilo ništa. Neki lešinari - vesnici, mislim da ih lokalci tako zovu - uleteli su kroz razbijena staklena vrata u trpezariji, da dovrše gozbu."

Silenus se zakikota. "Vesnici. Potpuno primereno."

Kasad uzdahnu, sede na čebe leđima okrenut sanduku i poče da bocka po svojoj hladnoj hrani. Jedan jedini fenjer, koji su poneli sa vetrokola, osvetljavao je prostoriju i senke su počele da se penju po zidovima u uglovima od vrata ka balkonu. "Ovo je naša poslednja noć", reče Kasad. "Ostala je da se ispriča još jedna priča." On pogleda Konzula.

Konzul je savijao svoju cedulju sa naškrabanim brojem 7. On se obliznu. "Kakva je svrha toga? Svrha hodočašća već je uništena."

Ostali se uskomešaše.

"Kako to mislite?" upita otac Hojt.

Konzul zgužva papir i baci ga u ugao. "Da bi Šrajk ispunio želju, grupa hodočasnika mora se sastojati od prostog broja. Bilo nas je sedmero. Mastinov... nestanak... sveo nas je na šestoro. Sada idemo u smrt bez ikakve nade da će nam želja biti ispunjena."

"Sujeverje", reče Lamija.

Konzul uzdahnu i protrlja čelo. "Da. Ali to je naša poslednja nada."

Otac Hojt mahnu ka usnuloj bebi. "Zar Rejčel ne može da bude sedma?"

Sol Vejntraub protrlja bradu. "Ne. Hodočasnik mora doći do grobnica sopstvenom voljom."

"Ali, ona je to jednom učinila", reče Hojt. "Možda se to računa."

"Ne", reče Konzul.

Martin Silenus je nešto beležio u notesu, ali sada je ustao i otišao na drugu stranu prostorije. "Isuse Hriste. Ljudi. Gledajte nas. Nismo mi šest jebelih hodočasnika, mi smo rulja. Hojt koji u kruciformi nosi duh Pola Direa. "Naš 'polusvesni' erg u onoj kutiji. Pukovnik Kasad sa svojim sećanjem na Monetu. M. Bron tamo, koja - ako treba da poverujemo u njenu priču - nosi ne samo nerođeno dete već i mrtvog pesnika romantičara. Naš naučnik sa detetom koje je bilo njegova kćer. Ja i moja muza. Konzul sa kojim god jebelim bagažom koji je poneo na ovaj bezumni put. Bože, ljudi, trebalo bi da za ovo putovanje imamo jebeni grupni popust."

"Sedi", reče Lamija sasvim ravnim glasom.

"Ne, on je u pravu", reče Hojt. "Čak i prisustvo oca Direa u kruciformi mora nekako da utiče na sujevericu o prostom broju. Ja kažem da nastavimo ujutro u veri da..."

"Gledajte!" uzviknu Bron Lamija, pokazavši prema vratima balkona gde je zamirući suton zamenulo pulsiranje snažne svetlosti.

Grupa izađe na sveži večernji vazduh zaklanjajući oči od zaprepašćujućeg prizora nemih eksplozija koje su ispunile nebo: čisti beli naleti fuzije širili su se kao eksplozivni talasi preko jezerca boje lapisa; manje, blistavije implozije plazme u plavoj, žutoj i najsvetlije crvenoj boji, savijale su se poput cvetova koji se zatvaraju kada padne noć: ples munja džinovskih paklenih bičeva, zraci veličine

manjih svetova koji seku svoj otkos preko svetlosnih časova, izvitopereni suprotstavljenim zracima defanzivnih singularnosti: treperenje aurore odbrambenih polja, koja skače i zamire pod napadom strašnih energija samo da bi bila ponovo rođena posle nekoliko nanosekundi. Usred svega toga, plavobeli fuzioni repovi bakljobrodova i većih ratnih brodova urezivali su savršeno celovite linije preko neba nalik na ogrebotine dijamanta na plavom staklu.

"Proterani", prodahla Bron Lamija.

"Rat je počeo", reče Kasad. U njegovom glasu nije bilo ushićenja, niti bilo kakvog osećanja.

Konzul je bio šokiran kada je shvatio da nemo plače. On okrenu lice od grupe.

"Da li ovde ima opasnosti?" upita Martin Silenus. On se sklonio pod kameni luk vrata i žmirkao u blistavi prizor.

"Ne na ovoj udaljenosti", reče Kasad. On podiže svoj borbeni dvogled, podesi ga i konsultova taktički komlog. "Najveći deo borbi odvija se na daljini od najmanje tri AU. Proterani testiraju odbranu SILE:svemir." On spusti dvogled. "Tek je počelo."

"Da li je dalekobacač već aktiviran?" upita Bron Lamija. "Evakuišu li ljude iz Kitsa i iz drugih gradova?"

Kasad odmahnu glavom. "Ne verujem. Još ne. Flota će se boriti da zadrži napade sve dok ne bude dovršena cislunarna sfera. Onda će se otvoriti evakacioni portali ka Mreži, dok bude pristizalo na stotine jedinica SILE." On ponovo podignu dvogled. "Biće to đavolska predstava."

"Gledajte!" Ovaj put je otac Hojt bio taj koji je pokazao, ne na prizor vatrometa već preko niskih dina severnih pustopoljina. Nekoliko kilometara ka nevidljivim grobnicama, usamljena figura jedva da se videla kao trunka praćena višestrukim senkama pod napuklim nebom.

Kasad okrenu dvogled ka figuri.

"Šrajk?" upita Lamija.

"Ne, mislim da nije... mislim da je to... neki templar, sudeći po odori."

"Het Mastin!" uzviknu otac Hojt.

Kasad slegnu ramenima i pruži dvogled ostalima. Konzul se vrati

grupi i nasloni se na balkon. Nije se čuo nikakav zvuk, osim šapata vetra, ali zbog toga je silovitost eksplozija iznad njih bila nekako još zlokobnija.

Konzul pogleda kroz dvogled kada dođe red na njega. Figura je bila visoka i u odori, leđima okrenuta 'Utvrđenju', i odlučno je hodala preko blistavog peska boje cinobera.

"Ide li ka nama ili ka grobnicama?" upita Lamija.

"Ka grobnicama", reče Konzul.

Otac Hojt osloni laktove o ispušt i podiže suvonjavo lice ka nebu u eksplozijama. "Ako je to Mastin, onda nas je ponovo sedmoro, zar ne?"

"On će stići mnogo sati pre nas", reče Konzul. "Polu dana, ako budemo večeras spavali ovde, kao što smo namerili."

Hojt slegnu ramenima. "To ne može da ima neki veliki značaj. Nas sedmoro je krenulo na hodočašće. Sedmoro će i stići. Šrajk će biti zadovoljan."

"Ako to jeste Mastin", reče pukovnik Kasad, "čemu onda šarada na vetrokolima? I kako je stigao ovamo pre nas? Nije bilo drugih kabina žičare, a peške nije mogao da pređe preko prevoja Masiva Uzde."

"Pitaćemo ga sutra, kada stignemo do grobnica", reče otac Hojt umorno.

Bron Lamija je pokušavala da dobije nekoga na opštim komunikacionim frekvencijama komloga. Nije se čulo ništa osim šištanja statike i povremenog režanja udaljenih EMP-ja. Ona pogleda pukovnika Kasada. "Kada će početi sa bombardovanjem?"

"Ne znam. Zavisi od snage odbrane flote SILE."

"Odbrana nije bila naročito dobra pre neki dan, kada su se izviđači Proteranih probili i uništili Igdrasil", reče Lamija.

Kasad klimnu glavom.

"Hej", reče Martin Silenus, "sedimo li mi to na jebenoj meti?"

"Naravno", reče Konzul. "Ako Proterani napadaju Hiperion da bi sprečili otvaranje Vremenskih grobnica, kao što na to navodi priča M. Lamije, onda će grobnice i čitava ova oblast biti prvenstvena meta."

"Za nuklearke?" upita Silenus, stegnutim glasom.

"Gotovo sigurno", odgovori Kasad.

"Mislio sam da nešto u antientropijskim poljima drži brodove dalje odavde", reče otac Hojt.

"Brodove sa posadom", reče Konzul ne osvrćući se ka ostalima sa mesta gde se naslonio na ogradu. "Antientropijska polja neće smetati navođenim projektilima, pametnim bombama ili zracima paklenog biča. Kad smo već kod toga, neće smetati ni mehanizovanoj pešadiji. Proterani bi mogli da spuste nekoliko napadačkih letaća ili automatizovanih tenkova i da sa daljine posmatraju kako ovi uništavaju dolinu."

"Ali neće", reče Bron Lamija. "Oni žele da kontrolišu Hiperion, ne da ga unište."

"Ne bih se opkladio u život na tu pretpostavku", reče Kasad.

Lamija mu se osmehnu. "Ali upravo to činimo, zar ne, pukovniče?"

Iznad njih, jedna iskra se odvoji od neprekidnog mozaika eksplozija, naraste u jarkonarandžasti žar i izbrazda nebo. Grupa na terasi mogla je da vidi plamenove, da čuje izmučeni krik prodora u atmosferu. Vatrene kugle nestade za planinama iza 'Utvrđenja'.

Gotovo minut kasnije, Konzul shvati da je zadržavao dah, ukrutivši ruke na kamenoj ogradi. On ispusti vazduh uz brektaj. Ostali kao da su u istom trenu udahnuili. Nije bilo nikakve eksplozije, nikakvog udarnog talasa koji bi zatutnjao kroz stene.

"Ćorak?" upita otac Hojt.

"Verovatno oštećeni lovac SILE u pokušaju da stigne do orbitalnog perimetra ili svemirske luke u Kitsu", reče pukovnik Kasad.

"Nije uspeo, zar ne?" upita Lamija. Kasad ne odgovori.

Martin Silenus podiže poljski dvogled i potraži templara na sve tamnijim pustopoljinama. "Nema ga na vidiku", reče Silenus. "Naš dobri kapetan je ili obišao oko onog brda s ove strane doline Vremenskih grobnica, ili je ponovo iščeznuo."

"Šteta što nikada nećemo čuti njegovu priču", reče otac Hojt. On se okrenu prema Konzulu. "Ali, čućemo vašu, zar ne?"

Konzul protrlja dlanove o nogavice pantalona. Srce mu je užurbano tuklo. "Da", reče on, shvativši tek dok je to izgovarao da se konačno odlučio. "Ispričaću svoju priču."

Vetar je urlao istočnim padinama planina i zviždao duž eskarpe

Utvrđenja Hronos. Eksplozije iznad njih kao da su malo jenjavale, ali nastupanje tame svaku je činilo još silovitijom od prethodne.

"Hajdemo unutra", reče Lamija, i reči joj se gotovo izgubiše u zvuku vetra. "Postaje hladno."

Ugasili su onu jedinu svetiljku i unutrašnjost prostorije bila je osvetljena samo pulsiranjem boja munja od vreline, spolja, sa neba. Senke su nicala, nestajale i ponovo se pojavljivale dok je prostorija bila bojena mnoštvom boja. Ponekad bi tama potrajala nekoliko sekundi pre sledećeg baraža.

Konzul posegnu u svoju putnu torbu i izvuče čudnu spravu, veću od komloga, čudnovato ukrašenu, sa diskliučem od tečnog kristala spreda, nalik na nešto iz nekog istorijskog holića.

"Tajni fetlinijski primopredajnik?" upita Bron Lamija suvo.

Konzul se osmehnu neveselo. "To je drevni komlog. Potiče još od pre Hedžire." On izvadi standardni mikro-disk iz torbice na opasaču i ubaci ga. "Kao otac Hojt, i ja moram da ispričam tuđu priču pre nego što budete u stanju da shvatite moju."

"Zaboga", frknu Martin Silenus, "zar sam ja jedini koji ume da ispriča poštenu priču u ovom jebenom krdu? Koliko još treba da..."

Konzulov pokret iznenadio je čak i njega samog. On ustade, okrenu se, zgrabi nižeg muškarca za ogrtač i košulju, tresnu ga o zid, prevali ga preko sanduka za pakovanje sa kolonom u njegovom stomaku i podlakticom uz grlo, pa prošišta: "Još jedna reč, pesniče, pa ću te ja ubiti."

Silenus poče da se otima, ali stezanje njegovog dušnika i pogled na Konzulove oči natera ga da prestane. Lice mu je bilo veoma belo.

Pukovnik Kasad nemo, gotovo nežno, razdvoji njih dvojicu. "Neće biti više nikakvih komentara", reče on. On dodirnu štap smrti za pojasom.

Martin Silenus ode do suprotne strane kruga, i dalje trljajući vrat, pa se sruči uz sanduk bez ijedne reči. Konzul ode do vrata, udahnu duboko nekoliko puta, pa se vrati do grupe. Obrati se svima, osim pesniku. "Žao mi je. Prosto... nisam nikada pomislio da ću ovo sa nekim podeliti."

Svetlost spolja postade crvena, a onda bela, praćena plavim

sjajem koji gotovo sasvim zgasnu u tamu.

"Znamo", reče Bron Lamija tiho. "Svi smo se tako osećali."

Konzul dodirnu donju usnu, klimnu glavom, grubo pročisti grlo i priđe da sedne kraj drevnog komloga. "Snimak nije tako star kao instrument", reče on. "Sačinjen je pre oko pedeset standardnih godina. Imaću još ponešto da kažem kada se on završi." On zastade kao da ima još nešto da kaže, odmahnu glavom i pritisnu antikni disključ.

Snimak nije bio vizuelan. Čuo se glas, pripadao je nekom mladiću. U pozadini, mogao se čuti lahor u travi ili mekom granju i, nešto dalje, kotrljanje talasa.

Napolju, svetlost je ludački pulsirala dok se tempo udaljene svemirske bitke ubrzavao. Konzul se nape, kao da očekuje prasak i potres. To se ne dogodi. On zatvori oči i sasluša zajedno sa ostalima.

KONZULOVA PRIČA:

Sećanje na Siri

Penjem se uz strmo brdo do Sirine grobnice na dan kada se ostrva vraćaju plitkim morima Ekvatorijalnog arhipelaga. Dan je savršen i ja ga zbog toga mrzim. Nebo je mirno poput priča o morima Stare Zemlje, plićaci su istačkani ultramarinskim nijansama, a topli lahor duva sa mora da bi namreškao crvenkastosmeđu vrbovu travu na padini blizu mene.

U ovakvom danu bolji su niski oblaci i sivi sumrak. Bolja je izmaglica ili veo magle od koje se znoje katarke u luci Prvenca, a sirena svetionika budi se iz sna. Bolje jedan od velikih morskih simuna koji duva sa hladnog južnog trbuha i šiba pred sobom pokretna ostrva i njihove delfinske pastire dok ne potraže utočište u zavetrini naših atola i kamenitih vrhova.

Sve bi bilo bolje od ovog toplog prolećnog dana, kada se sunce kreće po svodu neba tako plavog da to u meni izaziva želju da potrčim, da skačem u dugim, lučnim skokovima i kotrljam se po mekoj travi, kao što smo Siri i ja činili baš na ovom mestu.

Baš na ovom mestu. Zastajem da pogledam unaokolo. Vrbova

trava se povija i mreška kao krzno neke velike zveri dok slani lahor u naglim naletima duva sa juga. Zaklanjam oči i pretražujem horizont, ali tamo se ništa ne kreće. Tamo, iza grebena lave, more počinje da se uzburkava i podiže u nervoznim potezima.

"Siri", šapućem. Izgovaram njeno ime bez namere da to činim. Stotinu metara niz padinu, gomila zastaje da me posmatra i da dođe do svog kolektivnog daha. Procesija ožalošćenih i slavljenika proteže se više od kilometra do mesta gde počinju bele zgrade grada. Mogu da razaberem sedu i proćelavu glavu svog mlađeg sina u prethodnici. On nosi plavozlatnu odoru Hegemonije. Znam da bi trebalo da ga sačekam, da hodam s njim, ali on i drugi ostareli članovi Veća ne mogu da prate moje mlade, na brodu uvežbane mišiće i ravnomerni korak. Ali, etikecija propisuje da hodam sa njim, sa svojom unukom Lirom i svojim devetogodišnjim unukom.

Do đavola s tim. I do đavola s njima.

Okrećem se i trčim uzbrdo. Znoj počinje da mi natapa široku pamučnu košulju pre nego što stigoh do zaobljenog vrha grebena i ugledah grobnicu.

Sirinu grobnicu.

Zaustavljam se. Ježim se od vetra iako je sunčeva svetlost dovoljno topla dok blista na besprekornom belom kamenu nemog mauzoleja. Trava je visoka blizu zapečaćenog ulaza u kriptu. Redovi izbledelih festivalskih barjaka na motkama od abonosa pružaju se uz usku pošljunčanu stazu.

Oklevajući kružim oko grobnice i prilazim strmom rubu litice nekoliko metara iza nje. Vrbova trava je povijena i ugažena tu gde su neuljudni izletnici postavljali ćebad. Tu je i nekoliko prstenova za vatru, sačinjenih od savršeno okruglog, savršeno belog kamenja ukradenog sa ivice šljunkom posute staze.

Ne mogu da sprečim osmeh. Poznajem pogled odavde: veliku krivinu spoljne luke i njen prirodni morski zid, niske bele zgrade Prvenca i živopisna korita i katarke katamarana koji se ljuljaju na sidrištu. Blizu šljunkovite plaže iza Većnice, mlada žena u beloju suknji prilazi vodi. Na sekund mislim da je to Siri i srce mi snažno bije. Gotovo sam spreman da sunem rukama naviše u odgovoru na njeno mahanje, ali ona mi ne maše. Posmatram u tišini kako se

daleka figura okreće i gubi u senkama stare brodske zgrade.

Iznad mene, daleko od litice, Tomasov jastreb širokih krila kruži nad lagunom i diže se na toploj struji, osmatrajući nestalna polja plave morske trave svojim infracrvenim vidom, u potrazi za fokama ili usnulim morskim bićima. Priroda je glupa, mislim i sedam u meku travu. Priroda potpuno pogrešno postavlja scenu za jedan ovakav dan, a onda je još i toliko neosetljiva da pošalje pticu u potragu za plenom koji je odavno napustio zagađene vode kraj sve većeg grada.

Sećam se jednog drugog Tomasovog jastreba, u onoj prvoj noći, kada smo Siri i ja došli na vrh ovog brda. Sećam se mesečine na njegovim krilima i čudnog, proganjajućeg kliktanja koje se odbilo od litice i kao da je prostrelilo tamni vazduh iznad gasnih svetiljki sela pod njim.

Siri je imala šesnaest godina... ne, nepunih šesnaest... a mesečina koja je dodirivala jastrebova krila iznad nas takođe je bojila njenu голу kožu mlečnim svetlom i bacala senke pod mekim krugovima njenih dojki. Podigli smo pogled kao krivci kada je ptičje kliktanje proseklo noć, i Siri je rekla: "To beše slavuj, a ne lasta, što prostreli plašljivo uho tvoje."

"A?" rekao sam ja. Siri je imala nepunih šesnaest. Ja sam imao devetnaest. Ali, Siri je poznavala spori korak knjiga i kadence pozorišta pod zvezdama. Ja sam poznao samo zvezde.

"Opusti se, mladi svemirski putniče", šapnula je ona i povukla me tada dole, kraj sebe. "To je samo stari Tomov jastreb u lovu. Glupa ptica. Dođi, svemirski putniče. Dođi, Merine."

Los Anđeles je izabrao baš taj trenutak da se digne iznad horizonta i uzlebdi kao žar nošen vetrom ka zapadu, preko čudnovatih sazvežđa Maui-Kovenanta, Sirinog sveta. Legao sam kraj nje i opisao joj kako radi veliki kovit-brod sa Hokingovim pogonom, koji je hvatao visoku svetlost sunca naspram spuštanju noći nad nama, i sve to vreme ruka mi je klizila po njenom glatkom boku, koža joj je bila sva od somota i elektriciteta, a dah joj se ubrzavao kraj mog ramena. Spustio sam lice do prevoja njenog vrata, do znoja i mirisne esencije njene razbarušene kose.

"Siri", kažem i ovaj put njeno ime ne dolazi nezvano. Ispod mene,

ispod vrha brda i senke bele grobnice, gomila stoji i meškolji se. Nestrpljivi su zbog mene. Žele da raspečatim grobnicu, da uđem i da provedem svoj trenutak sam u svežoj nemoj praznini koja je zamenila toplo Sirino prisustvo. Oni žele da se oprostim sa njom pa da mogu da nastave sa svojim obredima i ritualima, da otvore vrata dalekobacača i da se pridruže Mreži Svetova Hegemonije koja ih čeka.

Do đavola s tim. I do đavola s njima.

Izvlačim vlat guste vrbove trave, žvaćem slatku stabljiku i tražim na horizontu prvi znak migrirajućih ostrva. Senke su još duge na jutarnjem svetlu. Dan je tek počeo. Sedeću ovde neko vreme i sećati se.

Sećaću se Siri.

Siri je bila... šta?... ptica, mislim, prvi put kada sam je video. Nosila je nekakvu masku sa jarkim perjem. Kada ju je skinula da se pridruži plesnom kvadrilu, svetlost baklji uhvatila je duboke kestenjaste nijanse njene kose. Bila je rumena, obrazi su joj buktali, i čak sa druge strane prepunog trga mogao sam da joj vidim zapanjujuće zelene oči u kontrastu sa letnjom vrelinom njenog lica i kose. Bila je to Festivalaska noć, naravno. Baklje su treperile i bacale iskre na postojanom lahoru koji je duvao od luke, i zvuk flautista koji su na molu svirali ostrvima u prolazu, bio je gotovo prigušen zvucima talasa i puckanjem barjaka na vetru. Siri je imala nepunih šesnaest godina i njena lepota gorela je snažnije od svih baklji postavljenih oko trga po kom se tiskala gomila. Probio sam se kroz gomilu igrača i prišao joj.

Za mene je to bilo pre pet godina. Za nas, bilo je to pre više od šezdeset pet. A izgleda kao da je bilo juče.

Ne valja ovako.

Odakle da počnem?

"Šta kažeš na to da odemo i da nađemo nešto za trpanje, mali?" govorio je Majk Ošo. Nizak, zdepast, bucmastog lica koje je ličilo na zgodnu karikaturu Bude, Majk je za mene tada bio bog. Svi smo bili bogovi; dugovečni, ako već ne i besmrtni, dobro plaćeni, ako već ne i

božanski. Hegemonija je odabrala nas za popunu posade jednog od svojih dragocenih kovit-brodova za kvantni skok, pa kako onda možemo da budemo nešto manje od bogova? Majk, briljantni, živahni, neobazrivi Majk bio je samo nešto stariji i na nešto višem mestu u panteonu palube od mladog Merina Aspika.

"Ha. Verovatnoća za to je nulta", rekoh ja. Ribali smo se posle dvanaestočasovne smene sa posadom za izgradnju dalekobacača. Prevoženje radnika oko njihove odabrane tačke singularnosti na nekih stotinu šezdeset tri hiljade kilometara od Maui-Kovenanta bilo je daleko manje glamurozno za nas od četvoromesečnog skoka iz svemira Hegemonije. Za vreme C-plus dela putovanja bili smo glavni specijalisti; četrdeset devet stručnjaka za zvezdane brodove koji su izigrali čobane za stado od oko dve stotine nervoznih putnika. Sada su putnici navukli svoja čvrsta odela, a mi, u posadi, bili smo svedeni na uzvišene vozače kamiona, dok se ekipa za izgradnju mučila da smesti glomaznu sferu sila singularnosti na mesto.

"Nulta verovatnoća", ponovih. "Osim ako oni dole nisu dodali i kupleraj onom karantinskom ostrvu koje su nam iznajmili."

"Jok. Nisu", isceri se Majk. Došlo je vreme za njegova i moja tri dana dopusta, ali znali smo, po brifinzima kapetana Singa za posadu, i po stenjanju drugih mornara, da će jedino vreme na tlu kom smo mogli da ne nadamo - biti provedeno na ostrvu pod upravom Hegemonije, veličine sedam sa četiri kilometra. To čak nije bilo niti jedno od onih pokretnih ostrva za koja smo čuli, već samo još jedan vulkanski vrh blizu ekvatora. Kad jednom stignemo tamo, moći ćemo da računamo na stvarnu gravitaciju pod nogama, nefiltriran vazduh za disanje i priliku da okusimo nesintetizovanu hranu. Ali, moći ćemo takođe da računamo i na činjenicu da će naše jedino opštenje sa žiteljima Maui-Kovenanta biti kupovina lokalnih suvenira u bescarinskoj prodavnici. Čak su i njih prodavali specijalizovani trgovci iz Hegemonije. Mnogi od drugih mornara odabrali su da svoj dopust provedu na Los Anđelesu.

"I kako misliš da nađemo nešto za trpanje, Majk? Kolonije su za nas zabranjene sve dok dalekobacač ne proradi. A to je otprilike za šezdeset godina, po lokalnom vremenu. Ili pričaš o Meg iz ekipe?"

"Drži se ti mene, mali", reče Majk. "Gde postoji volja, postoji i

način."

Držao sam se Majka. Bilo nas je samo petorica u padobrodu. Uvek sam osećao zadovoljstvo pri padu iz visoke orbite u atmosferu stvarnog sveta. Naročito sveta koji je izgledao toliko sličan Staroj Zemlji kao Maui-Kovenant. Zurio sam u plavobeli rub planete sve dok mora nisu bila dole, a mi u atmosferi, sve bliži terminadoru sumraka u blagom jedrenju, pri brzini tri puta većoj od brzine našeg sopstvenog zvuka.

Tada smo bili bogovi. Ali čak i bogovi povremeno moraju sići sa svojih visokih prestola.

Sirino telo nikada nije prestalo da me zapanjuje. Tada, u Arhipelagu. Tri nedelje u onoj ogromnoj, zanjihanoj kući na drvetu, pod nabrekli drvojedrima, uz delfinske pastire koji su održavali korak kao počasna pratnja, tropski sutoni koji su ispunjavali večeri čudesima, baldahin zvezda u noći i naš sopstveni trag označen hiljadama fosforescentnih kovitlaca u kojima su se ogledala sazvežđa odozgo. I opet je Sirino telo ono što pamtim. Iz nekog razloga - stidljivosti, godina razdvojenosti - nosila je dvodelni kupaći kostim prvih nekoliko dana našeg boravka u Arhipelagu, i meka belina njenih dojki i donjeg stomaka nije potamnela, nije odgovarala ostatku osunčanosti njenog tela pre nego što sam morao ponovo da odem.

Sećam se kakva je bila taj prvi put. Sećam se trouglova u mesečini dok smo ležali u mekoj travi iznad luke Prvenca. Njene svilene gaćice sa otiskom vlati vrbove trave. Tada je bila stidljiva kao dete; bilo je tu malo oklevanja zbog nečega datog prerano. Ali takođe i ponosa. Istog onog ponosa koji joj je kasnije omogućio da se suoči sa gnevnom ruljom Separatista na stepenicama konzulata Hegemonije u Južnom Ternu, i pošalje ih kućama posramljene.

Sećam se svog petog spuštanja na planetu, našeg četvrtog susreta. Bila je to jedna od retkih prilika kada sam je video da plače. Tada je već bila gotovo kraljevska u svojoj slavi i mudrosti. Četiri puta je bila birana za Svestvar i Veće Hegemonije obraćalo joj se radi saveta i ukazivanja na pravi put. Nosila je svoju nezavisnost kao kraljevski ogrtač i njena žestoka gordost nikada nije bila

rasplamsanija. Ali, kada smo ostali sami u kamenoj vili južno od Fevarona, ona je bila ta koja se okrenula. Ja sam bio nervozan, uplašen od te moćne strankinje, ali Siri je bila ta - Siri pravih leđa i gordih očiju - koja je okrenula lice prema zidu i rekla kroz suze: "Odlazi. Odlazi, Merine. Ne želim da me vidiš. Matora sam, sva uvela i oklembešena. Odlazi."

Priznajem da sam tada bio grub prema njoj. Levom rukom sam joj prikovao zglobove - snagom koja je i mene samog iznenadila - i jednim pokretom strgao s nje svilenu haljinu. Ljubio sam joj ramena, vrat, izbledele senke rublja na napetom trbuhu, i ožiljak na butini, od pada letača pre nekih četrdesetak godina. Ljubio sam njenu prosedu kosu i bore usečene u nekada glatke obraze. Ljubio sam njene suze.

"Isuse, Majk, ovo ne može biti legalno", rekao sam kada je moj prijatelj razmotao hoking-prostriku iz ranca. Bili smo na ostrvu broj 241, kako su trgovci Hegemonije romantično nazvali pustu vulkansku bubuljicu odabranu za naš dopust. Ostrvo broj 241 bilo je manje od pedeset kilometara od najstarijeg kolonijalnog naselja, ali moglo je isto tako da bude udaljeno i pedeset svetlosnih godina. Nikakvi domorodački brodovi nisu smeli da pristaju uz ostrvo dok su tu prisutni ljudi iz posade Los Anđelesa ili graditelji dalekobacača. Kolonisti Maui-Kovenanta imali su nekoliko drevnih letača koji su i dalje bili u voznom stanju, ali, po zajedničkom dogovoru, nije bilo nikakvih preleta. Osim spavaonica, plaže za kupanje i bescarinske prodavnice, na ostrvu je bilo malo toga što je moglo da zanima nas iz posade. Jednog dana kada Los Anđeles unese i poslednje komponente u sistem i kada dalekobacač bude dovršen, zvaničnici Hegemonije pretvoriće ostrvo broj 241 u trgovački i turistički centar. Do tada, biće to primitivno mesto sa rešetkom za padobrodove, tek dovršenim zgradama od domaćeg belog kamena i sa nekoliko ljudi iz održavanja koji su se dosađivali. Majk je nas dvojicu prijavio za tri dana planinarenja u najstrmijem i najnepristupačnijem kraju malog ostrva.

"Ne želim da planinarim, Hrista mu", rekao sam ja. "Radije bih ostao na L. A. i uključio se u stimsim."

"Umukni i za mnom", rekao je Majk, a ja sam, kao niži pripadnik

panteona koji prati starije i mudrije božanstvo, umuknuo i krenuo za njim. Teško penjanje uz strmine, kroz žbunovito drveće oštrog granja, dovelo nas je posle dva sata do izbočine od lave, nekoliko stotina metara iznad razlamajućih talasa. Bili smo blizu ekvatora na mahom tropskom svetu, ali na tom izloženom ispustu vetar je zavijao a meni su zubi cvokotali. Zalazak sunca bio je crvena mrlja između tamnih kumulusa na zapadu i nisam nimalo želeo da budem na otvorenom kada se potpuno spusti noć.

"Hajde", rekoh. "Da se sklonimo sa vetra i založimo vatru. Ne znam kako ćemo, kog đavola, postaviti šator na svom ovom stenju."

Majk sede i pripali štapić kanabisa. "Pogledaj u svoj ranac, mali."

Oklevao sam. Glas mu je bio neutralan, ali bila je to ravna neutralnost nekog šaljivdžije neposredno pred pad kofe s vodom. Čučnuh i počeh da preturam po najlonskoj vreći. Ranac je bio prazan, ako se izuzmu stare penaste kocke za pakovanje, kojim je bio popunjen. To i harlekinov kostim, čak sa maskom i zvončićima na nožnim prstima.

"Jesi li ti... da li je ovo... prokletstvo, zar si poludeo?" rekoh usplahireno. Sada se brzo spuštao mrak. Oluja je trebalo da prođe južno od nas, a možda i ne. Talasi su grebali ispod nas kao neka gladna zver. Da sam znao kako da sam pronađem put natrag, do trgovačke stanice u mraku, možda bih razmislio o tome da ostacima Majka Ošoa nahranim ribe duboko pod nama.

"Pogledaj sad šta ima u mom rancu", reče on. Majk izbaci nešto penastih kocki, pa onda izvadi nakit, ručni rad kakav sam video na Renesansi Vektor, inercioni kompas, lasersko penkalo koje je Brodska bezbednost možda mogla okarakterisati kao skriveno oružje, a možda i ne, još jedan harlekinov kostim - ovaj bolje skrojen po njegovoj zaokrugljenoj figuri - i hoking-prostirku.

"Isuse, Majk", rekoh dok sam prelazio rukom preko izvanrednih šara starog tepiha, "ovo ne može biti legalno."

"Nisam tamo pozadi primetio nijednog carinika", isceri se Majk. "A ozbiljno sumnjam da lokalci imaju bilo kakve propise o saobraćajnoj kontroli."

"Da, ali..." Začutah i razmotah ostatak prostirke. Bila je nešto šira od jednog metra i duga oko dva. Bogata tkanina izbledela je od

starosti, ali letačke niti još su bile blistave kao novi bakar. "Odakle ti?" upitah. "Da li još radi?"

"Sa Vrta", reče Majk i strpa moj kostim i svoju drugu opremu u ranac. "Da, radi."

Prošlo je više od jednog veka otkad je stari Vladimir Šolokov, emigrant sa Stare Zemlje, magistar lepidopteristike i inženjer EM sistema, ručno izradio prvu hoking-prostirku za svoju prelepu mladu nećaku na Novoj Zemlji. Legenda veli da je nećaka primila poklon sa prezirom, ali tokom decenija te igračke postale su gotovo apsurdno popularne - i to više među odraslim bogatašima nego među decom - sve dok nisu stavljene van zakona na većini svetova Hegemonije. Opasne za rukovanje, sa besmislenim zaštićenim monofilamentima, gotovo nemoguće za kontrolu u uređenom vazдушnom prostoru, hoking-prostirke postale su kurioziteti rezervisani za priče za laku noć, za muzeje i nekoliko kolonijalnih svetova.

"Mora da je koštala čitavo bogatstvo", rekoh ja.

"Trideset maraka", reče Majk i smesti se na središte tepiha. "Stari prodavac na pijaci u Karnvelu mislio je da je bezvredna. I bila je... za njega. Vratio sam se sa njom na brod, napunio je, reprogramirao čipove inercije, i voila!" Majk pređe dlanom preko komplikovane šare i prostirka se ukruti i podiže petnaest centimetara iznad kamene izbočine.

Zurio sam sumnjičavo. "U redu", rekoh, "ali šta ako..."

"Neće", odreza Majk i nestrljivo potapša tepih iza sebe. "Puna je. Znam kako da upravljam. Hajde, penji se ili odstupi. Hoću da krenem pre nego što se oluja približi."

"Ali, mislim da ne..."

"Hajde, Merine. Odluči se. Žurim se."

Oklevao sam još sekund ili dva. Ako nas uhvate da napuštamo ostrvo, obojicu će nas izbaciti sa broda. Rad na brodu sada je bio moj život. Doneo sam takvu odluku kada sam prihvatio ugovor za osam misija na Maui-Kovenantu. I više od toga, bio sam dve stotine svetlosnih godina i pet i po godina skoka od civilizacije. Čak i ako nas vrate u svemir Hegemonije, okolno putovanje koštalo bi nas jedanaest godina u odnosu na prijatelje i porodicu. Vremenski dug nije se mogao opozvati.

Uspuzah se na lebdeću hoking-prostirku iza Majka. On strpa ranac između nas, reče mi da se uhvatim, i potapša letačke šare. Prostirka se podiže pet metara iznad izbočine, skrenu brzo ulevo, i sunu preko tuđinskog okeana. Tri stotine metara ispod nas, beli talasi su se lomili u sve dubljoj pomrčini. Uzdigosmo se još više iznad uzburkane vode i poletesmo ka severu u noć.

U takvim sekundama odluke, stvaraju se čitave budućnosti.

Sećam se da sam razgovarao sa Siri za vreme našeg drugog susreta, ubrzo pošto smo bili posetili vilu kraj obale, blizu Fevarona. Hodali smo plažom. Alenu je bilo dopušteno da ostane u gradu pod Magritinim nadzorom. Bilo je bolje tako. Nisam se osećao naročito prijatno u društvu tog dečaka. Samo su ga neporeciva zelena ozbiljnost u očima i uznemirujuća sličnost koja se ogledala u njegovim kratkim, tamnim uvojcima i prćastom nosu mogle povezati sa mnom... sa nama... u mojoj glavi. To i brzi, gotovo sardonični osmeh koji, kako sam ga hvatao, krije od Siri kada ga je grdila. Bio je to osmeh previše pun cinične rasonode i samosvesti da bi pripadao jednom desetogodišnjaku. Dobro sam ga poznavao. Pomislio bih da se te stvari uče, a ne da se nasleđuju.

"Znaš vrlo malo", reče mi Siri. Gacala je, bosa, po plitkoj lokvi zaostaloj od plime. S vremena na vreme podigla bi nežnu školjku ili ljušturu francuskog roga, potražila nedostatke i bacila je natrag u mutnu vodu.

"Dobro sam obučen", odgovorih ja.

"Da, sigurna sam da si dobro obučen", saglasi se Siri. "Znam da si veoma vešt, Merine. Ali, ti znaš vrlo malo."

Iznerviran, nesiguran u to kako da odgovorim, hodao sam pognute glave. Iskopao sam beli kamen lave iz peska i bacio ga daleko u zaton. Kišni oblaci gomilali su se duž istočnog horizonta. Zatekao sam sebe kako želim da sam ponovo na brodu. Ovaj put sam se vratio s oklevanjem, i sada sam znao da je to bila greška. Bila je to moja treća poseta Maui-Kovenantu, naš drugi susret, kako su to zvali pesnici i njen narod. Nedostajalo mi je još pet meseci da napunim dvadeset jednu standardnu godinu. Siri je upravo proslavila svoj trideset sedmi rođendan, tri nedelje ranije.

"Posetio sam mnoga mesta koja ti nikada nisi videla", rekoh ja konačno. To je zvučalo mrzovoljno i detinjasto čak i meni.

"O, da", reče Siri i sklopi ruke. Na sekund, u njenom entuzijazmu prepoznao sam svoju drugu Siri - mladu devojkicu o kojoj sam sanjao tokom devet dugih meseci zaokreta. Onda slika kliznu natrag u surovu stvarnost i ja postadoh i suviše svestan njene kratke kose, sve opuštenijih vratnih mišića i žila koje su se pojavljivale na nadlanicama tih nekada obožavanih ruku. "Ti si bio na mestima koja ja nikada neću videti", reče Siri žurno. Glas joj je bio isti. Gotovo isti. "Merine, ljubavi moja, ti si već video stvari koje ja ne mogu ni da zamislim. Verovatno znaš više činjenica o vasioni nego što ja uopšte pretpostavljam da postoje. Ali znaš vrlo malo, dragi."

"O čemu to do đavola pričaš, Siri?" Sedoh na poluuronjenu kladu blizu pruge vlažnog peska i privukoh kolena kao ogradu između nas.

Siri iskorači iz lokve, dođe do mene i kleknu. Ona mi uze ruke među svoje i, iako su moje bile veće, teže, zatupljenijih prstiju i kostiju, u njenima sam mogao da osetim snagu. Zamišljao sam je kao snagu godina koje nisam podelio s njom. "Moraš živeti kako bi zaista znao stvari, ljubavi. To što imam Alana pomoglo mi je da to razumem. Postoji nešto u podizanju deteta što ti izoštri osećaj za stvarnost."

"Kako to misliš?"

Siri skrenu pogled sa mene na nekoliko sekundi i odsutno začuša pramen kose. Njena leva šaka ostala je čvrsto oko obe moje. "Nisam sigurna", reče ona tiho. "Mislim da počneš da osećaš kada stvari nisu važne. Nisam sigurna kako to da kažem. Kada provedeš trideset godina ulazeći u prostorije ispunjene strancima, osećaš manji pritisak nego kada imaš samo upola toliko godina iskustva. Znaš šta prostorija i ljudi u njoj verovatno imaju za tebe, pa to i potražiš. Ako se ne nalazi tamo, osetiš to ranije, i odeš dalje svojim poslom. Prosto znaš više o onome što jeste, što nije, i koliko malo vremena ima da se sazna razlika. Da li razumeš, Merine? Da li me makar malo pratiš?"

"Ne", rekoh ja.

Siri klimnu glavom i zagriže donju usnu. Ali neko vreme nije progovarala. Umesto toga, nagnula se i poljubila me. Usne su joj bile

suve i pomalo upitne. Bio sam uzdržan na sekund, videvši nebo iza nje, poželevši da imam vremena da razmislim. Ali onda osetih topli prodor njenog jezika i zatvorih oči. Iza nas je nadolazila plima. Osetih kako me dira toplina i kako narastam dok mi je Siri raskopčavala košulju i prelazila oštrim noktima po grudima. Između nas na sekund nastade praznina i ja otvorih oči na vreme da vidim kako otkopčava poslednje dugme svoje bele haljine. Dojke su joj bile krupnije nego što sam ih se sećao, teže, bradavice šire i tamnije. Hladan vazduh grickao nas je oboje sve dok joj nisam svukao tkaninu sa ramena i naša tela se spojila. Kliznuli smo niz kladu na topli pesak. Stisnuo sam je bliže, pitajući se sve vreme kako sam samo mogao da pomislim da je ona snažnija. Koža joj je bila slana.

Sirine ruke su mi pomagale. Njena kratka kosa bila je stisnuta uz izbeljeno drvo, beli pamuk i pesak. Moj puls bio je brži od talasa.

"Da li razumeš, Merine?" šapnu mi ona nekoliko sekundi kasnije, kada nas je spojila njena toplota.

"Da", odgovorih joj šapatom. Ali, nisam razumeo.

Majk je počeo da spušta hoking-prostirku sa istoka, prema Prvencu. Let je trajao preko jedan sat, u mraku, i ja sam najveći deo vremena proveo šćućuren zbog vetra, očekujući da se tepih presavije i da se obojica stropoštamemo u more. Leteli smo već oko pola sata kada smo videli prva pokretna ostrva. Hitajući pred olujom, nabreklih drvojedara, ostrva su plovila sa svojih južnih pasišta u na izgled beskrajnoj procesiji. Mnoga su bila blistavo osvetljena, iskićena obojenim fenjerima i nestalnim velovima paučinastog svetla.

"Siguran si da je ovo pravi put?" viknuh.

"Da", viknu Majk. Nije okretao glavu. Vetar mi je šibao lice njegovom dugom kosom. S vremena na vreme proverio bi kompas i vršio male ispravke kursa. Možda je bilo lakše pratiti ostrva. Prošli smo kraj jednog - velikog, dugog gotovo pola kilometra - i ja se napeh da bih video detalje, ali ostrvo je bilo tamno, izuzev sjaja njegovog fosforescentnog traga. Tamna obličja sekla su mlečne talase. Kucnuh Majka po ramenu i pokazah.

"Delfini!" viknu on. "O tome je i reč u ovoj koloniji, sećaš se? Gomila dobrih duša u vreme Hedžire želela je da sačuva sve sisare

iz okeana Stare Zemlje. Nije im uspelo."

Doviknuo bih mu novo pitanje, ali u tom trenutku kopno i luka Prvenac pojaviše se na vidiku.

Mislio sam da su zvezde sjajne iznad Maui-Kovenanta. Mislio sam da su pokretna ostrva vredna pamćenja zbog svoje živopisnosti. Ali grad Prvenac, zaogrnut lukom i brdima, bio je blistavi svetionik u noći. Njegov sjaj podsetio me je na bakljobrod koji sam jednom posmatrao kako stvara sopstvenu novu od plazme, naspram tamnog ruba mračnog gasnog džina. Grad je bio petoslojno saće belih zgrada, sav osvetljen fenjerima toplog sjaja iznutra i bezbrojnim bakljama spolja. Beli kamen od lave vulkanskog ostrva i sam kao da je blistao od gradskog osvetljenja. Izvan grada nalazili su se šatori, paviljoni, logorske vatre, vatre za pripremanje hrane i ogromne buketeće lomače, previše velike da bi grejale, previše velike za bilo šta osim da posluže kao dobrodošlica ostrvima povratnicima.

Luka je bila puna brodova: zaljuljani katamarani sa medenicama koje su im zvečale obešene o katarke, brodovi-kuće ravnog dna i prostranog korita, sačinjeni za šunjanje od luke do luke po mirnim ekvatorijalnim plićacima ali jarko osvetljeni nizovima svetiljki za ovu noć, a onda i poneka prekookeanska jahta, glatka i obla poput ajkule. Svetionik postavljen na sam kraj lučkog grebena bacao je svoj svetlosni snop daleko na more i podjednako osvetljavao i talase i ostrva, a onda okretao svetlo natrag, da uhvati živopisno zaljuljane brodove i ljude.

Čak i sa udaljenosti od dva kilometra, mogli smo da čujemo buku. Zvuci proslave jasno su se čuli. Iznad povika i stalnog šapata talasa uzdizali su se nezamenljivi tonovi Bahove sonate za flautu. Kasnije sam saznao da je melodija dobrodošlice prenošena hidrofonomima do Kanala prolaska, gde su delfini skakali i đipali uz muziku.

"Zaboga, Majk, kako si znao da se sve ovo dešava?"

"Pitao sam glavni brodski kompjuter", reče Majk. Hoking-prostirka skrenu desno kako bi nas zadržala dalje od brodova i snopa svetionika. Onda zaokružismo natrag, severno od Prvenca, prema tamnom rtu. Mogao sam da čujem tihi šum talasa u plićacima pred nama. "Svake godine imaju ovaj festival", nastavi Majk, "ali sada slave šest vekova postojanja. Žurka traje već tri nedelje i predviđeno

je da potraje još dve. Na celom ovom svetu postoji samo oko sto hiljada kolonista, Merine, a kladim se da je polovina njih sada ovde, i da luduje."

Usporismo, pažljivo priđosmo i spustismo se na kamenitu izbočinu nedaleko od plaže. Oluja nas je promašila, ali povremeno sevanje munja i udaljena svetla ostrva koja su se približavala, još su obeležavali horizont. Iznad nas, zvezde nisu, zbog sjaja Prvenca, izbledele odmah iza uzvisine. Vazduh je ovde bio topliji i ja uhvatih miris voćnjaka u lahoru. Smotasm o hoking-prostirku i požurismo da navučemo svoje kostime harlekina. Majk stavi lasersko penkalo i nakit u komotne džepove.

"Šta će ti to?" upitah dok smo sklanjali ranac i hoking-prostirku pod veliku gromadu.

"Ovo?" upita Majk dok mu je ogrlica sa Renesanse visila o prstu. "Ovo je valuta za slučaj da moramo da plaćamo za usluge."

"Usluge?"

"Usluge", ponovi Majk. "Za čari darežljive gospe. Utehu za umornog svemirskog putnika. Trpanje za tebe, mali."

"O", rekoh ja i podesih masku i kapu lude. Zvončići tiho zazvoniše u mraku.

"Hajde", reče Majk. "Propustićemo žurku." Klimnuh glavom pa krenuh za njim praćen zvonjavom; tražili smo put preko kamenja i žbunja, ka svetlosti koja nas je čekala.

Sedim ovde na suncu i čekam. Nisam potpuno siguran šta to čekam. Mogu da osetim sve snažniju toplotu pozadi, na vratu, dok se jutarnje sunce odbija od belog kamena Sirine grobnice.

Sirine grobnice?

Na nebu nema oblaka. Podižem glavu i čkiljim u nebo kao da bih mogao da vidim L. A. i novozavršeni niz dalekobacača kroz sjaj atmosfere. Ne mogu. Deo mene zna da još nisu podignuti. Deo mene zna, u sekund, vreme koje je potrebno da brod i dalekobacač dovrše svoj prolazak ka zenitu. Deo mene ne želi da misli o tome.

Siri, činim li ono pravo?

Nema odgovora, osim sve glasnijeg mrmora gomile. Za nekoliko minuta poslaće Donela, mog mlađeg, preživelog sina, ili njegovu

kćer Liru i njenog brata uzbrdo, da me požure. Bacam vlat trave koju sam žvakao. Na horizontu opažam naznaku senke. Mogao bi to da bude oblak. Ili bi to moglo da bude prvo od ostrva, ipak naterano, instinktom i prolećnim severnim vetrovima, da migrira natrag, do velike trake ekvatorijalnih plićaka odakle je i poteklo. Nije važno.

Siri, činim li ono pravo?

Nema odgovora, a vremena je sve manje.

Ponekad me je muka hvatala od toga kolika je Siri neznalica.

Nije znala ništa o tome kako sam živeo kada nisam bio s njom. Postavljala je pitanja, ali ponekad sam se pitao da li je odgovori uopšte interesuju. Proveo sam mnoge sate objašnjavajući predivnu fiziku koja stoji iza naših kovit-brodova, ali ona kao da nikada to nije mogla da shvati. Jednom, pošto sam joj veoma pažljivo i u tančine izneo razlike između njihovog drevnog semebroda i Los Anđelesa, Siri me je zapanjila upitavši: "Ali, zašto je mojim precima trebalo osamdeset godina brodskog vremena da dođu do Maui-Kovenanta, kada vi možete da obavite takvo putovanje za sto trideset dana?" Ništa nije razumela.

Sirin smisao za istoriju bio je, u najbolju ruku, jadan. Gledala je na Hegemoniju i na Mrežu Svetova kao što bi dete gledalo fantastični svet iz nekog prijatnog ali prilično blesavog mita; bila je toliko nezainteresovana da me je povremeno izbezumljivala.

Siri je znala sve o ranim danima Hedžire - bar u onoj meri u kojoj se to odnosilo na Maui-Kovenant i na koloniste - i povremeno bi iskopala neke divne deliće arhaičnih trivijalnosti ili frazeologije, ali nije znala ništa o stvarnosti perioda posle Hedžire. Imena poput Vrta i Proteranih, Renesanse i Lususa, malo su joj značila. Mogao sam da pominjem Salmuda Brevija ili generala Horasa Glenon-Hajta, a ona ne bi imala nikakvu asocijaciju niti reakciju. Nikakvu.

Kada sam je poslednji put video, Siri je imala sedamdeset standardnih godina. Imala je sedamdeset godina i još nijednom nije putovala na drugi svet, upotrebila fetliniju, probala ijedno alkoholno piće osim vina, ugradila interfejs kod hirurga za empatiju, kročila kroz vrata dalekobacača, popušila štapić kanabisa, primila prekrajanje gena, uključila se u stimsim, dobila ikakvo formalno obrazovanje,

uzela RNA lekove, čula za zen-gnostike ili Crkvu Šrajka, ili letela bilo kojim vozilom osim drevnog 'Viken' letaća koji je pripadao njenoj porodici.

Siri nikada nije vodila ljubav ni sa kim osim sa mnom. Tako je bar rekla. A ja sam joj verovao.

Za vreme našeg prvog susreta, onomad u Arhipelagu, Siri me je povelala da razgovaram sa delfinima.

Ustali smo da posmatramo zoru. Najviši nivoi kuće na drvetu bili su savršeno mesto da se posmatra kako istočno nebo blede i pretvara se u jutro. Mreškanje visokog cirusa postalo je ružičasto, a onda kao da se i samo more istopilo dok je sunce lebdelo iznad ravnog horizonta.

"Hajde da plivamo", reče Siri. Bogato, horizontalno svetlo kupalo joj je kožu i bacalo njenu senku četiri metra preko dasaka platforme.

"Previše sam umoran", rekoah ja. "Kasnije." Ležali smo budni i najveći deo noći pričali, vodili ljubav, pričali i vodili ljubav iznova. U sjaju jutra osećao sam prazninu i neodređenu mučninu. Osećao sam blago kretanje ostrva pod sobom kao dašak vrtoglavice, pijančeve odvojenosti od gravitacije.

"Ne. Hajdemo sada", reče Siri i ščepa me za ruku da me povuče za sobom. Bio sam povređen time, ali nisam se usprotivio. Siri je imala dvadeset šest godina, i bila je sedam godina starija od mene za vreme tog prvog susreta, ali njeno nepredvidljivo ponašanje često me je podsećalo na tinejdžerku Siri, koju sam odneo sa Festivala pre samo deset mojih meseci. Njen dubok nesamosvesni smeh bio je isti. Njene zelene oči sekle su podjednako oštro kada je bila nestrljiva. Duga griva kestenjaste kose nije se izmenila. Ali telo joj je sazrelo, ispunilo se obećanjima koja su ranije bila samo naznačena. Dojke su joj još bile visoke i pune, gotovo devojačke, omeđene odozgo pegicama koje su prelazile u belinu tako prozirnu da se mogao videti blagi trag vena. Ali, bile su nekako drugačije. Ona je bila drugačija.

"Hoćeš li mi se pridružiti ili ćeš samo tako da sediš i zuriš?" upita Siri. Skinula je svoj kaftan kada smo stupili na najnižu palubu. Naš mali brod još je bio privezan za mol. Iznad nas, drvojedra ostrva

počinjala su da se otvaraju jutarnjem lahoru. Proteklih nekoliko dana Siri je uporno ostala pri tome da nosi kupaći kostim kada smo išli u vodu. Sada ga nije nosila. Bradavice su joj se uzdizale na svežem vazduhu.

"Zar nećemo sačekati?" upitah, zažmirivši odozdo u uzlepršana drvojedra. Prethodnog dana čekali smo na zatišje oko ekvatora, sredinom dana, kada je ostrvo bilo nepomično u vodi a more ravno kao staklo. Sada su trouglasta jedra od puzavica počela da se zatežu dok se gusto lišće punilo vetrom.

"Ne budi blesav", reče Siri. "Uvek možemo da uhvatimo koren-kobilicu i da ga pratimo natrag. To ili pipak za napasanje. Hajde." Ona mi dobaci osmotsku masku i navuče svoju. Zbog prozirnog filma lice joj je izgledalo masno kao ulje. Iz džepa odbačenog kaftana ona uze debeli medaljon i stavi ga sebi oko vrata. Metal je izgledao tamno i zlokobno naspram njene kože.

"Šta je to?" upitah ja.

Siri ne podiže osmotsku masku da bi mi odgovorila. Ona postavi komunikacione niti na mesto, uz vrat, i pruži mi čepove za uši. Glas joj je bio limen. "Disk za prevođenje", reče. "Mislila sam da znaš sve o spravicama, Merine. Ko bude poslednji, morski je puž." Ona jednom rukom smesti disk među dojke i iskorači sa ostrva. Mogao sam da joj vidim blede obline guzova dok je pravila piruetu i odbacivala se ka većoj dubini. Stavih masku, zategnuh komunikacione niti i kročih u more.

Dno ostrva bilo je tamna mrlja na tavanici od kristalne svetlosti, Pazio sam na debele pipke za napasanje iako mi je Siri spretno pokazala da oni nisu zainteresovani za proždiranje bilo čega krupnijeg od majušnih zooplanktona koji su i sad hvatali sunčevu svetlost kao prašina u napuštenoj balskoj dvorani. Korenovi-kobilice spuštali su se poput kvrgavih stalaktita stotinama metara u ljubičaste dubine.

Ostrvo se kretalo. Mogao sam da vidim slabe žilice pipaka dok su se vukli po dnu. Trag je hvatao svetlost deset metara iznad mene. Jedan sekund sam se gušio, jer me je gel maske davio gotovo podjednako onako kako bi to učinila i voda oko mene, a onda se opustih, i vazduh mi slobodno poteče u pluća.

"Dublje, Merine", začu se Sirin glas. Trepnuh - bio je to usporeni treptaj, dok mi se maska preuređivala na očima - i ugledah Siri dvadeset metara dublje, kako se drži za koren-kobilicu i bez ikakvog napora vuče iznad hladnijih, dubljih struja, gde svetlost nije dosegala. Pomislih na hiljade metara vode ispod mene, na stvari koje tamo mogu da vrebaju, neznane, stvari koje ljudski kolonisti nisu istražili. Pomislih na tamu i dubine, i mošnice mi se nevoljno stegnuše.

"Siđi." Sirin glas bio je zujanje insekta u mojim ušima. Obrnuh se i odbacih. Potisak ovde nije bio tako velik kao u morima Stare Zemlje, ali opet je bila potrebna energija da bi se tako duboko zaronilo. Masku je kompenzovala dubinu i azot, ali osećao sam pritisak na koži i u ušima. Konačno prestadoh da se odbacujem, zgrabih koren-kobilicu i nezgrapno se dovukoh do Sirine dubine.

Lebdeli smo jedno uz drugo u mutnom svetlu. Siri je ovde bila avetinjsko obličje, njena duga kosa uvijala se u nimbusu tamnom kao vino, a bleđa put njenog tela svetlucala je na plavozelenom svetlu. Površina je izgledala nemoguće daleka. Sve šira brazda traga i plutanje mnoštva pipaka pokazivali su da se ostrvo sada kreće brže, u beslovesnoj potrazi za drugim pasištima, udaljenim vodama.

"Gde su..." zaustih ja u pola glasa.

"Šššš", reče Siri. Ona zapetlja oko medaljona. Tada ih čuh: kričanje, kliktanje, zvižduke, mačje predenje i odjekujući povici. Dubine se najednom ispuniše čudnom muzikom.

"Isuse", rekoh ja, i pošto je Siri podesila naše komunikacione niti za prevodioca, ta reč bi odašlana kao besmisleni zvižduk i trubljenje.

"Zdravo!" pozva ona i prevedeni pozdrav odjeknu iz odašiljača: brzi ptičji zov koji je klizio u ultrazvučje. "Zdravo!" povika ona ponovo.

Prođoše minuti pre nego što su delfini došli da ispitaju stvar. Prevtali su se pored nas, iznenađujuće krupni, zabrinjavajuće krupni, kože glatke i mišićave, u nestalnom svetlu. Jedan veliki dopliva na metar od nas, okrenuvši se u poslednjem trenutku tako da mu se beli stomak izvi pred nama poput zida. Opazih kako tamno oko rotira da bi me pratilo u prolazu. Jedan udar njegovog širokog

repa izazva turbulenciju dovoljno snažnu da me ubedi u snagu životinje.

"Zdravo", pozva ga Siri, ali brzo obličje nestade u dalekoj izmaglici i nastade iznenadna tišina. Siri isključi prevodioca. "Želiš li da razgovaraš s njima?" upita ona.

"Naravski." Bio sam sumnjičav. Više od tri veka uloženi napora nije razvilo bogzna kakav dijalog između čoveka i morskog sisara. Majk mi je jednom rekao da su strukture misli dve grupe siročića sa Stare Zemlje bile suviše različite, a da je dodirnih tačaka bilo premalo. Jedan stručnjak iz vremena pre Hedžire napisao je da je razgovor sa delfinom ili pliskavcem plodan otprilike koliko i razgovor sa jednogodišnjim detetom. Obe strane obično su uživale u razmeni, i postojao je simulakrum razgovora, ali nijedna strana nije na kraju imala išta više znanja. Siri ponovo uključi disk za prevođenje. "Zdravo", rekoj ja.

Nastupi poslednji minut tišine, a onda nam slušalice zazujaše dok je more odjekivalo kreštavim jadikovkama.

daleko/bez repa/zdravo-ton?/struja puls/krug ja/smešno?

"Šta je to, do đavola?" upitah Siri i prevodilac treperavo izgovori moje pitanje. Siri se cerila pod svojom osmotskom maskom.

Pokušah ponovo. "Zdravo! Pozdravi sa... uh... površine. Kako ste?"

Krupni mužjak... pretpostavio sam da je mužjak... izvi se ka nama poput torpeda. Odbacivao se u lukovima kroz vodu deset puta brže nego što sam ja mogao da plivam čak i da sam se setio tog jutra da stavim peraja. Za trenutak pomislih da će nas udariti, pa podigoh kolena i ščepah koren-kobilicu desnom rukom. No on prođe pokraj nas, uspinjući se da uzme vazduh, a Siri i ja se prevrnusmo od njegovog turbulentnog traga i visokih tonova njegovog povika.

ne-rep/ne-hrana/ne-pliva/ne-igra/ne-zabavno

Siri isključi prevodioca i dolebde do mene. Blago me uhvati za ramena dok sam se držao desnom rukom za koren-kobilicu. Noge nam se dodirnuše dok smo plutali u toploj vodi. Jato sitnih grimiznih riba-ratnika zatreperilo je iznad nas dok su tamna obličja delfina kružila nešto dalje.

"Da li ti je dosta?" upita ona. Ruka joj je bila na mojim grudima.

"Da još jednom pokušam", rekoah ja. Siri klimnu glavom i uključi disk. Struja nas ponovo gurnu jedno na drugo. Njena ruka kliznu oko mene.

"Zbog čega terate ostrva?" upitah obličja sa njuškama nalik na bocu, koja su kružila u prošaranoj svetlosti. "Kakve koristi imate od toga što ostajete uz ostrva?"

sad se čuju/stare pesme/duboka voda/ne-Veliki Glasovi/stare pesme/nove pesme.

Sirino telo sada je bilo opruženo uz moje. Njena leva ruka me stegnu. "Veliki Glasovi su bili kitovi", šapnu ona. Pramenovi kose širili su joj se u lepezi. Njena desna ruka pomeri se niže i kao da je iznenadi ono na šta je naišla.

"Da li vam nedostaju Veliki Glasovi?" upitah senke. Nije bilo nikakvog odgovora. Siri kliznu nogama oko mojih kukova. Površina je bila činija svetlosti četrdeset metara iznad nas.

"Šta vam najviše nedostaje iz okeana Stare Zemlje?" upitah ja. Levom rukom privukoh Siri bliže, kliznuh joj šakom niz izvijena leđa tamo gde su joj se guzovi uzdizali da dočekaju moj dlan, uhvatih je čvrsto. Delfinima koji su kružili mora da smo izgledali kao jedno stvorenje. Siri se podiže uza me i mi postasmo jedno stvorenje.

Disk za prevođenje izvio se tako da je sada lebdeo iznad Sirinog ramena. Pružih se da ga isključim, ali zastadoh kada mi odgovor na moje pitanje žurno zazvuča u ušima.

nedostaje Ajkula/nedostaje Ajkula/nedostaje Ajkula/nedostaje Ajkula/Ajkula/Ajkula/Ajkula/Ajkula.

Isključih disk i odmahnuh glavom. Nisam razumeo. Bilo je toliko toga što nisam razumeo. Zatvorih oči dok smo se Siri i ja nežno pomerali u ritmovima struje i nas samih, sa delfinima koji su plivali u blizini, dok je kadenca njihovih uzvika poprimala tužno, sporo treperenje stare tužbalice.

Siri i ja siđosmo sa brda i vratismo se na Festival neposredno pre osvita drugog dana. Čitavu noć i dan lutali smo brdima, jeli sa strancima u paviljonima od narandžaste svile, kupali se zajedno u ledenim vodama Šrija i igrali uz muziku koja je neprestano svirala beskrajnoj koloni ostrva u prolazu. Bili smo gladni. Probudio sam se

u suton i video da Siri nema. Vratila se pre nego što se uzdigao mesec Maui-Kovenanta. Rekla mi je da su njeni roditelji otišli sa prijateljima, na nekoliko dana, sporoplovećom kućom-brodom. Ostavili su porodičnog letaća u Prvencu. Sada smo se probijali od igranke do igranke, od lomače do lomače, natrag u centar grada. Planirali smo da odletimo na imanje njene porodice, zapadno, blizu Fevarona.

Bilo je veoma kasno ali na trgu Prvenca još je bilo dosta raspojasanih veseljaka. Bio sam veoma srećan. Imao sam devetnaest godina i bio sam zaljubljen, i gravitacija Maui-Kovenanta od 0,93 meni je izgledala mnogo slabija. Mogao sam da poletim da sam to poželeo. Mogao sam da učinim bilo šta.

Zastali smo kraj jedne tezge i kupili prženo testo i po vrč crne kafe. Najednom mi nešto pade na pamet. Upitah: "Kako si znala da sam sa broda?"

"Ćuti, prijatelju Merine. Jedi svoj jadni doručak. Kad stignemo u vilu, pripremiću pravi obrok da prezalogajimo."

"Ne, ozbiljno", rekoh ja i obrisah mast sa brade rukavom prilično prljavog kostima harlekina. "Jutros si rekla da si prošle noći odmah znala da sam sa broda. Zašto? Zbog mog naglaska? Mog kostima? Majk i ja smo videli i druge momke odevene ovako."

Siri se nasmeja i začeshlja kosu. "Samo budi srećan što sam te ja prepoznala, Merine, ljubavi moja. Da je to učinio moj ujka Grešam ili njegov prijatelj, došlo bi do nevolje."

"O? Zbog čega?" Uzeh još jedan prženi prsten i Siri plati za njega. Pođoh za njom kroz proređenu gomilu. Uprkos kretanju i muzici svuda oko nas, osećao sam kako počinje da me savladava umor.

"Oni su separatisti", reče Siri. "Ujka Grešam se nedavno obratio Veću i zatražio da se borimo umesto da pristanemo da nas proguta tvoja Hegemonija. Rekao je da bi trebalo da uništimo taj vaš dalekobacač pre nego što on uništi nas."

"O?" rekoh ja. "Da li je rekao i kako to namerava da učini? Koliko sam čuo, tvoj narod nema nikakvih letelica u kojima bi mogao da napusti planetu."

"Nemamo ih, niti smo ih imali u proteklih pedeset godina", reče

Siri. "To pokazuje koliko separatisti umeju da budu iracionalni."

Klimnuh glavom. Kapetan Sing i savetnik Halmin ukratko su nas upoznali sa takozvanim separatistima Maui-Kovenanta. "Uobičajena koalicija kolonijalnih šovinista i nazadnjaka", rekao je Sing. "To je još jedan razlog što radimo polako na razvoju trgovačkog potencijala ovog sveta, pre nego što dovršimo dalekobacač. Mreži Svetova nije potrebno prerano priključivanje ovih seljobera. A grupe poput separatista još su jedan razlog da držimo vas iz posade i izvođače radova što dalje od površinaca."

"Gde je tvoj letač?" upitah. Trg se brzo praznio. Većina orkestara spakovala je instrumente i završila za tu noć. Veselo kostimirani ljudi ležali su u hrpama i hrkali na travi ili kaldrmi usred otpadaka i pogašenih fenjera. Preostalo je samo nekoliko grupa veseljaka, grupa koje su sporo plesale uz usamljenu gitaru ili same pijano pevale. Odmah videh Majka Ošoa, zakrpljenu ludu, odavno bez maske, sa dve devojke koje su ga držale pod ruku. Pokušavao je da krug ushićenih ali nesposobnih obožavalaca nauči da igraju 'Hava Nagilu'. Jedan iz grupe bi se obavezno sapleo, pa bi onda svi popadali. Majk bi ih naterao da ustanu, usred opšteg smeha, pa bi onda počeli iznova, nespretno poskakujući uz zavijanje njegovog basa.

"Eno ga", reče Siri i pokaza na kratki niz letača parkiranih iza Većnice. Klimnuh glavom i mahnuh Majku, ali on je bio suviše zauzet svojim dvema damama da bi me primetio. Siri i ja prešli smo preko trga i bili već u senci stare zgrade kada se začu povik:

"Ti sa broda! Okreni se, ti, kučkin sine iz Hegemonije."

Ukočih se i obrnuh oko ose stisnutih pesnica; ali, blizu mene nije bilo nikoga. Šest mladića sišlo je niz stepenice sa velikog podijuma i stajalo je u polukrugu iza Majka. Onaj na čelu bio je visok, vitak i upadljivo lep. Imao je dvadeset pet ili dvadeset šest godina i dugi plavi uvojci padali su mu na grimizno svileno odelo koje mu je naglašavalo građu. U desnoj ruci držao je mač dug jedan metar, koji je izgledao kao da je napravljen od kaljenog čelika.

Majk se sporo okrenu. Čak i sa te udaljenosti mogao sam da vidim kako mu se oči trezne dok procenjuje situaciju. Žene kraj njega i nekoliko mladića u njegovoj grupi zakikotaše se kao da je rečeno

nešto duhovito. Majk zadrža pripiti kez na licu. "Meni se obraćate, ser?"

"Tebi se obraćam, kurvin sine iz Hegemonije", prošišta vođa grupe. Lepo lice bilo mu je iskrivljeno u podrugljivi osmeh.

"Bertol", šapnu Siri. "Moj brat od ujaka. Grešamov mlađi sin." Klimnuh glavom i kročih iz senki. Siri me uhvati za mišicu.

"To je već drugi put kako se neljubazno izražavate o mojoj majci, ser", zaplete Majk jezikom. "Da li smo vas ona ili ja nečim uvredili? Ako je tako, primite hiljadu izvinjenja." Majk se pokloni tako duboko da mu zvončići kape gotovo očešashe tlo. Pripadnici njegove grupe zatapšashe.

"Tvoje prisustvo me vređa, kopile hegemonijsko. Zasmradio si naš vazduh svojim debelim truplom."

Majk komično podiže obrve. Mladić kraj njega u ribljem kostimu odmahnu rukom. "Ma, daj, Bertole. On je samo..."

"Umukni, Ferik. obraćam se ovom debelom seronji."

"Seronji?" ponovi Majk, i dalje podignutih obrva. "Prevalio sam dve stotine svetlosnih godina da bi me nazvali debelim seronjom." On se graciozno obrnu, oslobodivši se pri tom od žena. Hteo sam da se tada pridružim Majku, ali Siri mi je čvrsto držala ruku i šaputala usrdne molbe koje nisam čuo. Kada sam se oslobodio, video sam da se Majk još osmehuje, da još izigrava ludu. Ali, leva ruka mu je bila u džepu vrećaste košulje.

"Daj mu svoje sečivo, Kreg", odbrusi Bertol. Jedan od mlađih muškaraca baci Majku mač okrenut balčakom. Majk je gledao kako mač prolazi u luku kraj njega i glasno zazvečao na kaldrmi.

"Ne misliš valjda ozbiljno", reče Majk tihim glasom, najednom sasvim trezan. "Ti kretenska kravlja balego. Zar zaista misliš da ću da pristanem na dvoboj sa tobom zato što ti se digao pa hoćeš da izigravaš junaka pred ovim tupanima?"

"Podigni mač", vrisnu Bartol, "ili ću te, tako mi Boga, poseći tu gde stojiš." On načini brzi korak napred. Lice mu je bilo zgrčeno od besa dok je prilazio.

"Odjebi", reče Majk. U levoj ruci je držao lasersko penkalo.

"Ne!" viknuh ja i istrčah na svetlo. Penkalo su koristili građevinski radnici za škrabanje oznaka na nosačima od zališčaste legure.

Stvari se zatim odigraše veoma brzo. Bertol načini još jedan korak i Majk gotovo nehajno pređe zelenim zrakom preko njega. Kolonista jeknu i odskoči natrag; zadimljena crna linija bila mu je dijagonalno usečena preko košulje. Zastadoh. Majk je penkalo podesio na najslabiji mogući snop. Dva Bertolova prijatelja krenuše napred, ali Majk im zamahnu svetlom preko cevanica. Jedan pade na kolena uz kletve, a drugi se uhvati za nogu i poče da skakuće, zavijajući.

Okupila se gomila sveta. Oni se nasmejaše kada Majk skinu kapu lude u novom naklonu. "Hvala vam", reče Majk. "Moja majka vam zahvaljuje."

Sirin brat od ujaka je besneo. Zapenjena pljuvačka curila mu je po usnama i bradi. Progurah se kroz gomilu i stadoh između Majka i visokog koloniste.

"Hej, u redu je", rekoh. "Odlazimo. Idemo sada."

"Proklet bio, Merine, sklanjaj se", reče Majk.

"U redu je", rekoh dok sam se okretao ka njemu. "Ja sam sa devojkom koja se zove Siri i ima..." Bertol kroči napred i zari sečivo kraj mene. Uхватih ga levom rukom oko ramena i zavitlah natrag. On teško pade na travu.

"O, sranje", reče Majk dok je uzmicao nekoliko koraka. Izgledao je umorno i pomalo zgađeno dok je sedao na kameni stepenik. "O, prokletstvo", reče tiho. Na jednoj od crnih zakrpa s leve strane njegovog kostima harlekina videla se kratka grimizna linija. Dok sam gledao, uski prorez se proli i krv poteče niz pozamašni stomak Majka Ošoa.

"O, Isuse, Majk." Iscepah traku tkanine sa košulje i pokušah da zaustavim krvarenje. Nisam mogao da se setim ničega od prve pomoći kojoj su nas učili za vreme obuke za buduće članove posade. Mašio sam se za ručni zglob, ali komloga tamo nije bilo. Ostavili smo ih na Los Anđelesu.

"Nije tako gadno, Majk", prodahtah. "Samo mala posekotina." Krv mi je tekla niz šaku i ručni zglob.

"Tako mi i treba", reče Majk. Glas mu je bio napet od bola. "Prokletstvo. Jebeni mač. Da ne poveruješ, Merine. Posekao me je u najboljim godinama jebeni escajg iz jebene opere za jedan groš. O,

prokletstvo, ala to žiga."

"Opere za tri groša", rekoh ja i promenih ruku. Krpa je bila natopljena.

"Jebote, znaš u čemu je tvoj problem, Merine? Svugde trpaš svoja dva jebena centa. Oooooh." Majkovo lice pobebe, pa posive. On spusti bradu na grudi i duboko udahnu. "Do đavola s ovim, mali. Hajdemo kući, a?"

Osvrnuh se. Bertol se polako udaljavao sa svojim prijateljima. Ostali iz gomile muvali su se okolo, šokirani. "Zovite lekara!" vrisnuh. "Dajte medicinare ovamo!" Dva čoveka otrčaše niz ulicu. Nigde nisam mogao da vidim Siri.

"Čekaj malo! Čekaj malo!" reče Majk snažnijim glasom, kao da je zaboravio nešto važno. "Samo malo", reče on i umre.

Umre. Stvarnom smrću. Smrću mozga. Usta mu se razjapiše, oči zakolutaše tako da se vide samo beonjače, i minut kasnije krv prestade da mu lije iz rane.

Nekoliko poludelih sekundi proklinjao sam nebo. Mogao sam da vidim kako se L. A. kreće preko izbledelog zvezdanog polja i znao sam da bih mogao da povratim Majka kada bih bio u stanju da ga tamo prebacim za nekoliko minuta. Gomila je uzmicala dok sam vrištao i urlao na zvezde.

Konačno se okrenuh Bertolu. "Ti", rekoh.

Mladić je stao na suprotnom kraju Trga. Lice mu je bilo pepeljasto. Zurio je bez reči.

"Ti", rekoh ponovo. Uzeh lasersko penkalo sa mesta na koje se otkotrljalo, ukljuživ snagu na maksimum i krenuh prema Bertolu i njegovim prijateljima koji su stajali i čekali.

Kasnije, kroz izmaglicu vrisкова i sprženog mesa, bio sam nejasno svestan toga da se Sirin letač spušta na prepuni trg, da prašina leti svuda unaokolo i da mi njen glas zapoveda da joj se pridružim. Uzdigosmo se iznad svetlosti i ludila. Sveži vetar nosio mi je sa vrata kosu vlažnu od znoja.

"Idemo u Fevaron", reče Siri. "Bertol je bio pijan. Separatisti su mala nasilnička grupa. Neće biti nikakvih odmazdi. Ostaćeš sa mnom dok Veće ne završi istragu."

"Ne", rekoh ja. "Tamo. Spusti se tamo." Pokazah na rt nedaleko

od grada.

Siri se spusti iako joj se to nije dopalo. Pogledah gromadu kako bih se uverio da je ranac još tamo, a onda siđoh sa letaća. Siri kliznu preko sedišta i privuče mi glavu do svoje. "Merine, ljubavi moja." Usne su joj bile tople i otvorene, ali ja nisam osećao ništa. Telo kao da mi je bilo pod anestezijom. Kročih unazad i mahnuh joj da pođe. Ona začušlja kosu i zagleda se u mene zelenim očima punim suza. Onda se letać podiže, okrenu i pohita ka jugu u svetlu ranog jutra.

Samo malo, hteo sam da viknem. Sedoh na kamen i zgrabih kolena kada mi se ote nekoliko isprekidanih jecaja. Onda ustadoh i bacih lasersko penkalo dole, u talase. Cimnuh ranac i istresoh sadržinu na tlo.

Hoking-prostirka je nestala.

Sedoh natrag, previše iscrpljen da se smejem, plačem ili udaljim odatle. Dok sam tako sedeo, pojavilo se sunce. Ni naredna tri sata nisam se pomerio, pa ni kada se veliki crni letać Brodske bezbednosti nemo spustio kraj mene.

"Oče? Oče, kasnimo."

Okrećem se i vidim da iza mene stoji moj sin Donel. On nosi plavozlatnu odoru Veća Hegemonije. Čelavo teme mu je zajapureno i orošeno znojem. Donel ima samo četrdeset tri godine, ali meni izgleda mnogo stariji.

"Molim te, oče", kaže on. Klimam glavom i ustajem, pa otresam travu i zemlju. Hodamo zajedno do prednje strane grobnice. Gomila se sada približila. Šljunak im škripi pod nogama dok se nemirno vrpolje. "Da li da uđem s tobom, oče?" pita Donel.

Zastajem da pogledam tog ostarelog stranca, svoje dete. U njemu ima malo toga Sirinog ili mog. Lice mu je prijazno, rumeno i napeto od uzbuđenja tog dana. Mogu u njemu da naslutim otvorenu iskrenost koja kod nekih ljudi zamenjuje inteligenciju. Ne mogu a da ne uporedim ovo čelavo psetance od čoveka sa AlĽnom - sa AlĽnom tamnih uvojaka, utihnulog, sa sardoničnim osmehom. Ali, AlĽn je mrtav već trideset godina, ubijen u glupoj borbi koja sa njim nije imala nikakve veze.

"Ne", kažem. "Ući ću sam. Hvala ti, Donele."

On klima glavom i odstupa. Barjaci puckaju nad glavama uzdržane gomile. Obraćam pažnju na grobnicu.

Ulaz je zapečaćen bravom koja se otvara dodirrom dlana. Treba samo da je dodirnem.

U proteklih nekoliko minuta u meni je sazrelo uverenje koje će me spasti kako od sve veće tuge unutra, tako i od spoljnog niza događaja koje sam izazvao. Siri nije mrtva. U poslednjoj fazi bolesti pozvala je lekare i ono malo tehničara što je preostalo u koloniji, i oni su za nju ponovo sagradili jednu od drevnih komora za hibernaciju, korišćenih u njihovom semebrođu dva veka ranije. Siri samo spava. Štaviše, dugogodišnji san nekako je povratio njenu mladost. Kada je probudim, biće to Siri koje se sećam iz ranih dana. Izaći ćemo zajedno na sunce i, kada se otvore vrata dalekobacača, prvi ćemo proći kroz njih.

"Oče?"

"Da." Pristupam i polažem ruku na vrata kriptе. Čuje se šapat elektromotora i bela kamena ploča klizi. Saginjem se i ulazim u Sirinu grobnicu.

"Aman, Merine, priveži to uže pre nego što te obori sa palube. Požuri!" Požurih. Vlažno uže teško se savijalo, još teže odvezivalo. Siri odmahnu glavom s gađenjem i nagnu se da veže čvor pramčanog užeta jednom rukom.

Bio je to naš šesti susret. Zakasnio sam tri meseca za njen rođendan, ali više od pet hiljada drugih ljudi uspelo je da stigne na proslavu. CEO Svestvari poželeo joj je sve najbolje u četrdesetominutnom govoru. Neki pesnik je pročitao svoje najnovije stihove iz soneta Ljubavnog ciklusa. Ambasador Hegemonije uručio joj je svitak i novi brod, malu podmornicu pokretanu prvim fuzionim baterijama koje su dozvoljene na Maui-Kovenantu.

Siri je imala još osamnaest brodova. Dvanaest je pripadalo njenoj floti brzih katamarana koji su trgovali između lutajućeg Arhipelaga i zavičajnih ostrva. Dva su bila predivne trkačke jahte upotrebljavane samo dvaput godišnje, kako bi pobedile u Regati osnivača i Kriterijumu Kovenanta. Ostala četiri plovila bile su drvene ribarske barke, domaćinske i nezgrapne, dobro održavane, ali jedva nešto više od lakih čamaca pljosnatog dna.

Siri je imala devetnaest brodova, ali mi smo bili na ribarskoj barci - Duh Pol. Proteklih osam dana ribarili smo kraj spruda Ekvatorijalnih plićaka; nas dvoje kao posada, gacali smo do kolena kroz smrdljivu ribu i krckave trilobite, valjajući se u svakom talasu, bacali i izvlačili mreže, držali stražu i spavali kao iscrpljena deca tokom kratkih perioda odmora. Još nisam napunio dvadeset tri godine. Mislio sam da sam se na L. A. navikao na težak rad i imao sam običaj da vežbam po jedan sat u mahuni pod 1,3 g svake druge smene, ali sada su me ruke i leđa boleli od napora, a šake su mi bile prekrivene plikovima i žuljevima. Siri samo što je napunila sedamdesetu.

"Merine, idi napred i savij prednje jedro. Uradi isto i na trouglastom pa siđi da pripremiš sendviče. Stavi dosta senfa."

Klimnuh glavom i krenuh napred. Dan i po igrali smo se žmurke sa olujom: jedrili smo pred njom kad smo mogli, okretali se i primali njenu kaznu kada smo morali. Isprva je to bio uzbudljivi, dobrodošli predah posle beskrajnog zabacivanja, izvlačenja i krpljenja mreže. Ali posle prvih nekoliko sati adrenalinski nalet je minuo da bi ga zamenila stalna mučnina, zamor i strašna iscrpljenost. Mora nisu popuštala. Talasi su narastali do šest metara i više. Duh Pol valjao se kao kakva matrona širokih bedara, što je i bio. Sve je bilo mokro. Koža mi je bila natopljena ispod tri sloja opreme za kišu. Za Siri bio je to dugo očekivani odmor.

"Nije ovo ništa", rekla je u najcrnjem noćnom satu, dok su se talasi prelivali preko palube i razbijali o izbrazdanu plastiku kabine. "Treba da vidiš kako je u sezoni simuna."

Oblaci su još visili nisko i stapali se sa sivim talasima u daljini, ali more se smirilo do blagih talasića visine pet stopa. Razmazao sam senf preko sendviča sa rostbifom i nasuo vrelu kafu u debele bele vrčeve. Bilo bi lakše prenositi kafu pod nultom gravitacijom bez prosipanja, nego izneti je hodnikom koji se neprestano ljuljao. Sedeli smo neko vreme u tišini, zadovoljni hranom i toplotom koja je prljila jezik. Preuzeo sam kormilo kada je Siri sišla da nam ponovo napuni vrčeve. Sivi dan smrkavao se gotovo neprimetno u noć.

"Merine", reče ona pošto mi je pružila vrč i sela na dugu klupu s jastucima koja je okruživala kabinu, "šta će se dogoditi posle otvaranja dalekobacača?"

Iznenadilo me je to pitanje. Gotovo nikada nismo razgovarali o vremenu kada će se Maui-Kovenant priključiti Hegemoniji. Bacih pogled na Siri i zgranuh se kada videh kako stara izgleda. Lice joj je bilo mozaik šavova i senki. Njene prelepe zelene oči utonule su u tamne bunare, a jagodice su joj bile oštrice noža pod trošnim pergamentom. Seda kosa sada joj je bila kratko podšišana i štrčala je u vlažnim šiljatim pramenovima. Vrat i ručni zglobovi bili su spletovi žila koje su izvirivale iz bezobličnog džempera.

"Kako to misliš?" upitah.

"Šta će se dogoditi posle otvaranja dalekobacača?"

"Znaš šta Veće veli, Siri." Govorio sam glasno, zato što je na jedno uho slabo čula. "To će otvoriti novo doba trgovine i tehnologije za Maui-Kovenant. A vi više nećete biti ograničeni samo na jedan mali svet. Kada postanete građani, svako će imati pravo da koristi vrata dalekobacača."

"Da", reče Siri. Glas joj je bio umoran. "Sve sam to čula, Merine. Ali, šta će se dogoditi? Ko će nam prvi doći?"

Slegnuh ramenima. "Još diplomata, pretpostavljam. Specijalisti za kulturne veze. Antropolozi. Etnolozi. Pomorski biolozi."

"A onda?"

Načinih stanku. Napolju se smrklo. More je bilo gotovo blago. Naša signalna svetla sjala su, crvena i zelena, u noći. Osetio sam istu onu teskobu koju sam upoznao dva dana ranije, kada se zid oluje pojavio na horizontu. Rekoh: "A onda će doći neki misionari. Petrolejski geolozi. Morski farmeri. Graditelji."

Siri srknu kafu. "Mislila sam da je tvoja Hegemonija daleko iznad petrolejske ekonomije."

Nasmejah se i pričvrstih kormilo. "Niko nije iznad petrolejske ekonomije. Ne sve dok petrolej postoji. Mi ga ne sagorevamo, ako na to misliš. Ali on je još od suštinske važnosti za proizvodnju plastike, sintetike, baze za ishranu i keroida. Dve stotine milijardi ljudi koristi mnogo plastike."

"A na Maui-Kovenantu ima nafte?"

"O, da", rekoh ja. Više mi nije bilo do smeha. "Postoje milijarde barela smeštene tik ispod Ekvatorijalnih plićaka."

"Kako će doći do njih, Merine? Pomoću platformi?"

"Jah. Pomoću platformi. Podvodnih baza. U podvodnim kolonijama sa prilagođenim radnicima dovedenim sa Mare Infinitusa."

"A pokretna ostrva?" upita Siri. "Ona se svake godine moraju vraćati do plićaka kako bi se tamo hranila plavom morskom travom i razmnožavala. Šta će biti sa ostrvima?"

Ponovo slegnuh ramenima. Popio sam previše kafe i u ustima mi je ostao gorak ukus. "Ne znam", rekoh. "Posadi nisu ispričali mnogo. Ali onomad, na našem prvom putovanju, Majk je čuo da planiraju da grade na koliko god je ostrva moguće, tako da će neka od njih biti zaštićena."

"Da grade?" Sirin glas prvi put pokaza iznenađenje. "Kako mogu da grade na ostrvima? Čak i mi iz prvih porodica moramo da zatražimo dozvolu Morskog Naroda da podignemo naše kuće na drveću."

Osmehnuh se na Sirinu upotrebu lokalnog termina za delfine. Kolonisti Maui-Kovenanta bili su prava deca kad bi se pavela reč o njihovim prokletim delfinima. "Planovi su sačinjeni", rekoh ja. "Postoje 128.573 pokretna ostrva dovoljno velika da se na njima izgradi stambena jedinica. Ona su odavno data u zakup. Pretpostavljam da će manja ostrva biti rasturena. Zavičajna ostrva će se izgraditi radi rekreacije."

"Radi rekreacije", ponovi Siri. "Koliko će ljudi koristiti dalekobacač da dođe ovamo... radi rekreacije?"

"Na početku, misliš?" upitah ja. "Prve godine samo nekoliko hiljada. Dok god budu postojala samo jedna vrata na ostrvu broj 241... u tržnom centru... biće to ograničeno. Možda pedeset hiljada druge godine, kada Prvenac dobije svoja vrata. Biće to prava luksuzna tura. Uvek je tako neposredno pošto se zasejana kolonija otvori ka Mreži."

"A kasnije?"

"Posle petogodišnjeg probnog perioda? Biće tu na hiljade vrata, naravno. Pretpostavljam da će u prvoj godini punog članstva doći dvadeset ili trideset miliona novih stanovnika."

"Dvadeset ili trideset miliona", reče Siri. Svetlost sa postolja kompasa odozdo joj je obasjavala izabrano lice. Na njemu je još bilo

tragova lepote. Ali ne i gneva ili šoka. Očekivao sam oboje.

"Ali, i sami ćete biti građani", rekoh ja. "Slobodno ćete moći da kročite bilo gde u Mreži Svetova. Moći ćete da birate između šesnaest novih svetova. Do tada verovatno još više."

"Da", reče Siri i spusti svoj prazan vrč. Fina kiša išarala je staklo oko nas. Grubi ekran radara ugrađen u rukom izrezbareni ram pokazivao je da je more prazno, da je oluja prošla. "Je li istina, Merine, da ljudi u Hegemoniji imaju kuće na desetak svetova? Jednu kuću, mislim, sa prozorima koji gledaju na desetak nebesa?"

"Naravski", rekoh ja. "Ali ne mnogo njih. Samo bogati mogu da priušte takve mnogosvetske rezidencije."

Siri se osmehnu i položi mi ruku na krilo. Nadlanica joj je bila pegava i puna plavih vena. "Ali ti si veoma bogat, zar ne, svemirski putniče?"

Skrenuh pogled. "Ne. Još nisam."

"Ah, ali ubrzo, Merine, ubrzo. Koliko još, ljubavi moja? Manje od dve nedelje ovde, a onda putovanje natrag u tvoju Hegemoniju. Još pet meseci tvog vremena da doneseš poslednje komponente, nekoliko nedelja da se to dovrši, a onda ćeš zakoračiti kući kao bogataš. Zakoračiti kući udaljenoj dvesta praznih svetlosnih godina. Kako čudna misao... ali, gde sam ono bila? Koliko je to? Manje od jedne standardne godine."

"Deset meseci", rekoh ja. "Tri stotine i šest standardnih dana. Tri stotine i četrnaest vaših. Devet stotina i osamnaest smena."

"A onda će tvoj izgon biti okončan."

"Da."

"I imaćeš dvadeset četiri godine, i biti veoma bogat."

"Da."

"Umorna sam, Merine. Želim sada da spavam."

Programirali smo kormilo, postavili uzbunu za slučaj sudara i sišli pod palubu. Vetar se nešto pojačao i stara lađa se valjala od vrha talasa do podnožja, sa svakim naletom. Svukli smo se pri mutnom svetlu zaljuljane lampe. Prvi sam se zavukao u ležaj, pod prekrivač. Bilo je to prvi put da Siri i ja zajedno spavamo. Setivši se našeg poslednjeg susreta i njene stidljivosti u vili, očekivao sam da ugasi svetlo. Umesto toga, stajala je čitav minut, naga na hladnom

vazduhu, mršavih ruku opuštenih niz bokove.

Vreme je ostavilo trag na Siri, ali nije je opustošilo. Gravitacija je obavila svoj neumitni posao na njenim dojčkama i guzovima, a bila je i mnogo mršavija. Zurio sam u naznaku rebara i grudnjače na suvonjavom telu i sećao se šesnaestogodišnje devojke dečje zaobljene, sa kožom poput toplog somota. U hladnom svetlu zaljuljane lampe zurio sam u opuštenu Sirinu put i sećao se mesečine na propupelim dojčkama. A opet, nekako čudnovato, neobjašnjivo, ista ta Siri stajala je sada preda mnom.

"Pomeri se, Merine." Ona kliznu u ležaj kraj mene. Čaršav nam je bio hladan na koži, grubo ćebe dobrodošlo. Isključih svetlo. Mali brod njihao se u pravilnom ritmu disanja mora. Čuo sam prateću škripu katarki i snasta. Ujutro ćemo zabacivati, izvlačiti i krpiti mreže, ali sada je bilo vreme za spavanje. Zadremah uz zvuk udaranja talasa o drvo.

"Merine?"

"Da."

"Šta bi se desilo kada bi separatisti napali turiste iz Hegemonije, ili nove stanovnike."

"Mislio sam da su svi separatisti prognani na ostrva."

"I jesu. Ali šta ako bi se opirali?"

"Hegemonija bi poslala trupe SILE i one bi razbucale separatiste."

"A šta kada bi i sam dalekobacač bio napadnut... uništen pre nego što proradi?"

"Nemoguće."

"Da, znam. Ali šta bi onda bilo?"

"Onda bi se Los Anđeles vratio devet meseci kasnije, sa trupama Hegemonije, da nastave razbucavanje separatista... i svih ostalih na Maui-Kovenantu koji bi im se našli na putu."

"Devet meseci broskog vremena", reče Siri. "Jedanaest godina našeg vremena."

"Ali svejedno neizbežno", rekoh ja. "Hajde da pričamo o nečem drugom."

"U redu", reče Siri, ali nismo pričali. Ja sam slušao krckanje i uzdisanje broda. Siri se ugnezdila uz moje pazuhu. Glava joj je bila na mom ramenu i disala je tako duboko i pravilno da sam mislio da

je zaspala. Kad mi se učinilo da i sam već tonem u san, njena topla šaka kliznu uz moju butinu i blago me obuhvati. Bio sam zaprepašćen dok sam počinjao da se meškoljim i krutim. Siri šapnu odgovor na moje neizgovoreno pitanje. "Ne, Merine, nikada nisi previše star. Bar nisi previše star da želiš toplinu i bliskost. Ti odluči, ljubavi moja. Ja ću i ovako i onako biti zadovoljna."

Odlučio sam. Pred zoru smo zaspali.

Grobnica je prazna.

"Donele, dođi ovamo!"

On upada unutra, odora šušti u šupljoj praznini. Grobnica jeste prazna. Nema komore za hibernaciju - nisam je zaista ni očekivao - ali nema ni sarkofaga niti kovčega. Jarka sijalica osvetljava belu unutrašnjost. "Do đavola, Donele, šta je ovo? Mislilo sam da je ovo Sirina grobnica."

"I jeste, oče."

"Gde je pokopana? Ispod poda, tako ti Hrista?"

Donel briše čelo. Prisećam se da govorim o njegovoj majci. Takođe se prisećam da je on imao gotovo dve godine da se navikne na pomisao o njenoj smrti.

"Niko ti nije rekao?" pita on.

"Rekao šta?" Gnev i zbunjenost već jenjavaju. "Na brzinu su me dovezli ovamo sa padobrodske stanice i rekli mi da treba da posetim Sirinu grobnicu pre otvaranja dalekobacača. Šta to?"

"Majka je kremirana po sopstvenim uputstvima. Njen pepeo rasut je po Velikom južnom moru s najviše platforme njenog porodičnog ostrva."

"Čemu onda ova... kripta?" Pazim na ono što govorim. Donel je osetljiv.

On ponovo briše čelo i baca pogled ka vratima. Zaklonjeni smo od pogleda gomile, ali već jako mnogo kasnimo. Drugi članovi Veća već su morali da požure nizbrdo kako bi se pridružili zvanicama na podijumu. Moj današnji spori jad bio je gori od loše procene vremena - pretvorio se u loše pozorište.

"Majka je sve odredila. Sve je urađeno." On dodiruje ploču na unutrašnjem zidu, a ova klizi uvis kako bi otkrila malu nišu sa

metalnom kutijom. Na njoj je moje ime.

"U redu", kažem. "Hvala ti. Izaći ću za trenutak."

Donel baca pogled na hronometar. "Ceremonija počinje za osam minuta. Za dvadeset minuta će aktivirati dalekobacač.

"Znam", kažem. I zaista znam. Deo mene zna tačno koliko je vremena ostalo. "Izaći ću za trenutak."

Donel okleva, a onda odlazi. Zatvaram vrata iza njega dodirujući dlan. Metalna kutija je iznenađujuće teška. Spuštam je na kameni pod i čučim kraj nje. Manja brava za dlan omogućuje mi da je otvorim. Poklopac škljoca i ja zurim u posudu.

"E, neka sam proklet", kažem tiho. Ne znam šta sam očekivao - artefakte, možda nostalgične uspomene na stotinu i tri dana koje smo proveli zajedno, možda presovani cvet iz nekog zaboravljenog buketa ili školjku francuskog roga koju smo izronili nedaleko od Fevarona. Ali nema uspomena - ne takvih.

U kutiji se nalazi mali 'Štajner-Džin' ručni laser, jedno od najmoćnijih projekcionih oružja ikada sačinjeno. Akumulator je priključen energetskim vodom za malu fuzionu bateriju koju Siri mora da je skinula sa svoje nove podmornice. Za fuzionu bateriju je takođe priključen i drevni komlog, antikviteta sa čvrstom unutrašnjošću i disklučom od tečnog kristala. Indikator naboja svetli zeleno.

U kutiji se nalaze još dva predmeta. Jedan je medaljon za prevođenje, koji smo tako davno koristili. Poslednji predmet tera me da bukvalno zinem od iznenađenja.

"E stvarno, ti, kučkice jedna", kažem. Stvari dolaze na svoje mesto. Ne mogu da zaustavim osmeh. "Ti draga, varljiva kučkice."

Tamo je, pažljivo umotana, sa pravilno prikačenim energetskim vodom, ležala hoking-prostirka koju je Majk Ošo kupio na kornvelskoj pijaci za trideset maraka. Ostavljam hoking-prostirku, skidam komlog i vadim ga. Sedam ukrštenih nogu na hladan kamen i uključujem diskluč. Svetlost u kripti nestaje i Siri je najednom preda mnom.

Nisu me izbacili sa broda kada je Majk umro. Mogli su, ali nisu. Nisu me ostavili na milost i nemilost provincijskoj pravdi na Maui-

Kovenantu. Mogli su, ali odlučili su da to ne učine. Dva dana su me držali u Bezbednosti i ispitivali, a jednom je to učinio i sam kapetan Sing. Onda su me pustili da se vratim na dužnost. Poslednja četiri meseca za vreme dugog skoka natrag mučio sam sebe sećanjem na Majkovo ubistvo. Znao sam da sam na svoj nespretni način doprineo tome da bude ubijen. Odrađivao sam svoje smene, sanjao svoje noćne more kupajući se u znoju i pitao se da li će me otpustiti kada stignemo u Mrežu. Mogli su da mi kažu, ali odlučili su da to ne učine.

Nisu me otpustili. Dobio sam uobičajeno odsustvo u Mreži ali nisam smeo da napuštam brod tokom boravka u sistemu Maui-Kovenant. Uz to, dobio sam pismeni ukor a i privremeno sam bio ražalovan. Toliko je bio vredan Majkov život: ukor i ražalovanje.

Otišao sam na redovno tronedeljno odsustvo sa ostatkom posade ali, za razliku od drugih, nisam nameravao da se vratim. Prešao sam dalekobacačem na Esperancu i načinio klasičnu grešku svemirskog putnika - pokušao da posetim porodicu. Dva dana u prepunoj stambenoj kugli bilo je dovoljno, pa sam kročio na Lusus i zadovoljio se sa tri dana kurvanja u Rue des Chats. *Rue des Chats - Ulica mačkica. - Prim. prev.* Kada mi je raspoloženje postalo još mračnije, 'bacio sam se na Fudži i izgubio najveći deo zarađenih maraka, kladeći se na tamošnje krvave samurajske borbe.

Konačno sam zatekao sebe kako dalekobacačem prelazim u Stanicu matičnog sistema i šatlom polazim na dvodnevno hodočašće u Basen Helas. Nikada ranije nisam bio u Matičnom sistemu niti na Marsu, ali deset dana koje sam tamo proveo, sam, u lutanju prašnjavim, ukletim hodnicima manastira, poslužilo je da me vrati natrag na brod. Natrag do Siri.

Povremeno sam napuštao lavirint megalita od crvenog kamena i, odeven samo u masku i zaštitno odelo koje mi je prianjalo uz kožu, stajao na jednom od nebrojenih kamenih balkona i zurio u nebo, u bledosivu zvezdu koja je nekada bila Stara Zemlja. Tada sam ponekad pomišljao na hrabre i glupe idealiste koji su kretali u veliki mrak svojim sporim i potisnim brodovima, noseći embrione i ideologije sa podjednakom verom i pažnjom. Ali najčešće nisam razmišljao. Najčešće sam prosto stajao u purpurnoj noći i puštao da mi Siri dođe. Tamo, na Gospodarevoj steni, gde je savršeni satori

izbegao mnogo dostojnijim hodočasnicima, postigao sam to kroz sećanje na telo žene-deteta od nepunih šesnaest godina, koje je ležalo kraj mog dok se mesečina prosipala sa krila Tomasovog jastreba.

Kada je Los Anđeles ponovo kovitom prešao u kvantno stanje, bio sam na njemu. Četiri meseca kasnije zadovoljio bih se time da zamenim svoju smenu sa posadom graditelja, da se uključim u svoje uobičajene stimulatore i da prespavam odsustvo. Onda je Sing došao kod mene. "Silaziš", reče on. Nisam razumeo. "Za proteklih jedanaest godina površinci su pretvorili tvoju brljotinu sa Ošoom u prokletu legendu", reče Sing. "Sagrađen je čitav kulturni mit od tvog malog valjanja po senu sa tom kolonijalnom devojkom."

"Siri", rekoah ja.

"Pakuj se", reče Sing. "Provešćeš svoje tri nedelje na površini. Ambasadorovi stručnjaci kažu da ćeš više koristiti Hegemoniji tamo dole nego ovde. Videćemo."

Svet je čekao. Gomila je klicala. Siri je mahala. Krenuli smo iz luke žutim katamaranom i odjedrili ka jugu-jugoistoku, prema Arhipelagu i ostrvu njene porodice.

"Zdravo, Merine." Siri lebdi u tami svoje grobnice. Holo nije savršen; rubovi su nejasni. Ali, to je Siri - Siri kakvu sam poslednji put video, sa sedom kosom pre ostriženom nego podšišanom, uzdignute glave, lica oštrog od senki. "Zdravo, Merine, ljubavi moja."

"Zdravo, Siri", kažem ja. Vrata grobnice su zatvorena.

"Žao mi je što ne mogu da podelim s tobom naš sedmi susret, Merine. Radovala sam mu se." Siri pravi stanku i spušta pogled na svoje ruke. Slika blago treperi dok čestice prašine lebde kroz njeno obličje. "Pažljivo sam planirala šta ovde da kažem", nastavlja ona. "Kako to da kažem. Argumente koje treba da iznesem. Uputstva koja treba da dam. Ali znam koliko bi to bilo beskorisno. Ili sam to već rekla, a ti čuo, ili nema više šta da se kaže i tišina će najbolje odgovarati ovom trenutku."

Sirin glas postao je još lepši u starosti. U njemu je ispunjenost i smirenost koja može da potekne samo od spoznaje bola. Siri pomera ruke i one nestaju izvan granica projekcije. "Merine, ljubavi

moja, kako su čudni bili naši dani razdvojenosti i zajedništva. Kako je predivno apsurdan mit koji nas vezuje. Moji dani za tebe su bili samo otkucaji srca. Mrzela sam te zbog toga. Bio si ogledalo koje nije moglo da slaže. Da si mogao da vidiš svoje lice na početku svakog susreta! Mogao si bar da sakriješ svoj šok... to si, makar, mogao da učiniš za mene.

Ali u svoj svojoj nezgrapnoj naivnosti uvek si bio... šta?... nešto, Merine. Ima nečega ispod te nezrelosti i nepromišljenog egoizma koji tako dobro nosiš. Briga, možda. Poštovanje za brigu, ako ništa drugo.

Merine, ovaj dnevnik ima na stotine zapisa... hiljade, bojim se... vodim ga od svoje trinaeste godine. U vreme kada ovo budeš video, sve će to biti izbrisano, osim onoga što sledi. Adieu, ljubavi moja. Adieu."

Isključujem komlog i sedim jedan minut u tišini. Zvuci gomile jedva se čuju kroz debele zidove grobnice. Udišem duboko i uključujem disklujuč.

Pojavljuje se Siri. U kasnim je četrdesetim. Smesta znam i dan i mesto kada je snimila tu sliku. Sećam se ogrtača koji nosi, jeguljastog priveska oko vrata i pramena kose koji joj je pobegao iz beretke i još joj pada preko obraza. Sećam se svega vezanog za taj dan. Bio je to poslednji dan trećeg susreta i bili smo sa prijateljima na visovima iznad Južnog Terna. Donel je imao deset godina i pokušavali smo da ga ubedimo da se sanko po snežnom polju sa nama. Plakao je. Siri se okrenula od nas pre nego što se letač uopšte spustio. Kada je Magrita kročila napolje, znali smo po Sirinom licu da se nešto dogodilo.

Isto lice sada zuri u mene. Ona odsutno uklanja neukrotivi pramen. Oči su joj crvene, ali glas joj je pod kontrolom. "Merine, danas su nam ubili sina. Alen je imao dvadeset jednu godinu, a oni su ga ubili. Danas si bio tako zbunjen, Merine. 'Kako je uopšte moglo da dođe do takve greške?' ponavljao si stalno. Nisi zaista poznavao našeg sina, ali mogla sam da ti vidim patnju na licu kada smo čuli. Merine, to nije bilo slučajno. Ako ništa drugo ne preživi, nijedan drugi zapis, ako nikada ne shvatiš zbog čega sam dozvolila da jedan

sentimentalni mit zavlada mojim životom, neka se zna ovo - Alın nije ubijen slučajno. Bio je sa separatistima kada je stigla policija Veća. Čak je i tada mogao da pobegne. Zajedno smo pripremili alibi. Policija bi poverovala njegovoj priči. Izabrao je da ostane.

Danas, Merine, bio si impresioniran onim što sam rekla gomili... rulji... kod ambasade. Znaj ovo, svemirski putniče - kada sam rekla: 'Sada nije vreme da pokažete svoj gnev i svoju mržnju', upravo to sam i mislila. Ni više ni manje. Danas nije vreme. Ali dan će doći. Doći će svakako. Sporazum nije olako shvatan u tim konačnim danima, Merine. Ne shvata se olako ni sada. Oni koji su na to zaboravili, iznenadiće se kada dan nastupi, ali nastupiće svakako."

Slika se pretapa u drugu i u deliću sekunde, koliko traje preklapanje, lice dvadesetšestogodišnje Siri pojavljuje se preko crta lica starije žene. "Merine, trudna sam. Tako mi je drago. Sada te nema već pet nedelja i nedostaješ mi. Deset godina te neće biti. I više od toga. Merine, zašto se nisi setio da me pozoveš da pođem s tobom? Ne bih mogla da pođem, ali volela bih da si me makar pozvao. Ali, trudna sam, Merine. Lekari kažu da će biti dečak. Pričaću mu o tebi, ljubavi moja. Možda ćete jednog dana ti i on jedriti Arhipelagom i slušati pesme Morskog Naroda kao što smo to činili ti i ja u proteklih nekoliko nedelja. Možda ćeš ih do tada razumeti. Merine, nedostaješ mi. Molim te, pohitaj natrag."

Holografaska slika treperi i pomera se. Lice šesnaestogodišnje devojke je crveno. Duga kosa spušta joj se u kaskadama preko golih ramena i bele spavaćice. Govori brzo, utrkujući se sa suzama. "Svemirski putniče, Merine Aspiče, žao mi je zbog tvog druga - zaista mi je žao - ali otišao si a da nisi rekao ni zbogom. Imala sam takve planove o tome da nam pomogneš... o tome da ti i ja... nisi rekao čak ni zbogom. Baš me briga šta će se desiti s tobom. Nadam se da ćeš se vratiti u svoje smrdljive, pretrpane košnice Hegemonije i istruliti, eto koliko me se to tiče. U stvari, Merine Aspiče, ne bih poželela da te ponovo vidim čak ni kad bi mi za to platili. Zbogom."

Ona okreće leđa pre nego što projekcija izbledi. Sada je u grobnici mračno, ali audio nastavlja još sekund. Čuje se tihi kikot i Sirin glas - ne mogu da mu odredim starost - čuje se poslednji put.

"Adieu, Merine. Adieu."

"Adieu", kažem ja i isključujem diskluč.

Gomila se razdvaja dok izlazim iz grobnice i žmirkam. Moja loša procena vremena pokvarila je dramatičnost događaja, a sada osmeh na mom licu izaziva ljutit šapat. Zvučnici prenose retoriku zvanične ceremonije čak do vrha našeg brda. "...početak novog doba saradnje", odjekuje bogati glas ambasadora.

Spuštam kutiju na travu i vadim hoking-prostirku. Gomila prilazi da vidi dok razmotavam tepih. Šare su izbledele, ali letačke niti blistaju kao novi bakar. Sedam na središte prostirke i stavljam tešku kutiju iza sebe.

"...i biće ih još, sve dok prostor i vreme više ne budu predstavljali prepreke."

Gomila uzmiče dok lupkam po šarama za let i hoking-prostirka se uzdiže četiri metra u vazduh. Sada mogu da vidim i ono što se nalazi iza krova grobnice. Ostrva se vraćaju kako bi formirala Ekvatorijalni arhipelag. Mogu da ih vidim, na stotine, dovedene sa gladnog juga blagim vetrovima.

"Tako da sa zadovoljstvom zatvaram ovo strujno kolo i želim dobrodošlicu vama, koloniji Maui-Kovenanta, u društvo Hegemonije Čoveka."

Tanka nit ceremonijalnog kom-lasera pulsira ka zenitu. Čuje se tu i tamo aplauz i orkestri počinju da sviraju. Čkiljim ka nebu taman na vreme da vidim rađanje nove zvezde. Deo mene zna u mikrosekund šta se upravo dogodilo.

Nekoliko mikrosekundi dalekobacač je radio. Na nekoliko mikrosekundi vreme i prostor jesu prestali da budu prepreka. A onda je masivno plimno privlačenje veštačke singularnosti aktiviralo termitski naboj koji sam postavio na spoljnoj zaštitnoj sferi. Ta sićušna eksplozija nije bila vidljiva, ali sekund kasnije sve širi Švarčildov radijus jede ljušturu, guta trideset šest hiljada tona krhkog dodekahedrona i brzo narasta kako bi proždrao nekoliko hiljada kilometara svemira oko sebe. A to jeste vidljivo - veličanstveno vidljivo - dok minijturna nova bukti belinom na vedrom plavom nebu.

Orkestar prestaje da svira. Ljudi vrište i beže u zaklon. Za to

nemaju razloga. Nalet X zraka izbačen je dok je dalekobacač nastavio da se urušava sam u sebe, ali to nije dovoljno da izazove oštećenja kroz darežljivu atmosferu Maui-Kovenanta. Druga pruga plazme postaje vidljiva dok Los Anđeles povećava udaljenost između sebe i male crne rupe koja se brzo sužava. Vetrovi rastu i more je uzburkanije. Večeras će plima biti čudna.

Želim da kažem nešto duboko, ali ne mogu ničeg da se setim. Osim toga, gomila ionako nije raspoložena da sluša. Saopštavam sebi da mogu da čujem i nešto klicanja pomešanog sa vrištanjem i povicima.

Lupkam po šarama za let i hoking-prostirka ubrzava preko litice i iznad luke. Jedan Tomasov jastreb, koji se lenjo održavao na podnevnim toplim strujama, maše panično krilima dok mu se približavam.

"Neka dođu!" vičem jastrebu koji beži. "Neka dođu! Imaću trideset pet godina, neću biti sam i samo neka dođu ako smeju!" Spuštam pesnicu i smejem se. Vetar mi nosi kosu i hladi znoj na prsima i rukama.

Sada, smireniji, osmatram i skrećem prema najudaljenijem ostrvu. Radujem se susretu s ostalima. Još više, radujem se razgovoru sa Morskim Narodom, i tome što ću im reći da je konačno došlo vreme da Ajkula dođe u mora Maui-Kovenanta.

Kasnije, kada bitke budu dobijene i svet pripadne njima, pričaću im o njoj. Pevaću im o Siri.

Kaskada svetlosti udaljene svemirske bitke nastavila se. Nije bilo nikakvog zvuka osim klizanja vetra preko eskarpi. Ljudi u grupi sedeli su jedno blizu drugog, nagnuti napred i zagledani u drevni komlog kao da očekuju još.

Nije bilo ničeg više. Konzul izvadi mikrodisk i stavi ga u džep.

Sol Vejntraub protrlja leđa svoje usnule bebe i obrati se Konzulu. "Niste valjda vi Merin Aspik."

"Ne", reče Konzul. "Merin Aspik je poginuo za vreme Sirine pobune."

"Kako ste došli u posed tog snimka?" upita otac Hojt. I pored sveštenikove maske bola, videlo se da je bio dirnut. "Ovog neverovatnog snimka..."

"On mi ga je dao", reče Konzul. "Nekoliko nedelja pre nego što je poginuo u Boju za Arhipelag." Konzul pogleda lica koja su ga gledala ne shvatajući. "Ja sam njihov unuk", reče. "Sirin i Merinov. Moj otac... taj Donel kog Aspik pominje... postao je prvi većnik Zakonodavnog veća kada je Maui-Kovenant primljen u Protektorat. Kasnije je izabran za senatora i služio je sve do smrti. Tog dana, na brdu blizu Sirine grobnice, ja sam imao devet godina. Imao sam dvadeset - dovoljno da se pridružim pobunjenicima i da se borim - kada je Aspik jedne noći došao na naše ostrvo, poveo me u stranu i zabranio mi da se pridružim njihovoj grupi."

"Da li biste se borili?" upita Bron Lamija.

"O, da. I poginuo. Kao trećina naših muškaraca i petina naših žena. Kao svi delfini i mnoga od samih ostrva, iako je Hegemonija pokušala da ih sačuva, koliko god je bilo moguće, netaknutim."

"To je dirljiv dokument", reče Sol Vejntraub. "Ali, zbog čega ste ovde? Zbog čega ste na hodočašću Šrajku?"

"Nisam još završio", reče Konzul. "Slušajte."

Moj otac bio je slab koliko je moja baka bila jaka. Hegemonija nije čekala jedanaest lokalnih godina da se vrati - bakljebrođovi SILE bili su u orbiti pre nego što je prošlo pet godina. Otac je posmatrao kako žurno sagrađeni brodovi pobunjenika bivaju rasterivani kao muve. Nastavio je da brani Hegemoniju dok je ona postavljala opsadu našeg sveta. Sećam se kako sam, kada sam imao petnaest godina, sa porodicom, posmatrao sa gornje palube našeg ostrva predaka kako desetina drugih ostrva gori u daljini, kako letaći Hegemonije pale more svojim dubinskim bombama. Ujutro, talasi su bili sivi od tela mrtvih delfina.

Moja starija sestra, Lira, otišla je da se bori uz pobunjenike u tim beznadežnim danima posle Boja za Arhipelag. Očevici su je videli kako umire. Telo joj nikada nije pronađeno. Moj otac više nikada nije izgovorio njeno ime.

Za tri godine posle obustave vatre i prijema u Protektorat, mi, prvobitni kolonisti, postali smo manjina na sopstvenom svetetu. Ostrva su pripitomljena i prodana turistima, baš kao što je Merin predvideo i rekao Siri. Prvenac je sada grad od jedanaest miliona stanovnika, a

stambene zgrade, tornjevi i EM gradovi pružaju se po čitavom ostrvu, duž obale. Luka Prvenac ostala je privlačni bazar gde potomci prvih porodica prodaju rukotvorine i preskupe umetnine.

Neko vreme živeli smo na Tau Ceti Centru, kada je otac prvi put bio izabran za Senatora, i tamo sam završio školu. Bio sam brižni sin, veličao sam vrline života u Mreži, izučavao slavnu istoriju Hegemonije Čoveka i pripremao se za sopstvenu karijeru u diplomatskom koru.

I sve vreme sam čekao.

Vratio sam se posle diplomiranja, nakratko, na Maui-Kovenant i radio u kancelariji Ostrva centralne uprave. Posao mi se sastojao od toga da obilazim na stotine platformi za bušenje, koje su podizane u plićacima, da izveštavam o podvodnim kompleksima koji su se ubrzano umnožavali i da služim kao veza sa građevinskim korporacijama koje su stizale sa TC2 i Sol Drakoni Septema. Nisam uživao u tom poslu. Ali bio sam efikasan. Osmehivao se. I čekao.

Udvarao sam se devojci iz jedne od prvih porodica, po liniji Sirinog brata od ujaka Bertola, venčao se s njom, a onda, pošto sam dobio retku ocenu 'Prvi' na ispitu za diplomatski kor, zatražio sam postavljenje izvan Mreže.

Tako je započela naša lična dijaspora, Grešina i moja. Bio sam efikasan. Bio sam rođeni diplomata. Za pet standardnih godina postao sam Prvi sekretar. Za osam, samostalni Konzul. Dok god sam ostajao u zabačenosti, bilo je to najviše što sam mogao da postignem.

Tako sam odabrao. Radio sam za Hegemoniju. I čekao.

Isprva je moja uloga bila u tome da obezbeđivanjem ingenioznosti Mreže kolonistima pomognem da učine ono u čemu su bili najbolji - da unište sav pravi domorodački svet. Nije slučajno što za šest vekova međuzvezdane ekspanzije Hegemonija nije naišla na vrste koje bi se smatrale inteligentnim po Drejk-Turing-Čenovom indeksu. Na Staroj Zemlji davno je bilo prihvaćeno to da ako neka vrsta stavi čovečanstvo na svoj jelovnik u lancu ishrane, ubrzo joj sleduje istrebljenje. Kako se Mreža širila, sve vrste koje su pokušale da budu ozbiljni takmaci sa intelektom čovečanstva, bivale su istrebljene pre otvaranja prvog dalekobacača unutar sistema.

Na Kovitlacu smo lovili teško uhvatljive zeplene kroz njihove tornjeve od oblaka. Moguće je da nisu bili razumni po standardima ljudi ili Srži. Ali, bili su divni. Dok su umirali, mreškajući se u duginim bojama, dok njihove raznobojne poruke nisu ni videli ni čuli njihovi parnjaci iz krda u bekstvu, lepota njihove agonije nije se mogla rečima opisati. Prodavali smo njihovu fotoreceptivnu kožu korporacijama Mreže, njihovo meso svetovima poput Rajske Kapije, a mrvili smo im kosti u prah kako bismo to ponudili kao afrodizijak impotentnima i sujevernima na mnoštvu drugih kolonijalnih svetova.

Na Vrtu sam bio savetnik inženjerima arkologije koji su isušili Veliku Močvaru i okončali kratku vladavinu močvarnih kentaura koji su tamo živeli - i pretili napretku Hegemonije. Na kraju su pokušali da migriraju, ali Severna Prostranstva bila su suviše suva; kada sam posetio taj region nekoliko decenija kasnije, kada je Vrt ušao u Mrežu, sasušeni ostaci kentaura još su bili razbacani po udaljenim Prostranstvima kao ljuske egzotičnih biljaka iz nekog živopisnijeg doba.

Na Hebron sam stigao baš kada su jevrejski naseljenici okončavali svoju dugu zavadu sa senešaj aluitima, stvorenjima krhkim poput bezvodne ekologije tog sveta. Aluiti su bili empatični i ono što ih je ubilo bio je naš strah i pohlepa - to, i naše neprobojno tuđinstvo. Ali, srce mi se na Hebronu nije okamenilo zbog smrti aluita, već zbog moje uloge u propasti samih kolonista.

Na Staroj Zemlji imali su reč za ono što sam bio - kvisling. Jer, iako Hebron nije bio moj svet, naseljenici koji su tamo pobegli učinili su to iz razloga jasnih koliko su bili i razlozi mojih predaka koji su potpisali Sporazum života na ostrvu Maui, na Staroj Zemlji. *Sporazum, na engl. covenant; otud i ime sveta u originalu: Maui-Covenant. - prim. prev.* Ali, ja sam čekao. I dok sam čekao, delao... u svakom smislu te reči.

Verovali su mi. Poverovali su mojim iskrenim otkrovenjima o tome koliko je divno ponovo se pridružiti zajednici čovečanstva... ući u Mrežu. Insistirali su na tome da samo jedan grad sme biti otvoren za strance. Osmehivao sam se i slagao s tim. A sada u Novom Jerusalimu živi šezdeset miliona ljudi, dok se na kontinentu nalazi deset miliona jevrejskih domorodaca, zavisnih od grada Mreže u

većini svojih potreba. Još jedna decenija. Možda i manje.

Malo sam se slomio pošto se Hebron otvorio za Mrežu. Otkrio sam alkohol, blagoslovenu antitezu flešbeka i žica u glavi. Greša je ostala sa mnom u bolnici dok se nisam povratio. Začudo, na jednom jevrejskom svetu, klinika je bila katolička. Sećam se šuštanja odora noću po hodnicima.

Moj nervni slom bio je vrlo tih i vrlo dalek. Karijera mi nije bila ugrožena. Kao punopravni Konzul, odveo sam ženu i sina na Bresiju.

Kako nam je samo delikatna bila uloga tamo! Kako vizantijski fino uže po kom smo hodali. Decenijama, pukovniče Kasad, snage Tehnosrži maltretirale su rojeve Proteranih gde god da su ovi bežali. Sada su preovlađujuće snage u Senatu i Savetodavno veće Al odlučili da mora da se izvrši testiranje moći Proteranih u samoj Zabačenosti. Odabrana je Bresija. Priznajem, Bresijanci su bili naši surogati decenijama pre mog dolaska. Njihovo društvo bilo je arhaično i ushićujuće prusko, militarističko do krajnosti, arogantno u svojim ekonomskim pretenzijama, ksenofobno toliko da se radosno javilo da zbriše 'Napast Proteranih'. Isprva, nekoliko pozajmljenih bakljobrodova kako bi mogli da stignu do rojeva. Plazma-oružje. Udarne sonde sa veštački stvorenim virusima.

Mala greška u proračunu dovela je do toga da još budem na Bresiji kada su stigle horde Proteranih. Razlika od nekoliko meseci. Tamo je umesto mene trebalo da se nalazi ekipa za vojnopolitičku analizu.

Nije bilo važno. Cilj Hegemonije je bio ispunjen. Odlučnost i sposobnost SILE za brzo zauzimanje borbenih položaja propisno su isprobani a da interesima Hegemonije nije načinjena nikakva šteta. Greša je poginula, naravno. U prvom bombardovanju. I Alkn, moj desetogodišnji sin. On je bio sa mnom... preživeo je sam rat... samo da bi poginuo kada je neki idiot iz SILE aktivirao skrivenu bombu ili naboj za razaranje preblizu baraka za izbeglice u Bakminsteru, prestonici.

Nisam bio uz njega kada je poginuo.

Posle Bresije bio sam unapređen. Dali su mi najizazovnijim i najosetljivijim zadatkom ikada poveren nekome ranga običnog konzula:

postao sam diplomata zadužen za direktne pregovore sa samim Proteranima.

Najpre su me 'bacili na Tau Ceti Centar kako bih prisustvovao dugim konferencijama sa komisijom senatorke Gledston i sa nekim od AI savetnika. Sreo sam se sa Gledstonovom lično. Plan je bio veoma komplikovan. Suštinski, trebalo je isprovocirati Proterane da napadnu, a ključ za tu provokaciju bio je svet Hiperion.

Proterani su posmatrali Hiperion i pre Boja za Bresiju. Naši obaveštajci naznačavali su da su oni opsednuti Vremenskim grobnicama i Šrajkom. Njihov napad na bolnički brod Hegemonije, koji je, među ostalima, nosio i pukovnika Kasada, bio je pogrešno proračunat; kapetan njihovog broda uspaničio se kada je bolnički brod pogrešno identifikovan kao vojni kovit-brod. Još gora je, sa stanovišta Proteranih, bila činjenica da je, spustivši padobrodove blizu samih grobnica, isti zapovednik otkrio njihovu sposobnost da prkose vremenskim plimama. Pošto je Šrajk desetkovao njihove ekipe komandosa, kapetan bakljobroda vratio se u Roj da bi bio smaknut.

Ali naši obaveštajci obaveštavali su da pogrešni proračun Proteranih nije značio njihovu potpunu propast. Dobijene su vredne informacije o Šrajku. A opsednutost Hiperionom se produbila.

Gledstonova mi je objasnila kako Hegemonija namerava da iskoristi tu opsesiju.

Suština plana bila je u tome da Proterani moraju biti isprovocirani da napadnu Hegemoniju. Žiža njihovog napada trebalo je da bude sam Hiperion. Naterali su me da shvatim kako bitka koja će proizaći iz toga ima više veze sa unutrašnjom politikom Mreže nego sa Proteranima. Neki elementi Tehnosrži protivili su se vekovima ulasku Hiperiona u Hegemoniju. Gledstonova je objasnila da to više nije u interesu čovečanstva i da će nasilna aneksija Hiperiona - pod maskom odbrane same Mreže - omogućiti da na vlast u Srži dođu progresivnije koalicije AI. Od te promene ravnoteže snage u Srži Senat i Mreža imaće koristi na način koji mi nije u potpunosti objašnjen. Proterani će biti zbrisani kao moguća pretnja jednom zasvagda. Započeće novo doba slave Hegemonije.

Gledstonova je objasnila da ne moram da se prijavim kao

dobrovoljac, da je misija puna opasnosti - kako po moju karijeru tako i po moj život. Svejedno sam prihvatio.

Hegemonija mi je obezbedila privatnu svemirsku letelicu. Zatražio sam samo jednu modifikaciju: dodavanje antiknog klavira 'Stejnvej'.

Mesecima sam putovao sam pod Hokingovim pogonom. Još meseci proveo sam u lutanju regionima gde su Rojevi Proteranih redovno migrirali. Konačno je moj brod primećen i zarobljen. Prihvatili su da sam kurir, a znali su da sam špijun. Razmatrali su da li da me ubiju, i nisu to učinili. Razmatrali su da li sa mnom da pregovaraju, pa su na kraju odlučili da to učine.

Neću pokušavati da vam opišem lepotu života u jednom Roju - njihove kugle-gradove sa nultom gravitacijom, farme kometa i potisne grozdove, njihove mikroorbitalne šume, migrirajuće reke i deset hiljada boja i tekstura života u Nedelji Sastanka. Dovoljno će biti da kažem kako verujem da su Proterani u proteklom milenijumu učinili ono što čovečanstvo Mreže nije: evoluirali su. Dok mi živimo u svojim derivativnim kulturama, bledim odrazima života sa Stare Zemlje, Proterani su istražili nove dimenzije estetike, etike, bionauka, umetnosti i svega što mora da se menja i da raste kako bi održavalo ljudsku dušu.

Varvari, tako ih zovemo, a istovremeno se bojažljivo držimo svoje Mreže kao Vizigoti koji čuču u ruševinama izbledele slave Rima i sebe proglašavaju civilizovanima.

U deset standardnih meseci, ispričao sam im svoju najveću tajnu, a oni su mi ispričali svoje. Objasnio sam im do detalja kakve su planove za njihovo istrebljenje sačinili ljudi Gledstonove. Rekao sam im koliko malo naučnici Mreže shvataju anomaliju Vremenskih grobnica i otkrio im neobjašnjivi strah Tehnosrži od Hiperiona. Opisao sam im zamku u koju će se Hiperion pretvoriti za njih, ako se usude da pokušaju da ga zauzmu, i to kako će svaki element SILE biti doveden u sistem Hiperiona kako bi ih uništio. Otkrio sam sve što sam znao i ponovo počeo da čekam da umrem.

Umesto da me ubiju, ispričali su mi nešto. Pokazali su mi presretnute fetlinijske poruke, snimke uskog snopa i sopstvene snimke od dana kada su umakli iz sistema Stare Zemlje, četiri i po veka ranije. Njihove činjenice bile su strašne i jednostavne.

Velika greška iz '38. nije bila nikakva greška. Smrt Stare Zemlje bila je namerna, planirali su je elementi Tehnosrži i njihovi ljudski parnjaci u tek nastaloj vladi Hegemonije. Hedžira je detaljno isplanirana decenijama pre nego što je odbegla crna rupa 'slučajno' bila uronjena u srce Stare Zemlje.

Mreža Svetova, Svestvar, Hegemonija Čoveka - sve je to sazdano na najgorem mogućem vidu oceubistva. A sada se održavalo tihom i smišljenom politikom bratoubistva - ubistva svake vrste koja je imala i najmanji potencijal da postane takmac. A Proterani, jedino drugo pleme čovečanstva koje je slobodno lutalo među zvezdama, i jedina grupa kojom nije dominirala Tehnosrž, bili su sledeći na našem spisku za istrebljenje.

Vratio sam se u Mrežu. Prošlo je više od trideset godina vremena Mreže. Meina Gledston je postala CEO. Sirina pobuna bila je romantična legenda, minorna fusnota u istoriji Hegemonije.

Sastao sam se sa Gledstonovom. Ispričao sam joj mnogo toga što su mi Proterani otkrili - ali ne sve. Rekao sam joj da znaju da će svaka bitka za Hiperion biti zamka, ali da svejedno dolaze. Rekao sam da Proterani žele da ja postanem Konzul na Hiperionu kako bih, kada izbije rat, mogao da budem dvostruki agent.

Nisam joj rekao da su obećali da će mi dati uređaj koji će otvoriti Vremenske grobnice i omogućiti Šrajku slobodnu vladavinu.

CEO Gledston je dugo razgovarala sa mnom. Agenti SILE:Obaveštajno razgovarali su sa mnom još duže, a neki od tih razgovora trajali su mesecima. Koristili su razne tehnologije i droge kako bi potvrdili da im govorim istinu i ništa ne tajim. Proterani su bili jako vešti sa tehnologijama i drogama. Govorio sam istinu. Ali sam ponešto i zatajio.

Na kraju, poslali su me na Hiperion. Gledstonova je ponudila da podigne status sveta na protektorat a mene da postavi za ambasadora. Odbio sam obe ponude, mada sam zatražio da zadržim svoju privatnu svemirsku letelicu. Stigao sam redovnim kovit-brodom, a moj brod stigao je nekoliko nedelja kasnije, u truhu bakljbroda koji je došao u posetu. Ostavljen je parkiran u orbiti uz dogovor da mogu da ga pozovem i odem kad god to poželim.

Sam na Hiperionu, čekao sam. Prolazile su godine. Dopustio sam

svom pomoćniku da vlada zabačenim svetom dok sam ja pio kod 'Cicerona' i čekao.

Proterani su kontaktirali sa mnom preko privatne fetlinije i ja sam uzeo tronedeljni odmor u Konzulatu, spustio brod na jedno usamljeno mesto nedaleko od Mora trave, sastao se sa njihovim izviđačkim brodom blizu Oertovog Oblaka, pokupio njihovog agenta - ženu po imenu Andil - i troje tehničara, a onda sleteo severno od Masiva Uzde, nekoliko kilometara od samih grobnica.

Proterani nisu imali dalekobacače. Svoj život provodili su u dugim marševima između zvezda, posmatrajući kako se život u Mreži ubrzava kao neki film ili holić pušten mahnitom brzinom. Bili su opsednuti vremenom. Tehnosrž je Hegemoniji podarila dalekobacač i uporno ga održavala. Nijedan ljudski naučnik ili ekipa ljudskih naučnika nisu došli ni blizu toga da ga shvate. Proterani su pokušali. Nije im uspelo. Ali čak i kroz te neuspehe, počeli su da shvataju manipulaciju prostorom/vremenom.

Shvatili su vremenske plime, antientropijska polja oko grobnica. Nisu mogli da generišu takva polja, ali mogli su da se zaštite od njih i - teorijski - da ih sruše. Vremenske grobnice i sva njihova sadržina prestali bi da stare unazad. Grobnice bi se 'otvorile'. Šrajk bi se razulario, pošto više ne bi imao kontakt sa blizinom grobnica. Šta god se još nalazilo unutra, sada bi bilo oslobođeno.

Proterani su verovali da su Vremenske grobnice artefakti iz njihove budućnosti a Šrajk oružje spasenja koje čeka da ga zgrabi prava ruka. Kult Šrajka gledao je na monstruma kao na osvetničkog anđela; Proterani su ga videli kao oruđe koje su izumeli ljudi, poslato natrag kroz vreme da izbavi čovečanstvo od Tehnosrži. Andil i tehničari došli su tamo da mere i eksperimentišu.

"Nećete to sada upotrebiti?" upitao sam ja. Stajali smo u senci građevine zvane Sfinga.

"Ne sad", reče Andil. "Kada invazija bude neminovna."

"Ali, rekli ste da su potrebni meseci da uređaj proradi", rekoh ja. "Da se grobnice otvore."

Andil klimnu glavom. Oči su joj bile tamnozelenene. Bila je veoma visoka, i mogao sam da nazrem suptilne pruge energetskog egzoskeletona na njenom kombinezonu. "Možda godina ili više",

reče ona. "Uređaj izaziva sporo opadanje entropijskog polja. Ali jednom započet, proces je neopoziv. No, mi ga nećemo aktivirati sve dok deset veća ne donese odluku da je invazija na Mrežu neophodna."

"Postoje sumnje u to?" reko je ja.

"Etičke debate", reče Andil. Na nekoliko metara od nas, tri tehničara prekrivali su uređaj kameleonskom tkaninom i kodiranim zaštitnim poljem. "A međuzvezdani rat izazvaće smrt miliona, možda i milijardi. Puštanje Šrajka u Mrežu imaće nesagledive posledice. Koliko god nam je potrebno da udarimo na Srž, još se rasprevlja o tome koji je način najbolji."

Klimnuh glavom i pogledah uređaj i dolinu grobnica. "Ali, kada se jednom aktivira", reko je, "povratka nema. Šrajk će biti oslobođen a vi ćete morati da dobijete rat kako biste ga kontrolisali?"

Andil se malo osmehnu. "Tako je."

Tada sam je ubio, nju, a onda i njena tri tehničara. Onda sam bacio 'Štajner-Džin' laser bake Siri daleko u nanos dina, seo na prazan sanduk od pene i jecao nekoliko minuta. Zatim sam otišao tamo, pomoću komloga jednog od tehničara ušao u zaštitno polje, zbacio zaštitnu tkaninu i uključio uređaj.

Nije bilo nikakve trenutne promene. U vazduhu je bila neka bogata svetlost kasne zime. Grobnica od žada blago je svetlucala dok je Sfinga i dalje zurila odozgo ni u šta. Jedini zvuk bilo je struganje peska preko sanduka i tela. Samo je svetleći indikator na uređaju Proteranih pokazivao da on radi... da je već radio.

Polako sam se vratio u brod, gotovo iščekujući da se pojavi Šrajk, i nadajući se da će on to učiniti. Sedeo sam na balkonu broda duže od jednog sata i posmatrao kako senke pune dolinu a pesak prekriva udaljene leševe. Nije bilo nikakvog Šrajka. Nikakvog drveta sa trnjem. Posle nekog vremena, odsvirao sam jedan Bahov Prelid na 'Stejnveju', zatvorio brod i vinuo se u svemir.

Javio sam se brodu Proteranih i rekao da je došlo do nesreće, da je Šrajk uzeo ostale a uređaj prerano aktiviran. Proterani su mi tada, u svojoj zbunjenosti i panici, čak ponudili utočište. Odbio sam ponudu i okrenuo brod prema Mreži. Proterani me nisu gonili.

Svojim fetlinijskim primopredajnikom pozvao sam Gledstonovu i

rekao joj da su agenti Proteranih eliminisani. Rekao sam joj da je invazija veoma izvesna, da će zamka funkcionisati kako je bilo planirano. Nisam joj rekao za uređaj. Gledstonova mi je čestitala i pozvala me kući. Odbio sam. Rekao sam joj da su mi potrebni tišina i samoća. Okrenuo sam brod prema zabačenom svetu najbližem sistemu Hiperiona, znajući da će samo putovanje pojesti vreme do početka sledećeg čina.

Kasnije, kada je fetlinijski poziv na hodočašće stigao od Gledstonove lično, znao sam koju su ulogu Proterani planirali za mene u ovim poslednjim danima: Proterani, ili Srž, ili Gledstonova i njene mahinacije. Više nije važno ko sebe smatra gospodarem događaja. Događaji više ne slušaju svoje gospodare.

Svet kakav poznajemo došao je do svog kraja, prijatelji, bez obzira na to šta će biti s nama. Što se mene tiče, ja za Šrajka nemam nikakav zahtev. Ne donosim nikakve poslednje reči za njega niti za vasionu. Vratio sam s zbog toga što sam morao, zbog toga što je to moja sudbina. Znao sam šta moram da učinim još kada sam bio dete: vraćao se sam Sirinoj grobnici i zaklinjao da ću se osvetiti Hegemoniji. Znao sam po koju cenu, kako u životu tako i u istoriji.

Ali kada nastupi vreme da se sudi, da se shvati izdaja koja će se kao plamen proširiti Mrežom, koja će okončati postojanje svetova, molim vas da ne mislite na mene - moje ime nije bilo ispisano čak ni na vodi, kako je ono rekla vaša izgubljena pesnička duša - već mislite na Staru Zemlju koja umire bez razloga, mislite na delfine, na njihovo sivo meso koje se suši i truli na suncu, osmotrite - onako kako sam ja video - pokretna ostrva koja nemaju kuda da lutaju, kojima su pasišta uništena, Ekvatorijalni plićaci krastavi od platformi za bušenje, a sama ta ostrva opterećena bučnim i nesnosnim turistima koji smrde na UV losion i kanabis.

Ili, još bolje, nemojte misliti ni na šta od toga. Ustanite kao što sam ja učinio pošto sam prebacio prekidač - ubica, izdajica, ali i dalje gord - nogu čvrsto usađenih u Hiperionov nestalni pesak, glave podignute visoko, pesnice podignute ka nebu, sa uzvikom: "Kuga na obe vaše kuće!"

Jer, vidite, sećam se sna svoje bake. Sećam se toga kako je sve moglo da bude.

Sećam se Siri.

"Jeste li vi špijun?" upita otac Hojt. "Špijun Proteranih?"

Konzul protrlja obraze i ne reče ništa. Izgledao je umorno, istrošeno.

"Jah", reče Martin Silenus. "CEO Gledston upozorila me je kada sam odabran za hodočašće. Rekla je da postoji špijun."

"Rekla je to svima nama", odbrusi Bron Lamija. Zurila je u Konzula. Pogled joj je bio tužan.

"Naš prijatelj je špijun", reče Sol Vejntraub, ali ne samo špijun Proteranih." Beba se probudila. Vejntraub je pridiže da bi je primirio. "On je ono što u trilerima zovu dvostrukim agentom, u njegovom slučaju trostrukim agentom, agentom do beskonačnog. Uistinu, on je agent odmazde."

Konzul pogleda starog naučnika.

"Svejedno je špijun", reče Silenus. "Špijuni se streljaju, zar ne?"

Pukovnik Kasad je držao štap smrti u ruci. Nije bio uperen ni u koga. "Jeste li u kontaktu sa svojim brodom?" upita on Konzula.

"Da."

"Kako?"

"Preko Sirinog komloga. Bio je... modifikovan."

Kasad blago klimnu glavom. "A vi ste bili u vezi sa Proteranima preko brodskog fetlinijskog primopredajnika?"

"Da."

"Izveštavali o hodočašću onako kako su to i očekivali?"

"Da."

"Jesu li odgovorili?"

"Ne."

"Kako možemo njemu da verujemo?" uzviknu pesnik. "On je jedan jebeni špijun."

"Umukni", reče pukovnik Kasad ravno, konačno. Nije skidao pogled sa Konzula. "Jeste li vi napali Heta Mastina?"

"Ne", reče Konzul. "Ali kada je izgoreo Igdrasil, znao sam da nešto nije u redu."

"Kako to mislite?" reče Kasad.

Konzul pročisti grlo. "Proveo sam neko vreme sa templarskim

Glasovima Drveta. Oni su u gotovo telepatskoj vezi sa svojim drvobrodovima. Mastinova reakcija bila je previše štura. Ili on nije bio ono što je rekao da jeste, ili je znao da će brod biti uništen pa je prekinuo kontakt s njim. Kada sam čuvao stražu, sišao sam da ga to priupitam. Nije ga bilo. Kabina je bila onakva kakvu smo je i zatekli, s tom razlikom što je Mebijusova kocka bila u neutralnom stanju. Erg je mogao da pobegne. Osigurao sam je i vratio se gore."

"Niste naudili Hetu Mastinu?" upita Kasad ponovo.

"Ne."

"Ponavljam, jebote, zašto bi trebalo da tebi verujemo?" reče Silenus. Pesnik je pio skoč iz poslednje boce koju je poneo.

Konzul pogleda bocu dok je odgovarao. "Nemate nikakav razlog da mi verujete. Nije ni važno."

Prsti pukovnika Kasada dokono zakuckaše po tamnoj oblozi štapa smrti. "Šta ćete sada učiniti sa svojom fetlinijskom komunikacionom vezom?"

Konzul umornu uzdahnu. "Javiću kada dođe do otvaranja Vremenskih grobnica. Ako tada još budem živ."

Bron Lamija pokaza na antikni komlog. "Mogli bismo da ga uništimo."

Konzul slegnu ramenima.

"Mogao bi biti od koristi", reče pukovnik. "Možemo da prislušujemo vojne i civilne poruke. Ako budemo morali, možemo pozvati Konzulov brod."

"Ne!" uzviknu Konzul. Bilo je to prvi put posle više minuta da je pokazao ikakvu emociju. "Sada ne smemo natrag."

"Mislim da nemamo nameru da se vraćamo natrag", reče pukovnik Kasad. On okruži pogledom po bledim licima. Za trenutak niko nije progovarao.

"Treba doneti odluku", reče Sol Vejntraub. On zaljulja bebu i klimnu glavom prema Konzulu.

Martin Silenus je oslonio čelo o grlić prazne boca skoča. On podiže pogled. "Kazna za izdaju je smrt." On se zakikota. "Ionako ćemo svi umreti za nekoliko sati. Zašto da kao svoj poslednji čin ne priredimo jedno smaknuće?"

Otac Hojt iskrivi lice kada ga ščepa grč bola. On dodirnu ispucale

usne drhtavim prstom. "Mi nismo sud."

"Da", reče pukovnik Kasad, "jesmo."

Konzul privuče noge, položi čelo na kolena i ispreplete prste. "Onda odlučite." U glasu mu nije bilo nikakvog osećanja.

Bron Lamija je izvukla očev automatski pištolj. Sada ga je spustila na pod blizu mesta gde je sedela. Oči su joj naizmenično letele od Konzula do Kasada. "Ovde pričamo o izdaji?" reče ona. "O izdaji čega? Niko od nas, osim možda pukovnik, nije baš neki uzorni građanin. Sve nas unaokolo ritaju sile van naše kontrole."

Sol Vejntraub se obrati direktno Konzulu. "Ono što ste prenebregli, prijatelju, jeste da, ako su vas Meina Gledston i elementi Srži odabrali za kontakt sa Proteranima, znali su jako dobro šta ćete uraditi. Možda nisu mogli da pretpostave da Proterani imaju sredstvo za otvaranje grobnica - iako sa AI i Srži čovek nikad nije načisto - ali su svakako znali da ćete se okrenuti protiv oba društva, oba tabora koji su nautili vašoj porodici. Sve je to deo nekog bizarnog plana. Vi niste ništa više služili svojoj sopstvenoj volji nego" - on podiže bebu - "ovo dete."

Konzul je izgledao zbunjen. On zausti nešto, pa umesto toga odmahnu glavom.

"To možda jeste tačno", reče pukovnik Fedman Kasad, "ali bez obzira na to kako pokušavaju sve da nas koriste kao pione, moramo pokušati da sami odaberemo svoje postupke." On baci pogled na zid; pulsiranje udaljenje svemirske bitke obojilo je gips u krvavocrveno. "Zbog ovog rata izginuće hiljade ljudi. Možda milioni. Ako Proterani ili Šrajk steknu pristup dalekobacačkom sistemu Mreže, biće rizikovane milijarde života na stotinama svetova."

Konzul je gledao kako Kasad podiže štap smrti.

"Ovo bi bilo jednostavnije za sve nas", reče Kasad. "Šrajk ne zna za milost."

Niko nije progovarao. Konzul kao da je zurio u nešto na velikoj udaljenosti.

Kasad zakoči oružje i vrati štap za pojas. "Došli smo ovako daleko", reče. "Ostatak puta preći ćemo zajedno."

Bron Lamija odloži očev pištolj, ustade, pređe preko malog prostora, kleknu kraj Konzula i zagrlji ga. Zaprepašćen, Konzul

podigne ruku. Svetlost je poigravala na zidu iza njih.

Trenutak kasnije, Sol Vejtraub priđe i zagrlji ih oboje, rukom oko ramena. Beba se zadovoljno promeškolljila zbog iznenadne toplote tela. Konzul oseti miris pudera i novorođenčeta.

"Pogrešio sam", reče Konzul. "Zahtevaću nešto od Šrajka. Zahtevaću to za nju." On nežno dodirnu Rejčelinu glavu tamo gde je mala lobanja bila zaobljena uz vrat.

Martin Silenus oglasi se zvukom koji je započeo kao smeh a okončao se kao jecaj. "Naše poslednje želje", reče on. "Da li muze ispunjavaju želje? Ja nemam nikakvu želju. Hoću samo da poema bude završena."

Otac Hojt se okrenu ka pesniku. "Zar je to toliko važno?"

"O, da, da, da, da", produha Silenus. On ispusti praznu bocu skoča, posegnu u torbu i podigne pregršt pelira visoko, kao da ih nudi grupi. "Hoćete da je čitate? Hoćete da vam je ja čitam? Ponovo teče. Pročitajte stare delove. Pročitajte Spev koji sam napisao pre toliko vekova i nisam ga objavio. Sve je tu. Mi smo tu. Moje ime, vaša imena, ovo putovanje. Zar ne shvatate... ja ne stvaram poemu, stvaram budućnost!" On pusti pelire da padnu, uze praznu bocu, namršti se i podigne je kao pehar. "Stvaram budućnost", ponovi on ne dižući pogled, "ali prošlost je ono što se mora izmeniti. Jedan tren. Jedna odluka."

Martin Silenus podigne lice. Oči su mu bile crvene. "Ta stvar koja će nas sutra pobiti - moja muza, naš tvorac, naš ne-tvorac - putovala je natrag kroz vreme. Pa, neka je. Ovaj put, neka uzme mene, a Bilija neka ostavi na miru. Neke uzme mene i neka se poema okonča tamo, nedovršena za sva vremena." On podigne bocu još više, zatvori oči i baci je na suprotan zid. U staklenim krhotinama ogledalo se narandžasto svetlo nemih eksplozija.

I pukovnik Kasad priđe i spusti duge prste na pesnikovo rame.

Nekoliko sekundi sobu kao da je grejala prosta činjenica ljudskog dodira. Otac Lenar Hojt odmaknu se od zida na koji se naslanjao, podigne desnu šaku na kojoj su se palac i malić dodirivali, sa uzdignuta tri prsta, u gestu koji je nekako obuhvatao i njega, kao i one pred njim, pa izgovori tiho: "Ego te absolvo."

Vetar je grebao po spoljnim zidovima i pištao oko gargojla i

balkona. Svetlost bitke udaljene stotinu miliona kilometara bojila je grupu crvenim nijansama.

Pukovnik Kasad ode do vrata. Grupa se razdvoji.

"Da probamo malo da odspavamo", reče Bron Lamija.

Kasnije, sam u svojoj vreći za spavanje, osluškujući kričanje i zavijanje vetra, Konzul spusti obraz na ranac i privuče grubo ćebe. Već godinama on gotovo nije u stanju da zaspi.

Konzul sada položi stisnutu pesnicu uz obraz, zatvori oči i zaspao.

EPILOG

Konzul se probudio na zvuk balalajke koja je svirala tako tiho da je isprva mislio da je to zvučna podloga njegovog sna.

On ustade, zadrhta na hladnom vazduhu, obavi ćebe oko sebe i izađe na dugi balkon. Još nije svanulo. Nebesa su još gorela svetlošću bitke.

"Izvinite", reče Lenar Hojt, podigavši pogled sa svog instrumenta. Sveštenik je bio duboko umotan u ogrtač.

"U redu je", reče Konzul. "Bio sam spreman za buđenje." I to je bilo istina. Nije mogao da se seti kada se osećao odmornije. "Nastavite, molim vas", reče. Tonovi su bili oštri i jasni, ali jedva čujni zbog buke vetra. Bilo je to kao da Hojt svira u duetu sa hladnim vetrom koji je duvao odozgo, sa vrhova. Za Konzula je ta jasnoća bila gotovo bolna.

Bron Lamija i pukovnik Kasad izađoše ubrzo. Minut kasnije pridruži im se i Sol Vejntraub. Rejčel mu se meškoljila u rukama, pružala se ka noćnom nebu kao da može da dohvati one jarke pupoljke.

Hojt je svirao. Vetar je ojačao sat pred zoru, a gargojli i eskarpe poslužili su kao cevi za hladan fagotni registar orgulja 'Utvrđenja'.

Martin Silenus se pojavi, držeći se za glavu. "Jebote, niko ne mari za tuđi mamurluk", reče on. Naslonio se na široku ogradu. "Ako se isповраćam s ove visine, proći će pola sata dok to stigne do tla."

Otac Hojt nije podizao pogled. Prsti su mu leteli po žicama malog instrumenta. Severoistočni vetar bio je sve jači i hladniji, a balalajka je svirala sa njim, tonovima toplim i živim. Konzul i ostali zgurili su se u prekrivačima i ogrtačima, vetar je rastao u bujicu, bezimena muzika održavala korak s njim. Bila je to najčudnija i najdivnija simfonija koju je Konzul ikada čuo.

Vetar onda nalete, zaurla, dostiže vrhunac, i zamre. Hojt završi melodiju.

Bron Lamija pogleda unaokolo. "Samo što nije svanulo."

"Imamo još jedan sat", reče pukovnik Kasad.

Lamija slegnu ramenima. "Zašto da čekamo?"

"Zaista, zašto?" reče Sol Vejntraub. On pogleda ka istoku gde je jedina naznaka osvita bilo jedva primetno bledilo tamošnjih sazvežđa. "Izgleda da će dan biti lep."

"Da se spremimo", reče Hojt. "Trebali li nam prtljag?"

Pripadnici grupe se zглеdaše.

"Ne, mislim da ne treba", reče Konzul. "Pukovnik će poneti komlog sa fetlinijskim komunikatorom. Ponesite ono što je neophodno za vaš prijem kod Šrajka. Ostale stvari ostavićemo ovde."

"U redu", reče Bron Lamija, okrenuvši se od tamnih vrata, mahnuvši ostalima. "Učinimo tako."

Od severoistočnog portala 'Utvrđenja' do pustopoljine u podnožju bio je šest stotina šezdeset i jedan stepenik. Nije bilo ograde. Grupa je pažljivo silazila, oprezno stupajući pri nesigurnom svetlu.

Kada su se našli na tlu doline, pogledali su ponovo kamenu izbočinu iznad sebe. Utvrđenje Hronos izgledalo je kao deo planine, a njegovi balkoni i spoljna stepeništa kao zasekline u kamenu. Povremeno bi neka svetlija eksplozija obasjala prozor ili bacila senku gargojla, ali izuzev u tim trenucima, činilo se kao da je Utvrđenje nestalo iza njih.

Prešli su niske obronke ispod Utvrđenja, držeći se trave i izbegavajući oštro grmlje koje je pružalo trnje kao kandže. Za deset minuta prešli su na pesak i krenuli niz niske dine u dolinu.

Bron Lamija je vodila grupu. Nosila je svoj najfiniji ogrtač i crveno svileno odelo sa crnim rubom. Komlog joj je blistao na ručnom zglobu. Pukovnik Kasad išao je za njom. Bio je u punom borbenom oklopu, sa još neaktiviranim kamuflažnim polimerom tako da je odelo izgledalo matcrno i apsorbovalo je čak i svetlost odozgo. Kasad je imao standardnu jurišnu pušku SILE. Vizir mu je blistao kao crno ogledalo.

Otac Hojt nosio je svoj crni ogrtač, crno odelo i sveštениčki okovratnik. Balalajka mu je bila u naručju kao dete. Obazrivo je spuštao stopala, kao da mu svaki korak pričinjava bol. Konzul je išao za njim. Bio je odeven u svoju najbolju diplomatsku odeću; uštirkana bluza, zvanične crne pantalone i polusako, somotski ogrtač i zlatni

trorogi šešir koji je nosio prvog dana, na drvobrodu. Šešir je morao da pridržava kako mu ga ne bi oduvao vetar koji se ponovo podigao, bacajući mu zrnca peska u lice i klizeći preko vrhova dina kao zmija. Martin Silenus ga je pratio u stopu, u bundi čije se krzno mreškalo na vetru.

Sol Vejntraub je bio na začelju. Rejčel je bila smeštena u nosiljci za bebu, ugneždena ispod ogrtača i kaputa, uz očeve grudi. Vejntraub joj je pevao neku tihu melodiju, čiji su se zvuci gubili u vetru.

Posle četrdeset minuta stigli su do mrtvog grada. Mermer i granit blistali su na ljubičastom svetlu. Vrhovi su svetlucali iza njih, a Utvrđenje se nije moglo razaznati među drugim planinskim liticama. Grupa je prešla preko peskovite udoline, popela se uz nisku dinu i najednom, prvi put, pred njima je pukao pogled na Vremenske grobnice. Konzul je mogao da razazna zamah Sfinginih krila i svetlucanje žada.

Tutnjava i prasak daleko iza njih naterаше Konzula da se okrene, zaprepašćen, uz lupanje srca.

"Počinje li?" upita Lamija. "Bombardovanje?"

"Ne, gledajte", reče Kasad. On pokaza tačku iznad planinskih vrhova gde je crnilo prebrisalo zvezde. Munja sevnu duž lažnog horizonta, osvetlivši ledena polja i glečere. "Obična oluja", reče on.

Oni nastaviše da hodaju preko peska boje cinobera. Konzul uhvati sebe kako se upinje da razabere oblik figure blizu grobnica, ili na ulazu u dolinu. Bio je siguran, i više nego što je za to bio kadar, da ih nešto tamo čeka... da ih čeka to.

"Gledajte tamo", reče Bron Lamija, i šapat joj se izgubi u vetru.

Vremenske grobnice su svetlele. Ono što je Konzul isprva smatrao odrazom svetlosti odozgo, nije bilo to. Svaka grobnica sijala je različitom nijansom, i svaka se sada mogla jasno videti, sa sjajem sve jarkijim i grobnicama duboko utonulim u tamu doline. Vazduh je mirisao na ozon.

"Je li ovo uobičajeni fenomen?" upita otac Hojt, tankim glasom.

Konzul odmahnu glavom. "Nikad čuo za to."

"Nikada nije javljeno ni o čemu sličnom u vreme kada je Rejčel došla da izučava grobnice", reče Sol Vejntraub. On zapevuši tihu

melodiju kada grupa ponovo krenu napred kroz nestalni pesak.

Zastali su na ulazu u dolinu. Blage dine ustuknule su pred kamenom i senkama crnim kao mastilo kraj udoline koja je vodila naniže, ka svetlećim grobnicama. Niko nije pomerio. Niko nije progovarao. Konzul je osećao kako mu srce divlje tuče o rebra. Još gore od straha ili spoznaje o onome što leži ispod bilo je crnilo duha koje kao da je prodrlo u njega sa vetrom, izazvavši jezu, i želju da pobjegne, vrišteći, ka brdima sa kojih su došli.

Konzul se okrenu Solu Vejntraubu. "Koju to melodiju pevate Rejčel?"

Naučnik primora sebe da se iskezi i počeša se po kratkoj bradi. "To je iz jednog drevnog ravnog filma. Pre Hedžire. Do đavola, pre svega."

"Da čujemo", reče Bron Lamija, shvativši šta Konzul radi. Lice joj je bilo veoma bledo.

Vejntraub otpeva pesmu, glasom isprva tankim i jedva čujnim. Ali, melodija je bila moćna i čudnovato zarazna. Otac Hojt uze balalajku u ruke i poče da ga prati, tonovima koji su bili sve sigurniji.

Bron Lamija se nasmeja. Martin Silenus izbaci sa strahopoštovanjem: "Zaboga, to sam pevao kao dete. Ala je to drevno."

"Ali, ko je čarobnjak?" upita pukovnik Kasad, čiji je pojačani glas iz kacige bio čudnovato zabavan u tom kontekstu.

"I šta je to Oz?" upita Lamija.

"I ko je to uopšte krenuo da poseti tog čarobnjaka?" upita Konzul, osetivši kako crna panika u njemu malčice blede.

Sol Vejntraub zastade i pokuša da odgovori na njihova pitanja, objasnivši im sadržinu ravnog filma koji je vekovima bio samo prah.

"Nema veze", reče Bron Lamija. "Možete nam ispričati kasnije. Samo ponovo otpevajte."

Iza njih, tama je progutala planine dok je oluja preko pustopoljina šibala prema njima. Svetlost je nastavila da krvari iz neba, ali istočni horizont kao da je izbledeo malo više nego ostalo. Mrtvi grad svetlucao je levo od njih nalik na kamene zube.

Bron Lamija ponovo krenu na čelu. Sol Vejntraub zapeva glasnije, dok se Rejčel vrpaljila od zadovoljstva. Lenar Hojt zabaci ogrtač

kako bi bolje svirao balalajku. Martin Silenus baci praznu bocu daleko na pesak i zapeva, glasom dubokim i iznenađujuće snažnim i prijatnim iznad vetra.

Pukovnik Kasad podiže vizir, okači oružje o rame i pridruži se horu. Zapeva i Konzul, pomisli na apsurdne stihove, nasmeja se, pa zapeva ponovo.

Baš tamo gde je počinjala tama, staza se širila. Konzul pređe desno, Kasad mu se pridruži, Sol Vejntraub popuni prazninu, tako da je sada, umesto u koloni jedan po jedan, šestoro odraslih hodalo rame uz rame. Bron Lamija uze Silenusa za ruku, pa uhvati Solovu ruku s druge strane.

I dalje pevajući glasno, bez osvrtanja, pazeći da idu ukorak, oni siđoše u dolinu.

Sadržaj

PROLOG

1.

2.

3.

4.

5.

6.

EPILOG